Szabó Vladimir

1021

1981. VII. 10. Televizió 18,00 BLné

ABLAK

52

- Jó napot, vagy talán már jó estét kivánok kedves nézőink. Nyár van. Kovács István szavaival ilyenkor életet könnyeznek a buzasorok, lángkarddal hizeleg a táj, s fejetlenül földre zuhannak a határvigyázó Szent Jánosok. Nyár van, igazi nyári Ablakot szerettünk volna csinálni, üres studióval, egy müsorvezetővel, római-parti, tőserdei szinhellyel, de budapesti közvetitőkocsit nem kaptunk, Tőserdő és Budapest között nem él a közvetitő mikrolánc, igy lemondtunk erről. Van viszont szinhelyünk Balatonszemesen, él a szegedi és a budapesti studió, lesz szó itt mindenről utazásról, horgászásról, aratásról, egyéb információkat is adunk, ami a nyárral összefügg. Egyébként studiónkban most is itt ül egy szakértő és várja az Önök telefonjait. dr. Holli Iván, a Magyar Országos Horgász Szövetség osztályvezetője, telefonszámunk pedig, amelyen kérdéseket lehet feltenni neki 328-352. Gyülekeztek a fejünk felett a viharfelhők, talán már oszlóban vannak, a kérdés viszont jogos, hogy lesz-e vagy van-e vihar a Balatonon?

- Most éppen a sárga figyelmeztető jelzés van életben a Balatonon, mégpedig azért, mert várható, hogy az elkövetkező órákban, sőt lehet, hogy már most ezekben a percekben főként a Balaton keleti medencéje felett zápor, zivatar vonul át. A zápor, zivatar átvonulásának kapcsán erősödik majd meg átmenetileg a szél, de kihangsulyozom csak átmenetileg, utána visszaáll a szélcsendes idő, és azt is ki kell hangsulyozni, hogy ez a szél erősödés csak keskeny, néhány kilométer széles sávban, pásztában jelentkezik majd. Sajnos azt megmondani, hogy ez a keskeny sáv, pászta éppen hol lesz, ezt nem lehet, ezért mindenki legyen nagyon óvatos a Balaton térségében is.

- Itt a Balatonon, Balatonszemesen pontosabban a Vadvirág kempingben semmi jele a viharnak, szélcsendes idő van, viszont láttuk, hogy nemrégen lőtték a sárga jelzést, viszont nagyon sokan nem látták, mert nagyon messze lőtték azt a rakétát. Hamvas Imre, aki 52 éve vitorlázik a Balatonon, és 39 óta vitorlás edző, szinte egész életét itt a tavon élte le, bizonyára nagyon jó ismerője a tónak, az itteni meteorológiai viszonyoknak. Mit tegyen az az ember, aki nem látja a sárga jelzést, olyan helyen van, ahol nem látni a viharkosarat sem, milyen jelekből itélheti meg azt, hogy közeledik a vihar?

- Ez két oldalról állapitható meg. Ha valaki az északi parton él és az északi parton nyaral, akkor feltétlenül a déli part felé kell tekintenie, ugyanis nappal mindig a tó felől jön a szél, este napnyugta után pedig a hegyoldalról.

- A déli parton?

- A déli parton ez forditva van, bár nagyon érdekes, hogy a Balaton közepe mintegy szélválasztóként szerepel, és itt szintén a part felé fuj a szél, mert ez egy csodálatos természeti tünemény.

Nagyon kell vigyázni minden időkben, főleg amikor nagyon élesen látszódik mindkét part. Ha élesen látják a fürdőzők, vitorlázók, kajakosok, csónakosok, horgászok, gumimatraccal kimerészkedők ezt a nagyon éles partvonulatot, ez egy feltétlenül intő jel arra, vigyázat, valami készülődik.

- Most mit állapithatunk meg, ha ránézünk a vizre? Elég szürke az idő.

- Most nyugodt, és felelősségem teljes tudatában és a hosszu évtizedek alapján mondhatom nyugodt éjszaka lesz, és valószinüleg a holnapi nap is nyugodtnak igérkezik.

- Ellenben, ha megjön a vihar, akkor nagyon sokszor baj van, Sztranyák József rendőrőrnagy a Balatoni Vizirendészeti Kapitányság vezetője bizonyára sok olyan esettel találkozott, amelyet én is hallottam nemrégen, hogy az egyik üdülőből ketten láttak az erősen hullámzó vizben valami fekete testet uszni a vizen és kezdtek szembeuszni az északi széllel, hogy mentsenek. Aztán alig tudták a saját bőrüket kimenteni. Valóban ez a teendő?

- Hát ez semmiképpen sem teendő, ezt ne tegye senki. Ha a Balatonon viharhelyzet alakul ki, de talán mondhatnám ugy, ha viharhelyzetre utaló körülmények vannak, arról mi kellő időben értesülünk, a balatoni viharjelző szolgálat utján és ennek megfelelően mi a rendelkezésre álló erőinkkel, eszközeinkkel a vihar ugymond fogadására felkészülünk. Mindenesetre még a vihar bekövetkezése előtt ugymond megtisztitjuk azt a vizterületet a vizi forgalomtól, kis vizijárművektől, fürdőzőktől, ami a viharjelzés szabályok által részükre már tiltott terület.

- Most, ha valaki mégis lát egy ilyen esetet, hogy valami uszik a vizben, akkor mit csináljon?

- Akkor mindenképpen értesitést adjon részünkre és ezt követően biztos lehet benne, hogy gyorsan, rövid időn belül a helyszinre a jelzett helyre érkeznek az egységeink, ugyanis ehhez nekünk kialakult gyakorlati rendszerünk van, megfelelő technikai eszközeink vannak, mondhatnám ugy is, hogy ez érthetőbb legyen, hogy az összes vizijárműveink és a parti állomások valamint esetenként a légi rendészet légi járművei között olyan rádióösszeköttetés van, ami gyors helyszinre érkezést biztosit ugy is, hogy adott esetben mindig az a jármü megy a helyszinre, amelyik a bejelentés alapján a jelzett helytől a legközelebb van.

- Rádiót emlitette, hallottam, hogy néhány balatoni vitorlást ezzel a CB-rádióval szereltek fel, amit már az autósok is használnak.

- Ez a CB-rádiórendszer most már jó nagy táborral rendelkezik, szó van illetékes szervekkel együttmüködésben arról, hogy ezt a CB-rádiórendszert nagyon jól lehet alkalmazni balatoni segélykérésre is, ez reméljük a közeljövőben valamilyen formában meg is valósul.

Rajtunk nem mulik, ami részünkre e vonatkozásban feladat, azt mi megcsináljuk.

- Nagyon jó lenne nekünk is ott lubickolni a Balaton vizében, ahogy ezt itt a monitoron láthattuk, Visy Károlyt hallottuk röviden vihar előjelzésben, felhivom nézőink figyelmét, hogy legközelebb körülbelül 18 óra 50 perckor számol majd be a várható időjárásról meteorológusunk. Most egyébként 9-10 perccel mult 6 óra.
A várható vandalizmusról és talán nem csak a várhatóról sajnos Rockenbauer Pál készitett összefoglalót egy intő és figyelemfelhivó filmet.

- A Bükk. Hazánk legnagyobb átlagmagasságu hegysége. Néhány éve nemzeti park, alapitását tekintve a harmadik, és az egyetlen hegyvidéki ezek sorában. Tágas fennsikja, jellegzetes erdői, jó levegője egyszóval szépségei évről-évre turisták, kirándulók ezreit vonzzák ide.
Sajnos itt is, mint minden más szép tájunkon mindezt nem usszuk meg gondok nélkül.
Én még emlékszem arra az időre, amikor a Bükk fennsikra csak előzetes engedély alapján lehetett feljönni. Azóta ez az engedély megszünt, egy ideig uthasználati dij volt, az is megszünt, ma azt lehet mondani, hogy boldog-boldogtalan feljöhet a Bükkre. Közben itt a fennsikon és a Bükk területének nagy részén nemzeti park alakult, azóta is óriási autós forgalom van. Sztregova Sándortól, a bükki nemzeti park igazgatójától kérdezem, mi a véleménye erről az autós turizmusról?

- Ma már olyan nagy méreteket ölt, hogy egyszerüen nem birja el a hegység maga, hogy napról-napra, de főként a hétvégeken mintegy 3-4000 kocsi haladjon át a legszebb részén a Bükk-fennsikon. Az elmult időben szerettük volna ezt a forgalmat leállitani, azonban, a javaslatunkat, hogy autók ne menjenek fel a fennsikra az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal és a MÉM közötti tárgyalások valahol zsákutcába jutottak, remélem, hogy ez év folyamán ez a tárgyalás eredménnyel fog végződni és, ha az idei szezonban már nem is, de 1982-től a peremen, tehát a Bükk-fennsiknak a szélén lent Szilvásváradon, Bányahegynél valamint a szomorui sorompónál le fogjuk fogni a forgalmat és ezt a pár kilométert, hosszában mintegy 15-16 km-t szélességében pedig 4-5 km-t az autóktól számitva oda-vissza egy 10-12 km-t egy félnapos vagy idősebbeknek napos turával meg lehet járni.

- Az autók tehát ma még feljárhatnak, akiket itt látunk legálisan parkolnak, pedig tőlünk nem is olyan messze ez egyáltalán nem igy van.

- Hosszu évek óta járunk a Magas-Tátrába, és oda kocsival Ótátrafüredik lehet csak felmenni, onnan már csak gyalog mehet fel mindenki a hegyekbe, csodálatos, hogy a nagy tisztaság, egy csikket el nem merünk dobni, egy papirdarabot sem, szeméttárolók vannak.

- És azt tudják, hogy ezért sokan fel fognak háborodni, hogy mi most itt azt propagáljuk, hogy ne lehessen ide feljönni autóval, sértésnek fogják venni sokan.

- Hát, akinek nem ér meg 1,5 órát ez a séta, hogy ide feljöjjön, az ne jöjjön a Bükkbe.

- A nemzeti parknak nincs elég embere ahhoz, hogy tilosban járókkal mind megbirkózzon. Ezért a nemzeti park baráti köre és a társadalmi erdei szolgálat emberei segitenek nekik abban, hogy a Bükk szépségeit megóvják az autók mindent letaposó kerekeitől.

- Gépkocsival kizárólag csak a parkolóhelyeken szabad parkolni, máshol nem lehet.

- Kérem nem Önök ellen van kifogás, csak a kocsi ellen, vissza tetszenek állni vagy az ut szélére, tessék oda állni. Semmi többet nem kérünk kérem, csak a kocsival ne tessék jönni.

- Mire jó ez, nem értem?

- Itt is tapasztaltuk, hogy a Kresztáblákat, amiket a városokban még ugy ahogy tiszteletben tartanak, itt egyszerüen figyelembe sem vesznek. Most még sokan voltunk, felvevőgép, magnetofon, sőt rendőrök is voltak velünk, igy többnyire udvarias, mondhatni megszeppent válaszokat kaptunk. De mi a tapasztalata a társadalmi erdeti szolgálat embereinek, ha egyedül próbálják kérni a tilosban parkolókat, hogy ezt ne tegyék?

- Sajnos nem tartják be a szabályokat és figyelmeztetések alkalmával nemegyszer majdnem megverték a társadalmi aktiváinkat. Velem is megtörtént egy hasonló eset, a feleségemmel együtt ellenőriztünk, és egy fenyőfa alatt, itt pontosan ezen a szigoruan védett területen, tüzet akartak rakni és csak a csikósoknak köszönhettük azt, hogy megmentettek bennünket attól, hogy meg ne verjenek bennünket.

- Hát ez a helyzet a Bükkfennsikon 1981. nyarán.

- Én azt hiszem, hogy a hegyvidék után nyugodtan letekinthetünk az Alföld közepére, a Duna-Tisza közére. Nem hiszem, hogy sokkal kevésbé lennének itt kisebbek a gondok.
dr. Tóth Károly studiónk vendége, a kiskunsági nemzeti park igazgatója. Én hadd csapjak a dolgok közepébe. Alapvetően és általában a tömegkommunikáció, egészségünk védelme, megóvása azt kivánja az emberektől menjünk ki minél többször, minél többen a természetbe. És én itt érzek rettentő nagy ellentmondást, amikor az emberek kimennek és tömegesen kimennek, akkor valahol azt teszik tönkre, amiért kimentek.

- Szerte a világon azért létesitenek nemzeti parkokat, hogy bizonyos társadalmi igényt elégitsenek ki vele.

Igy van ez nálunk is. Ez a társadalmi igény éppen olyan része az életszinvonal-politikának, szocialista államokban különösen, mint az anyagi jólét, vagy az oktatás, vagy a kulturális szinvonal emelése. Ma már a társadalom nagy része vágyik a természet után. A természetvédelemnek ugyanakkor elsődleges feladata a védelem. És ezt nem győzöm hangsulyozni. Ez bizonyos mértékig ellentmondásban van a tömeges turizmussal. Azért, hogy a természetvédelmi érdekeknek elsődlegesen érvényt tudjunk szerezni a nemzeti parkokban ugynevezett ütköző zónákat, idegenforgalmi folyosókat hozunk létre.

- A Tőserdő Bács-Kiskun megye és Kecskemét legvonzóbb idegenforgalmi és egyáltalán kirándulóhelye pontosan beleesik a természetvédelmi területbe. Itt talán sokkal inkább érzékelhető gondolom e feladat szükségessége is.

- Tőserdő nemzeti parkunknak azon területe, amely a természetvédelem és a tömeges turizmus modellterülete. Itt szeretnénk bizonyitani annak a példáját, hogy hogyan lehet a természetvédelmi érdekek mellett az ember természetjáró igényét is megfelelő módon kielégiteni. Tőserdő a környező alföldi nagyvárosok vonzáskörében található, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös, Cegléd, még Kunszentmárton is Szolnok megyéből, ezért hétvégeken 15-20 ezer ember keresi fel. Az a szerencse, hogy Tőserdő, amely olyan természeti értékekkel rendelkezik, mint például a holt Tisza ág, a környező természetes erdőtársulások, a különböző vizállások, rétek, nádasok, mocsarak, olyan területek, amelyek könnyen kiheverik az ember tömeges jelenlétét. Különösen sokat segit ebben a minden tavasszal bekövetkező áradás. Az embereknek a turisztikai igényének kielégitése érdekében egy 4,5 km hosszu turista utat létesitettünk Tőserdőnek a legszebb erdején keresztül vezet be, ezek mellett pihenőhelyeket, esőbeállókat, szalonnasütőket létesitettünk, tájékoztató táblákat állitottunk fel, és szemétlerakóhelyeket létesitettünk. Itt például a tavirózsa és tündérrózsa látható, amelyet sajnos a turisták zöme nem tisztel eléggé.

- Pedig hát szedése tilos,

- Nagyon sok gondot okoz az emberek magatartása, viselkedése, még nem minden ember érzi a felelősséget és annak a sulyát, amivel a természetnek tartozik.

- Most itt azt láttuk, hogy ez szabálysértésnek minősül. Ha valaki letépi, márpedig állandóan letépik, megbüntetik, megbüntethetik?

- Amennyiben hatósági személy fogja meg a természetet károsító állampolgárt, abban az esetben 10 ezer Ft-ig terjedhető természetvédelmi szabálysértéssel büntethető az illető állampolgár. Sajnos ezt még nem minden esetben tudjuk alkalmazni, elsősorban neveléssel, ráhatással és az emberek öntudatával szeretnénk a természetet megvédeni és csak végső esetben a büntetéssel.

- Mi pedig azzal adjuk vissza a szót, hogy reméljük kedves nézőink is valahol ezt a szándékot kiérezték ebből a rövid beszélgetésből.

- Én a Buvár legfrissebb juliusi számát tartom a kezemben. Többször felhivtuk már figyelmüket az ebben megjelenő érdekes cikkekre. Az elmult hónapok két érdekes témájára az aggteleki problémákra, és a méhészet gondjaira térnek vissza ebben a számban. A Buvár Pécsre inditott őrjáratot, erről is a mostani számban adnak tudósitást. Szeretnénk, ha a pécsiek szembesitenék saját tapasztalataikat az itt leirtakkal és erről bennünket tudósitanának.

- Most pedig egy helyesbités következik, egy másik müsorral kapcsolatos helyesbités, de azt hiszem, hogy illik az Ablaknak ebbe a kis természetvédelmi riportcsokrába. Mult hét csütörtökön a 2. csatornán láthattak egy müsort, amolyan természetvédelmi fórumot Öngyilkos civilizáció cimmel, ott egyik nézőnk telefonja nyomán egy kérdésbe bekerült az az akkor ténynek hitt valami, hogy a PEMÜ Solymárott hulladékot éget és ez zavarja az üdülőkertek tulajdonosait. A PEMÜ-től, a Pest megyei Müanyagipari Vállalattól kaptunk egy levelet, kérik, hogy ezt helyesbitsük, helyesbitjük is, és elnézést kérünk, tudniillik nem ők égetik a hulladékot, idézek a levélből: " tudomásunk van nekünk is a Solymár határában történő hulladékégetésről, de ez a PEVDI pilisszentiváni gyárának hulladéka."Sajnos a pernye ettől függetlenül szállong az üdülőkertek fölött.

A vihar és a természetvédelem után most már ugy istenigazából utazzunk. Papp Endre a heti Világgazdaságban tallózott.

- Igen, ez egy igazi utazási lap is lehet, ha a legutolsó oldalra lapoznak, itt ugyanis a devizapiacokról közölnek áttekintést, minden héten közlik az árfolyamokat, ebből az utazó kiszámithatja könnyen, hogy hol, milyen valutát érdemes átváltania, mennyiért. Egyébként ebben a legutóbbi számban a franciaországi turistaköltségek alakulásáról is hosszu cikk szól.

- Amiről sokat locsogsz, nincs is, csak képzeled, - Pákolicz István négysorosát olvasom - amiről nagyon hallgatsz talán van, vagy lehet. A Tourinformról nem akarunk hallgatni.

- Annál is inkább, mert ez egy uj szolgáltatás. Julius 1-től él, és nézőink mindjárt fogják látni a Tourinformnak a telefonszámát, amelyik a 179-800-as, ezen idegenforgalmi információkat kérhetnek telefonon. Itt van a vonalban a Tourinform képviselője.

- Halló, itt Tourinform, jó napot kivánok.

- Jó napot kivánok. Hát akkor halljuk, hogy milyen uj információkat tudnak Önök most a nézőknek adni?

- Természetesnek venné, hogy oda dollárért mehessen be?

- Hát nem, nem.

- Hogy mondja?

- Nem kiadó és nem eladó az ország. Még konvertibilis valutáért sem.

- A reagálás várható volt, szerencsére a zalaiak nem akarnak senkit sem kirekeszteni a nudizmusból, amelyben jó üzleti lehetőséget látnak. A megkérdezett külföldi utazási irodák máris küldenének csoportokat. Valószinüleg emiatt kelt lábra a szóbeszéd. Akkor, amikor a kemping engedélyezéséről még nem is döntöttek. De mit szólnának ahhoz, ha egyáltalán lenne ilyen strand Magyarországon?

- Elnézést kérek, hogy zavarom, látom napozik a strandon, az iránt érdeklődöm, ha lenne Magyarországon nudista strand elmenne-e oda?

- Igen, elmennék, már Jugoszláviában voltam és szerintem nagyon jó. Nem idegesit a fürdőruha, hogy állandóan lecsuszik.

- Ismerősei körében is van olyan, aki szivesen elmenne oda?

- Persze van, hát amikor Jugoszláviában voltunk az egész családunk elment.

- Nem mennék el, semmi pénzért.

- Semmi pénzért?

- Nem, nem.

- De, ahogy nézem a fürdőruhájukat, nem takar olyan sokat.

- A lényeget azért eltakarja, nem? Ami egy kis szégyenérzetet kiválthat, az azért lényegében takarva van. Nem, szóval itt nem.

- Ha lenne nudista strand Magyarországon elmenne-e oda?

- Az biztos.

- Igen? Miért?

- Mari miért? Hát sokkal kényelmesebb, meg tulajdonképpen az, ami eltakar, az a fürdőruha, az semmi.

- Ezzel én is egyetértek. Önnek mi a véleménye?

- Én is elmennék.

- Jöjjön egy kicsit közelebb.

- Zavaró a fürdőruha szerintem, egy-egy pánt, csak vágja az embert, idegesiti, sokkal egyszerübb lenne mezitlenül, és kellemesebb fürdeni is, napozni is, nem lenne a csik.

- Nem hiszem, hogy nagy közbotrányt okozna az, ha az emberek ugy fürödnének, ahogy megszülettek, természetesen. Ez azt hiszem, hogy neveltetési kérdés csak.

- Szégyellném magam, nem hiszem, hogy el mernék menni. De ha fiatalabb lennék, akkor valószinü.

- Azért, ha lenne ilyen strand, az zavarná Önt?

- Nem, egyáltalán nem zavarna, nem találnék benne semmi kivetnivalót, természetesnek tartanám.

- Nem tartom helyesnek, kicsit furcsának tartanám.

- Miért?

- Hát azért, mondjuk férfiak, nők, mondjuk, lehet, hogy külföldön megfelel, de Magyarországon.

- Külföldön láttam magyarokat is.

- Véleményem szerint csak kiváncsiságból mentek oda, nem azért, mert ugy érezték, hogy az helyes, kiváncsiságból. Lehet, hogy talán én is kiváncsiságból elmennék.

- Feltétlenül elmennék. Hogy mit várna az ember? Legalább szép alaku nőket, meg jó alaku férfiakat. Ez volna benne az érdekesség. Mindenesetre ugye azt hiszem, hogy ebben az évezredben nemigen lesz ez megvalósitva Magyarországon.

- Mit szólna ahhoz, ha lenne Magyarországon nudista strand?

-

- Értem.

- Hát itt már csak a zene szólt. Miről beszélgettetek?

- Hát, az most nem tartozik azt hiszem a nézőkre, mindenesetre edzetten éreztem magam, edzett voltam, mert már jártam nudista strandon, kellemesen éreztem magam.

- Most valahogy két táborban van az ország, az egyik fele szeretné, ha lenne nudista strand, a másik fele nem szeretné, te ezek szerint?

- Szeretném, sőt azt hiszem elvégeztünk egy gyors összeadást is a reagálásokból, a megkérdezettek közül 11-en szerették volna, heten ellenezték, de a 7 ellenző közül 4 elment volna szintén a strandra.

De az ellen nem lett volna senkinek kifogása, hogy legyen ilyen strand.

- Köszönöm szépen ezt az információt, egyben megállapodhatunk, hogy a nudizmus egy speciális különös életforma, életmód csakugy, mint a táborozás, a kempingezés.

- Hallottuk az imént a Tourinformtól, hogy Balatonszemesen már csak a Lidó kempingben van hely, hát ide a Vadvirágra ki lehetne tenni a megtelt táblát. Egyébként igy estefelé itt a legnépszerübb játék a minigolf, nagyon sokan játsszák, különösen a külföldiek, ott már nagyon népszerü. És most szeretnék visszautalni egy régebbi Ablak adásra, amikor azzal foglalkoztunk, hogy milyen jó lenne a lakótelepeken, a nagyvárosokban ilyen közösségteremtő létesitményeket épiteni, létrehozni, hát ez egy nagyszerü alkalom, nagyon egyszerüen meg lehet csinálni betonból és nagyon sokan játszhatnának.
Egyébként Wolfart János kollegám egy itt nyaraló külföldi családot keresett fel, átadom neki a szót.

- Ugy tudom, hogy Európa-szerte kb. 10 millió ember él nyaranta kempingben és ebből is 3,5 millió nyugat-német állampolgár, és nagyon nehéz dolog lett volna 3,5 millió nyugat-német állampolgárt meginterjuvolni, de Ferdinánd Pauli urat az NSZK-ból sikerült, ő már másodszor van Magyarországon. Megkérdezem, hogy egyáltalán mi vonzotta másodszor is ide?

- Azt mondja, hogy tavaly nagyon tetszett neki, nagyon kedvesek, szivesek voltak hozzá a magyar vendéglátók és, ha lehetséges, akkor a következő évben is szivesen jön ide.

Egyáltalán miért kempingezik, miért részesiti előnyben ezt a nyaralási formát?

- Pauli ur szerint ez pénzkérdés is, mert sokkal olcsóbb igy a nyaralás, 4 lánya van, 72 óta kempingeznek rendszeresen és igy sokkal olcsóbban lehet nyaralni.
Igen, hát ez egy politikai üzenet is volt a végén, azt mondta Pauli ur, hogy nagyon jól összejön a társaság egy-egy kempingben, és csak azt tudná ajánlani keleti és nyugati politikusoknak, hogy egymáshoz sokkal közelebb kerülnének, ha szintén kempingbennyaralnának. Mondja ő.

Teljes komfort van itt a lakókocsiban.

- Három ember alhat az egyik oldalon, a másik oldalon ketten, át lehet alakitani, asztalt lehet belőle csinálni, füteni lehet, természetesen ruhát elrakni a szekrényben, és van egy nagy hütőszekrény is benne. Igen, tehát sült szalonna lesz ma és zöldbabfőzelék, ezt főz éppen a felesége, jó étvágyat kivánunk. Kellemes további nyaralást.

- Mi is azt kivánunk a nyugat-német vendégeknek innen Szegedről, ám az az igazság, hogy aki az E5-ös ut mentén jön és netán ráesteledik, bizony nem nagyon talált eddig fekvésre, alvásra alkalmas kempinget. Pedig hát nem kellene olyan luxus hozzá, mint amelyben ezek a nyugat-német vendégek laknak. Mi azonban találtunk, egy hónapja egy uj egyszerü és nagyon praktikus kempingmegoldást.

- Ön is tagja annak a családnak, amely a tulajdonosa ennek a kis vendégfogadónak és kempingnek. Miként szánták rá magukat ennek létrehozására?

- A hugom vendéglátóipari szakmában dolgozik több éve, több okból is kedvezőnek tünt ez a lehetőség, és a helyi szövetkezet támogatásával sikerült kiválasztani azt a megfelelő helyet, ami erre a célra alkalmas. Bekeritettük, egy vizes blokkot épitettünk hozzá, ami áll zuhanyzóból, vécéből, és egy ételmelegitő helyiségből.

- Mennyibe kerül a kemping egy éjszakára?

- Személyenként 15 Ft, 10 éven aluli gyerekek pedig dijmentesen tölthetik el az éjszakát.

- Mondja, ez tulajdonképpen maszek kemping, maszek fogadó, könnyen ment ez a dolog, kiválasztották itt a helyet az E5 mellett, beadták az engedélyt, lepecsételték és kész?

- Amint az előbb mondtam a hely kiválasztásával nem volt problémánk, mert a szövetkezet vezetősége maximálisan támogatta, későbbiekben voltak kisebb problémáink, de röviden meg tudtuk oldani kis átfutási idővel az engedély megszerzését.

- Mióta üzemel a kemping?

- Egy hónapja.

- Vendégforgalma?

- Két vendégünk volt eddig azt hiszem.

- No, nem is a vendégek számára térnék ki, már azóta biztos többen aludtak ott az ő kempingjükben, hanem arra a diplomatikus fogalmazásra, mely ugy szólt, hogy hát azért megoldódtak a gondok, ha volt is egy kis akadály az engedélyeztetéssel. Én azt hiszem ez a, nevezzük név nélkül, hogy kiké ez a vendégfogadó és csárda kicsit modell is. Nem megy még olyan jól, hogy is mondjam, szálkamentesen ezek létrehozatala. Hogy itt, ez esetben miért nem? Én utánanéztem. Mert kb. 500 m-rel odébb a közeli nagyközség nagyhatalma az Áfész üzemeltet egy eléggé lerobbant kisvendéglőt. No, de nekik nem kell a konkurrencia és igyekeztek mindent megtenni ellene. Kár lenne, ha ilyen olcsó, praktikus, jó ügyeket ilyen kedvezőtlen konkurrenciaharc szoritana háttérbe. Reméljük nem igy lesz.

- Egyébként a Kemping és Karavánklub információs telefonszáma a következő 336-536, illetve 637-976. Ezt a két telefonszámot, ha felhivják kedves nézőink akkor megtudhatják, hogy hol van még hely most is a kempingekben. Ezt az információt a napilapok csütörtökön közlik a megyei és vidéki ujságok pedig pénteken szokták közölni. Egyébként az európai országok kempingjeiről is adnak információt- Nagyon sokan érdeklődtek, hogy vajon lakókocsi-kölcsönzéssel ki foglalkozik? Ezzel az Autóklub és az Iparcikk Kölcsönző Vállalat nem jó hir, hogy sajnos a Magyarországon lévő és kikölcsönözhető lakókocsikat már februárban lekötötték, egy darab sincs, ha véletlenül van, akkor azt előjegyzésbe veszik és ha valaki visszamondja, akkor lehet csak a lakókocsikat kikölcsönözni.

- 6 perccel mult 1/2 7. Egy aforizma szerint az ember szervezete végtelenül sokat kibir, viszont egy narancshéjon is elcsuszhat az ember és akkor máris vége van. Lehet-e ez a narancshéj, mondjuk a nemibetegség?

- Igen, lehet.

- Igaz-e az - dr. Bágyoni Attilával beszélgetünk a Fővárosi Egészségnevelési Intézet igazgatófőorvosával - igaz-e az a szóbeszéd, hogy a nemibetegségek száma az idegenforgalom növekedésével egyenes arányban terjed?

- Hogy egyenes arányban terjed-e azt pontosan nem tudom megmondani, az tény, hogy a turizmus növekedésével nő az előfordult megbetegedések száma. De azt gondolom nem is annyira a számokról van itt szó, mint inkább társadalmi jelenségről. A probléma inkább az, hogy ez egy jelzése egyfajta felelőtlen, könnyelmü magatartásnak. Az biztos, hogy a turista idejön, vagy egy magyar elmegy külföldre gyorsan létesit esetleg egy szexuális kapcsolatot, mert utána nincs következménye, nincs probléma, nem kell magyarázkodni, nem kell mentegetőzni, nem kell a szépet tenni, tehát, akik hajlamosak a gyors partnercserére, azoknak ez egy bevett szokásuk és egy járható ut. Azonban a probléma az, hogy igen gyakran nemi fertőzéssel járnak ezek az alkalmi kapcsolatok.

- Tehát itt a felelősség kérdését feszegeti a főorvos ur, megintcsak a nudizmusra vagyok kénytelen visszautalni, hiszen szoktuk mondani azt, hogy valaki levetkőzve is lehet teljesen erkölcsös, minden kivánalomnak megfelelhet, és valaki ugyanakkor teljesen felöltözve állig begombolkozva is lehet erkölcstelen, azt hiszem ez vonatkozik a nemi szabadosságra is.

- Igen, sőt elegánsan felöltözve és nagyon szépen is lehet beteg belül, ami esetleg nem látszik rögtön abban a pillanatban.

- Most, hogy itt a balatoni őrjáraton vagyunk megintcsak egyszerü a kérdés, azt beszélik, hogy nemibetegséget lehet a vizben is kapni, vagy ahogy régen mondták az urilányok a kilincstől kapták ezt a betegséget.

- Hát a vizben is lehet, de ott akkor nemi aktust kell folytatni, máskülönben nem lehet kapni. Az biztos, ha valaki körbejárja a Balatont, én azt szoktam mondani, hogy ilyen apátlan-anyátlan kódorgó fiatalok járkálnak, mult hónapban - ezt az esetet talán egy-két mondatban elmondom - mult hónapban volt egy olyan eset, hogy egy 17 éves lány elmesélte vizsgálata során, hogy 5 hétig turázott a Balaton körül és az 5 hét alatt 11 fiuval lakott. Ha a nemi fertőzést a tizenegyediktől kapta meg, akkor az egy jó eset, mert akkor hazamegy és meggyógyitják, ha az elsőtől kapta meg, akkor végigfertőzi a másik tizet, mert épp az a problémája a nemi betegségeknek, hogy nem jelentkezik mindjárt a tünet. Nehéz észrevenni, van ugy, hogy hetek mulva jelentkezik, de az egyén fertőz.

- Melyek a leggyakoribb nemi betegségek?

- Két nemi betegség fordul elő gyakran, nem tul gyakran, de a leggyakoribb a gonorrea, vagy más néven a kankó, a másik amelyik sulyosabb, a szifilisz, a vérbaj, amelyiknek a kezelése hosszadalmasabb.

- Egyesek félnek a gyógyitástól. Attól, hogy esetleg nem hat a gyógyszer, vagy esetleg fájdalmas a gyógyitás.

- Hát a gyógyitás többnyire injekciózással jár, ennyi fájdalommal jár, de tökéletesen gyógyitható, ma már mind a két nemi betegség tökéletesen gyógyul, időben orvoshoz kell fordulni.

- A betegség felfedezésekor rögtön orvoshoz kell fordulni.

- A betegség felfedezésekor orvoshoz kell fordulni, előtte azonban jó, ha az ember tájékozódik és megismeri a tüneteit, a közeljövőben jelentet meg a Medicina Könyvkiadó egy könyvet, dr. Kovács László főorvos munkáját a nemi betegségekről, mindenkinek figyelmébe ajánlom, hosszu idő után ez az első ilyen könyv lesz Magyarországon, és mindenféleképpen szükséges, hogy az egyén tájékozódjon, de talán még fontosabb, hogy ki-ki válassza meg a partnerét, mert egy zárt kapcsolatban nem lehet nemi fertőzést kapni, csak akkor amikor valamelyikük kilép ebből a kapcsolatból.

- Köszönjük ezt a rövid beszélgetést.
Információk, hirek következnek. Bevallom engem a legjobban az érdekel, hogy a magyar kardválogatott hogyan szerepelt Clermont-Ferrandban. Gyulai Gusztáv.

- Nemrég érkezett a telexen a jó hir, döntőben a kardcsapat, a lengyelek legyőzése után, mint oly sokszor a világbajnoki cimért a magyar és a szovjet válogatott kardcsapat mérkőzhet meg. Többi hirünk, amely nemrég érkezett ugyancsak, szünetel a postaforgalom Kanadával, postás sztrájk miatt, miután Kanada nem fogadja a külföldről érkező postát, a Magyar Posta az oda szóló köldemények felvételét a sztrájk végéig felfüggesztette. Akik majd Kanadába akarnak csomagot vagy levelet küldeni azoknak majd a postahivatalokban egy tájékoztató áll rendelkezésükre, amelyben tudatják velük, hogy a sztrájk mikor ér véget.
Más hireink, kirakodóvásár és néptáncfesztivál lesz Pécsett. Holnapi nap, a Jókai uti általános iskolában, a vadaskerti lovasnapokat holnap és holnapután tartják, a töki termelőszövetkezet ménese látható majd ott.
Hullám fürdő és gyürümedence nyilt Mezőkövesden, igy holnaptól már 7000 vendéget fogadhatnak egyszerre.
Még egy hir, a pécsi ipari vásárra látogatóknak, valamint a Szegedi Szabadtéri Játékokat megtekintőknek a MÁV 33 %-os kedvezményt ad. A Pécsi Ipari Vásáron már mától egészen 18-ig, érvényes ez a kedvezmény, mig a Szegedi Szabadtéri Játékokra pedig julius 18-tól augusztus 20-ig.

- Ha a pécsi vásárra utaznak, a vasutállomáson a kulturvároteremben láthatják az idei országos vasutmodell-kiállitást, egy fotót el is hoztam erről, és a modellezők Győrött is érdekes eseményre találnak, adásunkkal egy időben nyilt meg a hajómodell-kiállitás, ilyen modelleket láthatnak a győri Ady városi és az Ujvárosi lakótelep taván.

- Itt a Balatonon pedig közben megjött ám a szél, igaza volt a sárga jelzésnek az előbb már egy-két csepp eső is esett. Két kulturális információ, az itt nyaralóknak szól az egyik, a balatonboglári kék-, illetve vörös kápolnában megnyilt Szabó Vladimir festőművész kiállitása, a másik hir pedig, hogy holnap Pécsett megnyilik a nyári szinház, nagyon sok előadás lesz augusztus 2-ig, a részleteket majd később és máskor.

- Én egy kicsit kilógok a sorból a nyári riportdömpingek müsorában, emlékeznek rá talán akik látták, hogy két héttel ezelőtt egy nagyon bonyolult és nagyon érthetetlen számláról próbáltam meg viccelődni. Nos, azóta már julius 1-től másképp számláznak, logikusabban, igazságosabban, de semmivel sem kevésbé bonyolultabban. Hogy miért akarok még egy bőrt lehuzni erről a számláról? Azért, mert az egyik kollégám, aki látta a müsort kezembe adott egy Gelka javitási számlát, ugyanilyen vizmelegitő felszereléséről szólt, és a végén mindössze ennyi állt, tehát nem az, ami itt mögöttem a táblán látható, ez az irdatlan tömeg, hanem csak annyi, anyag ennyi meg ennyi, munkadij ennyi meg ennyi, kiszállitás ennyi meg ennyi, kiszállás ennyi meg ennyi, összesen. Tehát lehet ilyen egyszerüen is számlát készitени.

Még csak egy valamit erről a számláról, ami a hátam mögött látszik. Nekem nagyon gyanus volt, és nagyon soknak tünt, ezért felkerestem az illetékeseket, azokat, akik hozzák a rendeleteket, ami szerint a számla készül, az ÉVM árfőosztályán Novák Tamást és Dániel Lászlót, és Dunai Andornét a Fővárosi Tanács épitési és ingatlankezelési igazgatóságán ő ellenőrzi a számlákat kiállitó KTSZ-t. Furcsa dolog, de az egyik tételben homlokegyenest ellenkező a két intézmény véleménye. Az ÉVM szerint a 10 % fenntartási ptólék, - most mindegy, hogy ez micsoda - az nem jogos ezen a számlán. A Fővárosi Tanács ellenőrző szerv szerint jogos. Talán emlékeznek, hogy én a multkor azzal fejeztem be, hogy kedves hivatalok segitsenek, hogy mi megrendelők és Önök könnyebben megértsék egymást. Ezt most szeretném ugy módositani, hogy kedves hivatalok nem lehetne valamit tenni, hogy Önök is megértsék egymást?

- Kedves nézőink! Továbbra is szép számmal érkeznek a levelek, Tóth Antal például Siófokról irt, ezt a levelet egyébként 16-an irták még alá. Valamennyien a siófoki vásárcsarnokba járnak eladni. Eddig 1 m²-re havonta 30 Ft helypénzt fizettek, de legutóbb 90 Ft-ot kértek tőlük. Kérdésük, miért? Sajnos a helypénzt valóban felemelték. A bérlet egy hónapban 90 Ft-ba kerül egy napra pedig 6 Ft-ba. A multkori adásban szó esett a Szukuról, a szunyog és kullancsriasztó szerről. Ezután rengeteg szemrehányást kaptunk nézőinktől, hogy miért reklámozunk valami olyat, ami az üzletekben nem is kapható. Nos, a Metakémiai Ipari Szövetkezet elnöke Nyerges László elmondta, hogy ők a jelenleginél jóval több Szukut tudnának gyártani, de a kereskedelem nem rendel. Kedves kereskedelem, éljen a lehetőséggel.

- 3/4 7 mult egy perccel. Mai adásunkban oly sokszor elmondjuk, hogy a multkori adásunkban, a multkori adásunkban, nos, énis igy folytatom, a multkori adásunk után vita keletkezett, hogy egyáltalán van-e ponty horgászási tilalom vagy nincs, és a vita az valahova odafajult, hogy most már azt kell kérdeznem dr. Holli Ivántól, hogy egyáltalán ki rövidítheti le a horgászási tilalmi időt?

- Jogszabályok értelmében a megyei tanácsok mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának a jogkörébe tartozik ez a kérdés, és ezt a döntést a megyei sajtóban illetve az országos napilapokban kell közölni.

- És ennek megfelelően kell eljárni.

- Igen.

- Ma, julius 10-én, 3/4 7 után hol vantilalom?

- Sehol, semmilyen halfajra nincs tilalom, egészen október 15-ig.

- Meg vagyok győződve arról, hogy Balatonszemesen ott vannak a horgászok Pánics György körül, és én bevallom, hogy nem fogtam ekkora halat se, ekkorát se, de még a botot sem életemben, ugyhogy csak butaságokat tudnék kérdezni, Holli Ivántól, kérdeznek biztos a balatonszemesi horgászok.

- Itt vannak a horgászok, mellettem ül Szabó János, aki 20 éve itt horgászik a Balatonon, szinte állandóan, télen, nyáron, az a panasz itt a horgászok között, hogy az idén mintha kevesebb lenne a hal a tóban, mint tavaly, vagy tavalyelőtt volt. Igaz-e ez?

- Hát sajnos az idei horgászat nagyon minimális, a tavalyi évhez viszonyitva az idei tavaszon egyáltalán nem fogtam pontyot, most fogtam mindössze hetet, tavaly ehhez az évhez viszonyitva 21 vagy 22 volt idáig. Süllőt azt meg abszolut nem lehet fogni, ez az ördögszakáll ellepte teljesen a követ. Keszeget azt lehet.

- Azt is lehet hallani, hogy a horgászok a halászokra panaszkodnak, hogy a nagy hálókkal a Balatonból kifogják a halat. Hanga Jánosnak, a kaposvári Horgász Egyesület elnökének mi a véleménye erről az örök horgász-halász ellentétről?

- Hát valamikor régen valóban nagyon nagy ellenségeskedés volt a halászok és a horgászok között, mert ilyen volt, ma már enyhült a helyzet, mert tudjuk, hogy ez nekik foglalkozás, nakünk hobbi. De ugyanakkor, ahogy növekszik a pihenőnap a horgászok létszáma állandóan növekszik és a halak létszáma csökken. Ez befolyásolja a halászok által betelepitett halak, amely most már nem ugy történik, mint régen, sok a busa benne, amit a horgászok nem tudnak visszafogni, mert planktonevők, és csökken a pontylétszám, miután a régi önszaporodása a pontynak már nem lehetséges, miután a partok körben le vannak zárva, betonnal.

- Azt mondta, hogy lenne egy kérdése Holli Ivánhoz süllő ügyben.

- Holli Iván elvtárstól kérdezném, a rendelkezések szerint a balatoni süllőnek 30 cm a mérete, egyéb vizeken 40 cm, és ugy hallottuk ezt, egy olyan hir kering, hogy egységesitik a méretet, hasonlóan a Balatonéhoz, igaz-e ez a hir, és mikor lép ez a rendelkezés hatályba, amennyiben igaz?

- Ez a hir megfelel a valóságnak, a halászati jogszabályok módositásának munkálatai elkezdődtek és valószinüleg nem egészen ott, a Balaton partján terjedt hireknek megfelelően, de országosan egységesen kerül a kérdés rendezésre, Még korai volna ma konkrétet mondani, mert hiszen végső soron ez a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, a miniszter döntésétől függ.

- A Magyar Országos Horgászok Szövetsége jó néhány telefonra válaszolt, itt már korábban, melyik volt a legérdekesebb kérdés?

- 10 telefonom volt, a legérdekesebb egy női horgász kérdése volt. Azt mondta el, hogy ő 15 éve horgászik, és most a férje kedvet kapott a horgászáshoz. Most, két horgászengedélynek a dija az a családot - mert 3 gyerek van - tulságosan megterhelné, van-e mód arra, hogy a férje valamilyen korlátozott mértékben, de valamilyen kedvezményes dijjal horgásszon? Boldogan mondtam, hogy a szövetségünknek ezelőtt egy hónappal tartott közgyülése olyan határozatot hozott, hogy egyrészt a horgászó férjek feleségeinek, élettársainak, másrészt a horgászó feleségek férjeinek, vagy férfi partnereinek egy kedvezményes engedélyt rendszeresitünk 1982. január 1-től.

- Gondolom a hölgy rendkivül örült ennek a válasznak.

- Igen, meg volt elégedve.

- 18 óra 50 perc körülre igértük Visy Károly előrejelzését a várható időjárásról, nos kedvez-e az időjárás a horgászoknak?

- Először néhány szót a mai pillanatnyi időjárásról, ma az ország keleti felén időnként erősen felhős volt az ég, és többfelé volt eső, zápor, zivatar, amely most már egész a Balaton térségéig eljutott. Az ország nyugati részén a Dunántulon azonban általában napos, száraz idő volt, és ez az egész elmult hétre jellemző volt. A vasárnapra szóló időjárási térképünk, áramlási térképünkön az a ciklon, amely ezen keleti esőket okozta már eltünik, és jóformán áramlás sincs a Kárpát-medence térségében, ezért az időjárást a helyi hatások határozzák meg. Ezek közül a legdöntőbb most a meleg levegő és a levegő nagy medvességtartalma.
Kissé hüvösebb levegő beáramlására majd csak a jövő hét közepén, tehát szerdán számithatunk. Mit jelent ez a hétvége időjárása szempontjából? Holnap még döntően a keleti országrészben a változékony idő, tehát felhős és napos időszakok váltják egymást, és bizony még szórványosan számitani kell, főként délután és este záporok, zivatarok kialakulására. A Dunántulon ennek sokkal kisebb a valószinüsége. A hőmérséklet napközben 25 - 30 fokig emelkedik, ebből a 30 fok körüli hőmérsékletek inkább nyugaton, a 25 fok körüliek inkább keleten lesznek.
Vasárnapra csökken a záporok, zivatarok valószinüsége, de még mindig nem lehet kizárni egy-egy délutáni nyárias záport, zivatart, de most már az ország keleti részén is több lesz a napsütés. A hőmérséklet legmagasabb értéke napközben 30 fok körül alakul. A hét elején folytatódik ez a napos, száraz idő, mignem a hét közepén az emlitett északról beáramló kissé hüvösebb levegő hatására visszaesik a hőmérséklet, de még mindig nyárias idő marad, 23 - 28 fok között lesz a legmagasabb érték, és főként az ország északi részén ujabb záporok és zivatarok fordulhatnak elő.

Ami a kenpingezők számára igen kedvező, az éjszakák nem lesznek hidegek, egész végig általában 13 - 20 fok közötti éjszakai legalacsonyabb hőmérsékletekre kell számitani. Es hát szeretnék itt egy kicsit visszautalni a Balatonról jelentkező amatőr meteorológusunk csalhatatlan módszerére, amivel felelőssége teljes tudatában kijelentette a müsor elején, hogy a Balatonon zavartalan marad az idő, sajnos az elmult órában kelet felől először Aligát, aztán Szabadi térségét elérte a zivatar a maga viharával, és bizony a szél erősödése főként Füred és Zánka térségében már, de a keleti medencében többfelé tullépte a sárga jelzésnek a határát. Hát sajnos igy jár az, aki a meteorológiával foglalkozik.

- Beszéltünk már horgászokról, kempingezőkről, de vajon az időjárás kedvezett-e az aratóknak?

- Hát én megmutatnék egy müholdképet, ami ma délelőtt készült egy amerikai mühold segitségével, ezen a müholdképen Magyarország konturjai fekete vonallal láthatók, és jól látható, hogy az ország nyugti részén, a Balatont is ki lehet talán venni, napos, száraz az idő, ez délelőtt volt, mig az ország keleti felén erősen felhős, erős felhőzet van. Az egész hétre jellemző volt általában ez a megosztottság, csak a határvonal ingadozott nyugat és kelet között, tehát a Tiszántulon, az Alföldön sajnos zavarta eső az aratást ezen a héten, a Dunántulon viszont zavartalan volt. A jövő hét elejére viszont várható, hogy az egész ország területén zavartalanul kedvező idő lesz az aratáshoz.

- Nem véletlenül kérdeztünk az aratókra, illetve az aratásra vonatkozó időre. A magyarázat Kóti Judittól érkezik.

- Ezekben a hetekben valóban nagyon sok szó esik arról a nyáron legfontosabb és legnehezebb munkáról. Ceglédre utaztunk, hogy két idős embert megkérdezzünk arról, hogyan is folyt régen ez a munka?

- Ezt a három buzaszálat itt a szomszédos buzamezőről hoztuk. Elég érett-e ez már, lehet-e aratni?

- Még egy hetet azért ez várhat, és remélem, hogy vár is, mert még azért imitt-amott van benne egy kis zöld. Mert ez tavaszi buza, nem őszi buza, ezt tavasszal vetették, nem ősszel, aztán ez tovább érik egy kicsit. Mert ez állitólag orosz fajta buza, mert ezelőtt itt nem volt, onnan gyütt ide, onnan származott.

- Mit mondtak a régi öregek, mikor lehet elkezdeni az aratást?

- Péter, Pál napján a buzát, vagy pedig az őszi árpát.

- Miért éppen Péter, Pál napján?

- Hát azt mondták a régi öregek, hogy akkor szakad meg a gyökere a gabonának.

- Mikor első nap hozzákezdtek az aratáshoz, hogyan fogtak neki?

- Előtte való nap hozzákészültek, hogy na, majd holnap csináljuk, akkor felkeltek hajnalban, akkor azt mondták édes jó istenem segits meg bennünket, és akkor hozzáfogtak, azt csinálgatták.

- Hallottam, hogy Pista bácsi részesarató is volt. Hogyan végezték akkor a munkát, hogyan szegődtek akkor el?

- Hát akkor az volt, hogy közösen megegyeztünk, hogy mennyiért vállalom el, mennyit adnak érte, és leginkább tizedéből, tizenegyedéből.

- Mit jelentett az, hogy tizedébe arattak?

- Mondjuk minden tizedik mázsa, ha mázsában arattak, de a szalmát is ki akarta venni, akkor minden tizedik csomó. Mert csomónak hivtuk a kereszteket.

- Mennyit dolgoztak egy-egy nap?

- Volt ahol 2 órakor, 3-kor kezdtek hajnalban, kezdtünk végezni meg ahogy sikerült, 9 óra, 10, 11 óra, leginkább igy, jó sokáig tartott, mert amit levágott az ember napközben azt be kellett fejezni, nem hagyhattuk szét, rendbe kellett tenni, felkaparva, gereblyézve.

- Ez egy nehéz munka volt. Mit ettek az aratók?

- Reggelire leginkább tejet, vagy édes tejet, vagy aludttejet, kenyeret, utána meg délben leginkább főztünk egy kis laskalevest, egy kis kolbász benne, kenyérrel megettük, azt kész van, este hát megint szalonnát, kenyeret vacsoráztunk, vagy volt, hogy aludttejet, mikor mit sikerült.

- Aztán mikor végeztek vele meg szokták-e ünnepelni, hogy befejezték ezt a nagy munkát?

- Nem mindenütt ünnepelték meg, örültek sok helyütt, hogy letehették a kaszát.

- Én azt is tudom, hogy nemcsak a szántóföldön lévő gabonát lehet learatni, hanem Mezei néni azt is érti, hogy a szemen nőtt árpát hogyan lehet learatni. Tessék megmutatni nekünk.

- Megmutassam?

- Gyere ide, emigy forduljál kislány, nézzél rám. Atyának és Fiunak és Szentlélek Istennek nevében Ámen. De nem mikor már annyira el van hatalmasodva, hogy folyik mindenfelé! Csak idejében.

Például a mult héten a kisgyerek hazajött az iskolából, azt mondja mama, 3 pattanás van az orromon, hát hogy, mondok, hát mi történt vele, mondok mutasd meg, megmutatja, odamegyek hozzá, nézem, mondok Atyának és Fiunak és Szentlélek Istennek, azt mondja másnap akkor, mama már nincsen, elmult. Hát ugye több mindenfélét meg lehet igy csinálni.

- Én nem láttam azokat a pattanásokat, de annyi magyarázattal tartozom, hogy ez, amit itt Mezei néni a végén nekünk megmutatott ezt a néprajztudomány ugy hivja, hogy analógiás varázslás. Régi hagyomány, az országban azt hiszem még sokfelé ismerik és talán lehet, ahol még gyakorolják is.

- Az analógiás varázslatok sorába illik bele talán az az aratás utáni szokás, mondhatnám igy szertartás is, amikor egy marék kalászt hagytak kint a tarlón és ezzel próbálták elérni azt, hogy a következő esztendőben ne verje el a zivatar a vetést. Nos, tudjuk, hogy a hókusz-pókusz nem megoldás, azt hiszem azok is tudják, akik a kalászt a tarlón hagyják. Gond akad más is, mint ahogy például a zöldség- és gyümölcsfelvásárlás körül is. Két hét mulva legközelebbi adásunkban ezzel szeretnénk foglalkozni. Adásunk végén pedig közlekedési információk Szitnyai Jenőtől.

- Egy jelentés a külföldiek közül. A közlekedési szabályok érdekes módositásáról kaptunk hirt Jugoszláviából. Ujabb rendelkezések szerint nem csupán a vezető nem ihat egy csöpp alkoholt, hanem a vezető mellett ittas utas sem foglalhat helyet. A lélegzet-elállitó szabály után néhány szót a kerékpáros turistákról, akik bizony gyakran panaszkodnak, hogy alig-alig tudják elérni közlekedési, turisztikai uticéljukat a sok országuti tilalom miatt. Elsősorban közlekedési kiadványokat igényelnének. Nos, az Utinform megjelentette ezt a térképet, amelyen vastag vonallal feltüntették mindazokat az utvonalat, amelyeken tilos a kerékpáros közlekedés, következésképpen az is látható, hol szabad. Ehhez a térképhez egyébként bárki hozzájuthat az Utinform II. kerület Fényes Elek utcai székházában.
Még egy turaajánlatot, ha máris kedvük kerekedne esetleg kerekezni, ajánlom a Budapesti Természetbarát Szövetség vasárnapi nyilt turáját, kétnapos komáromi ut, találkozó holnap reggel a Flórián téri parkolóban. Ezt a kirándulást egyébként nem csupán a kerékpárosoknak ajánlom, hanem azoknak az autósoknak is, akik biciklivel rendelkeznek, meglátják, hogy azoknak van igazuk, azok járnak jól, akiknek két kerékkel kevesebbje van.
Egy pillantás a térképre, mintegy 30 ezer nézőt várnak a Mátrába a hét végére az autós hegyi bajnokságra. Emiatt szombaton és vasárnap lezárják a 24-es utat Parád és a Galyatető elágazás között. Az autópályán nem lesz korlátozás a hét végén, viszont fokozott közuti ellenőrzésre számithatnak a Balaton mentén.

Meg kell mondanom,hogy indokoltan, ugyanis nagyon sok a gyorshajtó különösen Földvár, Szemes és Szárszó térségében, A rekordot az az autós tartja, aki négy egymást követő trafipaxos ellenőrzésen négyszer szerzett magának fényképet. Annak reményében kivánunk kellemes utazást, hogy balatoni élményeiket nem ilyen fotóalbumban örökitik meg.

- Az Ablak mai adása ezzel véget ért, bucsuzunk nézőink, a viszontlátásra két hét mulva.

- . -

Szabó Vladimir

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZABAD FÖLD

1969 MÁJ 25

Megnyílt Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész tárlata Szegeden. A kiállításon a művész harminchét — többségében nagy méretű — olajfestményét tekinthetik meg az érdeklődők.

1021

a másik esztergomi nagydíjast, a tábori műszeripari
rigráf nevü, lisztminőség vizsgáló müszerét már nagy soro-
an gyártják . az ötletes készülék a liszt minőségének
lex vizsgálatával egyidejüleg sokféle utbaigazitást ad. vá-
t ad például arra, hogy milyen technológiával lehet a külön-
lisztekből a legjobb minőségü kenyeret, tésztát készitení.
lorigráf iránt külföldön is nagy az érdeklődés, és megtörte
k a nyugatnémet cégnek a hegemóniáját, amelyik farnográf ne-
erendezésével 30 évig egyeduralkodó volt a világpiacon. a
r mim gyártmánya több szempontból tulszárnyalja azt, és amel-
lényegesen olcsóbb. /mti/

-.-.

2/szb

bb 53. szabó vladimir kiállitása szegedn

vld-fm szb ká 1021 1969. május 16.

pénteken szegeden, a képcsarnok vállalat kárász utcai bemutató termében megnyilt szabó vladimir munkácsy-dijas festőművész tárlata. a kiállitáson a müvész 37 - többségében nagyméretü - olajfestményét tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

-.-

18.15/szb -28-

1230 Dm

Szabó Vladimir

Szabó Vladimír

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366. l.

F. sz. 13534 *Név :* Dr. Lentwanyi *úr / úrnő*

Pénzbeszedőnk a mai napon eredménytelenül kísérelte meg V *havi* 20 *aranypengő* 24 *fillért kitevő számlánk beszedését, miért is folyó hó* 18 *n* de *óra táján ismét megjelenik. Kérjük, hogy akkor követelésünket okvetlenül kiegyenlíteni szíveskedjék.*

*Budapest, 193*4 *évi* II *hó* 16 *n.*

Budapest Székesfőváros Gázművei

Budapest székesfőváros házinyomdája 1934 — 251 — GM. E. Törzsszám 209.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

1021

1970. DECEMBER 1.

Rabb Vlad.

SZABÓ VLADIMIR: PULYKAPÁSZTOR

19

...n a dolgok egyféle megértéhez, intuitív megragadásához és ahhoz, hogy megtudom melyik könyvben mit talok meg... nekünk nem tanulnunk, hanem átélnünk kell dolgokat..."

Ilyenformán tehát nem is sősorban a két kultúra problematikájáról kell beszélni. em a két területet megkülönöztető tényezőket kell hangilyozni, hanem sajátosságaik sztázása után szoros kölönhatásukat, s lényegi egyégüket kell tudatosítani a özvéleményben.

Korunk irodalmának, művészeti ágainak alakítói ideje már bőségesen merínek a természettudományok a technika vívmányaiból, ppúgy, ahogy az utóbbiak űvelői is hasznot húznak a umán kultúra eredményeiből. ermészetes tehát, hogy a közevelés tömegeket erintő boyolult és szerteágazó munkában is arra kell törekedünk, hogy a két terület meglelő arányban szerepeljen. A odern tudomány és kultúra rdései nem érthetők meg. a két kultúra kategóriáján gondolkodunk. A terméet törvényszerűségeit és az nber szellemi törekvéseit ak a valamennyi folyamat összefogó, korszerű műltség hozhatja közös nevere!

Korányi Tamás

...tott visszafelé a taxi.

Németh István jugoszláviai magyar író két novellája:

Reggel

Az asztalon kibontott pólya. A pólya közepén fehér ingben csecsemő, apró lábaival kalimpál, meg-megújuló kedvvel és erővel. Pontosan a csecsemő feje fölött a menynyezetről piros léggömb lóg, pörög a vékony zsinegen.

A baba nevet.

A fiatalasszony arcával ráhajol, azzal simogatja, közben ilyeneket mond: mu-mu, puc-puc, betye-betye. Felemeli a fejét, ujjával megérinti a gyerek lágy tokáját, körmét néhányszor végighúzza rajta, de — szeretné belemártani.

— Mindjárt megeszlek!

A gyerek hangosan nevet.

— Megráglak!

Megragadja a gyerek hurkás combjait, az ujjaiban rugók feszülnek, egész testén villám cikázik át.

A gyerek sikongva nevet.

— Megeszlek! Megráglak! Szétmarcangollak!

Elereszti a gyereket, felegyenesedik, elmerülten, tágra nyílt szemekkel nézi. A baba most még szaporábban kalimpál kövér lábaival, karjai a semmiért kapadoznak, csak néha sikerül hangosan nevetnie, s ilyenkor mintha az egész kis motor új erőre kapna.

Az asszony egy pillanatra magára hagyja a gyereket. Beleönti a kisteknőbe a vizet, mezítelen könyökével megérinti, kevés hideget löttyint hozzá. Bal karjára fekteti a kicsit, leoldja róla a kisinget, s belenyomja a kád vizébe. A pucér kölyköt egy percre visszafekteti a pólyára, aztán hasra fordítja, ráhajol, dús, leomló erős hajával végigsöpri a meztelen testet.

A gyerek fuldoklik a nevetéstől.

— Hát most megeszlek! — mondja a fiatalasszony.

Előbb csak csókolgatja a kölyök kövér kis fenekét, mint feszes labdát, aztán az ajkával próbál beleharapni a

— Megverjük a mamát, draga életem, megverjük a rossz mamát, ne sírjál.

Arcát a kicsi arcához szorítja, s ilyeneket mond: — Nem bánt a csúnya mama, nem bánt, csillagom, jaj, dehogy bánt!

Járkál vele az asztal körül, rázogatja a karjában, bujik az arcába, csókjaival csitítgatja.

A konyha ablaka már teljesen beizzadt, kint a havon szikrázik a hideg reggeli napfény.

Megy most már minden sorjában, oda se kell figyelnie, nem is arra figyel már, amit csinál, valami megmagyarázhatatlan kétségbeesés tölti el egész lényét, szorongató csend veszi körül.

Gyorsan megfürószti a kicsit, puha törülközővel felitatja bőréről a fürdő vizét, habtiszta, puha ingecskét ad rá, gyöngéden beköti a pólyába, tejet önt az üvegbe és a gyerek szájába adja.

Szabó Vladimír

MTI SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

1970 SEP 13

1021

Vasárnapi jegyzet

Képek, szobrok, tárlatok

Múlóban a nyár, Salgótarjánban idén nem volt eseménytelen a képzőművészetet kedvelők számára. A megyei József Attila művelődési központ előterében szabadtéri tárlatok hívtak bennünket, szobrokkal, képekkel találkozhattunk, amelyek egy ideig épülő városunkban „vakációzták". Szívesen látott vendégek voltak, jövőre is várjuk őket.

De most közeleg az ősz. Időszerű az új évad, s a következő esztendő kiállítási programjáról váltani néhány szót. Mire számíthatunk? Iványi Ödönnel beszélgetünk a tervekről és lehetőségekről. Kiderül, hogy sok örömünk lesz, de gondokkal is találkozunk.

A teljesség igénye nélkül, néhány kiállításról szólunk. Az elkövetkezendő hónapokban egy-két tárlatot hoz a városba a Műcsarnok, decemberben pedig a képzőművészeti stúdió tagjainak közös tárlatát rendezik meg a művelődési központ üvegcsarnokában. Körülbelül 35 alkotó 100 munkáját láthatjuk majd. A tárlat hagyományosnak számít, az idei szemle azonban minden bizonnyal tematikailag is változatosabb lesz, mint az előző években, hiszen idén Kányáson rendezték meg a nyári művésztelepet, így a résztvevők a munkásábrázolással is megpróbálkozhattak. A stúdió már ötéves múltra tekint vissza, tagjai — bár autodidakta módon művelik a képzőművészetet — tudatosabbá váltak a képalkotásban, a festői problémák megoldásában.

És mit hoz 1971? Az északmagyarországi képzőművészek területi tárlata az évek során érezhetően veszített erejéből, valamiféle fáradtság-jeleket tükrözött. Jövő áprilisban — részben helyette — rendezik meg a salgótarjáni tavaszi tárlatot. Erre meghívják a területen élő képzőművészeket, de számítanak majd a Nógrád megyéből elszármazottak munkáira, s azokra is, akiknek alkotásaik Nógrádba kerültek az utóbbi években. Kissé tehát országos íze is lesz a kiállításnak. Szabó Vladimir, Basilides Sándor, Bojtor Károly, ifjú Szabó István, Jakuba János, Somogyi József, Kalló Viktor, Konfár Gyula, Szurcsik János, Fábián Gyöngyvér, Gádor Emil, Csohány Kálmán, Varga Imre és mások jelentkezését várják. Az országos zománckiállítást jövőre ugyancsak teljesebbé kívánják tenni, a műfaj művelőinek a lehetőségekhez mérten teljes szemléjével. Balassagyarmaton élő képzőművészeink, Farkas András és Réti Zoltán salgótarjáni bemutatkozását is tervezik. S a Nógrádban élő fafaragók munkáiból, s más népművészeti munkákból egy megyei népművészeti kiállítás rendezésének gondolata merült fel. Elsősorban Pásztón, Hollókőn, Balassagyarmat és a Karancs vidékén, a rétsági járás falvaiban élő népművészeket hívják meg a tárlatra. A program természetesen nem teljes, csupán ízelítőként soroltunk fel néhány várható kiállítást.

Milyen gondokkal találkozunk? Többször említettük már a galéria hiányát, s ennek hatását Nógrád képzőművészeti életére. A stúdiótagok számára egy közös műterem építése is szükségessé vált. Úgy tűnik, e gondok az elkövetkezendő években megoldódnak, s néhány új műtermes lakás építésére is sor kerül majd.

A gazdag kiállítási program ismeretében felmerül a kérdés, milyen eredménnyel zárulnak e tárlatok, mennyiben járulnak hozzá Nógrád lakossága képzőművészeti kultúrájának fejlesztéséhez? Egyáltalán, hogyan áll megyénkben a képzőművészeti ismeretterjesztés, a vizuális kulturálódás?

A tárlatlátogatók számával meg lehetünk elégedve. Ennek ellenére szükségesnek látszik egy művészetbarátkör alakítása, ahol lehetőség nyílna a lakosság különböző rétegeiből kikerülő hallgatóság előtt színvonalas ismeretterjesztésre, akár a TIT, akár a megyei művelődési központ keretén belül. A képzőművészeti stúdió, s a szakkörök tagjai hivatalokból, iskolákból, üzemekből kerülnek ki, a maguk munkahelyén tevékenyen járulnak hozzá a látáskultúra alakításához. Különösen a falvakban azonban, jórészt még megoldatlan e munka. A klubokban, klubkönyvtárakban a jövőben elsősorban a televízió képzőművészeti adásainak, a TV Galériája című műsornak az eddiginél tudatosabb felhasználására lenne szükség. A kis falvakban elsősorban a televízió segíthetné, megfelelő szervezéssel, a képzőművészeti alkotások iránti érdeklődés felkeltését.

Tóth Elemér

Szabó Vladimir

A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze

címet kapt **SZABÓ VLADIMIR** Munkácsy Mihály-díjas festő- és grafikusművésznek, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

Magyar Hirlap 1980/4/3/5

Szabó Vladimir festő

A MŰCSARNOKBAN

Szabó Vladimir képei

Az öreg festő előtt fiatal aktmodell áll, formájának sziluettje már feltűnik a töprengve maga elé néző művész vásznán. Az alkotó homályos, elmosódó sötétben ül, a nőalak, mint egy jelenés, tiszta fénnyel szikrázik. Az öregségnek és az ifjúságnak, a fénynek és az árnyéknak, a csúnyának és a szépnek viszonylag egyszerű ellentétére épül *Szabó Vladimir* legtöbb festménye. A 75 éves mester retrospektív, az életmű ívét felrajzoló tárlaton mutatkozik be.

A Műcsarnok termeit járva szokatlan, a képeken ismétlődően visszatérő világ tárul elénk. A zsúfolt kompozíciók, a múlt árnyaiként libegnek a vásznon. Szinte a semmitmondásig sejtelmesek ezek a századeleji, múlt század végi világból iderémlő öreg és fiatal arcok.

Azt szokták mondani, hogy Szabó Vladimir másokkal össze nem téveszthető hangon szólal meg. Tény, hogy mint generációjának több más tagja, a harmincas években megjárta Rómát. Ám az ő festészetére alig-alig hatott a korabeli itáliai művészeti szellem. A maga útját kereste, s erről néhány — a gyűjtők jóvoltából kiállított — kép bizonykodik. Később, az ötvenes évek elején, alkalmazkodott az igényekhez, mégis a parasztmozgalmat történelmi idillként megfestett képei alig emlékeztetnek az akkoriban bőségesen sorjázó szoc-reál festményekre.

Szabó Vladimir a hatvanas évek körül kezdte kialakítani igazán sajátos festői szemléletét és stílusát. Ez az enyhén szürrealisztikus, groteszk zsúfoltságú világ egy kitűnő rajzkészségű festőnek köszönheti megszületését. Szinte minden képnek elmondható sztorija van, ha úgy tetszik, az irodalom eszközeit is felhasználja. Miközben érezzük, hogy nyolcvan-száz esztendővel ezelőtti világ kelhetett életre Szabó Vladimir munkáiban, jól tudjuk, hogy időben nem zárhatók be a látottak egyetlen korba sem. Nehéz eldönteni, hogy ezek a csupán illékony hangulatból, összetartó erejű kompozíció nélkül készült képek akarnak-e valami általános emberiről szólni, vagy csupán beérik a réges-régen, valamilyen öreg ház padlására fölrakott komód fiókjában talált levendula illatával, amely csupa sejtelem; szomorúságnak vagy gáláns kis kalandnak egyaránt idézője.

Szabó Vladimirről elsősorban grafikái alapján, mint eredendően groteszk látásmódú festőről szokás beszélni. A groteszk nem csupán torzítást, hanem szemléletet is jelent, vagyis azt, hogy miért, milyen mélyebb szándékkal torzítja el a festő, amit a valóságosnál sokkal csúnyábbnak, vagy sokkal szebbnek akar mutatni. Azok a végtelenül egyszerű ellentétek ugyanis, amelyek kiolvashatók festményeiből, mintha azért mutatkoznának meg groteszk formákkal, hogy ne keltsék a mélabús szentimentalizmus képzetét.

Szabó Vladimir, különösen az utóbbi időben, rendkívül termékeny alkotó. Láthatóan nem kell, ahogy mondani szokás „kihordania" témáit, hiszen valamilyen ürüggyel bármikor együvé tudja gyűjteni — vagy ahogy mások látják —, varázsolni vénasszonyait, öregembereit, sosemvolt szűziességű szűzeit, akik néma rettenetben vagy dermesztő vigyorral várnak valamire. A festő ugyanarról a témáról a variációk rendkívüli sokaságát festette meg.

Bizonyára sokan lesznek, akiknek e tárlat nagy élményt jelent, hiszen ezt a típusú festészetet mindenféle esztétizálástól mentesen lehet szeretni, vagy éppen nem szeretni. A közönség részéről talán ez a legigazságosabb megnyilvánulás, hiszen Szabó Vladimir festészete — elismerve vagy vitában vele — kétségkívül a mai magyar piktúra egyik érdekes, egyéni produktuma.

Harangozó Márta

2

old. 3.

...ondták, hogy
...övekszik kül-
...eklődés a Po-
...vetkezet által
...ozott bűvös
...játék iránt.
...érdeklődésre:
...lliót készíte-
...lnak másféle
...kat is.

...zetek három óra elmúltával is arra kérlelték a négy résztvevőt, hogy térjenek végre át belpolitikai kérdésekre). A másik ismét bizonyított tanulság: milyen fölényes biztonsággal veri vissza *Schmidt* és a tegnap különösen nagy formában szerepelt *Genscher, Strauss* és a most

...naldo Forlani esélyei

...október 3.

...tta telefonje-

...éső este az
...zténydemokra-
...etősége támo-
...tosította *Ar-*
...*it*, a párt el-
...*ertini* államfő
fölkért a 40. kabinet megalakítására. Római megfigyelők

rendkívül nehéznek tartják a politikus vállalkozását:

az ötpárti koalíció tető alá hozásáért sem a *szocialisták*, sem a *republikánusok* nem lelkesednek.

Ma délelőtt ült össze a szocialista párt központi vezetősége. Valószínű, hogy *Bettino Craxi* és a vele együtt lemondott szűkkörű vezetés *megerősödve* kerül ki a vitából. Craxi ugyanis — a párton belüli jelentős balszárnnyal szemben — azzal érvel, hogy

Forlani kudarca esetén nem marad más hátra, mint az előbbre hozott általános választások kiírása.

Több ma reggeli olasz lap is *aggodalmának* ad hangot, mondván: aligha valószínű, hogy *Forlani* után például a szocialista *Craxi* vagy a republikánus *Spadolini* képes lenne hatékony koalíció megalakítására.

tatta —, hogy a NATO-országok segítséget nyújtanak, a NATO határain kívül is, az amerikai tengeri haderőnek. A NATO most már *nyílt beavatkozását* a határain kívül történő eseményekbe Luns azzal próbálta igazolni, hogy a Szovjetunió „esetleg el akarja majd vágni a nyugati gazdaságot olajbeszerzési lehetőségeitől".

szaki együttműködési megállapodást és több, más dokumentumot írtak alá. A megállapodások Fidel Castro s a Kubában hivatalos baráti látogatáson tartózkodó *Paulo Muwanga*, az Ugandai Nemzeti Felszabadítási Front katonai bizottságának elnöke közötti megbeszélések eredményeként kerültek aláírásra.

Szabó Vladimir

részt vett a Magyar Grafika 1978 c tárlaton

a MNG.-ban. ... Vagy *Szabó Vladimir* paraszt-barokkosan kedélyes ceruzarajzai *(Falusi udvar, Régiségkereskedő)*, amelyeket Noé bárkájához hasonlóan megrakott figurákkal

Magyar Hirlap 1979/54/6

Wagner:Mit üzen a grafika?

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas grafikus-művész

1021

1978.IV.2o.TV.19.3o/KJné/
TV.Hiradó

- A leleplezésben gyenge vagyok, inkább az ámulás és bámulás oldalán maradok amig élek.

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas érdemes művész mondta e szavakat, ám mostani kiállitása láttán ugy tünik tul szerény a nyilatkozat. Hiszen nincs-e leleplező erő a huborban, a groteszk tér és figura ábrázolásban, az egész és a-részletek fanyar ellentétében ? Álom és ébrenlét egyesül a-művész képein egyfajta a valódinál igazabb valósággá, szép és komoly kalanddá, ha ugy tetszik felelős művészi itélett. -

D.Sutka Magdolna művészettörténész találóan képzőművészetünk Krudy Gyulájának nevezte Szabó Vladimirt, mintha e képek rajzok egy sajátosan Krudy alkotta világot idéznének.

A kiállitáson kiderül, hogy Szabó Vladimir hetvenen tul is egyike legizgalmasabban rajzoló művészeinknek, festményeinek hivalkodástól mentes szinvilága, szakmai mindent tudása egyszerüen lenyügözi-a látogatót.

A Csók István Galériában ma megnyilt kiállitás május 4-ig tekinthető meg.

Szabó Vladimír

illusztráló az alábbi
iskolakönyvet
Harmadik könyvünk
Olvasmányok, nyelvi
ismeretek, számolás,
mérés Nagy-Budapesti
kötet A Vallás-csokoreks.
minisztr. Bp. 1948.

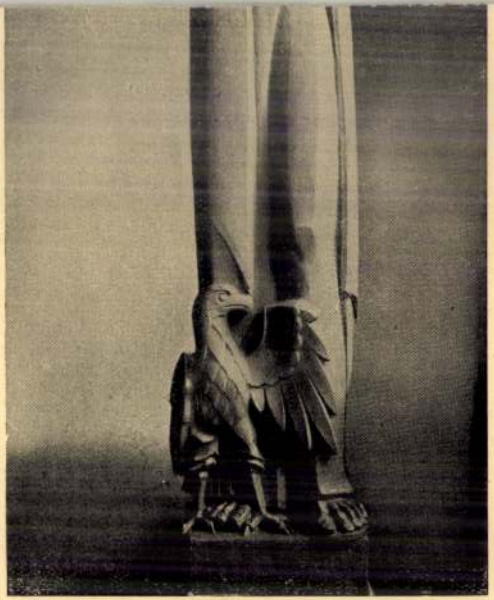

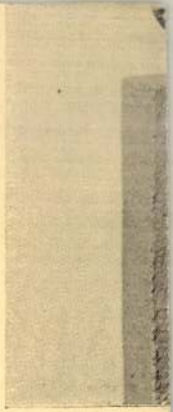

V. ÉVI

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ-SZ

FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE

Szabó Vladimír

Szabad Művészet

1957. 214. l.

M. KIR.
KERESKEDELEM- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI
MINISZTER.

13600/XIII. sz.

1940.

Müemlékek t. Országos Bizottsága

Budap

Hőgyes End

paesi vinti, quel punto in cui essa precipita con tale rapidità da

scamento delle merci, di affamatori e di incettatori. In realtà le cause del carovita erano così complesse, che vano era il tentativo di riconoscerle per poterle combattere. La diminuita produzione, l'aumento dei consumi per naturale reazione alle privazioni del periodo bellico, lo sperpero delle riserve durante la guerra, la disorganizzazione dei trasporti, la diminuzione del naviglio, l'assenza dal mercato di paesi sconvolti come la Russia, lo svilimento della moneta che aggravava le importazioni, il grave errore del prezzo politico del pane, e insieme la mala volontà e l'ingordigia dei mercanti, formavano un complesso così inestricabile di fattori, che rendevano impossibile il rimedio. I vacillanti Governi che si succedevano con inusitata frequenza, le amministrazioni comunali che pure si avvicendava-

pénztárunknak a befizetést igazoló elismervényével érvényes.

VIII, Múzeum-körút 6. Tel.: *46-1-45
udapest IV, Kossuth Lajos-u. 18. Tel.: 89-5-40
tatakarékpénztári csekkszámla száma : 37.473

ugta

azaz: H é t - - - - - - -

- - - -*pengő* 80 *fillérről,*

ıs 30. *kelt* 31166 *számú*

budapesti Müemlékek Országos

Szabó Vladimír

illusztrálta az alábbi könyvet.

Arany János: Toldi.
(Jegyzetek és magyarázatokat készítette Dobos László — Szakál János. Bp. 1948. VKM.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1980 OKT 25

Szabó Vladimir,
Munkácsy-díjas festő- és
grafikusművész
1021

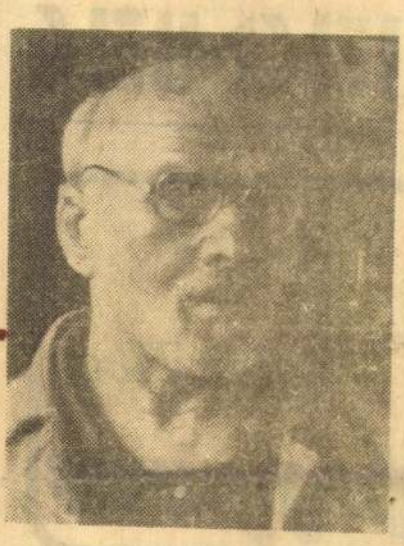

Önarckép

Halász

Tanulmány

Szabó Vladimir festményeiből nyílt kiállítás a Műcsarnokban

Akttanulmány

GYEREKEKNEK

Zalán Tibor

Kefegyáros

Jön a kefegyáros,
minden cipő sáros!
Majd a pultot tépik szét,
hordják, viszik a kefét.

Kéményseprő mondja:
a legnagyobb gondja
mindig kormos az inge,
és annak a gombja.

Vesz is kefét, hármat,
egyiket kabátnak,
másikat a gombnak,
harmadikat az ingének
és a kéményektől füstös
égi csillagoknak.

Mester Attila

Pingvin mese

Dúsfüvű tisztás közepén
— szemben egy cserjeféle —

- És most mint egy 75 éves nagy müvész mutatkozik be itt, ezen a gyüjteményes kiállitáson, a Mücsarnokban.

- Örülök annak, hogy itt viszontlátom dolgaimat, amikről azt hittem, hogy már régen elsüllyedtek, nagyon sok olyan van, amit nem látok viszont. Olyan is történt életemben, hogy hanglénak adták el nagyon-nagyra becsült müvemet azért, mert egy kellemetlen figurát ábrázolt, hogy hol süllyedt el valahol az ócskapiacokon, azt nem tudom. De sajnos sok olyan munkám van, amit nem látok viszont itt.

- Szabó Vladimir Munkácsy-dijs Kiváló müvész kiállitása öt hétig tekinthető meg itt a Mücsarnok három középső nagytermében.

ban tetszik a régi dolgaim közül a Galéria tulajdona a Müterem a századfordulón. Azt hiszem a képeim hangulatára elég jellemző.

- Mikor készült?

- Az első változata az még az elsötétítéses időben egy éjszaka aztán sokszor megfestettem kevés változtatással ezt a témát. Fiatal müvészek és müvésznők szemlélnek egy képet és ott állt két meztelen nő modellt. Az egyik kreol, a másik pedig világos szőke, fehér. Ugy szerettem, hogy aztán vagy négyöt példányban is megfestettem különféle méretekben.

- Nagyon-nagyon szereti az időtlenséget. Például az egyik képen a következőt látjuk öreg házaspár vagy öreg müvészpár az asszony olvas, a férfi fest, és a fiatal modell, a gyönyörü nő a tükörben nézi magát.

- Ez is egy időtlen dolog ugye, hogy a szépséget az ember meg csodálja.

- Van egy balatoni sétány. Mintha a századfordulót látnánk. Csupa fiatalok és régimódi ruhákban a mai szemmel spersze régimódi ruhákban.

- Hát az egy közhely, hogy az embernek a gyerekkora határozza meg az egész életét, a gyerekkornak egy pár esztendeje és amikor én ezt a pár esztendőt éltem, akkor még ez a századfordulói divat volt a nőknél, ezek a mideres alakok, óriási kalapokkal, énnekem az egy örök ábrándkép arról, hogy milyen egy istenitett nő. Én amikor elkezdek festeni, akkor a vágyfantáziáimnak engedek.

- És hát persze az időtlenségben nemcsak a női figurák, a női alakok szerepelnek Szabó Vladimir festészetében, hanem a táj is. Például hol várakat, hol katedrálisokat fest a háttérben.

- A család, amiből származom Kassai, az a felvidéki romantika, az nekem egy kitörölhetetlen emlék.

- De festészete egyben groteszk is.

- Hogy ez miből származik, hogy én modnjuk a groteszket igaznak érzem, egy olyan tréfának tudható be szerintem, amit a sorsom velem müvelt. Mindenki gondolhat a maga életére, hogyha meg darja ezt érteni, hogy én egy időben fiatal koromban más pályára akartam menni, de aztán rájöttem, hogy az nem nekem való szóval orvosi pályára akartam menni úgy, hogy nem volt igazán a lényemből fakadó ez az ambició.

1021

1980.IX.19. 18,30 BJ.

Esti Magazin

- Biztosan sokan nézik a naptárt már, mikor tudnak eljutni a Mücsarnokba Szabó Vladimir festőművész kiállitására. Nem titkolt szándékunk, hogy másoknak is kedvet csináljunk. Hallgassák meg Szatmári Ilona beszélgetését a mesterrel.

- A Mücsarnok három nagy-termében Szabó Vladimirrel, a 75 esztendős festőművésszel nézegetjük a képeket. A 180 alkotást, amely közül 20 a grafika és két gobelin terv is szerepel.

- Itt van olyan kép, amit most a legjobban szeretek, a legjob-

Szabó Vladimir
Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

az igen tehetséges fiataloknak, kik röviddel tanulmányaik befejezése után — figyelemreméltó munkákkal — a művészeti közéletben helyet kérnek. Általában ismeretes, hogy a főiskolát végzett fiatal pedagógus-művész irányító gondoskodása megszűntével elbizonytalankodik. Gyakran hosszú évek vergődése árán jut el (a tehetségesebbje) az önismeretnek arra a fokára, melyen a művészi tükrözés objektíve kötelező elemeit az időközben érlelődő alkotó személyiség egyéníteni tudja.

Szabó Vilmos a céltudatosok munkabírásával dolgozva, megrázkódtatás nélkül jutott túl e nehéz szakaszon, és nem akárhogyan. A zilahi rajztanárság „csendjében" következetesen továbbgondolja munkásságának már a tanulóévekben körülhatárolható problematikáját. A szerves és szervetlen világ kapcsolódásának, az ember és tárgy egymásra vetülésének képi megfogalmazása sorolja egységes gondolati rendbe műfajilag sokrétű tevékenységét. Legyen az olajfestmény vagy kisméretű tempera-tus vegyes technika, fekete-fehér tusrajz vagy bármi, szándéka egyértelműen a jelenségek azon aspektusának láthatóvá tétele, melyet ugyan a Természet csak a „látóknak" tartogat, de felfogásunk szerint — elhivatott hozzányúlással — sokak ügyévé minősülhet.

Szabó Vilmos a hidverő nehéz munkáját vállalja: művészete közösség-igényű.

TÓTH LÁSZLÓ

Szabó Vilmos

ÖNARCKÉP tusrajz — 20×32
HÉJA-NÁSZ AZ AVARON tusrajz — 30×42
CSATA UTÁN tusrajz — 30×42
A FÖLD VIRÁGAI tusrajz — 30×42
A GESZTENYÉK SZÜLETÉSE tusrajz — 30×42
VÍZPARTON tusrajz — 30×42
NEMZEDÉKEK tusrajz — 33×48
TAVASZ tusrajz — 30×42
NYÁR tusrajz — 33×48
MEDITÁLÁS tusrajz — 30×42
VÁROS A VÖLGYBEN tusrajz — 30×42
HARANGVIRÁGOK tusrajz — 30×42
KÚT tusrajz — 30×42
PATAK tusrajz — 30×48
SZIMBIÓZIS tusrajz — 35×48
RÉGISÉGEK tusrajz — 33×48
HIDAK ÉS EMBEREK tusrajz — 30×42
ESERNYŐ tusrajz — 33×48
EGY KÖSZÖRŰ ÁLMA tusrajz — 30×42
DÓZSA tusrajz — 35×50
A BÖLCSŐ guás — 50×41
CSALÁD guás — 50×35
KOCKAJÁTÉK olaj — 70×60
ŐSZ olaj — 100×70
KÓS KÁROLY olaj — 75×48
A NAP CSAPDÁJA olaj — 42×45
PORTRÉ olaj — 70×50
TÁRGYAK olaj — 63×35

KORUNK GALÉRIA

1977. DECEMBER

I.P.C./M. C-N. 1977-7336, 400 ex.

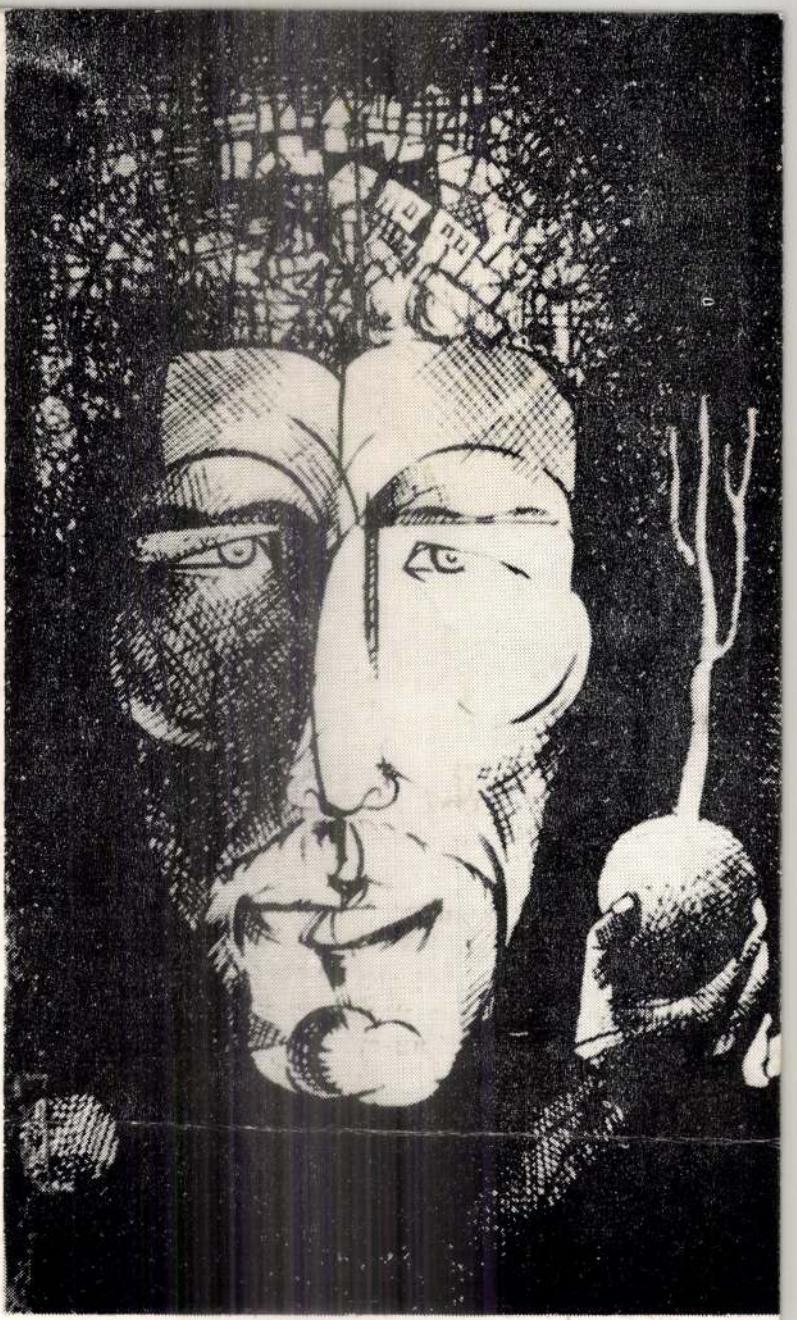

CÉLTUDATOSAN

Szabó Vilmos, a kolozsvár-napocai Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola monumentális-festészeti alszakának végzettje, egyike azoknak

szedobált emlékeit tolja. Bizarr vár alatt egy romantikus kék tó partján. Aztán Vénusz kecses szobra előtt fogatlan részeg csavargó horgyog. Pucér vigyorgó logómellü hájas öreg nők csoportképe a fürdőmedence szélén, lábuk az áttetsző kék vizben. Ime három festmény, a 60 közül Szabó Vladimirtől, akinek 5 év után ismét kiállitása nyilt Budapesten a Csk Galériában. A festményeken kivül a Galéria grafikai termében is a 73 éves mester alkotásai. 25 ceruza rajza látható. Szabó Vladimir mondása az egerek rágnakén meg festek.

- Tényleg mondtam alá kell irnom, nem a megélhetés problémája az ami arra visz, hogy vessek, hanem egy belső impulzus, majdnem biológiainak nevezhető kényszer, mondjuk egy ilyen sajátságos adottságokkal, amit talán tehetségnek neveznek,

- Amit csinál groteszk varázs, gomolygó romantika, látomások izzó szinek, de emögött a romatika mögött, valahol az élet igazsága, az élet mélysége rejlik.

- Biztosan alkati okokból vonzó a számomra a romantika.

- Látomásszerüen törnek fel a művészben?

- Igen szóval nem ugy festek, hogy nem tudom előre, hogy mi lesz a képen, nagyjából tudom, hogy mi lesz rajta, de persze aztán közbe munkaközben alakul ki, mert most van olyan irányzat, amely azt mondja, hogy se előtte még utána se tudja, hogy mit föstött. Csak aztán kezd ráeszmélni, hogy mit is követett el.

- És a gótika. Gondolom nagyon szereti a gótikát azt a kort, amely a gótikát szülte.

- Hát ez a romatikával függ össze, talán azért, mert hogyolyan távoli és lehet, hogy azért is, mert hát nem tudom ezt mondjam-e. Papcsaládból származom apai ágon, tény az, hogy az egész európai müvészetnek egy fontos jellemzője a templomok varázsa, a rejtélyessége a magasratörése, a gótikus katedrálisoktól az aurópai müvészetnek jellegzetes kristályosodásái. Ki az, aki nem csodálta meg a legszebb gótikus alkotásokat. Hogyha nosztalgia van és a képekbe, amit hát nem tudom, hogy szégyelnem kell-e, én nem szégyenlem, hát persze a gyerekkoromal is jár az én gyerekkoromba még ezeket a rekvizitumokat láttam, amik a századfordulóra jellemzők,

- A virágos nagy kalapokat, a remek kosztümöket.

- Igen természetes, hogy a mához is szólók, akár akarom akár nem. Érdekes módon, hogyha máról van szó, pár évvel ezelőtt még bün volt a szecessziót szeretni, az ma most már divat és majdnem kötelező.

- Sőt olvastam az egyik kritikában, hogy Szabó Vladimir a neoszecesszió előfutára.

- Igen, de hát én nem a divat miatt, hanem a saját belső személyes belső világom kapcsolódásom miatt érzem magamat oda vonzódónak.

Szabó Vladimir
Grafikusművész

1978.IV.2o.Kossuth 18.3o
Esti Magazin

- A magyar festészet egyik nagy öregjének Szabó Vladimir kétszeres Munkácsy dijas érdemes müvésznek ma nyilt meg a tárlata a Csók Galériában. A müvésszel Szatmári Ilona beszélgetett

- Vörös cilinderes szállas kidus az elmulás melódiáját játsza hegedüjén pár lépéssel a virágos romatikus kalapot viselő lilaruhás hervadó dáma nyomában, aki vesszőből font babakocsiján letünt idők ösz-

BIURO WYCINKÓW GŁOB PRASOWYCH

Prasowe Wydawnictwo Dokumentacyjne RSW „P-K-R"

Warszawa
Pl. Starynkiewicza 7
Tel. 28-59-59

Vladimír Siabó

ODRA
WROCŁAW, Ratusz 25

wydanie 6 -06-79

(fragment powieści zatytułowanej „Diary")

Z WYSTAWY PLASTYKI WĘGIERSKIEJ
W GALERII SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ „AWANGARDA"

Vladimir Szabó

„Targ przy moście w Hortobágy" (miedzioryt i suchoryt), 1967

sens akcji zbrojnych, a nie był to w powstaniu rozdz
napisania takiej książki! — myślał. — Istniała
sprawdzenia niektórych faktów. Żyli — a właś
uczestnicy. Przywiązywał wielkie znaczenie do spo
którzy wyszli wówczas z miast i tworzyli zbrojne c
z wrogiem w bezpośrednim starciu w polu. Jeszcze jedna przyczyna [illegible]
pośpiech. Siwy wiedział, że nadchodzący czas przyniesie ważne fakty, wobec których osobiste zamiary, plany i nadzieje nabiorą niebawem innego sensu i innej wagi. Zabraknie więc czasu na podobne zajęcia. Pisanie książek trzeba będzie odłożyć na długo. Zresztą i teraz tego czasu nie było wiele. Nie lubił, gdy coś ulegało zmianie w ustalonym porządku dnia. Rozwinął duży szkic leżący na stole — mapa działań zbrojnych pod Małogoszczą — przyjrzał się poprawkom naniesionym poprzedniego dnia. Chciał napisać komentarz do tej mapy. Będzie musiał siedzieć długo w noc. Nie poświęci wiele czasu adwokatowi. — No więc, cóż? — spytał. — Milczysz?... Teraz dopiero uprzytomnił sobie, że rozmówca nie powiedział ani słowa. Zwinął starannie arkusz. Usiadł tak, aby mieć przed sobą jego twarz oświetloną lampą. — Nie powiedziałem, co najważniejszego — zaczął po chwili. — Kim on jest? Człowiek, którego uważaliśmy do niedawna za naszego sojusznika. On sam chciał być nawet naszym duchowym przewodnikiem. Zaufaliśmy mu niemal bez reszty. Zaufania tego umiejętnie nadużywał, zdobywając wśród nas coraz więcej wyznawców. Jest pewien gatunek ludzi, którego instynktownie nie lubię. On też do takich należał. Nie byłem nigdy jego zwolennikiem, choć przyznaję, ulegałem mu czasami. Zawsze jednak czułem niechęć. Nigdy jakoś do tej pory nie zawiodłem się na swoich przeczuciach. Nie myliłem się w osądach ludzi, z którymi przyszło mi się bliżej zetknąć. Jest to jakiś szczególny dar. Znam innych, którzy istotną umiejętność posiedli również i którzy nie umieją jej nawet uzasadnić, jeśli przyjdzie potrzeba. Przeczucia z upływem czasu zmieniają się jednak w pewność. Tak też stało się i w tym wypadku. Człowiek, o którym ci mówię, we wczesnej swej młodości zetknął się z policją. Złożył wtedy kompromitujące zeznania. Odbył później stosowną pokutę — uśmiechnął się widząc, jak oczy chłopaka zaczynają błyszczeć. — wrócił do życia publicznego. Darowano mu winy. Nie wypominano dawnego grzechu. Uważałem stale, że nie należy mu ufać — nigdy zresztą na szczęście nie zbliżał się do nas na tyle, aby poznać wszystkie ważniejsze jego tajemnice — ale też przypuszczałem, że może się okazać potrzebny. Jego wpływ na młodych i pewne teorie, które wykładał w swoich książkach, uważałem za pożyteczne. Zbyt wiele było w nich zbędnej uczoności, to prawda, ale wspierały ostatecznie nasz program. Często wysłuchiwałem entuzjastycznych sądów o jego działalności. Nie podzielałem, powiadam, w pełni tego entuzjazmu. O czym jednak mogłem wówczas mówić? O przeczuciach? Albo o tym, że nigdy nie należy ufać ludziom, którzy raz w życiu choćby natknęli się na sieci policyjne i nie umieli się z nich wyplątać? Poznasz jeszcze ten typ entuzjasty, który nie widzi niczego poza adorowanym obiektem. To ludzie wypchani papierowymi mądrościami. Sypią jak z rękawa zgrabnymi frazesami przy każdej okazji. A że niewiele praktycznie z tego całego gadania wynika — to już ich nie martwi. Niebezpieczni, gdy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 5
VAS NÉPE

Szabó Vladimir
Munkaday-díjas festő- és grafikusművész

1021

FŐVÁROSI KIÁLLÍTÁSOK

Vikingek és elődeik

Szépművészeti Múzeum

A kiállítások után érdeklődők ezekben a hetekben rangos tárlatok, izgalmas bemutatók közül válogathatnak a fővárosban. A stockholmi Állami Történeti Múzeum jóvoltából például egy legendás nép, a sokat, s napjainkban egyre többet emlegetett vikingek emlékeit tekinthetjük meg.

Viking fejet formázó csüngő, ezüst, IX. század.

A vikingek az időszámítás utáni századoktól 1200—1300-ig uralták Észak-Európát. Kitűnő harcosok voltak, akik gyors, sárkányos hajóikkal hol itt, hol ott tűntek fel. Kirabolták az útjukba eső településeket, rettegésben tartották a tengerek, s a nagyobb folyók menti városok lakóit. A krónikások jószerivel nem is jegyeztek fel mást róluk, mint pusztításaikat. Ám a legújabb régészeti ásatások módosítják, illetve kiegészítik a róluk alkotott képet. A vikingek ugyanis nemcsak harcoltak, a régészeti leletek tanúsága szerint kitűnő kereskedők voltak, s fejlett volt a mezőgazdaságuk, az állattenyésztésük is.

Hajóikkal 985 táján — bizonyítottan — eljutottak már Észak-Amerikába is, ahol településeket létesítettek. De a folyókon Európa belsejébe, sőt Ázsia nomádok lakta területeire is eljutottak. A vikingek — ugyancsak a leletek tanúsága szerint. — kereskedtek a távoli Indiával, s a honfoglaló magyarokkal is.

Művészetük legjelentősebb emlékei a híres hajósírokból kerültek elő. S bár a kiállításon nem látható egyetlen darab sem ezekből a mesterien megépített, karcsú vízi járművekből, a szebbnél szebb ékszerek, a fibulák, a ruhakapcsoló tűk, nyakékek, a kardmarkolat- és hüvelydíszítések, a lószerszámveretek stb. bőven kárpótolják a látogatókat, s hű képet adnak a viking kézművesek által kialakított, a kelta és szkita hatásokat is ötvöző, az emberi alakoknál és az állati figuráknál az anatómiai hitelességet, a részletezést mellőző sajátos stílusról. Bár a bizarr állatornamentika szimbólumrendszerének megfejtésével még adósok a kutatók, ám a mai kor törekvéseivel rokon sajátos díszítőművészet így is figyelmet érdemel, méltán kelti fel az utókor megkülönböztetett érdeklődését.

Szabó Vladimir Műcsarnok

A most 75 éves mester nagyszabású, sok-sok képet és néhány grafikát is felvonultató gyűjteményes kiállítása ezúttal még a „céhbelieket" is meglepte. A 30-as években, az ugyancsak most — a budai várban, a Nemzeti Galéria termeiben — kiállító világhírnevet szerzett grafikussal, Szalay Lajossal együtt induló Szabó Vladimir egész életműve igazolja, hogy a valóban jelentős alkotók nem ismernek korlátokat. Öntörvényű, hagyományokat, beidegződéseket nem tisztelő munkásságával a kialakult normák egész sorát teszi semmissé a festő. Bebizonyítja, hogy a barokkosan gazdag zsúfolt kompozíciók is lehetnek áttekinthetőek, szemet gyönyörködtetőek. De a sok szín együttes használata sem vezet szükségszerűen a tarkasághoz. S mindenekelőtt, hogy a figurális festészet is lehet korszerű és eredeti. Mindehhez azonban olyan bravúros rajztudás, színkezelés, egyéni látásmód és nem utolsósorban olyan mély emberi bölcsesség szükségeltetik, mint ami Szabó Vladimir sajátja. Az áradóan gazdag, mozgalmas felületeken minden egyensúlyba kerül — festőileg és gondolatilag is. A rossz és a jó, a csúf és a szép, egyaránt emberi arcot ölt, méltó és egyenrangú helyet kap a vásznon. Hiszen — miképpen az életben is — csak együtt, egymást feltételezve nyerhetnek értelmet, megfogalmazást. A festő ugyanazzal a megbocsájtó emberi derűvel szemléli alakjait, akárcsak az emlékező Fellini a Rómában, vagy az Amarcordban. Ugyanaz a tündéri költőiség lengi körül itt is ott is az élet elesettjeit a mindig jobbra, többre vágyókat, az örök nagy álmodozókat.

Szabó Vladimir képei mellett az ugyancsak itt, a Műcsarnokban bemutatkozó Kóka Ferenc festészete erőltetett modernségnek tűnik. Festményei tanúsága szerint szakmailag mindent tud. Biztos ecsetkezelés, a színek és a formák értő használata jellemzi képeit. Csak éppen az embert hiába keresem e kompozíciók mögött. Nem tudom, hogy készítőjük képes-e szeretni, netán gyűlölni, tud-e nevetni, megrendülni?

Gondolom nem is hagy mély és maradandó nyomot ez a fajta piktúra senkiben. Egyike azoknak a rendre nyíló tárlatoknak, amelyekről a sorra érkező katalógusok, meghívók tudósítanak.

Szelestey László

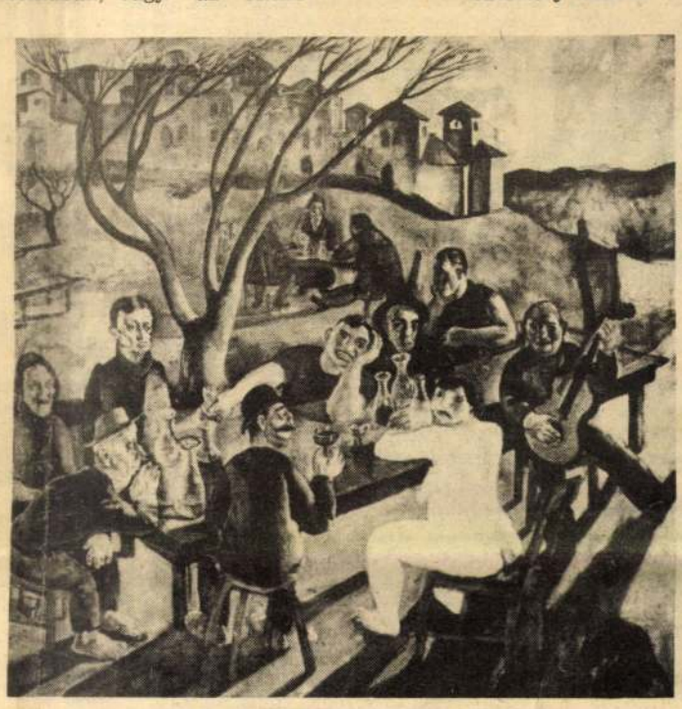

Szabó Vladimir: Istentől elhagyott táj, 1930—34.

Mi a véleménye?

Kérdez: Lakatos Ferenc

Gyógyfüvekről, házipatikáról

„Fűben, fában orvosság — tartja a régi bölcs és igaz mondás. Az ember a növényzetben találhatta meg első orvosságát és tovább keresi azokban még a mai napig is, hiszen a gyógynövényeknek nagy múltjuk után gazdag a jelenük és még sokat ígérő a jövőjük is."

A Gyógyító növények című hasznos kézikönyvből idéztem a sorokat, mai aktuális témánk bevezetőjeként. Hja, mondhatja valaki, mi mást is lehetne olvasni egy ajánló szakkönyvben. Csakhogy én idézhetném Buga doktort is, meg számos nagyhírű kollégáját úgyszintén, akik tévében, rádióban, sajtóban mind-mind hasonlóképpen foglalnak állást. Hivatkozhatnék továbbá a valós helyzetre, a gyógyfüvek keresletének, használatának nagy reneszánszára.

Igenis tény ez a néhány sor, amit fentebb leírtam. Ami a következőkben olvasható, az is. Hiteles tanúim a következők: Fotó: Czika László

Koltay István, vendéglátóipari főelőadó: Tíz csomag kakukkfű, ugyanannyi bazsalikom, borsikafű, tárkony lapul a táskámban. Alaposan bevásároltam, a Herbáriánál, viszem ugyanis tovább Kőszegre, ahol pénteken új étterem nyílik, és hát kell a konyhai induláshoz. Hogy nem érti miért olyan fontos ez? Ugyan kérem, hát a korszerű táplálkozás, amiről ma annyit beszélünk! Hogy ne terheljük túl a gyomrot, hogy egészségesen étkezzünk, ésatöbbi. Muszáj, hogy a megszokott nehéz fűszereket, a borsot, paprikát, köményt, babérlevelet ezekkel pótoljuk. Egyértelműen egészségesebb.

Horváth Dezsőné, Herbária boltvezető: Két és fél éve működik ez a Kossuth Lajos utcai kis üzlet és azóta egyfolytában nagy az érdeklődés. Gazdag a készletünk ételízesítőből és gyógyászati szerekből a kamillateától a ginseng gyökéren át a különféle roboráló szerekig. Mondanom sem kell, ezek mind az Egészségügyi Minisztérium által ellenőrzött, jóváhagyott készítmények. Az emberek keresik, szeretik ezeket; dicsérik hatásukat. Most van két újdonságunk is, említhetem úgy, hogy a kísérleti árusításuk folyik. Egyik a baba teakeverék, (hasgörcsökre), másik a kismamáknak való tejkiválasztó teakeverék. Eddig csak jót hallottam róluk. A véleményeket begyűjtöm és majd a közeljövőben egy szakdolgozat témáját adják.

Némedi László, honvéd őrmester: Megmondom őszintén, az én véleményem megoszlik. Az úgynevezett könnyű eseteknél, teszem azt ha begyullad a szemem, vagy hörghurut lép fel, köhögök stb. magam is szívesen nyúlok a házi patikaszerekhez. Az ilyesmivel röstell az ember az orvoshoz menni. Ellenben ha vírusos fertőzés, szövődményes influenza, migrénes fájdalom vagy még komolyabb szervi probléma lép fel, gyermetegségnek tartom, ha bárki szakrendelések helyett gyógyfüvektől, meg az ilyen-olyan csodaszerektől

AZ OLVASÓK

CIKKÜNKRE ÉRKEZETT

Míg valakiből bajnok lesz

Lapjuk szeptember 30-i számában, a **Frizurabemutató karatéval** című írásukban meglepett ez a mondat: „S mivel a férfifodrászok között karate bajnok is volt, Harrer Norbert..." nem idézem tovább, de ezzel kapcsolatban hadd mondjak el néhány dolgot.

Mivel a japán küzdősportok nagy ismerője vagyok és versenyszerűen is űztem, felteszem a kérdést: mitől bajnok a bajnok?

A japán küzdősportoknak — judo, aikido, kendo és karate — mesteri fokozaton való elsajátítására körülbelül heti négyszeri edzés mellett, 7—10 év kell. Ekkor jutnak el egy, illetve két DAN (mesteri) minősítéshez. Az első három év a fizikai képességgel foglalkozik, és csak utána a technikai tudás elsajátításával. Például karate bajnok alatt azt értjük, aki országos bajnokságot, vagy ennél rangosabb (nemzetközi) versenyt nyert meg. Ez pedig minimum 1 DAN minősítést jelent.

Mivel Harrer Norbert körülbelül 2—3 éve űzi eme sportágat, nagy versenyen nem indult, versenyzői múltja tehát nincs, minősítése tanuló fokozatú 2 kyu (kék öv), amely még nem teszi lehetővé a magasabb versenyeken való indulást.

Az ilyen téves reklámozás a sportnak, de az egyénnek sem válik hasznára.

Horváth József,
a Schönherz Zoltán B' SE. judo vezető edzője

★

Munkatársunk a rendezőktől kapta az információt.

VÁLASZOLNAK AZ ILLETÉKESEK

A vendégek magatartása volt kifogásolható

Szeptember elején egy négytagú társaság nem kapott éjszakai szállást a kőszegi turistaszállóban, s a téma kapcsán íródott **Így ne...** című glosszánk.

A Vas megyei Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének válaszából kiderült, nem a kérdéses szálló gondnokán múlt, hogy a két férfi és két nő szállás nélkül maradt. Ugyanis a gondnoknő két üres fizetővendég szobát ajánlott fel részükre, mivel Balassagyarmatról várt egy csoportot, azok elhelyezéséről kellett gondoskodnia. A fiatalokból álló társaság ezen felháborodott, hogy a balassagyarmatiak a szállóban nyernek elhelyezést, ők pedig csak fizetővendég szobában. Az igazsághoz tartozik az is, hogy durva szavakkal illették a gondnoknőt, sőt a védelmére sietők vendégeket is. Ezért került sor a rendőri intézkedés kérésére a gondnoknő által.

„Aki a vendégekből él, ezért fizetik, attól joggal követelhetjük meg a tisztességes munkát, udvarias magatartást" — így az újságíró. A turistaszálló gondnoka minden erejével, tudásával ennek szellemében dolgozik évtizedek óta. Jelen esetben — sajnos — a vendégek viselkedése volt nagyon kifogásolható, az elmarasztalás inkább őket illeti meg" — írta a hivatalvezető.

Kevesebb hajtogatással készítik

1021

Szabó Vladimir
Munkácsy-díjas festő-grafikus-
múlyák

1980.IX.19.Televizió 2.MÜSOR 21.25
TV Hiradó 2

- Szabó Vladimir a kortárs festők idősebb nemzedékének ugyancsak egyéni látásu tagja, szinte minden fellelhető köz, vagy magántulajdonban lévő munkáját összegyüjtötte, természetese lelkes müvészettörténészek segitségével, hogy mától bemutathassa képeit a Mücsarnokban. A müvész már 75 éves, de még soha sem volt ilyen életmü összefoglaló kiállitása. A vidámságra, fintorokra, a groteszk jelenségekre is fogékony tárlatlátogatók hosszu órákat tölthetnek majd a Mücsarnok termeiben. Nemcsak, mert temérdek a látnivaló, hanem, mert tanulságos végiggondolni azt is, hogy egy hosszu és termékeny alkotói életuton mennyi változatban villannak fel a mitosz, a történelem és a hétköznapi élet szinte meseszerüen fogalmazott mozzanatai. Mennyire nem riad vissza a festő olyasmit is a vászonra tenni, amiről felületesen azt hihetnénk, nem illik a müvészet komolyságához. Pedig illik. És az is tanulságos lehet a Mücsarnoki látogató számára, ha átlép a szomszédos termekbe, ahol az évtizedekkel fiatalabb Kóka Ferenc képeti láthatja. Ezek a képek ugyanis már inkább a 60-as évektől felnőtt müvésznemzedék látásmódjáról beszélnek. Két festő, két világ. Noha részben azonos korban élnek. Kóka Ferenc mégis, akár csak szinte egész nemzedéke zaklatottabb szinekben és formákban látja ugyan azt a világot. De ebben a zaklatottságban is, ahogy leirták már róla emberi hittel és reménnyel látja, hogy érdemes a természetet csodálni, az embert becsülni, kulturánkat élménysz erüen átélni és ezen keresztül korunkat jobban megérteni. Szabó Vladimir kiállitása mától Kóka Ferencé pedig holnaptól látható a Mücsarnokban.

hogy valaki társadalmi ítéletet alkot a képeiben. Ugyanakkor mint festő, mint mester, mint anyaggal foglalkozó ember, milyen szépen fogalmazza meg ezt az ítéletet. Ugyanezt elmondhatjuk Szabó Vladimirről is.

Szabó Vladimir, Munkásy-díjas festő-grafikusművész.

1021

1980. IX. 19.17.40.Kossuthx S.J.

Láttuk, hallottuk

- A Műcsarnokban Bojár Iván járt, ahol Szabó Vladimir tárlatát látta. Ez egy alkotói pályát átfogó, gyüjteményes kiállitás ugye ?

- Hát az idős mesternek valóban már ideje is volt, hogy áttekintsék a teljes munkásságát, jó,hát nagy kiállitása már többször volt. Most a Műcsarnok középső nagy termében együtt látható a 30-as évektől egészen a mai napig a munkássága.

- Mit reprezentál ez a munkásság, ez alapján a kiállitás alapján ?

- Hát mindenek előtt magát Szabó Vladimirt, aki el... a 930-as évek inditásának naturalista jellegü és hát mondjuk igy, inkább a szociofotó világához közelitő munkáitól, egy teljesen sajátos hangot képviselt a magyar müvészetben. És itt mindjárt hadd keveredjek saját magammal ellentmondásba, mert ez a sajátos hang ugyanis egy csoportnak a hangja együttal, amelyen belül Szabó Vladimir hát a maga tehetsége saját stilus .... révén világosan megkülönböztethető. Az első világháboru után egy ilyen vesztett magyar impériumi?/ gondolat mutatkozott meg nem csak Szabó Dezső munkásságában,hanem a képzőmüvészekében is. Voltak akik ezt elsősorban egy ilyen romantikus, realista formában valósitották meg, mint Rudnai Gyula, mások, mint ... vagy Pekári, , kicsikét ilyen népies, elbeszélő, naiv hangvételben, mások erősebben kapcsolódva az olasz iskola, az ugynevezett novecsentista irányhoz, tehát XX. századi irányához, ilyen neoklasszicista formában kisérelték meg, ezeken belül pedig Szabó Vladimir, jóllehet rokonságot tart egyik másikkal is, mégis egy harmadik utat választott. Mégpedig talán a XVII. századi németalföldi kismestereknek a példaképét. Gondolok itt Ostardira, vagy Uwermannra, kocsmajelenetekre, csatajelenetekre, és ezeknek megfelelő, félig-meddig ilyen álomba oldott szürrealista jellegü megfogalmazására. Az előzetes előrebocsájtás után most maradjunk annyiban, hogy Szabó Vladimir, aki ugyan kicsikét rokon Rudnaival, kicsit rokon a kiindulópontot képező holland, illetve németalföldiekkel. Van benne itt- ott különösen a régi munkáiban, némi Chagall-os szinezet, mégis a maga munkásságának az egységében, különösen pedig a 40-es évektől kezdve, egy teljesen egységes, olyan fajta álomvilágot valósitott meg, és ha már álomvilág, akkor itt .... neve is föl kell, hogy merüljön, amely a maga groteszk látásával, együttal társadalmi értékitéletet is magában foglal. Most azután még egyfajta belsőantinomiáról, felmutatott ellentétről beszélhetnénk akárcsak Derkovits esetében,

- Tulajdonképpen a múló idő is egy meseviláq, nert azt idézi fel azt a talán soha nem volt helyet, időt, szituációt, amit a festő talán nem is az életében, hanem az emlékeiben vagy az elképzeléseiben él át. És ez jellemző egyébként, nint ahogy elmondtam, a tavalyi műcsarnoki tárlatára is ez volt jellemző. Látok itt azonban egy olyan képet is, amely a gónius Lodzi szellemében született, a Régi korzó a Balatonparton címűtt, amely a régi füredi korzót ábrázolja átellenben Tihannyal. ú Nemhogy romantikus, de a reformkori időket idézve egy ilyen idős azstal társasággal, amely körül ülők között meg lehet találni a festőt is, huszártiszteket, del nőket, agarakat. Ez a fajta hangulat, amit a Jókai regényekből sugárzik.

- Meglehetősen meleg szinüek a képek.

- Valószinüleg azért, hogy ezt az álomvilágot befogadhatóvá tegye a néző számára is. Tehát mindenkinek vannak álmai, amelyek az ő lelkéből születettek, nem biztos, hogy ezeket az álmokat a közönség is fogja szeretni. Meg kell szerettetni velük azt, hogy az álom azza közönségnek, az a nőzőnek is mondjon valamit.

- Na most itt a befogadás szó szóbakerült már. Mi a jelentősége véleményed szerint, hogyan néz ki a befogadás egy üdülő helyen, ahol ha följönnek ide a dombra és megnézik ezeket a képeket, akkor egy álomvilággal találkoznak.

- Én azt hiszem, hogy ez teljesen esetleges annál is inkább, nert még a magyar közönségre vonatkozóan is nehéz előre jelzéseket tenni vagy fogadni arra, hogy vajon mi lesz. De hát itt igen sok külföldi is van, aki életében először találkozik Szabó Vladimirral. Ugyhogy szerintem ez sok esélyes.

Szabó Vladimir Munkácsy-
1021 díjas festő grafikusművész.

1981. VII. 8. 10.45 Petőfi
Láttuk, hallottuk...
-Mészkő után egy kis hazai kirándulás. Műsorunk további részében nézzünk körül a Balaton melletti kiállító termekben. Utunk első állomása, Boglárlelle, a nyári tárlatairól ismert Kék- és Vöröskápolna, ahol most Szabó Vladimir festő műveszz kiállítása látható. Kenesei András kritikussal Kőszegi Gábor beszélget.

- A képeknek a zömén megtalálható a mester ilyen vagy ol yan formában.

- Mégpedig véleményem szerint önirónikusan. Egyébként ezt már a tavalyi... kiállitásán is lehetett látni, hogy a nagy mesélő kedv és a sok mesealak mellett ábrázolja önmagát, akár a műtermi belsőkben, akár más szituációkban, de a mester mindig ott van, valamelyik képén. Nem kivagyiságból, önirónia miatt. A Kék Kápolnában látható az az önarcképe, amely körülbelül egy olyan 10-15 évvel ezelötti önmagát ábrázolja. Ez, az amelyik reálisan mutatja a mestert. Ez önirónia nélküli. De például azokon a képein, amelyek itt a Kék Kápolnában is látható, meg a Vörös Kápolnában, műteren belsőben, aktok közepette, művészek közepette, ott a mester önmaga mint hogyha nem is csinálna semmit, csa gyönyörködne mások művészetében. Talán azért vagy arra hivja fel a figyelmet, hogy mások is gyönyörködhetnek az ő művészetében.

- Mire alapozod azt, hogy iróniikusan ábrázolja önmagát?

- Ha valaki már ábrázolja önmagát, akkor az gyanus. A festészet történetének nagyjai ha egyáltalán rajta voltak is a képen, akkor eldugták magukat a mellékalakok mellék alakjaiba. De olyan nagyok, mint mondjuk Raffaelo vagy Tiziano vagy Rubens és a hozzájuk hasonlók akkor kérdezhetné a kiállitás látogató, hogy mit keres egy mondjuk hozzájuk talán nehezebben mérhető mai magyar festő, Szabó Vladimir minden képén odatelakodva? Tehát a kérdés jogos lenne. Akkor, hogyha nem vennénk észre ezt az önirónát. Nemcsak az önmaga megörökitését, hanem a távolság tartást is ezzel a dologgal, tehát ugyanabban a pillanatban időzőjelbe is teszi ezt a már odafestett magamat, megmutatom nektek, hogy milyen vagyok, atitüdöt. Hogy az iróniára visszatérjek. Itt van például a Kék Kápolnában ez a Hódolat cimü festmény. A képen látható dupla boltiv en szépen felöltözött ifju hölgyek, köztük egy akt és előttük egy idős uriember, aki a kalapját levéve nagy tisztelettel köszönt egy töpörödött öreg anyókát három kutyájával. Tehát kiknek hódol. Ez azt hiszem, elégge iróniikus mint ahogy a mellette levő kép az Ezüst lakodalom is annak fogható fel, az öregedő párral és a hátuk mögötti romantikus izó csókolózó szoborral.

- Kétféle tónát látok tulajdonképpen. Az egyik meseviláq, álomvilág, a másik pedig a múló idő. Tulajdonképpen a múló idő is

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 APR 23

DAILY NEWS

Vladimir Szabó

Ausstellungen:

Museum der Bildenden Künste: Kleinplastiken aus dem 10.-19. Jh.

Nationalgalerie: Skulpturen von Péter László.

Kunstgewerbemuseum: Vorderasiatische Teppiche.

Csók-István-Galerie: Gemälde von Vladimir Szabó.

In der Budapester Csók-Galerie (V. Váci utca 25) sind ab nächster Woche Werke eines der großen Alten der ungarischen bildenden Kunst, des Munkácsy-Preisträgers Vladimir Szabó zu sehen. Szabó – Schüler von Gyula Rudnay – war in den 30er Jahren Stipendiant in Italien und arbeitete Ende der 50er Jahre in Paris. Durch zahlreiche Ausstellungen sind seine Werke auch im Ausland bekannt. Tiefer Humanismus und starke Ausdruckskraft charakterisieren die Kunst Szabós, eine Atmosphäre der Märchenhaftigkeit mehrere seiner Gemälde. Auf der jetzigen Ausstellung sind u.a. „Maler in der Abenddämmerung", die etwas märchenhafte „Morgendämmerung zu Fasching" zu sehen.

ung gezwungen. Die so
sche Nachrichtenage
ASS veröffentlichte dar
n Freitag folgende offi
itteilung:

Ein Flugzeug unbeka
ationalität verletzte in
acht vom 20. zum 21.
eses Jahres von der Bar
e her den Luftraum
dSSR nordöstlich von
ansk und flog weiter
iden, wobei es tief in den
uftraum der UdSSR ein-
ang.

Jagdflugzeuge der Luftver-
idigung, die den Verletzer
ngen, gaben ihm durch Ma-
ver und Bordlichtsignale
ehrmals den Befehl, ihnen

sachen der Verletzung des
Luftraumes der Sowjetunion.

Fluggäste und Flugzeugbe-
satzung sind in eine in der
Nähe liegende Ortschaft ge-
bracht worden. Es werden
Maßnahmen zu ihrer Abreise
aus der UdSSR getroffen.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabó Vladimir,
Munkácsy-díjas festő-grafikus
művész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)
1981 JUL 19

1981. július 19.

1021

Halász

Szabó Vladimir festménye

1981. július 19.

Újszerű üdülőte

Csicsmány község. Előtérben az úgynevezett Radenov-ház, a

Csehszlovákiában is egyre terebélyesednek a városok és központi községek, a falvak, kis települések pedig öregszenek, elnéptelenednek.

A városiak gyakran megvásárolják az üresen maradt falusi házaikat, falházikókat, amelyek közül nem egy az eredeti népi építőművészet szép példánya volt. Ezeket igyekeznek kényel-

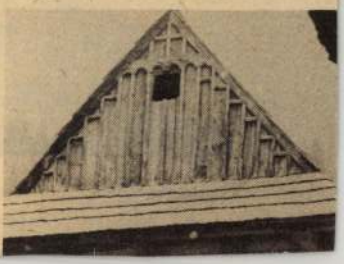

Az Árpád-híd pesti hídfőjénél levő

ÚJ, MODERN ÜZEMÉBE:

- ofszet gépmestert, nyomdai fényképészt, montírozót
- könyvkötőt, kötészeti vágót
- lakatost, villanyszerelőt
- csőszerelőt, targoncavezetőt

valamint

- férfi és női betanított és segédmunkásokat
- takarítónőket.

Jelentkezés: személyesen

a SZIKRA LAPNYOMDA munkaügyi osztályán
naponta 7–16 óráig

Budapest VIII.,
Blaha Lujza tér 3. I. emelet 129.

Szabó Vladimir kiállítása a Műcsarnokban

Sürgősen meg kell nézni *Szabó Vladimir* tárlatát — ajánlja a kiállítás rendezője, *Kratochwill Mimi* —, hogy maradjon időnk a visszatérésre.

Igaza van. Nem elég egyszer végigjárni a három hatalmas termet. Szabó Vladimir művészete már a belépéskor hatalmába kerít. Bár az első terembe korai művei kerültek (30-as, 40-es évek) —, tanulmányfejek, portrék, aktok, olaszországi tanulmányútjának megmaradt emlékei *(Tengerparti város)*, valamint a felszabadulást követő időszakban festett hatalmas történeti ciklusai: *Dózsa-sorozat*, *Várpalota* számára készített freskói, *Lúdas Matyi a vásárban* című kompozíciója —, mesélőkedvet lenyűgöz, festői eszközei csodálatra késztetnek, pedig végignézve a közel öt évtized jelentős alkotásait, látjuk, mennyit érlelődött művészete az évek folyamán.

Bölcs, fürkésző szemmel, elnéző megértéssel tekint ránk *önarcképéről*, s ugyanígy szemlélheti a körülötte zajló életet is. Képein hosszú történeteket beszél el, sokszor kegyetlen szókimondással, de valami megható együttérzéssel. Legtitkosabb gondolatainkat is meg tudja jeleníteni. Talán azért helyezi régmúlt időkbe mondanivalóját, hogy ne bántson meg bennünket, csak legbelül kelljen elismerni: *rólunk van szó*. Elbeszéléseinek alakjai úgy jelennek meg a vásznon, mint amikor alkonyi órán a homályba révedve idézzük fel emlékeinket. Élénk, tiszta színekkel, határozott formákkal, ezer apró részlettel tűnik elő a kép, melynek élességét az emlékezés belülről jövő fénye oldja fel. Mámorosan szereti az életet, a szépet, örömmel fest pompás, fiatal női testet, napfényben fürdő, buja tájat, de éles szeme észreveszi a torzuló vonásokat és a torzuló lelkeket, s olyan könyörtelen élességgel rajzolja meg, hogy némelyik figurája már-már karikaturába hajló. Ítélete mégsem lesújtó, hanem megbocsátó, szánja őket kisiklott, elmagányosodott életükért.

Virágüzlet

Szabó Vladimir művészete először hangulatával, festőiségével hat ránk, de ha elmerülünk varázslatos világában, egy végtelenül humánus, mély érzésű, a világ dolgairól mindent tudó-érző művészt ismerhetünk meg.

Aba Judit

Szabó Vladimir kiállítása, Műcsarnok
Petőfi Népe 1980. okt. 15. 6. old. ö.m.

Vladimir Szabó
DAILY NEWS
1978 APR 21
SZABADSÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

French N-bomb a blow to detente

INTERFOTO MTI/AP

Paris, April 20 (AP/UPI/MTI) — The French Communist Party announced Thursday that the reported French test blast of neutron device—"could have a catastrophy effect if, at the moment when the United States hesitates under the pressure of world opinion and opposition of several western government to produce this arm, France launches a new armsrace... a French neutron bomb would be a great blow to détente."

The Communists demanded that "the French government renounce immediately the study and fabrication of an N-bomb."

London — "A nation which has lost as many wars as France ought to think twice before adding to the risks of another one," said Britain's Daily Mirror Thursday after a Paris press report France has tested a neutron bomb.

The Morning Star, communist, wrote: "We must break out of this hypnotic trance. Enough is enough. These bombs must be scrapped."

Wellington/New Zealand — New Zealand was not officially aware of French neutron bomb tests reportedly held around Mururoa, officials said Wednesday.

Commenting on overseas news reports, Brian E. Talboys, acting prime minister, said: "We are trying to clarify the reports on an explosion but so far they have not been confirmed. New Zealand is still keeping a watch on French nuclear testing in Pacific."

Canberra — Australia was Thursday unable to confirm press reports that France had exploded a neutron bomb in the South Pacific, a government spokesman said here.

The spokesman was reacting to reports in the Paris newspaper France Soir, which said France set off experimental neutron charges on Mururoa atoll in February and last month.

n April 1943

US to sell gold to prop up dollar

Washington, April 20 (Reuter) — The United States is to sell nearly two million ounces of gold from the vaults of Fort Knox in an effort to prop up the sagging dollar and improve its vast trade deficit.

The Treasury said Wednesday night it would hold a series of at least six monthly auctions of gold, each disposing of 300,000 ounces—equivalent to 750 gold bars. The first auction will be on May 25.

At the current market prices of about 175 dollars an ounce, this would raise about 52.5 million dollars per auction.

The sales are small in the context of the international financial markets and America's huge trade deficit, which totalled nearly 27 billion dollars last year and they are a tiny fraction of the 277.5 million ounces held at Fort Knox, America's gold storehouse in Kentucky.

But the auctions are expected to have an important psychological impact. The announcement is the first sign that the Carter administration is taking the dollar crisis really seriously.

Dollar soars in western Europe

London (AP) — The US dollar moved ahead strongly in western Europe Thursday morning in reaction to a tightening of credit conditions in the United States and the announcement of US gold sales to raise funds for sup-

Panama parties opt for new plebiscite

Panama City (AP) — Panama's fur largest political parties called Wednesday for Gen. Omar Torrijos to submit the canal treaties to a new plebiscite.

"The reserve, amendments and understandings made by the US Senate constitute a clear rejection of the treaties. The government is empowered to reject the treaties, but national approval must be obtained as called for under our constitution if the treaties are to be accepted," the parties said in a joint statement.

The parties also called for more political freedom and for guarantees for returning political exiles.

Torrijos said Tuesday night he considered the treaties "acceptable", and that a new plebiscite was not necessary.

Speaking on a nationwide television broadcast shortly after the Senate voted to ratify the canal treaty, the general also announced he was planning to let political exiles return "without any strings or conditions."

He said he planned to allow political parties to resume an active roll in the political life of the country.

Partial amnesty in Chile

prominent exiles excluded

Santiago/Chile, April 20 (AP) — The military government decreed a partial amnesty Wednesday for Chileans condemned by military tribunals since the 1973 overthrow of the late President Salvador Allende.

The amnesty affects about 1,200 persons now in exile laws can apply to come home without fear of detention.

A number of prominent exiles, such as former Communist Party leader Luis Corvalan, will not be eligible to come home under either of the above categories because they were expelled without having been charged or sentenced.

The amnesty, signed by President Augusto Pinochet and the three other members

string of

Four Brazilian players—Edinho, Ze Maria, Cerezo and Batista, a second half substitute—were booked by Dutch referee Charles Corver.

England, who failed to qualify for the World Cup finals in Argentina this summer, threatened at times to take control of the game. But the Brazilians weathered the storm well and at the end of the game looked the more dangerous team.

It was the Brazilians' second international warm up match on their European tour. They defeated West Germany, reigning world champion, two weeks ago.

The key man for England was Tony Currie recalled to the national team after 2½ years. He was the inspiration behind most of England's more incisive attacks.

Aggressive and skillful, Currie combined well with Kevin Keegan, the Hamburg star, who gave a fine captain's display and was constantly in the thick of things as England kept up the pressure through most of the game.

Keegan capped his performance with a top class goal. With only 20 minutes remaining, Brazil was hanging on grimly to a one-goal lead from a fine curling shot by Gil in the ninth minute. Then Keegan took a hand.

After Francis was fouled by Cerezo just outside the penalty area, dead centre, Keegan struck an immaculate free-kick low and hard past goalkeeper Emerson Leao.

Stockholm — Lennart Larsson set up one goal and scored two others that triggered Sweden to a 3-1 shock win Wednesday over West Germany in a warmup game for the World Cup.

Sweden lacked three key players —veteran sweeper Bjorn Nordqvist and midfielders Anders Linderoth and Bo Larsson who came out of retirement recently. But it didn't look like they needed any of them against the world champs.

Larsson, one of four players called up from West Germany to reinforce the team, broke a 1-1 half-time tie with a hard shot from close range in the 50th minute. And then, he sealed victory with a header midway through the second half.

Buenos Aires — Argentina downed Ireland 3-1 Wednesday night with very little difficulty.

The Argentines scored in the first half with a strong shot by Leopoldo Luque and surged ahead with goals by Oscar Ortiz and Ricardo Villa in the second half.

Ireland's only goal was kicked in by Simon Bradish at the 71st minute.

Magdeburg/GDR — The GDR Wednesday drew 0-0 with Belgium in an international soccer friendly here.

Madrid — Barcelona won Wednesday the Spanish Soccer Cup tournament after beating Las Palmas 3-1 (3-1) in the final match of the competition.

Budapest — The following were the results of the 33rd round matches played Wednesday in Hungary's first division league:

Dunaújváros vs Pécs 3-1; Zalaegerszeg vs Békéscsaba 3-1; MTK-VM vs

1021

Vladimir Szabó's one-man show

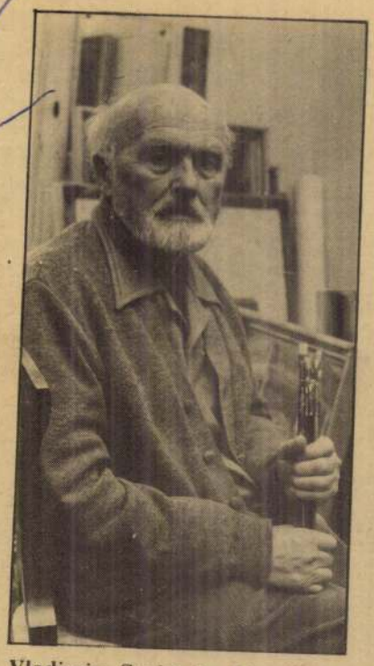

Vladimir Szabó in his studio

The Bride

"The tree of wonders that is Vladimir Szabó's art rises again in full bloom amid the stones in the heart of this city." Art historian Magdolna B. Supka's statement in her preface to the prospectus on Szabó's show aptly describes the 73-year-old master's art. The Munkácsy Prizewinner painter's show, which was opened in the Csók István Gallery in Váci utca on Thursday, is a major event on the Hungarian art's scene. The 60 paintings and 20 drawings exhibited at the show are conceived in that world of wonders that has always been characteristic of Szabó's art.

While admitting to having been susceptible to influences of noted progressive artists such as István Csók, Gyula Rudnay and János Vaszary, under whom he had studied at the Art Academy, he regards himself as a largely self-taught painter. His style is characterized by portrayals of a wonderland of his own creation, a world in which human beings are represented in strange situations. His pictures have a mysterious, enigmatical quality whose atmosphere is reinforced by his colour schemes. Szabó has a predilection for representing his figures in 19th century or turn-of-century costumes and milieus; the atmosphere of parks, fountains, old-world sweet shops and country towns lingers about his canvases. Some of his themes keen recurring on his paintings: mirrors, people entering pools of water, archways supported by caryatids, or various musical instruments—all these reappear either as principal or side themes.

The composition entitled "The Bride" appears at the show in two versions, both mirroring near-identical conceptions. The nude body of a woman admiring herself in the mirror at the centre of the picture is in sharp contrast to the other characters dressed according to 19th-century fashion and painted in quiet colours. Despite this contrast, the composition of this picture, breathing a quaint atmhosphere, is harmonious. A remarkable composition is seen in the painting "Peeping Toms", in which the cold colours and subdued tones that depict the winter night, find a counterpole in the female nude behind the window at the golden section point of the picture whose warm colours are almost searing. The paintings "Viziváros" and "The Old House", identical in theme and mode of expression, bring out nostalgic feelings for the past. Above the gentle pastel colours of the old-world milieu of the old Viziváros borough rises the loud, strident, red of the towering Metropolis.

"Waxworks Show I" and "Waxworks Show II", compositions representing the contrasting male and female views of the world, are standouts among his drawings.

Considerable interest preceded the show, and its opening was attended by connoisseurs from Hungary and abroad.

Tamás Fényes

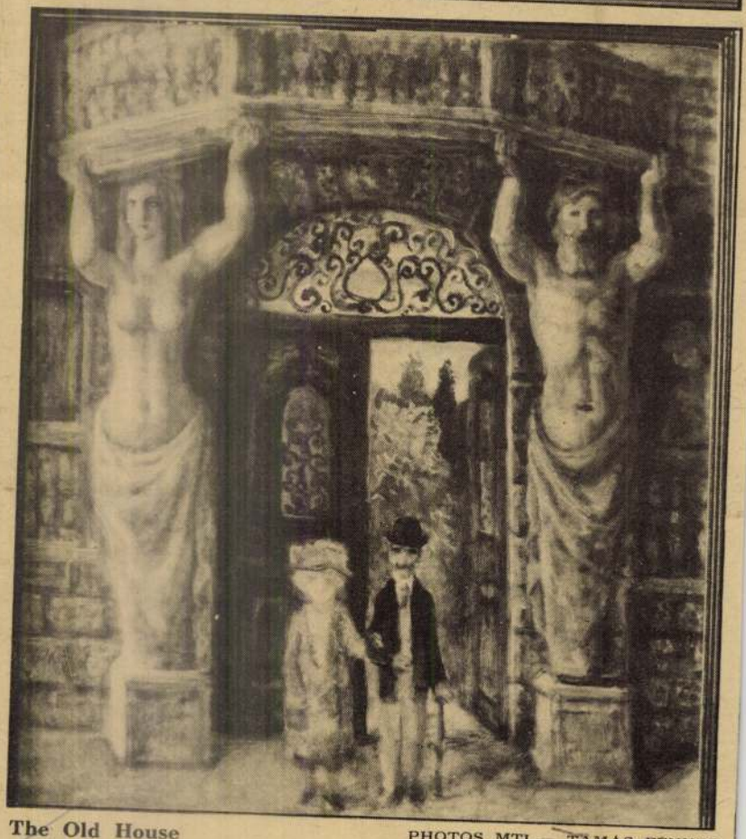

The Old House

PHOTOS MTI — TAMÁS FENYES

Szabó Vladimir

Legyen bár szentségtörés, demagógia vagy más főbenjáró modortalanság, mégis megkockáztatom: mire e sorok megjelennek, már *három, egyívású művész kiállítása* látható fővárosunkban. Mindhárman egyazon évben, ketten közülük egyazon hónapban születtek. Mindhárman a régi Magyarország jóvoltából kaptak *római ösztöndíjat.* Mindhárman igen kiváló művészek, s eszerint becsüljük őket ma is. Ám ettől eltekintve *semmi azonosság nincs életpályájukban.*

Magyar Hirlap

Kenessei: Szabó álmai és mesei

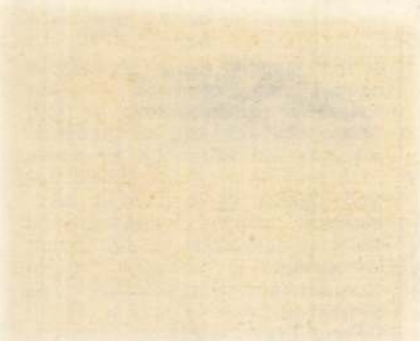

Szabó Vladimir 2

Mészáros Lászlóról a közelmúltban jelent meg méltatásunk, ahol a fiatalon, immár 35 éve elhunyt szobrászművész életművét elemeztük. *Vilt Tibor* kiállítása frissiben nyílt meg, következő írásunk témája az ő életműve lesz. Most a nála mindössze tíz nappal idősebb *Szabó Vladimir* munkásságáról szólnék, akinek festményei, rajzai betöltik a Műcsarnok három hatalmas, középső termének falait.

Magyar Hirlap 1980/10/14/8

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir]

Életmű kiállítás az övé, még ha a korábbi évtizedek terméséből — érthetően — csak a legjellegzetesebb darabokat, *a hiressé vált vagy már elfeledett festményeket* lehetett utolérni, egybegyűjteni, a közönség elé tárni.

Magyar Hirlap 1980/10/14/8

Tenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 4

Magyar Hirlap 1

Jenessei:Szabó Á

Gyakran bátorság kell ahhoz, hogy művész és művészettörténész (a kiállítás rendezője), az életútra való visszatekintésben, a művészi pálya állomásainak felidézésében *vállalja* a korábban, gyakran évtizedekkel ezelőtt, a Szabó Vladimiréhoz hasonló esetben *fél évszázaddal ezelőtt festett* képeket. Nos, kétségtelen, hogy ez esetben egyáltalán nem volt szükség különösebb bátorságra. Ami azt jelenti, hogy a művésznek nem volt és nincs is szégyenkeznivalója mindazért, amit a mai magyar festészetben tett.

Szabó Vladimir J

Korai, nagyméretű képein azért nem, mert *realista módon tudott és akart festeni* egy olyan korszakban, amelyben éppenhogy nem a társadalmi kérdések iránti realista fogékonyság volt kifi-

Magyar Hirlap 1980/10/14/8

Jenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir (

zetodő. Szabó Vladimir úgy tudott meztelen parasztasszonyt és parasztembert festeni, hogy e képeit sokkal inkább érezhetni *az akkori falukutatók eszmei rokonának*, mint bármely más, akkoriban divatos szellemi áramlaténak.

Magyar Hirlap 198o/1o/14/8

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 7

Magyar Hirlap 19

Kenessei: Szabó ál

A római ösztöndíjat, a Szinyei Társaság grafikai díját természetesen nem ezért kapta, hanem azért, mert *tagadhatatlan volt tehetsége, könnyű keze, grafikai érettsége, megkapó rajztudása.* A Műcsarnok termeiben látható grafikai lapjai mintha arról igyekeznének meggyőzni a mai látogatót, hogy ha a művész grafikusnak indul, vagy pályája bármely szakában felhagy a festészettel és csak a grafikának él, akkor is helye van a mai művészet élmezőnyében. Kiegészítésként ugyan, de mégis említésre méltó, hogy *nem is rövid ideig újságok számára készített illusztrációkat, rajzokat, s erre csak olyan művész képes, aki nem ismer alacsonyabbrendű és magasabbrendű művészetet, aki számára a rajz kifejezési eszköz, nyelv, és kapcsolat a környező világhoz.*

Szabó Vladimir ?

A könnyűkezű művész ugyanakkor állandó csábításnak van kitéve — ez igen régi, ám igen megalapozott szakmai közhely. A csábítás mindenekelőtt a megrendelők felől árad, és minden esetben abba az irányba befolyásolná a művészt, melyet általában *a kisebb ellenállásnak szokás* nevezni. Mégpedig a gondolkodás, az igényesség, a szakmai elmélyülés kárára tett engedmények és a nagyobb honorárium vagy más előnyök reményében.

Magyar Hirlap 1980/

Kenessei: Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 9

Szó ami szó, ez alól a — tulajdonképpen nem létező — vád alól is könnyedén tisztázta magát *Szabó Vladimir*. Huszonöt évvel ezelőtti fóliánsokban ott találni az ő nevét-műveit a korszak *stílusának* művelői között. Ami persze — nehogy bárki is higgye — nem dicséret, ám nem is elmarasztalás; egyszerű tényközlés. Mégis, a

Magyar Hirlap 1980/1o/14/8

Kenessei: Szabó álmai és mesái

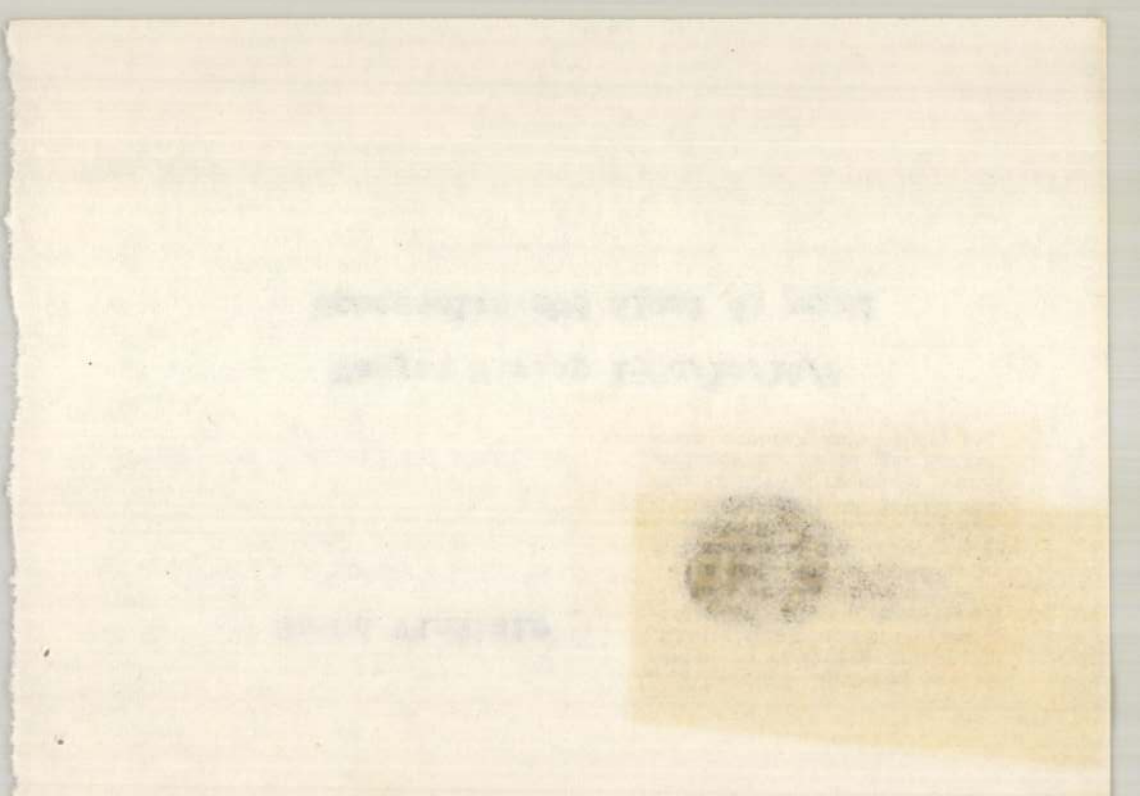

Szabó Vladimir 10

három terem öt évtizedet átfogó alkotásai közt e „szocreálos" képek ki sem lógnak, el sem ütnek, más értelmet sem adnak az életműnek. A festő vállalhatja — és vállalja is — ezeket a képeit, mert ugyan paradoxonnak hat, de így van: *nem adott fel semmit* önmagából, szabóvladimirságából, fölényes rajztudásából, addigra kiala-

Magyar Hirlap 1980/10/14/8

Kenessei: Szabó álmai és mesái

Szabó Vladimir 11

kult színvilágából, *egyszóval: stílusából.* Inkább elfogadtatta a korabeli műítészettel, hogy amit ő alkot, az az elvárások integráns része lehet. Holott — mert alkatától idegen volt — képtelenségnek érezte a sematikus témát sematikus stílusban megfesteni, a *történelmet és a népmesét választ-ván segítőtársul.*

Magyar Hirlap

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 12

A népmesei világ álmodása nem Szabó Vladimir találmánya, még honi művészetünkben sem, de e világ milyensége és a róla álmodott álom milyensége már *zárttá és öntörvényűvé teszi.*

Magyar Hirlap 1980/10/15/8

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 12

Két évtizede annak, hogy a festő álmodja-építi ezt a világot, amely olyan szűk, mint amilyen műterme és olyan tág, mint a világ, annyira jelenidejű, mint a múló pillanat álom és ébredés közt és annyira örökérvényű, mint az idő önmaga. Sohanemvolt-világ.

Magyar Hirlap 1980/10/14/8

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir 14

Magyar Hirlap

Kenesei: Szabó

Mesék világa ez, ha elfogadjuk, hogy vannak, lehetnek *felnőttmesék*. Olyanok, amelyeket felnőttek mondanak felnőtteknek, s noha mindkét fél — a mesélő és a hallgató is — tudja, miről van szó, mégis elfogadják a játékszabályokat. Ezekbe a mesékbe belefér a *groteszk* is, az *irónia* is, az *öngúny* is: mindhárom bővében található Szabó Vladimir mostanában festett képein. Az is a mesék világába vezet, ahogy e képek kínálják magukat: vonzó színeikkel, fátyolszerű látomásaikkal, meghökkentő asszociációikkal, a gusztusos aktokkal, a zsúfolt interiőrökkel és a vissza-visszatérő ismerős alakokkal.

Szabó Vladimir 15

Kratochwill Mimi gondos gyűjtőmunkája és értő-értető rendezése könnyűvé teszi a kiigazodást az életműben.

Kenessei András

Magyar Hirlap 1980/10/15/8

Kenessei:Szabó álmai és meséi

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas, érdemes művész kiállítását nyitotta meg tegnap Szegeden, a Bartók Művelődési Központban Szelesi Zoltán művészettörténész. A grafikai kiállítást november 5-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

- Magyar Hirlap 1978/250/13

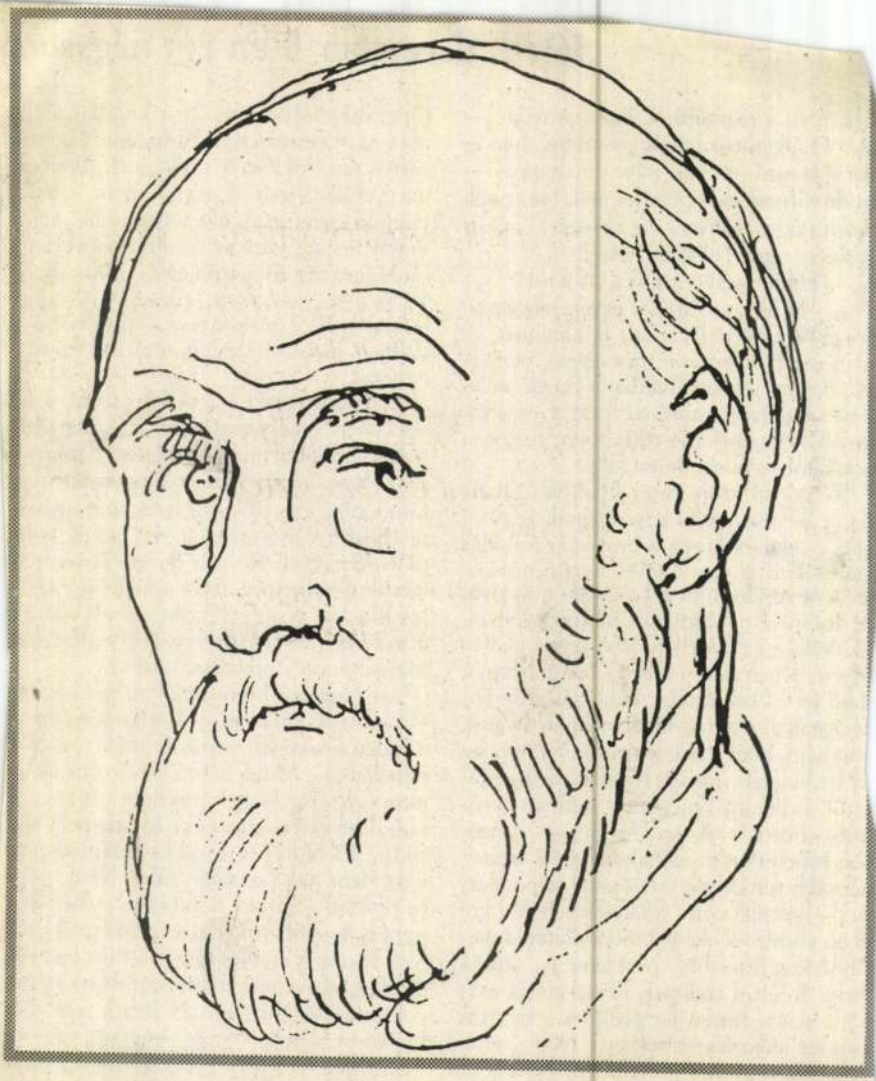

1938. december 5-én egy négysoros

Ennyit a régmúltból. Pillanatnyilag — újját Csipkerózsikájának premierje után és jabb hosszú utazásai előtt egy nappal — icsit várnom kell rá: telefonál. Ne tessék neglepődni (ahogy én tettem): japán yelven, mert Tokióval beszél.

— Hány nyelvet tudsz te, Viktor?

— Ha így kérded, hát egyet: magyarul. További nyolccal viszont boldogulok — z orosszal, franciával, norvéggal, német- el, olasszal jobban (hajdan a Szegfű utcai lasz iskolába jártam), de azért a svéddel, ngollal, japánnal is tűrhetően, hiszen a unkámban használnom kell.

Róna, túl azon, hogy kivételes tehetség, a kitartásnak, a szívósságnak is amoyan csodája és még a biológiai fejlődés itmusában is rendhagyó. Kezdő növendékként rendre tűnt fel ragyogó táncaival az Infáns Az infánsnő születésnapjában, Pikolófiú a Térzenében, Első egér a Diótörőben, Kisdobos a Párizs lángjaiban). Majd jött a kamaszkor. Ekkor, őszinte bajtsággal, el akarták tanácsolni a pályáról, mondván, hogy kár egy ilyen jófejű gyerekért itt kínozni, amikor bármely, testfelépítéstől, izomzattól független szellemi hivatásban biztos a sikere. Ugyanis — bármilyen hihetetlen ez századunk egyik legeszményibb testalkatú táncosával kapcsolatban — gyenge volt. A lányok féltek a kezében (növendékként táncos életének későbbi legállandóbb partnere is, amint Orosz Adéltól tudom). Róna mégis maradni akart. Innen kezdve jött a kitartás említett időszaka — sok erre még a tanú. Nemcsak a gyakorlóteremben, hanem az Operaház folyosóin, itt a balettirodán, ahol most beszélgetünk, mindenütt izomerősítő ugrásokban közlekedett. Többen úgy vélték, kicsit az agyára ment a tánc. Némileg igaz: gyakorló forgásainak, ugrásainak a száza százezer körüli. Ami pedig a biológiai ritmus rendhagyó voltát illeti: 1954-ben, tizennyolc évesen 172 centi magas volt. További hat évig nőtt még, vállban, magasságban egyaránt. 183 centiméterig.

Karrierje ennél magasabbra ívelt — itt egészében ismertethetetlen. Egyetlen epizódját említem, amely máig meghatározó. 1962-ben magyar balett-csoport utazott Londonba, egy BBC-sugárzta műsort adni (hosszú volna itt elemezni ennek politikai hátterét). Róna a Times kolumnás írásaiból tudja meg, hogy a világhírű szovjet táncos, Nurejev Londonban van, a mindenkinél tekintélyesebb ballerina, Margot Fonteyn partnereként.

— Nurejev Leningrádban az osztálytársam volt, barátom — Rónán még ma is a hideg fut végig, ahogy felidézi ezeket a napokat. — Mindenáron találkozni akartam vele. De hogy mondjam ezt meg a rám állított belügyesnek? Mindegy. Vagy tudja, ki Nurejev és akkor nem megy, vagy nem tudja és talán segít. Nem tudta és próbált segíteni. Csakhogy a hét hónappal korábban krimi-körülmények között disszidált szovjet táncosról (az eset oldalakat töltött meg a világsajtóban) az angol rendőrség még egy „N"-betűt sem volt hajlandó elárulni. Végső kísérlet: egy cédulát hagytunk a Covent Garden portá-

— Az okait még nem tudjuk pontosan, de nem működik teljesen ugyanúgy. Mindenesetre nemzetközi együttműködések keretében világszerte végeznek kutatásokat, hogy megállapítsák: esetleg hogyan kell a műtétet követő kezelést módosítani annak érdekében, hogy az degen-azonos csontvelő ugyanolyan jól dolgozzék, mint a testvértől kapott.

— *A nemzetközi csontvelőbankba, illetve a magyar létrehozásához nyilván várják majd azokat, akik készek alávetni magukat az immunológiai adatok megszerzéséhez szükséges vérvizsgálatnak és az esetleges csontvelő levételnek. Milyen kockázatot vállal az, aki csontvelőt ad?*

— A csontvelőt a medencecsontból szívjuk le. A beavatkozás során semmiféle fájdalommal, szenvedéssel nem kell számolni, ezt a kis műtétet azonban altatással végezzük. A kockázat annyi, amennyi rizikót az altatás jelent.

GIMES JÚLIA

F.V.M.-al

Csak a grafológia elméleti rendszerének, nek megismerésével ítélhető meg pártatl let. A grafológia számára kidolgozott M: lumrendszert használja fel a pszichológia

Bős-Nagymarosró

Akik nem

A szlovákok Duna-eltere jabb csehszlovák delegác mét fölerősödött a Bős-N vita. Az alábbiakban a csapdahelyzetből kivezet gettünk Vargha Jánossal jával, a környezetvédeln Ister alapítvány elnökéve lával, a Közép-Dunántú szaki igaz

— *Miképpen élte meg egy 1981-ig Győrben dolgozó elkötelezett vízügyi szakember a vízlépcső-vita drámai fordulatait, s hogyan foglalt benne állást?*

HAJÓS BÉLA: — Utólag nem szeretném magam hősi pózba vágni. A m nemzedékünk készen kapta az ökológia

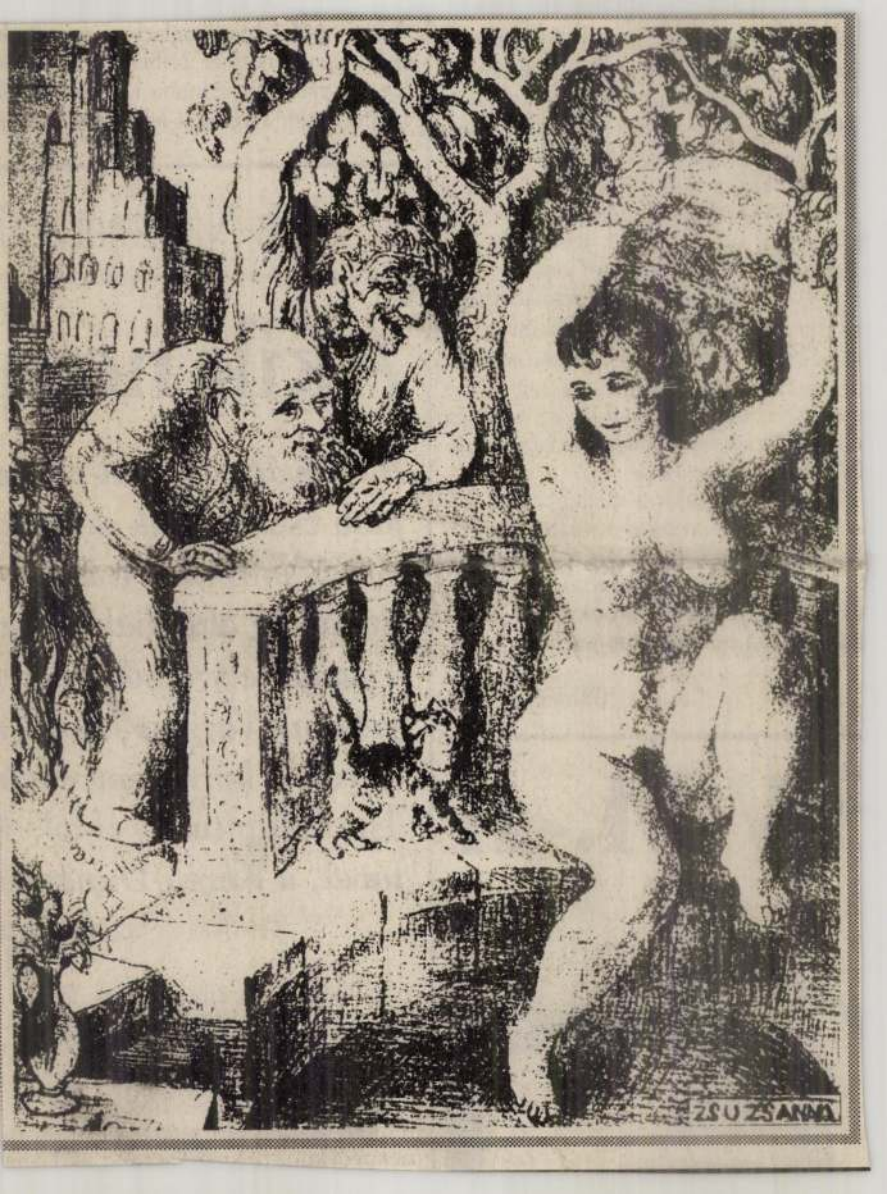
ZSUZSANNA

még nem sejtették, hogy a bő
(akkor még omladozó, de időközben te
bé-kevésbé fölújított) épületébe nemsokára visszaköltözik a piarista gimnázium, s ezzel nyomtalanul eltűnnek az utóbbi évtizedek szellemi találkozásainak kedvelt és megszokott színterei. Arra sem gondolt senki, hogy az egykori progresszió fészkét, a kortárs művészetek műhelyét, az Egyetemi Színpadot — amely korábban sikeresen ellenállt a BM és az MM zaklatásainak — fenyegeti a megsemmisülés veszélye.

Persze lehet, hogy ez a hely mostanság már a „langyos pangás" emlékművének tekinthető, amelyet meghaladott az idő. Csak az a különös, hogy ezt legvehemensebben épp azok hangoztatják, akik nem is olyan rég lelkesen recsegtették a színpad korhadt deszkáit, vagy valami politikai pikantériára várva ott szorongtak a nézőtér széksoraiban, azzal a kéjes apokaliptikus érzéssel, hogy csak a szentlélek tartja a fejük fölött a mennyezet meglazult gipszstukkóit. Egyáltalán nem meglepő, csupán kiábrándító azoknak az ellenzéki veteránoknak az amnéziája, akiket kissé megkésett, de annál szenvedélyesebb szerelem fűz a hatalomhoz.

Régi szokás szerint megint hatalmi szóval rendelték el, hogy a patinás terem visszakapja a sokak által elfeledett funkcióját, és újra katolikus kápolna lesz. A tervek szerint még idén tavasszal fölszentelik.

Ez valóban örvendetes, ha a történelmi igazságtétel, az élénkülő hitélet és az újjászülető nagymultú egyházi iskolák szemszögéből nézzük. Azt hiszem, senki sem kételkedik a visszaadás jogosságában. Annál inkább kifogásolható a módszer, ahogy ezt a döntést érvényre juttatták.

Tavaly a kormányzat támogatólag válaszolt a piarista rendfőnök levelére, melyben bejelentette igényét a Pesti Barnabás utcai épületre. Az egyetem vezetésével is közölték, hogy „történelmi és morális megfontolásból" elsőként kápolnájukat kell visszaadni a piaristáknak. Ezek után elvárható lett volna, hogy az ELTE vezetése a tanári kar és a hallgatóság érdekvédelmi szervezeteinek képviselőivel és a művészeti munkatársakkal konzultálva kialakít majd valamiféle közös stratégiát arra vonatkozóan, hogyan lehet a színpadot s az ott zajló tevékenységet folyamatosan és sértetlenül más helyszínre költöztetni, a bontási munkákat és a szállításokat ütemezni, és ennek alapján tárgyalnak majd a kormányzattal és a piaristákkal. Egy demokratikusan előkészített döntés azonban

rengeteg gond
kell hallgatni a
déseit. Előfordul
nabb diákok, aki
tem értük és mi
teléssel állnak el
gyományokat fol
formálva szeretné
Egy percig sem k
dékoskodások n
lassítják az „ügyn
lan teret biztosí
„szertelen diktatú

Ezért aztán csa
sekben fogalma
hogy talán kissé
pad pánikszerű fé
ta gimnáziumtól
ra lévő termet
szomszédságában
lom áll) egyik na
vá alakítani. Kül
egyháznak még
ereje ahhoz, hogy
se, és ténylegese
épületet. Tehát jo
foglalásról van szó
rint az egyetemről
reszténység szellem
nyeket is szeretnér

II

Bródy András:

Kultúra vagy ap

Kevés és majd' egy évtizede alig vagy egyáltalán nem növekszik a nemzet jövedelme. De így is több, mint háromszorosa annak, ami egy emberöltővel ezelőtt, a harmincas évek akkori nagy válságában létrejött. Az ország akkor is alaposan el volt adósodva, pontosabban akkor is olyan hitelek nyomasztották a lakosságot, amelyeket nevükben az egymást követő kormányok, az állam és a közületek vettek fel s aztán nem fizettek vissza, mert elherdálták. A Noszty-család életvitele, amelynek változatait Mikszáth után Krúdy és Móricz ábrázolta önkínzó részletességgel, maradandónak bizonyult: adósságunk is hasonló arányban növekedve, valamivel több, mint háromszorosa a réginek. Nem minden tekintetben arányos azonban a változás. A munkás, a földműves, az értelmiségi és a legtöbb vállalkozó polgár életszínvonala biztosan nem nőtt hasonlóan a háromszorosára, de még a duplájára sem.

Ezért éppen azok részesedése csökkent, akik a nemzet anyagi és szellemi vagyonát gyarapítják.

VANNAK KÜLÖNÖSEN SZERENCSÉTLEN végletek is, mint például a nyomdászok vagy a vasutasok, akik ma lényegesen rosszabbul élnek, mint hatvan éve. De nem él jobban az átlagos szakmunkás sem. S akik valami javulást ki tudtak küzdeni, mint a vájárok vagy a volt zsellérek, azok helyzete sem irigylésre méltó.

Különösen erősen sújtja azonban a bekövetkezett változás a pedagógusokat, kutatókat, művészeket, röviden a kulturális területeket, mert nem csak vásárlóerejüket vesztették el (s ezzel odalett ugyanezen területek legfőbb anyagi forrása is, hiszen mindig is egymás legfontosabb „vevői" — közönsége, olvasói, nézői — voltak), de maradék függetlenségük nagy részét is elvesztették. Ma nincs színház, mozi, könyvtár, egyetem vagy akadémia, amelyik ne a pénzügyminiszternél kilincselne: adna vissza valamicskét a rajtuk megspórolt pénzekből.

De hát hova lesz akkor az a rengeteg jövedelem? A jelenlegi hatalom, mivel ezt a rébuszt nemhogy gyakorlatilag megoldani, de még elméletileg felvetni sem képes, igyekszik az emberek füstölgését népharaggá szítani a volt hatalom ellen. Az azonban mára már világossá vált, hogy jelentős politikai vagyonok az elmúlt negyven évben nem keletkeztek. Az „elszámoltatás" így a kiemelt nyugdíjak megszüntetésével, a juttatott lakások elvételével nemhogy milliárdokat, d milliókat sem képes megtakarítani, csu pán a magyar vendetta folytathatóságá biztosítja a következő generáció számára.

IRIGYLÜNK MI MINDEN nálunknál nagyobb jövedelmet, tekintet nélkül arra, mi a forrása. Erkölcsi értékrendünk a hasznot, a gyarapodást egyszerre tartja dicséretesnek és megvetendőnek. Élünk halunk a lángosért, de a lángossütőt má utáljuk. Sajnos, ez is maradandó magya vonás, belénk edzette 400 év történelm tapasztalata: pénzt, pozíciót, vagyont ná lunk nem munkával, a gazdagság gyara pításával lehet szerezni, hanem a m meglévő újraelosztásával, az ügyes politi kai helyezkedéssel.

A hiányzó jövedelmek tehát nem összpontosultak valamilyen megvethető és kisajátítható réteg kezében, hanem új és szintén meglehetősen kispénzű emberek nagy tömegének megélhetését szolgálják. Az állami költségvetés elemzése ad feleletet arra, hogy mire fordították a hiányzó pénzt.

Míg a 30-as években a négy-ötmilliárd pengős nemzeti jövedelmet legfel jebb 1 milliárddal csapolta meg a kor mány (a teher tehát 20 százalék körü mozgott, a negyedrészt még a válság mé lyén sem érte el), addig ma az államház tartás bevételei meghaladják a nemzet jövedelem kétharmadát.

Pedig már akkor is panaszkodott

Beszélgetés Kraus

A progresszió

SZABÓ Vladimir

Magyar Hírlap
1991/86. sz.

SZERKESZTI: MÉSZÁROS TAMÁS

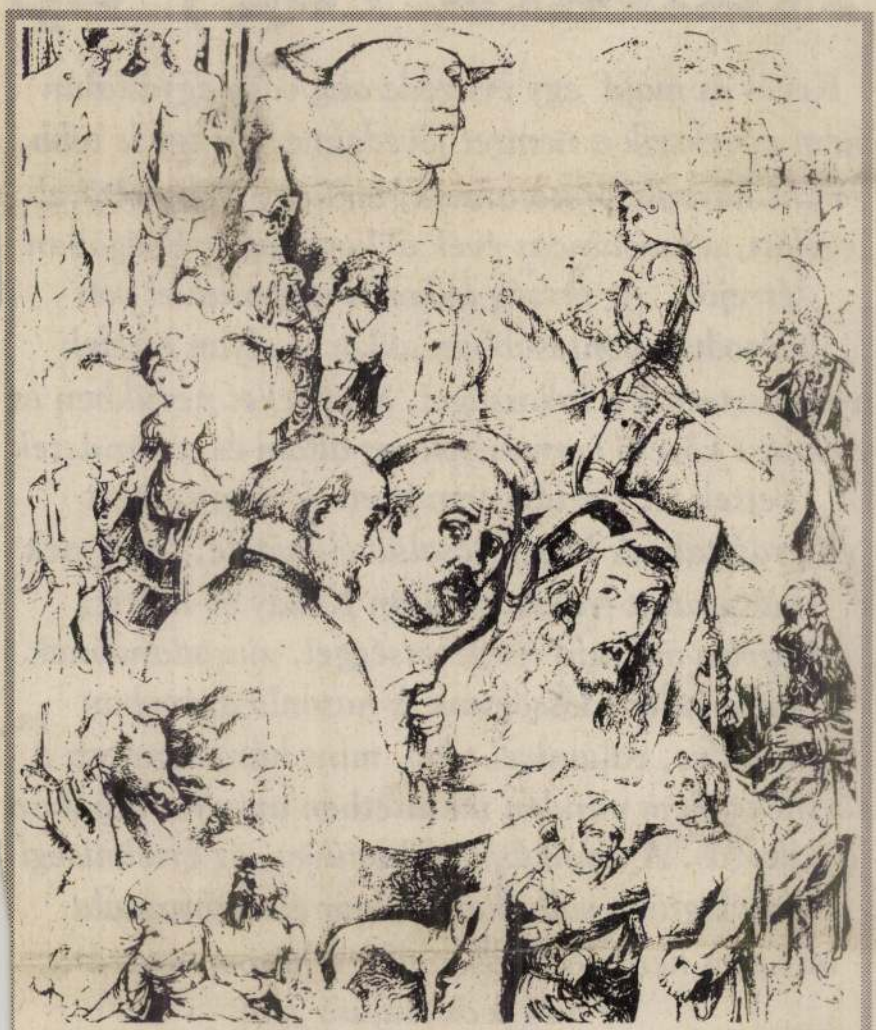

Szabó Vladimir

A magyar festészet és rajzművészet egyik kiemelkedő képviselője. 85. születésnapja alkalmából műveiből a Vigadó Galéria rendezett kiállítást, amely április végéig tekinthető meg.

Művészeti tanulmányait Csók István, Rudnay Gyula, Vaszary János és Benkhard Ágoston növendékeként végezte, majd négy éven keresztül a római ösztöndíjasok életét élte Olaszországban. Mégsem tartják őt úgy számon, mint a „Római Iskolások" tipikus képviselőjét — bő humora, egyéni kompozíciós módja megmentette őt a neoklasszicizmustól éppúgy, mint a későbbiekben is minden stílussá merevedő szabályrendszertől. Anekdotikus alkotásmódjában sajátos meséket teremtett művein.

Festészeti tevékenysége mellett már az 1930-as évektől folyamatosan készített illusztrációkat és egyedi grafikai lapokat egyaránt. Krúdy, Szabó Pál, Kormos István könyveit ismerhették meg az ő rajzaival az olvasók.

C. B.

legnitelesebb, amikor vele, a Gomböntővel együtt van a színen: ezekben a percekben *megszólal* a darab. És arról szól csakugyan, ami a Peerben (túl Solvejgen és a könyörületen) lényegileg izgalmas. Hogy tudniillik az embernek egyszercsak — s többnyire későn — rá kell döbbennie a jellem és a személyiség *minőségének* egymást-feltételezésére. Arra, hogy az individum lehetőségei igenis meghatározottak a *karakter* által, és nincs az a társadalmi formáció, amelyben az alapvető jelentéktelenség avagy gerinctelenség időleges felértékelése megváltoztathatná az *abszolút értékrendet*.

Mert a Peer Gynt Ibsenjének fontos felismerése, hogy *az egyén és a világ erkölcsi viszonyában* léteznie kell egy bennünk lévő abszolút mércének.

A Nemzeti Színház bemutatójának pedig kétségkívül megvan a maga belső, *színházi* mércéje, és ez nem is alacsony: a nagyvonalú produkció — hiányosságai ellenére is — *hittétel* amellett, hogy a színháznak a vállalkozások korában változatlanul *igazi feladatokra* kell vállalkoznia.

pagandával, a gyűlölködő indulatokkal, Bacsó Péter egy nagyon emberi történeten keresztül szól a diktatúra lényegéről, a testet és a lelket megbénító, az egészséges életet eltorzító félelem kialakulásáról. Hősei — a régi és új brosúrákkal szemben — nem született jók és született rosszak, hanem esendő, jóra és rosszra egyaránt hajlamos emberek, akik egy eltorzult rendnek kiszolgáltatva követik a kegyetlen korparancsot.

A TÖRTÉNET V. TYENDRJAKOV magyarul is megjelent elbeszélésére épül, és a harmincas években, egy szovjet faluban játszódik. A szegénység, az elmaradottság és a másfél évtizedes kommunizmus önmagában sem éppen idilli állapot, ám a bolond lány megjelenéséig a falu úgy-ahogy békében él önmagával és új uraival. A férfiak lerészegednek, a nők titokban keresztet vetnek, az elvtársak pedig részint nevelik, részint „szemmel tartják" a népet. Patriarchális elnyomás ez, amely akkor torzul rémuralommá, amikor a járási Cseka-irodán „kiokosított" bolond lány bárkire rámutathat: SPION, és az illető máris a halál fia. (Vagy lánya.) A végzet képében jelentkező lány egyébként az emberi melegséget kegyetlenül szomja-

domulnak a rettegés mechanizmusához. A megoldáshoz egy törvényen kívüli ember kell, egy börtönviselt férfi, aki tudja, hogy a spionság leghalványabb gyanúja is a biztos halált jelenti, míg leszúrni egy bolond lányt bocsánatos bűn, hiszen a gyilkos szociálisan nevelhető az új társadalomban. A Szolzsenyicin által is számtalanszor leírt paradoxon e történet kulcsa: a politikai váddal illetett, amúgy tökéletesen ártatlan ember is „bűnösebb" a sztálini rendben a gyilkosoknál.

Bacsó Péter biztos kézzel és minden felesleges túlzás nélkül dolgozza fel ezt az egyszerű és megrázó történetet. A harmincas évek orosz falujának megteremtése magyar-nyugati koprodukcióban természetesen nem könnyű feladat — hogy csak egyetlen példát említsek, a szereplőknek (a kitűnően maszkírozott főszereplőt leszámítva) irigylésreméltóan szép fogsoruk van, ami ott és akkor aligha volt természetes. Bacsó nem törekszik túlzó hitelességre, de így is sikerül kellő atmoszférát teremtenie. Filmjét egyfajta anekdotikus hangvétel jellemzi, ami egyaránt otthonos a magyar és az orosz kultúrában. Jól egyéníti a szereplőket, különösen azzal, hogy — mint már említettem — a hatalom helyi képviselőiben sem a született gonoszo-

dezik ki magából néhány szót, mozdulatai pedig egyszerre szánalmasak és félelmetesek. A kevés szó és a tétova mozdulat mögött is képes azonban érzékeltetni, hogy e bolond lány a jóra született, vonzódik a gyerekekhez, vágyódik a férfiakra és kívánja az emberi idillt, a közösséghez tartozást. A sok megaláztatás és a pokoli manipuláció fordítja a falu hóhérává: szinte élvezettel próbálja ki a gonoszságot, és maga is meglepődik, amikor a városban ellesett idegen szó (spion) szemmel láthatóan hat környezetére. Básti Juli igazán büszke lehet erre az alakítására. A film — mint már egy régebbi számunkban említést tettünk róla — az Európa Tanács Euroimages nevű alapjának támogatásával készült, de támogatói között szerepel a magyar kultusztárca, a tévé és több bank is. Aki a magyar film belső viszonyait figyelemmel kísérte, az nem lepődik meg különösebben azon, hogy a megváltozott idők szellemét és igényeit Bacsó Péter értette meg a leggyorsabban. Közérthetőség, a direkt politizálástól való tartózkodás, érdekes történet és jó színészi játék: nehéz elképzelni másféle működőképes közeljövőt a hazai filmgyártásban.

n sztori

aitre de ballet",

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MTI
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 SEP 13
ESTI HÍRLAP

Szabó Vladimir

1021

Szabó Vladimir festőművész ceruzarajzait, rézkarcait és vegyes technikával készített kompozicióit mutatja be a Vigadó Galéria legújabb tárlata. Képünkön: az október 3-ig nyitva tartó kiállítás egyik érdekes darabja, a Pulykapásztor.

(MTI Fotó — Tóth István felvétele)

Külügyi

Moszkva, szeptember 13.

Mára várják Moszkvá
Stefan Olszowskit, a LEM
Politikai Bizottságán
tagját, a Lengyel Népköz-
társaság külügyminiszterét.

konzultációk sorába illeszkedik. Ez év januárjában *Józef Czyrek* akkori külügyminiszter volt Moszkva vendége, majd *Wojciech Jaruzelski* vezetésével magas szintű lengyel párt- és állami küldöttség érkezett a szovjet fővárosba március elején. A LEMP KB első titkára, a lengyel minisztertanács elnöke

augusztus közepén a Krímben ismét találkozott Leonyid Brezsnyevvel, az SZKP KB főtitkárával, a Szovjet Legfelsőbb Tanács Elnökségé-

OMÁNYI EGYETEM

pélyes
nyitó

ONDOTT BESZÉDET

zdaságtudományi Egyete-
az ünnepélyes tanévnyi-
yen *Havasi Ferenc,* az

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
1082 SEP 15

Szabó Vladimír-kiállítás a Vigadó Galériában

Szabó Vladimír hatalmas életművéből látható kiállítás szeptember 9-e óta Budapesten, a Vigadó Galériában. Képünkön: a „Piac"

egészségügyi bizottságának elnöke is.

A baráti országok újságírói

lói gyógyüdi
gyös-domosz
daságba is.

Izotópdiagnosztikai kongres

A nukleáris orvostudomány legújabb eredményei

Szerdán kezdődik — nemzetközi részvétellel a *Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság* 3 napos *III. Izotópdiagnosztikai kongresszusa*, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Nagyvárad téri Elméleti Tömbjében. A Társaság azokat a magyar *orvosokat, fizikusokat, vegyészeket, matematikusokat, mérnököket, gyógyszerészeket* tömöríti, akik radioaktív izotópokkal jelölt vegyületek felhasználásával klinikai diagnosztikai vizsgálatokat vagy tudományos kutatómunkát végeznek.

Az izotópdiagnosztikában — amely *önálló klinikai szakma* hazánkban — több mint 50 szakorvos dolgozik a különböző kórházakban és intézetekben. Az egészségügyi kormányzat és az illetékes tanácsi szervek jelentős anyagi erőfeszítései eredményeképpen *a hazai izotópdiagnosztikai laboratóriumok száma és felszereltsége jelentősen nőtt az utóbbi öt évben.* A színvonalas munkát biztosító *gammakamerák* száma 3-ról 23-ra szaporodott, mintegy 50 százalékuk a *legkorszerűbb kardiológiai vizsgálatokra is alkalmas számítógépes adatfeldolgozó rendszerrel* van ellátva.

A kongresszuson — amelynek 350 résztvevője közül több mint száz külföldi — Európa legkiválóbb szakemberei közül heten tartanak referátumot a *nukleáris orvostudomány legújabb eredményeiről.* Fő témák: a korszerű műszerezettség, a számítógépes adatfeldolgozás, a nukleáris kardiológiai vizsgálatok, a májbetegségek és az onkológia izotópdiagnosztikai kérdései. A referátumok mellett 75 előadás hang zik el a fő témákhoz, vala mint az igen érzékeny *ra dioimmunológiai anyagmeg határozásokhoz kapcsolód kutatómunka* eredményeiről Az előadások mellett *poszter szekciót* is rendeznek. 3 táblán mutatják be magya laboratóriumok és kutató csoportok legújabb vizsgála taikat.

A kongresszushoz kapcso lódó nagyszabású kiállításo 21 hazai és külföldi, mű szert és radioaktív gyógyszer készítményeket előállító vál lalat mutatja be termékeit Rangos helyet foglal el kö zöttük a *Gamma Művek Picker-licenc alapján gyár tott gammakamerával* és a ehhez kapcsolható, saját fej lesztésű számítógépes adat feldolgozó rendszerével.

MTI SAJTÓFIGYE
MTI
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
1981 FEB 22

· IRODALOM · MŰ

1021

● Halász.

● Önarckép.

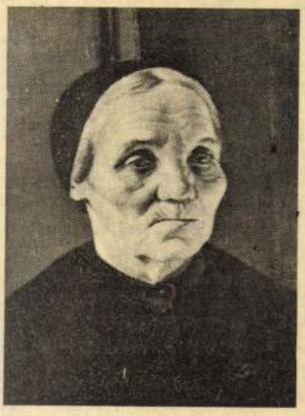

● Tanulmány.

Szabó Vladimir festményei

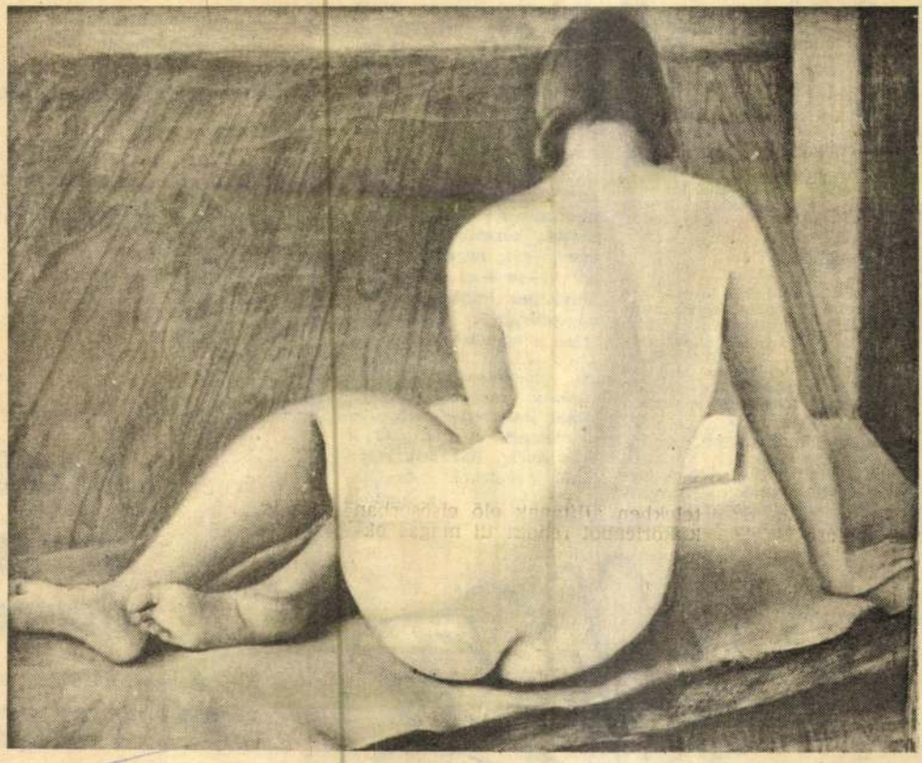

● Akttanulmány.

TÉSEK

PERMETEZŐVEL felszerelt K—25-ös traktor eladó. Érdeklődni lehet: Szentgyörgyi János, Kiskőrös, Kertész u. 47., vagy a vasútállomáson az Utasellátóban. 19966

UK rendszámú Skoda 110-es, jó állapotban, 1983-ig érvényes műszakival eladó. Érdeklődni: Kecel, Szőlőfürt Szakszövetkezet, Palásti. 19858

1300-AS Polski Fiat eladó. Érdeklődni: Kecel, Malom u. 43. 22527

Egyéb adásvétel

EURÓPAI gyökeres szőlővessző, csemege és bor, 15 fajtaválaszték, kistermelőknek postán szállítva. Cím: Kossuth Tsz Bokros, telefon: 6. 273

GARANCIÁLIS, 350 literes mélyhűtő láda eladó. Harta, Hunyadi u. 4. 275

JUGOSZLÁV mahagóni szekrénysor, egyéves eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Sétatér u. 9. III. 1. 19872

BOJLEREK, vízcsapok bekötéséhez félcolos hajlékony alumíniumcső csatlakozók (ólomcső helyett) 200—600 mm-ig kapható. Kiskunfélegyháza, Engels u. 15/a. Désik András vas- és fémeskereskedő.

2 DARAB, harmadik éves sodrott csikó eladó. Hetényegyháza, Szarkás 177. Pajkóék. 19729

ELADÓ 8 éves, március elején fialó vemhes tehén. Kerekegyháza, Kölcsey u. 150. 19899

80 DARAB fiatal birka tanyával eladó. Leveleket „Bács megye" jeligére a kiadóba kérek. 19962

MÉHEKET, méhészetet vennék. Ifj. Illés Kálmán 1046 Budapest, Vécsey u. 59. 269

OPORTÓ, sima szőlővesszőt vennék. Cím: Kecel, Zsoldos u. 9. 316

48-AS hódprémbunda, új, eladó. Érdeklődni: Farkas György, 2365 Inárcs, Somogyi B. u. 7. 19963

ELADÓ barokk 4 ajtós, intarziás szekrény, asztal, 3 fiókos komód. Nagyné, Budapest, XXII. ker. XVI. u. 11. 19965

AMATI dobfelszerelés eladó. Császártöltés, Dózsa Gy. u. 7. 19954

Vegyes

ÉLELMEZÉSBEN jártas, középfokú végzettséggel, vendéglátó szakmával, több éves gyakorlattal állást változtatnék. Ajánlatokat: „Minden megoldás érdekel 97 809" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 660

VÍZVEZETÉK-SZERELÉST, -javítást azonnal vállalok. Vidéken is. Vass Árpád, vízvezeték-szerelő mester, Kecskemét, Csongrádi u. 7. szám. 19891

HENGERFÚR zást, csapágy gépkocsikhoz hoz. Tóth. I u. 17.

KECSKEMÉT nagy garázs, helynek is k „Több évre" adóba kérek.

MÁRCIUS 1-től bútorozatlan szobát keresek Kecskeméten, legalább 16 négyzetméter alapterületűt. Leveleket „Tanár" jeligére a kiadóba kérek. 19887

1 HOLD szőlő, városhoz 10 percre felesbe kiadó. Lakást biztosítok. Jószágtartás lehetséges. Érdeklődni: Kecskemét, Erzsébet krt. 20. 19890

Házasság

21 ÉVES 165 cm magas, szőke, kék szemű szakmunkás lány, társaság hiányában megismerkedne, jó megjelenésű férfival, 25 éves korig. Fényképes levelekre válaszolok. Leveleket „Baccara" jeligére kérem a kiskunhalasi Hirdetőbe, Magyar u. 372

36 ÉVES, 172 cm magas szakmunkás, elvált férfi, házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő lány vagy elvált asszonnyal. Vidékiek előnyben. Leveleket: „Legyünk boldogok" jeligére a kiadóba kérek. 19916

56 ÉVES özvegyasszony, olyan férfi ismeretségét keresi házasság céljából, aki egy jól jövedelmező szőlőbirtok irányításához szakértelemmel rendelkezik. Ház, autó, jogosítvány van. Leveleket „Minden jónak forrása" jeligére a kiadóba kérek. 19805

58 ÉVES, 165 cm magas, kissé mollett özvegyasszony megismerkedne házasság céljából, minden káros szenvedélytől mentes, elvált, vagy özvegy férfival, aki szimpátia esetén saját családi házamba költözne, 60—65 éves korig. Leveleket: „Kettesben jobb" — jeligére a Magyar Hirdető kalocsai kirendeltségébe kérem. 63

HÚSZÉVES, 170 cm magas, szőke hajú, gépkocsivezető fiatalember, ezúton keresi korban hozzáillő lány ismeretségét, házasság céljából, 18—20 éves korig. Csak fényképes leveleket „Boldog szeretnék lenni" jeligére a kiadóba kérek. 325

JÓ megjelenésű elvált asszony rendezett anyagiakkal intelligens férfi ismeretségét keresi 45—55 éves korig, házasság céljából. Leveleket „Orgonavirág" jeligére a kiadóba kérek. 19961

SZABÓ PÁLNÉ
Vér Mária
volt édesiparos

Kecskemét, Csongrádi út 3. szám alatti lakos hosszú betegség után életének 82., boldog házasságának 59. évében elhunyt. Temetése február 25-én negyed 12 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 22580

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk

LÓJA GYÖRGY
ny. tanító

nyárlőrinci lakos, 67 éves korában hirtelen elhunyt. Temetésének időpontját később közöljük. Gyászoló család 22575

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, testvérünk

RÁCZ JÁNOS

Kecskemét, Ürrét 47. sz. alatti lakos életének 48. évében hirtelen elhunyt. Temetése f. hó 24-én kedden délután negyed 4 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben. Gyászoló család. 785

Szezon előtti engedmé
Áruházban és szakü
20 %-os ár
férfi-, női magyar kerékpárol
Magyar és cseh olajkályháka
hűtőszekrényeket 60—150 lite
Bioautomata mosógép, Albal
Jöjjön Dunaföldvárra,

Közü
mago
figye
A Bács-Kiskun meg
versenytárgyalást hirde
lakóépüle
KECSKEMÉT
Batthyány u. 32.
Batthyány u. 34.

szerveznek
. A szakszer
gyermekeknel
netekben gyer
nak.
ellett, ezeken
lehetőség a
zésekre, s eze
igényelnek. A
ilyen irányú
azért is szüks
miatt megyénk
a VI. ötéve
rások jelentőse
zervezetek fela
hogy a dolgo
nyeinek javít
ezek kismérté
tartását képvi

Kovács
a Szakszerveze

éből

járás kedvez, ebben az évben a szövetkezetek legalább 23 ezer tonna gyümölcsöt, 8000 tonna zöldséget, 3500 tonna erdei terméket és gyógynövényt, 125 tonna étcsigát és 3500 tonna mézet vásárolnak a kistermelőktől.

A fogyasztói szövetkezetek a jövőben fokozott támoga-

ban — a leggyakrabban emlegetettek közül — álljon itt tanulságul és tanúságul.

— Az ellenőrzés során azt tapasztalom, hogy a szárítónál, máskor a traktoron dolgozók szeszes italt fogyasztottak. A megoldás ugye kézenfekvő lenne: hazaküldöm őket, munkabérüket levonatom, fegyelmit kérek ellenük. De kit állítsak helyettük a szárító mellé, kit ültessek fel a traktorra? A gépek ugyanis nem állhatnak, szakembertartalékunk viszont nincs. Szinte feloldhatatlan dilem-

1982 OKT 14

ESZAK-MAGYARORSZAG

25

1091 BUDAPEST IX., ULLOI UT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAHIR
MH SAJTÓFIGYELŐ

1021

Szabó Vladimir grafikája

Szabó Vladimir rajza

1982 SEP 1 8

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

szerű „agyfoltokat” ... mázú féldomborműre is (*Antoni Letki* kerámialapjai). Mindent összevetve: érdekes, eredeti tárlat anyagában gyönyörködhet két héten át a hazai közönség.

Wagner István

52

1982.IX.29.Petőfi 10.45.
Láttuk hallottuk

1029

A Vigadó Galériában látható Szabó Vladimir képzőművész kiállitása, Csapó György látta ezt a kiállitást.

- Azt hiszem nem kell vitatni, hogy Szabó Vladimir egy félelmetes rajztudása van, ugyan akkor éppen azt, hiszem hogy ő maga az aki elleplezi a grafikáin ezt a félelmetes rajztudást, hiszen annyi figurát zsufol ösz-sze, hogy az embernek már nincs is alkalma megfigyel-ni, hogy a külön kis figurák mennyire tökéletesen meg vannak rajzolva. Rettenetesen sok alak, tárgy , állat, növény gomolyog egyetlen egy képen, ugy hogy egy kép ből már nem is annyira az a fölényes rajztudás marad vissza nézőben, hanem ez a gomolygás.

- Ez nagyon igaz, annyira hogy tulajdonképpen aki nem vonzódik kicsit a szecesszióhoz, az többnyire nem von-zódik Szabó Vladimir rajzaihoz sem. Aki nem vonzódik a bizarhoz, annak nem tetszenek Szabó Vladimir rajzai. Akinek nem tetszik a szürrealizmus, aki mondjuk nem szereti a szürrealizmusnak ezt a fajta bizarságát,

52

Szabó Vladimir

ugyancsak nem vonzódik Szabó Vladimirhez. De Szabó Vladimirnak meg van a maga közönsége, én ugy érzem, legalábbis ugy gondolom, hogy mindig meg is volt és ezek száma véleményem szerint nagy. Nagy. Azt látom, hogy az embereket érdekli és gyüjtői is vannak, szép számmal. Ez a fajta gomolygás amit mondasz, és mármár szinte ilyen szecessziós tulburjánzás, ami rá kétségtelenül jellemző, ez lehet taszitó is vonzó is, X-re vagy Y-ra. Minden képe kifejezi az ő, ugymondjam lelki állapotát. Mos az is fontos, hogy ki hogy látja, én például hoha nem láttam meseszerünek, Szabó Vladimir képeit. Valami mesésnek, de annak mindig sokkal keserübbnek. Még annál is szürrealisztikusabb, félelmetesebbnek, vagy ha mesének láttam, akkor annak csak egyes részleteit láttam annak, egy Grimm mesének, mondjuk igy nem az Andersennek, de én ugy érzem, hogy az ő képei inkább a mesének az igazságtevő vágya man. Megadni az iagazságanak ami az igazságé. Rendet teremteni a káoszban. Tehát ezek a gomolygások egyfajta szecessziós burjánzás, egy nem valami dekoráció, nem valami elrajzolásnak a következménye. Ő például még az ellen is tiltakozott, nem találja helyesnek azt a kifejezést, hogy mikor azt mondják, az ő figurái groteszkek. Ő inkább bizarnak tartja őket. És véleményem szerint is ez a helyesebb kifejezés.

- A müvelődéspolitikai fovat müsorát ma Rózsa T. Endre készitette.

- 0 -

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1983 JAN 08

1021

Szabó Vladimir: *Pulykapásztor*

A gyógyító vizek faluja

PARÁDFÜRDŐ

Az ország „tetejétől", a Kékestől látótávolságnyira, a Mátra északi lába előtt, a festői Tarnavölgy védett zugában épült fel Parádfürdő, a szanatóriumáról, kórházáról híres gyógyidegenforgalmú község.

Hivatalosan 1973-ban nyilvánították országos üdülőhellyé, ám a község természeti szépségeinek, üde levegőjének híre már a múlt században is sok látogatót vonzott ide. Fáy András egy 1819-ben fogalmazott írásában már mint gyakran látogatott községről ír Parádfürdőről. A község első számú vonzereje: a gyógyvíz, amelynek minőségét például Kitaibel Pál, a budapesti egyetem vegytani tanszékének adjunktusa, a híres botanikus és minerológus tanulmányozta 1798-ban. A legrégebben ismert parádi gyógyvíz a parádi völgy nyugati végén, a Széchenyi-Parádfürdő „versenyképtelennek" bizonyult a monarchia többi, divatosabb fürdőtelepülésével szemben. S tovább tartott az érdektelenség a két világháború között is. Parádfürdő gyógyvizei közül egyedül a „Parádi víz" néven forgalmazott Csevice-forrás vize maradt ismert. A gyógyhelynek indult település az arisztokrácia üdülő, vadászó és mulató településévé egyszerűsödött.

Minőségi változást a felszabadulás hozott a község életében. 1951-ben a kastélyokat, szállodákat, éttermeket egészségügyi hálózattá szervezték át. Az Állami Gyógyfürdőkórház 1952. január elsején nyílt meg, a volt Gyógyszálló épületében — százhúsz betegággyal. S a gyógyhely immár folyamatosan fejlődött: röntgen- és laboratóriumi részleggel bővült, géndús, szinte üzesen tiszta levegőt. Mód nyílik rövid kirándulásokra is, hisz a község főútja mentén található a híres kocsimúzeum, s a sűrűn járó buszok valamelyikén nincs messzire Parád község sem, ahol a tájház kínál látnivalót. Az ellenkező irányban útrakelve pedig Recsk híres aranybányáját szemlélhetik meg a kirándulók. Aki kocsival érkezik, hamar megteheti az utat Kékestetőig, ahonnan csodás panoráma nyílik a vidékre. De nem marad ki ebből az élményből az sem, aki busszal vagy vonattal látogatott Parádfürdőre, a Gyógyfürdőkórház ugyanis heti egy alkalommal külön is szervez buszos kirándulásokat a környék nevezetes látnivalóihoz.

A friss levegőn töltött délelőtt után még a gyomorfájós beutaltak

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP KFT.
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 345-726

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 MÁR 1

1021

Szabó Vladimir akttanulmánya

kozott tart
mes, hogya
Azonban a
tást is tük
ami az elő
kell.

Ennek e
újra a szí
az eddigi jó
ző években
gést pedig
tani akart
tokkal szolgáltani az Ön, s mások épü
lésére.

Lényi Bolod

vatalos iratok
nélkül rendezn
volt a munkaü
az államigazg
csán. Lényegéb
don belüli vitá
portjába tartoz
dolgozó ellenk
Tapasztaljuk,
rejött kölcsönö
rint maguk az
kapcsolatban
sítését, vagy r
feljegyzés mel

1021

1982. szeptember 9. Televizió 19,3o Vgné

TV-Hiradó 1.

- Ma délután nyilt meg a Vigadó Galériában Szabó Vladimir kiállitása. A Világ, amely a festőművészé, akár egy csoda kert. Beli van varázslattal. A kiállitás látógatói és a né zők rögtön eligazodnak benne, mert meséken nőttünk fel, és természetesnek találjuk a képek utalásait és szövevényeit. Burjánzó motivumtársitásokat jelenitett meg a müvész; ahol minden csupa kontraszt, megbékélés, fennséges, komor, és merengő. Persze emellett még található a festményekben játé kos hangulat is. Groteszkje, a szeretet groteszkje. Szabó Vladimir kiállitása október 3-ig látogatható.

Szabó Vladimir

SZABÓ Vladimir

3531.
Szabó Vladimir (1905-)
Művek (vál.)
Szabó Vladimir rajzai / [kiad. a Megyei Könyvtár ...]. – Békéscsaba : M. Kvt., 1984. – [55] t.fol. : ill. ; 31 cm
Bibliofil kiadás. – Számozott példány: 250
ISBN 963 7141 06 5* fűzött : ár nélkül
76(439)Szabó V.

1 fest. Szabó György

Meghatározhatatlan, hogy mi
lemezhetetlenek azok az alk
zeti szint ad. Az európai m
minden nemzet művészete. Ne
csak nagyon ködös meghatáro
magyarrá, németté vagy fran
témák legföljebb etnográfia
sem nemzeti festőiség. Mégi
hogy egy-egy nemzet jelentő
zetnek a fiaitól származhat
gán túl a festői elvekben s
rázatot lelnünk. Ezek az el
kézzel, hanem lélekkel fogh
szagú, hirtelen lobbanó, é

SZABÓ VLADIMIR

DÉL-MAGYARORSZÁG 1982, FEBR. 6

SZABÓ VLADIMIR

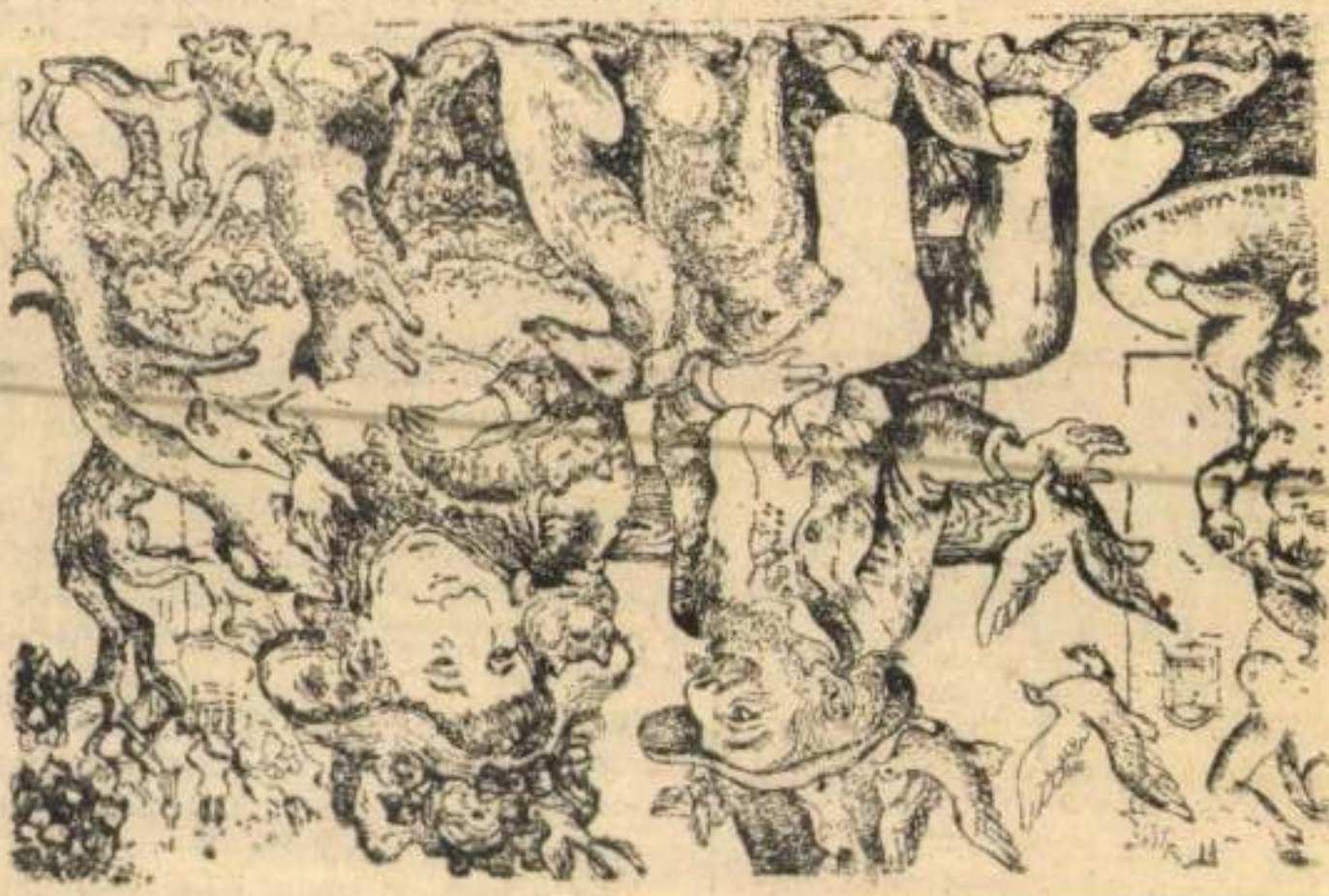

körül! És mit látok? Majdnem megszakad a szivem, mikor látom a szegény emberek mindennap felviharzó új és új kálváriáját, melyeket izzadva, jajgatva, le-leroskadva rónak, úgy fáj látnom nehéz életkeresztjeiket, melyeket kinokban égve hurcolnak a Golgotára... Csak próféta tudnék lenni, és csak egy eljövendő kor szebb, magasztosabb, emberibb igéit tudnám elszórni a lelkekbe! De próféta nem akarok lenni, mert én még boldogságra, szeretetre, nagy-nagy szeretetre vágyom!!"

„... A regényhez holnap fogok hozzákezdeni. És mikor fejezem be? Nem tudom: lehet hogy soha... A téma pedig nagyszerű, véres eleven sajgással él bennem, de kérdés, meg tudom-e írni?! Lesz-e elég lelki

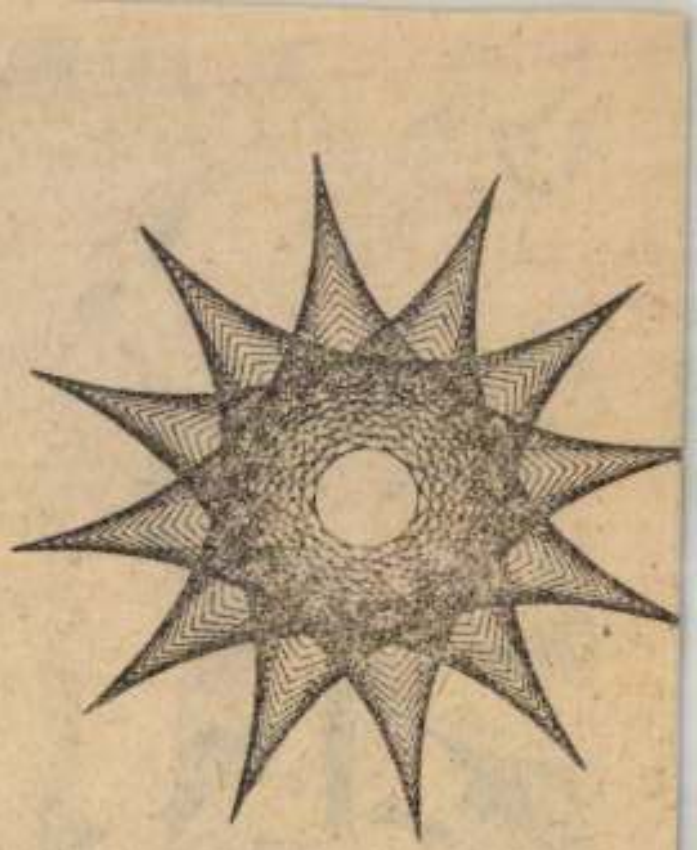

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 17

Népszabadság

Szabó Vladimir

1021

SZABÓ VLADIMIR RAJZA

Ervin annak ellenére, hogy széles
és sokágú társadalmi és mozgalm
vékenységet fejtett ki, termész
fogva rejtőző, szerény ember m
Életrajzi adatalban így még sok
táznivaló van. Különösen kevese
dunk utolsó hónapjairól és hirtele
láláról. Pár éve még kivallattam
barátját és munkatársát. Kőhalm
lát, de ő sem tudott részleteket
dani.

Az Országos Széchényi Kön
kézirattárának Babits-hagyatékában
találtam olyan adatokat, amelyek a
„Bartóktól Radnótiig" című könyvem-
ben már közölt 13 Szabó Ervin-levélen
kívül további életrajzi adatokat tar-
talmaznak.

Szabó Ervin a modern magyar köl-
tők közül *Adyt* és *Babitsot* szerette
legjobban. *Hatvany Lajossal* együtt ő
akarta a Fogarasra száműzött fiatal
író-tanárt Pestre fölhozni és a Főváro-
si Könyvtárban alkalmazni. Barátságuk
mégis csak az első világháború dere-
kán bontakozott ki. Babits kezdettől
fogva antiimperialista beállítottsága és
irodalmi tevékenysége Szabó Ervin ér-
deklődését iránta megnövelte. *Schöpf-
lin Aladár* írja, hogy készséggel állt
kettőjük rendelkezésére, hogy az impe-
rialista háború és az orosz forradalom
helyes értelmezésében rendszeresen
segítségükre legyen. Szabó Ervin, *Die-
nes Pál* és *Dienes Valéria* a pasaréti
Jászi-villában rendszeresen találkozó
és a budai hegyekbe Jásziékkal kirán-
duló baráti társaságukba is bevonták.
Szabó Ervin, a filozófus és műfordító

Madzsar Józseféknél. Innen írja Ba-
bitsnak: *„Kedves Mihályom, örömmel
hallottam Oszkártól, hogy lázad elmúlt
és útra készülsz. Bárcsak így volna. Re-
mélem, látlak mielőbb. Nagyon nélkü-
lözlek."*

Babits örömmel értesíti Schöpflint
közös tanítómesterük javulásáról:
*„Kaptam levelet Szabó Ervintől is,
melyből azt következtetem, hogy job-
ban van."* Jászi Oszkár azonban szep-
tember 24-én kelt levelében erősen bo-
rúlátó. Ezt írja Babitsnak: *„Szegény
Ervin állapota nem javul. Rosszabbo-
dik. Nagyon kétségbe vagyok esve, és
félelemmel tekintek a jövőbe."*

Madzsarné Jászi Alice, aki saját la-
kásukon ápolta, Szabó Ervin megbízá-
sából szeptember 28-án a következ
levelet írta Babitsnak Szekszárdra:

„Kedves Babits

*Ervin nem elég erős, hogy írhasso
ezért engem bízott meg vele. Az utols
két hétben szegény Ervin igen rossz
volt. A meglevő bajokhoz még eg
influenza is jött, ennek következtébe
nagyon magas láza volt. Persze, ezala*

...ulo bevásárlóközpont berúházási forrásának

...MIS RT vagyon- és üzletértékelését az Ernst Young Bonitas ...ági Szaktanácsadó és Könyvszakértő RT. a nemzetközi irányel... megfelelően végezte.
...énytársaság a Cégbíróság 11-10-0040/1 számú jóváhagyó vég... apján
... darab 10.000 forintos névértékű részvényt bocsájt ki ... forintos kibocsájtási árfolyamon.
...skor a jegyzett részvény névértkének 30%-át, a fennmaradó ...gkésőbb 1991. december 20-ig kell befizetni.
...ar törvények értelmében a külföldiek névre szóló részvényeket ...etnek.
...észvények a társaság törzsrészvényeivel azonos jogokat élvez-

...vényjegyzés kezdőnapja: 1991. április10.reggel 8 óra.
...apja: 1991. május10.délután 16 óra

...vények forgalmazója az Országos Kereskedelmi és Hitelbank Rt. ...zvények jegyezhetők az Országos Kereskedelmi és Hitelbank ...nál, ahol az Értékpapír Felügyelet által jóváhagyott tákékozta... ...megtekinthető. Az Értékpapír Felügyelet határozatának szá... ...0024/91 (1991. áprilsi 2.)

FIÓKOK:

1. 1052 Budapest, Tanács krt. 20.
2. 1055 Budapest, Kossuth L. tér 18.
3. 4026 Debrecen, Hatvan u. 15.
4. 3300 Eger, Beloiannisz u. 1/a
5. 9021 Győr, Tanácsköztársaság útja ...
6. 9700 Szombathely, Széchenyi u. 4–...
7. 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.
8. 6700 Szeged, Deák F. u. 17.
9. Székesfehérvár, Dózsa Gy. tér 11/a
10. 8900 Zalaegerszeg, Dísz tér 7.

PIRAMIS RT. Igazgatósá...

PIRAMIS – A HATÁRT...

Magyar Nemzet, 1991.április 5. 11.p.

SZABÓ VLADIMIR

Mesél nekünk Szabó Vladimir

Újabb művei a Vigadó Galériában

VOLT EGYSZER régen, nagyon régen — amikor az érdeklődő művészetbarátok még el tudtak tartani egy ilyen kiadványt — egy *Modern festők (eredeti színekben és magyarázó szöveggel)* című sorozat. A Franklin Társulat „magyar irod. intézet és könyvnyomda" adta ki, szerkesztette Dr. *Térey* Gábor, az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, a hetvenkét képet és magyarázó szöveget tartalmazó teljes kötet ára harminchat *korona* volt. Az első *folyam* 1. füzet elsőként *Munkácsy* Mihály *Vihar a pusztán* című álkotását mutatja be, mint már a Szépművészeti Múzeum tulajdonát, azzal a megjegyzéssel, hogy „legnagyobb alkotásainak Amerika a szerencsés tulajdonosa..."

E kiadvány laza lapokra nyomtatott, zömmel akkori kortárs festők jelentős munkáiról készült, színes mellékletei fölött mélázam a múltkoriban, amikor egyástól függetlenül két olyan asz festmény reprodukciójára kkantam, amelyek ismerősnek tek, pedig sohasem láttam őket ezelőtt. *Naplemente Róma vidékén* az egyiknek a címe, jellegzetes olasz táj — házakkal beépült domboldal, kaputorony, híd, folyópart — előterében hazatérő juhnyáj, népviseletbe öltözött szép nők, fejükön korsó, oldalukon kosár, és egy őket figyelő fiú, szamarának dőlve, s az egész képen elömlő, szelíd derű... kire emlékeztet ez? A festő neve *Salinas* Augustin (Született Saragossában 1865-ben, működik Rómában — írja róla a magyarázó szöveg szerzője, s megjegyzi még, hogy Augustin az idősebbik a két Salinas testvér közül). Egy későbbi füzetben megtaláltam az öcs, Pablo *Salinas* egyik munkáját is (Született Madridban, 1871-ben; működik Rómában...), az ő közreadott képének címe *Látogatás a műteremben*, s jóllehet a színen rokokó ruhákba öltöztetett hölgyek és urak ültek, álltak, nézelődtek — olykor inkább egymást nézték —, ez a szcéna is ismerősnek tetszett számomra.

Azt hiszem, véletlenül megtaláltam *Szabó* Vladimir művészetének forrásvidékét.

A BALASSAGYARMATON született művész a budapesti Képzőművészeti Főiskola elvégzése után, 1932-től 1934-ig római ösztöndíjas lehetett. S habár épp az Olaszországban festett képei — például az *Istentől elhagyott táj* című, a dombra felkúszó város előterében rendezett paraszti mulatsággal — keményebbek, bizonyos értelemben modernebbek a későbbieknél, talán le merhetem írni, hogy az a bölcs derű, latin életszemlélet, még a rútnak is szeretetteljes részletezése, a groteszk felfedezése részben onnan jön, áramlik át évtizedek óta Szabó Vladimir műtermi képeinek sokaságán és álomvárosain, szűk sikátoraikkal, nyüzsgő sokadalmukkal. (S mennyivel jobb festő lett, mint a két Salinas!)

Decemberben töltötte be nyolcvanötödik életévét — és még mindig fest. A *Vigadó Galéria* földszintjén látható művei az utóbbi tíz-tizenkét évben készültek. Az előtérben nagyszerű rajzai fogadnak minket, a belső teremben kiállított képei pedig arról tanúskodnak, hogy a korral *kevésbé rajzos* immár a festészete, festőibb festő lett, nagyvonalúbb. A hajlékony, finom vonal szerelmeséből a merész, erős színek rajongójává változott át.

OLVADÓ SZÍNEK ezek, elomló zöldekkel elegyedő mézsárgák, pirosak pirosát feloldó ciklámenek. S egy festőibb festő azt is megengedheti magának, hogy *az alapozás fehér festékét* belekombinálja a kompozícióba — lásd *Csorda a hídon* című alkotását (a háttérben olaszos tájjal) 1987-ből, sőt, immár *a dekli barnasága* is átüt műtermi képein (*Festőiskola*, ugyancsak 1987).

Régi, kedves témáit újra meg újra megfesti Szabó Vladimir. Ilyen például a *Húsbolt*, az 1930-as évek végéről, amelyen a dús kirakat előtt nyulak, kosok, különböző rágcsálók tolonganak, maguk is húsok... és a grafikák között, az előtérben, megtaláljuk a téma korai változatát rézkarcon, itt *A húsiparos rémálma* a címe (1966). Vagy nézzük a festmények között főhelyre kitett, *A régi város* című művét, gótikus és barokk székesegyházzal, előtte — nem képzavar! — bővérű szökőkúttal, kosztümös figurák sokaságával s a hegy tövében a tenger csodakék foltjával. Tanulmányozhatjuk ugyanezt a grafikák között is, ott még egy nagy vitorlás hajó is ring rajta...

Mesél nekünk az idős mester s mi hálásan *nézzük* a mesét.

Ember Mária

(Szabó Vladimir festőművész kiállítása a Vigadó Galériában április 21-ig tekinthető meg. A tárlat időtartama alatt megvásárolható az 1987-ben a művész kiadásában megjelent, aláírásával ellátott, számozott könyv, amely főbb műveit tartalmazza.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 DEC 2
MAGYAR HÍRLAP
Szabó Vladimir festő-
művész
1021

KÖZÉLET — DIPLOMÁCIA

Diplomáciai kapcsolat a Malgas Köztársasággal

A Magyar Népköztársaság kormánya és a Malgas Köztársaság kormánya az országaik között fennálló baráti kapcsolatok megerősítése végett elhatározták, hogy nagykövetei szinten diplomáciai kapcsolatot létesítenek.

Ifjúsági delegáció utazott Helsinkibe

*Dr. Maróthy László*nak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága tagjának, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága első titkárának vezetésével, a Finn Demokratikus Ifjúsági Szövetség és a Finn Központi Szociáldemokrata Ifjúsági Szövetség közös meghívására vasárnap ifjúsági küldöttség utazott Helsinkibe. A delegációt a Ferihegyi repülőtéren *Borbély Gábor*, a KISZ központi bizottságának titkára és az ifjúsági szövetség más vezetői búcsúztatták.

A küldöttség hétfőn Helsinkiben találkozott a Finn Kommunista Párt vezetőivel. A magyar delegációt a párt székházában fogadta *Aarne Saarinen*, a párt elnöke és *Arvo Aalto*, a párt főtitkára.

Elutazott a román pártmunkásküldöttség

Hétfőn elutazott Budapestről a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának pártmunkásküldöttsége, amely a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága meghívására, *Gheorghe Tachénak*, a Temes megyei pártbizottság titkárának vezetésével november 25. és december 1. között látogatást tett hazánkban.

A küldöttséget fogadta *Ovári Miklós*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára.

A román pártmunkásküldöttséget a Keleti pályaudvaron *dr. Csendes Lajos*, a Központi Bizottság osztályvezető-helyettese búcsúztatta. Jelen volt *Ioan Cotot*, a Román Szocialista Köztársaság budapesti nagykövete.

Csehszlovákiába utazott dr. Polinszky Károly

Dr. Polinszky Károly oktatási miniszter hétfőn — *Milán Vonáruska* cseh és *Stefan Chochol* szlovák oktatási miniszter meghívására — csehszlovákiai látogatásra utazott.

Dr. Simon Pál Belgrádba utazott

Dusan Ilijevicsnek, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság energetikai és ipari bizottsága elnökének meghívására *dr. Simon Pál* nehézipari miniszter hétfőn Belgrádba utazott. A találkozón áttekintik a két ország energetikai, kőolajipari és vegyipari együttműködésének eddigi eredményeit, és újabb kooperációs javaslatokat vizsgálnak meg.

Pártmunkásküldöttség utazott Berlinbe

A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának meghívására hétfőn Berlinbe utazott a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának pártmunkásküldöttsége, *Káplár Józsefnek*, a Központi Bizottság osztályvezető-helyettesének vezetésével.

A küldöttség elutazásánál jelen volt *Herbert Bahr*, a Német Demokratikus Köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa.

Elutazott hazánkból a finn katonai küldöttség

Vasárnap este elutazott Magyarországról az *Urpo J. Levo* altábornagynak, Finnország délnyugati katonai körzete parancsnokának vezetésével hivatalos látogatáson hazánkban járt katonai küldöttség.

A Ferihegyi repülőtéri búcsúztatáson megjelent *Pacsek József* vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes és a tábornoki kar több tagja. Jelen volt *Paul Jyrkänkallio*, a Finn Köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kellér Dezső* konferanszié-nak, a Magyar Népköztársaság kiváló művészének, a magyar kabaréművészet terén öt évtizeden át kifejtett sikeres munkásságáért, 70. születésnapja alkalmából, *Szabó Vladimir* festőművésznek, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének, művészi alkotó munkássága elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából, és *Szilágyi Beának (Páger Antalnénak)*, a Fővárosi Operettszínház játékmesterének három évtizedes színházi munkássága és pedagógiai tevékenysége elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából, a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetéseket *dr. Pozsgay Imre* kulturális miniszterhelyettes hétfőn adta át.

Magyar Hirlap

Cseppfolyós helyzet Portug

(UPI) *Costa Gomes* portugál ...ánök vasárnap este a Belem-pa...otába kérette az ország vala...nennyi pártjának vezetőjét. Az *Expresso* című lap értesülése ...zerint az államfő felszólította ...ket, hogy *pártjaik szolgáltassák ...e az engedély nélkül tartott ...egyvereket, egyelőre ne hívja...ak össze gyűléseket, tartózkod...nak a demonstrációktól* és — a ...azdaság újjáteremtése érdeké...en — a sztrájkoktól.

Soares, a Szocialista Párt főtit...ára a találkozó után kijelentet...e, az egyetlen kiút a válságból *...z Azevedo*-kormány helyzetének ...egszilárdítása. Véleménye sze...nt katonakormány megalakítá...ának gondolatát maguk a kato...ák utasítanák el.

Sa Carneiro, a PPD főtitkára ...özölte, hogy a Belem-palotában ...ó volt a kormány átalakításá...al összefüggő kérdésekről is.

Eduard Kovaljov, a TASZSZ ...szaboni tudósítója írja:

Portugália haladó és demokra...ikus közvéleménye úgy véli, ...ogy a november 25-i eseményeket követően, új helyzet alakult ...ki az országban, amelyre *a poli...kai és katonai erők új viszonya ...ellemző*. Ez mindazon erők ...gyesítését követeli meg, ame...yek érdekeltek a demokratikus ...gok és a forradalmi vívmányok védelmében. Ez hogy a lehető legrövidebb időn belül *tárgyalások útján elérjék mindazoknak a problémáknak a politikai rendezését*, amelyek a november 25—26-i fegyveres összetűzések következményeképpen keletkeztek, s hogy *haladéktalanul véget vessenek a haladó erők elleni megtorlásoknak*, a letartóztatásoknak, az üldözéseknek és tisztogatásoknak. Szigorú intézkedéseket kell úgyszintén hozni az aktivizálódott jobboldali és reakciós elemek aknamunkájának megszüntetésére, hogy a legrövidebb időn belül megszüntethessék az ostromállapotot a lisszaboni katonai körzetben.

Az ország északi területeiről származó jelentésekből kiderül: sok helyen egyes erők arra törekszenek, hogy az elmúlt napok eseményeit a maguk javára fordítsák, a jobboldali erők pogromokat próbálnak szervezni a baloldali pártok ellen, robbantásokat hajtanak végre.

A rádióban és a televízióban vasárnap ismét beszédet mondott Costa Gomes elnök, aki „a társadalmi rend és a katonai fegyelem erősítésére" szólított fel, sürgetve a helyzet lehető leggyorsabb normalizálására irányuló erőfeszítéseket.

vazattal ellenszavazat nélkül, újabb hat hónapra, *1976. május 30-ig meghosszabbította a Golan-fennsíkon állomásozó, csapatszétválasztást ellenőrző ENSZ-megfigyelő erők mandátumát*. Ezután a tanács tagjainak többsége közös nyilatkozatban foglalt állást amellett, hogy a BT 1976. januári közel-keleti vitájára a világszervezet hívja meg a Palesztinai Felszabadítási Szervezetet.

„Nagy a zűrzavar — kitűnő a helyzet"

Ford elnök Pekingbe érkezett

(Új Kína, AP) *Gerald Ford* ...merikai elnök hétfőn *Csou En-...j* kínai miniszterelnök meghívá...ára Pekingbe érkezett. Az elnö...öt, feleségét és a kíséretükben ...evő *Kissinger* külügyminisztert a ...ínai főváros repülőterén több olyan gesztust sem tett, amelyet a vendégek fölhívásként tekintettek volna közös erőfeszítésekre. Ehelyett a kínai vezető elmondta azt, amit Peking valamennyi vendége hallani szokott: *„Nagy a zűrzavar az ég alatt, és a helyzet ki-*

Angola

Az MPLA sikerei

(ADN) Az Angolai Népi Köztársaság fegyveres erőinek főparancsnoksága legfrissebb hadijelentésében közölte, hogy a katonai helyzet *a néphadsereg gyakorlatilag minden fronton előretörő egységeinek javára alakul*.

Ezek az egységek az elmúlt két nap alatt sikeres katonai akciókat hajtottak végre a keleti fronton és elfoglalták a stratégiai fontosságú Cangombe várost. A városért folytatott harcok során az MPLA alakulatok nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. Cangombe a szakadár UNITA fontos katonai támaszpontja volt az ország keleti részén.

Az angolai népi felszabadító fegyveres erők heves harcok után *megállították a déli irányból előrenyomuló dél-afrikai és portugál zsoldosokat*, akik elfoglalták Bengéla és Lobito kikötőjét. Az MPLA képviselőjének közlése szerint a felszabadító erők ellentámadásba mentek át.

(TASZSZ) A tanzániai kormány Dar es Salaamban közzétett nyilatkozatában élesen elítél

Az író a 60-as években

Irodalmi városképek

Vargha Balázs

Füst Milán költött és valódi városai

Lá

e
r
n
s
f

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
BUDAPEST
1976 DEC

nyok, ... l-
ték el boldogtalan embertársaitól, ahogy ... y-
kori boldogtalanságát sem feledtették.

Hogy a művészet pompája és az emberi nyomorúság bűze hogyan csap össze, arról fiatal korában írt egy — írói programnak is beváló — naplójegyzetet.

„Az Operaház előcsarnokában ácsorogtam szegényen, — csak éppen bementem, mintha várnék valakit, hogy a csiszolt, barna márványfalak meleg fényében kicsit felüdüljek. S arra gondoltam, hogy a paloták e díszét míly nehéz munkával építették szegény napszámosok: még jó, ha szalonnán és kenyéren, — s ha nem azon a kotyvalékon, amelyet Lippert vendéglős mért ki szegényeknek hat krajcárért, vendégei összeöntött ételmaradékaiból. Egy pincegádorba húzódtak itt, a vendéglő mellett, vagy leguggoltak a földre, s oly bús kötelességtudással kanalazták a kotyvasztott levest, mintha azt akarnák mozdulataikkal kifejezni, hogy ők íme eleget tesznek a természet kényszerítő parancsának, ők fenntartják magukat . . . Páriák építették ezt a díszes előcsarnokot — a játék és erőfölösleg számára, olyanok, akiknek fölösleges játékra, mosolyra, büszkeségre, szerelemre soha, de soha semmi kedvük.''

Figyeljük meg a szituációt, amelyben Ybl Operaházának neoreneszánszát és a pincegádor naturalizmusát ütközteti. Ő is szegény, ha nem is a kotyvaléklevest hörpölők fokán. Illetéktelen arra, hogy a fényes előcsarnokban tartózkodjék, hiszen igazában nem vár senkire. Csak viszonylagos jólöltözöttsége engedi meg, hogy megjátssza a várakozót. Néhány fokozattal szegényesebb ruházatú embert már kitessékelnének innen. Ő azonban bennmaradhat, s felüdülhetne a múzsák csarnokában, ha a csiszolt márványfalakra rá nem vetítené zaklatott képzelete Lippert vendéglős kuncsaftjainak pokoli tablóját.

Hogy ez nem egyszeri ötlete volt, hanem hosszas gyötrődéseinek témája, azt egy másik részlet bizonyítja, szintén a *„Húsz éves korom jegyzetei''* című fejezetből.

„A szennyes, kis lyukban szörnyű álmai voltak. Álmában kukacok másztak elő az orrából. Aztán felébredt, s egy édes látomás még mindig ott lebegett szemei előtt: gyönyörű alakokat látott egy holdfényes mezőn kardokkal viaskodni. Azután felkelt és kinézett a piszkos, öreg ház magános sötétségébe. A zene még egyre szólt a sarki lebujban. Ekkor hirtelen nagy hangosság szakadt fel valahonnan, az elhagyott sötétből. Borzasztó asszonyi jajgatás s utána hörgő hangok: az ablakot nyilván kitárták valahol. Haldokló van a házban, — gondolta magában s szemei előtt újra megnyílt azoknak a rézbányáknak halált hozó mélysége, amelyekről tegnap este piszkos, kényelmes (!) vackán elnyújtózva olvasott. — Odakinn nagy mozgalmasság kezdődött ezalatt. A rémült hörgés helyett a haldoklónak egykedvű, szinte barátságosnak mondható kiáltozása vált hallhatóvá. Jaj az olyan világnak, ahol homály van, — gondolta magában az ifjú.''

Álomban minden tótágast állhat. Ijesztő férgek a viaskodó angyalok édes látomását hagyhatják maguk után felébredéskor. A bérházudvar szennyes éjszakája azonban megfordíthatatlan, átértelmezhetetlen. Csak a prófétai átok illik rá: *„Jaj az olyan világnak . . .''*

Ez a harmadik személyben ábrázolt *ifjú* egyébként ugyanúgy ő maga, mint a naplónak első- vagy akár második személyben megjelenített hőse.

Kukacokat hemzsegtető álmához új értelmezést kapott nemsokára, amint Franz Kafkáról szóló

1021

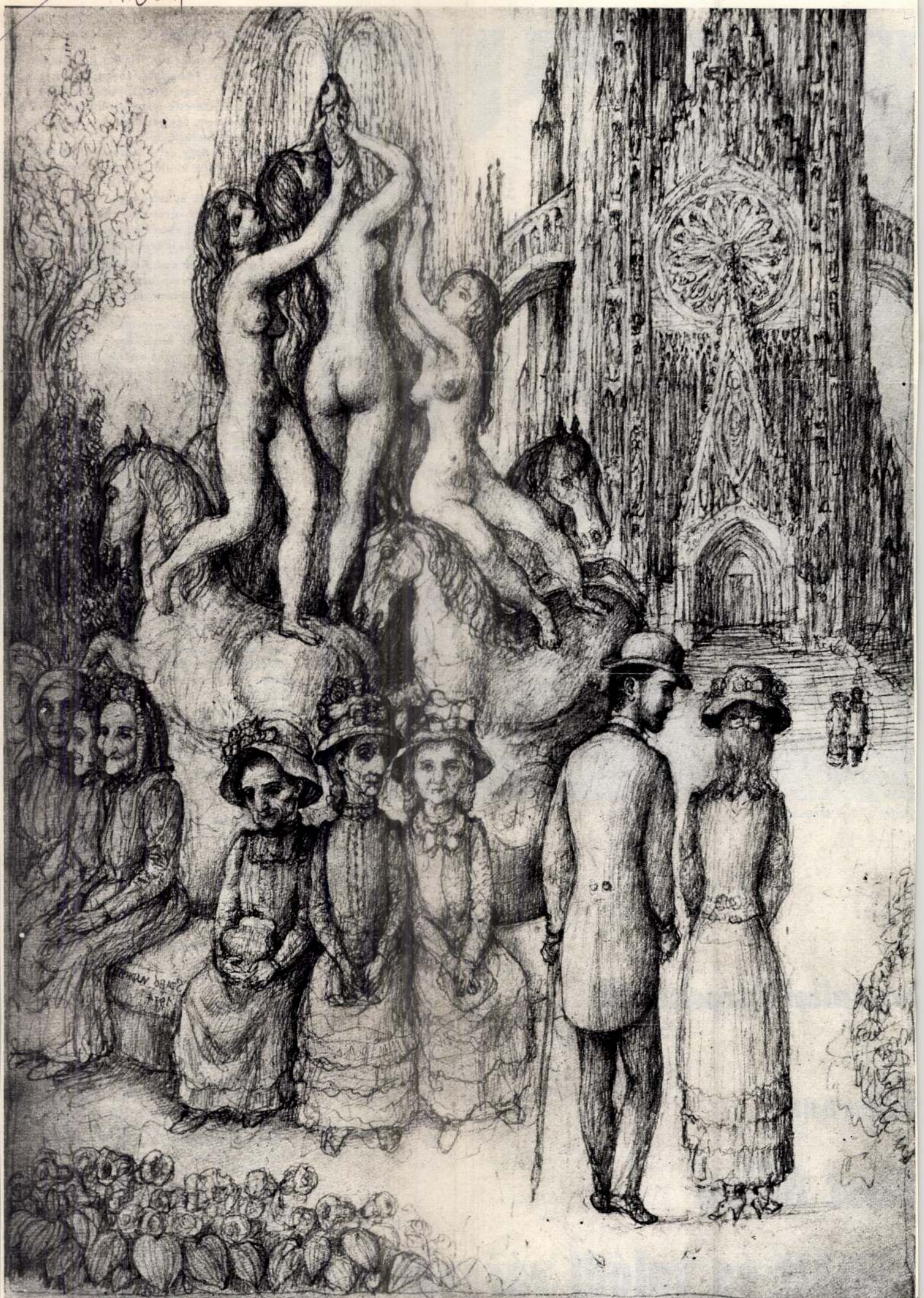

Szabó Vladimir: Szökőkút (rézkarc)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 DEC 2

NÓGRÁD

Szabó Vladimir festő-művésznek

/1021

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kellér Dezső* konferansziénak, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művészének a magyar kabaréművészet terén öt évtizeden át kifejtett sikeres munkásságáért 70. születésnapja alkalmából, *Szabó Vladimir* festőművésznek, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének művészi alkotó munkássága elismeréséül 70. születésnapja alkalmából és *Szilágyi Bedának (Páger Antalnénak)*, a Fővárosi Operettszínház játékmesterének háromévtizedes színházi munkássága és pedagógiai tevékenysége elismeréséül nyugállományba vonulása alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetéseket *dr. Pozsgay Imre* kulturális miniszterhelyettes hétfőn adta át.

en sulycsopo

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

Szabó Vladimír

NÉPSZABADSÁG
grafikusművész
1976 OKT 7.

Grafikai és kisplasztikai kiállítás nyílt a Galériában

Mai magyar grafika és kisplasztika címmel kiállítás nyílt szerdán a *Magyar Nemzeti Galériában*, a múzeumi és műemléki hónap reprezentatív eseményeként. A tárlat ötven szobrász és hetven grafikus alkotásait mutatja be; a több mint négyszáz mű zöme friss termés, illetve az utóbbi 25 esztendőben született.

A Galéria az utóbbi években negyedszer ad alkalmat a mai képzőművészet grafikai és kisplasztikai ágának bemutatkozására. A megnyitó keretében nyújtották át a kiállítás részvevőinek felajánlott pályadíjakat. A Művészeti Alap díjait *Szabó Vladimír* és *Kovács Imre* grafikusművész, valamint *Berczeller-Rezső* és *Mészáros Mihály* szobrász, a SZOT díját *Nagy Sándor* szobrász, a fővárosi tanácsét *Sulyok Gabriella* grafikus, a KISZ KB díját *Banga Ferenc* grafikus kapta. A kiállítás egy hónapig lesz nyitva.

[illegible] 25 ezer négyzetméter

280 millió forint értékű — lét
sítmény öregbíti hírüket. Ma is d
goznak Trnavában, Iglón, Berli
ben; az NDK-beli Karl-Mar
Stadtban 4300 négyzetméter
autószervizt építenek. Hazánkb
Szegeden, Dunaföldváron, a pa
si atomerőműnél stb. dolgozna
Pomázon 25 milliós értékű csa
nokot készítenek.

Fiatal szakmunkás-, műsza
gárda munkálkodik e fiatal, fejl
dő építési módozaton. Ez is g
rancia rá, hogy a népgazdas
számára fontos — rövid idő ala
épülő, a költségeket gyorsan me
térítő — könnyűacél-szerkezet
építkezés jó kezekben van.

Gubacsi Gyula
Dunaújváros

Szabó Vladimír: „Vakak", cerved.

Lapok a kortá

43 x 31 cm.

1021

1

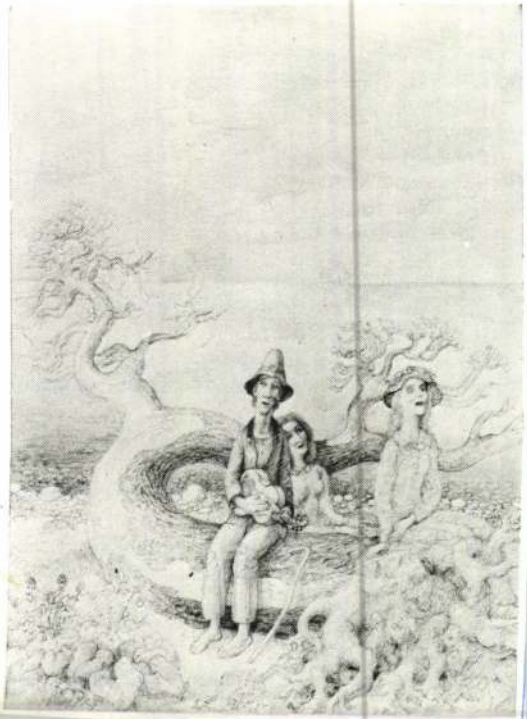

Mihvészet 1946. 10. 2. old.

Művészet

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Grafika

Lapok a kortárs magyar grafikából *2*
Bán András: Múló múltunk nyomai
(Feledy Gyula Karancslejtős sorozatáról) *4*
Dévényi István: Tények mellett tények
(Somogyi Győző grafikáiról *8*
Reflexió a reflektált valóságról (P. G.) *9*
Menyhárt László: A vágás dialektikája
(Sáros András Miklós „hírei") *10*
Horváth Béla: Szatíra és verizmus
(Bálványos Huba grafikáiról) *13*
Bauer Jenő: Egy karikaturista életképei
(Brenner Györgyről) *16*
Sinkovits Péter: Kortárs grafikák Krakkóban *18*
Kovács Gyula: VI. Nemzetközi Plakát Biennálé,
Varsó *21*

Műhely

Németh Lajos: Schrammel Imre kerámiareliefje
a váci művelődési házban *23*
Erdős György: Idézetek egy beszélgetésből *26*
Fekete György – Antal Pál: A hullámvonal
két lehetősége *28*

Nézzük meg együtt

a lohjai templom freskóit (Gáborjáni Péter) *31*

Szabó Vladimir

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festő művész

1982 OKT 02

NÓGRÁD

1021

Szabó Vladimir kiállításáról

Grafikák a Vigadó Galériában nyílt kiállításról

Műterem a századfordulón

Pulykapásztor

Fiatal fej

A festő

miszerosztály

Időpont: okt. 5.

kács által készített hideg-
ıtatója és vására
miszerosztály
Időpont: okt. 5.
hernádi húsüzem" termé-

sára
miszerosztály
Időpont: okt. 6.

sorsolással egybekötve

Gunya Misi
Konferál:
Hajós Judit,
Déri János
Zene:
Nevada együttes
Ferenc Művelődési Ház.
Időpont: okt. 6. 18 óra
Áruház büféjében és a mű-
lhatók.

-család"

Borgazdasági Kombinát
a kóstolóval egybekötve.
ıt: okt. 7. 9—12 óráig.

'K"

ıékeinek bemutatója és

Palóc-Skála Áruház konfekcióosztály Időpont: okt. 5—14-ig

„BÉTEX-napok a Skálában"

Függöny-, ágynemű- és szőnyegvásár
Egyes cikkek engedményes áron
Palóc-Skála Áruház lakástextilosztály Időpont: okt. 5—14-ig.

„Vendégünk a CENTRIKÖT és az Észak-magyarországi RÖVIKÖT Vállalat"

Kötöttáruk, fehérneműk bemutatója és vására
Egyes cikkek engedményes áron
Palóc-Skála Áruház kötött-divat osztályán Időpont: okt. 5—14-ig.

„Minden időben, kényelmes cipőben"

Vendégeink a Corsó Cipőnagyker Vállalat, Salgó, Sárvár és Endrőd Cipőipari Szövetkezetek, Ipoly Cipőgyár.
Palóc-Skála Áruház cipőosztály Időpont: okt. 5—14.

„Csehszlovák napok a Skálában"

Női- és gyermekgumicsizmák, női posztó-száras csizma, női és gyermekpapucsok, női és férfifélcipők vására.
Palóc-Skála Áruház cipőosztály Időpont: okt. 5—6.

„Visszanyerheti készüléke árát"

Ha Eta, Rakéta és HSS—20 típusú porszívót vásárol áruházunk műszaki osztályán Időpont: okt. 5—14-ig.

„Híradástechnikai és háztartási kisgépbemutató és -vásár"

„IIT AZ OSZ"

Mezőgazdasági kisgé
KER, Skála-Coop, H

„MI TEREM A H

Az ÁFÉSZ zöldség
áruinak bemutatója.

„VENDÉGVÁRÁS

Terítéstechnikai be
termékeiből

„Tüzeléstechnika a l

VASÉRT Vállalat termékeinek bemutatója

„OTTHON '82"

Lakberendezési kiállítás és -vásár a helyszínen történő előjegyzéssel, BÚTORÉRT és SKÁLA-Coop Vállalatok közreműködésével.

„KÉT KERÉKEN"

Járműbemutató és -vásár a Skála-Coop és MOBIL Vállalatok termékeiből.

„FOTÓZZ TE IS!"

OFOTÉRT-kiállítás

„A játék napjainkban"

Skála-Coop és TRIÁL Vállalatok áruinak bemutatója.

„Híradástechnika a családban"

RAVILL és Skála-Coop Vállalatok termékeinek bemutatója

Hungarian Review

Budapest

ENDRE VÉSZI:

Stone Music

Ever since her earliest conscious childhood Eva felt that something separated her from other people, and that something was always changing. Sometimes she saw it as a yellow wall, at other times a single word standing between her and the other person, who wasn't necessarily a stranger; it could even be her mother. In fact it was with her mother that she demonstrated that separation, as personal and social revenge, has grounds.

Today she is twenty, or to be precise she will be twenty in March, so she has a few months yet to go, but she still thinks with a certain superiority of the time she humiliated and got the better of her mother, unpunished. In 1950, when she was seven, she came home from school late one afternoon. They lived in cramped quarters, because her father had left them and worked in the country as a surveyor. The light was slowly fading from their room as she entered and caught her mother with the tenant's son, a fat, colourless, balding young man. The situation could not be misunderstood. Swinging her worn leather bag in her hand, the little girl simply said, without any indignation: "You rotter!" And from that moment on her mother became her subordinate, or at best her accomplice.

Eva completed her schooling, grammar school included, but was not admitted to university, so she went into a metalsmith's workshop. She was pleasantly thin, tall, her skin was transparently white, and her eyes were a hard industrial grey. Her fine, dull blue-black hair came down to her shoulders. While she was still at school she began spreading the idea that it was dyed, and she enjoyed the enthusiasm and disparagement.

The metalsmith-artist, Dénes Tonelli, one of those albinos whose age is impossible to guess, has once lived in Italy and had become Tonelli from Turcsányi. In fact he had become such a north Italian that his careful family history went back to Milan, and before that to Faenza. Tonelli wavered between motives of the fish and the transmigration of souls, the grape and the transmigration of souls and the sheep and the transmigration of souls on his plates and boxes, and apart from these he made different versions of death masks to hang on the wall, hammered from tin; Eva's face had been his most recent model.

One utterly dreary afternoon (Eva was sharpening chisels and the sparks were flying around her straight hair hanging from her forehead), Ambrus Avar entered the studio.

His name was too appealing, a dilettante alliteration, Eva thought wryly, as she showed the short, round-shouldered young man into the workshop.

"The great hope of the young composers," Tonelli introduced him to the girl.

"I've heard of you somewhere," Eva nodded coolly, and her face remained still in the triangle of her black hair. After a while, to appear a bit more friendly, she mentioned some film music.

"Oh, that was in my earlier period!" the young man replied, waving his short arms. His fleshy face grew livelier and as he moved his head his pale blond hair shook out.

"Peroxide?" Eva asked, pointing at the young man's hair with scarcely hidden disgust.

"Oh no, Sunil! Austrian washing powder."

All three laughed at this.

The young man was wearing a pale blue knit-shirt which accentuated the fleshy femininity of his torso. Ambrus Avar was past thirty-five, but he counter-balanced the passing of the years with sudden marriages and divorces, and striking changes of principles, friends and connections. His light blue eyes looked into the world with childish roundness, and at the same time they said: one has to be cynical!

Tonelli made tea: dark, scented English tea, and sold two ashtrays to the young man, who in turn intended them as a present for a French film man.

"I snatched him from my best friend," here he mentioned a name. "He almost got

the commission for the music. Film music. Real cinéma vérité needs concrete music and I'm the expert in that. You know"—he sipped his tea with quick constraint— "I attended a six-month electrical technician's course. Without that there's no modern music. You have to learn electric light installation as well as orchestration."

"Aren't you afraid the tension will strike you dead?" Eva asked sarcastically, while she slipped one long leg across the other,

Miklós Zrinyi, a 17th-century poet and commander, who was killed by a wild boar

VLADIMIR SZABÓ

Painter of Fairy Tales

KISALFÖLD

Szabó Vladimir

1957 NOV 1 8

MAGYAR FORRADALMI MŰVÉSZET

— Kiállítás a Műcsarnokban —

(Budapesti tudósítónktól.)

Mint már beszámoltunk róla — Budapesten november 6-án a Műcsarnokban megnyílt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulójának tiszteletére megrendezett nagyszabású kiállítás „Magyar forradalmi művészet" címmel. Ez a kiállítás művészetünk forradalmi hagyományait és forradalmi jelenét mutatja be a maga gazdagságában és sokrétűségében. Festészetünk, grafikánk és szobrászatunk ritkán látott alkotásaiban gyönyörködhetünk ezen a kiállításon.

Szabó Vladimir: „1514".

Láthatjuk Madarász Viktor „Hunyadi László siratása" című képének egy kisebb méretű változatát. Megcsodálhatjuk Lotz Károly „Hajóvontatás" című alkotását, s Munkácsi Mihály „Sztrájk" című képének egy vázlatát is. Fényes Adolf társadalmi célzatú, a szegény, kiszolgáltatott emberek életét bemutató alkotásai ejtik meg a nézőket. Révész Imre az agrárszocialista mozgalmakat idézi, Kernstok Károly „Agitátor"-a a kezdeti munkásmozgalom művészi dokumentuma. Gyönyörködhetünk Ferenczy Károly, Mednyánszky László (A sebesült, Foglyok) drámai ihletésű alkotásaiban. A Tanácsköztársaság művészetét *Berény Róbert*, Bíró Mihály, Pór Bertalan, Uitz Béla, Szilágyi Jolán, Vértes Marcell festményei, grafikái, forradalmi plakátjai képviselik. Ezek az alkotások világviszonylatban is élvonalba állították a magyar plakátművészetet és forradalmi grafikát.

Koszta József, Nagy István, Tornyai János a dolgozó szegénypa-rasztság életét viszik vászonra a maga drámaiságában, magas művészi igénnyel. Derkovics Gyula és Dési-Huber István szenvedélyes alkotásai jelzik a forradalmi művészek meg nem alkuvó harcát.

Berény Róbert, Szőnyi István, Ék Sándor, Bernáth Aurél, Domanovszky Endre, Bencze László, Fónyi Géza, Szabó Vladimir — az utolsó évtizedből való alkotásai a felszabadulás utáni fejlődés eredmentálva alkotóiknak a nemzeti függetlenség és a társadalmi igazság érdekében kifejtett művészi munkásságát. Dokumentálva azt, hogy festőink, grafikusaink és szobrászaink közül a legjobbak mindig részesei voltak a dolgozó nép szabadságküzdelmeinek. Művészetüket a dolgozó nép sorsa ihlette, hűek voltak a néphez, s alkotásaikkal a nép sorsán akartak változtatni.

„. . . Nagyon fontos mondanivalója e kiállításnak — mint azt Kállai Gyula elvtárs, művelődésügyi miniszter a kiállítás megnyitóján elmondotta —, hogy a szocialista művészet úgy szolgálja a népet, hogy nyíltan a társadalmi haladás legnagyobb ereje, a munkásosztály és forradalmi pártja, a kommunista párt politikáját támogatja. A szocialista művészet kezdettől fogva, már a hatalomért folyó nehéz harcok idején is, nyíltan egybekötötte sorsát a munkásosztállyal és pártjával, a kommunista párttal. A szocialista művészetnek a néphez való hűsége és pártossága szorosan egybeforrt. Ezt a művészetet a forradalom megvívására, a szocializmus felépítésére induló tömegek hősi harca ihlette alkotásra: ezért vált valóban a tömegek művészetévé . . ."

Farkas Jenő.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
Hevesmegyei
Népújság, Eger
Jókai-nyomda 1531

sz-eknek

nányozáson — hangsúlyozta. (A sz takarmánymérlege 8 vagon ábrakhiányt mutat.) Hiba, hogy a enyésztői munkánál a kiváló egyedek ivadékait nem állították tenyésztésbe.

A tehenészetben az itatás gépesítését, több marhahús termelését, több tenyész üsző, bika, tenyészkoca, s tenyészkan előállítását, stb. javasolta. Beszélt ezek helyes takarmányozásáról, s neveléséről.

Ki-ki elmondotta a maga észrevételét, s javaslatát. Vita folyt a szövetkezet, s a gépállomás viszonyának megjavításáról — amit szükségesnek tartottak — s a földjáradék fizetés problémájáról, amivel, sajnos nem értettek egyet.

Széleskörű munka volt, amit a brigád végzett, de igazán hasznos csak akkor lesz, ha javaslatait a szövetkezet megvalósítja.

Vándor Ferenc

ott

ri Húsüzemből

Szanati István csoportvezető, Sárközi Miklós, Szabó Ferenc, Németh Hegykő János henteseket dícsérjük — dícsérjük a többi dolgozót is. Meg is érdemlik, mert mint az üzem új igazgatója — az

A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG ELVI DÖNTÉSE A HÁTRALÉKOS HASZONBÉR MEGFIZETÉSÉRŐL

A Legfelsőbb Bíróság elvi döntése értelmében, ha a haszonbérlő a szerződés szerint a haszonbért természetben köteles megfizetni, a hátralékos haszonbér megfizetése iránt indított perben a haszonbérlőt általában természetbeni szolgáltatásra kell kötelezni. Ehelyett pénzt csak akkor fizethet, ha hitelt érdemlően igazolja, hogy a természetbeni szolgáltatásra elemi kár, stb. miatt saját hibáján kívül nem képes.

A TERMELÉSI SZERZŐDÉS MEGSZEGÉSE ESETÉN FIZETENDŐ KÖTBÉR MÉRTÉKÉRŐL

Egy rendelet értelmében a termeltető vállalat kötbér fejében seprűciroknál kétszáz százalékát köteles fizetni a vállalat, ha a szerződött termést nem veszi át. A tényleges termés pénzbeli értéke után számított 0.25, legfeljebb 25 százalékot köteles fizetni a vállalat, ha késedelmesen számol el a termelővel, vagy a termelő részére járó összeget késedelmesen fizeti.

Kötbért fizet a termelő a termés 50 százalékának értékét, ha a szerződött terület saját hibájából nem kerül bevetésre, és a termés teljes értékét, ha a vetést engedély nélkül kiszántja. A termés teljes értékét, fajtababnál, fűszerpaprikánál, hagymánál, zöldségféléknél, konzervipari növényeknél és seprűciroknál a termés értékének kétszáz százalékát köteles megfizetni, ha a szerződött termést nem adja át.

A TERMELŐSZÖVETKEZETEK FEJLŐDÉSE CSEHSZLOVÁKIÁBAN

Csehszlovákiában 1957. elején a falvak 60 százalékában már működött magasabb típusú termelőszövetkezet. Tavaly 1221 III. és IV. típusú és 156 II. típusú mezőgazdasági tsz. alakult. Az év végén 8172 termelőszövetkezet volt 395.251 taggal. Egy tagra 9.3 kh. föld jutott, szemben az 1953. évi 12.5 holddal. Tavaly 521 előkészítő bizottság is alakult. A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a 17—25 holdas, vagy ennél nagyobb gazdaságoknak több mint egyharmada a közös gazdálkodást választotta a múlt évben.

borjúnevelés
noki Állami
ágban

terséges felnevelése folyik. Az újszülött borjakat születésük után az anya tőgymeleg tejével itatják, hogy annak gazdag ásványi és vitamin tartalma elősegítse az újszülött zavartalan fejlődését.

Az első héten a borjak — súlyúknak megfelelően — nyolc li-

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

NÓGRÁD

Szabó Vladimír, grafikus

1976 JUN 22

1021

ÚJ KÖNYVEK

A Corvina Kiadó szép, művészeti kötetekkel jelentkezett. A Magyar grafikusok sorozatban látott napvilágot Frank János mappája Szabó Vladimirről, a magyar képzőművészet egyik legegyénibb alkotójáról, négy színes és nyolc fekete-fehér lappal. Pátzay Pál írt monográfiát Kerényi Jenőről, a nemreg elhunyt kiváló szobrászművészről. Az album bevezetője értékes vallomás a művészet kérdéseiről, a gazdag képanyag pedig — mintegy 60 fotó — Kerényi munkásságának kiemelkedő alkotásaival ismertet meg. A Művészet és elmélet sorozatban látott napviágot az Eszmék harca az esztétikában című kötet. Tanulmányai a művészet társadalmi jellegével, a filozófiai irányzatok és a művészet kapcsolatával, a tudományos-technikai forradalom és a művészet összefüggéseivel foglalkoznak. A szocialista országok művészeti kiadóinak közös vállalkozásaként, egyidejűleg több országban napvilágot látott kötetben három magyar szerző — Szigeti József, Fukász György és Németh Lajos — tanulmánya is helyet kapott. A Művészet és elmélet sorozat friss kötete Kmetty János írását tartalmazza, Festő voltam és vagyok címmel.

A Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata megjelentette — a művész monográfiák sorozatában — a Kovács Margit Kossuth-díjas keramikus- és szobrászművész legkiválóbb alkotásait bemutató albumot, amelynek tanulmányát P. Brestyánszky Ilona írta. A kiadó jelentette meg a Vámos László, a Magyar Fotóművész Szövetség egyik alapítója és több színes fotószakkönyv szerzője, realista művészetével megismertető fotóalbumot. Emberközelben címmel.

A Gondolat Könyvkiadónál látott napvilágot Simon István: Írószobák című kötete, a fiatalon elhunyt író rádióriporteri tevékenységének gyümölcsével, érdekes íróinterjúval. A Szemtől szembe sorozat új kötetében Dési Huber Istvánt mutatja be Horváth György műkritikus. A kötet szerzője felhasználta Dési Huber leveleit, a kortársak róla írott kritikáit, vallomásait, s életének művészi alkotásokban fennmaradt emlékeit is. A Magyar história sorozat új köteteként látott napvilágot Az [illegible] évszámban: Ebben Kristó Gyula a XIII. századi Magyarország gazdasági, társadalmi és politikai viszonyait térképezi fel. Megjelentette a kiadó Kácsor László kötetét Gemencről. A kötet személyes élményei, s a vízparti beszélgetésekben hallottak alapján mutatja be — lírai történetekbe foglalva — a 36 ezer holdas vadrezervátumot. Újabb kiadásban látott napvilágot O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások című gyűjteménye; a kötet mintegy 20 ezer magyar szólást és közmondást tartalmaz. Kanada legészakibb részéről, a prémvadászok vidékéről szól Farley M[illegible]: Ne féljünk a farkastól című kis könyve.

Előzetes sz

Betanulási
második fel

Betanulási
majd ezt

Jelentkezni lehet a Váci Kötöttárugyár
pásztói gyáregységénél, Pásztó, Szabadság út 145.

Műszaki Anyag- és Gé
használtgép-szaküz

Budapest V., Báthori u. 3.

műszaki becsl

1976. Július 8-án

Salgótarjánban

JÚLIU

kötelező g

Keserű irónia

A kilencszázas nemzedék Szabó Vladimír világa

A hetvenkilencedik évében járó Szabó Vladimírt, akárcsak a nemrég elhunyt Molnár C. Pált, Boldizsár Istvánt vagy Barcsay Jenőt (életkorukban messze túl a hetvenen) a kortárs magyar művészet nagy öregjei között tartjuk számon. Balassagyarmaton született 1905. december 5-én. Gyermekkora nem volt felhőtlen.

Az apa és fia között már korán megromlott a kapcsolat, talán a túlzott szülői féltés, irányítás, a kamaszkor terveinek, baráti kapcsolatainak — bár jó szándéktól vezetett — bírálgatása miatt. A sok visszafojtott ellenkezés súlyos érzelmi törést váltott ki a fiatal Szabó Vladimírból. Pedig a szép szeretetének családi öröksége művészeti kibontakozását illetően biztatónak igérkezett, hiszen apjának fennmaradt rajzai, festményei az átlagon felül álló tehetséget árulnak el. (Jó ideig Székely Bertalannál is tanult!)

Anyai nagybátyja is értett a grafika és a piktura nemes mesterségéhez. De az apa nagy festői sikerekre vágyott s ezek meg nem valósulván, álmait fiában akarta kiteljesíteni. Azonban életvitele, elhibázott gazdasági vállalkozásai, végül is a család anyagi összeomlásához vezettek. E tragikus évek traumái sokáig ott kísértettek a művésszé érett Vladimír vásznain és grafikáin. (Mindezek nélkül aligha találnánk meg a kulcsot megértéséhez.)

A Képzőművészeti Főiskolán 1924—1930 között Rudnay Gyula, Csók István, Vaszary János és Benkhart Ákos növendéke volt. A harmincas évek elején Itáliában élt, a Szinyei-díjat is mint római ösztöndíjas vette át. Kiállításainak sorozatát 1934-ben a Nemzeti Szalonban kezdte, majd rangos tárlatok következtek. (Így például a párizsi Salon des Indépendentban, a római Galerie Ingrisben, majd Amszterdamban, Budapesten, Miskolcon és Szegeden). Bizott tehetségében, de előbb a válságok korszakán kellett áttörnie magát. „Többször abbahagytam a festést, ami pedig nálam elemi szükséglet volt, szinte hozzá tartozott az egészségemhez. Nekem a festészet olyan, mint az egér rágási kényszere. Nőnek a fogai, tehát rágni akar. Nyugalmamat sem érhettem volna el, ha nem festek. Hogy miért hagytam abba jó ideig a festést? Ennek oka az egész kultúra krízise volt. Vitathatóvá vált, hogy egyáltalán van-e értelme a művészetnek. Ha pedig ez kétséges, akkor nem lehet festeni" — írja önvallomásában.

Más területen vélte a lehetőségeket keresni. Az öncélú játékoktól idegenkedett, a művészet értelmének a rend teremtését tekintette. Otthagyta a főiskolát, s beiratkozott az orvosi egyetemre, ami ugyan az anatómia mélyebb megismerését illetően hasznosnak bizonyult s megalapozta 'éterien finom női aktjainak hibátlan testi felépítését, de ugyanakkor ez a sorsdöntő kaland mást is jelzett. Bizonyította, hogy mély válságba sodródott, türelmetlen nyugtalansággal kereste a kibontakozást ebből az ördögi körből, az Ariadnefonalat a szerteágazó utak labirintusában.

Végül is a filozófiai tanulmányokba mélyedt és ott kapott választ gyötrő kérdéseire. Ez a válságos korszak 1938-ig tartott. A vívódásból egy mindenkitől elhatárolható, sajátosan egyéni stílus kristályosodott ki, amelynek magyarázatához csak az előzmények analízisével lehet eljutni. Nem csoda, hogy „művei és személye körül mindig volt valami titokzatos" — írja róla Frank János a rézkarcmappa előszavában.

Szabó Vladimírnek valóban volt mire alapozni a jövőjét. Már főiskolás korában a grafikai készség oly magas fokára jutott, ami a kortárs magyar művészetben csak Szász Endre virtuozitásával mérhető. Nem véletlen, hiszen mindennapos beidegzett gyakorlással jutott ide — zeneileg szólva: „vonalskálázással", a „nulla dies sensa linea" (egyetlen nap se vonal nélkül) következetességével. Életművében mindez nyomon kísérhető, anélkül, hogy festői értéke háttérbe szorulnának. Leheletfinom vonalai az elmúlt századok ezüstceruzával is rajzoló mestereinek szordinós árnyalatait tükrözik. Ezért is szerette a „hidegtű" karcolatait, melyek meggyőzőbbek s légiesebbek a savval maratott vonalárkok nyomainál. Jogosan mondta túlzásnak, sőt felesleges igyekezetnek, mikor külföldi bemutatásra is szánt rézkarcmappáját a kiadó egy akvarellistával színeztette. Hiszen ő a mondanivalóját pusztán vonalakkal is teljes értékkel tudta kifejezni.

Szinte minden munkáját a szabadjára engedett képzelet irányította. Figyelme kiterjedt a história jelesebb eseményeire, személyiségeire, a népélet epizódjaira. Molière, Dózsa, Ludas Matyi s mások éppúgy helyet kapnak a felsorolásban, mint a középkori haláltánc- és karneváltémák. Bizarr kettősségük megteremtik művészetének egyik igen sajátságos vonását, a groteszket, a legtöbbször meseszerű s romantikus keretben, az embert és a természeti világot egységbe abroncsolva. Művein gyakorta álomvilággá változnak a tárgyi világ részletei, de a mesék rendteremtő igényével. Ez a bizarrság azonban nem szándékolt. („Számomra minden kép vallomás, lelki terápia" — nyilatkozta egyik önvallomásában.)

Magányosságát szereti hangsúlyozni a sokaság, a mozgalmasság közepette is. Önmagát gyakorta szerepelteti megtört aggastyánként, mintegy a mulandóság maradékául odavetett vegetáló vagy súlyos gondokba süppedt, látszólag közönbösen szemlélődő figurát, aki tudomást sem vesz szépséges aktjairól vagy a zenében elmerülő látogatóiról.

Bár képei kérlelhetetlenül visszhangozzák az évek múlását, ugyanakkor békét és nyugalmat is sugároznak, mert Szabó Vladimírnak az élet szépségeiről is van mondanivalója. Gondoljunk csak a „Zene a műteremben", a „Festő és a modellek" vagy a legutóbb megjelent naptárlapokról ismert és [illegible] is növendékeire, a „Szüreti felvonulás" ünneplőbe öltözött viharos kedvű fiataljaira. (Valamennyi nagyméretű olajkép, a hetvenes évek vége felé készültek.)

Szimbolikája nyílt és könnyen érthető. Motívumai különböző változatokban vissza-visszatérnek. A szépnek és a rútnak ez a meseszerű kavargása, ellentétbe állítása, gyakorta groteszkké hajló humorral, nyilván gyermekkori élmények, akárcsak a kecses mozgású lovak, a vásári ringlispilek, vurstlik s papírhajócskák reminiszcenciája. E jelenetekben bizonyára visszaálmodja gyermekkorát, sőt társul is alakjaival. A szépség és fiatalság ellenpontjaként szereplő csúf figurák, aggok és nyomorékok, törpék vagy a monumentális, gótikus katedrálisok, merész ívű építmények, boltozatos termek kavargásában időnként Bosch-i reminiszcenciák is felmerülnek, melyek olykor keserű iróniát is takargatnak vagy felvillantanak.

Mivel művészetének sajátos egyedisége körülhatárolható, éppen ezért nehéz volna munkásságát stíluskorszakokra bontani, sőt elődök után is hiába kutatnánk. Talán El Greco gótikus alakjait vagy a prerafaeliták szimbólumok iránti vonzodást, vallásos töltésű szecessziós formanyelvét említhetnénk vele kapcsolatban. Mindenesetre művészetének legújabb szakaszát, ahogyan azt 1980-ban a Műcsarnokban és két évvel később a Vigadó Galériában láthattuk, már elválasztható például római korszakától, s talán az 1949-ben elhunyt belga B. J. Ensorral rokoníthatnánk, akit joggal tekintenek a szürrealizmus előfutárának. Ő is szívesen ábrázolta — expresszív módon — a torz valóságot s hasonló témákkal viaskodott. Ensor a világot a „maszkok karneváljának" tekintette, vásznain, grafikáin sűrűn szerepeltetett irreálisan átköltött emberi, állati és növényi alakzatokat.

Szabó Vladimír olajképeinek gazdag termése mellett jelentős szerepet töltenek be akvarelljei és könyvillusztrációi is.

Több alkalommal is elismerték munkásságát. Amikor a Műcsarnokban megrendezték életmű-kiállítását, Kiváló Művész címmel tüntették ki. A Magyar Televízió filmet készített róla. Emlékezetes legutóbbi, a Vigadó Galéria termeiben megnyílt tárlata is, amelyen László Gyula műtörténész mondott mélyen átgondolt, Szabó Vladimír több évtizedes munkásságát elemző és méltató megnyitó beszédet.

A művészt az utóbbi években, sajnos, a betegségek sem kímélték, s eddigi életvitelét is megváltoztatták. A Városmajori, Kútvölgyi s esztergomi kórházi napok kényszerű rabsága után egy-

SZABÓ VLADIMÍR: ÜNNEP DÉLELŐTT (1978–1980)
A szépnek és a rútnak e meseszerű kavargása

személyszállításnak minteg[illegible] 50 százalékát bonyolítják le. Másfél

MAGYARORSZÁG
1984 MÁR 1 4
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 349-726
MAGYARORSZÁG

Járműtulajdon

Autó, drá

Mibe ker

70 százalék üzemanyagra

Amint egy magyar publicista az olajválság elején találóan írta: az autóról akkor sem mondanánk le, ha a hátunkon kellene cipelnünk.

Hovatovább pedig — legalábbis képletesen — ez történik: az autótartás egyre nagyobb gond lesz, roppant teher a gépkocsi-tulajdonosok hátán.

A látszat ugyan ennek ellentmond, hiszen még mindig zsúfoltak a városokban az úttestek, meg az országutak és az autópályák. gyakori a forgalmi dugó, nehéz parkolóhelyet kapni és a balesetek száma sem utal arra, hogy a forgalom csillapodnék.

A reprezentatív vizsgálat arra is igyekezett fényt deríteni, mennyit használják a személykocsikat és mire. Átlagosan évi 12 ezer kilométert mutattak a számítások 1981-ben. Ez mintegy 10 százalékkal kevesebb volt a hat évvel korábbinál. Átlagról lévén szó, nyilván ebben benne vannak például a kocsijukat csupán hétvégi kirándulásra használó nyugdíjasok a maguk évi 2—3 ezer kilométerével, de az országutakon vándorló vásározó kereskedők is. A szellemi foglalkozásúak közül az elemzés szerint az állatorvosok vezetnek, éves átlagos teljesítményük 22 100 kilométer, bár a vizsgálat

Ár a benzinért

A statisztikák azonban már jelzik a fordulatot. Habár a gépkocsik száma tovább nő, de már korántsem a régi ütemben, aminek legalábbis három oka van: kevesebb autót importálnak, emelkedtek az autóárak és drága az üzemanyag. A Központi Statisztikai Hivatal „Életszínvonal és gazdasági háttere" című 1982-es kiadványában ez áll: „A jármű-üzemanyagok vásárlásának volumene korábban gyors ütemben nőtt, 1981-ben viszont valamivel kevesebb volt, mint három évvel azelőtt. Figyelembe véve, hogy a lakosság személygépkocsi-állománya egyidejűleg 35 százalékkal nőtt, az egy gépkocsira jutó fajlagos üzemanyag felhasználás 1981-ben a három évvel azelőttinél mintegy 30 százalékkal kevesebb, ami az árak többszöri emelésének eredménye."

Amikor ezt a megállapítást papírra vetették, a java még hátra volt. 1982-ben kétszer emelkedtek az üzemanyagárak: július 7-én 14,5, december 4-én további 20 százalékkal.

Hasonló következtetésre jut a Közlekedéstudományi Szemlében Szabó Ottó és dr. Zombori Györgyné egy reprezentatív adatfelvétel elemzése alapján. Ők arra hívták fel a figyelmet, hogy 1979-ig nem csökkent, sőt valamelyest emelkedett az egy autó által megtett kilométerszám. Csakhogy míg korábban a gépkocsik számának növekedése magával hozta a benzinkutaknál eladott üzemanyag emelkedését, addig például 1979-ben az autók száma ugyan 15 százalékkal nőtt, a benzineladás azonban csak 1 százalékkal. A budapestiek erőteljesebben mérsékelték a kocsik használatát, mint a vidékiek. (Valószínűleg azért, mert a nagyvárosi autózás a sok kapcsolás, indítás miatt drágább, azon kívül van alternatívája: a kiépített tömegközlekedés.)

Pedig az autó már régen nem luxuscikk, nem a szórakozás és a szabadidő-eltöltés eszköze csupán. A személygépkocsik és a motorkerékpárok valós becslések szerint a

FÜRDETIK A GYEREKEKET – BRAMBACH ÁRPÁD RAJZA

Az autótartás megdrágulását a kocsipark elöregedése is okozza

évében ez is csökkent 3000 kilométerrel.

A reprezentatív felmérés az 1981-es, az egyéb statisztikai kiadványok az 1982-es adatokat tükrözik. Az időközben történt vasúti tarifaemelés némiképpen módosított a helyzeten. A benzin nem lett olcsóbb ugyan, de a vasút drágább lett, így a kettő közötti különbség csökkent. Az „autóval vagy vonattal?" dilemma bizonyos esetekben ismét az autó javára dől el. Ha például két házaspár egy 2—300 kilométeres kirándulás előtt mérlegeli, mi a kifizetődőbb, gyakran az egy autó mellett dönt költségmegosztással. Meglehet, így az út még mindig többe kerül valamivel, mint a vonat, ezt a szerény differenciát azonban az autózással járó kényelem ellensúlyozza.

Megváltozott szokások

Egy statisztikai kiadvány kimunkálta, mennyit költ a lakosság „járművel kapcsolatos szolgáltatásokra és járműfenntartásra". Eb-

autó árát, illetve az arra való előtakarékosságot, a gépkocsi a családi jövedelem több mint egynegyedét emészti fel.

Az autósok tábora a drágulásra az autózási szokások megváltoztatásával reagált. A kocsiról kevesen mondtak le, de használatát ésszerűbb keretek közé szorították. Paradox módon az autózásban a munkába menet és jövet számít fényűzésnek és a szabadidőben való utazás szükségesnek, elfogadhatónak. A felmérés szerint csak egynegyed részben használják az autót munkába járásra, egyharmadrészben kirándulásra, szórakozásra, egytized részben a hétvégi nyaralók megközelítésére. (Némileg más a helyzet azoknál, akik munkahelyüktől távoli helységben laknak. Ez a kategória még nem tudott lemondani az autóról.)

Jellemző még a fenntartási költségek megoszlása is. Nyolc-tíz évvel ezelőtt az üzemeltetési költségnek kevesebb mint a fele jutott benzinre, olajra. Néhány év óta az üzemanyag az összes kiadás csaknem 70 százalékát viszi el. (Szabó—dr. Zomboriné: „Az üzemeltetési költség a gépkocsik átlag 12 ezer kilométerére 21 721 forint volt, amelynek 69 százaléka az üzemanyagra, 14 százaléka javításra, 11 százaléka alkatrészek, tartozékok vásárlására, 6 százaléka egyéb fenntartási kiadásokra oszlott.")

Az autótartás megdrágulását az üzemanyag áremelkedésen túl a kocsipark kiöregedése is okozza. 1975 végén a személyautók átlagos életkora 5,9 év volt, 1981-ben már 7,2. (Nem hivatalos adatok szerint most 8 év körül jár.) Az autók 22 százaléka már 1981-ben betöltötte a 10. életévét.

Köztudomású, hogy az öregebb kocsi többször romlik el, hibája körülményesebben és drágábban javítható, üzemanyag-fogyasztása pedig magasabb. Az autópiac összeszűkülése, a hosszú várakozási idő arra kényszeríti az autósokat, hogy megtartsák régi kocsijukat. Ugyanez a hatása a növekvő üzemanyagáraknak is. Így jön létre az ördögi kör: több pénz megy el benzinre, kevesebb marad új kocsi vásárlására. Mivel az öreg gépkocsi több üzemanyagot emészt fel, ezért több pénzt igényel és még kevesebb marad új autó vásárlására. A legtöbb autós azt a hetvenes évek közepéig való elvet, hogy három évenként érdemes cserélni az autót, kénytelen volt feladni. Az autóárak legutóbbi jelentős emelkedése miatt a sűrű cserélgetés eleve kilátástalannak tűnik szemükben. Marad a régi kocsi, ez viszont fenntartási kiadásaikat növeli.

Az új helyzetre az autósok részben azzal feleltek, hogy saját maguk kezdték javítani kocsijaikat. 1981-ben a tulajdonosok és alkalomszerűen javítók (ide értve a fusizókat is) a javításoknak majdnem 60 százalékát végezték. Különösen sokan bütykölik maguk a tízévesnél idősebb autókat, mert javításuk költségesebb, alkatrészeik nehezen szerezhetők be.

Kihasználatlan szervizek

A megdrágult autófenntartás miatti saját kezű javítás hatását már érzik az állami és szövetkezeti szervizek is. A Szolgáltatási Kutatóintézet egyik tanulmánya (dr. Belyó Pál tollából) arról számol be, hogy csökkent a vállalási idő a javítóiparban; a legtöbb igényt egy-két nap alatt ki tudják elégíteni. Ez önmagában örvendetes volna, csakhogy annak köszönhető, hogy a tulajdonosok anyagi megfontolásból maguk javítanak, vagy elhalasztják a szükséges felülvizsgálatot. A tanulmány azt sem tagadja, hogy a szervizek szerelői munkaidejüknek csupán 30—40 százalékát fordítják konkrétan a javításra, munkaidejük nagyobbik része egyéb elfoglaltsággal telik el. (Várakozás anyagra, szerszámok keresgélése és más improduktív foglalatosság.) Ezt a belső munkanélküliséget részben a kereslet csökkenése, vagyis az autósok takarékoskodása teszi lehetővé.

Mindebből kitetszik, hogy az árváltozások, a kényszerítő gazdasági körülmények miatt a család „legdrágább gyermeke" az autó lett. Ám míg a gyermek lassacskán felnőtt korba érik és eltartottból eltartó lesz, a gépkocsi éveinek múlásával egyre nagyobb gond. Más szóval az autó a családnak nemcsak a legdrágább, de a leghálátlanabb tagja is.

NOVOBÁCZKY SÁNDOR

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MÁR 31

ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

ból a [illegible] mint egy költő kedvenc (középponti gondolatot hordo- [illegible] ellentmondásosabb tartományaiból.

Marx József

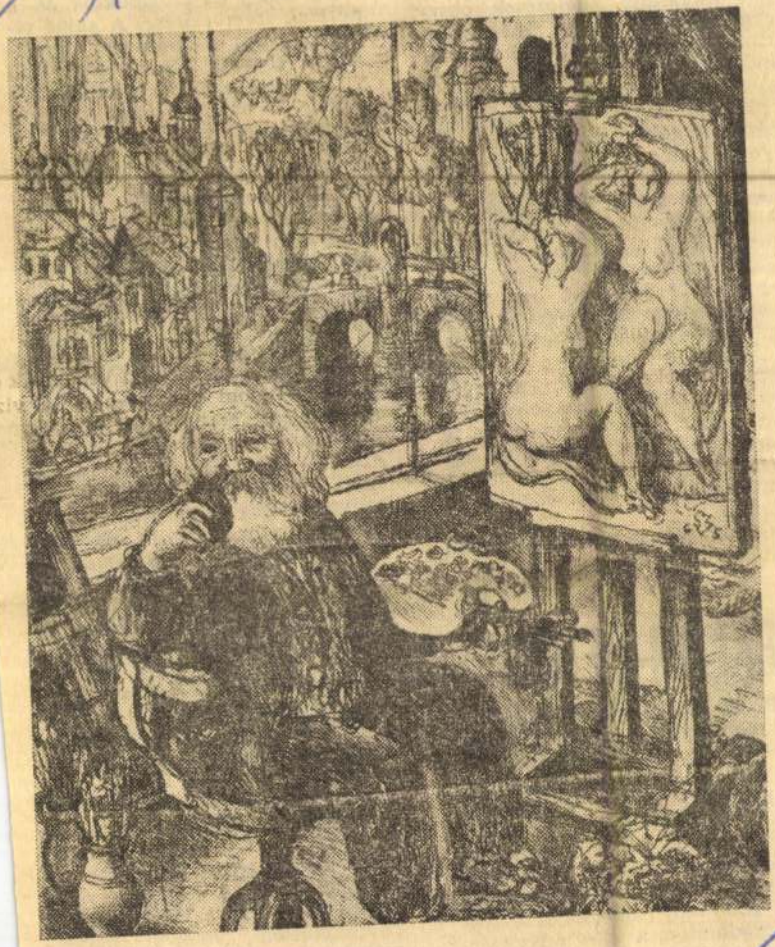

Szabó Vladimir: Aktfestő (részlet)

ósdi szövegével. Újabb bo
pálinka után már csak a k
vak maradnak a nótákból, s
tőszavak társulnak a trág
nál trágárabb kifejezések,
cén szavak — teljes hang
Rigmusba szedik az em
műveleteket, a különböző
szek legalpáribb megnevez
Ki szól rájuk? A vendég
része atyaian mosolyog. Lá
lyen jól beletaláltak ezek a
urak a dzsentri örökségb
tik az úri murit. A pincére
elnézőbbek. Buzgón sürögn
asztal körül, az italfogyasztás je-
lentős, miért ne mulassanak a
pénzükért? Legalább egy százas
lesz a borravaló. Hogy a trágár
duhajkodás rendzavarás lenne?
Talán, ha a zakók nem volnának
olyan jól szabottak, a cipők
nyolcszáz forintos luxuscipők. Ta-
lán akkor úgy járnának ők is,
mint az a két munkás, akiket egy
héttel ezelőtt néhány eldünnyö-
gött nóta után kitesékeltek az
utcára.

Ők ugyanis zavarták az étterem
nyugalmát.

(varga)

REKLÁM-PETŐFI

Petőfi szülőhelyének, Kiskőrös-
nek nemrég épült, modern áruhá-
za — és az egész városi boltháló-
zat kirakatversennyel akarta meg-
ünnepelni a költő születésének
150. évfordulóját. Az eredmény
nem is maradt el. Mint az Iroda-
lomtörténeti Társaság Petőfi tisz-
teletére rendezett vándorgyűlésé-
nek részvevője, magam is elgyö-
nyörködhettem a jeles művekben.
Néhány példa: „Világosságot!" —
harsogja egy tabló a híres vers
címét, alatta pedig Tungsram-iz-

tés jegyében — „lobogós, álro-
mantikát terjesztő hangulatot
árasztó cikket" tálalt „urbánus
olvasói" elé. Ez az érvelés nem-
csak azért sántít, mert nem igaz
(elvégre Kunszabó meglehetősen
ismert szociográfus, akinek, sok
egyéb cikke, tanulmánya mellett,
nem is olyan rég jelent meg
kitűnő — nem éppen urbánus té-
májú — könyve a Sárközről; s a
tanyakérdésben elfoglalt állás-
pontja vitatható ugyan, de sem-
miképp sem terjeszt „lobogós, ál-
romantikus" hangulatot), hanem
azért is, mert még a kiindulópontja is hibás. Nehéz megérteni:
miért ne lehetnének egy városban
élő írónak — vagy bárki másnak
— is figyelemre méltó gondolatai
a tanyavilágról?

Az ilyesfajta „kizárásos vita-
módszert" éppoly aggályosnak
véljük, mint a — mostanában,
sajnos, ismét elszaporodó — sze-
mélyeskedést. S azzal is nehéz
egyetérteni, amit a Petőfi Népe
cikke sugall, hogy: fölösleges vi-
tatkozni, hiszen volt már erről a
kérdésről országos tanácskozás is
(Kecskeméten), megyei pártbi-
zottsági és tanácsi határozat is.
Ezzel szemben a márciusi *Társa-
dalmi Szemlé*ben olvastuk a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 MÁR 31

1021

Szabó Vladimir

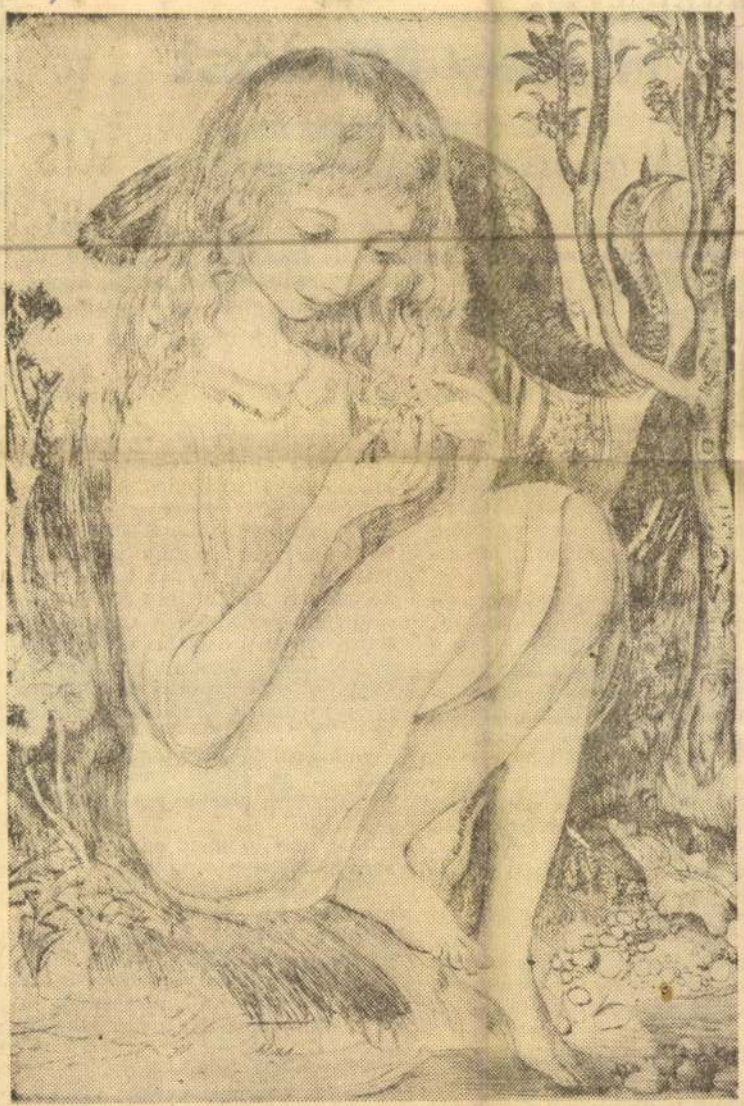

Szabó Vladimir: Kislány (részlet)

GKÉRDEZTÜK

Hubay Mi

miért robbantott fel legutóbb egy színházat?

— Te Imre, itt valami ketyeg — ez annak a darabnak a címe, amelyet a januári Új Írás közölt, és azóta a tévé kétszer is sugárzott. Mi adta az élményt hozzá, hogy az utóbbi években olyannyira elszaporodó terrorcselekmények lappangó pszichózisát írja meg? Mi volt a célja vele?

Kezdjük az élménnyel. Úgy ik, megtörtént, s nem álmod- Ültem egy zsúfolt színházi te- ben. A terem hosszú volt, mint gi moziké. Mintha valami té- s folytán duplaannyi jegyet ad- volna el, mint ahány hely volt. tűzoltó adogatta be a pótszé- t.

volt életem legizgalmasabb ázi estéje. Nem is egyszerűen , mert ilyen túlzsúfoltságban mbert elfoghatja a kósza szo- ás. Hogy hogyan fogok kijut- nen, ha valami történnék? Sőt, csak nem is azért, mert fel m készülve rá, hogy valami nni fog. Felkészítettek rá. Már illó halljában. Oda jött értünk nő barátunk, egy mindig derűs ázi ember — igazi latin tem- mentum —, de ezúttal komor és ünnepélyes. Már az is fel- , hogy egyedül jött. Holott azt te, hogy a feleségét is hozza. érdeklődésünkre csak annyit dott tartózkodva: nem akarom eleslegesen életveszélynek ki- i.

taxiban mégis elmondta, hogy ínház igazgatója névtelen leve- kapott — ha tovább játssza ezt larabot, a színházat fel fogják bantani. A mai előadás: válasz evélre. Bátor igazgató.

kesnek?) tartja ezt is, mint a többi természeti és történeti katasztrófát, amelyről esténként rendszeresen értesül. Ezek a katasztrófák mindig *másokkal* történnek, s legtöbbször a túlsó féltekén történnek. Ezért olyan hihetők. S hogy most én is a túlsó féltekén vagyok, s hogy az én bőröm van a vásáron? Ez az, ami viszont hihetetlen. Sorsunknak, esélyeinknek szemfájdító színjátszásával a logika mit is tudna kezdeni? Marad a vicc. Olyasmi, hogy na! ebbe aztán belekerültünk, mint Pilátus a Credo quia absurdum-ba...

Amikor a függöny felment, csend lett. Ez az ideális közönség: tolong, zajong, s aztán egy pissz nélkül figyel.

Hogy mit is mond odafent a három kínai isten.

Pár perc telhetett el, amikor a nézőtéren egy pótszék összerogyott. Biztosan ketten is ültek rajta, vagy hárman. Forró hullám futott végig rajtam. S a kínai isteneken is. A sárga sminк alatt elsápadtak, s amelyikük beszélt, annak elakadt a szava.

Világos. Ők is tudják.

De ettől kezdve minden szavuknak új távlatot adott a szorongás. Mélyebb lélegzeteket vettek. Néha indokolatlannak látszó nagy szünetet [illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 MÁR 31

1021 Szabó Vladimir

Szabó Vladimir: Állatok (részlet)

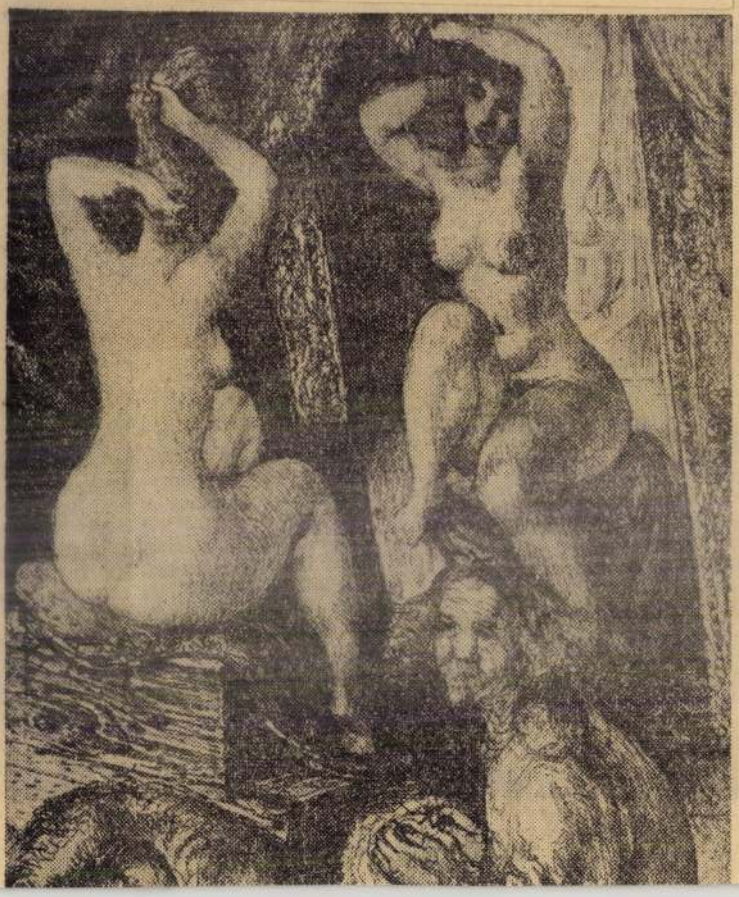

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 MÁR 31

Szabó Vladimir

M

1021

Szabó Vladimir: Aktfestő (részlet)

Képzőművészet

Szabó Vladimir: Állatok (részlet)

ra – kicsiknek

szerével. *A már kialakult giccsgondolkodást nagyon nehéz nekünk való gondolkodássá átgyúrni.*

●

A felnőttek — közoktatási középkáderek, pedagógusok és szülők — nagy része nem érti a legjava gyermekirodalmat. Ebben elsősorban az iskola „tanulságcentrikussága" a ludas, mint ezt Vargha Balázs meggyőzően kimutatta. *Az iskolások nagy része nem tanul meg* közönségnek csak *a giccs* lehet tápláléka. S ezzel a tendenciával — alig túlzok — szinte csak az a szülő tud szembeszállni, aki a piacon mennyiségileg szabályszerűen kapható árutömegből önkéntes utólektorként, alapos, sok energiát követelő, és társadalmilag indokolhatatlan többletmunkával kiválogatja a minőségileg is megfelelőt. Falun pedig az ilyen szülő sokszor Robinsonként kénytelen kultúrát

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabó Vladimir

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 MÁR 31

1021

Szabó Vladimir: Tánc

TAKÁCS IMRE:

A fekete szél

Ha támad a fekete szél ellened:
csak állj a faderék mellé,
csak ülj a barázdába!

Ha támad a fekete szél ellened:
— hogy beléd ne fullaszthassa a levegőt —
csak fordíts hátat neki!

Ha támad a fekete szél ellened:
— ember vagy — ne fuss, ne fuss!

Ha támad a fekete szél ellened:
mint csökönyös szamár is előbbre jutsz.

Majd szárnyak boltja alatt

Luciferi szárnyakkal terheld
a pokol leheletét!
Ha kincses atyafi voltál:
el nem röpít.

Lehet, hogy amit most előljáróban elmondani szeretnék, inkább való pszichológiai szaklapba, mint irodalmi hetilapba, mégis ezzel kell kezdenem.

Azzal a különös képességgel jutalmazott vagy sújtott a sors, hogy nekem minden egyes szó: kép. Kép vagy szín, forma, mozdulat, néha még szag, illat is. Természetes, mondja az olvasó, mindenki így van ezzel, amit kimond, azt maga előtt is látja. Igen, csakhogy nekem azok a szavak is megjelennek, amelyek nem valakit vagy valamit jelentenek, tehát nincs elképzelhető képük. A kötőszavakhoz is képeket látok. Az igekötőkhöz. A prepozíciókhoz. Ha beszélek, különös képsor indul el előttem, pereg, mint sok-sok

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabó Vladimir

1973 MAR 31

tok vagyoni állapota, mint a ta-
goké.

Semmilyen.

Napjainkban a géppark traktorokból, munka-, betakarító- és vegyszerező gépek sokaságából áll. felmutató mai otthonában. Ez világos és természetes. Miként világos és természetes, hogy a „van" a tagok, a vezetők közös műve, és az úttörők érdeme.

igazság persze egészen más. Azért érzi az ember levegősebbnek, meghittebbnek a községet, mert az udvarok szabadon mutogatják „belső-

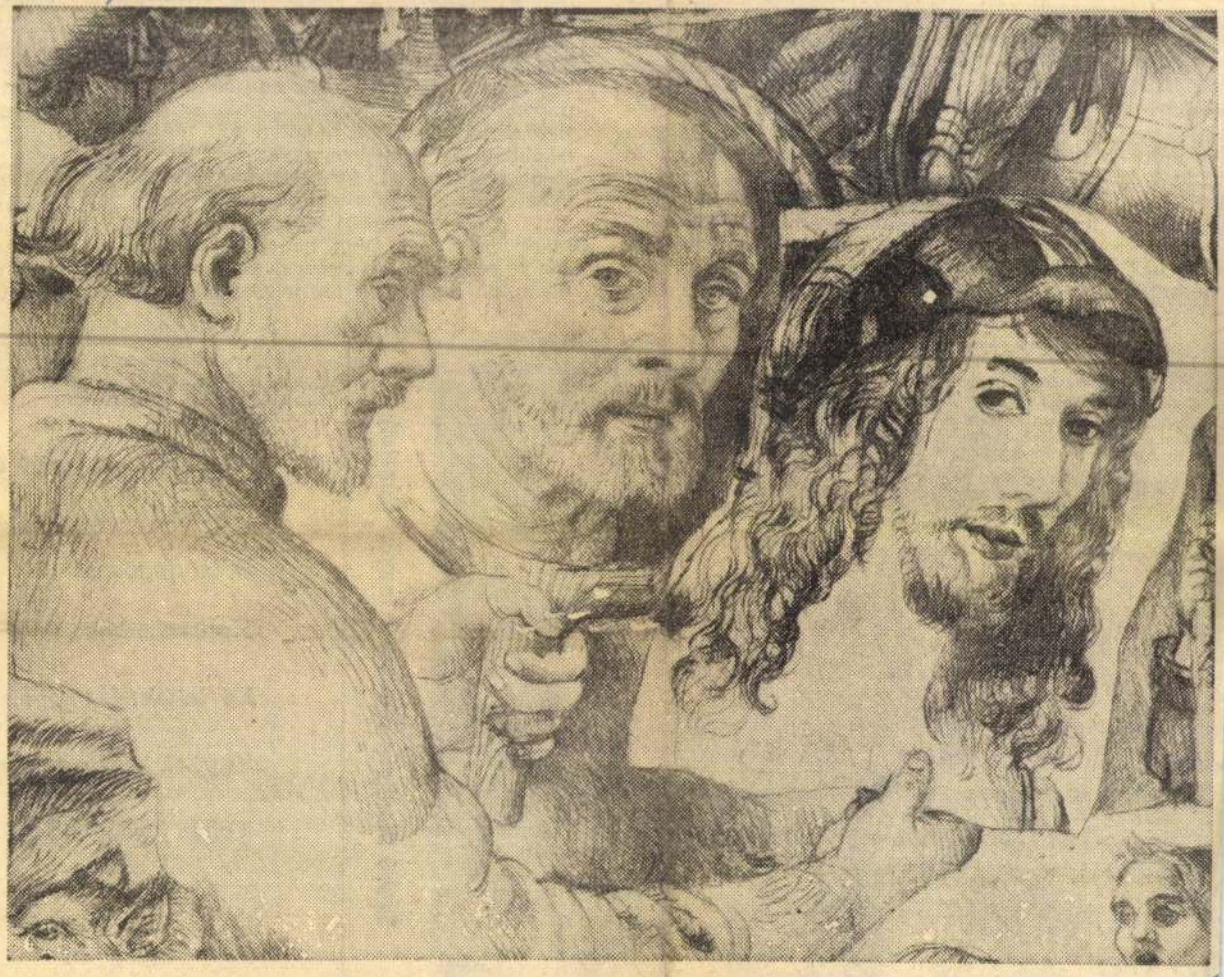

Szabó Vladimir: Hommage à Dürer (részlet)

küvői ta-
onló me-
menyasz-
Zrínyi és
elkapta,

tudomá-
szimpati-
el lefes-
tetszet-
lenesetre
s özvegy
is volt
evelandéltük ki.
nagának
voltam
pród úr
nélkül,

tet (beutazási engedély) soron kívül meg tudnánk szerezni, itteni barátaink révén, apádra való tekintettel, ő még így is segít bennünket. Nem hallottad, mennyien várnak a kvótára, ezrek és tízezrek, hosszú-hosszú évekig? És túl ezen, Amerika neked borzasztóan tetszene, mert végtelen és millió színű, megunhatatlan, gazdag, kimeríthetetlen. És még mindig nyitott annyira, hogy talán be lehessen törni, amire sok példát látni, és újonnan bevándoroltak is hamar nagy pénzt csinálnak. Otthon meg jelenleg sem állásod se munkád, csak tengsz-lengsz, és semmi dolgod a világban.

Közben idejött egy öreg csavargó, és valami kiskutyát ajánlott vegyem meg tőle, szerintem lopta. Tündéri édes, aranyos fekete pamacs, de minek nekem kutya mit csináljak vele? Adtam szegény bácsinak tíz cen-

ezt a
ják á
vagy
anyja
semm
sok
helyre
az ön
gensn
bezáru
bet té
pusztán igazságérzetemből fakadt, nem bírtam elnézni, hogy az a hülye mit művel a triciklivel, és csudálom, miért tett az Önre olyan mély hatást. Amellett, ha nem vette volna észre, medencecsont-ferdülésem is van, egy öngyilkossági kísérlet, majd autóbaleset folytán. Kérem, hanyagoljon el, álljon le ezzel az ostobasággal, ne kövessen az utcán, ne csöngessen ide telefonon, és álta-

vagyol
Holnap
velet.
rém i
százalé
Lajo

A p
lokat

Szabó Vladimir: Molière a tanyán (részlet)

CSERHÁTI LÁSZLÓ:

Pas de

Fölemellek
Belémfogódzol
Kapaszkodnék, te jó va
Kérlellek: jó vagyok m
Kapj el, kezem föltarto
Nehéz fogságba fogtál

mint tegn
ha ez a le

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 MÁR 3 11

1021

Szabó Vladimir

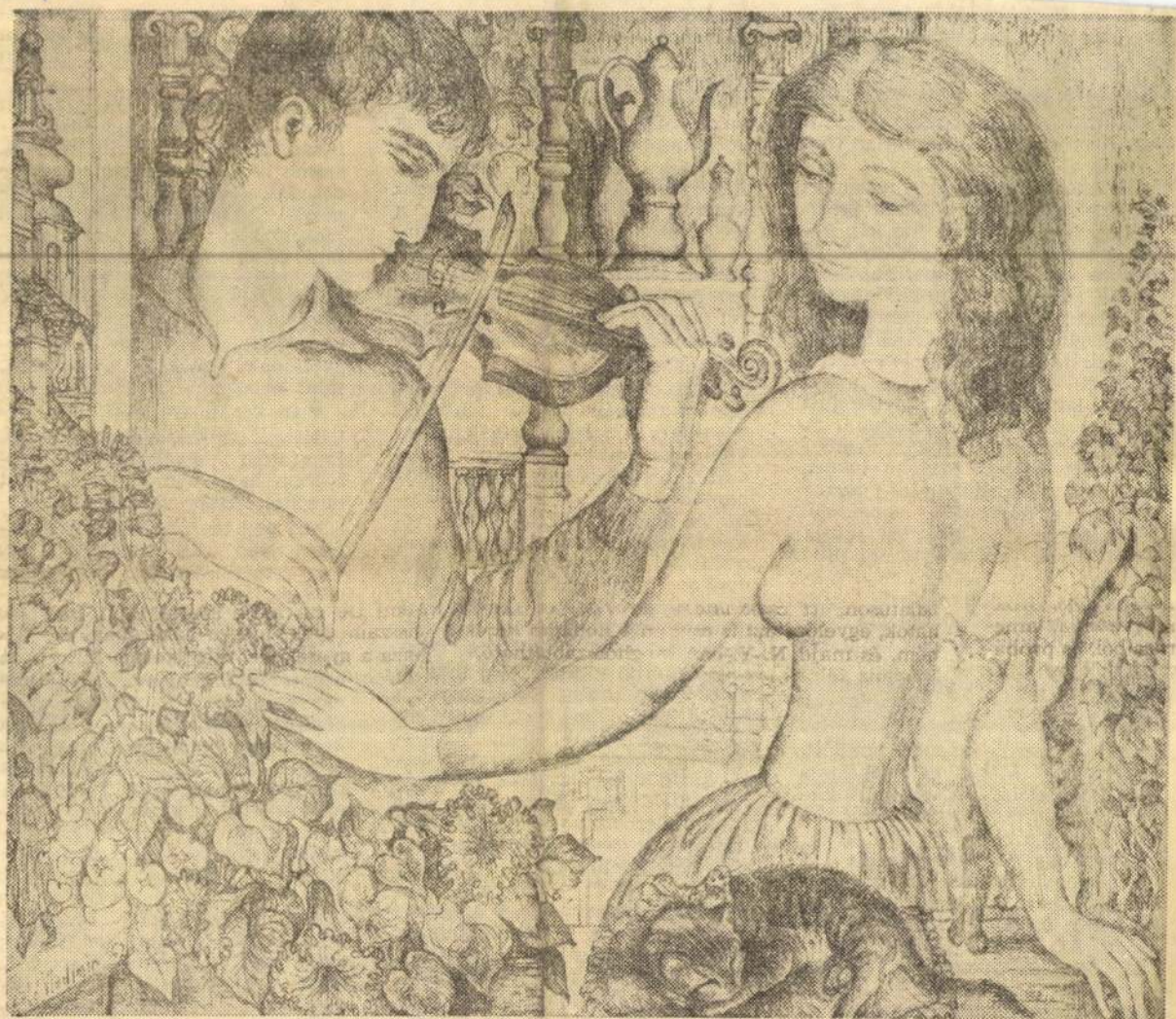

Szabó Vladimir: Szerelem

...kedtem Párizsba 1937 őszén. December 3-i dátummal a következőket jegyeztem fel naplómban: „Ma felkerestem Tihanyit. Átadtam Tersánszky üdvözleteit és a nagybányai festőiskolán együtt töltött évek óta változatlan barátságát. Igen mulatságos, kedves ember. Magyarázta nekem az új festészetet és a falnak fordított tömérdek vakkeretes kép közül megmutatott néhányat. A festők feladata — szerinte — a tiszta színek harmonikus összeállítása. »A tájakat, embereket megkomponálni legfeljebb művészet, de nem festészet« — mondá."

Így kezdődött és folytatódott néhány hónapos barátságunk. A Montparnasse-on, a Rue Froidevaux 59. számú házában lakott, szemben a Montparnasse-i temetővel, a harmadik emeleten. Csöngetésre a műterem ajtaja fölött piros lámpa gyúlt ki. Süketsége gyermekkori agyhártyagyulladás következménye volt. Vastag, artikulálatlan hangon tessékelt műtermébe és mindjárt magamra hagyott. A konyhába ment, ahová tilos volt belépnem, mert túl nagy a rendetlenség. Engedelmesen ültem a csupapecsét barna asztal mellett. Szemben öt-hat méternyire a hatalmas ablak az ég szürkéjével, amikor megismerkedtünk, később napfénnyel. Az ablak közelében nagy festőállvány. Ha éppen munka közben érkeztem, a készülő kép, ha nem dolgozott, a befele fordított vakkeretes vászon. Az állvány mellett asztalka, festékesdobozzal, palettával, egy váza tele ecsettel és tömérdek kifacsart festéktubussal. A falak mellett befele fordított képek. Szemben az ajtóval a fal fülkeszerű kiképzésben, az ágy.

pét és magyarázott. Makacs ellenállással hallgattam, vagy — kis okos — vitatkoztam és próbáltam jó útra téríteni. Néhány hónap múltán kijelentette, ezután nem mutat nekem több képet. „Sose fogja megérteni, csak vesztegetem az időt." Felvette kabátját. „Megyünk a Dome-ba." A Dome kávéházban mindenki ismerte. Ültünk a teraszon, a kokszkályhához közeli asztalnál — tavaszi szél fújt —, és egyre másra jöttek hozzá barátai. Kivel franciául, kivel németül, kivel spanyolul beszélt, meglehet, angolul is, de erre nem emlékszem világosan.

Párizs-lázam csökkent. A Quartier Latinból, ahol laktam, tanultam, gyakrabban átvágtam hát a tavaszba zsendült Luxembourg kerten Tihanyihoz, a Montparnassera. A grogok, tavasz lévén, ritkultak ugyan, a festészeti viták pedig teljesen megszűntek. Mindenkor nagy örömmel fogadott és ez elég volt. Rendszerint kora délután csöngettem be. Egy alkalommal alig léptem be, már dörmögte is: moziba megyünk. Az autóbuszon azon töprengtem, a sok kitűnő film közül melyiket akarja megnézni velem. Meghökkenésemre egy operakörnyéki híradómozi egyórás műsorához vitt. Ezért igazán kár volt beautóbuszozni — morogtam magamban kijövet. Az Opera téri buszmegállónál tömeg. „Maga hová megy?" — kérdezte, és mindjárt folytatta, hogy ő haza... Vérig sértett. Legszívesebben nyomban otthagytam volna. Csak az az átkozott kor- és tekintélytisztelet... Tisztán látom magam mellett, gombolatlan trencskójában. Látom a Boulevard des Capucines házpalotái felől ferdén kibukó napfény-nyalábot, a

...bet, lássa, hogy itt vagyok. Felnézett, zavaros szemén mintha mosoly kelt volna, és újra lehunyta szemét. Levettem homlokáról, gyomráról a borogatást, felfrissítettem és visszatettem. A műterem padlóján napfényhasábok villogtak és üresebbnek, nagyobbnak tűnt fel a helyiség, mint máskor.

Tizenegy felé felkelt, levetette hálóingét és meztelenül elindult. Rémültem megfogtam és próbáltam ágya felé húzni. Eltólt magától. Aztán visszafeküdt.

Mit kell tennem, jaj, mit!? Magas a láza, vagy megőrült... És már ismét kilépett az ágyból, magára húzta hálóingét és bement a fürdőszobába. Én utána. „Meg kell borotválkoznom" — mormolta, és lassan levette a tükör alatti üvegpolcról a borotvakészüléket, a pamacsot. — Segítek — vettem ki a kezéből a készüléket, abból a pengét. És ismét a naplóm, 1938. június. „Életem végéig nem fogom elfelejteni ezt a napot. Állt a fürdőszobában, hátunk mögül betűzött a júniusi nap. Látom magunkat a tükörben. Őt csapzott hajjal, arcán a borotvakrém, és lassan, megbicsakló csuklóval húzza a borotvakészüléket, hátán, egész testén verejték csorog. A tükör alsó szögletén az én sápadt arcom, rémülettől óriás fekete szemek. Látom magunkat a tükörben, és félek." Helyére rakott mindent és visszatért a szo-

VISSZA
INDEX: 25.244

A népi tárgyak divatja

Ismerősöm, N. panaszkodik: az ÉS glosszátora az elmúlt héten célba vette parasztkancsóit, szőttes párnáit, s nyílvesszőjével nemcsak kedves gyűjteményét, de őt magát is megsebezte. A kifogásolt jegyzet íróját, Sz—y-t ugyanis fölháborítja a régi és népi tárgyak divatja. Úgy véli: a pusztulástól és kicsempészéstől egyaránt megmentett cserepek, bútorok és munkaeszközök azért találhatók újabban mind több „művész- és értelmiségi lakásban", mert státusszimbólumok és egyedüli rendeltetésük, hogy tulajdonosaik e tárgyakkal elkápráztassák látogatóikat.

N. régi gyűjtő és most kesereg. Azt mondja, nem gondolta volna, hogy eljő az idő, amikor vonzalma és nemesnek vélt szenvedélye kompromittálni fogja, s ha nem akarja, hogy proccnak véljék, arra kényszerül: új barátai és ismerősei elől gondosan elreteszelje a lakásbejáratot. Ezt, persze, nem gondolja komolyan. Ő ugyanis tudja, hogy csak megtévesztő következtetésekre lehet jutni, ha az embereket nem munkájuk, személyiségük és magatartásuk alapján minősítik, hanem tulajdonukat és használati tárgyaikat címkézik.

Mondom, N. kesereg, én azonban derülök. Némely népművelő újságíró kishitűsége, egyszersmind fáradhatatlan harci kedve mulattat módfelett. Azoké, kik a kulturális csatatéren markolatig döfködik kardjukat az elmaradott tudatba, noszogatják, hogy változzék végre, megszabják a helyes irányt, s amikor győznek, ismét vívni kezdenek.

Nem tudják abbahagyni.

Így alakul át a szép hagyományok őrzésének harci programja — amint siker koronázza — felszólítássá a hagyományőrzés divatja ellen.

Ahelyett, hogy örülnénk.

Sz—y szerint „a régi és népi tárgyak... eredetiségét csak addig élvezhettük zavartalanul, amíg ritkán találkoztunk velük és jobbára természetes környezetükben".

A szóban forgó tárgyakat jó ideje nem találjuk „természetes környe-

Nevek említése nélkül

„A szellemi tolvajlásról" szóló írásában (ÉS 9. szám) *Rónay György* több plágiumesetről emlékezik meg, de a neveket kíméletesen, tapintatosan — és gavallérosan — elhallgatja. Két klasszikus szentenciára is hivatkozik: „nomina sunt odiosa" — a nevek említése visszatetsző, a múltra vonatkoztatva pedig: „de mortuis nil nisi bene". Ez utóbbi helyes fordítására még visszatérek.

Előtolakszik a kérdés: meddig terjedhet a név elhallgatásának jóindulata? Ha egyszerű elírásról, tévedésről, esetleg helytelen fogalmazásról van szó, akkor valóban felesleges a személyeskedés; megelégedhetünk a puszta korrekcióval, a helyes álláspont leszögezésével, fölösleges a hibát elkövető személyének a kipellengérezése; már csak azért is kerülni kell ezt, mert — hogy én is klasszikus szentenciára hivatkozzam: „errare humanum est" — tévedni emberi dolog, semmelyikünk sem mentes ettől. Észrevehetően ez az ÉS Véleményünk szerint című glosszarovatának a gyakorlata is, magam is ezt követem.

A károsult a maga nevében meg a plagizálást is megbocsáthatja, ezt cselekszi nagylelkűen Rónay György is szellemi kincstárának fosztogatóival.

Ám az effajta kíméletnek is megvan a maga határa. Nem lehetünk kíméletesek akkor, ha a vétkes iránt tanúsított tapintatunkkal akaratlanul is ártatlanokat keverünk gyanúba. Példa erre a Rónay említette múlt századi Boccaccio-eset, amikor is egy köztiszteletben álló (helyesebben magának köztiszteletet kikönyöklő) tudós az idegenből fordított Boccaccióról szóló művét a saját neve alatt jelentette meg. „Mindössze" annyi inkorrektség történt, hogy a „fordította" helyett ez a szó szerepelt: „írta". Rónay itt sem említ nevet, mondván, hogy „de mortuis nil nisi bene". Nos, ezt a latin szólásmondást évszázadokon át helytelenül így fordították magyarra: halottakról vagy jót vagy semmit. Holott a „bene" jelentése nem „jót", hanem „jól", s a halottakról is akkor szólunk jól, ha az igazat mondjuk róluk. Különösen akkor fontos a kellemetlen igazság kimondása, ha elhallgatásával — mint említettem — másokra, ár lanokra háramlik a gyanú. Én dául a fenti eset kapcsán — F caccióról lévén szó — végiggya sítottam magamban az összes ismert „olaszosokat" Császár Ferenctől Zambra Péteren, Radó Antalon, Várady Imrén, Kaposy Józsefen át egészen Zambra Alajosig. De nem tudtam belenyugodni abba, hogy irántuk érzett tiszteletemre, becsülésemre árnyékot vessen a kellőképp meg nem alapozott gyanú; hozzáfogtam hát a nyomozáshoz, melynek során kiderült, hogy egészen rossz irányban szimatoltam: a tettes nem romanista volt, hanem történetesen germanista, mégpedig a hazai germanisztika atyamestere. Ezek után viszont most már a többi germanista érdekében végül is nevén kell nevezni: Heinrich Gusztáv. Mint Rónay is említi: a nagyarányú plágiumot eltussolták, Heinrichnek a haja és szépen ápolt szakálla szála se görbült meg. Erre is van ősrégi kádencia: a kis halak fennakadnak a hálóban, a nagy halak kiszakítják magukat.

Kunszery Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 MÁR 31

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SAJTÓHÍRVEVŐ

GOSZTONYI JÁNOS: DÁNIEL ÉS A KROKODILOK. Bemutató a Miskolci Nemzeti Színházban április 3-án.
CSINGIZ AJTMATOV: A VERSENYLŐ HALÁLA. Bemutató a Mikroszkóp Színpadon április 4-én.
CSEHOV: CSERESZNYÉSKERT. Bemutató az Egri Gárdonyi Géza Színházban április 4-én.
DARVAS JÓZSEF: RÉSZEG ESŐ. Bemutató a Debreceni Csokonai Színházban április 6-án.
LENGYEL MENYHÉRT: SANCHO PANZA KIRÁLYSÁGA. Bemutató a Szolnoki Szigligeti Színházban április 6-án.
KOCSIS ISTVÁN: A KORONA ARANYBÓL VAN. Bemutató a Kecskeméti Katona József Színházban április 6-án.
SZAKONYI KÁROLY: A SZÍNHÁZ JEGYÉBEN. Bemutató az Irodalmi Színpadon április 6-án.
GORKIJ: ELLENSÉGEK. Bemutató a Pécsi Nemzeti Színházban április 6-án.
JONATHAN SWIFT—(JÉKELY ZOLTÁN): GULLIVER AZ ÓRIÁSOK FÖLDJÉN. Bemutató a Bábszínházban április 7-én.

Hangversenyek

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR, A BUDAPESTI KÓRUS, A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ GYERMEKKARÁNAK hangversenye a Zeneakadémián április 1-én.
LUX ERIKA zongoraestje a Zeneakadémián április 1-én.
SZEGEDI ANIKÓ zongoraestje a Zeneakadémián április 2-án.
MARGITTAY SÁNDOR orgonaestje a Zeneakadémián április 3-án.
A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR koncertje a Zeneakadémián április 5-én. Vezényel: Jurij Temirkanov.
A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye a Zeneakadémián április 6-án. Vezényel: Pécsi István.
NERINE BARRETT zongoraestje a Zeneakadémián április 7-én.
A HELSINKI AKADÉMIA KÓRUSÁNAK hangversenye a Zeneakadémián április 7-én. Vezényel: Erik Bergman.

Kiállítások

GYERMEKRAJZ-BEMUTATÓ Kaposváron a Vaszary teremben. Megnyitó: április 5-én.
NOVOTNY EMIL RÓBERT festőművész kiállítása a Csók István Galéria nagytermében. Megnyitó: április 5-én.
SZILVÁSY MARGIT festőművész kiállítása az Ernst Múzeumban. Megnyitó: április 6-án.
BAKONYI MIHÁLY festőművész kiállítása a Fényes Adolf teremben. Megnyitó: április 6-án.
ORVOS ANDRÁS festőművész kiállítása a Derkovits Ifiúsági Klubban. Megnyitó: április 7-én.

Szabó Vladimir

1921

Szabó Vladimir: Budapest százéves

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 MAR 31
ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

1021

TÁJÉKOZÓDÁS

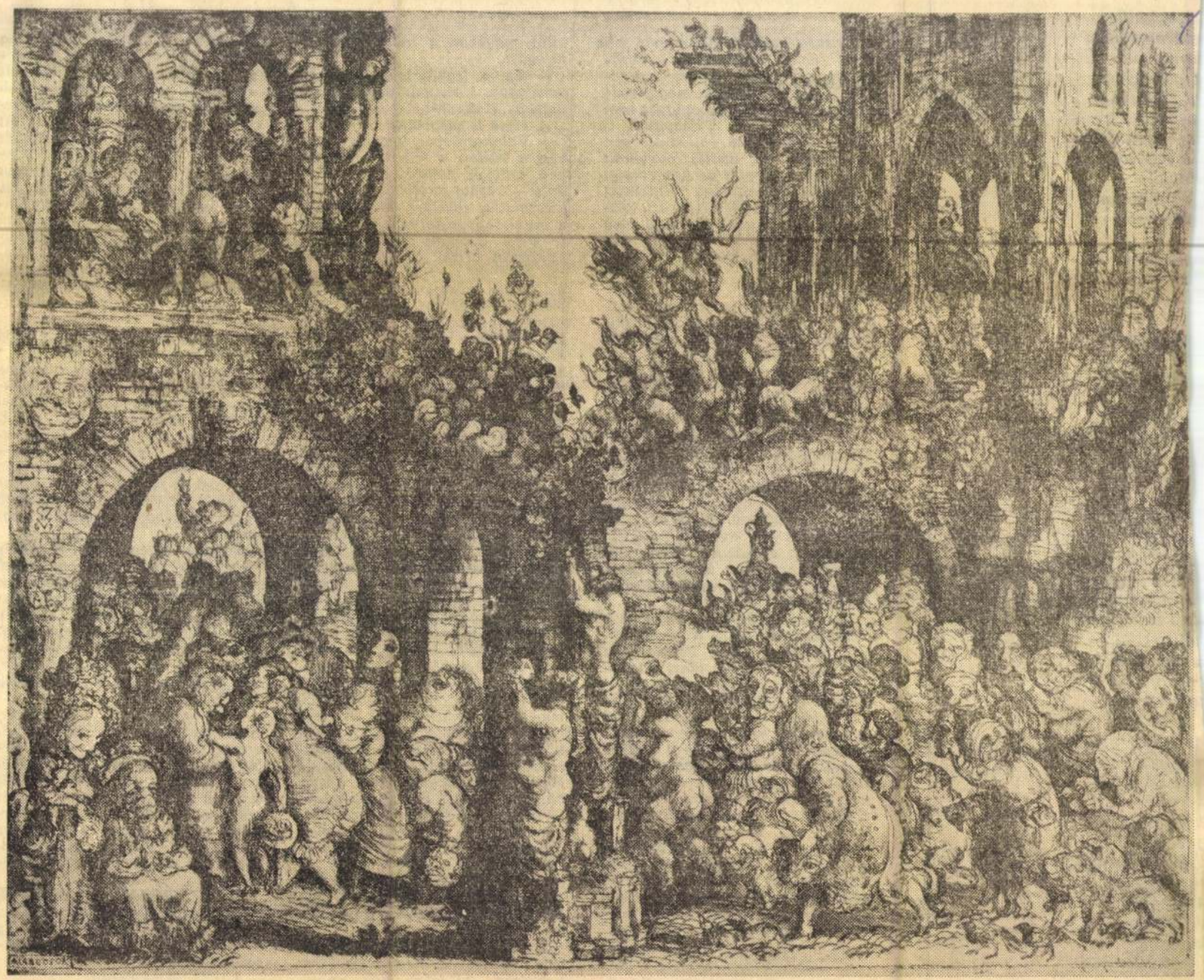

Szabó Vladimir: Álarcosok

hold

cit a hold:
e álmot űz,
ígyat olt:
t messzi tűz.
n szemem
n én
c — szüntelen,
s szögletén,
veken
c ronqvain"),
kékesen

kétesen
bútorok
értelem
ulok!
ablakon
és hiszem,
ő-fokok
nesen
alp alá . . .
falán
elem
eszt,
s arra fenn
reszt.
s tető!
n gyenge jég . . .
hold emel,
ly bennem ég:
lap tükre sem —
elmesen! —
s sávon át . . .
árnya volt!)
ar fog át,
n hold,
ly fölött
ndülök.
lás! Lépdelek
t ver éjfelet! —
szóljatok!
rjetek!
, boldog vagyok,
yse térhetek:
táncolok
világ felett . . .
ntsatok!
éltsetek!

VIDOR MIKLÓS:

Katlan

Ritkán kapunk hírt a már soha meg nem születő regényekről, amelyek végképp álmok maradtak. Végképp, mert aki megálmodta őket, teljes bizonyossággal nem szólal meg többé. Túlságosan is fontos, szorongató vallomást vitt magával, olyat, amitől menekült is jó darabig, mint az ószövetségi próféták óta minden elhivatott ember a küldetésétől. S ezt köznapian úgy fejezte ki, hogy nem akarja elsietni. Várnia kell, míg igazán megérik benne — vagy ő maga nő föl ahhoz, amit nem szabad elhallgatnia.

Csak épp a pillanat megválasztása nem mindig sikerül. A körülmények sem kedveznek, most épp annyi minden van a nyakán! (Mintha nem tudnók, hogy a valóban jelentős teljesítmények szinte mindig a körülmények ellenére születtek meg.)

Egy kis nyugalom kellene, összefogottság, a lélek szélcsendje, hogy meghallgassuk a belső hangot. Kiszakadni a hajszából, megtalálni a környezetet, amelyik megvéd a külső zörejektől és szembesít önmagunkkal. Talán az irgalmasabb évszakot kivárni, egy hajnali kert tágas égboltja alatt, hogy a természet ismét visszafogadjon...

Ilyesféle beszélgetések járnak vissza bennem abból az utolsó télből, mikor a Veres Pálné utcai lakás saroklámpája alatt ültünk Szántó Tiborral. S a — nem is előttem — önmaga előtt fölmutatott bizonyítékra emlékszem: az összehordott jegyzetekre, a lassan megépülő vázra, melyről bátran beszélhet már, beavathat, túljutott azon a ködös sejtés-állapoton, mely még a bepillantó szemtől is szétzilálódhat. A próba ingerelte inkább, hogy élőszóban mérje le hallgatóján. Régi, bevált előkészületi módszer, Mikszáth, Hunyady Sándor is élt vele, s ő közelebb állhatott hozzájuk, mint a másik alkathoz, amelyikből kivész a közlésvágy, ha elárulja, mire készül.

Mert készült rá. Utolsó megjelent regényének befejezésén dolgozott, de már ez izgatta, elutasította magában a haladék-kereső kifogást.

— Ez a legközelebbi, aminek nekifogok. Most már meg kell írnom a „Katlan"-t.

A címe is megvolt.

— Valahol kopár hegyek között van a katlan, a kőbánya közelében, amelyik nemrég még működött — kezdte az elbeszélést. — A kitermelést egyelőre abbahagyták, a munkások elköltöztek a hegyi telepről. Csak az otthagyott berendezést bízzák egy öregemberre. Más dolga sincs, mint hogy megőrizze tavaszig, mire eldöntik, leszerelik-e az egész bányát végképp, vagy folytatják a munkát. Ez az öreg a lányával együtt beköltözik abba a kis hegyi kunyhóba, amit az igazgatóság számára kijelöl, berendezkedik a télre, úgyahogy ellátják tűzifával, élelemmel. Valahol a völgyben van a legközelebbi falu, oda lejárhatnak időnként pótlásért, a szállítás is megoldható. Persze, nem túl kényelmesen: legalábbis egynapos kirándulással ér föl egy-egy beszerző portya, s téli hóvihar esetén nem ajánlatos nekivágni.

Ebből az alaphelyzetből indult volna a történet, mikor kettejükön kívül nincs már ember a bányatelepen. Aztán megkezdődik a hegyi tél, és egy napon magányos férfi vetődik a katlanba. Csavargó? Vagy mélyebb oka is van rá, hogy az efféle isten háta mögötti helyeket keresse? Nem tudni. Befogadják. Talán biztonságosabb is hármasban a hegyek között. És szép lassan megváltozik az élet a kunyhóban. A semmiből érkezett harmadik fölkavarja az állóvizet, a napok új feszültséggel telnek meg. Mert a hallgatag, tagbaszakadt férfi magával hozott valamit odakintről. Talán épp azt, ami elől az apa és lánya idehúzódott: a nyugtalanságot. Vagy ami ellen föl akartak készülni: a fenyegetést. Idillre vágyódtak — kérges, szikár idillre, de a magukéra —, és a sors utánuk jött.

S aztán már a balladák szaggatott sebességével megy végbe, ami hátravan. Az idegen, az emberi társadalomtól távol, hatalmába keríti őket, ő lesz az úr a kunyhóban. S mert a lány kell neki, és útjában áll az öreg, hát elteszi láb alól. Még csak különösebb ravaszkodásra sincs szüksége. És a most már kényre-kegyre kiszolgáltatott teremtés megadja magát. Nem szereti ezt a férfit, még csak nem is vonzódik hozzá. Inkább fél tőle. És elfogadja, hogy apját szerencsétlenség érte. Elfojtja magában a sejtést, mely a tudat fölszabadítása nélkül sosem válhatik bizonyossá. S a némán ráparancsolt hallgatásban él tovább a férfival, észrevétlenül vállalva a cinkosságot.

S mire eljön a tavasz, és a hegyi utakon az emberek visszatérnek a katlanba, mindarról, ami történt, nincs mit beszélni. Elég, ha rábólint a szűkös szavakra, melyekkel a férfi — most már párja, ura és parancsolója — felel a kérdezősködőknek: — Meghalt az öreg. — Akár a sírját is megmutathatják, ha kíváncsi rá valaki. De ki volna kíváncsi rá? Van-e természetesebb dolog, mint hogy az öregek meghalnak.

Ennyi a történet. A váz, amely most már kidolgozatlan marad. Amennyire visszaemlékszem, az írónak nem volt szándékában különösebben egyénítenie alakjait. Egy tömbből faragott, kemény, darabos figura mind a három. Ösztön-lények a kopár katlanban, amilyeneket a könyörtelen dráma megkívánt volna.

S itt megáll a toll. A föltevések, következtetések már a „mi lett volna, ha..." zavaros útvesztőjébe torkollanak. Egy elképzelt regény részletei! Parabolát készült írni? A katlanban megölt emberi lelkiismeret balladájára ráismernünk valóban nem nehéz. Mindez azonban fanyar játék már, szemmeresztés az áthatolhatatlan sötétbe.

Ennyi a híradás a regényről, amelyet nem olvashatunk soha. Az utolsó nyom: ott pillantottam meg a mezsgyén, mielőtt kiszökött volna látókörünkből.

A többi néma csend.

ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

feloldják a laktanyalogságot, ...
olyan nobilis és vállaltam: a hadapród úr
azért járkálhatott sapka és derékszíj nélkül,

pa... mit csinál-
jak vele? Adtam szegény bácsinak tíz cen-

... Keren
jon le ezzel az ostoba
utcán, ne csöngessen

Szabó Vladimir: Molière a tanyán (részlet)

1973. MÁRCIUS 31.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

Szabó Vladimir: Hommage à Dürer (részlet)

6.

Odaszólok a tűz mellett guggoló köszörűsnek, aki talán medvetáncoltató.

Biztatom.

— Szagolj, pajtás!

— Húst sütnek — mondja vigyorogva.

Én pörkölt-szagot érzek, s látom, hogy az asszonyok kipirosodva főzik a vacsorát. Serceg a zsír, pirul a hagyma, „figyel" a paprika.

Értik. Vizsgázott szakács mindegyik.

De valami elmúlt.

A fiatalok a paraszti munka régi tudományát, a kézi kaszálást, a kaszakalapálást, a répasarabolást, a kukoricakapálást, az asztagrakást, a lóbefogást, a fogatosszántást, egyáltalán: a kisüzemi gazdálkodás módszereit nem ismerik.

Elfelejtették, meg se tanulták.

Szabó Vladimir

1021

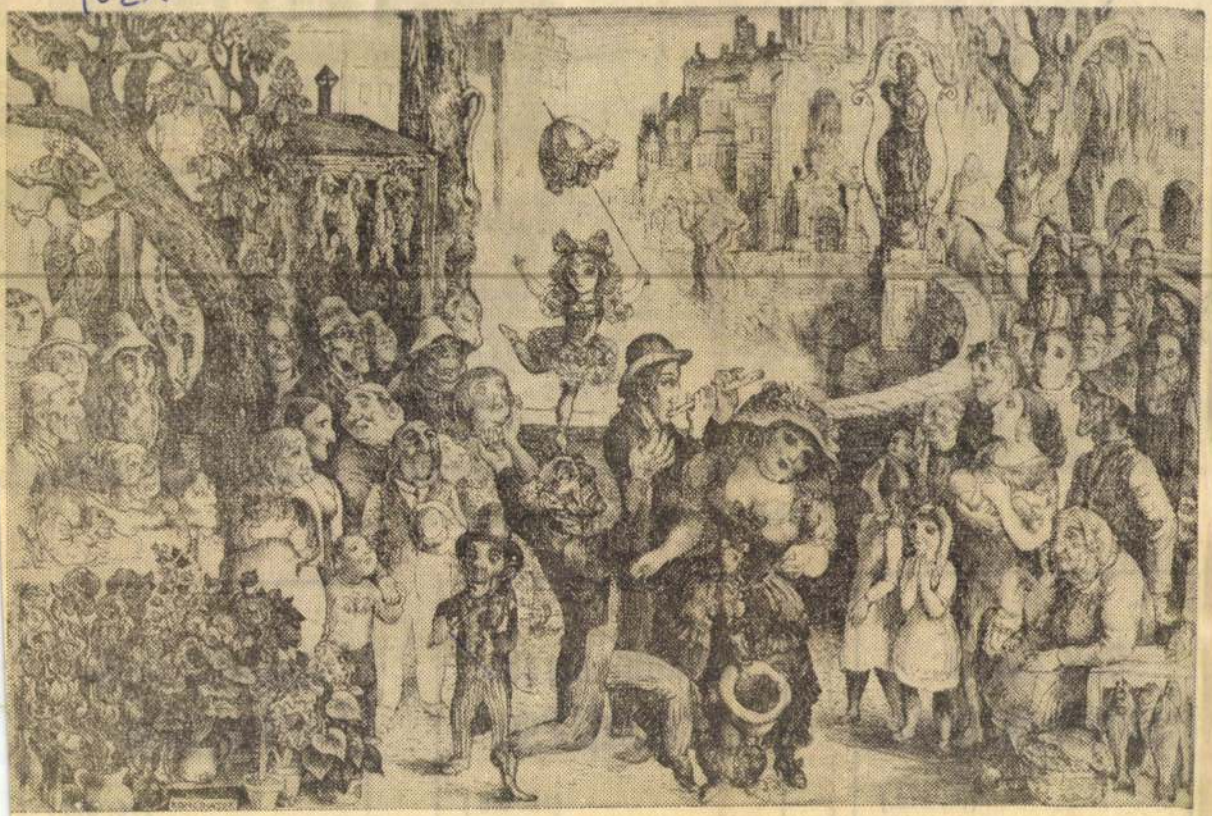

Szabó Vladimir: Komédiások

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 135-068, 337-748, 340-726

Szabó Vladimir: Budapest százéves

Rab Zsuzsa:
GAZDÁTLAN SZAVAK
(14. old.)

Karinthy Ferenc
ELBESZÉLÉSE
(15. old.)

Szekulity Péter
RIPORTJA
(16. old.)

ÁRA: 2,50 Ft

MŰVÉSZET
Budapest
1972 SEP

MŰVÉSZET

1972 SZEPTEMBER * XIII. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

1021

Szabó Vladimir

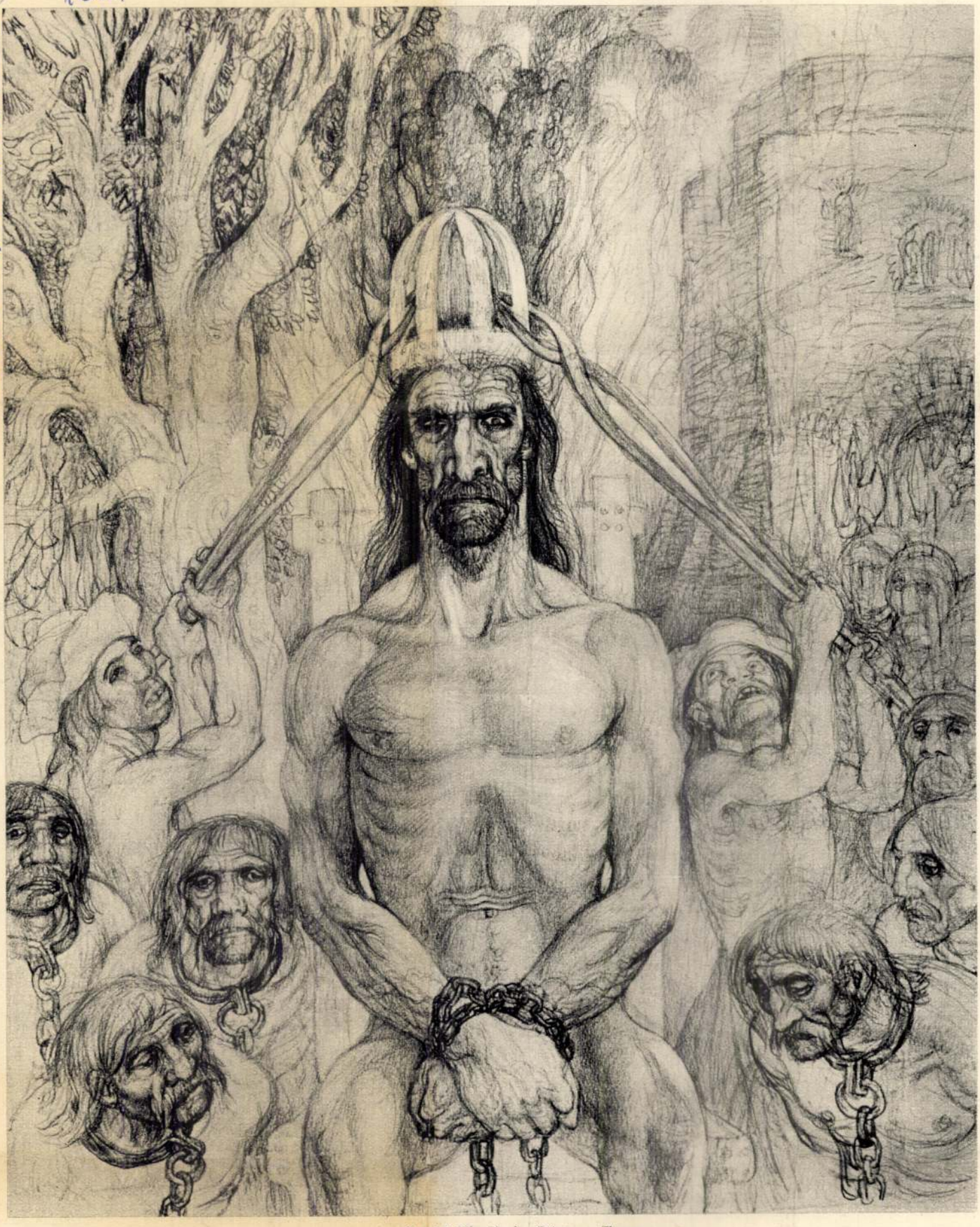

Szabó Vladimir: Dózsa – Дожа

Szabó Vladimir

Földosztás II.,

Rózsa Gyula: A "románok" 1945.után
Művészet, 1977. december - 26.oldal.

Római iskola

MAI MAGYAR MŰVÉSZET

Szabó Vladimir

45

Szabó Vladimir

B. Supka Magdolna /
Szabó Vladimir

Művészet, 1976, 2.

indifference of his companions who could not understand his behaviour. The period, following his studies is also dealt with in this article; namely, it writes about his activity as a painter—poet and it states that this was the period when his ethical and human attiude and his programme developed. Analysing the artist's pictures of this period, Pál Bánszky points to the fact that the most frequently recurring themes of his art are the opposites, more precisely, the lyric, dramatic struggle of the good and the evil. It was also in this same period that the artist was inspired by the surroundings of his birth-place, the people living there, the costumes they were wearing and the territory's intellectual and formal characteristics. The liberation of Hungary in 1945 brought changes in Menyhért Tóth's life too, but he became a significant and individual artist only at the end of the 'fifties. He continued starting from his primary experiences in reality, but his paintings had become symbolic by this time and his sculptural activity became vigorous. Like folk-art, he also represents the world surrounding man in its organic unity; in his pictures, animate and inanimate things, human beings and animals and plants are of the same rank. The exhibitions held at various parts of the country in the 'seventies also express the recognition of his art.

Through examining the details and the periods of development of Menyhért Tóth's artistic carcer, Magdolna B. Supka attempts to approach the whole of the artist' oeuvre. She points out that genuine folk phantasy and that of his own are combined in his art with sophisticated skill, and it is in this way that he was able to sythetize the ancient popular way of expression and the achievements of modern European

Szabó Vladimir, festő

– A GYŐRI MŰCSARNOKBAN Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból tegnap kiállítás nyílt. A tárlaton 37 olajfestmény látható, amelyet az alkotó, magángyűjtők és a Magyar Nemzeti Galéria kölcsönzött Győrnek.

-Hü

Bp. 1977. júl. 9.

8.

Népszabadság,

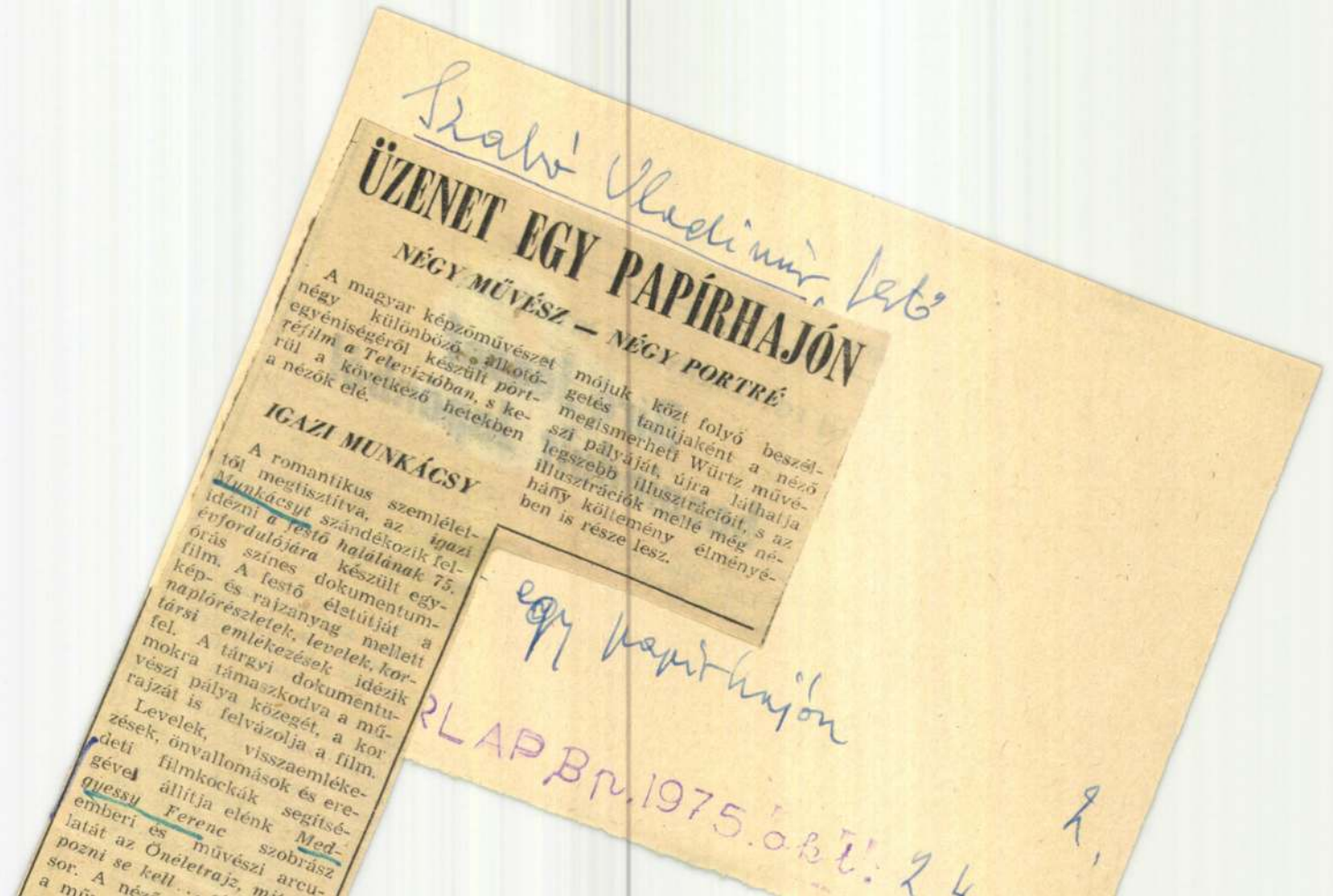

Szabó Vladimír, festő

ÜZENET EGY PAPÍRHAJÓN

NÉGY MŰVÉSZ — NÉGY PORTRÉ

A magyar képzőművészet négy különböző alkotó egyéniségéről készült portréfilm a Televízióban, s kerül a következő hetekben a nézők elé.

IGAZI MUNKÁCSY

A romantikus szemlélettől megtisztítva, az igazi Munkácsyt szándékozik felidézni a festő halálának 75. évfordulójára készült egyórás színes dokumentumfilm. A festő életútját a kép- és rajzanyag mellett naplórészletek, levelek, kortársi emlékezések idézik fel. A tárgyi dokumentumokra támaszkodva a művészi pálya közegét, a kor rajzát is felvázolja a film.

Levelek, visszaemlékezések, önvallomások és eredeti filmkockák segítségével állítja elénk Medgyessy Ferenc szobrász emberi és művészi arculatát az Önéletrajz, mi... pozni se kell ... sor. A néz... a mű...

mójuk közt folyó beszélgetés tanújaként a néző megismerheti Würtz művészi pályáját, újra láthatja legszebb illusztrációit, s az illusztrációk mellé még néhány költemény élményében is része lesz.

egy papírhajón

RLAP Br. 1975. okt. 24

2,

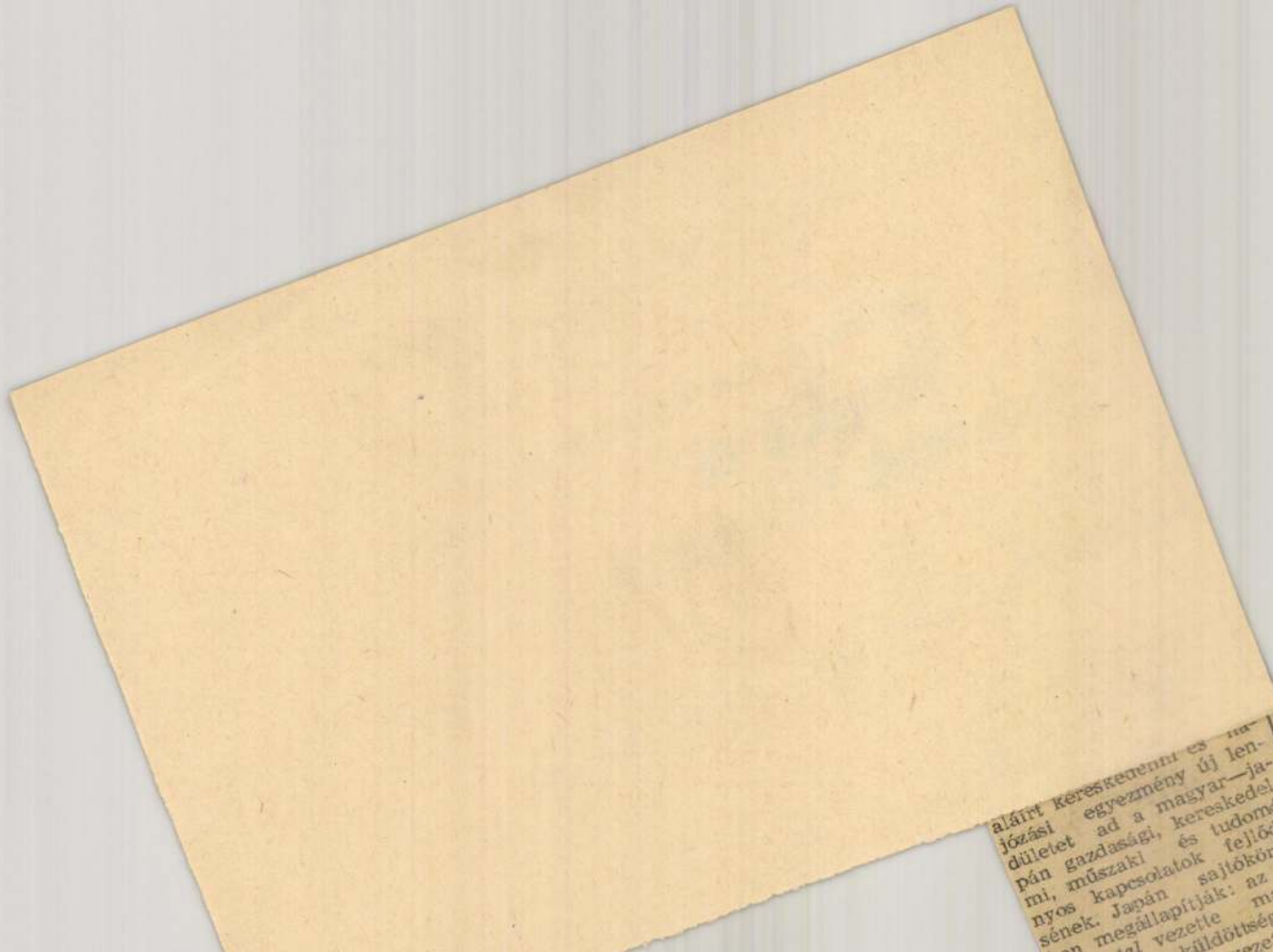

MINDENKINEK - MINDENFÉLE

Divat

A trencskó éve

Visszajött a régi jó trencskó, minden idők divatja — ezúttal kicsiknek és nagyoknak, férfiaknak és nőknek, egyszóval mindenkinek.

A régi, ismert angol Burberry cég, amely most 125 éves, és amelyről a finom, fényes felületű, a háborús évek előtti divatos férfiruhaanyagokat is elnevezték, elégedett lehet. Trencskóit annak idején a hadsereg használta, de férfias szabása miatt a polgári öltözetnek is kedvelt darabja volt, és a divatmeteorológia szerint ismét az lesz.

A párizsi szalonok annyiban módosították, hogy a jelszőrme gombolható alá, kockás szövetbéléssel pedig kigombolt változatokban is készül. Van olyan is, amelyik 85—90 centiméter hosszú és van klasszikus formában, 115 centiméter hosszal is. Az anyagokban és színekben nincs sok módosítás: a drapp és homokszín különböző árnyalatai, a kék szín változatai hódítanak.

A női trencskóknál divat a selymes hatású anyag és gallérfazonjuk is változatosabb. Ezekhez jól illik a 10—15 évvel ezelőtti férfikalap forma, amelyet ki lehet kölcsönözni a férjek és apák régi holmiai közül — s természetesen

Hosszú volt az út a mai nagy teherautó-választékig, amelyek a darabárutól az ömlesztett árukig, a folyadékszállító teherautótól a billenős platójú kocsikig ezerféle kivitelben készülnek. Terepen éppoly jól mozognak, mint az autópályákon. A romlandó árut hűtőteherautó szállítja, speciális teherautó a tűzoltóautó is. Életünk szerves, nélkülözhetetlen részeivé válnak, akár a szomszéd utcába költöztetnek, akár másik kontinensre viszik az exportárut.

Képünkön: modern vonalú Skoda gyártmányú teherautó korszerű műszaki megoldásokkal.

Tudomány

Konténerek egymáson

A nagy szállítótartályokkal — konténerekkel — lebonyolított áruforgalomban az elmúlt évtized során világviszonylatban gyors, mondhatni forradalmi fejlődést tapasztalhattunk, ami ismerve az előnyöket —

kező sorban egyenként lazán lefogyasztjuk.

Összeállítás: az oldal-, és vállrészeket, alapszínű, alapvastagságú fonallal, szem- és sortalálkozás szerint összevarrjuk. Az eleje-háta nyakszél tartalékszemeit, rövidzsinórú 3-as körkötőtűvel vesszük. Az eleje oldalrészen, a szélszemeken (szükség szerint) kiegészítjük, 92 szemmel, patentmintával 4 cm magas pántrészt kötünk. Végül a szemeket, az alapszemnek megfelelően lefogyasztjuk. Az eleje-, hátaujjarészek középrészén megjelölünk 1 szemet, majd ettől jobbra, és balra haladva, minden 13. szemet. E megjelölt szemeket, az alsó széltől kiindulva, felfelé haladva, színes fonallal, szemet utánzó öltéssorral kivarrjuk.

P. V.

Szabó Vladimir

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1982 OKT 9

/1021

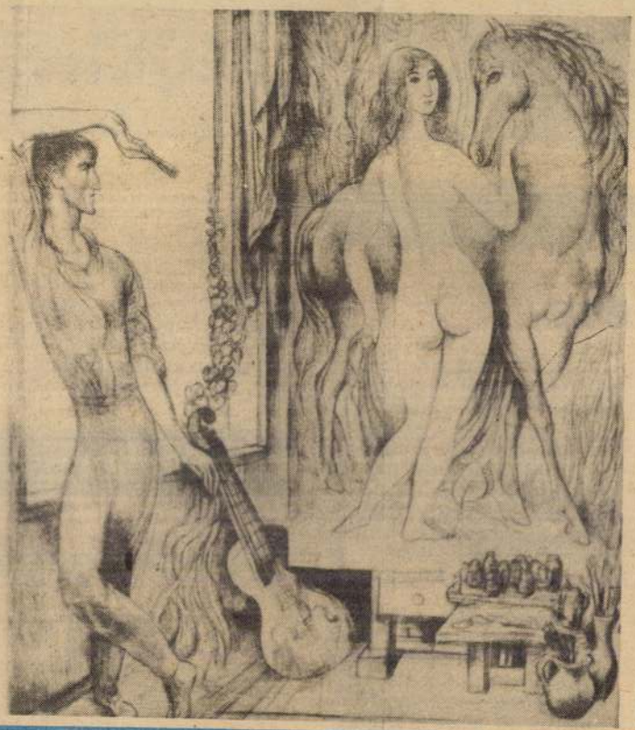

Szabó Vladimir kiállításáról

ság

ból folyik a kék vér. Mikor befejezte, odaállt a nagyapja elé.

— Hát, kész — nyújtotta át neki.

Az öreg ökrölát tett, átolvasta a levelet, aztán a fiúra mosolygott.

— Elmegyek a gyerekkel — vette fel a bundát.

— Vén bolond! Öt év óta nem beszéltél vele — rázta a fejét a nagyanyja. — A kucsmád, te!

Ropogott a kemény hó a talpuk alatt, s az öreg a félúton az árokba dobta a nyársbotot.

— Ez nem kell — kacsintott a gyerekre.

Végigmentek a ház hosszá pitvarán, a nyári konyhából jött a fény. Az ajtó előtt a nagyapja a botja kampójára akasztotta a levelet, aztán hangosan megverte az üveget. A nyíló ajtón bedugta a botja végét, majd szorosan megfogta a fiú kezét, és

Nézett, nézett, aztán egyszerre csak elhúzta foghíjas száját. Gurgulázva tört ki belőle a nevetés.

— Pálinkáért, Örzse! — ugrasztotta az asszonyt.

Elő is kerültek hamarosan a vastag hutapoharak, amelyekbe most sem fért több, csak egy kis gyászúnyi barátság.

Bekes József

SOMOGYI NÉPLAP 5

Szabó Vladimir

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikus, festő művész

SOMOGYI NÉPLAP
1983 JAN 22

1021

Festő. Szabó Vladimir grafikája

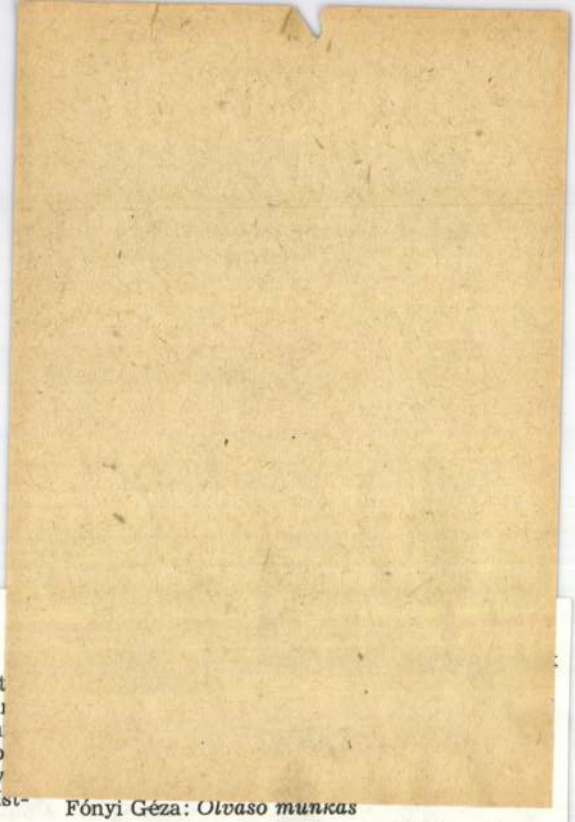

Vilt Tibor: *Gyermekfej háború után*
Pap Gyula: *Kovácsok*

Kommunista képzőművészek kiállítása MKP III. kongresszusa alkalmából (Kmet János, Bokros Birman Dezső, Vedres Má Ferenczy Noémi, Schubert Ernő, Korn Dezső, Bán Béla, Forgách Hann Erzséb Szántó Piroska, Bortnyik Sándor, Pap Gy la, Martyn Ferenc, Berda Ernő, Nolipa István Pál)

A Munkás Kultúrszövetség I. vándorkiállítása — első állomás: Láng Gépgyár (Csók, Berény, Bernáth, Czóbel, Diener-Dénes, Egry, Kmetty, Márffy, Barcsay, Bálint, Korniss, Pap Gyula, Szántó Piroska)

Az Európai Iskola megalakulása

1947

Ferenczy Béni: *Játszó fiúk*
Kisfaludi Strobl Zsigmond: *Felszabadulási emlékmű* (Gellérthegy)

A II. Szabad Művészeti Kiállítás (Kmetty, Berény, Egry, Bernáth, Czóbel, Márffy, Szőnyi, Szobotka, Diener-Dénes)

A „Galéria a 4 Világtájhoz" absztrakt csoport megalakulása

Pogány Ö. Gábor: *A magyar festészet forradalmárai*

1948

Derkovits Gyula posztumusz Kossuth-díja
Ferenczy Béni: *Petőfi*
Kerényi Partizánemlékművének felállítása

Fónyi Géza: *Olvasó munkás*

I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás (Pátzay: *Lenin*, Domanovszky: *Dolgozók esti iskolája*, Ék Sándor: *Felszabadítás*, Szőnyi István: *Krumpliszedők*, Csáki-Maronyák József: *Úttörő felköszönti nagyapját*)

1951

Barcsay: *Evezősök* (mozaikterv)
Szőnyi: *Fuvaros*
Borsos Miklós: *Egry-fej*
Domanovszky: *48-as zászlók átadása*
Kádár—Konecsni: *Vihar előtt*
Bernáth Aurél: *A munkásmozgalom kezdete az építőiparban*
Benedek Jenő: *Partizánok*

Magyar Képzőművészeti kiállítás Moszkvában

1952

Szőnyi és Domanovszky pannói a moszkvai mezőgazdasági kiállításon

Borsos: *Tihanyi pásztor*
Szabó Vladimir: *Lúdas Matyi*
Berény Róbert: *Festőnövendék*
Iván Szilárd: *Szőnyi István*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KRITIKA
Budapest
Szabó Vladimir
1973 4

1021

30 ÉV GRAFIKÁIBÓL

Szabó Vladimir: Budapest 1945
(rézkarc, 23,5×34 cm)

KRITIKA

Szabó Vladimir, festő- és grafikus művelős

102

1978.IX.18. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Ma délután szoborparkot avatnak a Városligetben. Szabó Vladimir festményeit bemutató kiállitás a simontornyai várban, két óra mulva nyilik meg. Vankóné Dudás Juló képeit pedig a Pataki István Müvelődési Központban láthatják mától.

1978. junius 15. Kossuth 18,3o VGné

Esti Magazin

- Budapest, Vörösmarti tér Csontvári terem. A Képcsarnok Vállalat hires belvárosi képszalonjában délután 5 órakor ünnepélyesen megnyitották a Szolidaritási Festménykiállitást. 84 festőművészünk ajánlotta fel egy-egy alkotását az Apardheim elleni harc nemzetközi éve alkalmából. A magyar szolidaritási mozgalom erkölcsi és anyagi támogatására. Kitünő festmények seregszemléjét láthatják itt a művészeti barátok, a mai magyar piktura kedvelői. Neves mesterek hangulatos lirai tájképei, csendéletei, modern kompozicioi sorakoznak a bemutató teremben. Szabó Vlagyimir pl. egy szép mozaiktervét ajánlotta fel. A sok alakos kompozició a békés alkotó, épitő munkát szimbolizálja. Csendéletet láthatunk többek között Hinz Gyulától és Kádár Györgytől. Tamás Ervin festménye, Napfényes tengerpartot ábrázol. Bornemissza László olajképén egy mediterrán város sajátos hangulatát érezzük. Luzsics Lajos balatoni tájat festett meg. Áram Nagy Lajos alkotása viszont a hegyvidéki táj friss szineivel ragad meg. Szantusz Gyula képe Lovas amazonok küzdelmének absztrakciója. És Bekk Judit például Csokrok cimü festményét ajánlotta fel a szolidaritási mozgalomnak. A szolidaritási festménykiállitás minden alkotása természetesen a helyszinen, a Csontváry Teremben megvásárolható. Az első kép, amelyik elkelt, Barcsay Jenő Templom cimü kisremeke volt.

1974. XII. 21. 16.30. / / V. Televizió

Szabó Vladimir

Képes Krónika

- Lakáskulturáról nem beszélhetünk könyvek nélkül, különösen nem a képzőművészetre vonatkozó könyvek nélkül. Az utóbbi években hihetetlenül megnőtt ezeknek a példányszáma, különösen akkor feltünő ez a növekedés, hogyha mondjuk a háborus évek, vagy a háboru előtti időszakok példányszámaival hasonlitjuk össze. A régi, általában 600-tól ezerig terjedő példányszám helyett, ma kizárólag 18 ezer példányszámokról beszélhetünk. A legujabb könyveket, Tarisznyás Györgyi ismerteti most.

- A kortárs magyar müvészet megismertetését szolgálja, a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalatának tetszetős sorozata, a mai magyar müvészet. Legutóbbi négy kötete, Szabó Vladimir, Marcal István, Kiss István, és Dávid Károly müvészetét elemzi röviden, tömören. Sopka Magdolna, Szabó Vladimir látásmódjának eredetiségére hivja fel a figyelmet, és azt irja a mesterről, hogy müvészetéhez elsősorban azok vonzódnak, hogy gyermekkoruk után sem szakadtak el a meséktől. A régiséggyüjtők kincsein tünődik, sok furcs a tárgy veszi körül. A Zene a müteremben, különös hangulatu álomvilágot idéz.

Marcza István szobrászmüvészt, Riha Margit tanulmánya mutatja be. A müvész arra törekszik, hogy mind a formát, mind pedig a mondanivalót tekintve, korát tükrözze. Balatonalmádiban látható, a Napernyős nő cimü szobra. Móricz portréja, kifejezi az iró egyéniségét.

Kiss István szobrászmüvésszel Kovács Gyula tanulmánya ismertet meg bennünket. REndkivül hatásos a felröppenő galambssoportot ábrázoló kisplasztikája. Közismert a centenáriumi emlékmü, amely Pest, Buda, és Óbuda egyesülésének 100. évfordulójára készült.

A közelmultban elhunyt Dávid Károlynak, kiváló épitészünknek életútját, és müveit, Máté Pál elemzi. A Ferihegyi repülőtér repzezentativ, de egyben megnyugtató hatásuk. A Népstadion tervezése is Dávid nevéhez füződik. A Magyar Optikai Müvek Müvelődési Házát is ő tervezte.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 SEP 10

NÓGRÁD

Szabó Vladimir

— Ma nyílik Diósjenőn a Szentgyörgyi István Művelődési Házban az „Ellenpontok” című reprodukciós kiállítás Szabó Vladimir és Hincz Gyula festőművészek alkotásaiból. 1021

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB 18

Hajdúbihari Napló

Szabó Vladimir kétszeres

EI BIZOTTSÁG grafikusművész

1021

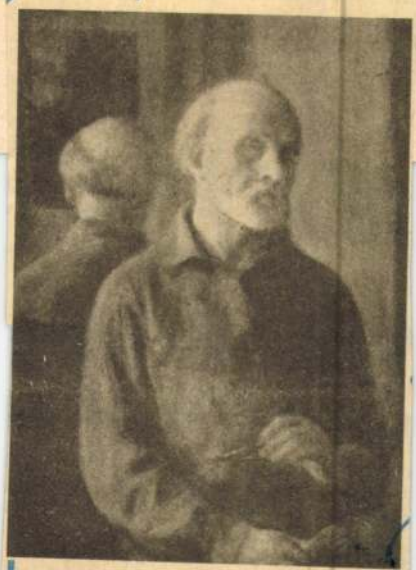

Kiállítás nyílt február 17-én Szabó Vladimir kétszeres Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész grafikai műveiből a *Tudományos Ismeretterjesztő* Társulat művészeti szakosztálya rendezésében. A kiállítást — mely Debrecenben a TIT Csokonai Klubjában március 2-ig tekinthető meg — dr. Tóth Ervin művészettörténész nyitotta meg. Képünkön a művész önarcképe.

Bányász szerezte
soportgyőzelmet. A
oan az elmúlt hét
). Közútépítők még

zett.
A DMTE fé
női csapata n
gós helyezést.

lagy érdeklődé

ecsvággyal küzdött a D

**últ hét végén a legjobb 16 közé jutá
leztek a Magyar Népköztársasági Ku
úgócsapat mérkőzött, köztük két h
a Balmazújvárosi Lenin TSE. Mind
3 I-es együttessel mérkőzött, a DV
a Balmazújváros pedig a Vasas cs
nd a DVSC, mind a Balmazújváros
lött, azonban egyik sem tudta megak
sapat továbbjutását.**

Ú. Dózsa—DVSC 2:0 (

KÖLN 1

Dänemark:
Munksgaard Ltd.
Norregade 6 DK-1165
KOPENHAGEN K.

Finnland:
Rautatiekirjakauppa Oy
Koivuvaarankuja 2.
SF-02670 Hämevaara

Österreich:
Globus
Vertrieb ausländischer Zeitschriften
Höchstädtplatz 3
A-1200 Wien –
Morawa u. CO.
Wollzeile 11
A-1011 WIEN

Schweden:
ALMQVIST ET WIKSELL
Subscription Agency.
26. Gamla Brogatan
S-101 20 STOCKHOLM 1
Wennergren-
Williams A B
Nordenflychtsvägen 70
D 104 25
STOCKHOLM 20

Schweiz:
AZED AG.
Dornacher Strasse 60-62
4000 Basel
PINKUS ET CO.
Froschaugasse 7
8001 ZÜRICH 1

Bulgarien. Deutsche Demokratische Republik Polen. Rumänien und Tschechoslowakei.
Bestellungsannahme bei allen Postämtern

Jeder Zweig d
schaft hat sich in
ner Entwicklung
sonderen „Slang"
es haben sich
eingebürgert, die
Wissenschaftler
und verstehen. N
die die gesamte
betreffen, wahrha
Entdeckungen, werden auch dem Laien zugängig. Zu diesen Begriffen gehört seit einigen Jahren der Streß. Die Redewendung „ich bin ständig nervös" hört man immer häufiger in folgender Version: „Ich befinde mich in einem anhaltenden Streß".

Gegenstand der Streß-Theorie — die untrennbar mit dem Namen des weltbekannten kanadischen Wissenschaftlers ungarischer Abstammung, *János Selye*, verbunden ist — ist die Anpassung des menschlichen Organismus an äußere physische und psychische Einwirkungen.

Kontakte zur Altheimat

Professor Selye gelangte mit jungen Jahren, 1918, nach Kanada. Der 69jährige Wissenschaftler ist Ehrendoktor zahlreicher Universitäten,

als Gast der Ungarischen Akademie der Wissenschaften einige Tage in Budapest auf. Von seinen Büchern wurden „Unser Leben und der Streß", „In vivo" und „Vom Traum zur Entdeckung" mehrfach verlegt.

Der „Vater" der Streß-Theorie sucht selbstverständlich auch in seiner Wahlheimat Kontaktmöglichkeiten mit den Ungarn. Deshalb traf er während der vor wenigen Wochen abgeschlossenen Olympiade in Montreal bei einem Abendessen, das die ungarische olympische Gesellschaft in Kanada zu Ehren der Wettkämpfer gab, mit ungarischen Sportlern zusammen.

Nach dem Abendessen gab der weltberühmte Professor *István Kutas*, dem Generalsekretär des Ungarischer Fußballverbandes, ein Interview. Im Laufe des Ge-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 SEP 6
Budapester Rundschau
Vladimir Szabó
1021

In ihrer vorliegenden Ausgabe stellt die BR den Grafiker und Maler Vladimir Szabó vor. Dazu s. Beitrag S. 11 und Reproduktionen seiner Werke S. 2. 4. 10. 11. Bild oben: Hortobágyer Brückenmarkt. (Radierung und Kaltnadel, 1967)

Foto László Mikó

uwohnungen

Einer der anschaulichsten Entwicklungsindizes ist der Wohnungsbau. Im vergangenen Planjahrfünft wurden 80 000 neue Wohnungen er-

Bis jetzt stehen uns zwar nur die Angaben der ersten sieben Monate zur Verfügung, doch anhand derer können wir behaupten, daß sich auch in diesem Jahr der Fremdenverkehr beträchtlich entwickelt hat. Bis Ende Juli überschritten 5 105 000 Ausländer unsere Landesgrenzen. Davon kamen 3 634 000 aus sozialistischen Ländern.

Die Zahl der Ungarn, die ins Ausland reisten, lag Anfang August schon über 2 Millionen und damit um 14 Prozent höher als im vergangenen Jahr.

Zwischen den Reisebüros, Ämtern des Fremdenverkehrs, Unternehmen des Ho-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 SEP 6

Budapester Rundschau

Vladimir Szabó

1021

Vladimir Szabó: Maler und Modelle (Öl)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

KISALFÖLD
1977 JUL 12

Szabó Vladimír
Munkácsy-díjas festő
1021 Budapest, Hárshegy

Képek meseországból

Szabó Vladimír tárlata

Ecsettel mesélő, dús fantáziájú művész tárlata nyílt meg pénteken a Győri Műcsarnokban a XII. győri nyár alkalmából. Az ecsettel mesélő művész, *Szabó Vladimír* kétszeres Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, akit betegsége megakadályozott abban, hogy személyes jelenlétével is megtisztelje a tárlatnyitót. Így csupán a képzeletünkre szorítkozhatunk, hol nem volt meseországot keresvén, ahonnan az alkotói fantázia küldi gyermeki izgalmat keltő csodás üzeneteit.

A képzelet „csupán" lekezelése persze, éppen Szabó Vladimír esetében nem helyénvaló. Szabó Vladimír felméri a fantáziát teljes mélységében, képein bejárja a tapasztalás előttit, a tapasztalás utánit, a meséből indul ki, hogy eljusson a valósághoz, hogy a valóságtól jusson el ismét a meséhez, amelyre kortól függetlenül minden önmagához őszinte embernek szüksége van.

Szabó Vladimír meséje nem öncélú, nem megalkuvó menekülés a realitástól, hanem a művészet erejének hites bizonyítása a biblikus, misztikus elrévedés árnyéka nélkül, ha mindjárt a napsütötte, vihar utáni égboltok tesznek is az ellenkezőjére fél utalást. A festő fogja a varázsecsetet *(A festő varázslata)* megvéníti az ifjút, elcsúfítja, csontvázzá mezteleníti a szépet, s gonoszságában maga is karvalyorrú, púpos hátú öregemberré törpül, ahogy a folyamat visszafelé is érvényes. *A húsiparos rémálma* apokaliptikus látomás arról, hogy az embert kiméró húsboltban állatok tolonganak. Az elvonatkoztatott emberi rossz kisarkított megjelenítése, a „fordítva is lehetséges" eljátszása a természet egységének dialektikus felfogására figyelmeztet. Szimbolikus értelmezésben minden rajtunk kívül állónak a figyelembevételére, a világ ismereteinket, képzeletünket egyaránt meghaladó teljességére.

Feltűnő a belső terek külvilágot kirekesztő, gyakori szerepeltetése a képeken. Azt a meseszerű biztonságot nyújtják, amelyet a sűrű rengetegben vándorló szegénylegénynek nyújt a jóságos öreganyó kunyhója. A női alakok felnagyítása és a gnómmá nyomorított férfialakokkal szembeni felszépítése szintén a matriarchátus elvű mesevilág művészi megfelelője. A *Kintornás*, az *Öreg hegedüs*, a *Régiséggyűjtő*, a *Farsangi hajnalok*, a *Régi cukrászda*, a *Macskabarátok* is a meseszerűség szféráiba ragadták a képzeletet, ugyanakkor vonzó, elmélázó nosztalgiák, fájó elégiák. A természet megmásíthatatlan törvénye elleni lírai tiltakozás a *Tengernél* időtlenné merevített hangulata. Ennek a lebegő, éteri világnak szerves tartozéka a zene, amely nem egy képnek meghatározó motívuma. *(Öreg hegedüs, Hegedűóra.)*

P. M

REPBEN

Rövid időn belül korszerűsödnek a javításra szolgáló eszközök is, ígérte a vállalat igazgatója:

— Egy harmincezer tonna öntött aszfalt előregyártására képes berendezést tervezünk — mondta. — Eddig az utcákon is látható mozgó kocsikban főztük az aszfaltot, s ezek hordták a helyszínre, ahol kézzel kenték fel az anyagot. Nyolc-tíz óra kellett a főzéshez, két óra a bedolgozáshoz. Ez nyilvánvalóan lassú.

Az ismert kocsik hamarosan eltűnnek az utakról. Az aszfaltot a központi telepről szállítják majd gyors járművek a helyszínre, s az elképzelések szerint a simító szerszámokat, a „kátyúzókat" is gépek váltják fel. Túl azon, hogy a jelenleginél csaknem háromszor több aszfalttal dolgozhat a vállalat, javul annak a minősége is. Ugyanakkor pedig lehetővé válik, hogy a téli hónapokban is dolgozhassanak. Emlékeztetőül: jelenlegi technológiájával csak kora tavasztól késő őszig tud dolgozni a vállalat.

Jobb összhangban

A lezárt útszakaszokon, a toldozott-foltozott útdarabkákon bosszankodók szemszögéből ugyan csaknem közömbös, de tény: ez legtöbbször „közös munka eredménye". Az útépítők munkája nagyon sokszor kapcsolódik a közműépítők tevékenységéhez. Nagyon sok rossz példát szült már a szervezett együttműködés hiánya. So-

A KISZ és SZ

felhívása nyomán

Fiatalok a munkásvédelemben

Egyéni megbízatás — közösségi érdek

Lendületes kibontakozás

A Szakszervezetek Győr-Sopron megyei Tanácsa és a KISZ Győr-Sopron megyei Bizottsága néhány hónappal ezelőtt közös akcióprogramot és felhívást készített a KISZ ifjúsági munkavédelmi felügyelői mozgalom életrehívására. A két tömegszervezet legfelsőbb fórumain megfogalmazott határozatok között mindig fontos feladatként szabták meg a dolgozók testi épségének, egészségének védelmével kapcsolatos érdekvédelmi munkát. Ennek megvalósulása érdekében az SZMT elnöksége és a KISZ megyei bizottsága felkérte a vállalatok, intézmények, iskolák, szövetkezetek szakszervezeti és ifjúságmozgalmi vezető testületeit, hogy közösen bízzanak meg ifjúságvédelmi felügyelőket, akik tagjai lettek a munkavédelmi bizottságoknak a gyáregységekben, műhelyekben.

Az ifjúsági munkavédelmi felügyelői mozgalom fő céljai között szerepel a szakszervezeti és a KISZ-szervezetek szorosabb együttműködése az üzemi balesetek, a munkaegészségügyi ártalmak megelőzésében, a veszélyforrások, a káros környezeti hatások megszüntetésében. A mozgalom segítségével állandóvá kívánják tenni a nevelői tevékenységet, s az ifjúmunkások, technikusok, mérnökök széleseob körének bevonásával jó utánpótlást teremtenek a szakszervezetnek.

Az ifjúsági munkavédelmi felügyelők részt vesznek a biztonsági szemléken, munkavédelmi bejárásokon, összegyűjtik a fiatalok véleményét, javaslatait, munkafelügyelővé, legtöbbet a textiles szakszervezet tagjai közül. A választás után tizenöt vállalatnál már megtörtént az ifjúsági felügyelők oktatása. A mozgalom kibontakozásának gyorsítására az SZMT felügyelői tanfolyamot szervezett, amelyen tizenöt fiatal vett részt, sőt néhány helyen az ifjúsági munkavédelmi felügyelők már biztonságtechnikai vizsgát is tettek.

A megválasztott fiatalok többsége néhány hónap alatt eredményesen kapcsolódott be a munkavédelembe. A balesetek vizsgálata mellett önálló ellenőrzéseket végeztek. A megválasztottakon kívül szép számú fiatal dolgozik az őrmozgalomban, a Radar-mozgalom résztvevőjeként, segíti a fiatalok nevelését, rendszeresen ellenőrzi a nők és a fiatalkorúak megkülönböztetett jogainak érvényesülését.

Legkedvezőbb fogadtatásra azon helyeken talált az ifjúsági munkavédelmi mozgalom, ahol már az SZMT és a megyei KISZ-bizottság felhívása előtt foglalkozott a KISZ-szervezet munkavédelemmel. (ÉPFA, Soproni Öntöde.)

Az SZMT osztályvezetői tanácskozásán állást foglaltak a mozgalom előtt álló feladatokról. Mindenekelőtt szorgalmazzák, hogy azoknál a vállalatoknál is válasszak meg a munkavédelemmel foglalkozó ifjúsági felügyelőket, ahol a vizsgálat idején még nem tettek eleget az SZMT és a KISZ megyei Bizottsága felhívásának. Így a Magyar Vagon- és Gépgyárban, a Kisalföldi és a Lajta-Hansági Állami Gazdaságban, az Erdőgazdaságban, a XV. AFIT-nál, a Tégla- és Cserépipari Vállalatnál, valamint a Győr-Sopron megyei Tanácsi Építő- és Szerelőipari Vállalatnál. Felhívták a mozgalom helyi irányítóinak figyelmét, hogy igényeljék a pártszervezetek és a szakmai szakszervezetek megyei bizottságainak segítségét.

Az új ifjúsági munkavédelmi mozgalom első eredményei biztatóak, kiszélesítése, formáinak, módszereinek kialakulása és megerősödése nem kismértékben

Goya-képek Budapesten

Két Goya-festmény érkezett Budapestre a madridi Prado Múzeumból. Több mint egy évig lesznek láthatók a Szépművészeti Múzeumban. Francosco Goya e két remekét — az Óriásosdit és a Bikaviadalt — a jeles spanyol mesterről elnevezett teremben állították ki. A spanyolországi Goya-kiállításra a budapesti múzeum a Vízhordó és a Köszörűs című képeket kölcsönözte.

Pannon enciklopédia

Megjelent a Pannon enciklopédia első — összefoglaló — kötete. A tizenegy részesre tervezett sorozat a Pannon Könyvkiadó gondozásában lát napvilágot. Az enciklopédia a magyarsággal és Magyarországgal kapcsolatos ismeretek bő összefoglalója. Az első könyv egyetlen kötetben sűrítve tárgyalja a Kárpát-medencében történteket. A következő kötetek már önállóan foglalkoznak majd az egyes témákkal. A következő, a tervek szerint 1994 májusában jelenik meg.

Vasarely-tárlat az írószövetségben

Victor Vasarely életművéből láthatnak válogatást az érdeklődők hétfőtől a Magyar Írószövetség épületében. Csepei Tibor zeneművész-író magángyűjteményének több mint száz darabját ajánlotta föl a tárlatra. Az írószövetség több évre kapta meg az anyagot letétbe, és a Vasarely-munkákat vándorkiállításként Egerben már be is mutatták. A Bajza utcai tárlat december 3-ig tart nyitva.

Mozart zongoraverseny

Bogányi Gergely nagysikerű koncertjével befejeződött a Zeneművészeti Főiskolán az Állami Hangversenyzenekar és az IBM Magyarország által közösen szervezett Mozart-zongoraverseny. A tavaszi elődöntőből három főiskolás versenyző jutott a döntőbe. Az eredményhirdetésre december 6-án kerül sor. A díjkiosztó ünnepség után Frankl Péter, világhírű magyar származású zongoraművész lép föl s Mozart c-moll zongoraversenyét adja elő.

Marosvásárhelyi premier

Egy héttel a budapesti Nemzeti Színház-beli ősbemutató után Marosvásárhelyen is bemutatták Sütő András Az ugató madár című színdarabját. A darabot Kincses Elemér rendezte. A bemutatón jelen volt Ablonczy László, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója is. A szerzőt és a darab szereplőit lelkesen ünnepelte a közönség.

Eltiltott művészek gálaestje

Az eltiltott művészeknek nyújtott fellépési lehetőséget dr. Ribár Géza ügyvéd, aki a vészkorszak idején alapított színházat. Ötvenöt évvel ezelőtt a fővárosi Wesselényi utcai Goldmark teremben léptek pódiumra azon jeles magyar művészek közül sokan, akiket az első zsidótörvény fosztott meg hivatásuk gyakorlásától. A színház alapításának jubileumáról gálaesten emlékeztek meg a Városháza dísztermében; dr. Ribári emlékérmet kaptak többen.

SZIMBÓLUMOK EREJÉVEL

Szabó Vladimir emlékkiállítása Siófokon

Balatoni kötődés — Az öröm, a valóság és a szépség szintézise

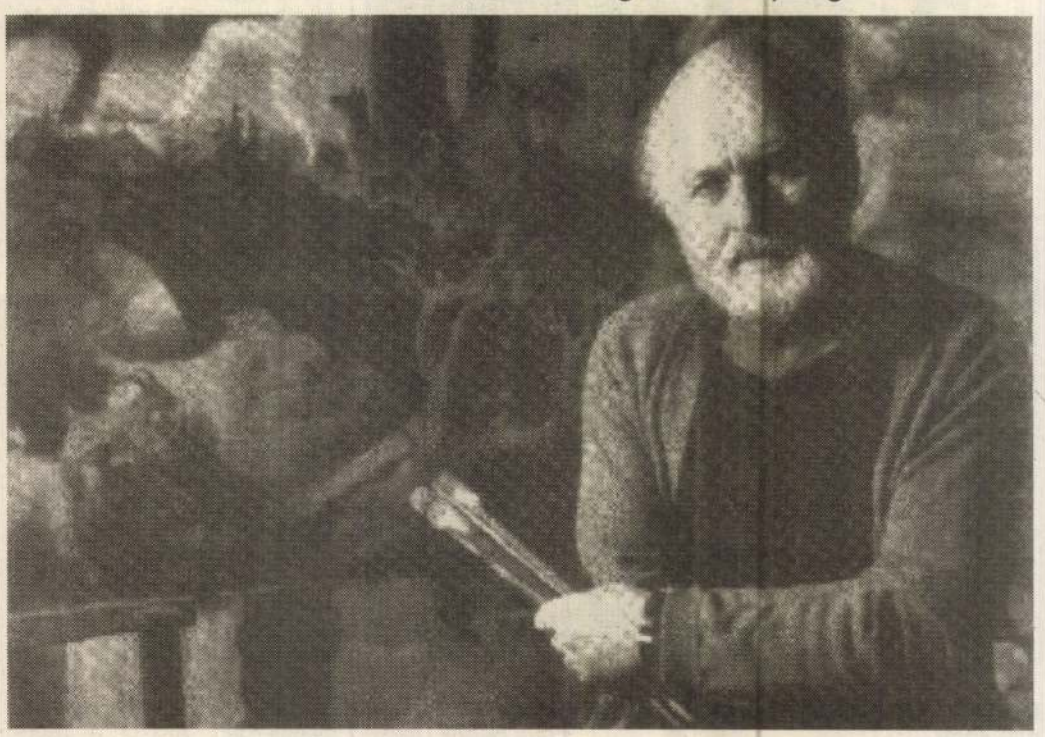

Szabó Vladimir egyszer tréfásan megjegyezte, hogy ő semmi mást nem csinál, csak figyeli és csodálja az életet. „Az ámulás és bámulás oldalán állok, amíg élek" — vallotta. Azonkívül a magány és a melankólia, ami első sorban jellemző volt rá: föl tudott oldódni a természetben, és a festészetben nyert nyugalmat. Mindig is a teljes világ valósága izgatta a legjobban, egy örökké tartó végtelen kutatás — amely kimeríthetetlen s legalább olyan fontos, mint a mű szépsége. Az öröm, a valóság és a szépség szintézise tükröződik a képeken.

A festő elmélyülő és magányos, de amikor a mű elkészül és örömet okoz, akkor megnyugszik, a feszültség rendet teremt benne: vagyis a festészet anyaga mindig az ember belső misztériuma. Finom fénye, képeinek szimbólumai annak a reménynek, hogy érdemes élni. A párák, a halvány sejtelmes ködök emlékeztetnek létezésünk tünékenységére.

Valóban. Ez az állandó figyelés, az önarcképszerű figurák, a burjánzó és pusztuló bokrok, a virágzó és hervadó virágok, az ég felé növő és a korhadó, szakállas fák, a pompás női testek és az elmúlás felé közeledő öregek megejtően együttérző ábrázolása, Szabó Vladimir képein több mint a valóság: rejtelmeink faggatása, vetkőztetése.

Az 1905-ben Balassagyarmaton született Szabó Vladimir 1991. december 31-én hunyt el. *Rudnay Gyula, Csók István* és *Vaszary János* tanítványa volt ifjú korában, a harmincas években. Itthoni tanulmányait tovább csiszoltatta római ösztöndíjasként még a II. világháború előtt, majd az ötvenes-hatvanas években a francia tanulmányutakkal.

Minden bizonnyal kevesek körében ismert, hogy Szabó Vladimir nagyon kötődött a balatoni tájhoz. Évtizedekig járt ide vitorlázni, s jó kapcsolatban volt *Muzsinszki Nagy Endrével,* a Siófokon élt egykori nagybányai festőművésszel. Kedves emlékként idézte fel, hogy Balatonszemesen az ő tulajdonuk volt az Alsó-Fürdőtelep első épülete, melyet édesapja Eötvös Károlytól vásárolt meg 1912-ben. Ismeretes, hogy a Dukai Takáchok révén Szabó Vladimir vérrokona volt a magyar költészet „szellemóriásának", Berzsenyi Dánielnek is. Szabó Vladimir grafikáiból és olajképeiből rendezett kiállítást a siófoki Kálmán Imre Múzeum, s *Kratochwill Mimi* művészettörténész nyitotta meg. A tárlat február 28-ig tekinthető meg.

Szabó Vladimir festőművész (1905–1991)

Matyikó Sebestyén József

Továbbgondolva

Cigánysors régen és ma

Sára Sándor-sorozat kezdődött a televízió második csatornáján. Annyi neves filmcsináló után kijárt már ez a megtiszteltetés az operatőr-rendezőnek is. Igaz, személyét a közvélemény most elsősorban úgy tartja számon, mint a politikai viták kereszttüzébe gyakorta belekeveredő Duna Televízió vezetőjéét. A filmbarátoknak azonban megmarad ő már „csak" és főként rendezőnek (nem mintha operatőrként nem alkotott volna emlékezeteset).

Sára a magyar filmművészek azon körébe tartozik, akik az úgynevezett puha diktatúra első nagy olvadásának idején, a hatvanas évek elején kezdték pályájukat. Ekkoriban jutottak egyre több lehetőséghez a későbbi évtizedek meghatározó egyéniségei. Találomra említve közülük, például: Makk Károly, Fábri Zoltán, Jancsó Miklós, vagy a sokszor, kiváltképpen a kezdeti időkben, az alkotótársként is feltűnt Gaál István (a közelmúltban róla is sorozat emlékezett meg születésének 60. évfordulója tiszteletére).

Elsőként a pályakezdő, 1962-1968 között készült kisfilmek kerültek adásba: a Cigányok, a Vízkereszt, az Egyedül, a Pro Patria. Jellemző rájuk a problémaérzékenység, a nyílt szókimondás, a részvét és személyes felelősségérzet, a közbelépés, vagyis a cselekvés szelíden számonkérő sürgetése. A rendező nem vádol – megteszik helyette a képei, a szereplői. Kritikája élességét tompítja a lírai látás- és ábrázolásmód. Ez alapvonása Sárának. Egyformán jellemzi dokumentum- és játékfilmjeit.

A szóban forgó dokumentumfilmek a sors – vagy kinek, minek? – a fintora nyomán tartalmukat tekintve nem öregedtek. A tanyasi ember helyzete ma is mostoha, az idős emberek és a gyerekek elhagyatottsága most is kínzó mindennapiság. Létezik közöttünk az értelmetlen, a kijátszott hősiesség hamis pátosza, sokfelé hangoskodnak – egyre magabiztosabban – a prófétái. S ott a cigányság – saccolt – 6-800 ezres tömege. A kisfilm, jellemzően az akkori magyar közélet szemérmességére és statisztikai pontosságára, 200 ezer cigányról tesz említést. Hát igen, a többi százezer „újmagyar" lett (ahogyan tréfás-gúnyosan akkortájt nevezték).

Az ötven-hatvanas évtized körül kezdődött a putrik felszámolása, a cigányok dolgozhattak, tanulhattak, lehetővé vált előttük a társadalmi beilleszkedés és felemelkedés. Persze a tisztázatlanság, hogy integrálódjanak vagy asszimilálódjanak a társadalomba, megnehezítette, felemássá torzította a fejlődést. A korán jelentkező, majd rövidesen elmélyülő gazdasági nehézségek pedig sokak esetében kérdésessé tették azt. Erre fejelt rá a rendszerváltozás, amely minden szempontból felkészületlenül érte a cigányságot. Töredék iskolázottság, roppant hiányos műveltség, identitászavar, vészes munkanélküliség. Mindez fokozta e társadalmi réteg, népcsoport kiszolgáltatottságát.

Ma ott tartunk, hogy a három évtizeddel ezelőtti társadalmi feladat semmit sem változott. Ugyanúgy érvényes a kölcsönös cselekvésvállalás követelménye is. Azaz a cigányok akarata, részvétele nélkül a cigányokat nem lehet felemelni.

Ebben a munkában pedig azoknak kellene aktívan élenjárni, tisztességgel, áldozattal, akik már vitték valamire — kiemelkedtek.

(Sulyok)

Kisgrafikák Mohácson

A Duna-parti város történetéhez és kultúrájához kötődő kisgrafikai pályázat alkotásainak tárlatát a hét végén nyitották meg a fennállásának kilencszázadik évfordulóját ünneplő Mohácson. A polgármesteri hivatal a helyi Bartók Béla Művelődési Központtal és a Junior Art Alapítvánnyal közösen írta ki a kisgrafikai pályázatot, s Magyarországon kívül Ausztriából, Romániából és Szlovákiából küldte be negyvennél több alkotását 18 művész. Legtöbben a messzeföldön híres busójárást örökítették meg. A pályázat első díját Sárkány Győző történelmi rajzsorozata érdemelte ki.

Minden szerdán

TITÁN AKCIÓ

HV3 húsdaráló Moulinex	10 390 Ft helyett 8800 Ft
HV 2 húsdaráló Moulinex	6950 Ft helyett 5900 Ft
MA 8505 mikrohullámú sütő 241	24 800 Ft helyett 20 200 Ft
ZM 11 mikrohullámú sütő 111	16 900 Ft helyett 14 400 Ft
Rowenta olajsütő német	6790 Ft helyett 5790 Ft
EK 100 elektromos kés	2570 Ft helyett 1870 Ft
TS 326 gyümölcscentrifuga	6000 Ft helyett 5100 Ft
Aroma kávéőrlő	1420 Ft helyett 1100 Ft
CG 164 kávéőrlő	1290 Ft helyett 1000 Ft
MM 2 mixer	1890 Ft helyett 1510 Ft
Lady Sauna	5500 Ft helyett 4100 Ft

Várjuk érdeklődésüket!

Címünk: TITÁN 22 áruház
Kaposvár, Baross u. 18.

(26377)

Rosszul lett a színpadon — hangverseny közben

Orosz zongoraművésznő halála

A Californiai-Pacific Medical Centerben 69 éves korában elhunyt Tatjana Nyikolajeva orosz zongoraművész és zeneszerző. Halálát az agy egyik verőerének megpattanása okozta. A művésznő hangverseny közben lett rosszul a San Francisco-i Herbst Theaterben, miközben Dmitrij Sosztakovics 24 preludium és fuga (opus 07) című kompozícióját adta elő.

Sosztakovics felkérésére Tatjana Nyikolajeva játszotta első ízben közönség előtt a művet, 1952-ben. A Reuter emlékeztet rá, hogy Tatjana Nyikolajeva kivételes tehetségű zongoraművésznő volt, a nagy orosz zongoristahagyományok folytatója. Különösen a XX. századi szerzők — Rahmanyinov, Prokofjev, Sztravinszkij és Kabalevszkíj kompozícióinak tolmácsolásával tett szert világhírnévre. Sosztakovics muzsikájához egészen különleges kapcsolatok fűzték.Számos jelentős hangfelvétel készült vele, legutóbb a japán RCA részére. Ezen a felvételen Prokofjev „Péter és a farkas" című szerzeményének átiratát játssza.

Tatjana Nyikolajeva ismert zeneszerző is volt. Tanított a moszkvai konzervatóriumban és a salzburgi Mozarteumban is.

A tragikus hirtelenséggel elhunyt nagy orosz zongoraművésznőt Moszkvában helyezik örök nyugalomra.

Százhúsz művész a hatvani portré-biennálén

Hatvan a kilencedik alkalommal ad otthont az országos portrébiennálénak. Az „Arcok és sorsok" címmel megnyitott tárlaton 120 festő és szobrász állította ki műveit.

A kiállítás története 19 évre nyúlik vissza. Azóta felváltva rendezik meg a Heves megyei város galériájában az országos portré-, illetve tájkép-biennálét. A mostani tárlaton mintegy 130 munkát tekinthetnek meg a látogatók; nagy részük olajfestmény, illetve akvarell, ám szép számmal szerepelnek a kiállításon körplasztikák és éremsorozatok is. A megnyitón adták át a biennálé díjait is. Aranydiplomával Szlávics László szobrászművészt jutalmazta a zsűri „Vincent van Gogh" éremsorozatáért. Ezüstdiplomát Borics József festőművész vett át, a bronzdiplomával pedig Balog Kálmán szobrász, Molnár József, Karsai Zsigmond és Simsay Ildikó festő munkáit jutalmazták.

Emese álma

A nyolc magyarországi tankerület igazgatótanácsa Emese álma címmel művelődéstörténeti vetélkedőt hirdetett. A vetélkedő témája a magyarság története a kezdetektől 1038-ig, Szent István király haláláig — jelentették be a Közép–magyarországi Tankerületi Oktatásügyi Központ tegnapi budapesti sajtótájékoztatóján. A vetélkedőre három korosztály – 10–től 14 éves korig, 14–től 18 éves korig, illetve 18 éves kor felett – jelentkezését várják.

Az iskolák nevezési határideje január 15–e.

Szabó Vladimir

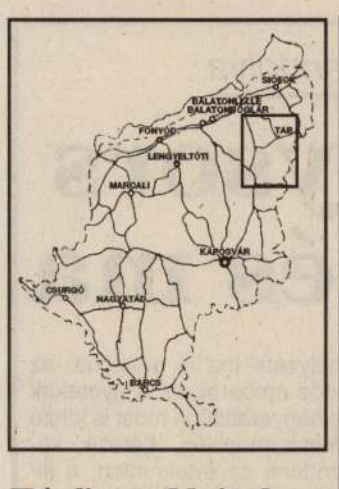

Férfinap Nyimben

Nagysikerű férfinapot rendezett a hét végén a helyi kulturházban a nyimi színjátszócsoport. Több mint 15 éve már, hogy a községben rendszeresen megemlékeznek a férfiakról. A mostani másfél órás színjátékukat majdnem százan tekintették meg. A műsor előtt a színjátszócsoport vacsorával vendégelte meg a közönséget, majd reggelig tartó bál zárta a nyimi férfinapot.

Pálinkafőző-szezon Tab térségében

A Tab térségi önkormányzatok még a nyár folyamán felújíttatták az általuk működtetett szeszfőzdéket. A Vám- és Pénzügyőrség siófoki vámhivatala az előírt vizsgálat után átvette ezeket, s így november elején megkezdődött a pálinkafőzési szezon. Tabon mintegy 300 ezer forintba került a felújítás (kicserélték az üstöt, az épület tetejét is kijavították), Tengődön pedig 30 ezer forintot költöttek a karbantartásra: kicserélték a vízszivattyút, új kapcsolótáblát szereltek föl. Nagyberényben újrafestették az épületet és kerítést építettek. Valamennyi pálinkafőző helyen arra számítanak, hogy a tavasszal eredményes szezont zárnak majd.

Aranylakodalom Bedegkéren

A napokban ünnepelte házasságának 50. évfordulóját Bedegkéren Józsa János és felesége, Tóth Ilona. Az idős házaspárt Fő utcai otthonukban fiuk, menyük, unokáik köszöntötték — és a szűkebb rokonság. Jókívánságait fejezte ki az aranylakodalmát tartó házaspárnak Ágyik Lajos, a tengődi polgármester is.

Pályázaton nyert pénzt Andocs

Az andocsi önkormányzat — mint a legtöbb település vezetése — szűkre szabott költségvetésből gazdálkodik, ezért igyekszik megragadni minden lehetőséget, hogy pénzhez jusson. A hónapokkal ezelőtt benyújtott nevelési segély-pályázatát a Népjóléti Minisztérium 326 ezer forinttal támogatta. Ebből a pénzből — a képviselő-testület döntése alapján — a negyven közép- és a százhuszonegy általános iskolás diákot részesítettek segélyben.

Földkábelen viszik tovább az áramot

Tengődön az egészséges ivóvízrendszer kivitelezői, a Margaréta kft dolgozói a Kánya felőli faluvégen elhelyezett transzformátorállomástól elektromos földkábelt fektettek le a minap az út mellett, egészen a vízműgépházig. A majdnem 500 méter hosszú elektromos hálózat kiépítése azért vált szükségessé, mert a szivattyúk üzemeltetéséhez és a jelzőrendszer működtetéséhez szükséges áramot csak így lehetett biztosítani.

Visszaesett a méhészeti eszközök iránti kereslet

Játékkockát gyártanak majd kaptár és keret helyett

Kis szériák kelendőbbek — Igazodtak az igényekhez

Száz köbméter gömbfát és fűrészárut dolgozott föl október végéig a Tabi Kaptárgyártó Vegyesipari és Szolgáltató Kft. A Hungaronektár szövetkezeti részvénytársaságtól bérelt telepen az év végéig még további 30–40 köbméter keményfát és fenyőfát munkálnak meg.

Az idén azonban jóval kevesebb kaptárt és méhészeti eszközt tudtak eladni, így a termelt áru értéke és a bevétel is elmaradt a tervezettől. A Hungaronektár ugyan igyekezett különféle piacokat szerezni; termékeik közül azonban csak a kis szériában készítettek iránt volt kereslet.

Szabó István ügyvezető szerint a három évvel korábbihoz képest csaknem 95 százalékkal esett vissza a méhészeti eszközök termelése. Ezért egyéb faipari termékekkel igyekeztek pótolni Tabon a jövedelemkiesést: falburkoló lambériát, kerítéslécet, falépcsőt, képkeretlécet készítettek, virágládákat, s más megrendeléseket is elvállaltak. A tengődi általános iskolának egyedi tervezésű ajtókat, ablakokat készítettek, a Balaton-parti vendéglőkbe, kerthelyiségekbe berendezést. Mintegy 60 ilyen garnitúra készült a 32 dolgozót foglalkoztató tabi üzemben. Gyártottak térkép- és szemléltetőeszköz-tartókat, üvegezett felületű asztalt is, a kányai óvodának pedig kapukat, kerítésléceket. Bérmunkában az ősszel kezdték meg a hagyományos, illetve a Bramac tetőcserép felrakására alkalmas lécek vágását. Eddig 11 ezer folyóméternyit készítettek, s van kilátásuk nagyobb mennyiség gyártására is. A partner által biztosított alapanyagból bérmunkában decemberre hajópadló és lambéria előállítását is vállalták.

— Most NB-15 típusú kaptárakat készítünk — mondta az ügyvezető. — Ebből az év végéig mintegy 400 darabot szállítunk. Kerítésléc gyártásához most szerezzük be az alapanyagot, s tervezzük játékkockák gyártásának a beindítását is. Sajnos, az említett munkák sem biztosítják szabad kapacitásunk kihasználását, ezért folytatjuk az új lehetőségek keresését is.

Krutek József

Pneumatikus pisztollyal szögezik össze a kaptárakat a tabi üzemben
Fotó: Sebők Dezső

Megtárgyalták a jövő évi költségvetési koncepciót

Csak az adóemelés hozhat több pénzt Tabnak is

A tabi képviselő-testülete a közmeghallgatáson elhangzott javaslatok figyelembevételével megtárgyalta a jövő évi költségvetési tervezetet. Nem lesznek könnyű helyzetben a döntést hozó képviselők — ez kiderült a napirend tárgyalásakor. Az új szabályozással ugyanis az önkormányzat nagyon nehéz helyzetbe kerül: a pénz reálértéke csökken, s az intézményrendszer eredményes működtetése további gondokat okoz. Ez a saját bevételek növelésére, a kiadások csökkentésére ösztönzi a polgármesteri hivatalt.

Tabon úgy látják: szükség van a helyi adók növelésére, a bevallott és kivetett adók fokozottabb behajtására. Egyúttal a pályázati lehetőségeket is jobban ki kell használni uk az intézményeknek. A tervezet kitér arra is, hogy a társ-önkormányzatoknak meg kell fizetniük a részükre végzett munkát, s az intézményeknek is törekedniük kell az optimális működésre. Fejlesztést csak a támogatott célokkal összhangban — a lakosságtól és más szervektől átvett pénzekből — tudnak megvalósítani. Tabon a lakossági pénzek bevonásával tervezik a Petőfi ás az Óvoda út mögötti terület szennyvízhálózatának bővítését, a Dózsa György és az Óvoda út összekötését, a kollégium építését pedig átvett pénzeszközökkel. Így kerülhet sor a ravatalozó karbantartására, a szociális blokk kiépítésére. A közművelődési létesítményeknek önköltséges tanfolyamok szervezésével, a helyiségek bérbeadásával, önszerveződő csoportok működtetésével kell ellátniuk a feladataikat; az egyesületek és az alapítványok csak konkrét célok esetén támogathatók.

K. J.

Polgármester sem tudhatja néma ügyintéző óhaját

Gondot okoz egy buszváró a megyeri Zöld Sünnek

A bábonymegyeri Zöld Sün Gyógynövény-felvásárló Kft tavaly vásárolt a Ságvári utcában egy több éve lakatlan és elhanyagolt ingatlant. A telek előtt buszmegálló is épült, ám épp ez okoz gondot a vállalkozásnak.

— A buszmegálló a tervezett gazdasági tevékenységünket, illetve a teherautók ki- és bejárását szinte lehetetlenné teszi — magyarázta *dr. Váradi Zoltánné* ügyvezető igazgató. — Ezzel a buszvárós megállóval a főutcai bejárástól fosztotta meg a kft-t az építtető önkormányzat. A Ságvári utcáról való megközelítést nem tudjuk feladni.

A szűk mellékutcában ugyanis az öttonnás teherautók bejárása gondot okoz. A buszváró igen körülményessé teszi a gépkocsik balra, nagy ívben való kikanyarodását...

— Cégünk a tereprendezési munkák befejeztével, a tavasszal egy gyógynövény-felvásárló és -értékesítő telepet alakít ki. Az épületet átépítjük, s bővítjük a telek adottságainak megfelelően. Amikor a telephelyvásárlás Bábonymegyeren fölvetődött, tájékoztattuk a polgármestert. Elmondtuk, milyen üzleti vállalkozást telepítünk a faluba; a megyeri részen telket veszünk, s rendbe tesszük. Sajnos, hibát követtünk el, amikor nem tiltakoztunk a buszváró építésének megkezdésekor, hogy azt épp a főutcai bejárást akadályozva alakítják ki. Igaz, akkor még munkaeszközök és nagy gépek nem voltak az ingatlanon... Ezt a gondot szeretnénk a település vezetőivel megoldani úgy, hogy ne sértse se az utazók, se az üzleti vállalkozás érdekeit.

— Mi a véleménye erről a település polgármesterének?

— A Zöld Sün Kft-nek ezt a gondját nem jelezték az önkormányzatnak — mondta *dr. Ruff Flórián* polgármester. — Váradi Zoltán korábban ugyan említette: szándékukban áll az ingatlant megvenni. Tavaly az egész faluban felújíttattuk, betonalapra helyeztük és kiemelt járdaszigettel láttuk el a buszvárókat, a Ságvári utcait pedig, mivel a telken forgalom évek óta nem volt, beljebb helyeztük. Ha a kft hivatalosan is megkeres bennünket a problémájával, akkor a műszaki szakemberünkkel, valamint a KPM illetékesével a helyszínen megvizsgáljuk. Igyekszünk olyan megoldást találni a buszváróra, hogy a falu lakosainak is jó legyen, és a telekre való bejárást se akadályozza.

Krutek József

Harminchatmillió forintos beruházás

Épül a vízmű Tengődön

Az elmúlt évek csapadékhiánya Tengődön is gyakran az ásott kutak kiszáradását okozta, másrészt a mérések szerint a víz olyan nagy mennyiségben tartalmaz nitrátot, hogy fogyasztása a felnőtteknek sem tanácsos. Ezért készíttettek egy mélyfúrású kutat, majd megalakult a vízműtársulat. Ezt követően döntöttek a falu egészséges ivóvízrendszerének kiépítéséről; ehhez pályázaton nyert pénz is segítséget adott.

Szeptember közepén a polgármesteri hivatalban megtartott versenytárgyaláson öt cég közül a siófoki Margaréta Kft nyerte el az ivóvízhálózat kiépítésére és beüzemelésére kiírt pályázatot. *Finota Tibor* ügyvezető igazgatóhelyettes beszélgetésünk során elmondta: a legkedvezőbb ajánlatot tették, valamint vállalták a kiírás szerinti befejezési határidőt (ez 1994. május 30-a), egy hónappal korábbi átadással.

— A munkát Tengődön szeptember 22-én kezdtük — mondta az igazgatóhelyettes. — A vízmű területének feltöltése után megépítettük a kezelőépületet. Ezzel egyidőben hozzáláttunk a 8,3 kilométeres gerinchálózat kivitelezéséhez is, a Petőfi Sándor utca végén építendő százköbméteres víztoronytól.

November végéig mintegy nyolc kilométernyi szakaszon végeztek a 80-as és a 100-as átmérőjű műanyag nyomócső lefektetésével.

— Kétszázhúsz ingatlanon kialakítottuk a vízóraaknákat, s elkészült a víztorony vasbeton alapozása is. Az összesen mintegy 36 millió forintos beruházásból eddig 16 millió forint értékű munkát végeztünk el.

Tengődön erre az évre befejezték a vízműépítést. Ha az időjárás engedi — ebben reménykedik a kivitelező —, akkor január elején ismét munkához látnak. Így az ígért határidőre átadják a vezetékrendszert, és egészséges ivóvízhez jut a falu.

(Krutek)

Könyvespolcon az új tabi kalendárium

Tiszteletreméltó az a szívósság, ahogy a tabi lokalpatrióták áldozatos munkával évek óta megjelentetik a várossal foglalkozó kalendáriumot. A szervezésben a fő érdem *Bolevácz Józsefé,* a Tabi Városi Könyvtár igazgatójáé, aki a most megjelent ötödik kötetet is szerkesztette. Az előszót *Farkas István* polgármester írta, hangsúlyozva, milyen sokat jelent ez a kiadvány a hely szellemének erősítésében.

Az új kalendáriumnak szembeötlő a gazdagsága és sokszínűsége, felépítése pedig követi az előbbiekét. A naptárt ismert költők — főleg *Kányádi Sándor* — versei színesítik. A „Közérdekű tudnivalók" pedig valóban nélkülözhetetlenek annak, aki a várossal ismerkedni vagy tájékozódni akar. Bemutatkozik e fejezetben Tab két testvérvárosa, a német Dettenhausen és az erdélyi Tusnádfürdő is.

A „Tab múltjából" a kalendárium legterjedelmesebb fejezete, több mint 60 oldal. Az itt közreadott tanulmányok jórésze egy majdani városmonográfiának is értékes része lehet. *Tóth Tibor* dolgozata (Utazás a múltban) a Kis-Koppány völgyének történetét fogja át a kezdetektől az 1500-as évekig. *Nagy Pál* számos levéltári forrás elemzésével tárja fel a tabi luteránusok történetét, *dr. Bóra Ferenc* főiskolai tanár a múlt közigazgatásának mába mutató elemeit dolgozta föl. Első ízben ismerkedhet meg az olvasó 1956 tabi eseményeinek valóságával; *dr. Szántó László* levéltáros összeállításában számos dokumentumot is közread. A „Tab múltjából" című fejezet arra is jó példa, hogyan kell múltat adatgazdagon, mégis színesen az olvasó elé tárni.

Minden kalendárium értékes része az emlékek közreadása. Az *Emlékezzünk* rovat legszebb dolgozata *Bolevácz József* „Száz éve halt meg Kossuth Lajos" című forrásközlése, Roboz István 1894-es *Somogy* című hetilapjának alapján.

Azt is jól példázza, hogy mit jelentett Kossuth Lajos száz évvel ezelőtt, s egyúttal figyelmeztet, hogy mennyire nincs napjainkban az őt megillető helyen.

A *Klasszikusaink* című fejezetben olvashatjuk többek között Vörösmarty Mihály „Szabadság-testvériség" című eszmefuttatását, amely 150 év távlatából számos égető gondunkra is válasz. Közérdekűsége miatt minden mostani kalendáriumban helye lenne... Az „Elbeszélések" között a legszebbek, leglíraibbak dr. Halasy Miklós — Rudnay Gyula leszármazottja — visszaemlékezései. Írásai évek óta a tabi kalendárium-sorozat kiemelkedő értékei közé tartoznak.

A kalendárium utolsó fejezetében közérdeklődésre számot tartó témák szerepelnek, például foglalkozás a gyermekekkel, legszebb virágaink, rigmusgyűjtemények és vidám írások.

A tipográfiailag is mintaszerű kiadvány nemcsak a tabiak számára értékes: országosan is kiemelkedő honismereti munka.

Dr. Sipos Csaba

Gyorsfagyasztott babgulyás Tabról

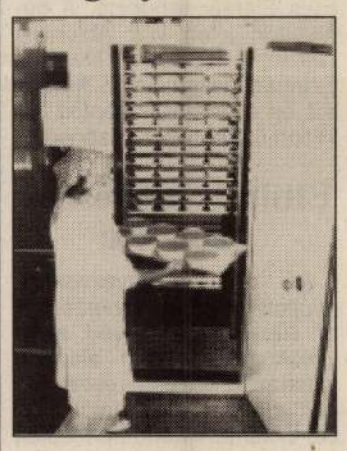

Készételeket készít Tabon a Puru Élelmiszeripari és kereskedelmi BT családi vállalkozásban. Naponta 800–1000 adagot állítanak elő. Képünkön: a babgulyást rakják gyorsfagyasztó szekrénybe.
Fotó: Sebők Dezső

Pf. 96
A Hírlap postájából

Sóshartyáni köszönőlevél

Összefognak az idősek

A Nógrád Megyei Hírlap hasábjain keresztül szeretném köszönetemet kifejezni a Sóshartyán községben 1993. október 10–én megrendezett és jól sikerült idősek találkozójának megszervezéséért és megrendezéséért az érintetteknek: a polgármesteri hivatalnak és a műsort adó közreműködőknek.

Bizony idős korban jólesik még egy szép szó is, hát még a figyelmesség. Érezzük, hogy törődnek velünk és gondolnak ránk, idősekre. Ne vegyék elfogultságnak, de van még, akinek meg szeretném köszönni a kedvességét. Az idősek napköziotthonának vezetőjének, Sirkó Andrásnénak – Tímeának. Köszönjük a sok–sok felejthetetlen kirándulást, üdülést. És nem utolsó sorban azt a sok kedvességet és gondoskodást, amit tőle kaptunk.

Hogy közösségünk gyarapodjon, kérem a magányosokat és időseket, jöjjenek hozzánk. Meglátják, milyen jó a mi kis napköziotthonunkba bejárni.

özv.Raffai Józsefné
Sóshartyán

A Nógrád Volán buszát más vezette

A Nógrád Megyei Hírlap 1993. október 11–i számának 4. oldalán megjelent „Már a Volánnál is betette lábát a maffia. . ?" című írás elolvasása után az alábbiakat kérném közölni lapjukban:

Az említett cikkben szereplő HU 44-19 frsz–ú autóbusz nem a Nógrád Volán Rt. tulajdona, így értelemszerűen a kifogásolt viselkedésű autóbuszvezető sem a mi alkalmazottunk, így természetesen attól elhatároljuk magunkat.

A cikkben közölt járatot a Volánbusz Rt. üzemelteti.

Horváth József
Nógrád Volán Rt.
vezérigazgató

A bűnözés a jövő század kihívása?

Ezt a kérdést tette fel a Budapesten megrendezett XI. nemzetközi kriminológiai konferencia, amelyen 57 ország kriminológusai, büntető jogászai, rendőrei keresték a választ arra, hogy melyek azok a tényezők, amelyek a bűnözést kiváltják, és hogyan lehetne hatékonyan fellépni a bűnözéssel szemben.

A bűnözés a közhiedelemmel szemben nemcsak a szegény, vagy elszegényedő országokban terjed. A fejlettebb és gazdagabb Nyugaton is egyre nagyobb erőkkel veszi fel a rendőrség a küzdelmet a bűnözéssel szemben. A szegénység azonban önmagában senkit nem tesz bűnözővé, hiszen a bűnözés – egyes elméletek szerint – választás eredménye: választásé a súlyos vagy kevésbé súlyos bűn és a nem bűn között.

A bűnözés a közhiedelemmel szemben nemcsak a szegény, vagy elszegényedő országokban terjed. A fejlettebb és gazdagabb Nyugaton is egyre nagyobb erőkkel veszi fel a rendőrség a küzdelmet a bűnözéssel szemben. A szegénység azonban önmagában senkit nem tesz bűnözővé, hiszen a bűnözés – egyes elméletek szerint – választás eredménye: választásé a súlyos vagy kevésbé súlyos bűn és a nem bűn között.

A bűnözés a közhiedelemmel szemben nemcsak a szegény, vagy elszegényedő országokban terjed. A fejlettebb és gazdagabb Nyugaton is egyre nagyobb erőkkel veszi fel a rendőrség a küzdelmet a bűnözéssel szemben. A szegénység azonban önmagában senkit nem tesz bűnözővé, hiszen a bűnözés – egyes elméletek szerint – választás eredménye: választásé a súlyos vagy kevésbé súlyos bűn és a nem bűn között.

A bűnözés a közhiedelemmel szemben nemcsak a szegény, vagy elszegényedő országokban terjed. A fejlettebb és gazdagabb Nyugaton is egyre nagyobb erőkkel veszi fel a rendőrség a küzdelmet a bűnözéssel szemben. A szegénység azonban önmagában senkit nem tesz bűnözővé, hiszen a bűnözés – egyes elméletek szerint – választás eredménye: választásé a súlyos vagy kevésbé súlyos bűn és a nem bűn között.

Emléknap Balassagyarmaton

Kratochwill Mimi leplezte le az emléktáblát

Él az, akire emlékeznek. Balassagyarmat hű fiaira, nagy művészeire emlékezett október 16-án. Az emlékezések délelőtt a Palóc Múzeumban kezdődtek *Szabó Vladimír* életműkiállításán. Itt *dr. Németh György* polgármester mondott ünnepi köszöntőt, s *Emberné Nóti Anikó* (zongora), *Dobai Szabolcs* (hegedű), *Tibay András* (próza) működött közre. Ezután leplezte le *Kratochwill Mimi* a város nagy szülöttének emléktábláját, *Marton László* alkotását a művész özvegye, *Szabó Vladimírné Schmolka Ágnes* jelenlétében az Ady Endre út 8. szám alatt. Délután a temetőben *Horváth Endre, Jánossy Ferenc* és *Farkas András* sírjára helyeztek koszorút. Emlékeztek még e napon *Jeszenszky Kálmán* alpolgármesterre is.

R. Tóth Sándor felvételei

Megkoszorúzták Horváth Endre sírját is

Réti Zoltán emlékezett a volt pályatársra, Farkas András festőművészre

Sok balassagyarmati lokálpatrióta jelent meg a kiállítás megnyitóján

A civil szervezetek önvédelme

(Folytatás az 1. oldalról)

léptek fel a civil szervezetek, nagyrészt sikerrel. A szakmai szerveződések is elkezdődtek: orvosok, mérnökök, pedagógusok kamaráikon szakszervezeta civil szervezetek anyagilag magukra maradtak. A lakosság mind kevesebb pénzt tud ilyen célra áldozni, s a nyugati tőke is mind inkább elzárkózik. Kelet–

arra hívta fel a figyelmet, hogy magukra maradtak. A lakosság mind kevesebb pénzt tud ilyen célra áldozni, s a nyugati tőke is mind inkább elzárkózik. Kelet–

tás, a másoknak való segítségnyújtás mérséklődik társadalmunkban, úgyszólván kizárólag önerejükre támaszkodhatnak a családok, közösségek, régiók. A döntéshozók, egyes országré-

Szabó Vladimír

Taroltak megyénk rejtvényfejtői

Északi siker született

PÉCS/SALGÓTARJÁN. Szombaton a pécsi Vasutas Művelődési Házban rendezték meg az év utolsó rejtvényfejtő csapatversenyét.

Haladó kategóriában – a zsűri elnökének, Pálfalvi Zoltánnak szavait idézve – „északi siker született." Első helyen végzett a salgótarjáni Sark–Carbovan csapata *(Bertók Tibor, Bodzsár Sándor, dr. Kúti István, dr. Mező Imre)* két hibával, rövidebb fejtési idővel.

A második helyet szintén két hibával a Karancskeszi Rejtvényfejtőklub csapata *(dr. Kiss Katalin, dr. László Sándor, Molnár János, dr. Váraljai Béla)* szerezte meg.

Az éves összesített pontversenyben a Sark–Carbovan csapata 45 ponttal (négy versenyen való részvétellel) az első helyen, Karancskeszi csapata (két versenyen való részvétellel) 28 ponttal a 7. helyen végzett.

A minőségrontás senkinek sem érdeke

Vizet nem lehet tankolni

SALGÓTARJÁN. A napokban egy felháborodott olvasónk jelent meg szerkesztőségünkben, hóna alatt egy literes flakon benzinnel, kezében autója porlasztójával. A tartály alját két ujjnyi víz feküdte meg. A porlasztóban szintén vizes piszok éktelenkedett. Elmondása szerint aznap reggel a salgótarjáni ÖMV-kútnál tankolt. Pestre indulva többször is leállt az autója, szerelni, vontatni is kellett. Nagy nehezen, de valahogy sikerült visszajutni Salgótarjánba. Az ÖMV-kútnál azonnal panaszt tett, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel.

A vizsgálat lezárult, ennek eredményéről *Takács Lászlótól*, az ÖMV egyik vezető munkatársától érdeklődtünk:

– Az a vízmennyiség, amelyet tisztelt ügyfelünk mutatott be a jegyzőköny-felvétel során, nem kerülhetett nálunk a benzintankjába. Ellenkezője nem bizonyítható. A 9-es kutat, ahol a vásárlás történt, megvizsgáltuk. A tartály alján 1 centiméternyi vízréteget találtunk, amely semmiképpen nem okozhat ilyen fokú szennyeződést.

Van egy szabály: ha egy tankautóból benzint szívnak le, akkor az érintett kútnál szünetel a kiszolgálás. A „lezárás" célja, hogy a kútban levő minimális vízmennyiség fölkeveredését és újbóli leülepedését – néhány percről van csupán szó – kivárjuk. Ez néhány esetben nem történt meg, ennek főleg a pálfalvai benzinkút megszűnése miatti forgalomnövekedés az oka. Ez a mulasztás azonban nem eredményezhetett ilyen mértékű vízszennyeződést.

A jelzett kútnál mások is vásároltak a kérdéses időpontban, de hasonló panasszal nem jelentkeztek.

Egyébként nem lehet érdekünk a minőségrontás, az, hogy fondorlatos módon vizezzük a benzint.

Szigorúan ellenőriztek a piacon

Jövedéki áruk ellenőrzése közben

A hivatalos iratokat alaposan átvizsgálták

SALGÓTARJÁN. Október 17-én vasárnap délelőtt a salgótarjáni rendőr-kapitányság, a vám- és pénzügyőrséggel és a közterület felügyelettel fokozott ellenőrzést végzett a Tó-strand melletti használtcikk-piacon. Az ellenőrzésnek az volt a célja, hogy a bűncselekményeket, szabálysértéseket, az engedély nélküli árusításokat kiszűrjék, megszüntessék, valamint a külföldiek jogszerű tartózkodását ellenőrizzék.

A vizsgálatra kiszemelt árusok közül néhányan idegesen kotorásztak iratai után, s nem találtak meg mindent, amire szükség lett volna. Az árusok ellenőrzése során kirívó szabálytalanságokat nem tapasztaltak az egyenruhás és civilruhás ellenőrök. Helyszíni bírság kiszabása történt, és számos kereskedőt figyelmeztettek az előírások pontosabb betartására.

Ennek a beírásnak nyoma lesz a hatóságnál

Kaliforniából is érdeklődtek lapunk és munkatársunk iránt

Megkérdezték, hogy vagyok . . .

Bódi Tóth Elemér költő, a *Nógrád Megyei Hírlap* munkatársa találkozott az olvasókkal október 16-án 9–13 óra között a *salgótarjáni Centrum Áruház-*

Traffipax

● Október 18-án, hétfőn reggel hattól délután kettőig a Salgótarján – Karancsalja – Karancslapujtő – Karancskeszi – Mihálygerge – Litke útvonalon, 14 és 22 óra között pedig Szécsény belterületén, valamint a 22. számú út Szécsény – Szalmatercs – Karancsság szakaszán számíthatnak traffipaxos sebességellenőrzésre a gépjárművel közlekedők.

Kevés a betét

● **HÉHALOM.** A Postabank helyi fiókjában elhelyezett betétek állománya azt jelzi, hogy kicsi a megtakarítási hajlam, illetve a képesség a település lakóinál. Kevés a betét, s az elmúlt egy hónapban a bankban elhelyezett pénz kivétele jellemezte. Ezt – a tapasztalatok szerint – legtöbben a téli tüzelő beszerzésére fordították.

Iskolát segítenek

● **CSERHÁTSURÁNY.** A Cserhátvidéke Körzeti Takarékszövetkezet Igazgatósága a cserhátsurányi kirendeltséghez tartozó telket százezer forintért megvásárolta a helyi önkormányzattól. Az önkormányzat a vételár teljes összegét a helyi iskola tulajdonában lévő autóbusz felújítására fordítja. Ezzel is segítik az intézmény tanulóinak osztálykirándulásait.

Pályázat gépkocsira

● **ALSÓPETÉNY.** A község önkormányzata pályázatot nyújtott be a Népjóléti Minisztériumhoz, személygépkocsi vásárlására. A járműre az idős emberek orvoshoz való szállításának megkönnyítésére lenne szükség, hiszen a település lakossága elöregedett az utóbbi években. A falugondnokság intézményének bevezetésére ugyanis nem pályázhattak korábban, mert a lakosság lélekszáma bőven meghaladja az ötszáz főt.

Földárverés

Szabó Vladimir

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1031 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Festő-grafikai kiállítás

ZALAI HÍRLAP
1982 OKT 23

1021

Szabó Vladimir: FIATAL FEJ

A művész Vigadó Galériában rendezett grafikai kiállításának anyagából.

Teszt a kedves papa számára

— Már megint hogyan vi-
elkedsz? — kérdeztem tizen-
két éves fiamtól. — Teli száj-
al beszélsz az asztalnál, pe-
dig tudod, hogy ezt nem bí-
rom. Szörnyű szokás! És meg
sem érted azt, amit mondtam.

Lenyeltem egy falat kenye-
et, és megismételtem:

— Ha van valami, amit nem
ürök, hát ez a teli szájjal va-
ó fecsegés. Nyeld le, és aztán
beszélhetsz.

Ebben a kérdésben hajtha-
atlan vagyok, ha az ember
zabadjára engedi a fiatalo-
at, nem lehet tudni, hogyan
lnek ezzel a szabadsággal.
Ezért szilárd álláspontra kell
elyezkedni.

Senki sem segít nekem job-
an, mint a feleségem.

— Legfőbb ideje, hogy a sar-
adra állj...

Ez elegendő, értem a cél-
ást. Azon nyomban felállok
z asztal mellől és mennydör-
ő szónoklatot tartok a jó mo-
or szabályairól.

A minap az egyik este a
andalló előtt ültünk.

— Itt van ez a teszt, papa,
ppen neked való. A jó mo-
orra vonatkozik — mondta a
lam, aki egy folyóiratot olva-
ott.

Pipámat a számból ki nem

— „Ha beletemetkezett egy könyvbe, a felesége pedig valamire kéri, akkor mit válaszol: 1. Azonnal! 2. Öt perc múlva. 3. Majd holnap reggel."

Kezembe vettem a folyóiratot. Ekkor feleségem könnyed mosollyal kiment a szobából. Biztosan valamelyik ismerősünk állította össze ezt az ostoba kérdőívet.

Megtaláltam a lapban a cikket, és ezt olvastam: „Amikor nagymosás napján hazaér, mit szokott mondani: 1. Hogyan tudtál ilyen temérdek ruhát kimosni? 2. Elfáradtál a mosástól, drágám? 3. Mi a fene lóg itt mindenütt?"

„Ha tejbegríz van vacsorára, milyen kiáltással fogadja: 1. Ó istenem, istenem! 2. Már megint?! 3. Hát ezt nem lehet kibírni!"

„Ha este a felesége kéri, hogy menjenek együtt valahová, mit szokott válaszolni: 1. Persze, szerelmem. 2. Majd holnap este, drágám. 3. De miért érzed magad rosszul itthon, szivecském?"

Fiam félbeszakította olvasásomat:

— Hány pontot szedtél ösz-

Szabó Vladimír

festőnűrén

Egység a sokféleségben.
A „római iskola" – Corvina 1988

Pietá 1933 ↓

Acsay Judit
cikke

Új Tükör,
1989 febr. 12.

Pieta, 1933

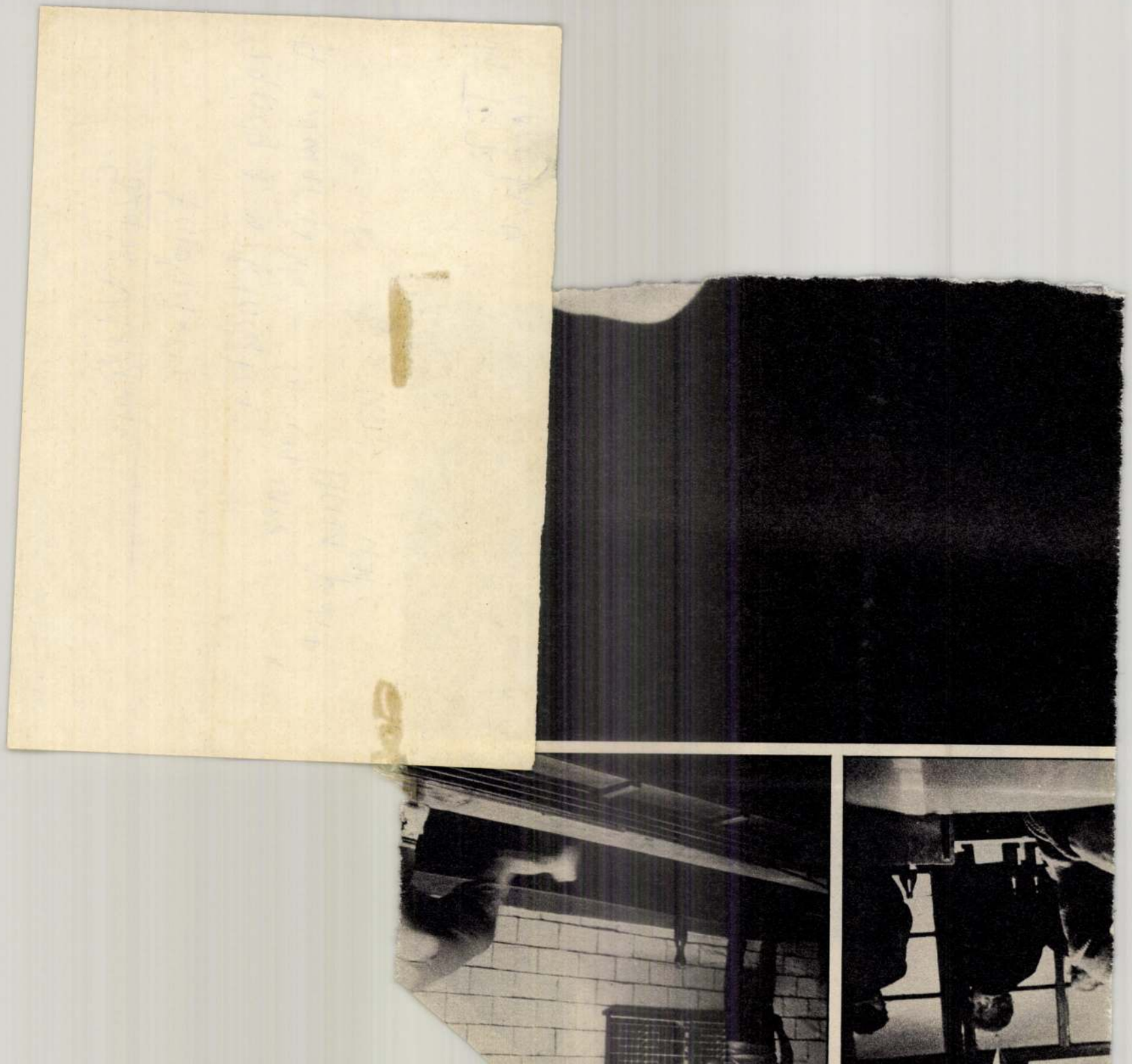

Szabó Vladimir

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-746, 340-726

Grafikusművész

KISALFÖLD
1982 OKT 2

/ 1021

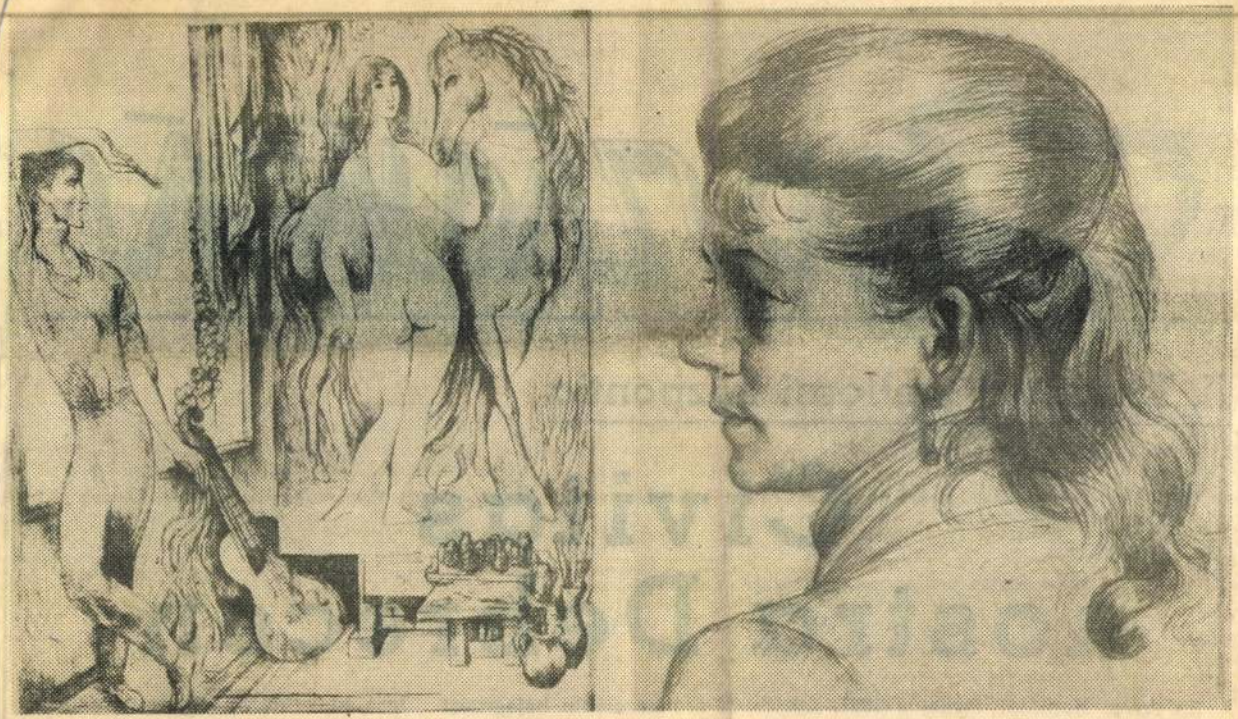

■ Szabó Vladimir grafikáiból a Vigadó Galériában nyílt kiállítás.
Képeinken A festő és a Fiatal fej című alkotás

A Tiszántúl szellemi központja

Civitas nostra Debrecen

Széchenyi Naplóját forgatva 1821. április 29-ére az alábbi bejegyzést találtam: „Debrecenbe vasárnapon érkezni: a konstantinápolyi partraszálláshoz hasonlítható, amikor ott éppen dühöng a pestis".

[illegible] legnagyobb magyar Debrecenben? Huszártisztként

Igaz, itt adták ki először a hírhedt *Werbőczy-féle Hármaskönyvet* is. *Rákóczi* itt nyomtatta ki az *Imádságot*, amelyben harcra hívta a népét... Miután a labancok

Szabó Vladimir

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1982 OKT 16

1021

1982. október 16.

Szabó Vladimir kiállításáról

Szabó Vladimir grafikáiból a Vigadó Galériában nyílt kiállítás.

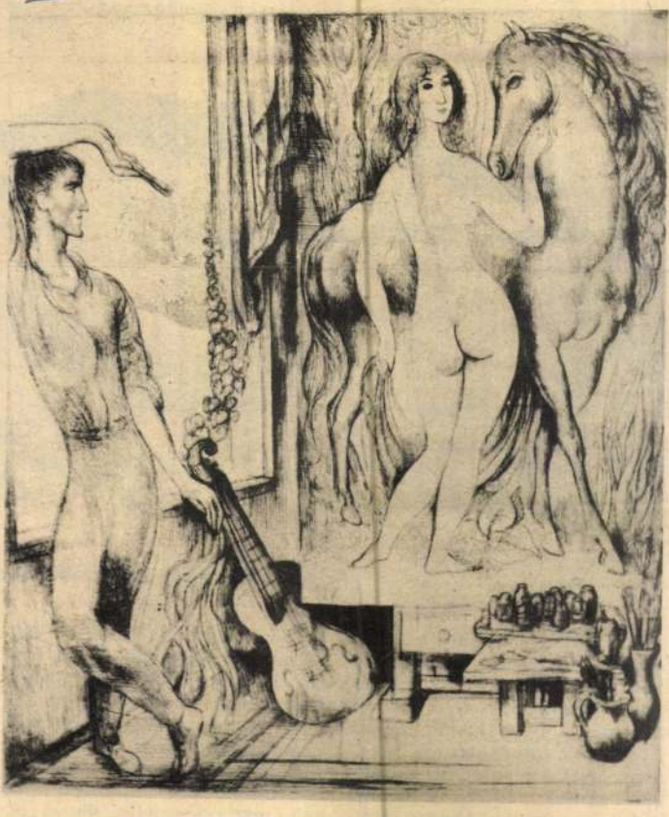

A festő

Pulykapásztor

Nemzetközi együttm
az Antarktiszo

Az Antarktisz egyik nemzetközi állomás

Az 1961-ben érvénybe lépett Antarktisz-egyezmény értelmében ezt a földrészt az aláírók demilitarizált övezetnek nyilvánították. A béke kontinensének is nevezik, ahol számos eredmény jelzi a nemzetközi együttműködésnek eddigi hatékonyságát. A szovjet—francia kooperáció, már az Antarktisz közelében fekvő francia déli-sarkvidéki birtokon kezdődik. Itt vannak a Kerguelen-szigetek, fontos francia halászati és tudományos kutatóbázis. Több mint két évtized óta folynak itt közös szovjet—francia magaslégkörkutatási kísérletek. Tíz évvel ezelőtt indították be a Fusov-programot, amelynek során a magaslégkör szennyezettségi fokát mérik. Eddig 20 szovjet légkörkutató rakétát indítottak a Kerguelen-szigetekről. A méréseket részben itt a helyszínen, részben szovjet, illetve öt franciaországi laboratóriumban dolgozzák fel.

Port-aux-Francais (a Kerguelen-szigeteken) ervébként a „Marion Dufresne" francia óceánkutató hajó bázisa. Ennek a hajónak a személyzete

Zöldség üveg alatt

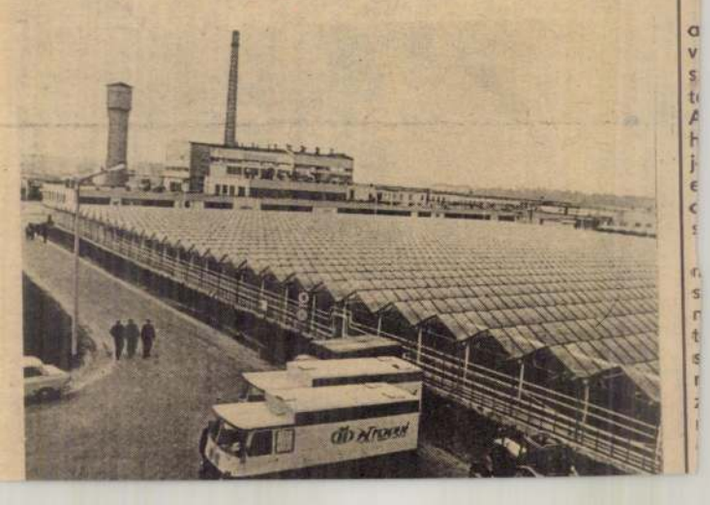

SZABÓ VLADIMIR
Hortobágyi hídi vásár, rézkarc, 285 × 395 mm, DM II. 80.40.1.

Délibábok hazája, IV. Debrecen, Déri Múzeum, 1992

KORTÁR
GRAFIKUSOK,
HORTOBÁ

Déri Múzeum idő
1992. m

Magyar Napló 1990. jan. 12. 15. p.

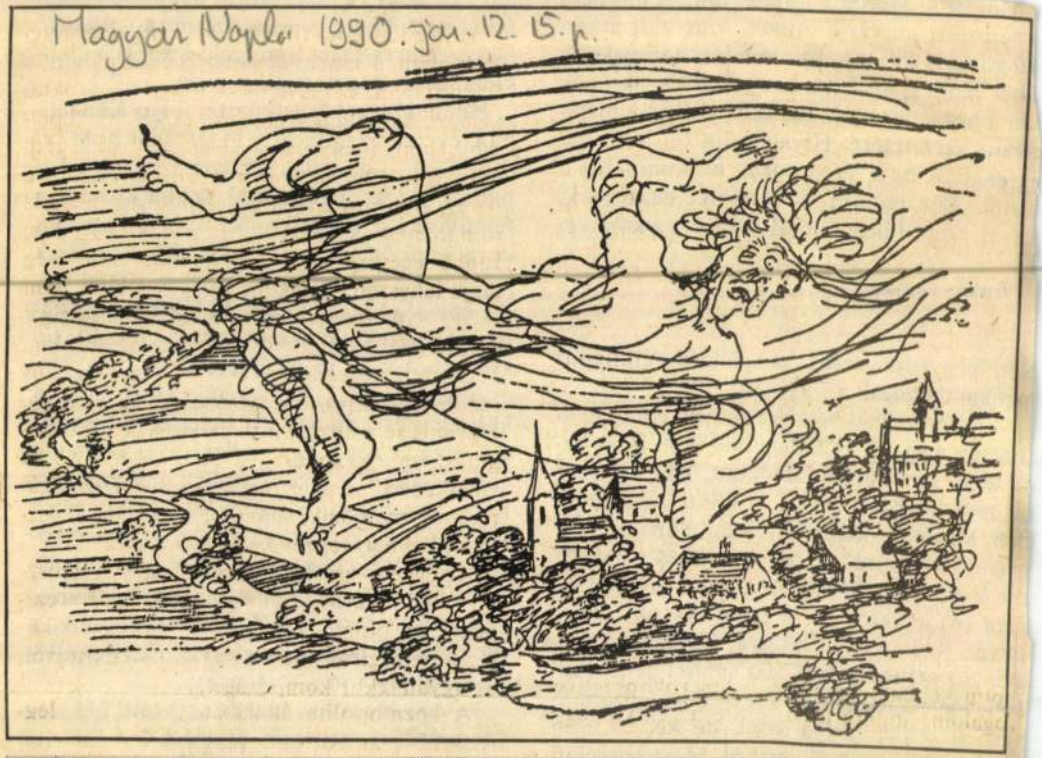

Karácsonyi számunkban Szabó Vladimir rajza a nyomda hibájából fejtetőre állítva jelent meg, ezért a művész és olvasóink elnézését kérjük.

Mindenki szeretne hazamenni, és minden-
i tart tőle, mi várja otthon. Van, akit már a
itogatás is kiborít. Ide minden napszakban
ohet vendég, hiszen a betegeknek szükségük
an a hozzátartozók, barátok, kollégák bizta-
ására, szeretetére. Hivatalosan fél öttől ha-
ig engedik be a látogatókat, harapni lehet a
üstöt a társalgóban. Ki-ki nyeli a hazai tyúk-
evest, rántott húst, almás pitét — s a könnye-
t.

Torkig vagyunk.

Sári negyedik napja van bent; váratlanul
nellém telepszik a folyosón.

— Van kedved beszélgetni? Én eddig nem
udtam, még a pszichológussal sem. Igen, be-
szedtem pár doboz Eunoctint, meg egyebet
is, amit találtam. Olyan . . . kilátástalan min-
den. Másfél szobában nyolcan élünk, mi né-
gyen a férjemmel, a szüleimmel és az elvált
nővérem a kisfiával. Az uram műszerész,
nem sokat keres, én gyesen vagyok, remé-
nyünk sincs a saját lakásra. Elhagytam ma-
gam, az utóbbi időben már semmi nem érde-
kelt, a gyerekeimet se bírtam ellátni. Iparmű-
vész szerettem volna lenni, de két év után
kimaradtam a gimnáziumból. Most porcelán
giccseket festek egy kisiparosnak. Sokat ol-
vastam, ma már egy újságot sem tudok kézbe
venni. De — közelebb hajol — neked meg-
[illegible] nem akartam ám igazából öngyil-

tudják, hogy a szenvedés tulajdonképpen *közlésképtelenség, magárahagyottság, állandó fenyegetettség-érzet,* ami szükségképp melankóliához és depresszióhoz vezet.

Honunkban, e tejjel-mézzel folyó Kánaánban, évente harmincezer házasságot bont fel a bíróság, több mint százezer magzatot kaparnak el. Az alkoholisták száma közelíti a félmilliót, az öngyilkosoké az évi hatezret, drogfüggőségben a legóvatosabb becslések szerint is harminc-negyvenezer fiatal él. A népesség hetven százaléka kisebb vagy nagyobb mértékben neurotikus: túl feszült, túl közömbös vagy túlontúl levert.

A tévéhíradó műsorvezetője közli, hogy a költségvetési vitának két befejezése lehetséges. Vagy elfogadja a parlament a kormány előterjesztését, s így 1990-ben minimálisan húsz százalékos életszínvonal-csökkenésre kerül sor; vagy elveti, s akkor — a Nemzetközi Valutaalap támogatása és nyugati kölcsönök híján — akár három számjegyű inflációval számolhatunk . . . *Zsuzsa* káromkodik, a többiek csak néznek maguk elé. *Pali* gurgulázó hangja töri meg a csöndet:

— Akkor jövőre, veletek ugyanitt! Mi szavak nélkül is megértjük egymást.

A képernyőn már a krimi kockái peregnek. Beteszem a társalgó üvegajtaját; a folyosó végén *Kinga* bámészkodik, a szőke gimnazista Körülnéz [illegible] nekiiramodik óriá-

ban gyufát kérünk. Talán éppen ebben a kihívásban rejlik a mai költők hősies elszántsága: a legprózaibb szavakat is alkalmassá kell tenniük a világ lelkének (elveszett lelkének?) letapogatására. Ihlet, eszme, érzéki konkrétság, a zene szomja és a hőköltető sivárság tragikuma – hol teljesedhetne ki foghatóbban, mint a versben? . . .

Elérkeztünk a versekhez, a költőt leginkább megmutatni segítőkhöz. Senkire sem akarom idézetek garmadáját zúdítani, néhány sor azonban ide kívánkozik, mutatóban, jelzésül, kiegészítésként. Az 1950-es évek legvégén, vagy éppen az ötvenes és a hatvanas évek fordulóján születhetett a Kezdeni újra című vers, amelyik így kezdődik:

„Mikor már majdnem elnémul a dal,
olyan keserves kezdeni újra."

És így fejeződik be:

„Begyógyul mind a fájdalom, az orvul
elárult hűség vad sebe.
Ó, hadd cikázzam köztetek örökké,
nem fáradnék el bízni sohase."

Bennem valamiképpen ide tartozik a Fűtő című vers első két sora:

„Aki a zsákot vállára vette,
féluton nem dobhatja le."

S folytatnám a Dido és Aeneas második versszakával:

„Akinek küldetése van,
enged az égi szónak,
akinek küldetése van,
föláldozza szerelmét:
kilép a szenvedély
fölszított parazsából.
A test kölcsönzött lángja is csak
hideg hatalmaké."

A szerkesztő, irodalomtörténész, esszéista Domokos Mátyásnak ajánlotta ezt a versét Fodor András. Domokosnak, aki ekképpen írt róla: *‚Halálig nyitva maradni' – így fogalmazza meg, évekkel ezelőtt, egyik versében Fodor András azt a költői magatartást, amely életprogramja is, és a Válasz-beli indulásától napjainkig lehetővé tette számára, hogy költőként és pályatársként, ‚nyitva maradva', érzékeny és jóhiszemű figyelemmel kísérje költőtársai munkásságát; saját ügyé-*

Olvasó Nép, 24. 1985.

nek is érezve mások küzdelmét, a kor életéhez, a magyar líra hagyom
és a mindenkori költőerkölcshöz egyaránt méltó, egyéni hangú líra megte
séért."

Ezzel kívántam befejezni, mert e megfogalmazás után, úgy vélem, nincs mit továbbragozni.

Mátyás István

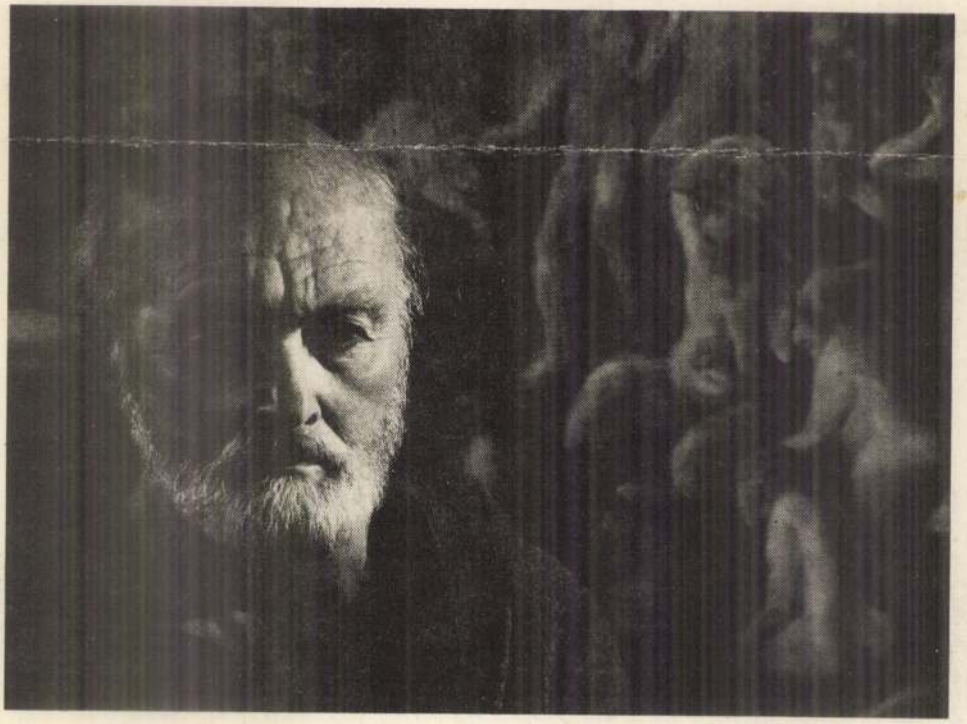

Szabó Vladimir

Magyar Nemzet

...k a jövőt"

a peremkerületekben láttam riasztó nyomait. Mégsem tartom azonban olyan kétségbeejtőnek ezeket a jelenségeket, mint amennyire kétségbeejtő például Lengyelország helyzete. Itt nem létezik élelmiszerhiány. A mi kistermelőink hála Istennek gondoskodnak róla, hogy itt ne legyen éhínség. A másik biztató jelenség, hogy a mieink dolgoznak. Magyarországnak tehát sokkal jobbak a kilátásai, hogy rendbejöjjön a gazdasági helyzete, mint a környező, véle hasonló utakat megjárt országoknak. Mindaz, amit itt látok, sok tekintetben emlékeztet arra, amit 1945-ben láttam a németek között. Szinte a földig lerombolták az országukat a háborús pusztítások, plusz tízmillió menekült érkezett hozzájuk, róluk is gondoskodni kellett. Nem várták, hogy ki segít rajtuk. Dolgoztak. És ma mindenki láthatja, milyen eredménnyel. Magyarországnak, megítélésem szerint, két-három nehéz éve lesz, de ezután rendbe fog jönni. Remélhetőleg sikerül csatlakoznia az Európai Közösségbe, és akkor reménykedve várhatjuk a jövőt.

Itthon is találni reménykedőket, ha az ország gazdasági helyzete kerül szóba. Jóval kevesebben vannak azonban, akik Magyarország erkölcsi fölemelkedésében reménykednek.

— Az ország gazdasági helyzete másoktól is függ egy kicsit. Az erkölcsi helyzete azonban egyes-egyedül csak tőlünk függ. Csüggedésre azonban e tekintetben sincs okunk, ha látjuk, milyen nehéz időket vészeltünk át, és a nehéz időkből is milyen erős egyéniségek magasodtak ki. Ha rájuk, a nehéz időket is emelkedett lélekkel átvészelő, nagy egyéniségekre gondolunk, elmondhatjuk, remény van itt az erkölcsi fölemelkedésre is. Az a nép, amelyikből *Mindszenty* József is származott, nem fog elkallódni.

Ha a nép egészének elkallódásától nem is kell félnünk, a kallódó ifjúság, az öngyilkosságot választó céltalanok, a különböző

Nem sz

Egy Szé

Kezdhetném én is pont így: *„Ifjúkoromban, lehettem 22 esztendős..."*, még folytathatnám is is ekképpen: *„...egy délután szembe sétált velem"*, és: *„rögtön megismertem..."*, vagyis kezdhetném olyan kedvesen, mesélősen, mint a mellékelt kis tárcát *Szép* Ernő; csakhogy én komorabb emlékekről írok.

Még huszonkét éves sem voltam, még húsz se, már a *Magyar Nemzet* szerkesztőségében lábatlankodtam, mint újságírógyakornok (régiesebben: *volontőr*, még régiesebben: *újdondász*). Az egykori Bajcsy-Zsilinszky úti szerkesztőségben, egy emeleti, sötét hodályban —, amelyet némi femmhéjázással tanácsteremnek neveztek, mert ott zajlottak a szerkesztőségi értekezletek — minden délután négytől *lapcsinálás* folyt. (Kivéve vasárnap).

A lapcsinálók ollóval és csirízzel dolgoztak. Kivágták az aznapi *Szabad Nép*ből azt, aminek okvetlenül szó szerint kellett átkerülnie a másnapi Nemzetbe, csirízbe mártott lapos ecset közbenjöttével felragasztották a saját lapunk nevével ellátott kéziratpapírra, azután összesodorták, bádogtokba dugták és csőpostán átküldték az udvar közepén lévő nyomdába. Az *MTI* szünet nélkül érkező, durva papíroson sokszorosított anyagából, a „könyomatos"-ból lemetszették „a lírát", a hangulatosnak szánt-vélt bevezetéseket és lelkesítő befejezéseket, a maradékot felragasztották s azt is világháborús gázálarcokhoz hasonló bádoghengerbe tolták. Ollóval húztak, tömörítettek, stilizáltak..., a munkatársak féltve melengetett kéziratait is szétnyiszálták..., a bekezdéseket új sorrendbe rakták..., némelyik cikk elejét-végét egyszerűen eldobták! A csíriz kimustrált fekete-piros „Tangó" padlópasztás dobozokban állt a hosszú, tintafoltos asztalon; a padlón estére bokáig értek könnyesen kiizzadt utolsó bekezdések marokra gyűrt papírgalacsinjai, hervadtan

hogy „írt
szaggatot
mindig al
akkortájt
nyomdáb
tőségekbe

— *Jól*
mondta v
Csak tegy
zöld ellen
tal fölé
lámpa fé
totta; csi

Eltelt j
folytatódi
átköltözöt
Szép Ern
költözött
mi, többi
attól, hog
a körútor
gyar Nem
dányait n
ték ki az
golyófogón
talokat „re
a magas a
ség esetén
tüzelőállás

Ahogy a

Ifjúkorom
esztendő

SZABÓ Vladimir

Magyar Nemzet 1988. dec. 23

beszélgetése

tre-temetés
ül egy mik-
zekapcsoló-
tottságban.
élő Benkő
llalta fel a
an (Toron-
n Budapest
internálási
ja volt an-
ernálásokat
ig Kiss Dá-
i mai napig

ániel, (1930.
i helyezését
lülvizsgálat
1949. számú
rozat ellen

dokai alap-
A miniszter
Kopácsi sk.

gattam ki a
ocsátott la-
esztendeje
örét bíróság
n tudásról?)
i, karácsony
on.

(m. g.)

ÁVO átvette
rendőröket"
pillanattól
l. Marhava-
tak minket
elhajtottak a
, addigra
san tudtuk,
k. Útközben
nket. Recsk-
n sokat be-
háromszázan
n körülmé-
k, erről sok
tudok, nem

meg kell,
éld el a sa-

mmal tizen-
gdát kaptam,
kötéssel. A
legalább is
gy a hetedik
951. október
nk a fogai
ezett) ávós

tett emberekkel. Az akkori következtetésünk az volt; emberarcúvá kellene tenni ezt a szörnyeteget, a szocializmust. Tehát már '56 előtt is szembesültünk, és azóta is egyfolytában szembesülünk mindezekkel a borzalmakkal. Amikor én 1956 után megkaptam az életfogytiglani ítéletemet — olyanokért, amikért bűnösnek nem érezhettem magam, mert azt tettem, amit akkor, 1956-ban tenni kellett, nos, a cellámban valahogy

magam, ha nem lettem volna ott. Most, amikor Kiss Dániel történetét végighallgattam, s megint rá kellett döbbennem, hogy szándékomon, akaratomon kívül, áttételesen milyen szörnyűségekben vettem részt: elborzadok. Megkövetlek téged, Kiss Dániel...

KISS: Ha megengeditek, én is mondanék valamit. Ha teljesen őszinte akarok lenni, el kell hogy mondjam, hogy Kopácsi az én szememben sokáig tüske volt. Nem tudtam felejteni ezt az úgynevezett „beljebbezést", az internálást. Ezt a tüskét hor-

Szabó Vladimir rajza

doztam a lelkemben elég soká-

SZABÓ VLADIMIR

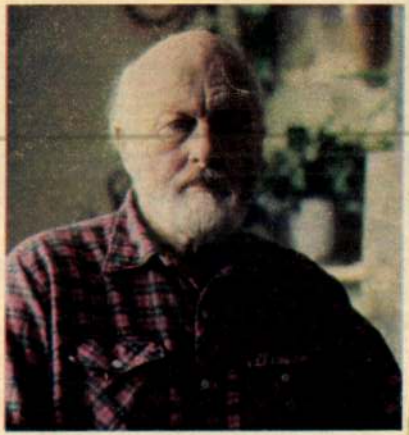

Szabó Vladimir
festő- és grafikusművész

sz.25.o.

SZABÓ VLADIMIR

KÁPOLNATÁRLAT

A boglárlellei kék és piros kápolnában megnyílt a Szabó Vladimir festőművész képeiből rendezett kiállítás.

I/ 29. 35. 43. o.

is fokozottabb részesedést ki
Csoport rendelkezésére,álló ü
és a kisgyermekeseknek.

Szabó Vladimir

festőmérnök

A lap irodalmi mellékletében.

Szolnok megyei Néplap

1980

nov. 23.

Irodalmi mellékletünkben Szabó Vladimir festményeiről készült fotókat közöljük (Hauber Lajos felvételei — KS)

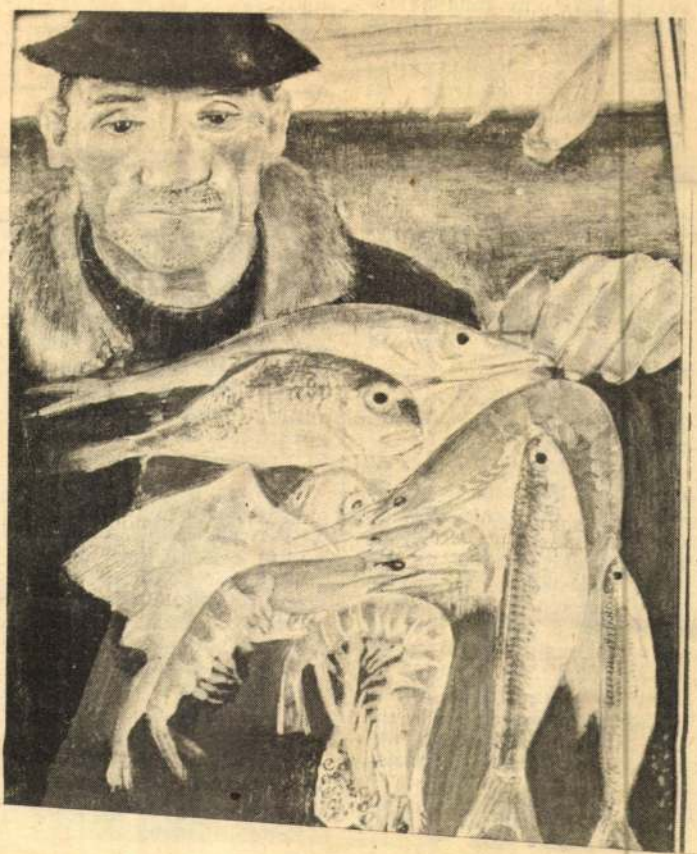

az adót, akiknek hat forintot érő dolgaik és javaik vannak..."

A „kapu" egy másik török adófajta, török földesúri adó, amely a magyar királyok által korábban portánként szedett egy magyar forintnak megfelelő összeg, azaz 50 akcse lett.

1548-ban Szolnok lakóira kivetett török adók a következők voltak:

Az adófizetők száma: 53, egyenként 50 akcse, kapu 40, egyenként 50 akcse, bevétel a tizedekből és az illetékekből 6240 akcse, búzatized 158 kila, egyenként 10 akcse, kétszerestized 102 kila, egyenként 5 akcse, árpatized 98 kila, egyenként 5 akcse, báránytized 45 db, egyenként 10 akcse, méhkastized 65 akcse, szénatized 450 akcse, haltized 500 akcse, sertésadó 200 akcse, büntetéspénz 35 akcse.

Ha az egyes adónemeket összegezzük, 13 970 akcsét kapunk. S mivel a szolnoki kikötő jövedelmét „Szeged lakói átvették", annak mennyiségét csak 1549. nov. 20. és 1550. szept. 10. közti tíz

Az első világháború előtt az erdélyi vándorkereskedők, vándorárusok és vándorkomédiások gyakran megfordultak az Alföldön. A létrejött kapcsolatok gyakorta kulturális kölcsönhatást eredményeztek a hegyvidéki (bihari hegyek) magyar és román lakossága, valamint az alföldi, tiszántúli magyarság között. Az érintkezés egyik fő útvonalát a Körös folyó képezte.

Többek között Magda Pál és Fényes Elek még a múlt század első felében született leírásaiból, valamint a kunszentmártoni egykori tanácsi jegyzőkönyvekből tudjuk, hogy a Körösökön élénk tutajozás, faúsztatás folyt. A tutajokat épületfának adták el a fában szegény alföldi településeken. A tutajokon nem egyszer gyümölcsöt és más árucikket is szállítottak, amelyeket elsősorban gabonára cseréltek el. A századforduló tájékán Kunszentmártonban még gyakran megjelentek a vándorárusok, akiktől a helybeliek szer-

SZABÓ VLADIMIR

SZABÓ VLADIMIR KIÁLLÍTÁSA

A Műcsarnokban megnyílt Szabó Vladimir festőművész kiállítása. Képünkön a művész 1949-ben festett, Molière a tanyán című festménye, a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona.

SZABÓ Vladimir (festő)

A magyar művészet nagy öregje, a nyolcvanadik életévén túl is töretlenül alkotó Szabó Vladimir táblaképei és grafikái várták a látogatókat februárban a tatai Városi Művelődési és Ifjúsági Központban. Szabó Vladimir a huszas és harmincas években Rudnay Gyula, Csók István és Vaszary János tanítványa volt a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, — művészeti tanulmányai mellett orvosegyetemi és filozófiai stúdiumokat is végzett —, de mestereitől független úton indult, és szuverén, társtalan életművet teremtett. A mester tatai kiállításán ezúttal nem szembesülhettünk az oeuvre legfontosabb — köz- és magángyűjteményekben őrzött — darabjaival, de az elmúlt három évtizedben született művekből válogatott mintegy negyven alkotás révén feltárulhatott Szabó Vladimir művészetének varázsa. Kisvárosi terek és utcák, zsúfolt műtermek, parányi szobák kompozícióinak színterei, s a ma már csak emlékekben őrzött kíntornások és mutatványosok, korzózó hölgyek, és a műteremben dolgozó festők, cicával játszadozó nénikék, a régiségboltok és a fürdők látogatói a szereplők. Az egyszerre valóságos és álomszerű terekben megjelenő emberalakok jobbára öregek és töpörödöttek, csúfak és elesettek.

LEHNER Tibor: Képzőművészeti krónika. In.
Uj Forrás, 1986/3. 57-59.p.

Szabó Vladimír

Szabó Vladimir festményeiből nyílik kiállítás a Sziráki Kastélyszállóban holnap, pénteken délután.

+

Magyar Nemzet 1987. IX. 3.

Szabó Vladimir

A Várszínház Galériában Szabó Vladimir festőművész munkáiból nyílik kiállítás szeptember 25-én, csütörtökön. A délután hat órakor kezdődő ünnepségen Szabó György író mond beszédet.

Magyar Nemzet 1986. IX. 22.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir nyolcvanadik születésnapja tiszteletére kiállítást rendez a perbáli Falusi Galéria. A tárlat november 30. és január 13. között tekinthető meg.

Magyar Nemzet 1985. XI. 27.

Szabó - Vladimir

Szabó Vladimir festőművész alkotásaiból pénteken kiállítást nyitottak a tatai Városi Művelődési Központban. A nyolcvanéves mester félszáz festményét és grafikáját mutatja be; a tárlat február 21-ig látható.

Magyar Nemzet 1986. II. 1.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir, Csáki-Maronyák József és Moldován István festőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a keceli nevelési központban. A február 13-ig látogatható tárlaton az alkotóknak összesen hatvan festménye látható.

Magyar Nemzet 1986. I. 31.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabó Vladimír
Munkácsy-díjas festő-grafikus
művész

DOLGOZÓK LAPJA
1983 JUL 9

1021

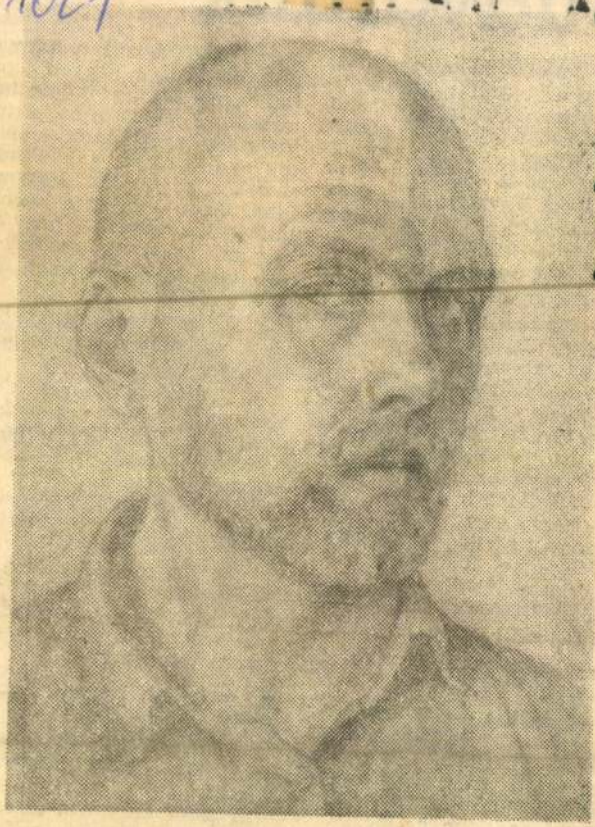

Szabó Vladimír: Önarckép

ni udvc

— Jólesik hallanom egy véleményen vag folytatja Arcsarov —, lugas azonban még nem a legsikerültebb dás. Szőlő és pad he hintát és homokozót! mek az első számú g örömünk, reménységün

— Igaz, igaz — har az egyetértés.

— De miért általjuk magunkat, lakótársak? — folytatja Arcsarov. — A hinta és a homokozó még nem mutatja meg a bennünk rejlő erőt. Mindenkinek be kell látnia, ha nem létesítünk egy viváriumot az udvar közepén kis szökőkúttal és faiskolával — semmit sem csináltunk. Ha viszont megcsináljuk, a szomszédok meg fognak pukkadni az irigységtől. Erre van most szükségünk: vivárium, vízesés és faiskola.

— Igaz, igaz — harsan föl az egyetértés.

—Igaz hát — folytatja Arcsarov. — De tegyék a szívükre a kezüket, és valljákbe: vajon nem hübelebalázskodunk némely dologban? Nem lenne jobb, ha meghagyjuk az udvart ebben a mostani természetes, egyszerű, az emberi kéztől érintetlen állapotban? Aki akar porol, a

— igaz, igaz — harsan föl az egyetértés.

Arcsarov ivott egy pohár vizet, és homlokát ráncolva így szólt.

— Lakótársak, egy kicsit elszomorít engem a maguk hozzállása. Először virágoskertet javasoltam — beleegyeztek. Utána a virágok helyett fölvetettem a lugas ültetésének gondolatát — hozzájárultak. Beleegyeztek a viváriumba, a vízesésbe és a faiskolába is, továbbá abba is, hogy egyáltalán ne csináljunk semmit. Hogyan magyarázzam mindezt?

Minek itt annyit szaporítani a szót? — szólalt meg egy hang hátul. — Végül úgyis autóparkoló lesz itt.

És ismét fölharsan az egyetértés: „igaz, igaz".

(Fordította: Adamecz Kálmán)

Szabó Vladimir

CSOPORTOS TÁRLAT nyílt meg tegnap Kecelen a nevelési központban Szabó Vladimir Munkácsy-díjas kiváló művész, Csáki-Maronyák József Kossuth-díjas és Moldován István SZOT-díjas festőművészek alkotásaiból. A február 13-ig nyitva tartó tárlaton a művészeknek összesen hatvan festménye látható.

Népszabadság, 1986. 1. 31

Szabó Vladimir
munkácsy-díjas festő-
és grafikusművész

Sz. A.: Majdnem
kortárs múzeum.

Tükör, 1983.
dec. 25.

Szabó Vladimir: Dózsa népe, 1953

Ahol a kalap
az a főváros
fényképezett
Ürömi utcai
het vagy kétsz
kosarai, kovác
ja, a még erej
Bieber Károly
lését és kemé
diadalát hirde
juk a környél
Óbudának
dig is kurizá
nek. Arasznyi
háztól D. A.,
ból nyugdíjba
de tüstént m
tört magának
felé. A Kolosy
lakjk V. B. úr
foglalkozik c
és az ARTEX
pek „alkotás
tom azon a vi
asszonyt, aki
szólíttatja ma
mert egy alka
énekelt Bécsb
azon a héten
Hitlerék, s a
lan várja a s
gyünk ma m

Szabó Vladimir, festő

Szabó Vladimir világa

Mit várunk a művészettől? Legyen fölöttünk akárhány műhold, ma sem tudunk okosabbat mondani Shakespearenél; legfeljebb a *tükör* lett részletezőbb azóta, a tekintetünk meg riadtabb. Akarjuk ezt a tükröt, mégse merünk beletekinteni. Vagy ha igen, szívesen vennénk egy kis megértő csalást. Mítoszt. Illúziót. Hogy olyan arc nézzen vissza, amilyet hordani szeretnénk. E színházi csarnokban talán megengedhető, hogy még egy drámaíró nevét mondjuk rögtön: hiszen ez az áhítás, ez a „mást, mint ami" viszont pirandellói.

Szabó Vladimir világának kellektárában szintén ott van — s kihangsúlyozva — a tükör, az álarc. Festőnk, hevület és fantázia terén, a nagy angol rokona. Kétkedésben, iróniában, szánalomban: a délolaszé. Ha úgy tetszik, a reneszánsztól vagy még korábbról máig ható áramkörbe kapcsolódik filozófiája, vagy helyesebb talán így mondani: életlátása. Ez a dús káprázatú, mindig a felszín mögé hatoló, fékezhetetlen emberértő igyekezet, mint európai kultúra: ez él és hat képein. Ettől klasszikus. Ettől modern. Ami, ha előbbi két jelzőnket összekötjük, annyit tesz: ettől fog felülemelkedni az Időn, mégha ez — a múlás — talán festészetének és grafikájának legfájdalmasabb érzete is.

Nem különösebb merészség megkockáztatni, hogy a létezés szeretetéből következik ez a fájdalommal szőtt poézis. Ha állandóan jelen van a búcsú (akárcsak Krúdynál): ez a szép, fehér lábú asszonyok, jó hahoták, csöndes merengések és ámuló örömök világának dicsérete is. Amit elveszíthetek, becsülöm csak igazán. És mesterünk ritka érzékenységgel tudja, mi porlik szét kezünkben, röpke évtizedek alatt.

Ha szabad a kezdőmondatokhoz visszatérni: tükröt tart hát elénk; és szépelgés nélkül reflektál ez a tükör. Az ifjúság megejtő bájával, az öregség rút meztelenségében jelenik meg, a hiúság vására a maga önfeledtségében kavarog, zsúfolt és drámai minden négyzetcentimétere. Akár kegyetlennek is tűnhet: ám ez az őszinteség erkölcse. Elemi szabály, amit az esztétika művészi igazságnak nevez. És Szabó Vladimir ennek ellenére sem sorolható be az ostorozó moralisták okkal szapora táborába: nincs a kezében a kőtábla, nem lép fel ítélkező pódiumra. Szobabelsőit, varázsos tájait, szembetekintő, fürkész portréit, tömegjeleneteit és indázó kertjeit úgy emeli meg költészetté, hogy együttérzését, sőt, szívszorulását is érezzük: személyiségének teljes egésze benne van munkáinak mindegyikében, innét hitele, és — áttételesen értve — stílusa is, ez a máséval összekeverhetetlen. Ebben pedig egyrészről ott az *olvasat* lehetősége, ezer részletfinomsággal, gyakran rendkívül szerteágazó viszonylat-rendszerrel, melyben sorsok és karakterek kerülnek együvé; másrészt azonnal hatni kezd keze nyomán az *érzelem* mármár gyermeki tisztasága. Ehhez nincs szüksége semmiféle iskolára, csoportra, ilyen-olyan támogatókra, kizárólag önnön szuverenitására van szüksége; és ez — látnivaló — diadalmasan jelen van. A csoda hát, mint mondani szokás, „átjön a rivaldán": ahogy a csönd, a békesség, az elárvult lélek nyugalmát keresi, ahogy (megannyi nyomorúságból magasba és távolra tekintve) az *emberi lényeg* harmóniájára vágyik, *ahogy papírhajócskáit* — elsüllyeszthetetlenek! — az értől óceánig eresztve, ennek üzenetét küldi.

Ahogy megrendít, és elálmélkodtat.

Mit várunk a művészettől? Írjunk akármilyen századot: nem lehet többet várni és remélni tőle.

Szabó György

Elhangzott a Várszínház Galériában rendezett kiállítás megnyitóján (szeptember 25-én)

7

XXX/39

Mélyvízi életforma volt,
Új kultúrának tűnt pedig,
De felszáradt mint egy vodkafolt,
S eltűnt, mint a rock'n' roll music.

A NAGY GENERÁCIÓ

ANDRÁS FERENC fanyar - ironikus filmje
a legendás korszak »túlélőiről«

Írta: BEREMÉNYI GÉZA
ANDRÁS FERENC
Fényképezte: RAGÁLYI ELEMÉR
Szereplők: CSERHALMI GYÖRGY
EPERJES KÁROLY
KOLTAI RÓBERT
KISS MARI
UDVAROS DOROTTYA
MAJOR TAMÁS
valamint a 68-as OMEGA,
a mai R-GO és az
ELVIS PRESLEY-KLUB
zenészei, közönsége

Mindenki szétszaladt,
Próbáljon ki-ki magának szerencsét.

/Beremenyi Géza/

SÁSTOFIGYELŐ
1081 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 335-748, 340-726

Szabó Vladimír, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

SOMOGYI NÉPLAP

1983 ÁPR 23
1021

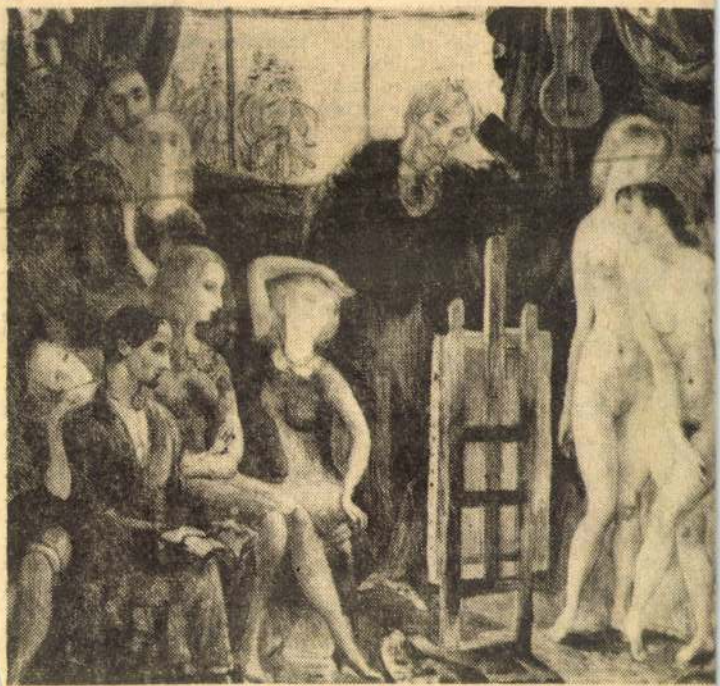

Műterem a századfordulón — Szabó Vladimír

grafikája

tori hivatalba. „Osztályidegennek az egyetemen helye nincs", közölték kurtán-furcsán. „Kérje el a leckekönyvét, és tűnjön el; ne is lássuk többet!"

Néhány nappal később tudtam meg: apámat — a reá hagyományozott föld miatt — kuláknak nyilvánították. A volt vöröskatona és a direktórium egykori tagja — ha nem is túlságosan hosszú időre — munkatáborba került. Fia is golgotát járt: voltam munkaszolgálatos a hadseregben, majd postai alkalmazott; rövidesen ki is kerültem állásomból, mert „osztályidegen nem dolgozhat bizalmi munkakörben", majd megtanultam Sztálinvárosban az olvasztár mesterségét, s három év alatt kétszeres sztahanovista lettem. Jól kerestem, megházasodtam, egyszóval kiegyensúlyozottabbá vált az életem.

Lelki sebeim azonban még sokáig sajogtak... Ezért kaptál súlyos sebet tizenkilencben. Sebesülésben? Ezért kerültél

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő- grafikusművész

TÜKÖR
Budapest

1982 SEP 19

1021

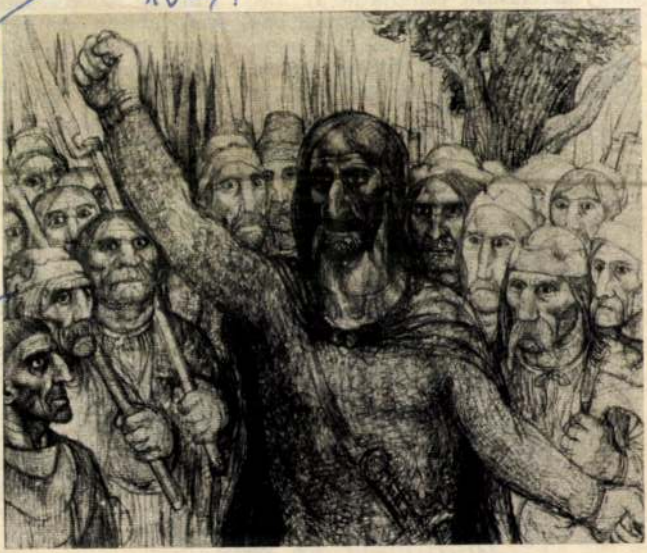

SZABÓ VLADIMIR TÁRLATA

A Vigadó Galériában kiállítás nyílt Szabó Vladimir alkotásaiból. A tárlaton ceruzarajzok, rézkarcok és vegyes technikájú rajzok láthatók. Képünkön: Dózsa emlékére.

HERNÁDI OSZKÁR ÉS MTI FOTÓ — CSIKÓS GÁBOR, HORVÁT ÉVA, ILOVSZKY BÉLA, TÓTH ISTVÁN, TÓTH GYULA, E. VÁRKONYI PÉTER ÉS WÉBER LAJOS FELVÉTELEI

A svá
még már
nyéri diva
váltak. Ne
igaz nem
változatba

Szabó Vladimir

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

festőművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1980 NOV 1 8

1980. november 16.

1021

Akttanulmány

Szabó Vladimir festménye a Műcsarnokban rendezett kiállításáról

1980. novemb

Szófiai mozaik

Karavánszeráj és

Az ősz Szófiában is később köszöntött be, mint más években. Október elején még javában zöldelltek a kisebb erdőnek beillő parkok fái. Az aki koraősszel jár a bolgár fővárosban, a színek kavalkádjából minden bizonnyal megőrzi a zöld színt. A város szívében az utakat, utcákat szegélyező fasorok, a megtervezett parkok képe véső dik emlékezetébe. Ha pedig, mondjuk, a 2-es, a 14-es vagy a 19-es villamosra száll és a város pereme felé veszi útját, élmény, hogy a sínek jóideig valóságos erdőben futnak.

*

A szófiai villamosok nagyjából olyanok mint a pestiek. Legalább olyan tömöttek. Viszont valószínűleg ma már Szófiában sem akar minden gyerek kalauz lenni ha megnő, mert akinek nincs bérlete, ott is előre vásárolja meg

Szabó Vladimír

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 NOV 23

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Festőművész

1021

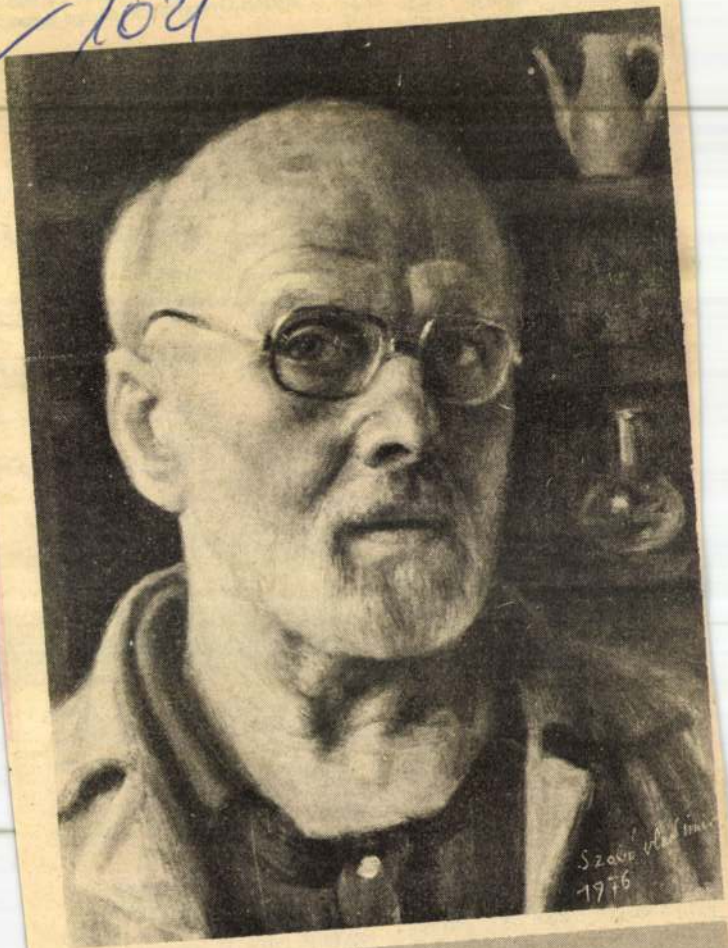

Önarckép

لواء صولنوق در لواء م

لنوق در لواء م

اروش صولنوق

بالشقو	بلاژ دیاق	- کیش
کورك	اشتوان	کورك
قرال	هرسك	حلاص
اشتوان	فرنج	کرکل
دو	فته	لابودی
یانوش	میحال	کرکل

Vass Előd:
csongrádi na
török adóössz
nulmányában.
natkozású ré
különösen az
részletezve m
ne az adófizetésre kötelezettek család- és keresztnevét (ami akkor itt már gyakorlat volt), a családi állapot megjelölését, egyes esetekben pedig a birtokolt juhok számát is. (1. ábra)

A családnevek vizsgálata azt mutatja, hogy Szolnok lakossága teljesen magyar volt. Népességszáma pedig megközelítette a háromszázat. A törökösszeírás Szolnokot faluként jelöli, pedig Csánki Dezső a XV. századi oklevelek alapján vásártartási joggal rendelkező mezővárosként sorolja fel.

Az adóösszeírás gazdasági adatainak vizsgálatához szükséges azt tudni, hogy a török uralom alá jutott területeken a szultánt, a török kincstárt illette meg a földtulajdon joga. Ezért igyekezett földesúri bevételeit pontosan fölméretni, de nem a földterület nagyságára, hanem a rajta élők termelő erejére, termékeik várható tizedére és adóik összegére volt figyelemmel.

A török defterdár (adóösszeíró) először a fejadót fizetők nevét vette nyilvántartásba, mert török előírások szerint, „aki a házán, földjén, szőlőjén kívül állataiban és egyéb ingóságaiban 300

Szolnok fejadót fizető lakói

hónapra ismerjük, ami 23 738 akcsét tett ki. Ez a szolnoki átkelőhely nagy forgalmát mutaja, mert ugyanakkor a várkonyi rév 1560 akcsét, a vezsenyi pedig 2367 akcsét jövedelmezett.

Az adózási tételekből termelési adatokra is következtethetünk. Az 1 kila akkor egyenlő volt 31 kg-mal, azaz egy vékával. Így egy családra jutott 11 mázsa búza és 6 mázsa kétszeres (búza és rozs keverékéből álló ke-

rulo! — felhasználók írkálunk. De kit érdekel a szövegszerkesztés és feldolgozás elhanyagoltsága néhány őrültön, megszállotton kívül? Kinek fáj, hogy például az Új Tükör vagy az Élet és Irodalom — *kulturális* hetilapok! — szerkesztőségében még elektronikus írógép sincs? Ungvári Tamás stílusában: helyes is, mert áramszünet idején mi a fenét csinálnánk vele? Nem rémkép! Balatonfenyvesre hét napból négyen át egy-két óránként rátört a tizedmásodperces áramszünet, ami csak épp arra volt jó, hogy kisöpörje a gépből az addig végzett összes munkám. Nesze neked számításkultúra!

Végezetül még valamit a vámról. A magyar pénzügypolitika kapkodja a fejét, hogy mennyi értetlenség és bizalmatlanság kíséri az új adórendszer tervét. Benne van ebben a rövidlátó vámrendszer is. Örök sírám például a gépkocsi-ellátatlanság, mi mégis a legdrágább svájci katalógus alapján szabjuk ki az elképesztő vámokat. De egye fene, ha legalább annyi eszünk volna, hogy egy vagy öt — hivatalosan is behozott — típust előnyben részesítenénk. De nincs.

A béna agyakat, sajnos, okos számítógép (behozatali politika) sem képes gyógyítani.

Pünkösti Árpád

Kákán öt csomó

Reméltem, hogy a Tiszatáj májusi számában megjelent *Párhuzamos verselemzés* című írásom felkelti majd a figyelmet; talán ír róla a Magyar Nemzet vagy az Új Tükör folyóiratszemléje; talán átveszi a Látóhatár... Nem miattam, hanem Illyés Gyula miatt, hiszen az ő *Egy mondat a zsarnokságról* című nagy versének eddigi csonka szövegét egészítem ki teljesre, s ihletésére, Éluard *Szabadság* című versére hívom fel a figyelmet. A csendet most Somlyó György (Élet és Irodalom, július 31.) megtörte, de nem a lényegről szól cikkében, hanem a tárgyhoz részt, mert az volt az első, másrészt mert éppen a dolgozatomat közlő Tiszatáj első számában jelent meg, harmadsorban pedig — mint a bevezetőmben megírtam — ez volt a verssel való első találkozásom. Mégpedig emlékezetes, hiszen Madácsyval együtt bábáskodtam a folyóirat első számának születésén. Sehol nem minősítettem egyik fordítást sem, hiszen kitűzött célomhoz erre semmi szükségem sem volt. Nem megyek bele annak megvitatásába sem, hogy Madácsy mennyire híven ültette át Éluard versét, mert ez sem tartozik a tárgyhoz.

4. Furcsa, hogy miközben Somlyó György elmarasztalja Madácsy László fordítását, meg akarja őt védeni velem szemben. Madácsy nekem gimnáziumi franciatanárom volt, ismerem akkori felfogását, költészetét, tehát változatlanul állítom, hogy nem volt tisztában fordításának *teljes* jelentőségével. Hiába próbál ebbe logikai ellentmondást magyarázni Somlyó. Igenis más az, hogy Madácsy tudatában volt: kitűnő francia verset ültet át, s más, hogy nem ismerte fel, a francia ellenállás legnagyobb költőjének antifasiszta versét tolmácsolja.

5. Somlyó György lekicsinyli az Illyés-vers és az Éluard-vers közötti párhuzam felismerését. „Hiszen ez eddig is nyilvánvaló volt" — mondja *most* könnyedén, miután éppen tőlem tudja, hogy Fülep Lajos és Tüskés Tibor valóban észrevette. De miért hallgatja el megint, hogy kettejükön kívül senki — sem az Illyés-verssel, sem az Éluard-verssel foglalkozók, köztük Somlyó — sem vették észre; hiszen különben szóvá kellett volna tenniük. Végezetül köszönjük meg az Éluard-kutatás nevében, hogy Somlyó György felsorakoztatta a *Szabadság* megjelenésének, közléseinek, címváltozásainak filológiai adatait. Gondolom, erre vonatkozik cikkének címe: *Kis filológiai fényűzés*. Valóban az, mert az én mondandómhoz ezekre sem volt feltétlen szükségem. Megáll az enélkül is a maga lábán.

Péter László

tan érték el, BRUNNER VIII. 2. M. Nemzet, hárman pedig szintközeli időket úsztak«. A mondat közepét nem értem." Mi se nagyon, csak feltételezéseink vannak. Nyomdában szerzett tapasztalataink azt sejtetik, hogy az említett mondatközép kakukktojás a fészekben, fogalmazhatnánk úgy is, hogy véletlenül került az úszás témájú cikkbe, A BRUNNER valószínűleg a szedő neve, a VIII. 2. alighanem a szedés napját, augusztus 2-át jelenti, a M. Nemzet pedig talán a Magyar Nemzet című napilapot. Ha így van, kérjük, ne nehezteljen senkire: az efféle hiba, sajnos, bármelyik szerkesztőségben előfordulhat.

KÁDÁR GYÖRGY, WASHINGTON. „Tisztelt Szerkesztőség! Gratulálok ahhoz a szerkesztői fogáshoz, mely az Élet és Irodalom 1987. június 12-i számában Faragó Vilmos kérdését, miszerint: **Mit álmodjon Zsoldi?** és a cikkben foglalt szerintem vitatható passzust a mobilitásról (e megfogalmazás értelmében senki nem hibáztatható azért, hogy ez a mobilitási szakasz lezárult), szembeállítja Tanács István válaszával, mely **Szegénységi bizonyítvány** című riportjában fogalmazódik meg. Gratulálnék, mondom, ha hihetném, hogy szerkesztői fogásról van szó és nemcsak véletlenekről. A biológiai lét emberi kiteljesedésével nyílt módunk arra, hogy a véletlenszerű környezeti hatásokra ne csak ösztönszerűen válaszoljunk, hanem mi is kérdezzünk és a természeti környezet könyörtelenül súlyos válaszaihoz alkalmazkodva célirányosan alakítsuk saját és közös sorsunkat. Ki fogalmazhatja meg a közös célt, ha nem az Élet és Irodalom: a hozzáértő dolgozó nép okos — szegénységi bizonyítvánnyal is — erre egyedül alkalmas ÉRTELMISÉGI gyülekezete." Fennkölt, szép gondolatokat közöl olvasónk, aki vendégprofesszor a George Washington Egyetemen. Köszönjük bizalmát, bár érzésünk szerint túlértékeli lapunk, illetve az értelmiség szerepét. Amit az úgynevezett szerkesztői fogásról, illetve a véletlen játékáról ír, elgondolkodtató ugyan, de szerintünk mégis leegyszerűsítő elképzelés. Lapunk egyik szerkesztési célja: hasonló témák megközelítése különféle, de nem egymástól idegen szempontokból. Az említett számban is e megközelítés példája látható.

Szabó Vladimir rézkarca

ÁRA: 7,50 Ft

SZABÓ VLADIMIR

ÉS XXXI. évf. 32.sz. 1987. 1.p.

Szabó Vladimír

Magyar

'76. X. 30.

A derűs mélabú festője

Szabó Vladimír képei a Várszínházban

AZ ÚTON, amelyen előbb-utóbb *kifelé* ballag mindenki, *Szabó* Vladimír még lát reményt. Lát ragaszkodást egymás iránt férfi és nő részéről. Lát — és fest — jóleső megpihenést. Lát — és fest, tehát láttat velünk is — kellemes emlékezést egyszer volt, hol nem volt, talán igaz sem volt örömökre.

A művész újabb festményeinek, melyeket a *Várszínház Galériájában* állítottak ki, visszatérő alakja egy szakállas öreg. Szemérmesen önironikus ábrázolásban a művész maga. Hol öreg vándor az úton, hol öreg festő a műteremben. Mintegy *lefokozva*, némiképp mesebeli alakká átlényegítve, inkább emlékeztet öreg mesteremberre, mint az idős Mesterre. Ám a most nyolcvanegy éves Mester az öreg mesterember figurájában a köznapiság szépségét érteti meg velünk.

Az öreg vándor útitársaként (az árok szélén megpihenve), az öreg festő életének társaként (ki karácsonyfát díszít vele együtt) a művész feleségét Ágnest látjuk viszont a képeken, az ő kissé *elgroteszkesített* arcvonásaira ismerhetünk. Philemon és Baucis legendaköréhez közel állnak ezek a köznapian szép jelenetek, bensőséges melegük ránk, nézőjükre is átterjed.

Régebben a festők egészen természetes módon avatták be a publikumot, engedtek bepillantást családi arcképtárukba. Csók István megannyi képe kislányáról Züzüről, Bernáth Aurél festményei kislányáról Mariliről — hogy csak az időben legközelebbieket említsem —, ennek a hagyománynak emlékezetes példái. Nem tudom, vajon nem kísért-e abban a zugban, amelynek talán a családias bensőségesség nevet adhatnánk, az ötvenes évek rideg szelleme, mely a magánélet ábrázolását exhibicionizmusnak bélyegezte?

„MAGÁNÜGY" lehetne ez élettől idegen felfogás szerint annak ábrázolása is, hogy az öreg művész elüldögél, bizonyára el is bóbiskol olykor a műteremben, a művei között, és emlékezik. S minő „exhibicionizmus": a női szépségre emlékezik! Karcsú bokákra, formás vádlikra, gömbölyű csípőkre... Szabó Vladimír korábbi képein is erotikus kisugárzása volt egy-egy csattogó papucsnak, könnyű topánkának a szépen ívelt lábakon, amiként költészete volt egy-egy agár háta vonalának a kutyasétáltató hölgyek kantárán a krúdys hangulatú utcákon. Ez a líra színeiben mit sem fakult — az újabb Szabó Vladimír-festményekre is erős színpárosítások jellemzők, néhol már-már csaknem túl erősek. De borongósabb a művek légköre, rezignáltabb a témaköre.

Ám az emlékezés mélabúja szelíd bölcsességgel párosul. Sőt, több ez szelíd bölcsességnél. A *megélt* élet, a teljes élet derűjével néz körül a művész a maga világában. S fest lavórban álló, meztelen öreget, akit öreg párja szivaccsal mosdat ünnep előestéjén, régi szokás szerint, régi mese szerint. Mert a *mese*, Szabó Vladimír grafikusi életművének is elmaradhatatlan, kikezdhetetlen tartalmi eleme: a mese él ezekben a köznapokat megörökítő művekben.

Ember Mária

oktatás-politika időszerű kérdéseiről, valamint az egyetemeknek és főiskoláknak az oktatási törvény végrehajtásával kapcsolatos tennivalóiról tartott eszmecserén jelen volt *Hámori* Csaba, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KISZ KB első titkára, valamint a minisztériumok és társadalmi szervek több vezető képviselője.

A felsőoktatás aktuális feladatait elemző beszédében *Köpeczi* Béla művelődési miniszter emlékeztetett arra, hogy az elmúlt öt évben a párt, valamint a Minisztertanács állásfoglalása, illetve határozata alapján *megindult a felsőoktatás átfogó fejlesztési programja.* Ennek során elkészültek a szakági és intézményi fejlesztési, valamint a felsőoktatás hálózatának fejlesztésére vo-

ött fennálló hagyományosan jó és rendszeres kapcsolatokat. Kifejezték meggyőződésüket, hogy a pártközi együttműködés további erősítése jól szolgálja a két ország, a magyar és a spanyol nép érdekeit, valamint a nemzetközi béke és biztonság közös ügyét.

A megbeszélésen részt vett *Kótai* Géza, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB külügyi osztályának vezetője és José *Sandoval*, az SKP Végrehajtó Bizottságának tagja, a Mundo Obrero főszerkesztője, a Marxista Kutatások Alapítványának elnöke.

Kádár János, az MSZMP főtitkára ebédet adott Gerardo Iglesias, az SKP főtitkárának tisz-

Faluvégi Lajos

(MTI) Kedden éjszaka hazaérkezett Kuvaitból *Faluvégi* Lajos, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke, aki részt vett és előadást tartott az Arab Gazdasági és Társadalmi Fejlesztési Alap, a Kuvaiti Arab Gazdasági Fejlesztési Alap és az Arab Tervezési Intézet által szervezett nemzetközi tervezési konferencián. A rendezvényen 19 arab ország vezető tervezői, valamint

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 NOV 16

Nógrád

Szabó Vladimir,
Munkácsy-díjas festőművész

Szabó Vladimir kiállítása

A Képcsarnok rendezésében november 15-én nyílt meg Budapesten, a Csók István Galériában Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész kiállítása. Szabó Vladimir Balassagyarmaton született 1905-ben. 1924-ben került a budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol kezdetben Rudnay Gyula, később Csók István és Benkhard Ágost növendéke volt. 1932-ben ösztöndíjjal Olaszországba ment tanulmányútra, két évig a Collegium Hungaricum lakója. 1959—61-ig Párizsban járt tanulmányúton. Művészi munkássága elismeréséül a Szinyei Társaság grafikai díját, tankönyv-illusztrációiért a „Kiváló Munkás" kitüntetést kapta. Munkácsy-díjjal 1953-ban és 1954-ben tüntették ki.

kazánk
és fű
vala
segédmu
A képzetlen
beta
és szakviz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 NOV 18.

Népszabadság

Szabó Vladimir

1041

SZABO VLADIMIR RAJZA

NÉPSZABADSÁG ✦ VASÁRNAPI MELL

Partod ellenébe ül.
Itt a halvány holdnak fényén
Jajgat és sír elpusztúlt reményén
Egy magános árva szív.
Egy magános árva szív.

Míg azok, kik bút, bajt nem szen
vedne

A bóldogság karjain,
Vígadoznak a kies Fürednek
Kútfején és partjain;
Addig én itt sírva sírok.
És te, Nimfa! amit én nem bírok,
Verd ki zengő bérceden.
Verd ki zengő bérceden.

Zordon erdők, durva bércek, szirtok!
Harsogjátok jajjaim!
Tik talám több érezéssel bírtok,
Mintsem embertársaim,
Kik keblekből szánkivetnek
És magok közt csúfra emlegetnek
Egy szegény bóldogtalant.
Egy szegény bóldogtalant.

Akik hajdan jó barátim voltak
Még felkőltek ellenem,
Üldözőim pártjához hajoltak:
Óh! miket kell érzenem,
Amidőn már ők is végre
Úgy rohannak rám, mint ellenségre,
Bár hozzájok hív valék.
Bár hozzájok hív valék.

...csak egy kő lenne párna,
Hol sem ember, sem madár nem
járna,

Melly megháborítana.
Melly megháborítana.

Abban, gondolom, hogy semmi jussal
Ellenkezni nem fogok,
Hogyha én egy megvetett virtussal
Itt egy kőben helyt fogok,
S e szigetnek egy szögében,
Mint egy Russzó Ermenonvillében,
Ember és polgár leszek.
Ember és polgár leszek.

Itt tanúlom rejtek érdememmel
Ébresztgetni lelkemet.
A természet majd az értelemmel
Bőlcsebbé tesz engemet.
Távol itt, egy más világban,
Egy nem esmért szent magánosságban
Könnyezem le napjaim.
Könnyezem le napjaim.

Ber

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 SEP. 6

Budapester Rundschau

Vladimir Szabó

1021

bung, nicht wahr... Milder ... der er und seine Frau Elisabeth mich schwer. Im niederösterreichischen kleinen Wolkers-

Vladimir Szabó: Fest. Kupferstich (1974)

auch die ungarische

strie mit dem breitgefächerten Angebot des Außenhandelsunternehmens FERUNION an: Glaswaren, Bauglas, Bleikristall, Teflon- und Alugeschirr, Schlösser, Werkzeuge. TRANSELEKTRO zeigt die verschiedenen Haushaltsgeräte, z. B. Öl-,

Haushaltstextilie

Es ist zu hoffe
Ungarns Teilnah
Wiener Herbstm
tensivierung d
schen Exports un
Ausgewogenheit
seitigen Hand
beitragen wird.

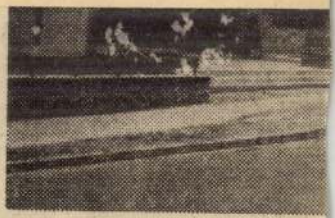

Treffender hätte man das
kaum nennen können als „H

ihren Sitz am Donauufer in Budapest; von hier aus wird die Funktion der Bahn geleitet.

Die ursprünglich für 90 Jahre gültige Konzession lief bereits im Oktober 1969 ab. Doch schon wenige Jahre vorher, 1966, beschlossen die Regierungen Ungarns und Österreichs im Hinblick auf die im Binnen- und internationalen Verkehr erzielten Resultate und die einzigartige Rolle der Strecke in der Geschichte der Eisenbahnen, die Konzession um weitere 20 Jahre zu verlängern.

nfüred.

ıfe

HUNGARHOTELS

nmt.

täglich

Interhotel Stadt Berlin

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 SEP 6

Budapester Rundschau

Vladimir Szabó

1021

Vladimir Szabó: Kuhtränke
(Öl, 1935)

*gliedsbuch erhalten wür-
Partei zuvorkamen", war*

*age, auf die ich die Ant-
und wozu der Autor so
ive, nur auf die Vorteile der
sonen" aus der Partei aus-
m es ihn bedrückt, daß —
nen Informationen — sich
igkeit" in den vergangenen
inscht er sich eine kommu-
o wie die von ihm ent-
sse" besitzt, die sie „be-
nn glücklicher als jetzt, da
Erfolge so mißmutig ge-
t zu erwarten, daß unsere
besorgter machen werden?
was in unseren Kräften
er durch die Praxis zu stel-*

*RESSE neuerdings für Un-
auch weiter anhalten und
Antworten zu antworten.*

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 SEP. 6
Budapester Rundschau

Vladimir Szabó

36/1976 1021

„Von Gott verlassene Landschaft"

Die Welt von Vladimir Szabó

Sein bezauberndes Zeichentalent, das an artistische Geschicklichkeit grenzte, fiel schon während seiner Studienzeit an der Hochschule auf.

Vladimir Szabó gehört einer Schule an, deren einziges Mitglied er selbst ist. Die mannigfaltigen Kunstrichtungen seiner Zeit haben ihn so gut wie unberührt gelassen. Wenn wir uns nach seinen Vorläufern umschauen — obzwar nicht einmal sicher ist, ob er sich jemals bewußt bei anderen orientiert hat — könnte man mit Bosch bzw. mit dem überladenen Surrealismus beginnen und mit dem plebejischen Bruegel und dem detailfreudigen Callot fortsetzen. Als seine Vorläufer können wir weiterhin die Manieristen des 16. Jahrhunderts nennen, wobei wir vor allem Parallelen zu El Greco finden und neuerdings eine gewisse Affinität zur Eleganz Botticellis erkennen. Allein die Aufzählung der ihm verwandten Maler zeigt die Wechselseitigkeit von Vladimir Szabó.

Der größte Teil seiner Werke sind Graphiken, Gemälde nehmen eine untergeordnetere Stelle ein. Neben seinem außerordentlichen Zeichentalent besitzt er eine einzigartige Begabung zur Komposition. Es gibt nichts was für ihn ein Hindernise darstellte im Gegenteil, er stellt sich mit Vorliebe schwierigen Aufgaben. Er füllt die Fläche des Papiers in Länge und Breite gleichmäßig aus, nirgendwo ist die Harmonie gestört, und das Meisterhafte fällt uns deshalb nicht sofort auf, weil es sich als ganz selbstverständlich präsentiert.

Die bestimmenden Zeichen sind für Vladimir Szabó die größeren Detaileinheiten, das heißt, die Motive. Diese Motivbereiche sind Komponenten der mehr oder weniger offenen, nur selten versteckten Symbolik von Vladimir Szabó. In seinen Werken können wir acht Motive zählen:

Da... ine Phan-
tasi... be-
sch...
br...
ol...
a...

res Motiv ist die Architektur, möglicherweise verkörpert sie die Sehnsucht des Malers nach dem dreidimensionalen Raum; die Darstellung des Massiven ist geradezu ein Signum des Künstlers, hier gestaltet er die Graphik, die eigentlich eine räumliche Kunst ist, in einer Dynamik zu einer nahezu zeitlichen Kunst; und schließlich die sogenannte Repoussoirfigur, jene in den Raum verweisende Figur, die der Maler in den Vordergrund — ja sogar noch davor — stellt, um die Tiefe des Bildes, des Raumes zu betonen.

Man kann ihn als instinktiven Vorläufer der Neosezession der Gegenwart bezeichnen. Die Phantasie ist ein primärer Punkt seiner bizarren Kunst, seine Grundeinstellung aber ist eine romantische, eine Nostalgie nach irgendeinem unerreichbaren Gleichgewicht, einer Harmonie, die Sehnsucht nach den guten und schönen Dingen der Welt. Die Sanftmut und die scheinbare Naivität des Malers wird zu einer Äußerung der Ironie, die von Sanftmut in Bitterkeit umschlägt.

Die Werke und die Person Vladimir Szabós enthielten immer etwas Geheimnisvolles, und dieses Rätselhafte umgibt ihn auch heute noch, obwohl er schon seit langer Zeit bekannt und beliebt ist. Welche Maßstäbe wir auch immer anlegen, in der Kunst Vladimir Szabós offenbart sich vor allem seine Persönlichkeit, seine Eigenständigkeit.

János Frank

...n und einsenden an Außen-
...LTURA, H—1389 Budapest.

Hat Ihnen die BUDAPESTER RUNDSCHAU gefallen?
Finden Sie, dass die Informationen der BUDAPESTER RUNDSCHAU über das politische, wirtschaftliche und kulturelle Leben Ungarns vielseitig und aufschlussreich sind?
Dann

nicht vergessen!
DIE BUDAPESTER RUNDSCHAU
noch heute
abonnieren!

Noch **heute?**
Ja, sofort!

Wer bis zum 15. September 1976 unser Blatt für 1977 abonniert, erhält die Budapester Rundschau vom 1. November bis 31. Dezember 1976 kostenlos zugestellt. (Liste der BR-

Sie noch

BUDAPESTER
RUNDSCHAU

an folgende Adresse

Szalóki Vladimír

„Vakok"

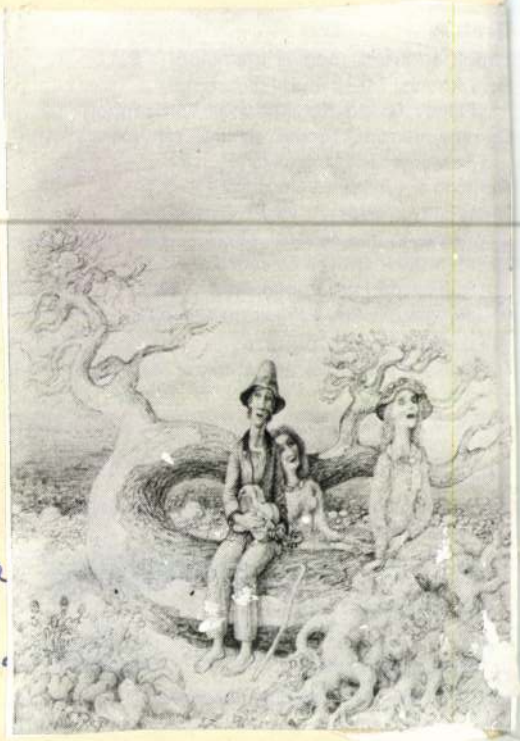

– : Lapok a kortárs magya
Művészet, 1976. október – 2.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir festőművész nyolcvanadik születésnapja alkalmából szülővárosában, Balassagyarmaton rendeztek kiállítást műveiből. A Palóc Múzeumban pénteken megnyitott tárlaton a neves művész mintegy ötven alkotását mutatják be.

Magyar Nemzet 1985. VI-29.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1970 NOV 14

Népszava

Szabó Vladimír

1021

Kiállítások

A hét közepén több új kiállítás nyitja meg kapuit a Képcsarnok bemutatótermeiben. A legérdekesebbnek *Szabó Vladimir* tárlata ígérkezik amit Féja Géza nyit meg csütörtök délután fél 6-kor a Csók Galériában, de bizonnyal szép sikere lesz *Szilágyi Mária* kerámikus gyűjteményes kiállításának is, amely a Derkovits-teremben kerül bemutatásra. *Gerencsér Judit* fiatal reklámgrafikusnak a Stúdió Galériában. *Kárpáti Éva* festőművésznek Veszprémben nyílik bemutatója.

tatás
A s
tak,
csapa
—
zelmi
4:3-ra
sósor
szott
gyeng
hiszel
követtek el, amikor Kis-
házit állitották be a csa-

és Muhr (3—3), Poth és Bikár dr. ütötték.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 APR 3

Népújság Heves

Szabó Vladimir
festőművész

1021

Művészetük elismeréséül . . .

A MŰVÉSZEK munkája tárgyiasult formában nem tör az égre, mint valamely felhőkarcoló, de — túl az építőművészet tényleges hozzájárulásán — szerves része a szocializmus építményének. Nagy nemzeti ünnepeink, köztük a legnagyobb, felszabadulásunk ünnepe, április 4. megújulást hozó időszakában fejet hajtunk a munkájuk előtt, amint hogy minden munka előtt, amely népünk gazdagodását, boldogulását, emelkedését szolgálja. A művészek tevékenysége, az ő eredményeik — tulajdon összesített eredményeink részei. Abban, hogy a magyar nép összehasonlíthatatlanul magasabb szinten él, mint bármikor viharos történelme folyamán, abban, hogy mindenben megújuló társadalmat, szocialista társadalmat épít — munkások, parasztok, mérnökök, tanárok, orvosok, tudósok és művészek együttes munkája van. Végzetes tévedés volna azt hinni, hogy az egyik megiehetne a másik nélkül. Az április 4-i, magas művészkitüntetések, díjak hagyománya elég világossá teszi, hogy nálunk ismert és becsült ez az összefüggés, hogy a művészet és a művészek gondolati, érzelmi hozzájárulását a közös nagy munkához kivételes becsben tartjuk.

Ahogy a nagy egészben támogatják, kiegészítik és elősegítik egymást a tevékenység, a szocialista építés különféle tényezői —, úgy tartják és támogatják egymást a művészet egyes ágazatai. Nem fejleszthetünk ki — csak kiragadva a példát — magasrendű filmművészetet a látáskultúra, a képzőművészet nélkül, cselekvő és befogadó értelemben értékes tánckultúrát anélkül, hogy meg ne valósítsuk Bartók és Kodály szándékait; igazi színház nincs irodalom nélkül szocialista kultúrpolitikai céljainkat szolgáló televízió nincs valamennyi művészet arányos fejlesztése támogatása és elmélyült aktivitása nélkül.

Ez mind igaz —, de vajon ez a végső cél? Természetesen nem. A „végső" cél (a nyilvánvalóan végtelen folyamatban) népünk boldogabb élete, ennek érdekében a szépért lelkesedni, örülni tudó emberek sokaságának további és további szaporítása.

Köszönet a művészet legjobbjainak, akik segítenek a cél elérésében. Öregeknek, középkorúaknak és fiataloknak, íróknak, filmoperatőröknek, zeneszerzőknek, grafikusművészeknek, díszlettervezőknek, operaénekeseknek és a dzsessz igazi kiválóságainak egyaránt. Mindnek, akik komolyan végzik művészi hivatásukat, akik mélyről és fáradsággal emelik ki a művészi hatás kincseit, akik igaz eszközökkel kerültek és kerülnek közel a közönség, a nép szívéhez.

SOKOLNI nem lehet és nem is kell itt azokat, akik „A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze", „A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze" címeket, valamint a József Attila-, Jászai Mari-, Balázs Béla-, Liszt Ferenc-, Erkel Ferenc- és Munkácsy Mihály-díjakat kapták az idén. Sokan vannak, részben már tisztelettel, részben nagy várakozással tekint tehetségükre, új-új művészi megnyilatkozásukra az ország közönsége. Zelk Zoltán költészete nélkül szegényebb volna hazánk legutóbbi, három évtizedének ábrázolása —, s egy egész más korosztálybeli nevet említve —: Elbert János nagy volumenű, szerteágazó tevékenysége nélkül — népünk sokkalta kevesebbet tudna a szovjet művészetről, amelynek szinte a létezését is titkolta a Horthy-világ két és fél évtizeden át. Mihály András zeneszerző és karmester, vagy — ismét ifjabb korosztályt említve — Lehotka Gábor orgonaművész az egész mai magyar kultúráért tesznek jelentőset hazai operabemutatóval éppúgy, mint a párizsi és Párizs környéki templomokban a magyar zene megszólaltatásával a magyar előadóművészet értékeinek bizonyító megmutatásával.

Kivételes öröm ott látni a nagy tisztességet adó kitüntetési listákon néhány olyan fiatal művésznek a nevét — fővárosiét éppúgy, mint vidékiét —, akit még csak néhány esztendővel ezelőtt a jövő ígéreteként tartottunk nyilván, vagy éppen csak kezdtünk nyilvántartani. Giricz Mátyást, a szegedi színházigazgatót és rendezőt, Dózsa Imrét, a ma is fiatal balettáncost — teljes joggal — ott látni az érdemes művészek között, Győri Emilt Pécsről, Székely Gábort Szolnokról, Zsámbéki Gábort Kaposvárról, Sztankay Istvánt, Tahi Tóth Lászlót és a legifjabbak (és a legtehetségesebbek) közül Schütz Ilát Budapestről, a Jászai Mari-díj kitüntetettjei között.

A címeket, a díjakat a Minisztertanács „a szocialista kultúra terén elért eredmények elismeréséül" adja, a nép nevében. A kitüntetettek között és soraikon kívül köszönet illeti élő és már nem élő alkotóink és előadóink közül mindazokat, akik az egész életüket, művészi tevékenységüket tették arra, áldozták azért, hogy a szocialista kultúra megvalósuljon. Legkiválóbb fiatal művészeink — köztük a kitüntetett fiatalok is — ezeknek a művészeknek a méltó követői. Néhányan pedig — Szabó Vladimírhoz a munkásmozgalomban ismertté vált kiváló, öreg festőművészhez hasonlóan — maguk a példák.

ÁPRILIS 4. verőfénye ma együtt világít rájuk.

PAVEL SZMOLNYIKOV:

A zöld szellő

mintha kerültek volna, ám amíg más fiúknak egy hanyagul odavetett megjegyzés is sikert hozott, addig nekem torkom szakadtából kellett üvöltenem, hogy felhívjam magamra a figyelmet. A lányok mindig mást szerettek: a délceget és magabiztosakat, akiknek sportjelvény csillogott a mellükön és nagy tettek tervei érlelődtek a fejükben...

A szempár szorosan rámtapadt...

Még jó, hogy nincs mellettem a feleségem. Egész biztosan szemrehányással illette volna viselkedésemet: úgy bámulsz arra az idegen nőre, mint borjú az új kapura. Érdekes, hogy ilyen esetekben a feleségek szinte vallási fanatizmussal nyargalnak a jó modor szabályain!

Nem láthattam az ismeretlen nő arcát: alsó részét férfiváll takarta el, a homlokát pedig egy fogantyút markoló kéz tette láthatatlanná...

Minél tovább néztem ezt a csodálatos szempárt, annál újjongóbb, fényesebb lett a lelkem. Megfeledkeztem a napi gondokról, apró-cseprő sérelmeimről, kellemetlenségeimről. Még az isiászom se adott életjelet magáról. Most még a szomszédom is, akit az előző megállóban kucsmás ördögnek tituláltam, mivel laposra tiporta a bal lábamat, most még az is kedves rokonnak tűnt számomra...

A busz nagyot hördülve megállt.

„... Elég volt — döntöttem olyan bátran, hogy magam is meglepődtem. — Így nem lehet tovább élni..."

A feleségemnek becsületesen elmondok mindent. Hogy az életünk olyan unalmas és ízetlen, mint a zabpehely. Hogy csak szendergünk, de igazából nem élünk... Rábukkantam valakire, aki felébresztett a tekintetével. Újra hallom a zöld szellő susogását, érzem a tavaszi hajnalok illatát... Bocsáss meg, de jobb, ha elválunk...

A feleségem meg fog érteni. Persze, nem lesz neki könnyű. Mégiscsak tíz évet leéltünk együtt. Nem is rosszabbul, mint mások... Csak a gyerekeket sajnálom... De azért az apjuk maradok!...

„Hallasz engem?! — kérdezte a tekintetem az ismeretlent. — Repülök hozzád..."

„Igen — válaszolta a szempár —, várlak..."

A lakást megosztjuk. Az asszony a gyerekekkel beköltözik egy egyszobás lakásba, nekem elég lesz egy pici szoba is... A tévét és a hálógarnitúrát is csak vigye el ő. Én megelégszem a hűtőgéppel és a divánnyal. De nem, neki nagyobb szüksége van a hűtőre. Vigye el azt is a két szőnyeggel együtt...

A fizetésem felét is neki fogom adni!

Amikor idáig értem gondolatalmban, a szempár úgy mosolygott rám, mintha lyeselné elhatározásomat.

„Ilyen az élet! — gondoltam. — A sors ellen sem tehetünk!"

Persze a munkahelyi vélemény nyilván nem hinni semmiféle végzetben és majd magyarázatot követel. Az szb-elnök belém fúrja éles tekintetét és hajlíthatatlan hangon kijelenti:

— Vésd jól az eszedbe, Prohorov: a közvélemény harcolni fog!... Gondold meg jól, ez a tavasz vakvágányra visz...

Ám én bátran belementem ebbe is.

Három megálló alatt tövirőt hegyire megfontoltam a kérdés szervezési oldalát. Gondolatban még levelet is fogalmaztam a rokonokhoz, amelyben — persze, lehet, hogy kissé homályosan —

A negyedik megállónál az jutott eszembe, hogy nem valami gáláns dolog ilyen szituációban megosztani a bútort és a lakást. Nem korrekt eljárás.

„Mindent otthagyok! — határoztam, mikor a busz újra elindult. — A feleségem talán nem fog rácsapni az import villanymelegítőre. Isiászom végtére is nekem van!..."

Öt megálló után véglegesen eldöntöttem mindent.

Kis bőrönddel mentem el hazulról, amelyben csak törölköző, szappan, fogkefe volt, no meg a villanymelegítő...

Fülem megtelt a zöld szellő zsongásával.

Mikor a busz a végállomásra ért, gondolatban kidobtam a bőröndből a villanymelegítőt, és az ismeretlen nő felé fordultam.

Emelt fővel álltam, büszkén és boldogan.

Most kezdődik az új élet...

Rögtön hozzálépek és megfogom a kezét...

Most...

Az utasok az ajtó felé törtettek, a széles váll elmozdult és én végre megláthattam az arcot, amelyhez a csodálatos szempár tartozott.

A feleségem arca volt.

Fordította:
Zahemszky László

Szabó Vladimír

Tárlatnézőben – Szabó Vladimír grafikai munkásságát bemutató kiállítás látható április 17-éig Balassagyarmaton, a Madách Imre Városi Könyvtárban. FOTÓ: R. T.

Nógrád megyei hírlap 1998. április 14.

Zsíros József és párja, fél évszázada élnek együtt FOTÓ: RIGÓ T.

Az valahogy úgy volt, hogy *Ottmár Mária* pont a cséplőgépnél dolgozott, amikor egy helyre legény, *Zsíros József* megszólította.

– Szerelem volt az első látásra – mondja Mária néni, amikor 51 évet utazik a múltba gondolatban, mivel házasságkötésükig egy évet udvarolt neki az akkori legény, a Jóska.

– Nem udvaroltam sokat – emlékezik Józsi bácsi – tudtam, hogy a lehető legjobbat választom.

Egyszerű, szerény lagzit ültek, majd a bányász férj „szakmája után" mentek, 1948-1952 között Oroszlányban éltek. Visszatérve Kagókkal.

– Nyári zivatar volt csak a mi néhány koccanásunk – teszi hozzá a férje – gyorsabban elment mint amilyen hanggal jött. A megértés, a nyugodt, kiegyensúlyozott élet a békés, hosszú egymás mellett élés receptje.

A Zsíros házaspárt két gyermeke, két unokája és három dédunokája köszöntötte az ötvenedik házassági évfordulón. A felsorolt köszöntők mindegyike lány, de Józsi bácsi – a kitűnő házasságának köszönhetően továbbra sem tart a sokat emlegetett nőuralomtól!

Benkő Mihály

Dvaró Vladimir Jestřemský

Szabó Vladimir festőművész

1021

1973.nov. 8. Televizió 18.35 /11/ Ka.

T É K A .

A NOVEMBER 15-én két festőművész kiállitásának megnyitójára is sor kerül.

BUdapesten a Csók István Galériában Szabó Vladimir kiállitása tekinthető meg ettől a naptól. TÉMA SZERInt önarcképtől kezdve, a párizsi művészvilágból vett jelenetek mellett egészen háromszerü képekete is láthatunk, merülő katedrálisokról , tengerbe sülyedt középkorról. MINDEZEK megfestésében a művész megtartotta azt a meseszerü hangot, AMEly korábbi művészetére, alkotására is jellemző.

Szabó Vladimir

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. sz. 127. l.

Kende Béla: V. nemz. Képzőmův.

Kiállítás Kassán.

Szabó Wladimir

Kat.Szemle.1944.57-58.1.

Szabó Wladimir

Katol.Szemle.1931.II.522-39.l.

Szabó Wladimir festö

Katol.Szemle.1943.149-51.l.

Festészet.

" Dunai Ernö Kossuth-dijas nyomdász "

festette Szabó Vladimir.

Béke és Szabadság. 1951 5. sz. márc. 1. 15.
1.

Szabó Vladimir festő,

Magyar Otthon, 1943 XII. 1.

III. évf. 23. sz. 694. o.

Farkas Zoltán: Kiállítások.

Kirimi

Dózsa György
(Szabó Vladimir festőművész
műve.)

Művelt Nagy, 1954. jun. 13. 4. old.

„Felszabadulás" Babó Vladimir festőművész

Magyar Kmszet 1950
juli. 22. 5. old.

„A dolgozó ember itélőszéke előtt kell helytállnunk művészetünkkel."
Hunyady József

„Molière a tanyán". Szabó Vladimir festőművész.

Magyar Peinzet 1950.
juli. 22. 5. old.

„A dolgozó ember itélőszéke előtt kell helytállnunk művészetünkkel."
Hunyady József

Művészetelmélet
Kabó Vladimir festőművész nyi-
latkozata

Magyar Nemzet 1950.
julí 22. 5. old

„A dolgozó emberi ítélőszéke előtt kell
helytállnunk művészetünkkel."
Illyés József

Kiszimi

Dózsa György
(Szabó Vladimir rajza.)

Szodalmi Ujság, 1953. apr. 9. 5. old.

Művészetszociológia
Szabó Vladimir festőművész nyi-
latkozata

Magyar Bunzet 1950.
juli 22. 5. old.

„A dolgozó ember ítélőszéke előtt
kell helytállnunk művészetünkkel"
Ilmyady József

Kitrimi

Dózsa. (Szabó Vladimir rajza)

Szod. Ujság, 1954. apr. 10. 8. old.

Kiriami

Ludas Matyi
(Szabó Vladimir rajza.)

Irodalmi Ujság 1953. apr. 9. 8. old.

Rajz.

"Önarckép": Szab° Wladimir

Uj Ember.1952. 23. szám 2.old.

Tavaszi tárlat.

Kirimi

Zrínyi halála.
(Szabó Vladimír)
rajza.

Irodalmi Ujság, 1953. apr. 9. 8. old.

Ostrom után Szabó Vladimir rézkarca

A rézkarc művészete
Szabó Vladimir rézkarca

Szabad Nép 1948 VI. évf. 5 sz. jan. 8. 4. o.

Kirimi

Zrinyi a költő halála.
(Szabó Vladimir festménye.)

Szodalmi Ujság, 1954. jan. 16. 1. old.

Kirimi

Zrinyi a költő halála.
(Szabó Vladimir festménye)

Szod. Ujság, 1954. apr. 10. 8. old.

Szabó Vladimír festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 4. sz. 64. o.
kiállítások, – kéve kiállítás a
lemneti halban.

Szabó Vladimirofestő.

Magyar Nemzet.
1946. VII. 7. ; II. évf. 148.
(: Bencmoló :)

Szabó Vladimir festö.

Szab.Nép.1951.232.sz.okt.4. 6.l.

Kirimi

Szabó Vladimir festőmüv.

Művelt Nép, 1954. jul. - 25. 4. old.

Kirinni

Szabó Vladimir festőművész

Művelt Nép, 1954. jun. 13. 4. old.

Szabó Vladimir grafikus.

Meg s Nemet.

1946. VIII. 17; II. i of. 183.

(: Bencmoló :)

Kirimi

Žabó Vladimír

Irodalmi Ujság, 1953. apr. 9. 8. old.

Kérsimi

Szabó Vladimir fordításában

Irodalmi Ujság 1954. jan. 16. 1. old.

Kirinni

Szabó Vladimir festőnek.

Irodalmi Újság, 1954. okt. 10.
8. old.

Szabó Vladimir festő

Képzőművészek a bányáról
az üzemekről, az ujjáépítésről

Szabad Nép 1948. nov. 23 – 6

Szabó Vladimír festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 7. sz. 160. o. Kiállítások.

Szegi Pál beszámolója /O „Mamar Művészeti Műhely".../

Szabó Vladimir festő.

Béke és Szabadság.1951.5.sz.márc.1.15.l.

Szabó Vladimír

A rózsaszínű vérszelle

Szabad Nép 1948 VI. évf. 5 sz. jan. 8. 40.

Szabó Wladimir festő

Uj Ember.1952. 23.szám 2.old.

Tavaszi tárlat.

Szabó Vladimir festőművész

Magyar Nemzet 1950
július 22. 5. old.

"A dolgozó ember ítélőszéke előtt kell
helyt állnunk művészetünkkel."
Illyés József

Szabó Wladimir grafikus művész

Magyar Kurzet 1950
március 24. 3. old.

Művészi mappa jelenik meg
április 4.-re.

Szabó Vladimir festi

Kilenczen művész kiállítása

Szabad Nép 1948 jun. 23.-60.-

Szabó Vladimir grafikus.

Szab.Nép.1955.122.sz.május 25. 8.l.

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

Bartha László a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ákos osztályába került, úgy szintén az ő tanítványa volt Szalay Lajos, Szabó Vladimir, Szentiványi Lajos is.

Sz. L.: Beszélgetés Bartha László festőművésszel, Dolgozók Lapja. 1982. febr. 20. 5. old.

SZABÓ VLADIMIR

Dózsa György. Ceruzarajz 5ox6o.
Dózsa György " 5ox6o.
Ludas Matyi. Vizf. 7ox9o.
Zrinyi, a költő halála. Ceruzarajz 5ox6o.

III.Magyar Képzőművészeti Kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

Szabó Vladimir grafikus M.D.K.

Müvei a szegedi nyári tárlaton

Rézkarc

Gábor István: Szegedi tárlaetk

Magyar Nemzet 1963 augusztus 2. 4.l.

mDK

Szabó Vladimir, festőm.

a többszáz műtárgy közül kiemelkednek képei

/-t-/: Nemzeti képzőművészeti kiállítás Kassán.
A kassai MÁV pályaházában.
Pesti Napló. 1939.okt.29. 6.l.

Szabó Vladár
festő

M.D.K.

A tokaji művésztelepen dolgozik

Dr. Gaál Dezső: A tokaji művésztelep
Élet és Irodalom, 1963. aug 3 - 10 sz.

MDK

Szabó Vladimir

Uzsoki hid

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépművészet 1941. 2o6.l.

Szabó Vladimir MDK

Dr. Reimann Ernő

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Szabó Vladimir.

A Műalkotások Vállalat tájképfestés pályázatára „Erdei út"-ja képével pályázott. (említve)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 9.

MDK

Szabó Vladimír, festő

Hidi vásár c. képe

naiv bájával tűnik ki.

Bánszki János: Gondolatok a Debreceni II.
Orsz. Nyári Tárlatról 84-86.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. aug. XXI/8.

Szabó Vladimir, grafikus Mosh

A Békés megyei tárlaton megvásárolták

műveit.

(Móti): Ami tetszett — megvették 2

ESTI HIRLAP Bp. 1964. szept. 23.

Szabó Vladimir M.D.K.

Rajz Zrinyi Miklós haláláról , repr.

Magyar H irek 1964. dec. 15.

Szaló Vladimír

Grafikus

M.D.K

„Szüret" (repro)

Lanár Sándor: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.
Művészet, 1965. október - 20 lap.

MDK.

Szabó Wladimir

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov.lap 29.

MDK.

Szabó Vladimir

Szüreti felvonulás c. rajzának fotója

Szocialista Müvészetért 1965 nov.

MDK.

Szabó Vladimir

Rövid említés müvészetéről

Müvészet 1965 ápr.lap -

özpont meginditotta rotaprintes for-
› köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
›k 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

›k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Szabó Vladimir

Kiállít

PH. 1942. I. 13.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
című levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Srabó Vladimír

Kiállít

NV. 1942. I. 23.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Szabó Vladimir

Kiákit

MO. 1942. I. 13.

Szabó Vladimír

Dózsa népe c. műve jelenés szerepel az alábbi tárlatón.

Borbély László: A Herman Otto Múzeum festményei a Miskolci Képtárban

Nagyjanak 1970 XI

SZABÓ VLADIMIR

Hosszabb idejű dolgozott a kecskeméti Művésztelepen.

Gödör Imre: A kecskeméti Művésztelep múltjáról.

Petőfi Népe, 1970. okt. 8.

Szabó Vladimir,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekű gyűjteményét.A 19.-20.sz. magy.képzőművészetének keresztmetszete.388 mű,180 művés Szabó négy művel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Szabó Vladimír

Emlitve

Tóth Elemér: Képek, szabrok, tárhatok
Nógrád 1970. sep. 13.

Szabó Vladimir

Emlitve

Tóth Elemér: Kéjek, szabrok, tónhatok

Nógrád 1970. sep. 13.

Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása

1968 1969

Szabó Vladimír

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debr. 1970 aug. 18.

Szabó Vladimír

Imre J. I. Orv.

Képzőmüv. Tanácskozás.

Szabad Művészet

1953. 66. l.

Szabó Vladimír

Ludas Matyi, Zrínyi Ilonáról és Dózsa Györgyről c. rajzaiért 1953. a Munkácsy-díj III. fokozatát kapta.

⇒Szabad Művészet⇐
1953. 94. l.

Szabó Vladimir

festő

ivód

Képzőművészetünk
tíz éve. Mucsanok
Bp. 1955. (Képpel.)

Szabó Vladimír

grafikus

Vayer L. A III. M.
Képzőműv. Kiáll.
graf. anyaga.

– Szabad Művészet –
1953. 28. l. (Kép)

2236. HÁROM PISZTOLY. (Bayard—Pieper, Bookins & Allen, és Bär—Pistol.) 2 bőrtáskával . . 170.—

2237. FORGÓPISZTOLY. 5 lövetű. 32 cal. Colt rendszer. B'oury. Gyöngyház aggyal . . . . 80.—

2238. FORGÓPISZTOLY. 5 lövetű, 32 cal. Greener, London . . . . . 36.—

2239. CÉLLÖVŐ PISZTOLY. Spezial Modell. Centrum. 22-cal . . . . . 110.—

2240. MAUSER ISMÉTLŐ PISZTOLY fatokban, egy amerikai forgópisztoly, Colt rendszer és tíz céllövő pisztoly (összesen 12 darab.) Vászonnal átvont fatokban . . . . . 630.—

2241. VADÁSZFEGYVER. Dupla Express 8 m/m. Kirner-gyártmány. . . . . 450.—

2242. VADÁSZFEGYVER. Egycsövű, golyós, 8 m/m. ismétlő, Mannlicher. Hensoldt, Solar, 3× távcsővel . . . . . 270.—

2243. VADÁSZFEGYVER. Kétcsövű, golyós, kakasnélküli, ejectoros, 370 cal., Lebeau. Zeiss, Zielsechs távcsővel. 2 bőrtok . . . . . 1.080.—

Szabó Wladimir

római öszbündijat Egypt

Képzőm. Fölisk. Évk

1933-34. 29. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szabó Vladimir festő

Szegeden a Képcsarnok termében

kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 V. sz.

MDK

Szabó Vladimir

Zrinyi halála, of.

Dózsa népe, of.

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.

18. l.

MDK

Szabó Vladimir

Hazafelé, rk.

Dózsa népe, "

Miskolci kiáll.I. Herman O.Muz. 1955.

21. 1.

Szabó Vladimir festőművész

Halász

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Szabó Vladimir festőművész. MDK.
/:képpel:/

Artner T.: az V.M.Képzm.Kiáll. SzM.1955. 5o.l.

Szabó Vladimir

Vitorlások, golyóstoll

Épitkezés, golyóstoll

Szüreti felvonulás, golyóstoll

Szüret, golyóstoll

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szabó Vladimir

MAGYAR HIRLAP

1969 MÁJ 17

▲ SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas festőművész kiállítása pénteken nyílt meg Szegeden, a Képcsarnok Vállalat bemutatótermében.

KÓRHÁZBA VITTÉK BLAIBERGET, az 59 éves fokvárosi fogorvost, aki — mint köztudomású — a világon másodiknak kapott új szívet, és leghosszabb ideje él az újszívesek kö-

M.D.K.

Szabó Vladimir

Bóka László: "Karácsonyi vágy" c. cikkét illusztrálta.

Tóth Eszter: "Krisztinának Karácsonyra" c. verséhez készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1947. dec. 16-31. III. évf. 51-52. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Tersánszky J. Jenő által forditott "Ófrancia bordal" c. vers illusztrációját készitette.

Balázs Béla: "A bolha" c. meséjét illusztrálta.

Szinház, Bp. 1947. nov. 11-17. III. évf. 46. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Füst Milán: "A részeg kalmár" c. versét illusztrálta.

Szinház, Bp. 1948. jan. 6-12. IV. évf. 2. sz.

Szabó Veadimir
festő

M.D.K

Tompa doktor bisztokában van
Szabó Veadimir egy mivve.

Zsigmondi: Emberi tágak tarlatán.
Nők Lapja, 1967. szeptember 20-30 lap.

Szabó Vladimir

Kanász c. festményével vett részt a miskolci művésztelep 25 évét bemutató kiállításon a Kossuth szállóban. Róla 2 cikk is szerepelt ott.

A Művésztelep képkiállítása
Északmagyarország 1948. okt. 3. 4 l.

MDK

Szabó Vladimir

Tájkép, o.

Szépműv. Múz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

Szabó Vladimir MDK

Ludas Matyi, rézkarc

Ökrös szekér, rézkarc

Emlékek között, rézkarc

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

Földosztás, olf.

Ünnepi készülődés, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

Földosztás, repr.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir

Munkanélküliek a piacon, akvarell

Látogatás a tsz-ben, akvarell

Földosztás, akvarell

Miccarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir (szül. 1905)

Földortási. 1953. o. v. 180×160 cm.
J. b. l.: Szabó Vladimir 1953. A Föld-
művelődésügyi Min. tul.

Mezőgazdasági képzőművészetben. Kat.
bev. Matolcsi János. Bp.
1959

24.

Szabó Vladimír

szerepel az Iradalmi Múzeum „Krúdy illusztrátorai" c. kiállításán

D. M.: Képrőmű vészet

Vigilia 1969 V. n. 349 old.

Szabó Vladimir

Földontás c. képéről repr.

Vörös Lapja 1966. nov. 26.

Szabó Vladimír

Szerepelt a „Magyar Képzőművészek a Fa-
rinnus ellen" c. kiállításon.

Evangélikus Élet 1966. jan. 9.

Szabó Vladimir

Szüret c. képéről repr.

Művészet 1965. okt.

a X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.

Szabó Vladimir MDK

Uzsoki hid, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Szabó Vladimir

A Corvin Áruház állandó képzőművészeti tárlatának negyedik bemutatóján szerepelt.

N. ü. 1942. VII. 3.

Szabó Vladimir festő, grafikus

Szöregben említett műve:

„Postakocsi-állomás"
(grafika)

Bodnár Éva;
„A Balaton a képző-
művészetben".

Selenkor, 1966-8

Szabó Wladimir

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán

N. h. 1939. XII. 17.

Kiss him, kk.

Hallan tell her, kk.

Kemp, kk.

Report on modelling, kk.

Gasdo Alsdimit

Szabó Vladimir MDK

Festők és modellek, rk.

Kˇmp, rk.

Falusi reggel, rk.

Kis hid, rk.

1. Miskolci G. Grafikai Biennale 1961.

MDK

Szabó Vladimir

Festők és modellek, repr.

1. Miskolci 9. Grafikai Biennale 1961.

L. Szabó Vladimir

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képző-
művészeti kiállitásán.

Nemzeti Ujság 1935.III.24.

MDK

Szabó Vladimir

1514, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

M.D.K.

Szabó Vladimir, grafikus

népi mesehumorral átszőtt "Piac" c. rézkarcát (1948), mint az 1955-évi kiállításon szereplő új szerzeményt, említi:

Körner Éva: A Grafikai Osztály 38.-ik kiállítása. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1956. 8.sz. 127. old.

Szabó Vladimir MDK

1905-

csak a neve emlitve

az önálló rajzművészettel kapcsolatban.

MÜ PATAKY DÉNES:A magyar rajzművészet.Bp. 1960;

50.1.

MDK

Szabó Wladimir, festö

Csendélet. Olf.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat. 8.1.

Szabó Vladimir

festő

M.D.K.

„Műterem a századfordulón"

" repro

Élet és Irodalom, 1961. dec. 23. — 12 l.

M.D.K.

Szabó Vladimir, grafikus

nevét Gross Arnoldróg írt méltatásában emliti Szij Rezső, mint idősebb magyar mestert, akinek Gross némileg közel állott kezdeti pályáján.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf, 5. sz. – old.

hátsó borítólap külsején

M.D.V

Szabó Vladimir
Grafikus

A „Kajakosok" című rajzát
és még több más művét is
kiállították.

Heitler Károly: III. Balatoni Tárlat
Művészet, 1967. február – 46 lap.

Szabó Vladimir

kiállított festményei:

Falusi jelenet, olaj, 125 x 100 cm.
Táj libával, -"-, 80 x 100 cm

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kkrimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

12. l.

Szabó Vladimir festő M.D.K.

1514 c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képző,üvészeti Alap vásárlásai.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 7.l.

Szabó Vladimir

kiállított grafikája:

Dózsa népe. Akvarell. 50×40 cm.

Péos-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

M.D.V.

Szabó Vladimir
grafikus

Részt vett a tárlaton

Mikliós Pál: Mai magyar grafika
Élet és Irodalom, 1968. márc 16- 7 lap

Szabó Vladimir

Emlékezz fölött. (repr.)

Valóság XI. (1968.) 5. sz. 110. l.

M.D.Y

Szabó Vladimir
festő

Középkori vasár Ludas Matyival"
"amiu mu"ve vesz reszt a tarlaton.

Pogány Ó. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. julius – 22 lap.

MDK

Szabó Vladimir

Földosztás c. képe

Művészet 1968 máj.p.42.

Szabó Vladimir

Dózsa témát festette meg, kiállítva a IV. Országos kiállításon.

A Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX-XX
Moszkva 1961. 155. l.

Szabó Vladimír

a középkori ábrázolást szembesíti a modern stílussal

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

275.

Szabó Vladimír (1905 –)

Molière a tanyán. Tusv. 287 x 226 mm. Ltr.: F. K. 10598.

Mappa rajz és akvarell a XIX és a XX század. A rat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

43.

M.D.K.

Szabó Vladimir, festő, grafikus

„a középkori áhítatot szecessziós-játéros formaváltozatokkal párosítja..."

Fehér, Zsuzsa: Malerei und Plastik

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.

Bp. 1966. 363 l. 26 t. 287. old.

Lugosi-Szabó Vladimir.

A Műterem kiállításán munkája szerepelt.

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Szabó Vladimir
remekbeszabott kis kötetét 1948-ban
a Janovits István által diszitett
A magyar jakobinusok követte és
ugyanebben az évben az éppen etájt
New Yorkban meghalt Major Hen-
rik fametszateivel az Aranykér-
utcai szép napok...

Bodri Ferenc: Kriidy illusztrátorai
a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Jelenkor XII. évf., 4. sz. 1969. ápr. 372 (

I.

Szabó Vladimír

Az író halálától a negyvenes évek elején való feltámadásáig nemcsak a rajzok hiányoznak, de szinte az írott mű is elfelejtődik. A lassú ... újjászületésben az első méltó rajzokkal megjelent Krúdy-kötet az 1946-os Őszi versenyek volt, a gyomai Kner Nyomda és a Válasz fogóivat összefogásából: Szabó Vladimír rennek rajzaival.

Bodri F.: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Jelenkor VII. évf. 4. sz. 1969. ápr. 372. l.

MDK

Szabó Vladimir

Ünnepség, olajf.

1. Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-i
12.lap

MDK

lugosi Szabó Vladimir festő

Grafikai és vázlatkiáll. B.H. 1935. máj.26. 17.1.

Szabó Vladimir

Hazatérés

Tavaszi Tárlat

Népszava, 1952. máj. 15

Szabó Vladimir

Hazatérés

Csendélet

Tavaszi Tárlat, Kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1952. máj. 18

mdk

Szabó Vladimír munkácsy díjas festőm.

Krisztina tér e képe 3000 forintos első díjat nyert

Mozaik - Megnyílt a - Várkerület a Képzőmiveszetben

Népszava 91. évf 81. sz 1965 ápr. 7. 6. l

Szabó Vladimir grafikus M.D.K.

Müvei a Magyar tájak-magyar emberek c. ,a Képcsarnok Vállalat pályázatára beérkezett alkotásokból rendezett kiállitáson

Falu vége

/sárvári/:Budapest uj kiállitó terme a Mednyánszky terem.
Magyar Nemzet 1963. március 31. 9.1.

MDK

Szabó Vladimir

"Ludas Matyi"c.képe. Repr.

III.M.Képzőm.Kiáll.1952.dec. - 1953.márc.

Szabó Vladimir festő,grafikus M.E.K.

Résztvett a kiállitáson

Krisztina tér /festmény/ Első dijat nyert.

/sárvári/Képzőmüvészeti kiállitás az I. kerület-
ben

Magyar Nemzet 1963. április 10. 4.1.

MDK

Szabó Vladimir

Földosztás.Olajf. 170x200
Ünnepi készülődés. Olajf. 150x260

VI.Nagyar Képzőművészeti Kiallitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 21.1.

MDK

Szabó Vladimir

"Földosztás" c. kép repr.

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Műcsarnok. 1955. Kat.

MDK

Szabó Vladimir

Munkanélküliek a piacon	akvarell	50x70 N.M.
Látogatás a tsz-ben	"	50x70 N.M.
Földosztás	"	70x97 N.M.

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 36.1.

Szabó Vladimir MDK

Müvészek

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa, 1952. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa népe	1953	akvarell	Műcsarnok tul.
Ludas Matyi	1952	akvarell	OSZM tul.
Dózsa népe	1953	akvarell	Műcsarnok tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 24.1.

MDK

Szabó Vladimir

Fedorka Julia szovjetparaszt
küldött Magyarországon. Olaj.

Jegorov Mezőcsáton. "

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti
kiállitás katalogusa.1952. 5.l.

MDK

Szabó Vladimir

Ernst Muz. M.Plasztikai, Graf.kiáll. 1954.
szept. 12. 1.

Szabó Vladimir
festő

M.D.K.

1951-ben épült a várpalotai
Palota-Szálló-ennek presszóját
díszítik vásznai.

Szig Rezső: Képzőművészet Várpalotán
Művészet, 1962. december – 2 Y lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

grafikus

Versalvasó (rézkarc) (1970)

Élet és Irodalom, 1982. december 15 – 4 lap

MDK

Szabó Vladim r 19o5--

Dózsa népe, akv.

" " "

Ernst Muz. M.Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954.szept.

27. 1.

MDK

Szabó Vladimir 1905--

Öregek, rk.

Ernst Múz. M.Kisplasztikai és Graf. kiáll.1954.
szept. 31. l.

Szabó Vladimir, festő

A Csók Galériában megnyílt kiállításának ismertetése. Megemlített a elemzett művek: Templom holdfénynél, Komédiások, Maszkabarátok.

P. Szűcs Julianna: Groteszk varázs

7.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 28.

Grafó Vladimír

festő

Méltatás.

Losonci Miklós: Látogatás Graúl Jánosnál

Művészet, 1970. július - 24 lap

MDK

Szabó Vladimir, festő

Sikere a szegedi kiállításán.

Fehérik Flóra: Portré, rendelésre 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 1.

Szabó Vladimír

Őszi versenyek c. Kindy Lőtetés (1946)
illusztrálta (ewl.)

N.N.: Kindy illusztrátorai a Petőfi
Irodalmi Múzeumban

Felenkor 1969 ápr. 37/old.

Szabó Vladimír

Földosztás c. műve (eml.)
szerepel az alábbi tárlatok

Rózsa Gyula: A hagyak művészet
1945-1969 kiállításról

Nejszabadság 1969 X. 8

Szabó Vladimír

1. Molière a Tanyán, 1950. tell.
2. Gyökér, 1950. cer 92 × 94
3. Vak mursitus I. 1966. cer. 30,5×42.

Magyar Művészet 1945 – 1969
Műcsarnok, 1969. sept-okt.

Szabó Vladimir

Hídi vásár c. műve (eml.)

Szerepel az alábbi Tárlatok

Bánszki Pál: Gondolatok a Debreczi II. Orsz. Nyári Tárlatról

Alföld 1970 VIII. sz. 84 old.

Szabó Vladimír

zajzát lörlé a lap

„Krúdy illusztrátorai"

Magyar Nemzet
1968 dec 31.

Szabó Vladimír

Krúdy: Az őszi versenyek c.
regényéhez Zérzitett illusztrációi - emlékve

„Krúdy illusztrátorai"

Magyar Nemzet
1968 dec. 31

Szabó Vladimír

a grafika fellendülése aktivizálta a mestert.

Solymár István: A mai magyar grafika kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában. „Művészet", Budapest, 1968. febr. 2. sz.

31.

SZABÓ VLADIMIR

A BANJALUKAI MÚZEUMBA KÜLDENDŐ MŰVEKET AZ ÁLLAMI, Ú.N. KÉTMILLIÓS VÁSÁRLÁS ANYAGÁBÓL IS KIEGÉSZÍTETTÉK, EZEK KÖZÖTT VAN ~~FESTMÉNYE~~.

BOSÁK IVÁN: KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA

MAGYAR HÍRLAP, 1990. NOV. 3.

Szabó Klaudiusz

Emlétre

Szlyniár István Mai magyar grafika
Utunk 1970. ápr. 3.

Szabó Vladimir

Grafikus

„Földosztás" 1955.

(repro)

D. Fehér Ivursa: Jubileumi beszámoló helyett

Művészet, 1970. április - 22 lap.

ڈاکٹر وقار علی شاہ
شعبۂ اردو

اردو ناول کا فنی ارتقا

ڈاکٹر نگہت آرا : فن اور شخصیت، علمی مطبوعات، لاہور، ۲۰۱۵ء، ص ۵۵ صفحات

Grabó Vladimir
grafikus

Méltatás

D. Fehér Zsuzsa: Jubileumi beszámoló helyett
Művészet, 1970. április - 22 lap.

Szabó Vladimír

műcsi kiállításról,

Németh Lajos: The 1968 Exhibition.

The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1968. 31 sz. 194-97 194 l.

Szabó Vladimir

Szerepel a magyar grafikai kiállításon Kielben

Peter Rautmann: Kunst aus Ungarn

Die Welt 1969 VII. 3

Szabó Vladimir

1952-ből származik a Ludas Matyi c. műve.

Németh Lajos: Modern magyar nemzet
Corvina 1968

178.l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szabó Vladimir

a szürrealitás határmezsgyéjén jár
hallatlan formakészséggel rajzolt kompozicióle

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 27. o. Németh
Maimagyar grafika

Kabó Vladimir, festő

< Szerepel. (Földosztás c. kép.)

Rózsa Gyula: Öt esztendő kritikátlan története 7

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 8.

Szabó Vladimír

nove emlitve

szerepel a Képesarud vidéki

Ziállitásain

Népszava 1971 július 22

2. old.

Szabó Vladimír

~ grafikáci /1905/.

A magyarországi műv. tört. I. 530.
Corvina 1971.

Szabó Vladimir

festő -

„Magányos festő"
(regény)

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerű kérdései.
Művészet, 1971. július - 32.oldal

Fabó Vladimír

illusztrációival szerepel

a Petőfi Irodalmi Múzeum „Kódy illusztrációk" kiállításán

Képzőművészet

Nyolca 1969 május
349. old.

Szabó Vladimir

Egy részkarcával szerepel a jelzett gyűjteményben.

A.B.: A Nyári-féle gyűjtemény; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 43. l.

Galó Vladimír
grafikus

"Öreg halasz" (repro)

"

A borító hátlapján
Művészet, 1971. augusztus.

Szabó Vladimír

Viállítása nyílt

Szegeden

Népszava 1969 május 17

2. old.

Szalók Vladimír

Feiertag 6 Stilleben mit alten Schuhen

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall, 1971.

Szalóki Vladimír
grafikus

Emlékezés Albrecht Dürerre, 500-adik
születésnapjára

— : —

Művészet, 1971. augusztus – 2 lap

Szabó Vladimir
grafikus

A kiállításon részt vett, de díjat nem nyert a kiváló grafikus művészen.

Bolymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971.augusztus - 10.oldal.

Szabó Vladimir
festő

17 kecskeméti művésztelepen dolgozott.

Telepy Katalin: Kecskemét multja a képzőművészetben.
Művészet, 1971.augusztus - 30.oldal

Szabó Vladimír

Dózsa népe 1955
o. farlemez 125 x 200

Képek a Herman Otto Múzeum
egyiptomi gyűjteményéből Miskolci
Képtár 1970

Szabó Vladimir

A grafikai kiállitáson szereplő müveiről igen nagy elismeréssel ir Szabó György: "Dürer arca" c. beszámolójában, mely a Magyar Nemzeti Galériában rendezett tárlatról szól. Rendkivüli művésznek, kivételesen különös egyéniségnek tartja, akinek "munkásságát önálló nagy tárlaton kellene látni".

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 29.
XV. évf. 22. sz. 12. lap

Szabó Vladimir, festő

– munkái a Nemzeti Galéria grafikai kiállításán

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. aug. 563. l.

Szabó Vladimír

Kompozíciója szerepel

a „Magyar grafikai kiállításon Dürer emlé-

kezetére" a Nemzeti Galériában.

Magyar Nemzet 1971 június 2

4. old.

Szabó Vladimir

Képével szerepel a gyűjteményben. Pulykapásztora a gyűjtő kedvence.

Kurucz Gyula: Hogy meddig jutunk még... Forray László, Hódmezővásárhely.; Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 18. l.

Szabó Vladimir

Kiállítása volt a szegedi Képcsarnokban.

B. Varga S.: Szeged. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 12. l.

Szabó Vladimir

A szegedi Képcsarnok-beli kiállítása kapcsán az egyik látogató (gyógyszerész) megemlékezik A három modell és a Régiségkereskedő c. képeiről.

B. Varga S.: Szeged. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 12. l.

Szabó Vladimír

műve szerepelt a „Mai magyar grafika

c. kiállításon a MNG-ban.

Dunántúli Napló 1968 IV.4.7.

Élete Gábor

A Károlyi grófok nagykárolyi várkastélya és pesti palotája.

Bpest. 1897. Hornyánszky V.

8-r, 116 l, képekkel. Félvk.

I. 4. p. h.

3.50

Szabó Vladimír

Szabad Művészet
1952. 6. sz. 277. l.

Hevesy Iván

A futurizmus, expressionizmus és kubizmus művészete.

Gyoma, 1922. Kner Izidor.

8-r, 115 l, 44 képpel. Eredeti papírk.

I. 3/p.

1.—P

Szabó Vladimir

Szabad Művészet

1952. 5. sz. címlap
képpel
204. l.

K

~~György Miklós és~~

Szabó Vladimír

grafikusok a
„Kiváló munkáért"
kitüntetést nyertek
az általános iskolai
tankönyvek szamára
Komitett rajzáért

Szabó Müvészet
1948. 396. l.
(Müvészek kitüntetése.)

1929. május 31-én:

Személyi járandóságok (tiszteletdíj
dologi kiadások

Inniusi járandóságunk még:

A dologi járandóságot terhelik a
telefondíjak is.

A fenti mérleg nem fillérnyi pontosso
évi zárandás felülvizsgálva még nincs
függőben van, – lényegileg azonban nem

Bp. 1929. május 31.

Szabó Vladimír

festő

Szabad Művészet

1957. 436. l.

MDK

Szabó Vladimir, festő

Az antológia egyik illusztrátora.

Pomogáts Béla: Mérföldkő

231-232.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1965. április [XV/4

Szabó Vladimir

Szerepel Körner Éva:
„Magyar művészet a két világháború között" c. könyvében

Virgilia, 1963, 5 m., 308 old.

MDK.

Szabó Vladimir

Müvészetének általános méltatása

Szocialista Müvészetért 1965 ápr.lap -

MDK.

Szabó Vladimir

Említés Dózsa kompozíciójáról

Szocialista Müvészetért 1965 ápr .lap -

MDK

Szabó Vladimir

Farkas Zoltán: Kiállítások. Magyar Csillag
1943. XII.1. III.évf. 697o

Szabó Vladimir „festő"

Nouvelle Revue de Hongrie

1944. XXXVII. a. LXX. f. 60-61. l.

François Gachot: Három király a magyar festészetből.

~~Művészek, XX. s. 2. f.~~

Szabó Vladimir festő

Miroir, 1948. Automne. No. 4.

54-61 l.

Pogány G. Gábor: A mai festőnemzedék.

MDK

Szabó Vladimir

Festők és modellek, rézk.

IX.Magyar Képzőm.Kiáll.kat. Műcs. 1962. 24.l.

STANLEY GIBBONS

Szabó Vladimir

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Ujság.931.IV.5.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Barát Endre: "Szülőházam" c. versét illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. január 15-21. II. évf. 3. sz. 8. lap

M.D.

Szabó Vladimír
festő

„Földosztás"
(vegyes)

D. Fehér Zsuzsa: Korunk és az ember
Nők Lapja, 1966. nov. 26 - 16 lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

A "Müvészek ujjáépitési kölcsöne"cimen a müvész ötvenezer pengős dijat kapott a müvészek részére megállapitott dijazási keretből.

"50.000.- P.-ős dijat kapott ötven képzőmüvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 22. lap.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Karácsonyi rajzkompozíciójának repr.-ját bemutatja a lap .

Szinház, Bp. 1945. dec. 21-29. I. évf. kettős szám, belső címlap, 3. oldal

Szabó Vladimir

A vásárhelyi Medgyessy-terem-
ben rendezett tárlaton szerepel.

Csongrádmegyei Hírlap 1968. jún. 26.

Szabó Vladimir

festő

M.D.V.

1939-ben Hajásdon töltött 2 nyáre hónapot Szentiványi Lajos és Benkhardt Ágost társaságában.

Szej Recsó: Szentiványi Lajosról.

Művészet, 1966. julius - 26 lap.

MDK

Szabó Vladimír
festő

Benkhardt Ágost növendéke
volt a Főiskolán.

Sz. Rózsó: Szentiványi képeiről
Művészet, 1966. július - 26 lap

M.D.V.

Szabó Vladimir
festő

1947 ben a Nemzeti Szalon
tárlatán vett részt több tár-
sával.

Szép Rezső: Szentiv Ángi Lajosról
Művészet, 1966. julius - 26 kep.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Illusztrációja szöveghez. /Cimet megállapitani nem lehet, mert a lap hiányos/

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. márc. 29.-ápr. 4. III. évf. 13. sz. /az első lapokon, lapszám nincs jelölve a kötés miatt levágták/

Szabó Vladimír

M.N.K.

„Dózsa. Kovács mihály"
c. művét körli

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből
1949 - 1956

Művészettörténeti Értesitő, XIV. évf. 2. sz.

139. 134. old.

Szabó Vladimir
grafikus

M.D.K.

Budai táj cinnű rézkarca
képviseli a művészt a tárlatoy.

Kovács Gyula: A negyedik Szegedi Nyári Tárlat
Művészet, 1963. november – 43 kep.

Szabó Vladimir festő M.D.K.

/1905-

A népies humor megszólaltatója, különös érzékkel a groteszk és mesés vonások iránt.

Léggömbök. 1946. repr.

Körner Éva: Magyar müvészet a két világháboru között Bp. 1963. 37.l. 38.l.

Szabó Vladimir
grafikus

M.D.K.

Ludas Matyi (részlet)
(repro)

A borítólapon
(Részlet) 1963. november.

Feszmét

1517. Brocky Károly: máj

Sz. Temesvárott 1807 [redacted] (I,

A szegénység:

mellig lat

Az Fabrázoló leányka kezeit

Sötétszőke haját csokorra kötött

na ruhája kivágott és ingecskéjén

Vászon, méretei 43:36 cm.

Vétetett 1896: XI. 16-án a 37

hitól [redacted] frton. 535·27

[redacted]

Elszámoltatott 1897: II. 2-á

tetett 1897: III. 25-én a 13050

904:IV.30.

Szabó Vladimír

László

Szabad Művészet

1952. 11. sz. 547 l.

432. Brocky Károly
Sz. Temesvárott 1802-ben. †

432. Kmety György.

Mellig, jobbra fordul. El
és szakálla barna. Sötét veresbarna
nórzású.

395

Vászon, méretei 61: 51 cm
~~Festette: Brocky Károly~~ [illegible]
Brocky Károly hagyománya
A Nemz. Muz. képtárától 1
ján átvétetett 1891 ~~április~~ 12-én (72/
[illegible]
Kifüggesztésére vonatkozó
A Nemzeti Muzeumban. 1868
2.- 1876: II. 21.- 1878: II. 21.- 1880
II. 60.- 1885: II. 60.- 1886: II. 60.-
1890: II. 26.-
A Tört. Képcsarnokban. 18

L. 769.

204. v. 3.

Szabó Vladimír

lásd

Szabad Művészet
1952. 11. 7. 553. l.
554. l.

bb valószínű, mert a XII. századi ma-
uralkodásának elejéig ~~amugyis~~ az
vészet ~~irányitása~~ hatása alatt fejlődik.
peciosához a kapu igazán gazdag di-
szitett képek sorozata adja, ~~meg~~. (18)
egfelül kék mezőben Dániel próféta
tben. Fehéres csizmát, testhezálló
gett vörös palástot visel. Jobbját
atát. Alatta Zachariás próféta/2/
bra fordul, ősz fejét vörös nimbus
s, alsó öltönye kék. Ruháján Széless
g sugaras napot látott. A sorban
5 PPhA/, akinek márványdisze majdnem
n csak a barnásvörös mező és a fej

vő fülkében Keresztelő Szent János-
zőben, balra fordul. Feje körül vörös
örköpeny fedi, végtagjai mezitelenek.
baljában kibontott irattekercs. Alatta
EL PPhA/, akit szintén kék mezőben

Szabó Vladimír

l.

Szabad Művész

1948. 230. l.

Szabó Vladimír

Lásd

Szabad Művészet

1955. 242, 243. l.

A cikk szerzőjét és ennek citálni

Lásd

Szabad Művészet

1955. 248. l.

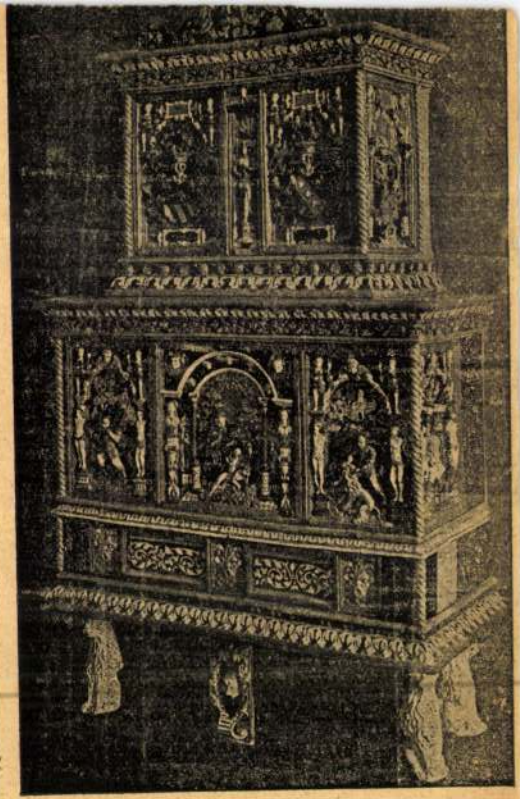

195. kép. *Kályha. Salzburg, 1580 körül.*

Szabó Vladimír

l.

Szabad művészet

1948. 291. l

magyar tour képével.
Fajánsz.
XVII. század.

EDÉNYEK

10 darab és öt darab tányér. Polikróm olasz fajánsz.
XVII—XIX. század.

APOSTOLKORSÓ,

kőcserép.
Kreussen, 1610.
Simor prímás gyüjteményéből
Radisics: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar II., 1887., 224. l. — Gerevich PA, 262. l.

APOSTOLKORSÓ,

kőcserép
Kreussen, XVII. sz.
Simor prímás gyüjteményéből.
Gerevich PA, 262. l.

DELFTI FAJÁNSZOK (196. kép)

73 drb. edény, 8 drb. edényfedő és 5 drb tányér a XVII. és XVIII. századból.
Előforduló mesternevek: G. L. Kruyk 1648., David Kam. 1697 (kétszer), Joh. Gaal 1707, Petrus van Marum 1759, L. Sanders 1768 és J. Harlees 1770. A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l. — Lepold—Lippay 57. l.

HABÁN EDÉNYEK:

Kancsó virágdísszel és ónfedővel, 1663-ból.
Szendrei János: Néhai Ipolyi Arnold-gyüjteménye. ÁÉ, VII., 1887., 344. l.

182

Szabó Vladimír.

1.

Szabad Művészet

1948. 9. sz.

Címlap.

M.D.K.

Szabó Vladimir

"Budapest 1945" c. képét bemutatja a lap A Magyar Rézkarcolók Egyesülete által rendezett, Szépművészeti Muzeum kiállitásáról.

Repr.

Szinház, Bp. 1946. aug. 14-2o. II. évf. 31. sz. 25. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Illyés Gyula: "Ezer mérföldre" c. költéményé
hez készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 20-26. IV. évf.
17. sz.

~~tó~~ épületből, ~~midőn szt. Joakim Jeru-~~
mint az angyal mondá „az aranykapu"
s kezeit kinyujtva megy férjelé, ki örömmel
ettejök fejét dicsfény övezi, és az épület kö-
.

téve, méretei 142.84.5 Qm.

. = 240 Ka

091.

Szabó Vladimir

a Nemzeti Szalonban
1943. ápr. rendezett
ENIT-díj kiállításán
kitüntető elismerésben
részesült

Esti Magyarország

1943. ápr. 20.
(Az Enit-díj
nyertesei.)

Szabó Vladimír

illustrációkat

készített a

Film-Színház —

Irodalom

1943. évfolyamának részére.

Szabó Vladimír

tellvajzokkal
illusztrálta az
alábbi könyvet

Fónóné Ozorai
Gizella: Harma-
dik könyvünk
Olvasmányok, nyel-
vi ismeretek, szá-
molási mérés.
Nagy-Budapesti
kötet. Bp. 1947

in nessun codice il nostro è applicato costantemente come nel Breviario Kálmáncsehi di Budapest.

Francesco di Castello segue i modelli ferraresi nelle forme e nell'espressione, ma non nei colori. Cercheremmo invano nelle sue miniature i delicati colori caldi della miniatura ferrarese, quel pallido rosa e celeste. I suoi colori sono vivi, forti, alle volte aspri. Ed invano cercheremmo nella sua decorazione la delicata leggiadria quasi evanescente della miniatura ferrarese (che si riflette nelle miniature di Francesco pesantemente e sproporzionatamente ingrandita). Ai leggiadri minuti motivi floreali ferraresi egli preferisce i grandi fiori lombardi dai petali gonfi e carnosi. Ed è appunto nell'imitazione della decorazione ferrarese che si afferma più vigoroso che altrove l'influsso di Francesco di Castello sulla bottega budense di miniatori. Ma egli elabora le influenze ferraresi attraverso il prisma artistico delle tradizioni lombarde. Per ui,

Szabó Vladimír

cikk

Új Magyarság

1943. ápr. 22.

(Magyar művészek olasztárgyú képei a Nemzeti Szalonban.)

Szabó Wladimir

Vevés -
a főiskola tanulmányi
kiállitásán egy szenrajzá-
val a Fészek Club 100
pengős rajzdijat nyerte

Képzőm Fősk. Évk.

1936/37. 58. l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Szabó Vladimír

Nőnegrajzás a Tükör c. folyóirat 1939. évi folyamában.

Mathematikai és Physikai Táblák

V. 310.

Szabó Vladimir

szül. B. szt. Miklós 1874

1896/97 IV. é. vajtyol

5) Szabó Vladimír
festő

meséiből", „Festő és modell", „Zenélő a műte-
remben", „Konyha", „Önarckép", „Tenger me-
lyén."

Zolnay László cit. sz. V. művészeteről

Szeles Zoltán: Szabó Vladimír kiállítása Szegeden
Tiszatáj, Szeged 1969. VII. VI. képmell.

4) Szabó Vladimír

festő

illusztrációiért szintén kitüntették. A Munkáry-díj I. és II. fokozatát 1953-54-ben ugyanis el. Művei közül legismertebb a Dózsa-képe.

Lehn kiállítása az első, gyűjteméges, önálló bemutatkozása a művésznek.

Művei: „Dózsa feje Szegeden", „Hoffmann Szekes i Zoltán: Szabó Vladimír kiállítása Szegeden Tisztatáj, Szeged 1969. VII: VI. képnek.

3) Szabó Vladimír
festő

1945 után rendszeresen részt vett a nemzeti kiállításokon. Munkáiból a fővárosi múzeumok, több minisztérium és nagyobb közüktek vásároltak.

1959-61 közt Párizsban járt tanulmányúton. Műrészi munkássága elismeréséül a Szinyei Társaság grafikai díját, tankönyvszelesi zoltán: Szabó Vladimír kiállítása szegeden Tiszatáj, Szeged 1969. VII. V.

2) Szabó Vladimír

festő

Csók István és Benkhardt Ágost voltak.
A 30-as évek elején, ösztöndíjasként 2
évet töltött Olaszországban. Hazatérése
után főleg folyóiratok illusztrálásával fog-
lalkozott.

1934, 1941, 1942-ben kollektív tárla-
tokon szerepelt Bp.-en.

Szeksi Zoltán: Szabó Vladimír kiállítása Sze-
Tiszatáj, Szeged 1969. VII. V. geden

1) Szabó Vladimir
festő

Munkány-díjas.
Kiállítását a Képcsarnok Vállalat rendezte.
Művei: „Mátyás király vadászaton", „Magányos festő", „Szüreti felvonulás", „Emlékek között", „Falusi reggel".
Mesterei a Főiskolán: Rudnay Gyula,
Szeksi Zoltán: Szabó Vladimir kiállítása sze-
gedben

Szabó Vladimir

Rómában a második egyházművészeti kiállításon neve szerepelt

PH. 934. II. 13

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa György, olf.

Dózsa népe, II. olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

Ludas Matyi, repr.

Műcsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

Zrinyi a költő halála, olf.

Csendélet, olf.

Dózsa népe, olf.I.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimír

Szerepel a „hai-magyar grafika" c. kiállításon

Horváth György: hai-magyar grafika

Kortárs 1968 V. 56 old.

MDK

Szabó Vladimir, festö

Falusi jelenet. Olaj.
Táj libákkal. "

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat. 12.1.

MDK

Szabó Vladimir

Aradi N: Illusztrációk a VI.M.Képszm.Kiállitáson.
Szabad Művészet, 1956. 1-2. sz.

42 l.

Szabó Vladimir MDK

Gombák és gesztenyék, olf.

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

Dózsa, 1952, repr.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Szabó Vladimir MDK

Ludas Matyi, 1952 aqu.

Dózsa népe, 1953 aqu.

Dózsa Népe 1953 aqu.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Szabó Vladimir MDK

Hazatérés, 1952. olf.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Szabó Vladimir

MDK

Dózsa népe, 1953, olf.

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Szabó Vladimir MDK

Tanulmányok, akvarell, ceruza, toll

Műcsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir MDK

~~Fxxxxxxxxxxx~~

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.P

Szabó Vladimír

fető

Az 1514 évi Dózsa-féle paraszt-
láradást ősöhöti meg lépe.

—: Kiállítás nyílik a siklósi várban

Dunántúli Napló, 1955 nov. K-4 lap

Szabó Vladimir MDK

Dózsa népe, repr.

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

SLABÓ VLADIMIR/

1.) Festők és modellek[X] rézkarc 34.5 x 29

2.) Komp —"— 29 x 38.5

3.) Falusi reggel —"— 39.5 x √∓

4.) Kis híd —"— 39.5 x √∓

[X] reprodukció a katalógusban

Miskolci országos grafikai biennálé I. /Kat. bev.: D. Fehér Zsuzsa / Miskolc, 1961.

Szabó Vladimír II.

Ezek a rajzok és a mester később-készült nagyszerű rézkarca - az óbudai Nepomuki Szent János előtt elvonuló korhely társasággal - szép sort nyitott ismét az illusztrált Krúdy-hangulatokban és mindmáig az egyik legkitűnőbb ráérzés az író sajátos miliőjére. Kár, hogy - tudomásunk... szerint - a festő más Krúdy-mű illusztrálására azóta nem vállalkozott.

Bodri F.: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban.
Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 372. l.

Szabó Vladimir MDK

Festők és modellek, rézkarc

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

Ritkán látható, de fontos kiállítást mutat be a Magyar Nemzeti Galéria: a képzőművészet-mondhatni alapműfaját, a rajzot, ennek alakulását a felszabadulás óta eltelt időben. Az a sokarcú tematikai és stílusbeli változatosság, amelyet a kiállítás mutat, jelzi rajzművészetünk gazdagságát. – Az álom más mesterek józan hétköznapjaiban is feltűnik, így Szabó Vladimir leheletfinom alkotásain. A művész nagyon puhán megjelenő – nagyon kemény ceruzával rajzolt – művein egy mesevilág alakjai bontakoznak ki: nála a vonal sűrűsödése és rithulása fogalmazza meg a tömeget.

Láncz Sándor: Rajzkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. Jelenkor, 1980. szept. 820. old.-on.

Szabó Vladimír (1905-

„Állatvilág" o.v. 100 x 80 cm
s.l.j.: Szabó Vladimír
kikiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 48.Képaukció Budapest,1979.május

Szabó Vladimir festő- és grafikusművész

Beszercki Béla festőművész 1929-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát. Barátai, évfolyamtársai olyan művészek voltak, mint Keresz György, Szabó Vladimir és még többen.

Vértesi Panoráma.

1978. III. 16. Pátfi, 18.33 /D./

Szalay Vladimir festő- és grafikusművész az alanti címmel indított kiállítássorozatot a Magyar Nemzeti Galéria, elsőként a két világháború közötti sokszorosító grafika szerkarcanyagának bemutatásával. — A művész művei szerepelnek a kiállításon.

Sarkantyú Mihály: A magyar grafika múltja,
Népszava, 1949. jún. 1.

Szabó Vladimir, festő- és grafikusművész

A Magyar Nemzeti Galériában a napokban nyílt nagyszabású tárlat állandó anyag, évekig vaja látogatóit. — A másik sorozat 1945-től napjainkig mutatja festészetünk fejlődésének ívét, Szabó Vladimir, Domanovszky Endre és többek műveivel.

Losonci Miklós: Az újkori magyar képzőművészet. Pest Megyei Hírlap, 1949. júl. 17.

Szabó Vladimír, grafikusművész

a Budai Várban, a Nemzeti Galériában
febr. 20-án nyílik meg a „Grafika '78" című
kiállítás, melynek rendezője Supka Magdol-
na, Szalay Lajos, Szabó Vladimír, Tóth Meny-
hért, a magyar rajzművészet mesterei művei
is szerepelnek a kiállításon.

Kultúrális Magazin

1979. II. 18. 9.40 [D.]

Szabó Vladimir

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.
c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria,1979.február

-katalógus a könyvtárban-

Szabó Vladimír, festő

L. Vinkler László

Tandi L. Vinkler Lászlónál 91-96

Tiszatáj, Szeged, 1979. okt. XXXIII/12.

Szabó Vladimír, grafikusművész

a Magyar Nemzeti Galériában rendezett a „Magyar Grafika 1978." ümmel rendezett seregszemlén szerepelnek a művész alkotásai: paraszt-barokkosan kedélyes ceruzavajzai, „Falusi udvar" – „Régiségkereskedő", amelyeket Noé bárkájához hasonlóan megrakott figurákkal. (említve).

Wagner István: Mit üzen a grafika?

Magyar Hírlap, 1979. márc. 6.

Szabó Vladimír, szobrán

L: Deim Pál

P. kürs J. Faustus doktorral a kücsarnokban 13.

Nérszabadság Bp. 1980. márc. 23.

Szabó Vladimir

Részt vett a Magyar Nemzeti Galériában
megrendezett rajzkiállításon.

Magyar Hirlap 1980/5/15/6
Wagner:Levélféle egy rajzkiállitásról

tatók és a segédszemélyz
vül kedvezőtlenül alakult

Az intézet rendelkeze
a költségvetés lényegébe
mindenekelőtt a munkabére
kiadások fedezetét, valam
szolgáló kiadások csökken
száma nyomdai számlájának
Ezt meghaladó költség
nyokra, jelentősebb kiszá
geket igénylő kutatásokra
sokból volt fedezetünk.
szerves és értelemszerű r
tásával és a kutató munká
vetés mennyisége és struk
lansága) e kiadások fedez
Ezért a levéltári regeszt
tos mértékű fejlesztése,
való bővítése és feltárá
gondot a könyvtár folyama
A fentiek illusztr
intézet 1992. évi költség
adataiból:
A költségvetés összeg
ebből a béralap:
dologi költsé

Szabó Vladimir

Szabó Gyöngy

Szabó Vladimir világa

Élet és Irodalom, 1986. sept. 20. 7.

Szabó Vladimír

Ember Mária

A derűs mélabú festője
Szabó Vladimír képei a
Várminházban

Magyar Nemzet, 1986. okt. 30. 4.

)m magyarországon a 19. század

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir, Balassagyarmat
Palóc Museum, 1985. jünius – szept
ba. Kratochwill Mim. [24] pill

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Vasárnap nyílik 11 órakor a Képcsarnok Vállalatban Szabó Vladimir kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes- és kiváló művész kiállítása, melyet Kratochwill Mimi nyitja meg. A kiállítás aug. 9.-ig tekinthető meg.

Somogyi Néplap, 1971. júl. 3. 5. old.

Szabó Vladimir, Munkágy-díjas festő-grafikusművész

Önálló élmény az öt Veszprémi-szobor megtekintése a régi temetőkert közelében, a kápolnák szomszédságában, Balatonboglárom, amelyekben augusztus derekáig Szabó Vladimir festőművész kiállítása, majd azt követően – szept. 20-ig – Pálöskei József ötvösművész és Kumpuszt Éva keramikus munkái láthatók.

Szomory György: Veszprémi Imre szobrai Balatonboglárom.
Pesti Műsor, 1981. júl. 15. 48–49 old.

Szabó Vladimir, festő

L: Kondor B.

Láncz 5. Képzőmův. krónika 819-823
Rajzkiállítás a...

Jelenkor, Pécs, 1980. szept. XXIII/9.

Szabó Vladimir

Magyar Hirlap 1

Nem véletlenül volt *Szekszárdon* a múzeumi hónap megnyitója, hiszen ennek a városnak a közönsége tudására, kultúrára szomjas, és naponta kétszázan, olykor háromszázan is felkeresték a felújított *Béri Balogh Ádám Múzeumot*. Népes csoportokban jöttek a szocialista brigádok, iskolások és a különböző klubok tagjai.

Nem megoldás az sem, nogy a pénztárosokat bízzák meg a lábbelik kezelési útmutatóval történő ellátásával. Ez idő szerint ugyanis egy-egy cipőbolt csaknem kétezer lábbelifajtával dolgozik, és ekkora választéknál már aligha lehet teljes bizonyossággal megállapítani, melyik *útmutató séma* melyik cipőhöz való. A vásárlónak biztonságot — úgy tűnik — csakis a *tapadó* [illegible] ismerhetnének amelye-

SZABÓ VLADIMIR

SUPKA Magdolna: Az idők hirtnöke : Előszó egy kéziratban maradt könyvhöz. = Kortárs, XXXIV. évf. 8. sz. 1980 143 - 152. p. ill.

Szabó Vladimir, grafikusművész

A Magyar Nemzeti Galéria „Műhely" c. sorozata 1976. februárjában indult el, azóta 32 művész munkásságát mutatta be. – Terebe van véve Szabó Vladimir, Máté András és még sok művész kiállítása.

Művészeti Magazin

1978. I. 10. Televízió 21.35

SZABÓ Vladimír

Tóth Erwin: Keserü ivorin. = Mo. XXI. évf. 11 n.
1984. márc. 11. 26. p. ill.

Szakó Vladimir

Szakó Vladimir valóságszédítő álomvilágba jutott.

László Gyula: Aki a követ életre keltette.
Müvészet, 1976. szeptember - 5.oldal.

Szabó Vladimir, grafikus

h.: Banga J.

– : Grafikai és kisplasztikai ... 9.

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 7.

Kabó Vladimír, grafikus

L.: Kmetty J.

– : festő voltam ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 máj. 19.

Szabó Vladimir, jestő

L.: Bernáth Aurél

4.

– : Könyvheti előzetes

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. márc. 12.

Szabó Vladimir, grafikus

Dedikál.

– : Írók a könyvsátornál 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. május 30.

Szabó Vladimir, grafikus

L.: Kmetty J.

—: A Corvina ....

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. május 22.

Szabó Vladimir grafikus

a Hotel Pelikán szobáinak díszítésére a Grafikai Biennálé anyagát megvásárolták. Itt látható a művész műve is.

Szabó Ernő: Ha ez kocsma, akkor mi kocsmárosok vagyunk...

Vendéglátás, Budapest, 1975. 11. 9. old.

Szabó Vladimír, festő

Dedikál.

— : Dedikálás 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jún. 3.

Szabó Vladimir, grafikus

a Nemzeti Galéria földszintjén megnyílt kisplasztikai és grafikai kiállításon szerepelnek a művész művei, cervid-rajzai.

Horváth György: Kisplasztikák és grafikák a Galériában.

Tükör, Budapest, 1976. okt. 24.

SZABÓ VLADIMIR, szobrasz

Az 1940.évben rendezett "Nyiregyházi Művészeti Hetek" keretében nagy országos kiállitast rendeztek. Valamenynyi élvonalbeli festőnk és szobrászunk képviselve volt ezen. A május 4-től június 3-ig nyitva tartott kiállitáson 147 mü volt kiállitva. Köztük az övé is. 32.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyiregyházi Sóstófürdőn 1931-34 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

Szabó Vladimir, grafikus – festőművész

a Képzőművész Szövetség festő szakosztály kiállítását „Festészet '77" ámvel a Műcsarnokban rendeztek, melyen a művész műve szerepel.

Horváth György: Festészet '77.
Magyar Nemzet, 1978. febr. 5.

Szabó Vladimir grafikusművész

„Földosztás II.", olaj, vászon,
170 x 200 cm, 1955. /képe/

a VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
anyagából.

Művészet, 1954. 12. 28. old.

Szabó Vladimír festő – ex grafikus művész

a tatai Kuny Domakos Múzeumban megnyílt szept. 18.-án a „Vaszary tanítványok" c. kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei is.

Utikalauz üdülőknek.

1977 IX. 22. Petőfi, 10-15/11/ Gné,

Szabó Zoltán festő

a Műcsarnokban rendezték meg az Októbert köszöntő tárlatot, melyen szerepel a művész műve, pannója. (emlitve)

Tasnádi Attila: Ünnepi tárlat-tanulságokkal

Nepszava, 1977. nov. 20.

Szabó Vladimir

Az itt felsorolt művészek részt vettek a székesfehérvári Csók István Képtárban „Magyar művészet 1945-49" címmel rendezett kiállitáson:
Bálint Endre, Bán Béla, Barcsay Jenő, Bencze László, Berda Ernő, Bernáth Aurél, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Domanovszky Endre, Domján József, Ferenczy Béni, Gádor István, Hantai Simon, Háy Károly László, Kaesz Gyula, Kassák Lajos, Kerényi Jenő, Koffán Károly, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kozma Lajos, Kurucz D. István, Mikus Sándor, Pátzay Pál, Somogyi József, Szabó Iván Szabó Vladimir, Szalay Lajos, Szántó Piroska, Szentiványi Lajos, Szőnyi István, Vajda Lajos, Vilt Tibor. A tárlatról Vadas József: "Magyar művészet ahogy volt" címmel közölt részletes beszámolóját lásd: Szőnyi István nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5. XXI. évf. 45. sz. 12. lap.

Szabó Vladimir

Objektiv v.szubjektiv okokból hiányzó művészek között említve

Németh Lajos:Reflexiók a XI.Magyar Képzőművészeti Kiállításról /Kritika 1968/6 /

Kritikák és képek Bp.Corvina 1976

303.old.

Szabó Vladimír

Dózsa, Zovácsműhely 1953

Olaj 125 x 200 cm

Kulturális Minisztérium Szl.

38. Zép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Szalé Vladimir

Méltatás.

Székely Andrés: Szalé Vladimir.
Ujvidék, 1978. április 30 - 24 lap.

Szaló Vladimir

Szinemek deriye, alakjainak játékossága különös kölcsönhatásban él egymással. Sokrétű művész.

Székely András: Szaló Vladimir.
Új Tükör, 1978. április 30 – 24 lap.

Szabó Vladimir

A nyolcadik évtizedében járó
művész kiállítást rendezett a
Csók István Galériában.

Székely András. Szabó Vladimir
Új Tükör, 1978. április 30 – 24 lap.

Szabó Vladimir

"Ünnepi készülődés"
(versek)

Székely András: Szabó Vladimir.
Új Tükör, 1978. április 30 – 24. lap.

Szabó Vladimír (1905-)

A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula, Csöllstván, Vaszary János és Benkhard Ágost volt a mestere. 1931-34 között Rómában tanult. A 40-es években főleg nyírjok számára készített illusztrációkat, rajzokat. Munkácsy-díjas.

58. Műterem a szabadfordulón o.v. 98x120 cm
jlj. Szabó Vladimír 1962 ltsz. MK 72.18

A XX.sz. festészete a miskolci képtárban - katalógus
1975 Miskolc

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR, Munkácsy-díjas, érdemes művész festményeiből és grafikáiból nyílt kiállítás csütörtökön a Váci utcai Csók-galériában. A kiállítás, amelyet Csáki-Maronyák József Kossuth-díjas festőművész nyitott meg, május 4-ig várja a látogatókat. V. 20.

Magyar Hirlap 1978-93-8

Vladimir Szabó

Ausstellungen:

István-Csák-Galerie: Gemälde von Vladimir Szabó.

Daily News, 1978. ápr. 30.

Vladimir Szabó

Ausstellungen:

Istvan-Csók Galerie: Gemälde von Vladimir Szabó.

Daily News, 1948. máj. 3.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

Szabó Vladimir.

Szentiványi Ljaos kikérdezése.
kikérdező:?

MDK

Szabó Vladimir, festöm.

a grafikai-dijat nyerte.

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései.
Képzömüvészet. 1935. 81. sz. 33.l.

Szabó Vladimir MDK

Öregasszonyfej, repr.

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Eperjes. (Sáros vm.)

Rákóczi-Ház
homlokzata mérét
nélkül. Gasch Fám. 1903.
Festett rajz. Nagys. 56×52

Szabó Vladimír

festő

1943-ra balatoni

ösztöndíjat kapott.

Esti Ujság

1943. júl. 19.

Szabó Vladimír

festő koll. kiáll. 1943. nov.
105 – 120 sz.

lásd

Nemzeti Szalon

98. csop. kiáll.

Katalogusa könyvtáramban.

MDK

Szabó Vladimir

Öregasszonyfej

Szabó V., Iván Sz., és Szücs I. nyerték a Fészek pályadijait. Pesti Napló 1937. ápr. 4.

Szabó Vladimir

Hidépitők, of.

Téglahordók, of.

9o művés kidll. N.Szal. 1948.jun.

MDK

Szabó Vladimir

360- Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

Szabó Z. Máté

[redacted] pályázati tervének bírálata és értékelése

Kismarty Lechner Kamill: Gyermeknevelési központ terv-pályázatának opponensi véleménye. Magyar Építőművészet, 1968. 5.sz. 10. l.

Szabó Vladimir V.é.növ. o.képzőm.főisk. MDK
érme

Képzőműv. főisk. jelölései... Magyarság,
1937. ápr. 9. lo 1.

MDK

Szabó Vladimir V.é.növ.
Ülő férfi-akt c. müért a szfváros közönsége 600 P
ösztöndij

Képzőmüv. főisk. jelölései... Magyarság.
1937. ápr. 9. 10 l.

MDK

Szabó Vladimir, festö

/ ",régóta nem láttunk ilyen poétikus, a természeti szépet ennyire átérzö csendéletet"./

Rényi Péter: Az V. Magyar Képzömüvészeti kiállitás festményeiröl. Sz.N. 1955. jan. 9. 6.l.

M.D.K.

Szabó Vladimir

grafikus, festő

„Gyógyító víz"
„Dózsa"
„Szabás"
„Kruidy illusztráció
Budapest 1945"
„

} reprók,

Lohnay László: Szabó Vladimir művészete

Művészet, 1963. november – 25 lap

M.D.Y.

Szabó Vladimir
Grafikus

„Kriidy illusztrációi"
(repro)

Genthon István: Kriidy Gyula illusztrátorai
Művészet, 1969. február – 43 kgs.

Szabó Kladimir
Festőműrész

A műnegyi ikletet apjától kiraja tanár volt-örökölte. Festményeinek meglepő világa egyedülálló, látásmódjának eredetisége fantáziájának szokatlansága bebilincselő. Művészétéhez azok vonzódnak akik felnőtkorukban sem szakadtak el a mesevilágtól. Minden képe romantikával telített

Supka Magdolna – Szabó Kladimir

Mai Magyar Művészet

Szabó Vladimír

a művész életművében a felszabadulás előtt is jelentős művek születtek, de kiteljesedésük a háború után kezdődött.

Ⓒ. Fehér Ismsa: Múzeum jelen időben. Magyar Hírlap, 1975. jan. 4.

Szalé Vladimir

A Szalé Vladimirra jellemző
szarkasztikus hangulatban a
magányosság fejeződik ki.

Csapó György: A művészet teremtsen harmóniát.
Tükör, 1977. július 3 - 24 lap.

Szabó Vladimir

"A régiséggyűjtő"
"Egy régi cukrászda"
"Nyári délután"

} repro

Csapó György: A művészet teremtsen harmóciát
Tükör, 1977 jeli. 3—24 lap.

Szaló Vladimir

„Régi ház"
„A szőhőkút" } repro

Csapó György: A művészet teremtsen harmóniát
Tükör, 1977. júli. 3—24 lap.

Szabó Vladimir

A művész számára minden hép vallomás. Alakjai itt-ott torzak is, de ez nem egyedülálló.

Csapó György: A művészet teremtsen harmóniát. Tiehor, 1977. jelins 3 24 lap.

Szabó Vladimir

Egy idő után ott hagyta a Képző
művészeti Főiskolát és beir athozott
az orvos egyetemre. Problémái voltak.
Válságkorszaka 1938 ig tartott.

Csapó György: A művészet teremtsen harmóniát.
Tükör, 1977. jelius 3 - 24 lap.

Szabó Vladimir

Balasagyarmaton született, 1905-ben. A főiskolán Rudnay Gyula és Benkhardt Ágost növendéke volt. Első önálló kiállítása 1934-ben volt.

Csapó György: A művészet teremtsen harmóniát Tükör, 1977. julius 3 – 24. oldal.

Szabó Vladimír, grafikusművész

a Corvin Kiadó könyvnapi kötetei között megjelent a „Magyar grafikusok" sorozatában, Szabó Vladimír 12 reprodukciót tartalmazó mappája. – a bevezető tanulmányt Frank János írta.
a budapesti könyvsátrakban dedikál. –

Esti Hírlap, 1976. máj. 19.

Szabó Vladimír, festő

Dedikál.

— Írók a könyvsátraknál 8.

Népszabadság Bp. 1976. jún. 3.

Szabó Vladimír, jestő, grafikus

L.: Kmetty J.

f. R.: Könyvszemle 7.

Nincszabadság, Bp. 1976. jún. 22.

Szabó Vladimir

Rajz

—:—

Tükör, 1976. július 13 – 35 oldal

Szabó Vlagyimir (1905 -

„Folyóparti táj tehénszordával"

o.v. 66 x 69. J. l. 6. Sz. V.

Utiáltási ár: 5000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest 1977.május

Szabó Vladimir. festő-grafikusművés

Benczé László, Barcsay, Szabó Vladimir, Szalay Lajos melletti rajzművészetünk úttörője.

Csapó György: Vallomások az emberről. Tükör, Bpest, 1977. febr. 6.

Szabó Vladimir

?

Szabó Vladimir szobászművész kiállítása a győri Műcsarnok-ban július 8-án nyílt meg.

----:Hirek.

Müvészet, 1977. julius - 48.oldal.

Szabó Vladimir, festő

L.:Mácsai István

Veberdi L:Az értelmezés esélyei 538-542
Jelenkor, Pécs, 1977. június XX/6.

Szabó Vladimir

Asszonyi Tamás éremkiállitása a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában április 25.-től,
Cságoly Klára textilkiállitása a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Kiállitótermében április 27.-től,
Szántó Piroska grafikáinak kiállitása a szentendrei Megyei Müvelődési központban má-7.-ig tekinthető meg.
Benkő Viktor festőmüvész a Vizivárosi Pinceklubban /II., Kapás u. 55/ április 25.-én
Szabó Vladimir festőmüvész a Csók Galériában május 4.-ig,
Gábor István festőmüvész a Studió Galériában május 6.-ig mutatja be alkotásait.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr.22. XXII.évf. 16. sz. 9. lap.

Szabó Vladimír, festő- és grafikusművész
A művész Simontornyán állítja ki
képeit,

Déli krónika
1978. szept. 28. Kossuth 12.00 – KGyné –

Szabó Vladimir

a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata jelentette meg „3 évtized – 30 grafika" mappát, melyen három grafikusnemzedék művei jelentkeznek. A művész az első nemzedéket képviseli művével.

-szo-: Művészeti lapozgató.

Pestmegyei Hírlap, 1975. máj. 7.

Szabó Vladimir

Festőművész

Kiállítás a Szó Galériában

Magyar Hírlap 1973 XI. 3/4

Szabó Vladimir

Grafikus

Kiállítás a Csók galeriában

Figurativ ábrázolási technikája népszerű és könnyen ért leto. Természeti alapformákat idéző képelemeket halmoz egymásra

Magyar Hirlap 1973 VII. 335

Szabó Vladimír, festő, grafikus

Dec. 20.-án Békéscsabán a múzeumban grafikai kiállítás nyílik, melyen művei szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.

1974. XII. 15. Petőfi 10.09 /V./

Szabó Vladimir grafikus

Az újrealista festők szellemi rokonai a grafikában a többi közt Kassák Károly és Szabó Vladimir.

Soós Magda: Képzőművészetünkről.

Magyar Hírek, 1947. jan. 4. 4. old.

Szabó Vladimir
is részt vett többek között a tizenhat festőművész alkotásaiból csütörtökön nyílt kiállításon, a Képcsarnok Vállalat szekszárdi Szinyei-termében.

Magyar Hírlap 1973/177 Sold

Szabó Vladimir

Résztvesz a kiállításon
(A katalógust ld. Ferenczy Béniné)

3. Országos Akvarell Bienniálé
Eger, Gárdonyi G. Szinház, 1972.

Szalóv Vladimir

Szalóv Vladimir római ösztöndíjas volt. Munkásságára hatott egy ideig a novecento. Jóval felszabadulás előtt festészete egyénibb lett.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után
Művészet, 1974. december - 26. lap.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir 1932-1934-
ben élt Olaszországban.

Rózsa Gyula: A „Római ab" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir festőművész kiállítása a Csontváry Teremben október 13-án nyílt meg.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1977. október – 48. lap.

Szalá Vladimir

Szalá Vladimir festőmű-
vész kiállítása Miskolcon,
a József Attila könyvtár-
ban október 4-én megnyílt.

— : Kiállítások naptára
Művészet, 1974. október - 48 lap.

Szabó Vladimír, festő

L.:Bencze László

Rózsa Gyula:Képzőművészetünk szép kezdetei 7.

Népszabadság, 16.
Bp.1977 nov.

Szabó Vladimir, festő-grafikus, művész

A Magyar Nemzeti Galéria kiállítása széles történeti összefüggésében mutatta be a kortárs magyar grafikát. – Szerepelnek a művész mesei hangulatot idéző színes ceruzarajzai.

Láncz Sándor: Képzőművészeti Krónika.

Jelenkor, 1977. 1. 69. old.

Szabó Vladimir

Méltatás

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után

Művészet, 1977. december - 26. lap.

a rajzolás mestersége, melyhez soroljuk a térképkészítés műveletét is. Így már II. éves hittanhallgató korában elkészítette *Hajdú vármegye térképét* s azt vászonra húzva, az akadémiai igazgatóságnak ajándékozta. A következő 1883—84. iskolai évben pedig a Magyar Irodalmi Önképző Társulatnak egy „*Petőfi Emléklapot*" rajzolt s három éven át illusztrálta, sokszor bizony körmölte is az Önképző Társulat kézzel írott „*Heti Közlöny*"-ét.[8] Ezek a pompás, nagy gonddal készült rajzok

SZABÓ Vladimir

P. Szabó Ernő: Elhunyt Szabó Vladimir festőművész. = Új Magyarország, II. évf. 1. sz. 1992. január 2. 13. p.

Uj Magyarország XII.3.

Pungor Ern

A kutató

A magyar tudomány nemzetkö
nem áll rosszul, ám a műszaki
lesztésben érezhető a vállalk
kedv hiánya. Ezen a jövőben mi
rendelkezésre álló eszköz felha
lásával változtatni kell — mo
Pungor Ernő akadémikus, tárca
küli miniszter, az *Országos Mű*
Fejlesztési Bizottság elnöke te
azon a tájékoztatón, amelyet a
kutatásfejlesztés jelenlegi helyze
tartott a Magyarországon akkre
külföldi nagyköveteknek és tud
nyos tanácsadóknak.

A professzor kifejtette: a kü
követségek képviselőit azért sz
ges tájékoztatni, hogy e terület
könnyebbé váljon a kapcsolat
hazánk és a világ országai közö
a folyamat már régebben megk
dött, ám úgy tűnik, mára érne
e tevékenység első gyümölcs
szélesednek ki a magyar mű
tudományos kutatásfejlesztés

SZABÓ Vladimír

Kormos István: Az égig érő fa c. meseláyvének illusztrációit Tonitette a Misztótfalusi Kiadónak.
Ed. Széj 1990. 33. p.

SZABÓ Vladimír

91 7 52

Új Művészet

SZABÓ Vladimir

Templom, 1987, o.farost, 70xloo - 91.7.52

Új Művészet

SZABÓ Vladimír

163,213

Oltványi 1991

(10. sd.)

Szabó Vladimír

festőművén

a 30. as években mértani stilizálással, ziggyózó diagrammal festett.

(Szuromi Pál cikke)

Művészet
88/6

Szabó Vladimír

Magy. Nemzet 83. VI. 28.

Szabó Vladimír

/: Esztergom :/

Magy. Nemzet 83. VII. 16. n.

Szabó Vladimír

/: Esztergom :/

Magy. Neurol 83. VII. 16 n.

eztetve, megállapíthassuk, hogy az
nűbben többalakos thiasos-jelenet

ő alapból egy jobbra táncoló mae-
s vonalvezetése kőemlékeink eddigi
ileg még az 1908-ban lelt pentelei
közelebb. Ez is meztelen, a jobb-
itt is a lábak között lendül hátra.
teljes kört alkotva lebeg. Testét
t őrjöngő extasissal felveti, miköz-
tökben csapódik le balvállára és
naenasunk görög mintáinál szám-
amellyel a thiasos-ceremóniáknál
. Hátralendülő baljában a végein
rongatja : *mainas chimairophonos !*
egészet alkotva igen kifejezőek.
negállapítható, hogy a pannoniai
képtypust a merev kőre átvinni ;
gy szinte megfeledkezünk arról a
sunknak kialakulásától a szerény
ie.

SZABÓ VLADIMIR

szülőháza

MAJDÁN Béla: Egy magyarországi kisváros építészete. Balassagyarmat, 1989. 73. p.

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Első alkalommal a „Pécsi Galériában nyílik meg a „Képzőművészet ma" címmel a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának árusítással egybekötött kiállítása. Okt. 24.-én közönség-művész találkozót rendeznek a Galériában, nov. 6-án műalkotásokat sorsolnak ki a látogatók között, – a fődíj Szabó Vladimir grafikája.

Dunántúli Napló, 1983. okt. 8.

Szabó Vladimir fem.

→

Szalay Lajos gr

MŰVÉSZET 1985/12/6

Szabó Vladimir festő, gr

kötcsönöchető gr. i

Sz E Könyvtár
X. Ker

→ Kondor Béla

MŰVÉSZET 1985/1/60

Szabó Vladimir fm

grafikája

Ihrányi Kiptárban

→ Urbán György

MŰVÉSZET 1985/7/62

Szabó Vladimir fm, gr

→ Meloccó Miklós

MŰVÉSZET 1985/10/60

Szabó Vladimir fm

gobelinje

emlékére

FERENCZY NOEMI

MŐVÉSZET 1985/10/21

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-és grafikus művész

Ezúttal nem a Nemzeti Galériáról van szó, hanem ahol a kiállított műtárgyakat meg is lehet venni. A megalakult Rézkarcoló Művészek Alkotóközösségét nyintegy 20 művész alapította, köztük van: Barcsay Jenő, Borsos Miklós, Ferenczy Béni, Szalay Lajos, Reich Károly, Szabó Vladimir, Szász Endre, akikhez nemrég Amerigo Tot is csatlakozott és még számos fiatal művész.

Széchy Ágnes: Galéria a Várban.
Magyar Hírek, 1983. szept. 17. 37. old.

Szabó Vladimír

Képzőművészet vizuális kultúra

Heves Szemle 1985/5

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

A Pécsi Galériában megnyílt kiállítás címe: „Képzőművészet ma." Ezen a képzőművészeti műkereskedelmi tárlaton az alkotásoknak nemcsak a címe, az ára is fel van tüntetve. Itt most bárki bejöhet, megnézheti, megvehéti, sőt leakaszthatja és elviheti a képet. Ráadásként olyan nevek mellett vannak az árak, akiket ma már klasszikusként tartunk számon. Ugyanez vonatkozik a még élő, de nagy nevű alkotók: Kokas Ignác, Redő Ferenc, Szász Endre, Szabó Vladimir, Pierre Székely és mások műveire is.

Jó reggelt!

1983. X. 14. Kossuth 4.25 /Áné/.

Szabó Vladimir

kiállítása Kiskunhalasou

Népszabadság, 1987. III. 14

Szabó Vladimír

◆ Szabó Vladimír festőművész ki-
állítása a sziráki Kastélyszállóban
szeptember 4-én nyílik meg.
Kerti Károly grafikusművész

Népszabadság, 1987. IX. 1

Szabó Vladimir

Kiállítás a sziráki Kastélyszálló galériájában

Magyar Nemzet 1987. I. 13.

Szabó Vladimir

— **Szabó Vladimir** Munkácsy-díjas kiváló művész, Csáki-Maronyák József Kossuth-díjas és Moldován István SZOT-díjas festőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a keceli nevelési központban. A február 13-ig nyitva tartó tárlaton a neves művészeknek összesen 60 festménye látható.

Népszava 1986. 1.31.

Szabó Vladimir.

Nagy Istvánc Képtár – Baja.

Népszava
1986. II. 14.

Szabó Vladimir / festő
grafikus

L. Gross Arnold

Arany Antal: Képkölcsönzés a könyvtárból .2.

Élet és Irodalom Bp. 1986. máj. 14. XXX/11

SZABÓ Vladimir (festő)

"A rajzok között talán vanolyyn, amelyik talán köthető Szabó Vladimirhoz, vagy esetleg máshoz."

ZSELLÉR Jenő: Az átlényegülés festője : Beszélgetés Tóth Menyhért festőművészről Németh Lajos művészettörténésszel. = Forrás, 1985/12. 78.p.

Szabó Vladimír

festő

Kratochwill Mimi: Szabó Vladimír Soproni kiállítása elé.

a Kiállítási időpontja: 1987 jún. 26 – júl. 19. Sopron, festőterem

Soproni Szemle XLI. 1987. 4. sz. 365–367

Szabó Vladimír, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész a Tudósklub mai témája: művészet és valóság az 50-es években. —

Szabó Vladimír megfestette a „Dózsa Népe" -t, az művészet volt.

Tudósklub.

1984. IV. 25., TV 2-műsor 20.00 (S. J.-né).

SZABÓ VLADIMIR

említve ld. Bognár Árpád

P. Szabó Ernő: Bognár Árpád grafikái. Miskolc, József Att. Könyvtár

UJ T KÖR 1980/XVII/15. sz. 3. o.

SZABÓ VLADIMIR

omlitve ld. Bálint Endre

SZÉKELY András: A tárlat oladó
UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.43.sz.24-25.o.

SZABÓ VLADIMIR

repr. Dózsa népe 1953

Sz.A.:Majdnem kortárs muzeum

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.52.sz.24-25.

Szabó Vladimir, festő

SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas festőművész kiállítása kedden nyílt meg a kőszegi Jurisics-várban. A 75 éves művész ezúttal legújabb alkotásait — 1975 és 1981 között készített olajfestményeit — mutatja be szeptember 11-ig.

– : Hut

8.

Népszabadság, Bp. 1981 aug. 19.

Szabó Vladimir, költő

L: Gyulai Livius

Havas Ervin: A szép könyvek igézetében 15

Népszabadság, Bp. 1981. nov. 22.

Hi

SZABÓ Vladimír

Kortárs képzőművészek alkatásaiból nyílt meg kiállítás hétfőn Keszthelyen, a Goldmark Károly Művelődési Központban. Az 55 festményből és 30 grafikából álló kollektívban többek között Hincz Gyula, Szabó Vladimír, Szász Endre, Wüntz Ádám, Somogyi János, Xantusz Gyula, Schokk Erik és Szamosvári József nukái kapatok helyet.

Népszabadság 1983. aug. 16.

Szabó Vladimir

kiállítás a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában

1984. XII. 5 Népszabadság

Kabó Vladimir festőművész

SZABÓ VLADIMIR festőművész nyolcvanadik születésnapja alkalmából szülővárosában, Balassagyarmaton kiállítást rendeztek. A Palóc Múzeumban pénteken megnyitott tárlaton a neves művész ötven alkotását mutatják be.

Népszabadság, 1985. VI. 29

Szabó Vladimír

Lóska Lajos: Szépmesék

Művészet, 1982. február

Szabó Vladimir

Sinkovits Péter: Tisztelet Picassónak

Művészet, 1982. március

Szabó Vladimir

Bánszky Pál: Képtár Kecskeméten

Művészet, 1983. november

Szabó Vladimir

Lóska Lajos: A pszeudókritikáról
Az ötvenes évek művészet-
kritikája

Művészet, 1983. szeptember

Szabó Vladimir

Nagy Zoltán: Program és megvalósulás az ötvenes évek művészetében

Művészet, 1982. március

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

Az adományozásokból 1968-ban alakult képtár nemrég része lett a Borsod megyei múzeumi szervezetnek. Így a pataki és a miskolci gyűjtemények egyesítésével megrendezhették ezt a kiállítást. – A kiállítás az európai iskolát követő „szooreál" korszakkal indul: az utóbbit Domanovszky Endre, Benize László, Burghardt Rezső, Gabai Kálmán, Szabó Vladimir mellett, Konecsni György nem éppen sikeres műve, a „Rákóczi és Esze Tamás" képviseli. /Említve/.

Végvári Lajos: Újmagyar művészet, Sárospataki Képtár.

Tükör, 1982. júl. 25. 3. old.

Szabó Vladimír

Ceruzarajzaival szerepel a tárlaton Szabó Vladimír.

Horváth György: Hétköznap — csodák nélkül.
Tibor, 1976. okt. 24. — 28. oldal.

Szabó Vladimir

Méltatás

Csapó György: Vallomások az emberről
Tükör, 1977. február 6 - 21. oldal.

Szabó Vladimir, festő

L: Simon Béla

Dévényi Iván:Hárs Éva:Simon Béla 161-i62.o

1977.febr. 2/xx.

Jelenbar, Pécs

Szabó Vladimir, festő

L.: Berczeller Rezső

Bortó 3.

Szabó Vladimir: Vakok

Jelenbar, Pécs 1977. jan 1/XX.

Szabó Vladimir, festő-

L: Kő Pál

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika 68-73. o.

1977. jan. 1/xx.

Jelenkor, Pécs V

Szabó Vladimir, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész.

Szekszárdon, a Képcsarnok kiállítótermében tegnap megnyílt 16 festőművész képeiből kiállítás, melyen a művész képeiből is láthatunk.

Tolna m. Népújság, 1973. jún. 29.

Szabó Vladimir, kétszeres Munkácsy-díjas művész

Nov. 16.-án 18 festőművész festményeinek bemutatóját rendezi meg a Képcsarnok Vállalat szekszárdi termében. A művész alkotásai szerepelnek a bemutató-tárlaton.

(-só): Tizenyalc képzőművész bemutató-tárlata.

Tolna m. Népújság 1972. nov. 5.

Szabó Vladimir, festő

Szepes Magdolna: Szabó Vladimír
c. könyve ↓

— : Most jelent meg 20.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 17.

Szabó Vladimír, festő

Megjelent Supka Magdolna
róla írt könyve.

–: Új képzőművészeti könyvek 8.

NÉPSZABADSÁG, Br. 1974 nov. 17.

Szabó Vladimir, költő

Lupka Magdolna: Szabó Vladimir-
kötetének ismertetése.

F. R.: Könyvkemle 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 29.

Szabó Vladimir,

a leningrádi Ermitázsban jún.-ban nyílik kiállítás a magyar grafika ~~ter~~méséből. – Az idősebb nemzedek művészetét képviseli a művész munkája.

Hajdúbihari Napló, 1974. jún. 5.

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Bencze László, Kossuth-díjas festő és grafikusművész — Barcsay Jenő, Szabó Vladimir és Szalay Lajos mellett — a háború utáni grafika egyik legnagyobb mestere.

Gerőly Tibor: Mai magyar művészet.
Szabad Föld, 1954. máj. 12.

Vladimir Szabó

"The Tales of Hoffmann I."
(Oil on canvas, 60×50 cm., 1967-70)
(report)

The New Hungarian Quarterly, 1974... I.

Grabó Vladimír festő

a Sárospataki Galéria új szerzeménygyarapodásából rendezett kiállításon szerepel festménnyel.

Észak-Magyarország, 1994. jún. 26.

Szabó Vladimir, festő

A Csók Galériában megnyílt kiállításának ismertetése.

Mikós Pál: Képzőművészeti krónika
165–173.

JELENKOR, Pécs, 1974. február XVII/2.

Szabó Vladimir, festő

festmény: Kép

Szabó Vladimir: Régiség gyűjtő

Mű melléklet: 3.

JELENKOR, Pécs, 1974. február XVII/2.

Szabó Vladimír

1973. nov. 15 - dec. 1 - ig a Csók István Galéria nagytermében kiállítása volt.

Nepszava, 1973. okt. 26. 101. elj. 251 sz. Gr.

Szabó Vladimir

1973. nov. végén a Csók Galériában önálló kiállításán mutatta be 45 festményét, s 25 cenzurasújtát.

Népszava, 1973. nov. 30 101. évf. 280 sz. 4 p.

Szabó Vladimír

1973. nov. 15-én a Csók Galériában kiállítása nyílt.

Népszava, 1973. nov. 14. 101. évf. 266 sz. 5 p.

Szabó Vladimir

1973. okt.-ben a Csontváry-teremben rendezett „Kortárs festők Budapestről" c. kiállításon részt vett.

Népszava, 1973. okt. 5. 101. évf. 233 sz. 4 p.

Szabó Vladimir grafikája.

Fólóhatár 741 jan. címlap

Szabó Vladimir
1807 –

Tanulója volt a budapesti
Csók István Akadémiában.

Dévényi Iván ismerőse

Vipilia 74/2 137. o.

Szabó Vladimir

Egerben a III. orsz. akvarellbiennálén „A festő és a mecénás" – „Macskabarátok" – „Művészek" c. művei szerepelnek. (említve)

Farkas Aladár: A III. országos akvarellbiennáléról. Népújság, 1972. aug. 24.

Szabó Vladimír

a Magyar Nemzeti Galéria Dózsa György emlékére rendezett kiállításon műve szerepel.

Lauer Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Hírlap, 1942. aug. 29.

Szabó Vladimir, grafikus

Feltűnő, hogy nem szerepel a 6. miskolci grafikai biennálén.

P. Szűcs Julianna: Kínek és sablonok 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 12.

SZABÓ VLADIMIR, festő

1955. júl. 9-én nyilt meg Miskolcon az első vidéki orsz. képzőmüv. kiállitás a Herman Ottó Múz-ban a bpesti Műcsarnok rendezésében. Ezen Szabó müvei is szerepeltek 59. old.

HAJDU BÉLA: Két jelentős képzőművészeti kiállitás Miskolcon 58. old

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec. Miskolc

SZABÓ VLADIMIR,festő

1955-ben a miskolcon rendezett első vidéki orsz.képzőmüv.kiállitáson a Miniszterium megvette a létesitendő miskolci képtár számára Szabó,Munkacsy-dijas festőnek"Dózsa népe"c.festményét. 60.old.

HAJDU BÉLA: Két országos képzőmüvészeti kiállitás Miskolcon 58.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI,1956.dec. MISKOLC

Szabó Vladimir

művei

boritó 1. old
" 2 "
" 3 "
" 4 "

Uj Iras 1972/10

Szabó Vladimir

muvei

melléklet 25 old

" 26 "

" 27 "

" 28 "

Uj vras 1972/10

Szabó Vladimir

A Medvyánszky Teremben kiállít.

Műgyűjtő 1972/4. sz. „Kiállítási naptár"

Szabó Vladimír

Illusztráció Gauthier Olaszországi utazás
c. könyvéhez.

Műgyűjtő, 1971/3.sz. 7.l.

Szabó Vladimír

„Dózsa" a 24-ik a 6. oldalon

Nagykanizsa 1972 október

Szabó Vladimír

II. díjat Zapott a Munsati

Galéria „Hommage à Dorsa" a Ziállí-

tásán

Nagyvárad 1972 oktober

Szabó Vladimír

neve emlitve

Kutiza 1971 február
23. old.

Szabó Vladimir

Május 3-án nyílik meg a berlini Magyar Kultura Házában Gross Arnold, Kondor Lajos és Szabó Vladimir alkotásaiból egy kiállitás.

Magyar Hirlap 1974/12o 9.

Szabó Vladimir, festőművész

A Műcsarnok

meghívja Önt

SZABÓ VLADIMIR

festőművész

gyűjteményes kiállításának megnyitására

1980. szeptember 19-én pénteken délután 16 órakor

A kiállítást megnyitja Kratochwill Mimi művészettörténész

Műcsarnok, Budapest Hősök tere

A kiállítás nyitva 1980. szeptember 19 — október 26-ig

80 9706 – FNYV 1

Szabó Vladimir festő
(Balassagyarmat. 1905–
Munkácsy díjas (1953, 54)
Kiállítása a Csók Galériában
Bp. 1978. ápr. 20 – máj. 4.
– katalógus a könyvtárban –

Szabó Vladimír

A műveszt is fel lehetne kérni karácsonyi üdvözlő lapok tervezésére.

Székely András: Kellenes karácsonyi üdvözlőlapokat!
Új Tükör, 1978. december 24 – 48. lap.

MDK.

Szabó Vladimir

Grafikáiról

Somogymegyei Néplap 1967 juni.11.

Szabó Vladimír

rentűen a magyar grafikai kiállításon a magyar Nemzeti Galériában.

Perneczky Géza: Mai magyar grafika
Magyar Nemzet 1968. febr. 29. 4.o.

Szabó Vladimír „festő- és grafikusművész"

Móri Járási Művelődési Központjában, a Sambergkastélyban megnyílt a „35 év magyar művészete" című kiállítás. A „mínek a Magyar Nemzeti Galéria anyagából vannak válogatva, a művész „Régiségárus"-nak egyszerre groteszk és lírai" a hangulata. Lenyűgöző a rajztudása és a színek összeállítása. /említve/

á. Szabó János: Móri galéria. 35 év művészete. Fejér Megyei Hírlap, 1980. ápr. 20.

Szabó Vladimír

1. Dózsa népe olaj 124×166
2. Földosztás —"— 150×200

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Szabó Vladimir

Hajdani „Hisli vásár" olj 100x125

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19-ay 4.

Vladimir Szabó

Istvan-Csák-Galerie: Gemälde
von Vladimir Szabó.

Ausstellungen.

Daily News, 1978. Sept. 25.

Szabó Vladimír

Szüret p. golyóstoll 240x310

XV. századi magyar Grafika
Savaria Múz. Szombathely 1974

151. **SZABÓ VLADIMIR**
(Balassagyarmat, 1905 –)
Kertrészlet Tahiban
Vízfestmény 43x30. Jelezve lent jobbra:
Szabó Vladimir 1950. Tahi 15.000,-

85. Müvészei Képaukció. Bp., 1991. augusztus
BÁV

Szabó Vladimir

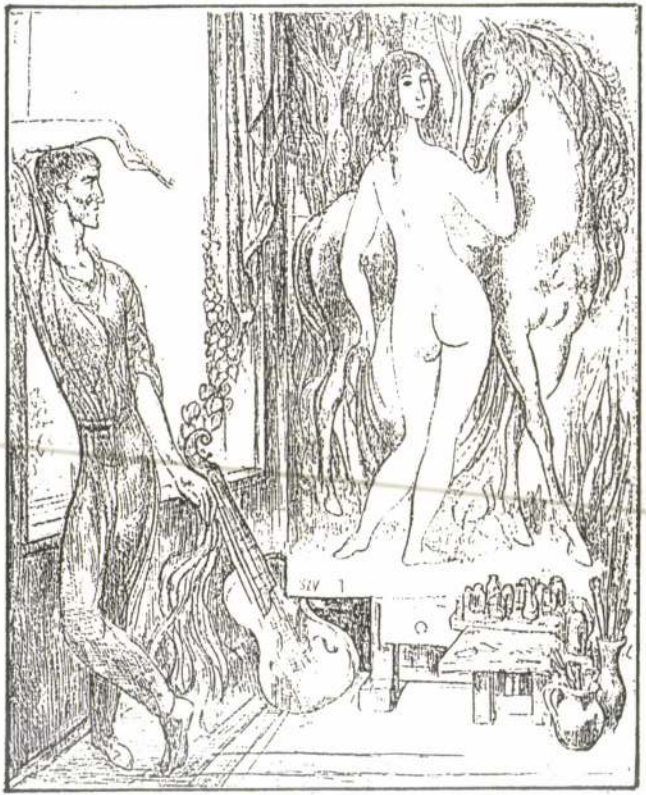

A festő - 1962

Artotéka

MEGHÍVÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
KŐBÁNYAI FŐKÖNYVTÁRA

szeretettel meghívja Önt

"Az ámulás és bámulás oldalán maradok, amíg élek."

SZABÓ VLADIMIR

(1905-1991)

grafikai alkotásaiból rendezett emlékkiállítás megnyitására,

1993. szeptember 6-án 17 órára.

Megnyitja: **KRATOCHWILL MIMI**
művészettörténész

Helye: Pataky Galéria
(Bp. X. Szent László tér 7-14.)

Megtekinthető: szeptember 6-26-ig
hétfő kivételével naponta 10 - 18 óráig.

Szabó Vladimir

Magyar Hirlap 19

Nem véletlenül volt *Szekszárdon* a múzeumi hónap megnyitója, hiszen ennek a városnak a közönsége tudására, kultúrára szomjas, és naponta kétszázan, olykor háromszázan is felkeresték a felújított *Béri Balogh Ádám Múzeumot*. Népes csoportokban jöttek a szocialista brigádok, iskolások és a különböző klubok tagjai. Az állandó kiállítás mellett sok volt a vendége a modern magyar grafikát bemutató tárlatnak, érdeklődés kísérte a harmadszor megrendezett „tudományos délutánok" sorozatot, amelyen a múzeológusok számoltak be a legújabb leletekről, kutatási eredményekről. E hónap alkalmából rendezték meg a néprajzi és népnyelvi pályázat megyei döntőjét is. S akiknek a megyében mindezek után még újabb látnivalóhoz volt kedvük, azok átrándultak Simontornyára, a vármuzeumba, ahol *Szabó Vladimir* alkotásait tekinthették meg, vagy Dunaföldvárra, a töröktoronyba. Itt a Tolna megyei festők mutatkoztak be a legújabb műveikkel, szomszédságukban pedig a természet és az ember kapcsolatát illusztráló művekből nyílt érdekes bemutató.

10. A vasárnak biztonságot
úgy tűnik — csakis a *tapadó*

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hungaria

Review

69 10 52

Hungarian Review

Opposite page:
"Engulfed in memories" (1966)
Pencil drawing by Vladimir Szabó
Reproduction by István Petrás

1021

Szabó
Vladimir

1021

Szabó Vladimir: Műterem (rézkarc)

1962. OKT 27
ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

de operánk —
szekérnyikorgás.
Ó rutin,
kátránylelkű festék!
Hiszen ez itt vén kocsi —
nem kép.

Hallgat a márvány.
Csend hártyázza a hí
Hallgat az őr.
Bronzarca a szélben szinte csikordul.
A koporsó résén
mintha kicsapna fehér lehellet,
amint a márvány-sírpalotából a térre kifordul.
Lassan úszva halad,
csengő szuronyoknak ütődve.
Hallgat bent maga is.
De ijesztő csend
az a csend!
Feszül fenyegetve
bebalzsamozott komor ökle,
s a résre tapasztja szemét
az ál-halott odabent:
meglesni az embereket,
akik tetemét kiviszik —
a kurszki, rjazányi
újonc kiskatonákat:
ha egyszer erőt gyűjt és
sírjából talpra szökik,
majd rajtuk is,
tudatlanokon, bosszút állhat!
Tervei valamit.
Addig kifújja magát.
Mert mégse halott.
Hát kőlapját —
kormányunk! őriztesd te keményen:
megkettőzni,
sokszorozni
az őrcsapatot!
Hogy Sztálin,
és Sztálinnal a múlt
soha vissza ne térjen!
Én most nem a fényes,
hősi múltat emlegetem,
nem a Turkesztán-Szibéria-útat,
Magnyitogorszkot,
nem Berlint,
hol zászlónk lengett ég fele —
nem:
a koholt pereket,
ártatlanokat,
akikre börtön rácsa csapódott!...
Becsülettel arattunk.
Becsülettel olvasztottunk ércet, acélt.
Becsülettel tudtunk, mint katonák,
a sorba beállni.

Bűn

...sra

...mek
Messzire látott,
és a harc tör
Sok híve maradt
minden sa
Úgy rémlik,
a sírjából titkos
Enver Hodzsához tompán
paran
S hová nem nyúlnak még a
Folytatja a harcot még.
Haláláv

Kivetették őt
Mauzóleumun

De hogy vessük ki őt
követői
Némelyik, nyugalomban, rózs
s reméli,
már nem tart soká a
A másik emelvényről zúdít
Sz
s álmatlan éjjel
a régi időke

Sztálin követői manapság okk
Nekik
— ők hajdan Sztálin
nem tetszik e kor:
a lágerek é
s a termek, ahol költők szava

Ne nyugodj meg! —
engem
Csitító szó
nyugalomra hiába
Míg köztünk jár Sztálin mar
ott látom addig
a márványsír

A Sztálin örökösei című vers a
jelent meg.

vételével a másikat agyonás-
sék: — akkor éppen a vagy-
vagy pillanatnyi kegyeltje,
Bartók volt az, aki ezt a mé-
ricskélő szatócskodást, „a te-
hetségtelenek, a tétlenek, a
senkik" e körmönfont és ala-
muszi fondorkodását fölrúgta.

szakemberek talán mosolyog-
nak is rajtuk. A maguk szem-
pontjából bizonyára igazuk
van. A magam szempontjából
viszont, úgy érzem, nekem van
igazam; és ebben csak én le-
hetek koronatanú: én tudom,

te egy igaz
nem is lehe
nem igaz e
hogy élete
vészete.
példa és ép

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

AT A „KÖSZÖNTŐ"-HÖZ

N NYOLCVANADIK SZÜLETÉSNAPJÁRA

távlatban lássa saját pályája elejét. Kodály Zoltán is számtalanszor találkozhatott már azzal a kategorizáló-rubrikázó törekvéssel (majdnem azt írtam: ösztönnel), amely minden emberi és emberen túli jelenségnek azonnal megjelöli helyét és mértékét a helyek és mértékek nagy táblázatán, lehetőleg mozdíthatatlan nagyságban és véglegességben. Az irodalom- és művészettörténet nagy, rendszerező istenei gyakran felvethetik önmaguknak a kérdést: vajon elég mindenhatóak-e ahhoz, hogy olyan nagy sziklát teremtsenek, amelyet többé maguk sem tudnak elmozdítani. Többnyire elég mindenhatóak hozzá és *csak* ehhez elég mindenhatóak. A kijelölt hely nem változik, holott a jelenség, a valóság, a szikla maga régesrég elgördült, és útján nagyobb lett, vagy esetleg kisebb. Kodály Zoltán helyét is szokás azonosnak látni azzal, amelyet a század tizes éveiben már betöltött, holott e hely, már csak a környezet változása folytán is erősen megváltozott, és a méretek sem azonosak. Nagyobbak.

A volt tanítványok tudják ezt. Ők nem szívesen mennek bele Bartók és Kodály esetében az egymást takaró páros csillagok kézenfekvő hasonlatába. Jónak látják inkább a különbségeket hangsúlyozni. A Petőfi—Arany, Ady—Babits, Goethe—Schiller típusú párhuzamok hatásosak, de még hatásosabbak volnának, ha nem volnának párhuzamok, hiszen a valóságban ezek a vonalak metszik egymást, többnyire egyetlen pontban s hogy több közös pontjuk legyen, ahhoz már görbének kell lenniük. Bartók és Kodály pályája kétségkívül találkozik a népi kiindulás sorsdöntő pontjában. De már a kiindulás iránya is más, ennélfogva az eltávolodás folytonosan növekszik a végtelen felé.

Amikor 1928 őszén — másodszori próbálkozásra — bekerültem Kodály Zoltán növendékei közé, már kialakulóban volt képem erről a kettősségről, bár talán még nem annyira a zene konkrét területén, mint inkább a magyar kultúra eljövendő élete szem-

pontjából.
ról felvételi
nyei is fog
alkalommal
Érettségizzé
ta. — És próbálkozzék valami más tanulmánnyal is. Nincs eléggé *felszerelve* zeneileg.

A különös kifejezés arra vonatkozott, hogy zenei ismereteim meglehetősen egyoldalúlag elméletiek voltak. Hangszeren játszani nem tudtam, mert érdeklődésem a zene iránt meglehetősen későn támadt fel, bár akkor igen intenzíven. A következő ősszel, a vizsgán megismert. — Mit szándékozik tanulni a zenén kívül? — kérdezte. — Beiratkoztam a bölcsészetre — feleltem. Bólintott. — És milyen volt az érettségije? — Jeles. — vágtam ki büszkén. Tudtam már, hogy bekerültem növendékei kitüntetett sorába.

Mindvégig érdeklődött egyetemi tanulmányaim állása felől. — Meg van róla győződve, hogy a világ összedől, ha maga nem tanul zeneszerzést? — ripakodott rám egyszer, amikor elmondtam neki, hogy egy egyetemi vizsgámra halasztást kértem. Pedig — ezt több mint harminc év után ma már állítani merem — nem hiszem, hogy zenei fejlődésemmel elégedetlen lett volna. Valószínűleg éppen a hangszeren való ügyetlenségem folytán társaimnál hamarabb szorultam rá, hogy a kottát, pusztán látás alapján,

ogy
na-
ya-
ája
rá,
hogy gyorsabb iramban ismerkedjem meg a zeneirodalommal, éspedig — sem zongorista, sem hegedűs nem lévén — annak legkevésbé specializált, legnagyobb igényű formáival. Emlékszem, első akadémiai évemet Händel oratóriumainak rendszeres tanulmányozásával töltöttem üres óráim nagyobb részében az összkiadás foliánsaiba bújva. És úgy vettem észre, hogy a zenei irodalom ismeretében szerzett fölényem elég eredményesen ellensúlyozza társaimnak a zene gyakorlatában való rutinját, a Zeneakadémia könyvtára megbirkózik a zongorával, Kodály Zoltán megítélésében. A zenei kultúra fontossága és kapcsolata a kultúra egész területével, a szellemi világtájak áttekintése és feltérképezése: ez volt talán a vezérfonala tanításának és a tanítványtól megkövetelt magatartásnak.

Csak aki a kultúra egészének gazdája, az érett meg arra, hogy igazi birtokosa legyen a magyar népi kultúrának. Gondolom, semmi nem alkalmasabb arra, hogy az embert megóvja mindennemű narodnyik ösztönösségtől, mint éppen az, amit Kodály tanít a népről. E tekintetben végeredményben ugyanoda mutat, ahová

hetőségeit. És e célból először dalyt. Szeretet van benne. vedélytől izzó, bosszús könyör- kat köszönhet.

Szabó Vladimir rézkarca: Versolvasó

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir: Földosztás Nők Lapja 1956 T.5.

ÖREGEK

Száz idős, magányos nő és férfi tölti élete telét a máriapócsi öreg munkások otthonában. Hogyan élnek itt — ezzel a kérdéssel látogattam meg őket.

A gondnok hosszú körfolyosón vezet végig, innen nyílnak a lakószobák, a társalgó és az orvosi rendelő. Egyikmásik szobába benyitunk, a kép kedves és megnyugtató: az öregek a kályha körül ülnek tereferélve, az asszonyok varrogatva, kézimunkázva, a férfiak pipaszó mellett. Szemnek jóleső rend és tisztaság mindenütt, a magas boltíves falak világosra festve, az ágyakon színes gyapjútakarók.

A konyhába is bekukkantunk: hatalmas tepsikben illatos hurkák, kolbászok és egyéb disznóságok sül-

rokról; néhány percig hallgatom Imréné, egykori gyári munkásnő visszaemlékezését az első világhá Doberdónál elvesztett férjére, özve lódására a négy gyermekkel, s m nedik előttem egy kép: hét szege városi hadiözvegy felmegy a pol terhez, munkát, kenyeret kérni, s ból előlép egy magas, elegáns, dorú férfi, s hallom, amint mond éhesek, miért nem mennek legel

Szalló Vladimir

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ

1964 SZEP 17

4

1021

Mi lesz a sorsa a „Párviadal"-nak?

Pusztul, rongálódik egy értékes kép Várpalotán. Aki be-betér a szálloda kávézójába, láthatja, megfigyelheti most is a csőrepedés okozta kárt. A régi veszély elmúlt. De van egy állandó. Az, hogy a falakat betöltő hat kép közül egyiket sem kíméli a füst, a por; az, hogy azért ezer vendég közül olyan is akad, aki széles jókedvében felfröccsenti rájuk a feketét. Szerencsére a többség elítéli, kiutasítja az ilyen „vendégeket".

Végtére el kell már dönteni azt is: vajon a kb 24 négyzetmétert betöltő Szabó Vladimir pannók helye, méltó helye ott van-e valóban, ahol jelenleg szürkülnek és szennyeződnek?

Tulajdonos a vendéglátó vállalat. Veszprémi központjában legalább 14—16 szemelvényből meghízott ügyiratcsomó jelzi és igazolja, hogy a Párviadal című kép sorsa immár több mint egy éve „rendeződik". Jubilál a várpalotai tanács 101/1963 számú határozata, a határidőt meghosszabbító 129/ 1963 számú döntés is: senki az ügyben ez ideig érdemlegeset nem tett. Csak a megbeszélések folytak, a levelek gyültek. Bartha Éva, a Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapja lektorátusi osztályának vezetője 1963. szeptember 19-én kelt levelében megkérdezi a képek tulajdonosától: ki fogja a további rongálódást megakadályozó munka költségeit fedezni? A vendéglátó vállalat 1963. szeptember 28-án közölte: „Mi fedezzük!"

Közmegelégedésre végződhetnék a történet, ha jönne már — csak jönne már! — az a szakrestaurátor, aki a „megrongálódott vászon kijavításához" is ért. Mert ezt a képek alkotója — nem értvén a foltozáshoz-stoppoláshoz — nem vállalhatja. Ellenben érthető okokból örömmel vállalta, hogy saját képeit megtisztítja, a megrongálódott Párviadal-t restaurálja.

A Képzőművészeti Alap bíráló bizottsága ez évben, február 28-án az érdekeltek jelenlétében úgy döntött, hogy a „tisztítást végző művész az alkotó művészszel beszélje meg, milyen színbeli helyreállítást kíván..."

A tisztítást maga Szabó Vladimir vállalta. A költségeket pedig — azzal a kikötéssel, hogy a munkát 1964-ben fejezzék be — a vendéglátó vállalat. És az egyezség óta mindössze annyi történt, hogy a képeket újabb veszély fenyegeti. A kávézót ugyanis az egészségügyi rendelkezések értelmében festeni kell. „Várni már nem tudtam a restaurálás megkezdésére, ezért kiadtuk az engedélyt a pressó festési és mázolási munkálatainak elvégzésére" — jelenti a vendéglátó vállalat igazgatója a városi tanács művelődésügyi osztályához címzett beadványában. Megjegyzi azt is, hogy a munka ideje alatt természetesen a „festményeket megfelelő borítási védelemben részesítik." Nagyméretű lepedőkkel vonják be őket.

Várpalota képzőművészeti életéről és értékeiről írva a Művészet című folyóirat egyszer már felhívta a figyelmet Szabó Vladimir igen szép, de egyáltalán nem kedvező, nem megfelelő környezetben elhelyezett kompozícióira. A képekért a város vezetősége és művészetszerető közönsége is régóta aggódik. Ha egyszer megszületett már a döntés, hogy a művész vállalja saját alkotásainak megmentését, ha a döntésre a képek tulajdonosai azt válaszolták, hogy ők pedig fedezik a költségeket, akkor teljesen érthetetlen: miért késik az intézkedés?

A képek megvédéséről szóló megállapodást a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége nevében ketten írták alá. Aláírták a képzőművészeti alap, a városi tanács és a vendéglátó vállalat küldöttei is. Magukra nézve kötelezővé tettek egy határozatot. Megfeledkeztek volna róla?

Cserhát József

unkákhoz traktorost, kér a mezőgazdaság

és üzemi párttitkárok, vállalati skoztak a megyei pártbizottságon

szakban dolgozni,
de 47 traktorvezető hiányzik.
A gépállomásoknál 210 traktorhoz egyetlen második műszakos vezető sincs. A gépállomásoknál ezenkívül 19 traktorhoz egy műszakra sincs vezető. Ehhez kérte a megyei pártbizottság az ipari üzemek vezetőin keresztül a munkások gyors és hathatós segítségét.

A pártbizottság előzetes felmérést végzett, melynek alapján konkrétan elmondták az igazgatóknak, párttitkároknak, honnan menynyi traktorvezetőt várnak. Többek között
Ajka, Devecser térségéből 60-at, Veszprém városból 20-at, a veszprémi járásból 45-öt, Várpalota körzetéből 40-et.
Ez a felmérés csak a nagyobb üzemeket érintette, így a kisebb üzemekben levő lehetőségeket az ottani gazdasági és pártvezetőknek kell feltárni, felajánlani.

A rövid bevezető előadás, felhívás után az igazgatók, párttitkárok mondták el gondjaikat, problémáikat. Szinte általános volt az a vélemény — az eddigi tapasztalatok alapján, — hogy
az ipari dolgozókat a mezőgazdasági üzemekben nem fogadják kellőképpen.
Nemegyszer előfordult, hogy kimentek a traktorosok, kombájnvezetők és nem tudtak, vagy nem akartak nekik munkát biztosítani. A fizetésekkel is bajok voltak, vagy — szélsőséges példát említve — odaállították az ipari munkást egy szétszedett traktorhoz, hogy „rakd össze, aztán dolgozz vele". Az elmondottak elkerülésére
a megyei pártbizottság kéri a tsz-ek és gépállomások vezetőit, hogy ezeket a hiányosságokat mielőbb szüntessék meg.
Ilyen durva hibákkal ne gátolják az ipari munkások igazán önzetlen segíteni akarását.

A tanácskozáson megállapodtak abban, hogy a legközelebbi napokban a pártbizottságok titkárai, az üzemek párttitkárai és a gépállomások igazgatói üljenek össze. Beszéljék meg a konkrét igényeket, s a lehetőségeket és
pontosan osszák el, — most már körzetenként, — hogy hová, mikor, mennyi traktoros kell.
Az őszi munkák sürgetnek, mindennap késés komoly összegbe kerülhet.

— b —

- szocialista brigádban

okat segít a szocialista bri- eles vegyész. Az elszívó fül- ikotinsavamid-feltárást vég- ett.

A Péti Nitrogénművek kutató laboratóriumában többéves múltja van a szocialista brigádmozgalomnak. A kutatólabor dolgozói vállalásaik szellemében jól, egymást segítve, eredményesen dolgoznak. Most újabb — minden bizonnyal fontos, munkájuk eredményességét még jobban fokozó — lépésre készülnek. Tekintve, hogy a dolgozók zöme fiatal, elhatározták, hogy 1965 január 1-től ifjúsági üzemet alakítanak. Az ehhez szükséges feltételek biztosítottak. Az üzem valamennyi dolgozója szocialista címért küzdő brigád tagja, a fiatalok részt vesznek az ISZM és más ifjúsági mozgalmakban, tanulnak, fegyelmezetten dolgoznak.

A leendő ifjúsági üzem fiataljai már most úgy végzik felelősségteljes munkájukat, hogy e címet is méltóan viselhessék.

oratórium kétszeresen nevezetes dolgozója Hosszú Ist- ikus. A szocialista brigád egyik erőssége, s kiváló tag- ja a kosárlabda-csapatnak.

SZABÓ VLADIMÍR

kiállítása a Pfister Galériában

2000. október 12. - november 12.

megnyitó:
2000. október 12. 18.00h

A tárlat anyaga a váci Duna pArt Galéria gyűjteményéből kerül kiállításra.

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révai u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

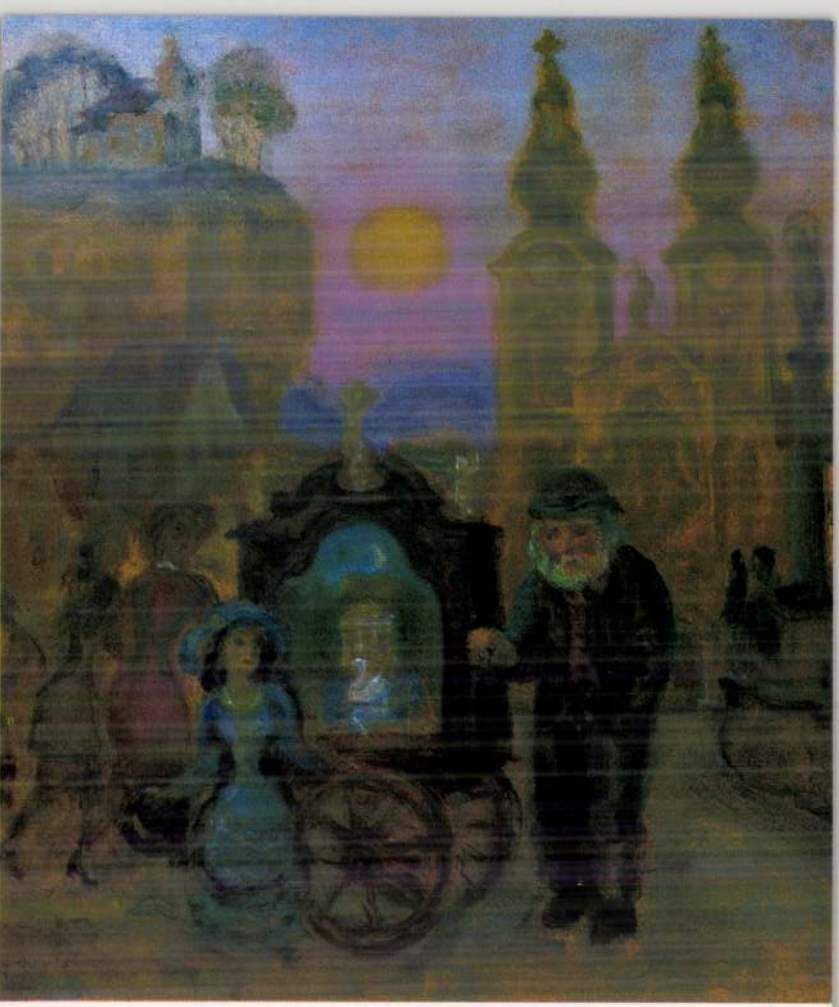

SZABÓ VLADIMÍR

EGYÉVES AZ „OLVASÓ NÉPÉRT" MOZGALOM

TANDI LAJOS PLAKÁTJA
(III. DÍJ)

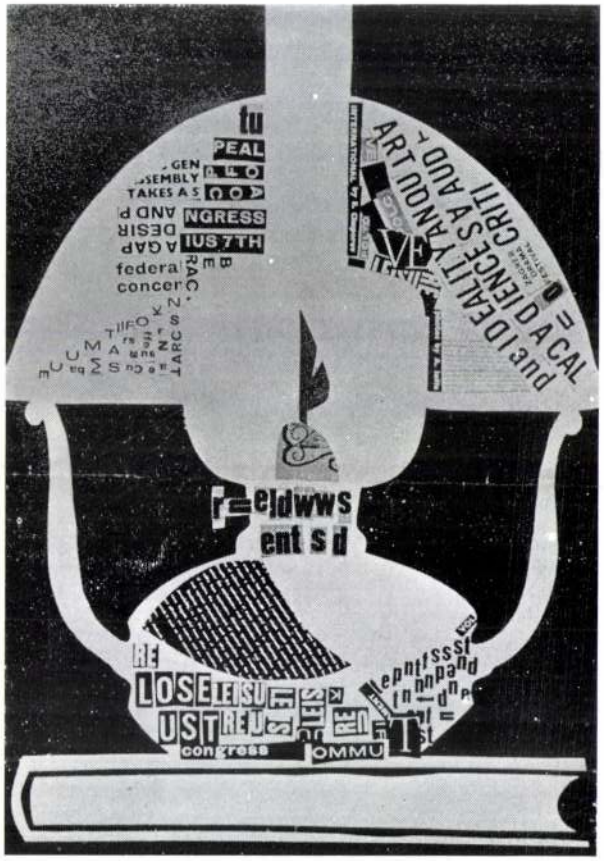

CSIKÓS ANDRÁS PLAKÁTJA
(I. DÍJ)

Krónika rovatunk élén hírt adunk a Szegeden rendezett „Olvasóvá nevelés" c. ankétról, amelynek egyik példaadó eseménye a Szegedi Tanárképző Főiskola rajzszakos hallgatóinak plakátterv-kiállítása volt.

A plakátkiállítás díjait *Fischer* Ernő, a rajztanszék vezetője adta át a nyertes hallgatóknak — Csikós Andrásnak, Stélik Jánosnak, Sinkó Jánosnak és Tandi Lajosnak — e szavak kíséretében:

FENT — SZABÓ VLADIMIR: PULYKAPÁSZTOR
LENT — SZABÓ VLADIMIR: HÁROM MODELL

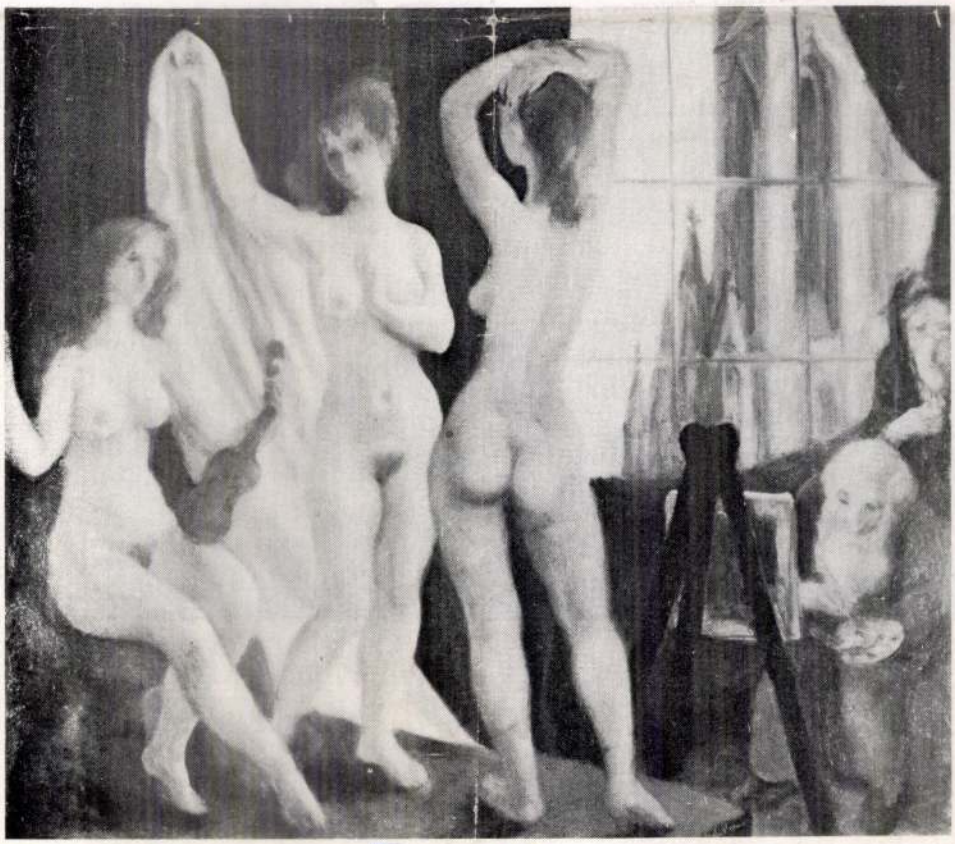

Tisza tó 1969 VII. n.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG

1969 MÁJ 25
1021

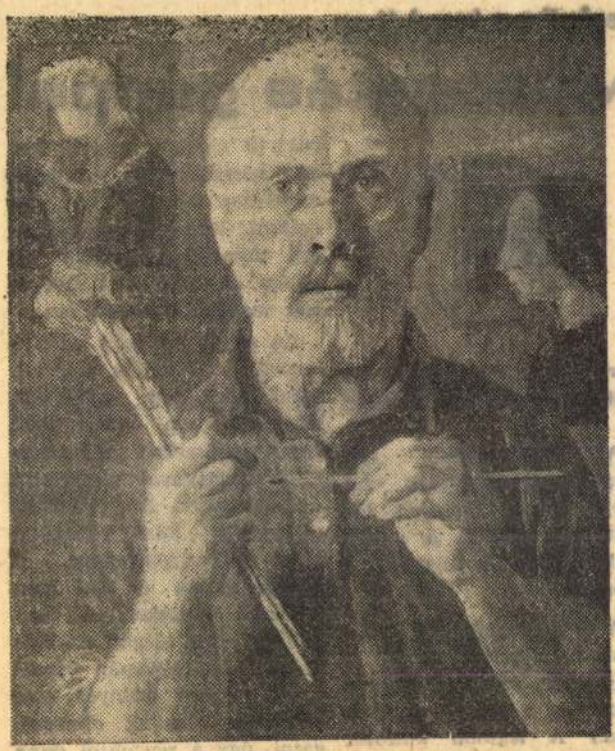

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR ÖNARCKÉP

Technika a konyhában

Mosogatás géppel

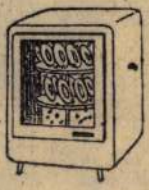

A szegedi mosogatógépben így kell elhelyezni az edényeket

Az edénytisztítók két megoldással dolgoznak. Az egyik típus fúvókából lövelt folyadékkal, a másik pedig örvénylő folyadékkal mosogat.

A mosogatógépekkel nálunk fenntartással élnek a fogyasztók. (Nincs forgalomban még a szegedi BIA—6 sem.) A legtöbb külföldi cég ma nemcsak felső vagy mellső berakású mosogatógépeket gyárt: hanem — cm x 60 cm x 85 cm. Ezeket a készülékeket átmenő munkalap alá is lehet beépíteni. Ennél a megoldásnál elmarad a fedőlap és ebben az esetben a beépítési magasság 82—83 cm.

Az egyik korszerű edénymosogató automata például felső berakással működik, legyezőalakban elrendezett fúvókarendszerrel és keringtető szivattyúval mosogatja az edényeket. A készülék sajátosságai közé tartozik a nagy befogadóképesség, a hordozhatóság és az igen egyszerű csatlakoztatási lehetőség. Egy kisebb családnak a nap folyamán összegyűlt piszkos edényét este egyszerre akarják elmosogatni, úgy a reggelitől és az ebédtől visszamaradt edény behelyezése után előbb áz-

Szabó Vladimir

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296-534

Lap: Művelt Nép
1951 JUN

Megjelent:

Tanuló honvédek

Szabó Vladimir rajza

Hazajövet azonban összekapta
hogy tulajdonképpen kit is illet »
az elsőség. A kellő öntudat hiá
használta az ellenség; a helytel
senyszellem és a felszított sz
sovinizmus eredményeképpen a
radt« csoport elkedvetlenedett, szé
másik pedig nem készült fel jól
gyei bemutatóra, nem ért el eredm

Így mondják a község vezetői,
báztatják Hubai Miklós népművelé
vezetőt is, aki — talán maga is
vetlenedve — betegségére hivatk
a legnehezebb napokban gaz
hagyta a kultúrcsoportokat. A l
úgylátszik, Hubai Miklós is látja, mert szerkesztőségünkhöz intézett levelében a következőket írja: *Kulturális életünk hibája az, hogy kultúraktíváinkat mennyiségi munkára irányítottuk és megfeledkeztünk arról, hogy nem szabad a kibontakozó kultúrforradalmat csak mennyiségi oldalról vizsgálni és ezzel megelégedni — ahogy Révai elvtárs mondotta. Hibáink nagyrésze abból fakad, hogy nem fordítottunk kellő gondot a csoportokban folyó politikai munkára, nem tudatosítottuk eléggé dolgozóinkban a kultúrmunka és kultúrforradalom jelentőségét, nem fordítottunk kellő gondot a káderek nevelésére.* Azt is jól látja Hubai elvtárs, mint leveléből kitűnik, hogy a további fejlődés útja az április 4-én felavatott kultúrotthonnak tervszerű, állandó, pezsgő élettel megtöltésén és — részben ennek érdekében, de éppen ennek segítsége révén is — a tömegszervezeti sovinizmus legyőzésén át vezet.

Nos, a hibának és a kijavítás útjának felismerése az első lépés ahhoz, hogy a hibát valóban ki is javítsuk.

DÉLRE MEGÉRKEZNEK a tizenhárom kilométerre fekvő Bodrogolaszi termelőszövetkezeti csoportjának küldöt-

elvtárs, nem lesz. Pedig a fiúk estek jól sikerültek. De hát...

Elmondják aztán, hogy eddig is csak egy Szabad Föld Vasárnapot tartottak, vagy egy jó hónapja. Csakhogy nem volt érdeklődés, kevesen voltak. Sok, aki vasárnap is dolgozik a földjén ebben az időben... Meg aztán a leghatásosabb propaganda a keskenyfilm-vetítő, amit ugyan kaptak, de a MOKÉP kétszáznegyvenöt forintot kér érte. Nagyon drága, nem tudják működtetni... Holnap azonban bál lesz.

— És előtte nem lehetne — például — valami előadást tartani?

— Lámcsak, erre bizony nem gondoltunk! De jó, hogy mondja az elvtárs! Bizony megcsináljuk. Eszünkbe juthatott volna pedig nekünk is!

VISSZAKOCSIZUNK Tolcsvára, ahol a kultúrotthonban már nagyban gyűlik a közönség. Pont kilenckor a köztársasági induló elénekléséve megkezdődik az előadás. Ifj. Tóth József párttitkár bevezetője után Juhász Pál tanácselnök a legújabb rendeleteket és a dűlőfelelősök feladatait ismerteti. Beszél a gazdálkodó soron következő munkáiról, a szőlőter-

Szabó Vladimír festő

SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas festőművész kiállítását Oroszlányban a városi művelődési központban kedden megnyitották. A május 19-ig nyitva tartó bemutató anyagát a művész tavalyi műcsarnokbeli tárlatából válogatták össze.

—: Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1981. máj. 6.

Szabó Vladimir, festő

A Műcsarnokban Szabó Vladimír festőművész műveiből kiállítást rendezünk. Kérjük azoknak a jelentkezését — levélen vagy telefonon keresztül —, akiknek tulajdonában Szabó Vladimír-kép van. Műcsarnok, Budapest XIV., Dózsa György út 37. Kratochwill Mimi, tel.: 228—402. (x)

-: Közlemények

6

Esti Hírlap 1980. jún. 14.

Szabó Vladimir, festő

SZABÓ VLADIMIR, Munkácsy Mihály-díjas festő- és grafikusművész, a Magyar Népköztársaság Érdemes művésze;

–: Az 1980. évi Kiváló művének 2.

Népszabadság. Bp. 1980 ápr. 3.

Szabó Vladimir, festő

A Műcsarnokban Szabó Vladimir festőművész műveiből kiállítást rendezünk. Kérjük azoknak a jelentkezését — levélben vagy telefonon keresztül —, akiknek tulajdonában Szabó Vladimir kép van. Műcsarnok, Budapest XIV., Dózsa György út 37. Kratochwill Mimi, tel.: 228—402.

— Közelmények

11

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 14.

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas festőművész kiállítása kedden nyílt meg a kőszegi Jurisics-várban. A hetvenöt éves művész ezúttal legújabb alkotásait — 1975—1981 között készített olajfestményeit — mutatja be. A kiállítást szeptember 11-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Magyar Hirlap 1981/8/19/8

Szabó Vladimir, festő

SZABÓ VLADIMIR

Munkácsy Mihály-díjas festő- és grafikusművésznek, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészének,

–: A Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze 3.
Esti Hirlap, 8n. 1980 ápr. 2.

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR Munkácsy-díjas festőművész kiállítását tegnap nyitották meg Oroszlányban, a városi művelődési központban. A művész 25 képét mutatják be a május 19-ig nyitva tartó tárlaton.

Magyar Hirlap 1981/5/6/8

SZABÓ Vladimir

MN 1996. febr. 6.

SZABÓ VLADIMÍR emlékkiállítása ma délután öt órakor nyílik meg Németh Géza hagyatékából a Budatétényi Galériában (Budapest XXII., Nagytétényi út 35.). A tárlat február 25-ig naponta 14-19 óráig látogatható.

előkészítő szakasz. Ez utóbbihoz a b
hozzájárulnak. Az iskola kiemelten
lehetőségeiről. A gimnáziumi évek alat
francia, orosz és latin nyelvek közül. Az
míg a másikat a harmadik osztálytól
nyelvtanulás nem osztálykeretben, h
megfelelően kis létszámú csoportok
nyelvvizsgára előkészítő speciális nyelvta

A nyelvórákon kívül egyes évfoly
természettudományi tárgyakat is kisebb
laboratóriumok biztosítják a tárgyi fe
együttes ideje a délelőtti hat órát nem
első és második osztályos gyermekei
napközis ellátásra van lehetőségük. Dé
közül lehet választani. Az iskolának
gitárzenekara van.

A jelentkezők magyar nyelv, mat
kötetlen beszélgetésen vesznek részt.
két darab felbélyegzett és saját címé
gyakorlógimnázium címére elküldeni
portáján lehet kérni. A márciusi fe
írásban kapnak értesítést.

Telefon: 266-33-22 Post

Soós Imre

Cs. Kovács László műtermében

Cs. Kovács László szobrászművészt sok személyes szál köti a főváros budai részeihez: a Gellérthegy oldalában, a Kelenhegyi úton lakik, műterme pedig a Várkertbazár épületegyüttesében található.

Ez utóbbiról el kell mondanunk, hogy története Budapest múltjának egyik érdekes fejezete. A királyi palotát övező kertet a múlt század első felében József nádor alakíttatta ki, rezidenciája ugyanis ezidőben a palotában volt. A kertet akkoriban lent a Duna partján falusias házak határolták. A nádor Ybl Miklósnak adott megbízást arra, hogy ezek helyére a környezetbe illő építményt tervezzen. Az építész eredetileg szobrok kiállítására alkalmas csarnokra gondolt, helyette azonban a jövedelmezőség érdekében boltok létesültek. (Innen származik a Várkertbazár elnevezés.) A Budapesti Enciklopédia cikkéből tudjuk, hogy a környék csekély forgalma miatt megszűnő üzletek helyét később szobrászok vették igénybe műterem céljára. A magyar szobrászat több jeles mestere (Fadrusz, Istók János) dolgozott itt és 1965 óta itt alkotja szobrait, érmeit Cs. Kovács László is.

A plasztikákkal ellentétben rajzai otthonában, derűs, napfényes környezetben készülnek. A ház, melynek emeletén lakik, az egykori Kelenhegy, a mai Gellérthegy lejtőjén áll, a Búsuló Juhász vendéglő közelében. A szobák ablakából pompás kilátás nyílik. Szabadon kalandozhat el a tekintet a szó szerint is a lábunk előtt elnyúló tájon. A látvány Csepel szigetének kéményeivel kezdődik, majd a Duna ezüstös csíkját követve a Kamaraerdő hosszan elnyúló dombján nyugszik meg tekintetünk. Ide látszanak a budaőrsi kopasz hegyek, a látványt a Sashegy dolomitkúpja és a Kis-Svábhegy zárja le. Képzeletbeli körkép egyik fele ez, melyben az életet a város ide szűrődő finom lélegzete és a felhők káprázatos, percenként változó színjátéka érzékelteti.

"E hely poétának való" – írta egykor a Költő s a táj inspiráló hatását érezzük, amikor a látvány után a művész rajzait nézegetjük. Ezeken a lapokon ugyanis a felhők gomolygását, a Napkorong izzását, a madarak könnyed suhanását látjuk újjáteremtve, a grafika nyelvére áthangolva. E természeti jelenségek az utóbbi időben készült, főleg történelmi témájú rajzainak is alaphangját adják.

Mátyás-érem

Szent István király

Cs. Kovács Lászlót évek óta foglalkoztatják a magyar történelem nagy eseményei, jelentős személyiségei. Ezek közül is kiemelkedik Szent István király legendás alakja. Az emlékére készült rajzok felidézése napjainkban, az Országépítő halálának kerekszámú évfordulóján különösen időszerű. A grafikákon őt látjuk lóháton, serege élén, egy másikon a levert ellenfél hódolatát fogadva, vagy a templomban, amint kardját Szűz Máriának felajánlja.

A történelmi jelenetek gyakori mellékszereplői a lovak. Nemes alakjuk megjelenítésében a művész kezének biztonsága, fantáziájának képteremtő képessége nyilvánul meg.

A rajz vonalainak ízességét, "színességét" szokatlan eszközzel éri el. Rajztoll helyett ugyanis maga faragta fapálcákkal viszi fel a tust a papírra. A pálca profiljának kialakításával a vonalak vékonysága, vastagsága tetszés szerint szabályozható. Ez alkalommal a rajzok megszületésének egy másik kulisszatitkát is elárulta a művész: a hazai gyártású tusba használat előtt néhány csepp sört vegyít, ami a festék tapadását segíti elő. (Azt sem szégyelli bevallani, hogy az üvegben maradó nedű jó hatást fejthet ki az alkotói ihlet működése érdekében.)

Cs. Kovács László egyedülálló kő-érmeit lapunk 25. számában ismertettük. A mostani látogatás alkalmából az akkor kiállításon szereplő, így a cikkben nem említett Mátyás-sorozatra terelődik a figyelem. A gellérthegyi palából kivésett, 16 cm átmérőjű éremsorozat 3 darabból áll és ezek a nagy király életének egy-egy mozzanatát idézik fel. Az elsőn Mátyás aranyforintot verő műhelye látható, a második a királyt ábrázolja tudósai körében. A harmadik arra az eseményre emlékeztet, amikor Mátyás visszaszerezte Sopron város önállóságát. Közülük a középső érem képét közöljük.

A bevezetőben a művész életének budai kötődési pontjait említettük. A felsorolást ki kell egészítenünk a Farkasréti temető említésével, ahol felesége, a múlt év augusztusában elhunyt Júlia asszony, az egykori neves filmes szakember, több művészfilm létrehozójának hamvai nyugszanak.

Kívánjuk a Művésznek, hogy a sikeres alkotómunka hozzon enyhülést a nagyszerű élettárs és munkatárs elvesztése miatti fájdalmára.

Dr. Egri Mária

Szabó Zoltán egyedisége

Gyakori rendszer- és kormányváltó korunkban kevés ember mondhatja el magáról, hogy elveihez, ideáihoz hű maradt. Amikor a művészetben a dadogás, a végletekig vitt szubjektívizmus, a stiláris önmegtagadás jellemző, ritkán találkozunk az elődöket tisztelő, értékelő művésszel. S amikor a humán szempontok anyagiakra cserélődnek, az emberi kapcsolatokban az érzelmek helyett az érdek dönt, szinte különcnek számít az, akinek még jelent valamit a barátság, a szeretet.

Szabó Zoltán gazdag érzelmű ember. Igen ritka egyed rideg, számító világunkban. Rajongott édesanyjáért, apjáért az "ős-tagadó" időszakban. Mindent megtett testvéreiért, barátaiért akkor, amikor egy tál lencsénél kevesebbért fordítottak hátat egymásnak emberek. Olasz dalokat énekelt a kemény rock idején, szenvedélyes szavakból font körmondatokkal verset ír, amikor meglehetősen szűk szókincsű ifjúságunk minden második szava nemi szerveinkkel, minden első pedig a párzással kapcsolatos. Kezdettől mindmáig Munkácsyért, Michelangeloért lelkesül, stílusa évtizedek alatt csak alakult, kifejezésmódja csak bővült, gazdagodott, de nem változott. Ritka érték ez akkor, amikor vezető műtörténészeink számára a színvonal ott kezdődik, ahol a legjobban sikerül másolni valamely Párizsban, New Yorkban, vagy Londonban éppen feltűnt irányzatot. Ha belépünk egy magyar "Szalon"-ba, azonnal felismerhető Szabó Zoltán munkája. Kiválik és azonnal el is különül – szenvedélyességével és minőségével. Nemcsak nagyobb méretű képeivel, néhány centis tintarajzaival, akvarelljével is. Szabó Zoltán olyan művész egyéniség, aki mindig önmaga.

Munkái között egyenrangú az olajkép és a szénrajz. A különbség mindössze annyi, hogy rajzainál erősebben mutatkozik meg lírai hangja. Lágyabbak az összebújó pár arcának tónusai, árnyaltabb a gyermekét vigyázó anya tekintete. Az utóbbi években egyre több kisméretű rajzot készít egy-egy nagyobb lélegzetű munkához, a maga számára emlékeztetőként, vázlatként. Ezek a rajzok sokszor indulatukban vetekszenek a nagy olajokkal, líraiságukban koncentráltabbak, mint egy-egy óriás méretű szénrajz. De hogy tussal, szénnel nem csak lírai érzelmek visszaadására képes, azt érezzük expresszív formákból komponált zsákolóinál, talicskásainál, súroló asszonyainál.

Szabó Zoltán a szén gazdag tónusaival szinte fest a papíron. Aktjainál finoman modellált lágy vonalakkal, harmónikus testformákkal dolgozik, még ha dúsabb idomú lányt választott is témájához. Számtalan variációban közelítette meg a szeretet varázsát férfi és nő között, anya és gyermek között. Külön lehetne elemezni önarcképeit, aktjait, Madonnáit és csendéleteit. Minden korszakában festette ezeket a témákat, kibővítve tematikáját azokkal a tájakkal, amelyeket utazásai során felfedezett. Tehcnikája változatos: munkáinál az olaj, szén, ceruza, pitt kréta, pasztell kréta, olajpasztell, akvarell, tus, tinta egyaránt megtalálható. De a hangsúlyos elemeket felnagyító, erőteljes kompozícióit gobelinben, mozaikban, sgrafittoban is kitűnően megvalósíthatók.

Szabó Zoltán oeuvre-je egységes egész. Lehet nem kedvelni, tőle elfordulni, de egyáltalán nem észrevenni lehetetlen. Kortárs művészetünk egyik legmarkánsabb egyénisége. És újra szeretném hangsúlyoznni: olyan művész, aki soha nem tagadta meg önmagát, művészetét és emberségét. A mai napon is barátai között van. Művészetét, melegszívű, mindig segítségre kész egyéniségét tisztelő, szerető régi barátok között. S ezt manapság csak nagyon kevesen mondhatják el magukról. Példája bizonyítja, hogy ma is léteznek humánus, igazi értékek, csak féltő gonddal vigyázni kell rájuk, s meg kell őrizni a jövő számára a legfontosabbakat. Hiszem, hogy lesz majd generáció, amelyik hálás lesz nekünk ezért.

E gondolatok jegyében ajánlom szíves figyelmükbe Szabó Zoltán mai kiállítását.

(Elhangzott a Szegfű Galériában, január 8-án.)

Szabó Zoltán: Szerelem

Bartis Ferenc

*Halott apámmal álmodtam**

Nem a túlvilágból, a világ innső fertályából
integetett felém:
vár...
Várakozás volt az Ő s az Édesanyám élete is:
mindig vártak
iskolából, munkából, kényszerlakhelyről, börtönből –
HAZA...
Vajon most hova várnak?

Hírzárlatban

Napok óta nem olvastam újságot, nem néztem tévét,
nem hallgattam rádiót,
Hírzárlatot rendeltem el – magamnak,
magam védelmében.
Ma az almafa alatt megszegtem saját törvényemet.
Kár volt félbehagynom hír-elvonó-kúrámat.
Visszaeső lettem,
pedig tudom:
mert nem tudok úszni,
belefulladhatok a hírek szenny-árjába
s a szenny-hír özönébe.
Sajnálom e kertet s almafáját
aki örökbefogadta csöndömet.

Szomorú játék

Jó estét, reggelem,
légy friss e reggelen,
reggelim nincs nekem,
éhesen nem eszem,
eszik, aki éhes
éjszakai vétket,
amikor felébredt,
nappala elvérzett:
ébredünk, de mire?
véget ért a mise,
nem gyónt meg senki se
– s az Isten elhitte.

Szerzőnk most megjelent „Ellopták a világ lelkét" című kötetéből.

Szabó Zoltán

Szabó Vladimir

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

1971. SEP 5
1021

Szabó Vladimir: 1945. Budapest

Mit mond a bizalmi...

Mária a Pest megyei Semmelweis Kórház II. belgyógyászati osztályának laboratóriumi asszisztense. 1943 óta dolgozik az intézetben. Két oklevele van, ápolónői és asszisztensi. Hatodik esztendeje bizalmi az osztályon. Huszonnyolc munkatársa ügyes-bajos dolgaival foglalkozik.

— Kérdeznek, meghallgatnak. A bizalom két oldalról kötelez. Sok olyan dolog van, amely harcot, kitartást és következetességet kíván. A huszonegy ápolónőnek, hét orvosnak — időseknek, fiataloknak egyaránt — szükségük van valakire, aki helyettük érvel, olykor csatázik. A betegágyi pótlék sokat javított a nővérek helyzetén. Sajnos, a múlt esztendőkben tizenkét nálunk végzett, jól képzett és jól dolgozó ápolónő ment el tőlünk. Pár száz forint differenciáért vagy a három műszak miatt, a vasár- és ünnepnapi pihenés reményében. Most 1950 forint az ápolónők átlagjövedelme.

Az osztályon nincs betöltetlen státus, de vannak hiányzóink. 80—90 beteget gyógyítunk. A kivizsgálási időt — jó szervezéssel — két nappal rövidítettük le. Ezzel megszűnt a „folyosó-rendszer". (A ceglédi és a váci kórház felszabadító hatását még nem érezzük eléggé. Nem egy osztályon a folyosón is fekszenek betegek.)

— Valóban, az osztályvezető nővér energiáját, szervezési és munkakészségét dicséri a II. belosztály derült külső képe, a rend, a tisztaság, a zöldnövényzet; a szinte szanatóriumi állapotok.

Az osztályon egyetlen segédápolónő dolgozik. Ami-

kor jött

Egy akti

Szolnok megyében július ban kommunista aktívaülé sen ismertették a párt me gyei végrehajtó bizottság nak értékelését az egés ségügyi dolgozók körébe végzett káder- és személy zeti munkáról. *Zagyi Já nossal*, a pártbizottság ti kárával az ott elhangzo takról és a várható felada tokról beszélgettünk.

Zagyi elvtárs elmondt hogy a megye egészségügy intézményei vezetőine egyharmada párttag, ugyanannyian végezték el marxista egyetem esti álta lános vagy szakosított ta gozatát. Majd mindegyikü jelentős párt, állami, vag társadalmi funkciót tölt be ami azt mutatja, hogy társadalmi élet aktív részt vevői. Az egészségügyi dol gozók közül több min ezerkétszázan töltenek b társadalmi tisztséget, köz tük 265 orvos. Elismerésse szólt Zagyi elvtárs a párt állami és szakszervezeti ve zetőkről, akik nagy gon dot fordítottak az egészség ügyi dolgozók nevelésér szakmai és politikai to vábbképzésére. Nyolcva százalékukat vonták be a

és már örömmel állapíthatjuk meg, hogy pszichológiai kiadványaink befogadására jókora könyvespolc kell. Különösen az utóbbi két év könyvtermése volt gazdag, magyar szerzők különböző munkái és a néhány szovjet klasszikus (Rubinstein, Leontyev stb.) mellé megkaptuk Vigodszkij fő kötetét és Fraisse kiváló módszertani bevezetését. Ezt a sort folytatja ez az újabb három kötet; az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent két francia munka (B. Inhelder—J. Piaget: A gyermek logikájától az ifjú logikájáig [1967. 336 old.] és J. Piaget—P. Fraisse—M. Reuchlin: A kísérleti pszichológia módszerei [1967. 262 old.]), valamint az 1966-os Moszkvai Pszichológiai Kongresszus eredményeit összefoglaló könyv, amelyet a kongresszuson részt vett magyar szakemberek írtak (A pszichológia új útjai. Szerkesztette dr. Lénárd Ferenc. Gondolat Kiadó, 1967. 493 old.).

Mindhárom könyv hézagpótlónak mondható. Olyan kutatási területekről és problémakörökről adnak számot, amelyekről a meglevő magyar nyelvű irodalomból nem kaptunk teljes képet.

Inhelder és Piaget írása vizsgálatsorozatot mutat be. Ez a sorozat szervesen illeszkedik Piaget ma már ismert, kutatási irányzatot jelentő életművébe, amely újra és újra, más és más megközelítésből tanulmá-

A három kö
sabb a kísérleti
szóló írás. Ez
foglal össze, m
szerző írta; a kö
kollaboráció ere
mányok gyűjte
szertan tárgyk
ban Fraisse fogl
gosan a kísérlet
áttekintve az e
pszichológia fej
lógia jelenlegi
vergenciákat lá
irányzatok és iskolák ellentétei eltűnőben vannak, a különböző szemléletek összeolvadnak és megtermékenyítik egymást. Igen jó az amerikai behaviorizmus ismertetése és értékelése.

A második tanulmány, szintén Fraisse műve, igen magas színvonalon, kitűnő rendszerben tárgyalja a kísérleti módszer általános elméleti sajátosságait. Fraisse itt kitér a megfigyeléses módszerre, részletezi a megfigyelés egyes mozzanatait, ismerteti a hipotézis kialakításának módszereit és formáit, majd a legtöbb teret a kísérlet elméletének szenteli. Figyelemre méltó a módszertani tévedéseket elemző néhány oldal. Fraisse foglalkozik az eredmények feldolgozásának és általánosításának problémájával is. Ez

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VALÓSÁG

1968 MÁJ

Szabó Vladimír

1021

Szabó Vladimír:
Emlékek fölött

vidéki ikerüzemeket létesítenek a budapesti gyárak

A főváros terület- és lakáshiánya, s nem kevésbé a közlekedési nehézségek miatt a gyárak bővítésére gyakorlatilag már alig, vagy egyáltalán nincs lehetőség. Ezért született meg a gondolat, hogy ne csak az *újonnan létesített üzemeket telepítsék lehetőleg vidékre, de a fővárosi gyárak is vidéki területeken terjeszkedjenek.* Olyan községekben és városokban, ahol erre lehetőség van, a fővárosi üzemek „ikergyárakat" hoznak létre, melyek szorosan együttműködnek a budapesti vállalattal.

Több helyen meg is indult az átépítési munka s néhány új üzemben a jövő évben már a termelést is megkezdhetik.

Szombathelyen a REMIX gyár testvérüzeme kezdi meg működését. *Budapesten* csak a fejlesztési részleg dolgozik majd, s a nagytömegű gyártás átvételével a szombathelyi REMIX-ben 800 dolgozó kap kitűnő munkalehetőséget. *Esztergomban* műszeripari bázist teremtenek: egy régi épühelyezi át a Kaposvári Gépjavító Vállalathoz. *Kisvárdán* az öntöttvas radiátorok és fűtőberendezések gyártását indítják meg. *Vácott* televíziós képcsőgyárat létesítenek: ide helyezik át az Egyesült Izzó képcsőgyártását évi 200 ezer képcsöves kapacitással. Ugyancsak *Vácott* megteremtik a híradástechnikai alapanyagok bázisát is. A Vegyigép- és Radiátorgyárból *Sárvárra* telepítik a Drótkötélgyárat.

N. L.

Ebben a hónapban

Zuglóban az energiaelosz

Zuglóban épül hazánk le
mása, melynek üzembehely
Budapest áramellátása. Ide fu
Zuglóba érkezik *Bánhidáról,*
ról, a *Mátrai Centráléból,* a
palkonyai Erőműből az energi
Zugló fogadja majd a nemzetl
csehszlovák és később a *szovj*
lesz hazánk első 220 kilovolt

Szabó Vladimir

A magyar klasszikus vers — mai magyar grafika (A magyar klasszikus versek legújabb illusztrációi) címmel képzőművészeti kiállítás nyílt meg a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Janus Pannoniustól. Szabó Lőrincig 21 kimagasló költőnk összesen 107 verséhez készült 231 művészi illusztráció adja a kiállítás anyagát, mely 39 élvonalbeli grafikusművészünk munkáinak legjavából ad ízelítőt.

Képünk: Szabó Vladimir rajza Tóth Árpád „Új tavaszig vagy halálig" című verséhez.

Kétfői H. 958. IX. 22 II 38.

veltség alapjainak a hiánya nem okozhat művészetek iránti közömbösséget, a költői szó is eljuthat immár »lélektől lélekig«. Eljuthat és egyre inkább el is jut. Eszmékre és hangulatokra érzékeny, érzelmekben gazdag, népes olvasó- és hallgatótábora van a magyar költészetnek. A szép, bátor gondolatra és szóra fogékonyak az emberek, s megyénkben is

MIHÁLYI MARGIT

SZÉP ASSZO

— Kérem, adjanak, a lányomnak magatartásból hármast vagy kettest! — mondta a szép mama kedvesen és derűsen. Meghökkentem. Ez új volt. Ilyennel még nem jöttek hozzám. Azért inkább, hogy jobb jegyre beszéljenek. Én is mosolyogtam, mert ezt igazán nem lehetett komolyan venni, és megkérdeztem, miért? Okom van rá, felelte, de már nem mosolygott, hanem sértődötten nézett. Talán azt hitte, hogy a jegyet azonnal beírom a kérésére? Biztattam, mondjon el nyugodtan mindent, tudnom kell. Most már ő kérdezte, de ellenségesen és kedvetlenül, hogy miért? Magyarázni próbáltam hogy Mari kifogástalan magatartású, az osztály minta tanulója. Aztán elgondolkozva hallgattam el, mert éppen a nagy tízpercben rohant hozzám Pólika magából kikelve, hogy Mari szemtelen volt vele és egyesre felelt egészségtanból. Kérdezte tőle, hogy miért nem tanult? Tessék csak beírni nyugodtan, mondta erre Pólikának a mintalány, jó az nekem. Pólika vénlány, amúgy is érzékeny lélek. Nem is lehetett vele bírni, magánkívül volt, követelte Mari magatartásának azonnali lerontását. Na, tessék! Fürkészve nézegettem a szép Náraynét míg Mari dolgain morfondíroztam, de nem lettem okosabb, még akkor sem, mikor kioktatott, hogy felesleges a kérdezősködés, ha ők így tartják jónak! Majdnem elnevettem magam. Valamit észrevehetett belőle, mert összehúzta szemeit és dobolni kezdett az asztalon csodás ujjaival. Idegesen nézegetett körül. Idegen és sivár lehetett neki ez a tanszagú környezet. Undorodva pislogott a hosszú nyakú gémre, túl közelinek találhatta a molyosodó szomszédságot. Önbizalma láthatóan megingott és konokul kerülte a szememet.

Nem nagyon ismertük egymást. Szülői értekezletre néha eljöttek a férjével, de ezt is feleslegesnek tarthatták, hiszen a gyermekkel sohasem volt semmi baj. Akkor meg minek jöjjenek. Bizony, ha valakinek negyvenhat gyereke is van egy osztályban, azokhoz is el kellene jutnia, akikkel nincs semmi baj, mert íme mégiscsak lehet és nem kellemes ilyen értetlenül hadakozni egy szülővel, aki még ráadásul olyan, mint egy elkényeztetett gyerek, aki megszokta, hogy minden szeszélyét azonnal teljesítik. Mégiscsak kénytelen voltam tovább faggatni. Lassan elveszítette a türelmét. Mari szemtelen volt velem, mondta panaszosan. Ez megesik, feleltem. Már rosszabbtól tartottam. Igazán nem újság, bizonygattam, hogy tizennégy éves lányok a kis- és a nagylánykor között saját magukat sem értik és minduntalan összeütközésbe kerülnek a környezetükkel. Megbántva nézett rám. »De kérem, megsértett engem!« Ez még nem olyan nagy dolog, pontosabban szeretném

Bagó Bertalan: MUNKÁBA MENET.

Csokonai-szobrot Kaposvárra

Szabó Vladimír

A múzsa szobrának lábához a költészet napja alkalmával a kaposváriak már elhelyezhetik szerény virágukat. Leróhatjuk hódolatunkat, mert a Csiky Gergely Színház előtt már ott áll a szobra. Tehát »a múzsáknak szentelt kies tartomány« megtette az első lépést. A vasúton bejáró megye elé odaállította a költészet, a vers szimbólumát.

De vajon így állunk-e magával a költővel, a legnagyobbal, aki e »kies tartományban« lakott? Mert itt lakott megyénkben 1698 márciusától 1800 februárjáig Csokonai Vitéz Mihály. Magányban, mécsvilág nélkül, a sötétben és ruha nélkül, egy meghalt pap kimustrált kaputjában. És mégis a magyar vers legszebb csillagait gyújtotta meg ezen a tájon. Nagyszerű amit itt, e rövid idő alatt teremtett. Írt negyvennégy verset, műfordított, megírta a Dorottyát, tanított és ő volt az első somogyi színház megteremtője is megyénkben.

És Kaposvár, az akkor még szegény mezőváros nevéhez odaragasztotta a halhatatlanság szárnyát! Épp azzal, hogy a Dorottya színhelyéül választotta azt a tiszttartó lakást, amely akkor még földszintesen alig emelkedett a kaposi Fő utca zsupptetős, sövényfalú házai fölé. És a Dorottyában is gondoljunk a kaposi hajnal leírására. Virradtak-e szebb sorok azóta is költő kezén, amelyek városunkhoz fűződnek?

Vajon mit adunk mi kaposváriak cserébe a nekünk juttatott halhatatlanságért? Pedig eltelt azóta 166 év! Talán a Csokonai-közt!... Vagy egy műemléki táblát a háznak és nem a költőnek? Mert a ház műemléki megörökítése a Május 1 utca 1-es számú házon megtörtént. Ez is egy lépés előre. És ott áll »A haza kis polgárainak« nevezett épület és a lassan köztudatba vésődő Dorottyaház szögletében egy kis kertecske. Hangulatos beszögelése a Kossuth térnek, amely a tűzfallal és az öreg iskola homlokzatával szinte kínálja a helyet, hogy itt végre megörökítsük Csokonai Vitéz Mihály emlékét.

Tehát a költészet napja alkalmából azzal a kéréssel fordulok a városi tanácshoz, hirdessen pályázatot Csokonai és a Dorottya együttes jellegű emlékének szobrászati megörökítésére. Ezzel a felállítandó emlékművel és annak a térhatásba való belekomponálásával olyanná teheljük ezt a teret és utcarészt, hogy a Kossuh tér felől párját ritkító jelenség lehet, és egyben újszerű megoldása egy költő és a nevéhez fűződő egyetlen magyar vígeposz emlékének.

Nincs sok emlékünk, amit mutogathatunk. De ezt egyszerre látja majd mindenki. Nívós megoldással nagyot nyer vele városunk... És mi lenne ha magában az épületben, ahol a Dorottya játszódik, a mészárszék helyére egy irodalmi jellegű, modern eszpresszót is létesítenénk? Ezeknek a szép bolthajtásos, földszinti helységeknek falára szinte odakívánkoznának olyan freskók, vagy képek (természetesen jeles művészek alkotására gondolok), melyek témájukat a Dorottyából veszik... Ebben csak részben lennénk úttörők. Várpalotán Szabó Vladimir képeivel már találunk ilyen témájú példát. Talán az is indokolná ezt a tervet, hogy valóban hiányzik Kaposváron egy ilyen jellegű és nívós eszpresszó...

A költészet napja alkalmával tehát azzal a kéréssel fordulok a városi tanácshoz, foglalkozzék Csokonai emlékének méltó megörökítésével, mert ezzel tartozunk a költőnek és önmagunknak.

Takáts Gyula

ÁNYA

ságot és édes cukorbabájának nevezte a levélben, meg leírta részletesen a most csináltatott pizsamáit és hálóingeit, mert rengeteg a fiatal orvos és úgy körül rajongják, hogy néha alig kap tőlük levegőt. Nagyon bamba képet vághattam. Mari meg tovább mondta, hogy a papája itthon volt, nagyon sokat beszélgettek, megsimogatta, sokszor megcsókolta és könnyes volt a papa szeme és azt mondta, hogy nagyon szeresse a mamát, mert a mama olyan, mint egy gyerek és a papa szívének nagyon drága és mindig maradjon mellette Mari, ha már ő nem él, mert a nagymamát babusgatni és becézni kell és a papa már igen öreg és nagyon beteg a szíve. Mari könnyen megeredt, elereszttettem, mert láttam, restellte. Bántam, hogy szóltam. Meghatott az őszintesége.

Mari szipogva ment a folyosón, az osztálya előtt barátnője elkapta és a ping-pong asztalra lökte, csattogósan verni kezdte a Mari fenekét. Ősz óta van ez a barbár őrület rajtuk, hogy úgy kiverik egymást, hogy bőg valahány. Pólika mint folyosó ügyeletes félelmetes, de félelmet soha nem keltő hangon rohant hozzájuk, mert a lányok megvadulva, visítva verték egymást. Mari letörölte könnyeit és vad diadalordítással úgy hasra fektette Técsi Roszkát, hogy az beverte az orrát. Mari meg két tenyérrel leírhatatlan gyönyörrel verni kezdte üvöltő barátnője rózsaszínbugyis fenekét.

Olyan nagy baj tehát nincs, mert Mari fiatal, és erős, fiatalságában van az ereje és ezért most még a legnagyobb keserve is félig nevetés.

Somogy megyei Napló
1964 ápr. 12

MAGYARORSZÁG

Darányi földmívelési miniszternek ma jelentést tettek a szabolcsi „honfoglalókról"

(A Magyarország tudósítójától.) A Szabolcs megyéből Baranyába útrakelt szegény emberek ügye — amiről hírrovatunkban is megemlékezünk — az illetékes minisztériumokat is foglalkoztatja. A földmívelési kormányzat, amely a *telepítés kérdésével* most különösen behatóan foglalkozik, miután az erre vonatkozó törvényjavaslat már teljesen elkészült, a szabolcsi magyarok megmozdulását és az egész baranyai vándorutat mint *jelenséget* figyeli. *Darányi* földmívelési miniszternek részletes jelentést tettek a szabolcsi kisemberek újszerű »honfoglalásáról«.

Szapáry Lajos, Somogy—Baranya vármegye főispánja ma délben megjelent a földmívelésügyi miniszternél, akit a szabolcsi kisemberek szomorú helyzetéről tájékoztatott.

Szapáry főispán egyébként a *Magyarország* munkatársának a következőket mondotta ebben az ügyben:

— A Református Szeretetszövetség kezdett már régebben egy telepítési mozgalmat, amelynek egyik kiágazása volt ez a szabolcsmegyei mozgolódás is. Abból indultak ki, hogy Baranyának egy részében, az úgynevezett Ormánységban megfelelő anyagi eszközök segítségével *nagy területeken volna lehetséges telepítés az egyke pusztításai miatt.*

— Ennek előkészítésére a Református Szeretetszövetség meg is kezdte a munkálatokat, de agitációt természetesen sehol sem kezdhetett addig, amíg a telepítési mozgalomra meg nem teremtik a megfelelő előfeltételeket. Ennek a mozgalomnak mehetett híre Szabolcsba is és anélkül, hogy a szegény kisembereket erre bárki is felszólította volna, a szájról-szájra járó híresztelések alapján egyszerűen *nekiindultak az útnak.*

— Természetesen minden intézkedés megtörtént arra, hogy a főispán, alispán megnyugtassa Szabolcsban a népet: várjanak, amíg komoly települési lehetőségek nyílnak. Baranyában pedig megtörténtek a szükséges hatósági intézkedések ezeknek a szegény embereknek a hazaszállítására.

Az ellenzék össze akarja hivatni a Házat

(A Magyarország tudósítójától.) A *képviselőház összehivására* az ellenzék körében *mozgalom* indult meg. Az egyes pártok *élénken foglalkoznak a Ház hosszú szünetének kérdésével* és az ellenzéken *egyöntetűen kezd kialakulni az a felfogás*, hogy *a mai nehéz körülmények között*, amikor *fontos gazdasági és egyéb politikai problémák megvitatása céljából a Ház összehivása feltétlenül szükséges volna, teljesen szünetel a parlamenti élet.*

Más esztendőkkel összehasonlítva se látják indokoltnak a Háznak *ezt a hosszú szünetét*, amely különben is *teljes ellentétben áll* a *Gömbös* miniszterelnök *rádiónyilatkozatában lefektetett állásponttal* is. Eszerint ugyanis számos súlyos feladat megoldása előtt állunk, *a kormány egész reformpolitikája pedig olyan hatalmas anyagot ölel fel*, amelynek tárgyalása *belátható lan hosszú időt vesz igénybe.*

Az alkotmányjogi, a gazdasági javaslatok, a bizottságok által már eddig letárgyalt törvényjavaslatok, *az orvosi kamaráról szóló törvényjavaslat*, a gazdasági tárcák egyébként készen álló törvényjavaslatai: *mind olyan anyagot adnak* az országgyűlésnek, amely indokolja a mielőbbi összehívást.

A pártok körében arról is szó van, hogy esetleg *összegyűjtik a szükséges ötven aláírást*, mert a baloldali pártok között a Ház ülésezésének szükségessége tekintetében *véleményeltérés nincs.*

Szovjetzászlók Bécs X. kerületében

„Visszajövünk!"

Bécs, február 16.

A rendőrség *Floridsdorfban* újabb titkos kommunista gyűlést robbantott szét és *összesen 45 embert tartóztatott le.*

Bécs tizedik kerületében *több házra szovjetzászlót tűztek ki*, a hetedik kerületben pedig a következő felírású szociáldemokrata táblát találták az utcán: »*Élünk és ismét itt leszünk!*«

Mellbelőtte magát a Keletin egy vasúti tiszt

(A Magyarország tudósítójától.) Ma délután a keleti pályaudvar indulási oldalán levő forgalmi irodába bekopogott egy elegánsan öltözött fiatalember:

— *Witt Árpád vagyok, Ujszászon teljesítek szolgálatot, mint forgalmi tiszt* — mondotta. Ezután kérte a forgalmi irodában tartózkodó vasuti tisztviselőket, *engedjék meg neki, hogy az egyik íróasztalhoz leüljön, mert néhány levelet kell irnia.* A fiatalember viselkedése nem volt gyanus. *Nyugodtan leült, cigarettára gyujtott*, azután egymásután *három levelet* irt. A leveleket gondosan leragasztotta, megcímezte és mosolyogva fordult a forgalmi iroda vezetőjéhez.

— Az uraknak talán furcsa, hogy én itt irok leveleket, de *mingyárt megy a vonatom vissza Ujszászra és ezt a három levelet még fel kell adnom. Nagyon fontos dolgokat irtam benne.*

Ezzel el is búcsúzott s eltávozott a forgalmi irodából.

A pályaudvari perronon a vasúti munkásoknak később feltűnt, hogy *az a fiatalember céltalanul ténfereg, benézeget a vonatokba, az indulási oldalról átsétál az érkezési oldalra, közben a szája állandóan mozog, mintha beszélgetne valakivel.* Egyszerre meggyorsította lépteit, az indulási oldalon levő I. osztályú váróterembe nyitott be. Ebben az időben a váróteremben *nem tartózkodott senki.* A fiatalember leült az egyik díványra s néhány perccel később *erős dörrenés* hallatszott.

Vasúti szolgák rohantak be a váróterembe, ahol *a díványon fekve találták Witt Árpádot, kabátja, mellénye csupa vér volt, kezében ismétlő pisztolyt szorongatott.* A pályaudvaron az öngyilkossági kísérlet nagy riadalmat keltett, nyomban hivatták a pályaudvari orvost, majd értesítették a mentőket is. Az első segélynyujtás után megállapították, hogy *a fiatal vasúti tisztviselő sérülése rendkivül súlyos, mert a golyó átfúrta a szerencsétlen fiatal ember tüdejét.* Nem is sikerült eszméletre téríteni. A Rókus kórházba szállították. A mentőautóból egyenesen a kórházi műtőbe került a fiatal vasúti tisztviselő. A kora délutáni órákban meg is operálják, de gyógyulásában nem bíznak.

A rendőrség lefoglalta azt a három levelet, amelyet *Witt* Árpád öngyilkossági kísérlete előtt a forgalmi irodában irt. A levelek egyike a *rákosligeti református esperesnek* van címezve, *Witt* Árpád édesanyja ugyanis a rákosligeti református esperesnek a felesége. A rendőrség a leveleket természetesen nem bontotta fel, de a címzettekhez sem juttatja el addig, amíg *Witt* Árpád állapotában valami változás nem történik. Senki sem tudja a MÁV-nál, hogy a fiatal tisztviselő öngyilkossági kísérletének mi lehet az oka.

Nagy vasuti szerencsétlenség Franciaországban

Párizs, február 16.

(A Magyarország külön tudósítójától.) Clermont-Ferrandból jelentik, hogy St. Pierre les Moutiéres mellett nagy vasúti szerencsétlenség történt. Hibás váltóállítás következtében *két tehervonat összeütközött, a kocsik romhalmazzá váltak és az expresszvonatot, amely esedékes volt, nem lehetett idejében megállítani.* Az expressz *belerohant a két tehervonat roncsaiba* s elsőnek kapcsolt kocsijai a mozdonnyal együtt *kisiklottak.* A mozdonyvezető *meghalt, négy utas életveszélyesen* és többen súlyosan megsebesültek. *(T.)*

Prágai hír érdekes berlini letartóztatásokról

Prága, február 16.

A *Prager Tagblatt* berlini jelentése szerint két hét óta *tömeges letartóztatások* történnek a német fővárosban. Állítólag *a nemzeti szocialista párthoz tartozó magasrangú állami tisztviselők is* vannak a letartóztatottak között. Van olyan hír is, hogy *Nicol* i birodalmi belügyminisztériumi igazgatót szintén *letartóztatták.*

Bécs, február 16.

A *Neues Wiener Journal* is ír az állítólagos berlini letartóztatásokról. Állítólag különös feltünést keltett volna dr. Achill *Gehrkenek*, a birodalmi belügyminisztérium fajvédelmi hivatala vezetőjének letartóztatása. A letartóztatottak között van még a lap szerint *Zeppelin, Darré* miniszter munkatársa, Freiherr von *Mumm*, aki a külügyi hivatalban dolgozott, *Gisevius* kormánytanácsos és *Koch*, a keletporoszországi főelnök propagandafőnöke.

Starhemberg Grácban a Habsburgokról

Bécs, február 16.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségének telefonjelentése.) Starhemberg herceg tegnap este *Grázban* nagy beszédet mondott, amelyben nagyon érdekes nyilatkozatokat tett Németország és Ausztria viszonyáról és a Habsburg-kérdésről.

— *Ha sokan azt mondják*, hogy Németországgal való normális viszonyunk *gazdasági felvirágzást* vonna maga után, — mondotta többek között — úgy emlékeztetek arra, hogy olyan időkben, amikor a legnagyobb béke uralkodott Ausztria és Németország között, *kereskedelmi mérlegünk erősen passziv volt Németországgal szemben:* Németország már akkor is tudta, hogy kell megvédeni gazdasági érdekeit velünk szemben.

A herceg ezután a *Habsburg-kérdésről* beszélt. Megemlítette, hogy a *Habsburgok* története Ausztria történelmével évszázadokon át össze volt kötve.

— Az osztrák méltóság és öntudat ujjászületésének jele az, ha *nem tűrjük, hogy sárral dobálják Ausztria multját.* Az ellen nincs kifogás, ha népünk széles körei foglalkoznak azzal, hogy *ismét Habsburg uralkodót* üdvözöljenek Ausztriában, de ezeknek a köröknek is az a kötelességük, hogy tevékenységüket olyan korlátok közé szorítsák, amelyek *a mai Ausztria számára nem jelentenek kárt.*

Felelős szerkesztő: MAGYAR ELEK
Felelős kiadó: SÜMEGI VILMOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rákóczi út 54. szám
Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Szerkesztőség Bécsben I., Kohlmarkt 7
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. (Nyomdaigazgató: Wózner Ignác.)

AZ IFJUSÁG SAJTÓJÁBÓL

Három súlyos kritika az ifjúságról

A *Magyarország* karácsonyi ifjúsági cikksorozatával kapcsolatban a *Magyar út*, a *Soli Deo Gloria* református diákszövetség lapja »mérlegre tette« a magyar ifjúságot. A lap legújabb számában *hárman kritizálják az ifjúság magatartását.*

A tudomány munkája

Gunda Béla etnográfus igen sok tájékozatlanságot és szűklátókörűséget, álradikálizmust és tudománytalan gondolkodást lát az ifjúság magatartásában, majd kifejti, hogy szerencsére *az intellektuális ifjúság egy rétege* a szellemi tisztaságnak és gondolat szabadságának jegyében a »diákvezérek« elképzeléseinél szélesebb látókörrel *a tudomány legmélyére* ássa magát. Ez a réteg nem jelszavakon, nagy ivásokon, tüntetéseken és ankétokon keresztül érzékelteti napjaink problémáit, hanem *azon a tudományterületen át, amelyet művelni óhajt.*

A dunavölgyi tudat

Féja Géza nyilatkozatában főleg a *dunavölgyi kérdésre* szorítkozik. Szerinte helyesebb, ha a politikai kérdéseket kikapcsolva, *fontosabb erő* szolgálatába áll az ifjúság. *S mi ez a különb erő?* — kérdi *Féja.* — Nyilván az *ébredező középeurópai dunavölgyi tudat*, mely egyre jobban »nagy hazának« tekinti ezt a földdarabot. Ha pedig egy összefüggő, de egyideig mesterségesen széttagolt földdarab *tudata* születőfélben van, ott visszafojthatatlanul *új világ keletkezik.*

„Kamásnis forradalom"

Az ifjúság magatartásának harmadik kritikusa *Németh* László. Cikkében kifejti, hogy mozgalmakban nincs hiány, már *a hajbodorítóknak is megvan a külön reformnemezedékük.* A huszas évek *zsidóverései* és a népre emlékeztető lelkiismeret minden megmoccanását bolsevizmus címén letorkoló rossz emlékek után becsülni lehet a diáktömegek ajkán az agrárreform követelését és a tőke ködbe vesző óriása ellen szórt fenyegetéseket. *Mégis tévedés azt hinni, hogy elsősorban gazdasági reformra van szükség. Kivalóság kell! Németh* László nagyhangú szervezetek helyett tájékozódás és alkotás ökonómiájával összefűzött *kiesiny csoportokkal* szeretné beszórva látni az országot, majd ezeket írja:

— A minap igen kínos, verítékbeszorító álmom volt. Azt álmodtam, hogy *a mai kormányzat belátta tehetetlenségét s a mi »reformnemzedékünknek« adta át a hatalmat.* Az ifjúság boldogan vitte az új »reformminiszterek« a Várba. En a Hunyadi János út egyik lámpájának dőlve néztem a menetet s szörnyülködve gondoltam ezeknek a minisztereknek a készületlenségére. *ennek a tömegnek a naivitására.* Mintha puska nélkül mentek volna háborúba: markukban *a lobogó, melyet évtizedekre kompromittálni fognak.* Elképzelhető ennél iszonyúbb reakciós tett? Még álomnak is borzasztó. A reformnak, melyet egy idő óta annyit hangoztatunk, megvan az előfeltétele: ismerni kell az országot, melyet meg akarunk reformálni. S mi nem ismerjük. *Húszezer fiatalemberből:* rengeteg, *kétezer:* sok, *kétszáz:* ép elég, hogy ezt a munkát elvégezze... Amíg a magyar ifjúság a magyar föld, ipar, egészségügy, népesedés könyvtárát, a reform enciklopédiáját el nem készítette, féltenünk kell őt győzelmétől. Ez a minimális erőpróba, amit elvárhatunk tőle.

— S még egyet! A mai középosztálynak nincs jövője. En csak abban az ifjúságban tudok hinni, amely nem »úrnak«, hanem a tömegek pionírjának, a népmozgalom hídászának tekinti magát. Ne hivatkozzék a népre, mint ahogy a demagógia szokta, de legyen elszánva rá, hogy *osztályelőjogait, miután a nép javára kihasználta, feladja.* Ha erre nincs elszánva minden mozgalmasdi: *úri cserkek passziózása, kamásnis forradalom.*

Szabadság a hó alatt — egy bakonyi faluban

Fehér télben fekete gondok — Élet Savanyu Jóska földjén

Adász-Tevel, február hó. *(A Magyarország tudósítójától.)* Apró falu ötnegyedóra járásnyira *Pápától.* Körülötte az Esterházy-hitbizomány vágatja a *Bakony* erdőit, szomszédságában a ciszterciták birtoka, mellette *egy német falu* növekedik, gyarapodik.

A házak rendetlenül és elszórtan ácsorognak, az egyik előretolja lábát az országút felé, a másik hátrahúzódik. *Adász-Tevel nemesi falu volt*, kemény kurtanemesei tetszésük és szabadságuk szerint építettek. Filléres gőgjüket és szabadságukat mutatják a régi házak, a helyenként elszórt, szabálytalan formájú terek. A messziről kéklő hegyekből friss és éles szelek érkeznek, a fehér házak lábainál fagyottan csillámlik és lábunk alatt roppan a hó.

Nem messze innen Savanyu Jóska és betyárjai járták a hegyeket. A kocsmák

A hallgatóság a falusi olvasókörben
(Lugosi Szabó Vladimir rajza)

gerendáin már bemeszelték fokosuk vágásainak nyomát. A teveli iskola valamikor *a pataki kollégiumnak* nyujtott menedéket. Előtte szélfútta arcú gyerekek állnak. Láttunkra kórusban csendülnek fel a vékony gyerekhangok:

— *Iiis-ten hoz-ta!*

Az egyik gyerek egy szomszéd falu nevezetességéről beszél. *A nevezetesség hétéves kislány és nyolcvanhét kilót nyom.*

— Már mutogatták múzeumban is, — említi valaki.

Egy néptanító panaszai

Az igazgató-tanító a *Balaton* mellől származott ide. Szája mellett kis keserű vonás. *Nem csodálnám, ha visszavágynék a régi pátriájába, a Balaton mellé*, ahol *Karéneket* irányít, időnként megkapja a népművelési titkár utasításait, melyek idelenn a mindennapos nyomorúság, a nagyobb gondok ölelésében, a fűtetlen szoba és a langymeleg konyha levegőjében fáradttá kopnak. *Egyszer föl akarta használni rádióját a népmivelésre.* Drótot feszített az utca felett lakása és a szembenlévő iskola közé, hogy saját rádiójából adjon a falunak tanulást és szórakozást.

Aztán megjelent a csendőrörs és meghagyta neki, hogy a drótot szerelje le. Adász-Tevel útjai fölé nem lehet drótot feszíteni. Mert: »egyszer erre járhat egy magas teherautó és *még levágja valakinek a fejit a magosan kifeszített huzal«.*

A falu tanítója
(Lugosi Szabó Vladimir rajza)

„Népdal": „Igazságot Magyarországnak"!?

A karének tagjai: öregedő magyarok, meggyürt, ráncos arccal, komoly és szomorú szemekkel. Az egyiknek bajuszán most olvad vízcseppé a kinti zuzmara. A petróleumlámpa bágyadt fényében szorongatnak a gyerekeik testére szabott iskolapadokban. Ahogy belép a tanító, *a harmónium* köré gyülekeznek énekelni.

Mit énekelnek?

Népdalokat. Például a *»Szülőföldem szép határa«* kezdetű Kisfaludy-versre írt népdalt. Azután az *»Igazságot Magyarországnak«* című dalt, mely egy revíziós dalpályázaton elvitte a pálmát. Ilyen énekelnivalókat ír elő a népművelés.

Csonka Bálint néptanító *Adász-Tevelen* kissé értetlenül látja megdöbbenésünket. Nem tudja, hogy mire *az úri társaságok álnépdalai* megérkeztek az elszórt magyar falukba, akkorra az igazi népi dalok kezdenek már diadalra jutni a pesti dobogókon. *Ma már egészen mást értünk népdal alatt, mint értettek húsz évvel ezelőtt.* Azok a népdalköltők, akik *Budapestről* szállítanak *Tevelre* és egyebüvé, csak kis értetlen epigonjai azoknak a nótafáknak, akik ott születtek a magyar falukban. A *»műnépdalok«*, melyeket a népművelés szállít szerte az országba, végső veszedelmét jelentik a már amúgy is kevéssé megmaradt eredeti balladás népdaloknak.

Máté János szolgalegényt *Tevelen*, ha magától nem felejtené el, egyenesen tanítják arra, hogy hogyan kell elfelejteni a *Fehér László* balladáját, egy-egy műnépdal kedvéért.

Egy földreform áldozatai

Ahogy a karéneknek vége, *az éneklő emberek átalakulnak.* Szemükben némi fáradt és bizalmatlan keserűség villan. Akik eddig jöttek hozzájuk, szónokló képviselőjelöltek, felelőtlen izgatók, érdeklődő végrehajtók csak *bizalmatlanságot* hagytak hátra. Kérdezősködésemre lobot vet bennük a gyanu, hogy: *»adót akar a fiatalúr«*, vagy legalább is, hogy úgyse tud semmit segíteni.

A petróleumlámpa hervadtan világít, az öreges szemek fásultan néznek a ráncok közül. Néhány rebellisebb magyarban lángot vet az elkeseredés: *a hadban járt tevelieknek közül százhatvanan kaptak összesen kétszáz kishold földet.* A jutalmon több az átok, mint az áldás. *Böröcki* Gábor ezernyoleszáz négyszögölnyi reformföldje bizony »egy jó magyar órányira« van a háztól. Ha jó esztendő van, akkor se hoz a föld sokkal többet, mint amennyi elmegy törlesztésre meg adóra. A dolgoztatott állatok takarmányát hozza meg a jövedelem...

— *Bizony magunk se tudjuk, miből élünk* — zúdul közbe egy hang.

— Az én vetésemet elverte a jég, nem tudtam adót fizetni, most árverezni akarnak.

— *Legjobb lenne a kapott földet visszaadni*, hogy ha már jövedelem nincsen, gond se legyen vele.

— 1933 júniusában utat építettek. Többünktől kisajátották a földet. Azóta is fizetjük az adót a kisajátított földek után is. Ha nem fizetjük, *jön a végrehajtó.*

— A törlesztést annakidején *huszonhat pengős búzaárhoz szabták. Hogyan törlesszük ezt az összeget a mai búzaár ból?!*

— 1200 négyszögöl reformföldet kaptam, terem rajta vagy negyedfélmázsa gabona. Ennek értéko tán harminc pengő. A használati díj tizennégy pengő, az adó öt fillér híján hat pengő. *Marad tiz pengő »jövedelem«.* Eszteudőre...

A hangok egyre keserűbben csapnak fel. Fájdalommal lobbannak fel a jobbágysor mostanig ittmaradt elégedetlenségei. Alig van, aki megmarad a saját baja szűk körében. *»Nem lesz semmi, amíg felül nem esik valami változás«, »fejtül búzlik«* és más ilyen hangok pattannak ki. Az ablakra leskelődő homlokok nyomódnak. *Nem hisznek már semmiben, ami felülről jön, nem hisznek a telepitésben sem.*

— *Minek beszélni? Ugyse történik semmi!* — mondja egy kucsmás ember. Az ablakon laposra nyomott orrok rajzolódnak ki, kíváncsi szemek néznek a terembe.

— *Ez még visszajön a jegyző úrral!* — mondja valaki.

„Ez a főszolgabíró területe!"

— *Ez a főszolgabíró területe*, — mondja a jegyző a községházán két igazolvány átnézése között. Rövid szabadoktatásban részesít bennünket, hogy *ha valaki a faluba érkezik, annak jelentkeznie kell nála* és engedélyt kell kérnie, hogy beszélhessen a falubeliekkel. *»Politizálnie, a falu bajai iránt érdeklődni pedig semmiképpen nem szabad.*

Reggel szuronyos, kakastollas csendőrös végzi az igazoltatást. *Motoz és Pestre telefonál*, annyira vigyáz, hogy valami kár ne történjék, hogy még a hasznosat is megakadályozza. A falu sovány, bajuszoskucsmás magyarjai egyre makacsabban hallgatnak a háttérben. Egyre nyomottabb csend és várakozó nyugalom ömlik el a szabálytalanul ácsorgó házakon. A hegyekről érkező hideg beosn a fütetlen és zsúfolt szobákba *és nem történik semmi.* Csak a gyerekek szép nyujtott »Iis-ten ho-zotte-ja és a csendőrök elbocsátó tanácsai.

Szabó Zoltán

Fagyások kezelése

Egy lavór meleg vizben feloldunk 2 kanál valódi Rókus lábsót. Ebben a balzsamos vizben áztatjuk a fagyos testrészt vagy 10—15 percig. Ezután a fagyásos helyeket vazelinnal megkenjük és meleg ruhába, flanelba burkoljuk. Azonnali megkönnyebbülés áll be; néhány napos kezelés után a fagyások teljesen elmúlnak. Egy kiadós csomag Rókus só 70 fillérért beszerezhető gyógyszertárakban és szaküzletekben

Magyar Hírlap 34. évf. 297. sz. 2001. dec. 18.

A magyar grafika aranykora

(MH) Gross Arnold, Berki Viola és Szabó Vladimír grafikáiból nyílt tárlat, amely január 7-éig látogatható a Katartik Galériában (Budapest VII., Erzsébet krt. 26.). A kiállításon Gross Arnold gyűjteményéből látható Barcsay Jenő, Kondor Béla, Rékassy Csaba és Würtz Adám egy-egy munkája is.

Szabó Vladimír

ANTALL-LEVÉL:

A rendőrség még nem nyomoz, csak vizsgálódik

Az Országos Rendőr-főkapitányság hivatalból vizsgálja, nem történt-e bűncselekmény az Antall-levél kiszivárogtatásakor. Egyik laptársunk tegnapi közlésével ellentétben azonban szó sincs arról – tájékoztatták szerkesztőségünket illetékes körökből –, hogy maga a bűnügyi főigazgató, dr. Kacziba Antall ezredes feljelentést tett volna ismeretlen tettes ellen, szolgálati titok megsértéséért.

Mint ismeretes a múlt héten „Európa felé baktató demokraták" aláírással ismeretlen személyek nyilvánosságra hozták *Antall József* 1988. december elsején *Grósz Károlyhoz* írt levelét.

A rendőrségnek a büntetőeljárásról szóló törvény értelmében meg kell indítania a büntetőeljárást minden esetben, ha bűncselekményre utaló információ jut a tudomására. A törvény e tekintetben nem tesz különbséget aközött, hogy feljelentés, vagy a sajtó, egy névtelen telefonáló, esetleg más bűncselekmény kapcsán eljárás alá vont személy vallomása útján jutnak-e a rendőrség tudomására a bűncselekményre utaló tények. A nyomozóhatóságnak nincs mérlegelési joga, csupán abban foglalhat állást, hogy a rendelkezésére álló adatok elegendőek-e a nyomozás elrendeléséhez vagy megtagadásához, avagy „feljelentés kiegészítést" kér tizenöt napon belül.

Az Antall-levél kapcsán most a rendőrség azt vizsgálja, honnan került elő a kisebb politikai hullámokat kavart dokumentum? Levéltárból vagy magánkézből? Ha levéltárból: milyen minősítéssel tárolták ott? Azaz: szolgálati titkot sértett-e, aki nyilvánosságra hozta, vagy az, aki a levelet illetéktelen személynek átadta? Ha a dokumentum levéltárban volt, de nem volt titkos irattá minősítve, az eljárás ennek tisztázása után lezárul. Azonban, ha az derül ki, hogy valaki a levéltárból szerezte meg az anyagot, s az szolgálati titoknak minősül, a rendőrség az ismeretlen személy ellen szolgálati titoksértés vétsége alapos gyanúja miatt nyomozást rendel el.

F. Gy. A.

Javul az újszíves állapota

Történelmi percek a műtőben MTI-FOTÓ – BALOGH LÁSZLÓ FELVÉTELE

– A szívátültetés igen magas szervezettségű munkát kíván, bár nem nevezhető a legnehezebb szívműtéti beavatkozásnak – így kezdte beszámolóját Szabó Zoltán professzor tegnap a SOTE rektori tanácstermében, annak az orvoscsoportnak a nevében, amely alig 12 nappal ezelőtt végrehajtotta az első magyar szívátültetést.

A legtöbb szívműtét után ugyanis – folytatta Szabó professzor –, ha sikeresen fejezte be a sebész, nyugodtan alhat. A szívátültetésnél az igazi izgalmak az operáció után kezdődnek. A túlélési arány 80 százalékos. Az első hónapban igen komoly a fertőzési veszély, s az új szív kilökődésének kockázata.

A több mint húsz főből álló orvoscsapat 1985 óta készül szívátültetésre, az első igazi próbára azonban csak tavaly novemberben került volna sor. A beteg már a műtőasztalon feküdt, amikor a donorról kiderült, szíve nem alkalmas az átültetésre.

A következő riasztás idén, január 3-án érkezett. A Traumatológiai Intézetben bekövetkezett az agyhalál annál a 24 éves betegnél, aki szilveszter éjszakáján agysérülést szenvedett. A donor és a befogadó alkalmassági kritériumai alapján, a klinika várakozási listájáról Schwartz Sándor 28 éves műszerészt választották ki az operációra.

A betegnek évek óta eszméletvesztést okozó ritmuszavarai voltak, amin a gyógyszeres kezelés már nem segített. Az újszíves állapota dr. Szabó Zoltán szerint olyannyira jó, hogy nehéz az izolációs szobában tartani, szívesebben sétálna inkább már a folyosón. Mivel az eltávolított beteg szív eléggé nagy volt (480 gramm), Sándor most úgy érzi, „lötyög" a mellkasában az új.

Az orvosok elmondták azt is, a műtét 3 milliós költségét leginkább az alkalmazott gyógyszerek adják, az első időszakban ugyanis megközelítőleg 570 ezer forintba kerül például csak az egyik készítmény.

F. Á.

Útadó: Görögország még türelmes

A görögök tudják, hogy a döntés felülvizsgálata hosszabb időt vesz igénybe, ezért nem is sürgetnek nap mint nap, hogy intézkedjek az ügyben – nyilatkozta lapunknak az éles görög tiltakozást kiváltó magyar tranzitdíjemelés további fejleményeiről Alföldy Tádé, hazánk athéni nagykövete.

– Az ügyben egyelőre nem történt érdemi változás. Tájékoztattam a görög oldalt az országgyűlés határozatáról és továbbítottam haza azt a kérésüket, hogy a döntést vizsgálják felül. Mint azt görög illetékesektől megtudtam, a hazánkon át szállított áru értéke viszonylag alacsony és a tarifaemelés érzékenyen befolyásolná a későbbi árakat.

– Számíthatunk-e görög részről válaszintézkedésekre?

– Nem tudok ilyen szándékról. Itt bíznak abban, hogy a magyar döntés nem végleges és az is tudják, hogy a kérdés vizsgálata hosszabb időt vesz igénybe, mivel parlamenti határozatot csak az Országgyűlés hatálytalaníthat vagy módosíthat. Ezért nem is sürgetnek nap mint nap, hogy intézkedjek az ügyben.

Sz. E.

*

Információink szerint még e hét végéig vagy módosul a tranzitdíjakkal kapcsolatos magyar álláspont, vagy a díjak bevezetését – mint arról a közlekedési tárca állásfoglalása alapján már korábban hírt adtunk – méltányossági okokból egy hónappal elhalasztják az illetékesek.

STANFORDBÓL NAPONTA TELEFONÁL

Hankiss tanít, de visszajön a tévéhez

(Washingtoni tudósítónktól)

Hankiss Elemér, a Magyar Televízió elnöke a múlt hét óta két év alatt felhalmozódott rendes szabadságát tölti – pihenés helyett munkával. A Stanford egyetem vendégprofesszoraként a politikai átmenetek összehasonlító elemzéséről tart előadásokat.

– Meddig lesz távol a Magyar Televiziótól?

– Tavalyi és idei szabadságom leteltével, március derekán készülök haza. De, ha szükséges, természetesen megszakítom a szabadságomat, és előbb hazamegyek. Huszonnégy óra alatt otthon tudok lenni.

– Van kapcsolata Stanfordból a Szabadság téri palotával?

– Minden nap telefonon beszélek kollégáimmal; elsősorban a két intendánssal és a gazdasági főigazgatóval. Úgy látom, hogy kitűnően állják a sarat, de ha bármi olyan, a televízió egészét érintő kérdés felmerül, amelyet hármójuk között össze kell hangolni, azt megbeszéljük. Emellett rendszeres köztünk a telefax-kapcsolat is.

– Ezek szerint, amikor márciusban hazautazik, visszatér a televízióba, az elnöki szobába?

– Igen. Ez azonban attól is függ, hogy az új média-törvény mit tartalmaz majd, mennyire lesz európai, illetve, hogy miképpen alakul a társadalmi erők megállapodása a magyar televíziózás jövőjéről. Ha az új törvény úgy rendelkezik, hogy a televízió elnökét például az Országgyűlés választja kétharmados többséggel, vagy kinevezésére a parlament által választott testület tesz javaslatot, akkor mindenképpen mérlegelni fogom azt, hogy lemondok és lehetőséget adok arra, hogy ebben az új formában választódjék meg a televízió elnöke.

– Aki lehet Ön is?

– Aki lehetek én is, de lehet más is. Mivel nekem a szakmám nem a televízió, én örülni fogok, ha találnak egy olyan utódot, akiben az – egyik vagy másik – említett testület megbízik és akiben én is látom azt a lehetőséget, hogy ezekben a meglehetősen nehéz időkben megőrzi a televízió már jelentős mértékben meglévő autonómiáját és megfelelően vezeti az intézményt.

– És ha nem ilyen lesz az új törvény?

– Én azt hiszem, hogy vagy jó törvény lesz, vagy nem lesz törvény; nincs más alternatíva. De amíg nem látom a törvényi, illetve személyi garanciát arra, hogy a televízió már részben kivívott autonómiája megőrződik, illetve az ott megindult átalakulás tovább folytatódik, addig nem fogok önként lemondani.

Serény Péter

A fővárosiak közel tizede szociális segélyre szorul

Budapesten jelenleg mintegy 160-180 ezer ember szorulna segélyre, de közülük csak 2-3 ezren részesülnek rendszeres támogatásban és 14-15 ezren szociális étkeztetésben – mondotta kedden Demszky Gábor főpolgármester azon a fórumon, ahol a szakmabeliek Budapest szociális programját vitatták meg.

Mint elmondta, Budapesten a hetvenes évek közepén még csak 10 millió forintot fordítottak szociális segélyekre, s ez az összeg tavaly már meghaladta az egymilliárd forintot. – Azonban mindez nem elég – szögezte le Demszky Gábor –, hiszen az érintettek nem segély formájában, hanem a *társadalombiztosítás rendszerében* kívánnak jövedelemhez jutni. Ezen kívül a veszélyeztetett csoportok közé sorolhatóak immár a munkanélküli pályakezdő fiatalok és némely, korábban konszolidált körülmények között élő szakma képviselői.

Demszky Gábor szólt arról is, hogy a megoldást csakis a szociális törvény jelentheti, de ennek megszületéséig a fővárosnak gondoskodnia kell egy „statisztikai, információs rendszer működtetéséről, amely nyomon követné a lakosság szociális helyzetét; a szociális dolgozók továbbképzéséről; egyes válságprogramok – így például a fiatalkori bűnözés – célvizsgálatáról".

– Azt kell elérnünk – állapította meg a főpolgármester –, hogy az egyházak és a karitatív szervezetek közreműködésével létrehozzuk a *gondoskodó önkormányzatot*, amelynek legfőbb fejlesztési irányvonala a következőkben foglalható össze: a nagyobb szociális intézményeket gondozói egységekre kell bontanunk; átjárhatóvá kell tenni a szociális otthonok és a szociális gondozás közötti határvonalat.

Tóth Ákos

Elkán: Törökbálint a jéghegy csúcsa

Mint korábban már hírül adtuk, Göncz Árpád köztársasági elnök kegyelmet kíván adni a törökbálinti „zendülő" sorkatonáknak. Még e hír nyilvánosságra kerülése előtt levelet írt szerkesztőségünknek az ügyben Elkán Károly nyugállományú vezérőrnagy, aki a törökbálinti eset idején még Budapest helyőrségparancsnoka volt. A levelet nem áll módunkban teljes terjedelmében közzétenni, de általunk fontosnak tartott részleteit az olvasó elé tárjuk.

...„Véleményem szerint a Magyar Honvédség nincs abban a morális helyzetben, hogy a sorkatonák előtti precedensteremtésre kellene felhasználni a történteket. Annál inkább szükséges az őrzés-védelem középszintű felügyeleti szerveinek és az érintett parancsnoki kar tevékenységének elemzését elvégezni, és a megfelelő következtetéseket levonni. Ugyanis az eseményt huzamos idő vezetési hibáinak a szisztémává merevedése okozta."... „A középszintű felügyeleti szerveknek és a parancsnoki karnak minden eszközük megvolt ahhoz, hogy ezt a konfliktust megelőzzék – de elmulasztották! Érzéketlenségük, hozzá nem értésük, a csapatparancsnokok javaslatainak számos esetbeni visszautasítása miatt alakult ki országosan az az állapot, amelyben a törökbálinti esemény csak a jéghegy csúcsa volt" – állapítja meg egyebek között a levél.

Búcsú Szabó Vladimírtól

Adatai szerint Balassagyarmaton született, Rudnay és Vaszary tanítványaként végezte el a főiskolát, Budapesten halt meg. A korrekt életrajzok számon tartják római ösztöndíjas éveit, újságrajzolói pályakezdését, ötvenes évekbeli mérsékelt sikereit és a későbbi évtizedek folyamán csurgatott-csepegtetett elismeréseit.

Az adatok és az életrajzok azonban nem árulnak el semmit abból, hogy ki és mi volt valójában *Szabó Vladimír*. Rendre értelmetlenné válik vele kapcsolatban a stíluskategóriák emlegetése és használhatatlanokká válnak a besorolások.

Szabó Vladimír ugyanis – egy népszerű lemez címét kölcsönvéve – utálta az egész XX. századot. Undorodott a szakmai blöfföktől, hidegen hagy-ta a művészetforradalom és mélységes gyanakvással figyelte a tumultuózus kultúrpolitikai jeleneteket. Legszívesebben vett egy *ánégyes* formátumú papírlapot, egy jó hegyes, ezüstvessző nyomra emlékeztető *hathás* ceruzát és addig rajzolt bibircsókos vénembereket, hegedülő szüzeket, törleszkedő macskákat, gótikus mérműveket, csavart barokk oszlopokat, cserepes örökzöldeket, fogatlan szipirtyókat, puhatestű álomaktokat, vonzó csontvázakat, feltrancsírozott tetemeket, meg persze benne saját önarcképét, ameddig a felület egyenletesen nem telt be és ameddig nézőjének nem kerekedett kedve „belemenni" a rajzlap világába. Annak ellenére, hogy ez a világ nem volt sem idilli, sem veszélytelen, hogy tele volt szörnyűséggel és elfojtott szenvedéllyel. Grimm, E. T. A. Hoffmann, Hauff és az Ezeregyéjszaka veszedelmeit kínálta alkalmi utasainak, de nem ám a gügyögő gyerekkiadást, hanem a tizennyolc éven felüli változatot. Rézlemezre is karcolt, festett is, de igazában mindig rajzolt. Kirajzolta magából vágyait és komplexusait, műveltségét és humorát: sűrű vonalhálót szőtt védekezésül ama világ ellen, amely még csak nem is üldözte őt. De amely világ valószínűleg halálosan untatta. Csinált hát helyette egy másikat.

Élete egyik meghatározó élménye, beteljesíthetetlen vágya – ahogy visszaemlékezésében mondta – „az Iskola, a mesterség klasszikus műhelye, amelyet az antik világ, meg a reneszánsz alkotói ismertek igazán. Maga a tevékenység, hogy emberek együtt vannak és alkotnak. A műterem ünnepi légköre, a figyelem és áhítat, az a bensőséges közös magány, amelyben mindenki a művészettel foglalkozik".

Ahhoz képest, hogy hová és mikor csöppent a világba teljesítménye igazán figyelemreméltó. Nyolcvanhét éves koráig élt fenti reményének. Ma temetik.

P. Sz. J.

Aluljáró-rend

A hétfői rendcsinálási akció nyomán végre nyugodt, csendes képet mutatnak a budapesti aluljárók.

A rendre minden aluljáróban 6-8 rendőr és közterület-felügyelő vigyáz. Elmondásuk szerint néhány tájékozatlan árus kivételével senki sem próbálkozott azzal, hogy visszafoglalja helyét. *Bátai István* alezredes, a Budapesti Rendőrfőkapitányság illetékese közölte: tegnap engedély nélküli árusítás miatt intézkedés nem történt.

G. Z.

Repülőgép rt.?

(Tudósítónktól)

Az elmúlt év augusztusában újabb vezetőváltás történt a Repülőgépes Szolgálatnál. A vállalat 1990-ben még 120 millió forint veszteséggel zárta az évet. Mint megtudtuk, bár 1991-ben további piacvesztés jellemezte a céget, ám a csőd felé tartó folyamatot sikerült megállítaniuk: 1991-et 30 milliós nyereséggel zárták. A tervek szerint a cég két lépcsőben alakul majd át – még ebben az évben – részvénytársasággá.

Rádió: nem volt fegyelmi

(Munkatársunktól)

Pénteki számunkban *Rózsa T. Endre* múlt heti sajtótájékoztatójával kapcsolatban a többi között hírül adtuk, hogy – a sajtótájékoztatón elhangzottakkal ellentétben – a rádiós alelnökjelölt nem léphetett ki önszántából a *Gondolat-jel* című műsor szerkesztői közül, mert e feladatkör alól munkahelyi felettese *fegyelmi* határozattal mentette fel. Egy korábbi rádiós cáfolattal viszont arról tudósítottunk, hogy a szóban forgó esetben csupán szóbeli figyelmeztetésben részesítették Rózsa T. Endrét. Miután a két állítás között nyilvánvaló ellentmondás van, tájékozódtunk a rádió jogi osztályán, ahol elmondták: a szerkesztői munka alóli felmentés egyszerű munkahelyi intézkedés volt, minden joghátrány nélkül, s nem fegyelmi határozat.

Az intézkedésre és a szóbeli figyelmeztetésre egyaránt egy *képzőművészet-kritikai* műsor szolgáltatott alapot, amelyben szóba került, hogy a palesztin terrorizmus mögött a szovjet KGB állt, illetve, hogy a televíziós Chrudinák Alajos korábbi riportjaiban a palesztinokat támogatta. A két állítás között nem volt olyan összefüggés – melyet a rádió korábbi közleménye sugallt –, hogy Chrudinák és a KGB között kapcsolat lett volna – állítja a műsor akkori szerkesztője, Rózsa T. Endre.

Magyar zsidó szervezetek nyilatkozatot adtak ki Rózsa T. Endrének, a rádió egyik alelnökjelöltjének állásfoglalásaival kapcsolatban. Az aláíró zsidó szervezetek Rózsa T. Endre legutóbbi nyilatkozataival kapcsolatban szükségesnek tartják kijelenteni, hogy Rózsa T. Endre nem tekinthető a zsidó közösség megbízott képviselőjének. Magánemberként nyilatkozott. Nyilatkozatai az aláíró szervezetek egyikének álláspontját sem tükrözik, azért sem, mert a Magyar Rádió belügyeibe nem kívánunk beleavatkozni. A nyilatkozat aláírói az alábbi szervezetek: Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, Budapesti Zsidó Hitközség, Magyar Zsidó Kulturális Egyesület, Magyarországi Cionista Szövetség, B,Nei B,Rith, Munkaszolgálatosok Országos Egyesülete. (OS)

SZABÓ Vladimir

NAPIRENDEN A MAGYAR ELISMERÉS

Uraim, csak önök után !

(Folytatás az 1. oldalról)

A múlt heti eredményes hármas találkozó elismerését jelzi, hogy az érdekelt felek – az EK-csoport, a horvát nemzeti gárda és a jugoszláv néphadsereg képviselői – következő, január 21-i tanácskozásuk helyszínéül ismét a baranyai megyeszékhelyet választották.

A magyar diplomáciai tevékenység súlypontja a hónap végén az óceánon túlra helyeződik át. Január 22-től tanácskozik Washingtonban a volt Szovjetunió utódállamai megsegítésével foglalkozó konferencia, amelyen a magyar delegációt *Jeszenszky Géza* vezeti. A küldöttség tagja lesz *Bogár László* külgazdasági és *Martonyi János* külügyi államtitkár is. Magyar megítélés szerint jelenleg a legsürgősebb a humanitárius segélyek eljuttatása a Független Államok Közösségébe. Magyarország ezen túlmenően kész arra, hogy megossza tapasztalatait a volt szovjet köztársaságokkal mind a piacgazdaságra történő átállásban, mind az új, demokratikus intézmények kiépítésében – mondta Herman. Egyúttal hozzátette: Budapest teljes mértékben támogatja valamennyi szovjet utódállam belépését az európai biztonsági és együttműködési folyamat intézményrendszerébe.

A külügyminiszter – úton Washingtonba – megáll New Yorkban is, ahol január 21-én találkozik *Butrosz Gáli* ENSZ-főtitkárral. A hazánk BT-tagságával összefüggő tennivalókat vitatják meg, s várhatóan szó lesz a hónap legvégén esedékes csúcsszintű Biztonsági Tanács-ülésről is.

Herman János egyéb diplomáciai híreket is ismertetett a sajtóértekezleten. Így elhangzott: magyar–osztrák külügyminiszteri találkozó lesz január 27–28-án Bécsben, továbbá hogy a magyar–román alapszerződésről szakértői megbeszélés lesz a hónap végén fővárosunkban.

A „nyitott égbolt" bizalomteremtő együttműködés keretében magyar megfigyelők a héten próbarepüléseket hajtanak végre Kanada felett.

A Magyar Köztársaság főkonzulátust nyit Barcelonában, Katalónia spanyol tartomány fővárosában.

A szóvivő ezután kérdésekre válaszolt. A *Népszabadság* az ENSZ-erők kötelékében Jugoszláviába küldendő francia egységek elhelyezkedésére vonatkozó, eredetét tekintve ellentmondásos javaslattételről érdeklődött. (Az ügyről tegnapi lapszámunkban részletesen beszámoltunk.) Herman János válasza lényegében az autentikus forrásnak tekinthető *Pierre Joxe* védelmi miniszter interjújának ominózus mondatára szűkült: „A magyar hatóságok – a köztünk fennálló jó kapcsolatok okán – kedvezően fogadnák, ha a francia jelenlét Kelet-Szlavóniában (Eszék térségében) valósulna meg".

Farkas József György

TIZENÖT ÉV UTÁN ELŐSZÖR

A magyar külügyminiszter Törökországban

(Kiküldött munkatársunktól)

A magyar–török gazdasági együttműködés elmélyítését segítendő, beruházásvédelmi megállapodást írt alá kedden Jeszenszky Géza és ankarai kollégája, Hikmet Cetin. A baráti légkörű hivatalos tárgyalásokon áttekintették a főbb nemzetközi politikai kérdéseket, és a kétoldalú viszony alakulását.

Dacára a történelmi szálaknak, a viszonylag jelentős gazdasági kapcsolatoknak, 15 év óta most először látogatott magyar külügyminiszter a török fővárosba. Budapest számára e szálak erősítése immár több ok miatt is fontossá vált. A Szovjetunió felbomlása tovább növelte Törökország stratégiai- politikai jelentőségét e térségben, hisz a Független Államok Közösségének déli köztársaságaiban nagyrészt olyan népek élnek, akik szoros kapcsolatokra törekednek Ankarával is, amely így hatással lehet az ottani – jelenleg legalábbis ellentmondásos – belső fejlődésükre. Számos területen hasznosak lehetnek számunkra a török tapasztalatok, így az Európai Közösséggel, az Észak-európai Tanáccsal való kapcsolatépítés tapasztalatait az 1980-tól sikerrel folytatott gazdaságépítési-felzárkózási politkájukig, amely – dacára az inflációnak – az OECD-országok átlagánál magasabb gazdasági növekedési ütemet eredményezett. Magyar szempontból ugyancsak lényeges az a szerep, melyet már csak a történelmi és vallási szálak miatt is Törökország játszik a Balkánon. A tárgyalásokon e térségről, s különösképp a jugoszláviai fejleményekről mindkét fél úgy foglalt állást, hogy a lényegi változásokkal együtt is érdekük a folyamatok ellenőrzött, a tágabb térség stabilitását nem veszélyeztető lezajlása. Magyarország és Törökország balkáni politikája komoly támogatást adhat egymásnak, hisz fő törekvéseik, benne a nemzeti, vallási kisebbségek jogainak elismertetését és érvényesítését, lényegében egybeesnek.

A gyakorlati együttműködés gazdasági síkon ma 120 millió dolláros évi áruforgalmat jelent, melyben igen jelentős a magyar aktívum: növekvő mértékben gépipari termékek, autóbuszok, erősáramú berendezések és transzformátorállomások szerepelnek ebben – és e skála a kölcsönös szándékok szerint bővíthető. Törökország számára ezeken túl is jelentős Magyarország tranzitszerepe Európa felé – a szó valódi és átvitt értelmében egyaránt.

A magyar külügyminisztert ma fogadja *Szülejman Demirel* miniszterelnök és *Turgut Özal* köztársasági elnök.

Eszes Tibor

Vendégszeretet helyett idegengyűlölet?

(Londoni tudósítónktól)

A keddi *The Independent* szerint, ahogy Magyarország gazdagabb lesz, egyre inkább meg akar szabadulni az illegális bevándorlóktól. A cikkíró, *Adam LeBor* úgy látja, a magyar politika hátat fordított Szent István király fiához intézett intelmének, hogy engedjen be minél több idegent az országba, mert az a népnek csak javát szolgálja. A xenofóbia különösen megerősödött azóta, hogy két súlyos terrorcselekmény is történt Budapesten. A brit újság információi szerint eddig ezer külföldit szedtek össze razziák során, és ebből 740-et utasítottak ki az országból. Körülbelül 400 külföldit tartanak katonai őrizet alatt egy külvárosi volt rendőrakadémián. A szerző, aki maga nem kapott bebocsátást a táborba, különböző magyar lapokból idézve vázolja az ott uralkodó állapotokat.

600 milliós csekkek a letartóztatottaknál

(Folytatás az 1. oldalról)

A hatóságnak nincs módja őrizetben tartani őket, mert az áruátvétel elmaradt. Még akkor sem, ha állítólag az amerikai kapcsolatban állt volna azokkal, akiket tavaly novemberben tartóztattak le Zürichben 30 kiló urániummal.

Sikerült elérni telefonon a Milánóban őrizetbe vett három magyar és az osztrák hivatalból kinevezett védőügyvédjét. A folyamatban levő nyomozást érintő érdemi kérdésekről nem kívánt nyilatkozni. A líramilliókról szóló csekket azonban megerősítette. A magyarok és osztrák társuk ügyét „bonyolultnak és összetettnek" nevezte. A tettenérés miatt a csempészés vádján nincs mit tagadni. A védelem szempontjából az egyik fő kérdés nyilvánvalóan az lesz, miként sikerül cáfolni a „szervezetben, bűnszövetkezetben" elkövetés vádját, amely – tekintettel a korábbi plutónium- és uránium-kereskedés eseteire – a vizsgálóbíró feltételezésének alappontja. Arra a kérdésre, hogy mi a vörös higany szerepe a nukleáris technológiában – minthogy a magyar rádió katonai szakértőkre hivatkozva nem tudott választ adni – a védőügyvéd tömören azt mondta: ezen nem csodálkozik, mert tudomása szerint olasz részről sincs szakértői magyarázat. Nem lepődne meg viszont, ha kiderülne: nem a vörös higany a fontos. Ám ezt a megjegyzését nem óhajtotta kommentálni. Tény, hogy a vizsgálóbíró még múlt csütörtökön értésre adta, hogy atomenergiai szakértőknek adják át tanulmányozásra a lefoglalt anyagot.

A védőügyvéd utalt rá, mindenképpen komoly dologról kell, hogy szó legyen, hiszen egyébként a bíró január 10-én, tehát 48 órával az őrizetbe vétel után nem engedélyezte volna a börtönbeni fogvatartást a vizsgálóbíró érvei alapján. Ilymódon tudják megakadályozni, hogy a négy letartóztatott egymással érintkezhessen, illetve elszökjön Olaszországból.

Ha sikerül a bűnre való szövetkezés vádját kivédeni – amire a védőügyvéd jó esélyt lát – akkor az olasz törvények szerint a minősített csempészés esetében is legfeljebb csak öt évet szabhat ki a bíróság. Ha nem ilyen „sötét, bonyolult" ügyről lenne szó, aminek pillanatnyilag tűnik az eset, akkor persze a csempészést egyszerű pénzbírsággal lehetne megúszni. A védőügyvéd végül elmondta, hogy már telefonon megpróbált érintkezésbe lépni a három letartóztatott magyar hozzátartozóival. A nyelvi akadályok egyelőre nehezítik fáradozását, pedig a kellő védelemhez szükség lenne a magyarországi hozzátartozók segítségére, információkkal.

O. L. Gy.

Az RMDSZ fenntartással kezeli a népszámlálást

(Folytatás az 1. oldalról)

A szenátus tagjainak túlnyomó többsége szavazatával megválasztott új alelnök polgári foglalkozására nézve jogász, 50 éves, sepsiszentgyörgyi lakos.

Május második felében Brassóban rendezzék meg az RMDSZ rendkívüli kongresszusát – ezt javasolja a szervezet országos elnöksége, amely Marosvásárhelyen tartotta ülését. Az elnökség a határozatot jóváhagyás végett a Küldöttek Országos Tanácsának február végére ugyancsak Marosvásárhelyre összehívott értekezlete elé terjeszti.

– Az elnökségi ülésen kialakult elképzelés szerint a Brassóban megtartandó rendkívüli kongresszusra mindenképpen a romániai parlamenti és elnökválasztások előtt, legkésőbb május második felében kerülhet sor – mondotta a *Népszabadságnak* nyilatkozva *Szőcs Géza* szenátor, az RMDSZ politikai alelnöke, de hozzátette: a javasolt időpont még változhat annak függvényében, hogy végül is mikorra írják ki a választásokat. – Megítélésem szerint azokra júniusnál hamarabb nem kerül sor, ez persze nem jóslat, csak becslés. Az országos elnökség tárgyalt a helyhatósági választási kampányról is. Felkérte az RMDSZ-tagságot és a szövetség szimpatizánsait, hogy február 9-én vegyenek részt a választásokon, adják voksukat az RMDSZ különlistáján szereplő jelöltekre. Ott pedig, ahol az RMDSZ a Demokratikus Konvenció tagjaként közös listán indítja jelöltjeit, szavazzanak a konvenció listájára.

Király Károly szenátori mandátumától való megfosztásával kapcsolatosan a testület kinyilvánította egyetértését az RMDSZ szenátusi csoportjának nyilatkozatával, amely ezt a döntést jogellenesnek és alapvetően antidemokratikusnak ítélte meg.Foglalkozott az RMDSZ-elnökség az erdőcsanádi letartóztatottak ügyével is, s megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy a marosvásárhelyi eseményekkel kapcsolatos bűnperekben ismételten nem tartják tiszteletben a pártatlan bíráskodás elvét. Egyben bejelentették: a letartóztatottak törvényes jogainak védelmében az országos elnökség Románia főügyészéhez fordul.

Fontosságának megfelelően külön és fő napirendi pontként foglalkozott az országos elnökség a tegnap zárult népszámlálással. „Figyelembe véve az elvi és a gyakorlati előkészítés, valamint az adatgyűjtés során felmerült, a kisebbségeket diszkriminatív módon érintő szabálytalanságokat, továbbá a megfelelő ellenőrzés hiányában az adatok kódolása és feldolgozása közben előforduló valósághamisítási lehetőségeket, az országos elnökség fenntartással kezeli a népszámlálás egészét" – hangzik a közlemény, majd rámutat: az elnökség által felhatalmazott bizottság, amely figyelemmel kísérte a népszámlálást, a visszaélésekre vonatkozó észrevételeit eljuttattja a megfelelő romániai és a nemzetközi fórumoknak, a valóság feltárása érdekében pedig alternatív megoldásokat tanulmányoz.

Mint Szőcs Géza a Népszabadságnak elmondotta, a marosvásárhelyi elnökségi ülésen megfogalmazott indítvány szerint a romániai magyarság érdekvédelmi szervezete, az erdélyi magyar egyházakkal közösen kívánja megvalósítani saját alternatív népszámlálását.

S hogy ennek a kezdeményezésnek milyen nyomós okai vannak, arra bizonyíték egyebek között két román nemzetiségű római katolikus főpap, *Ioan Robu* bukaresti érsek és *Petru Gherghel* iasi püspök Bukarestben nyilvánosságra hozott nyilatkozata. Eszerint több római katolikus hívőt „hivatalból" ortodoxnak írtak be a népszámláló biztosok, de más rendellenességeket is tapasztaltak – mutatott rá a két főpap, akik így zárták a közösen aláírt közleményt: „Milyen hitele lehet a népszámlálásnak, ha már megkezdése pillanatától ilyen rendellenességek fordultak elő?"

Mag Péter

Anti

Roppant szellemi leckét adott a hét végén a kormányfő a doni pusztulásra való emlékezés alkalmából azoknak, akiknek hajlamuk van históriai kérdésekről töprengeni. Nehéz volna egy szuszra felsorolni, mi mindenről kellene beszélni annak kapcsán, amit a miniszterelnök szóba hozott. Felteszem, hosszú időn át, sok alkalommal képezi majd utalások, hivatkozások tárgyát a kormányfői beszéd. Pro és kontra természetesen. Vagyis lesznek szenvedélyes védői, mint ahogy megszállott bírálói. De hát ez természetes. A nemzeti sorskérdésekkel kapcsolatos „első-emberi" megnyilatkozások már csak ilyenek.

Van azonban első számú politikus-történészünk megnyilatkozásában egy mozzanat, amelyet a beszélő személyétől függetlenül kell szemügyre vennünk. Sine ira et studio, azaz részrehajlás és indulat nélkül, ahogy a történettudomány íratlan szabályai diktálják, illetve lege artis, vagyis a szakma törvényei szerint, amint arra az írástudók felelőssége kötelez.

Arról van szó, hogy vajon különböző mérce szerint ítélhetők-e meg az eltérő politikai rendszerek krízishelyzetei, kényszerpályán való mozgásai.

Antall József a Horthy-rendszer második világháborús szereplését gyakorlatilag felmenti. „Nem volt más út" – hangsúlyozta beszédében. Sőt, lényegében helyesli is a német orientációt, mivel az angolszász erőket várni hiábavaló lett volna, a szovjetekhez húzni meg... Hát szóval akkor már inkább ördög és pokol.Lehetséges, hogy mindez csak belemagyarázás. Lehet, hogy mindezt nem is akarta mondani a miniszterelnök. Hogy mégis mondta – ha nem is pont ezekkel a szavakkal, sőt ettől többet is mondott – az szövegszerűen bizonyítható. De nem ez itt a lényeg. Hanem az, amiről az imént esett szó. Hogy tudniillik az a kérdés, hányféle mérce van.

Némely politikai megnyilatkozásból arra következtethetünk, hogy csak egy. Számos felelős politikus mondta az utóbbi két esztendőben, hogy Mátyás király halála óta nem voltak a függetlenségnek olyan esélyei ebben az országban, mint mostanában. Ez helyes és felelős megállapítás. Azt sugallja: évszázadok óta külső erők foglyai vagyunk. Csakhogy ezzel párhuzamosan megszámlálhatatlanul sokszor hangzik el, hogy az utóbbi évtizedek maradéktalanul az árulásei voltak. Hogy a hazai kommunista klikkek ármánykodásának volt martaléka ez az ország hosszú időn át. Hogy a mögöttünk levő rendszer vezetői önként és dalolva vezették a szovjet uralom járszalagjára a hazát.

Senki nem tagadja, hogy a szovjet uralomnak igen buzgó kiszolgálói voltak ebben az országban. Személyes ambíciókból fakadóan, ideológiai-politikai megfontolásoktól vezettetve. Semmi különbség nincs azonban a Horthy-rendszer német-párti politikusai és a Kádár-éra szovjet hívei között. Ám azt sem tagadhatja senki, hogyha a Horthy-rendszerben volt német- és fasizmus-ellenesség, hát a Kádár-korszakban ugyancsak volt szovjetellenesség és antisztálinizmus. Hogy melyik rendszerben volt nagyobb az „antiság", nehezen eldönthető. De ha meggondoljuk, hogy a második világháborúból – okkal, ok nélkül; akarva-akaratlanul – „utolsó csatlósként" kerültünk ki, a kommunizmus bukásából viszont élharcosként, mégiscsak látnunk kell valami különbséget. Méghozzá a nemrég mögöttünk hagyott rendszer javára.

A kormány elnöke megfellebbezhetetlenül jelenti ki: „nem lehet jó demokrata, aki nem jó hazafi". Az ember ennek nyomán hajlamos azt hinni: meglehet, hogy a Kádár-éra jobb demokratákat, s így jobb hazafiakat adott az országnak, mint a Horthy-korszak. Na persze csak akkor, ha úgy véli, hogy a „puha diktatúra" *antisztálinizmusa erősebb volt, mint a keresztény nemzeti kurzus antinácizmusa.*

Hovanyecz László

Évforduló

Pontosan egy éve annak, hogy a Szaúd-Arábiában összeseregelett szövetséges hadak megkezdték, majd rövid időn belül be is fejezték Kuvait felszabadítását.

Lehetett mindezt Amerika önérdeke felől magyarázni, hiszen az Egyesült Államok számára teljesen elfogadhatatlan távlatokat kínált egy olyan jövő, ahol Szaddám Huszein az iraki diktátor válik a kuvaiti olaj birtokosává, s helyezi rá ujját ezzel az olajfegyver ravaszára.

Ez igaz. De ebből a szempontból itt csak „rutinmunka" folyt. Volt viszont valami, ami az Irak elleni háborút korszakos eseménnyé tette – az tudniillik, hogy az ENSZ adta rá a felhatalmazást, mégpedig a Szovjetunió (Gorbacsov) egyetértésével.

Ez korábban, a klasszikus kétpólusú világban, ahol Irak a Szovjetunió erőteljes rokonszenvét élvezte (abban a minőségében is, mint a radikális közel-keleti megoldások kérlelhetetlen szorgalmazója és abban a minőségében is, mint a szovjet fegyverszállítások kedvezményezettje) elképzelhetetlen lett volna. Gorbacsov azonban, amikor katonai értelemben jóindulatú semlegességet hirdetett az Egyesült Államok „hitec" haderejének felszabadító hadjárata iránt, megmutatta, hogy halálosan komolyan veszi a kooperációt Amerikával.

Nagyon lényeges, hogy ez a szándék az ENSZ zászlaja alatt tudott kibontakozni. Tudniillik Bushnak is az volt az érdeke, hogy „a világ sorsáért érzett felelősségben" – az adott esetben egy agresszió elhárításában – a világ valamennyi vezető hatalmával osztozzék. Ebben önnön – viszonylagos – gyengeségének a felismerése is vitt némi szerepet. Végül is, szigorúan szemlélve a dolgot, a háború számlájának egy kis részét sem lett volna képes egymaga állni. Így az a bizonyos felelősség meglehetősen nagy felületen szóródott morálisan is, politikailag is, katonailag is, anyagilag is, (az arab szövetségesek mellett Németország is, Japán is keményen a zsebébe nyúlt).

Az ENSZ ebben a vállalkozásban feladata magaslatán állt, és lehet, hogy a sikerszériája – lásd: Jugoszlávia – hosszabb lesz, mint bárki gondolta volna.

Jó lenne, ha így lenne. A Biztonsági Tanács – esetleg Németországgal és Japánnal, mint állandó tagokkal kiegészülve – jó politikai csendőrré válhatna. Például abban, hogy a nemzetközi jog kirívó sérelmére valóban ne történjenek agressziók: például abban, hogy az emberiségnek ne kelljen rettegni diktátorok nukleáris álmaitól és ambícióitól; például abban, hogy egyetlen állam (egyetlen szovjet utódállam) se lehessen nukleáris bizonytalanság forrása.

Teszek ide egy lábjegyzetet. Az Öböl-háború valamennyi főszereplője a helyén van ma is. Szaddámtól Amerikának nem sikerült (?) megszabadítania a világot (mint ahogyan azoktól sem, akiktől nagyon-nagyon akarta – Castrótól, Kadhafitól, Kim Ir Szentől stb.). Csak Gorbacsov hiányzik a sorból.

Aczél Endre

Freskót festett a zsirai tisztelendő

A helybeliek rengeteg munkával segítették az ötmilliós vállalkozást

Az elmúlt hetekben a zsirai kertek alatt a helybéliek szinte mindennap láthatták dr. Szabó Zoltán katolikus lelkészt, amint éppen futóedzést tartott. A hatvanöt éves művész papnak ugyanis remek kondícióra volt szüksége: az elmúlt három hónapban a nap 24 órájából 16-18 órát dolgozott. A magyarázat: a zsirai templomban elkészítette az új évezred első magyar templomi freskóját.

Szabó Zoltán – aki a Győr-Moson-Sopron megyei kistelepülés szülötte, de 25 éve a ferencvárosi Szent Kereszt-plébánián teljesít papi szolgálatot – két évvel ezelőtt határozta el, hogy a korábban hófehérre meszelt zsirai templomot a millennium tiszteletére freskóval díszíti.

– Az elején olyan egyszerűnek látszott minden – mondja. – Úgy számoltam, hogy legfeljebb másfél millió forintból megvalósítható az elképzelésem, és a puszta lelkesedésem elegendő lesz ahhoz, hogy a millenniumi ünnepségsorozat végére elkészüljön a freskó. Aztán menet közben kiderült, hogy a modern kori freskókészítés igencsak pénz- és időigényes foglalatosság.

Szabó Zoltán két éve döntött

Szabó Zoltánnak – akit negyven évvel ezelőtt szenteltek pappá – nincs festőművész diplomája, elvégezte viszont az ELTE művészettörténet szakát, ahol az 1945 utáni magyar egyházművészet témaköréből szerzett doktorátust. Az egyházi művészet gyakorlatát a győri Borsa Antal festő-építész-restaurátor művészeti műhelyében sajátította el, még a hetvenes évek elején.

– Az elmúlt évtizedekben huszonöt hazai templomban dolgoztam: táblaképeket, színes üvegablakokat készítettem, szobrokat, freskókat restauráltam – mondja a pap. – Egy új templomi freskó elkészítése ma már egyedülálló vállalkozásnak számít, mivel eltávoztak az élők sorából a híres magyar templomfestő mesterek.

Nem titkolja: a zsirai templom falfestményének elkészítéséhez a legnagyobb segítséget Nemeskürty Istvántól, a Millenniumi Kormánybiztosi Hivatal vezetőjétől kapta, akihez évtizedek óta szoros barátság fűzi. A freskókészítés végső elszámolása még nem készült el, az azonban tény, hogy a csaknem ötmillió forintos vállalkozás költségeinek nagy részét a kormánybiztosi hivatal fedezte. A hiányzó pénzt az egyházmegye, a helyi önkormányzat, valamint a környéken élő támogatók adták össze.

– Az igazi örömöt az jelentette, hogy a helybéliek, akik kezdetben kételkedtek a dolog sikerében, végül rengeteg társadalmi munkával segítették a freskó elkészítését – mondja Szabó Zoltán. – Itt voltak az állványzat megépítésénél és lebontásánál, szállást és ellátást biztosítottak a munkámat segítő piktoroknak.

A freskófestés előkészítése csaknem két évig tartott: ennyi idő alatt készültek el a színvázlatok, a kompozíciók tervei. A templom falait is alkalmassá kellett tenni a munkára. A művész elmondta: a zsirai templomban valójában nem freskó, inkább csak egy félfreskó készült, hiszen nem teljesen nedves vakolatra festette az alkotásokat.

– Hosszú hónapokig kerestem a megfelelő festékalapanyagot, míg végül a szervetlen műgyanta mellett döntöttem. A számításaim szerint a most elkészült freskót legalább 60-70 évig nem kell majd restaurálni – meséli Szabó Zoltán.

A zsirai templom dongaboltozatát most már két hatalmas kép díszíti: az egyiken Szent István látható, amint a magyar szentek társaságában felajánlja a koronát a magyarok nagyasszonyának. A másik freskón a szentháromság megkoronázza szűz Máriát. Az oldalsó pilléreken a négy evangélista – Máté, Márk, Lukács és János – alakja látható, míg a mennyezetnek a szentély felőli részén az „Isten, áldd meg a magyart" idézet olvasható.

– Valójában ezen a freskón legalább egy évig kellett volna dolgozni, de nekem csak három hónapom volt rá – mondja Szabó Zoltán. – Így aztán napi 16-18 órát kellett dolgoznom, ráadásul főként éjszaka. Nappal ugyanis túlságosan sokat ingott alattam az állványzat, mivel a segítőim, akik a szegélyeket, a díszítő elemeket festették, leginkább napközben dolgoztak.

Napi 16-18 óra munka volt a siker ára

FOTÓK: ZAVILLA ANDRÁS

A freskófestés közben a mesternek hosszú órákig hanyatt fekve, kicsavart testhelyzetben kellett lennie, amit csak az általa kifejlesztett és megépített speciális ágyszék használatával lehetett megoldani. Az ágyszéket – amit a freskókészítés idején az állványzat tetejére helyeztek – 11 féle testhelyzetre lehet beállítani.

Egyházi körökben hamar elterjedt a zsirai templom kifestésének a híre, így nem csoda, hogy a művész az elmúlt hónapokban számos ajánlatot kapott szerte az országból templomi freskók elkészítésére. Akadt olyan plébánia, amely német márkában ajánlotta fel a fizetséget a művészi munkáért.

– Nem vállalhatok újabb megbízatásokat – szögezi le a 65 éves freskókészítő. – A zsirai templom kifestését „felsőbb utasításra", a hitem és a lelkiismeretem parancsára végeztem el. Most már vissza kell térnem a lelkészi munkámhoz: várnak a híveim.

Cseri Péter

Nagykanizsán bejelentette: az állam bizony részt kíván vállalni a beruházásból úgy, hogy apportként beviszi a két laktanyát.

De nem kötözködjünk: félre most azzal, mennyire volt gusztusos az a szándék, hogy a zsírosnak ígérkező üzletből az állam így akarta kivenni a részét! Csakhogy: az olasz cég vezetői a hangzatos bejelentés után hiába tárgyaltak éppen Boros Imre titkárságán az ÁPV Rt. illetékeseivel a laktanyák átadásáról – azóta sem történt semmi.

Boros Imre, akit nemrégiben oly látványosan védett meg ország-világ színe előtt a miniszterelnök, most megízlelhette a politikusok kenyerét: ígérni persze könnyű, megtartani nehéz.

Az ÁPV Rt. illetékesei persze hallgatnak.

Az emberben fölvetődik a kérdés: valójában mi is a baj ezzel a beruházással? Hiszen eddig prímán működött minden: az ÁPV Rt.-től kért és minden további nélkül kapott is laktanyát Miskolc, Szeged és Zalaegerszeg.

Csak ez az elátkozott Nagykanizsa nem, pedig – ezt kár volna szépíteni – a laktanyaátadásnak talán itt volt a legnagyobb tétje. Csak van itt valami apró malőr: Nagykanizsa ugyanis ellenzéki vezetésű város. Az egyiknek lehet, a másiknak nem. Egyszerű igazság ez, mindenki tudhatná, hol a helye, csak bonyodalom származik abból, ha – a kormányon és a kormány által kitüntetett városokon kívül persze – valaki valami nagyot akar.

Hát ezért van most a nagy fejvakarás az ÁPV Rt.-nél. Ezért nagyon is beszédes a hallgatás, amit csak egy szűkszavú közlemény tört meg a napokban – talán jobb lett volna mégiscsak hallgatni –, amelyben az ÁPV Rt. egyik képviselője elismerte: a kormánynak valóban jogában állna a laktanyák térítésmentes átadása. Majd meglehetősen furcsa fordulattal közölte, hogy a nyilván az állammal kötendő üzlettől az olasz fél visszalépett.

Természetesen kissé másképp hangzik az olasz cég illetékesének magyarázata: a vagyonkezelő lassúsága miatt úgy döntöttek, hogy kihagyják az államot az egyik legnagyobb magyarországi beruházásból.

Nem tudom megbecsülni, mennyi szavazatot lehet nyerni azzal, ha a kormány – az Országimázs Központon keresztül – tízmilliókat költ vidéki tűzijátékokra. Nagykanizsán minden ese[illegible] már eldurrantottak egy patront: [illegible] csak országimázsilag szégyen ez.

Tóth

Melyik az Ön csomagja?

Az új 5 ajtós **Honda Civic Sport** modellhez.

Alufelni és ködfényszóró

Titán műszerfalbetét és váltógomb

Az új 5 ajtós **Honda Civic Family** modellhez.

Ködfényszóró

Középkonzol és fa utánzatú műszerfalbetét és váltógomb

6 lemezes CD váltó

Elegance szőnyeg

5 ajtós Honda Civic Sport

Metálfényezés

Civic	78 000 Ft
Accord	98 000 Ft
CR-V	98 000 Ft
HR-V	88 000 Ft
Stream	88 000 Ft

FIGYELEM!

Az akció csak a raktárkészlet erejéig érvényes.

Minden Honda modellre 3 év vagy 100 000 km garanciát biztosítunk. Az importőr fenntartja az ár és felszereltség megváltoztatásának jogát.

HONDA
The Power of Dreams

HONDA márkakereskedők:

Bp., III. ker. **HONDA Autóház-Fehér**, Bojtár u. 46-48. Tel.: 367-0078
Bp., IX. ker. **Auto Valent Kft.**, Határ út 50/a. Tel.: 280-6808
Bp., X. ker. **HONDA Éles**, Jászberényi út 38. Tel.: 260-6853
Bp., XI. ker. **HONDA Buda**, Vizsla u. 6. Tel.: 309-7800
Bp., XI. ker. **HONDA Grohoczky**, Fehérvári út 130. Tel.: 203-9811
Bp., XIII. ker. **RM-Royal Motor Kft.**, Frangepán u. 46. Tel.: 340-2378
Bp., XVI. ker. **HONDA Szabó**, Rákosi út 207. Tel.: 405-2923
Bp., XXI. ker. **HONDA Szabó**, Kossuth Lajos u. 21. Tel.: 427-0909
Bp., XVIII. ker. **HONDA Szallerbeck**, Üllői út 812. Tel.: 291-5555
Balatonlelle, **HONDA Kenéz**, Vágóhíd u. 1. Tel.: (85) 354-403
Békéscsaba, **HONDA Nyéki és Uhrin**, Gyulai út 56. Tel.: (66) 529-600
Debrecen, **Gold Motor No. 1.**, Irinyi u. 20. Tel.: (52) 455-300
Dunaújváros, **Dunaautóház Kft.**, Petőfi u. Tel.: (25) 281-660
Ercsi, **HONDA Ercsi**, Rákóczi u. 44. Tel.: (25) 505-605
Győr, **Flick Kft.**, Bercsényi liget 1. Tel.: (96) 523-040
Jászberény, **HONDA Fedor**, Nagykátai u. 29. Tel.: (57) 515-052
Kaposvár, **HONDA Lucz**, Dombóvári út 2. Tel.: (82) 512-248
Kecskemét, **HONDA Csernák**, Szt. István krt. 23/A. Tel.: (76) 401-218
Kiskunhalas, **HONDA Varga-Szitár**, Kórósi út 10. Tel.: (77) 423-818
Nagykanizsa, **HONDA Kanizsa**, Virág Benedek út 4. Tel.: (93) 310-369
Nyíregyháza, **Új-Napkelet Kft.**, Hatzel tér 10. Tel.: (42) 460-107
Pécs, **Ste-Ba Kft.**, Rácváros u. 68. Tel.: (72) 251-806
Salgótarján, **HONDA Maruzs**, Rákóczi út 135/a. Tel.: (32) 441-666
Sopron, **Weiszböck Autó Kft.**, Győri u. 17. Tel.: (99) 510-528
Szeged, **Honda Kurz**, Vásárhelyi Pál u. 15. Tel.: (62) 468-027
Székesfehérvár, **HONDA Pallagi**, Budai út 312. Tel.: (22) 510-130
Szolnok, **HONDA Hirt**, Pipacs u. 4. Tel.: (56) 411-600
Szombathely, **HONDA Bagi**, Rumi út 237. Tel.: (94) 323-674
Tamási, **HONDA Gréta**, Rákóczi út 17-19. Tel.: (74) 472-473
Tatabánya, **HONDA Száraz**, Alkotmány út 58. Tel.: (34) 425-270
Vác, **HONDA Pajor**, Derecske dűlő 203. Tel.: (27) 304-534
Veszprém, **HONDA Sommer**, Budapesti út 72. Tel.: (88) 425-176
Zalaegerszeg, **HONDA Zalaegerszeg**, Zrínyi M. u. 99. Tel.: (92) 596-027

HONDA HUNGARY Kft. 2040 Budaörs, Törökbálinti út 25/b Tel.: (23) 506-406

ZENE

A teremtés másnapja

Az, hogy átlagos hallgató viszonylag kevés örömét leli ebben a lemezben, igaz, de bizonyos fokig mégsem érdekes. Ez a cédé ugyanis nem önmagában való, hanem a Philips Bartók-összkiadásának hetedik része, utolsó kör, történelmi tett. A hírek szerint ez a kiadónak is utolsó történelmi tette, ötvenévi működés után megszűnik a márka, és hogy igazán könnyes legyen a búcsú, pont itt vagyunk leginkább érdekeltek: ide köti szerződés a Fesztiválzenekart és Kocsis Zoltánt. A mostani bezárult kör Kocsisé és Bartóké, a hetedik résszel lemezre került Bartók összes zongoraműve.

Maga az album nem kihagyhatatlan, tulajdonképpen függelék, többnyire olyan művekkel, amelyekkel a sorozatot kezdeni kellett volna – ha ez nem lett volna piaci értelemben kész öngyilkosság. A Rapszódia hosszabb (nagyon hosszabb) és rövidebb változata, a Négy zongoradarab, a Kossuth szimfónia gyászindulójának zongoraátirata. Késő romantikus zsengék, többnyire igen hosszadalmas darabok, és senkinek nem jutna eszébe, hogy eljátssza őket, ha a szerzőt nem úgy hívnák, ahogy. Így azonban kétségkívül megvan az az erényük, hogy megmutatják, mekkora utat járt be Bartók Béla. Hatalmasat. Anélkül, hogy az előadó lelkivilágába akarnék látni, az a gyanúm, sőt időnként úgy is hallatszik, hogy nem volt felhőtlen boldogság ezekkel a művekkel foglalkozni.

Van azért egy húzódarab is a lemezen, a Táncszvit Bartók által készített zongoraátirata, ami koncerten nagyon hálás mű – mármint annak, aki bírja –, virtuóz, ismerős zene, mégis kicsit másképp szól. Lemezről hallgatva ez sem olyan egyértelmű: kétségtelen, hogy Kocsis iszonyatosan jól tudja eljátszani a művet, és bizonyos pontokban olyan elbűvölően termé-

Kocsis Zoltán ma a legnagyobb Bartók-zongorista. Ha valakinek lemezre kellett venni a Bartók-összest, az ő volt.

szetes és szabad, ahogy ezt a zenét zenekarral soha nem lehet hallani. Csakhogy maga az átirat nem tesz jót a műnek, nemcsak azért, mert hiányzik a hangszerelés, nemcsak azért, mert maga a hangszerelés itt az életmű szempontjából is meghatározó jelentőségű (ehhez a műhöz fűződik a történet, amely szerint Bartók a hazai bemutatót hallva úgy érezte, hogy nem tud jól hangszerelni, és csak egy külföldi zenekar előadását hallva látta be, hogy mégiscsak érti a mesterséget), hanem mert a zongoraváltozat leleplező jellegű. Ez a zenekari változatban mindvégig lenyűgöző zene lecsupaszítva időnként (elsősorban a Commodo tételre gondolok) szinte paródiaként hat, annyira bartókos, mintha már nem is Bartók írta volna, hanem valaki az ő stílusában rögtönözne, gúnyolódna, tévelyegne. Egy ilyen felvételnek persze tanulságai vannak, például az, hogy Bartóknak nemcsak az ellenzőin, hanem önmagán is túl kellett lépnie, hogy az ellen neki is küzdenie kellett, hogy a megtalált, kialakult, erőteljes és félreismerhetetlen stílusa beszorítsa őt valamilyen rutinszerűségbe – de rendben van, levonjuk a tanulságot, és akkor mit csináljunk? Hallgassuk meg újra a lemezt, ugyanazért a tanulságért?

Nem. Van egy másik tanulság is. Ezt is sejtettük, tudtuk, időnként ki is mondtuk: hogy Kocsis Zoltán ma a legnagyobb Bartók-zongorista. Azt is megkockáztatom, hogy az előző mondatban a „ma" szót ki lehet cserélni arra is, hogy „valaha élt". Ha valakinek lemezre kellett venni a Bartók-összest, az ő volt. A szemünk előtt van az a boldogító-ijesztő élmény, hogy egy életnek volt egy fő feladata, ami most kész, teljesítve van, elvégeztetett. Merre van a tovább? *(Bartók összes zongoraműve, 7. rész – Philips, 2001)*

Fáy Miklós

Magyar Tudomány

Ízelítő az augusztusi számból

Bűnözés Magyarországon: A büntetőjog alkalmazásának csapdái (Finszter Géza) – A szervezett bűnözés terjedelme (Kertész Imre) – A rendőrség és a bűnözés (Szikinger István) – Közösség és bűnmegelőzés: Közösségi bűnmegelőzés (Kerezsi Klára) – Informatikai bűncselekmények (Nagy Zoltán András) – Kutatás és környezet: Az ezredforduló árhullámai a Tiszán (Vágás István) – Magyarország erdőstratégiája (Solymos Rezső) – Környezet- és természetvédelmi kutatások koordinációja (Kölcsei Tamás–Ligetiné Nechay Erzsébet) – Viták–vélemények: Megjegyzések a természettudományi tanárok képzésének aggasztó problémáiról (Nagy Károly) – A „vízerőmű" és a „vízi erőmű" (Kerényi A. Ödön) – A tudományos műhely problémái: Új irányzatok a felsőoktatásban és a kutatásban (Berényi Dénes).

Díszpolgárok ❖ Díszpolgárok

Szabó István

Negyven évvel ezelőtt a filmes szakma, a magyar film akkor még népes közönsége és kisvártatva a külföldi fesztiválok igényes résztvevői felfigyeltek egy, a főiskolát akkor elvégző tehetséges fiatalemberre, aki rövid rádióriporterkedés után a filmrendezői pályát választotta, vagyis a képes beszéd szerint az oroszlánkörmeit mutogatta. De neki sohasem voltak oroszlánkörmei, csak érző és értő emberszíve, a valóságtól messzire soha el nem rugaszkodó, mégis mesés képzelete, a nemes hagyományokat egy percre fel nem rúgó, mégis rendkívül egyéni és eredeti látásmódja. Eleinte a saját korosztálya, az akkori fiatalok érzelmeinek és gondolatvilágának a kifejezője volt, habár a maiak is sok vonásában magukra ismerhetnek. Később a történelemszemlélete kiszélesült, és színes regényes filmeket alkotott a maguk hivatásában kimagasló tehetségek életútválasztásának történelmi buktatóiról, s ezekkel már beírta a nevét a világ filmművészetének a lapjaira. Világsztárokkal is dolgozott, de soha sem feledkezett meg a saját szintjére felnövő magyar alkotótársairól, akiket a produkcióiba maga mellé vett. Mindenkor hitet tesz a haza és Budapest iránti bensőséges szeretetéről, amelynek kialakulásában nem kis része van a Váci úti otthonában eltöltött életének, azon a tájon szerzett benyomásainak.

Nem tartozik a szokatlan események közé, hogy külföldön forgat. Ez alkalommal is Párizsban kellett felhívnunk, mivel új filmjét ott alkotja meg. Megkönnyíti a helyzetemet, hogy negyven éve, vagyis főiskolás kora óta eléggé közelről ismerem, ez talán arra is feljogosít, hogy az azokban az időkben köztünk természetes módon kialakult tegező viszonyt alkalmazzuk a beszélgetésünkben.

– Miről szól az új filmed?

– Mondanám inkább, hogy kiről. Wilhelm Furtwänglerről, a világhírű német karmesterről, aki a Berlini Filharmonikusok vezető karnagya, Berlin város főzeneigazgatója, a berlini Staatsoper igazgatója volt történelmi nevezetességű időkben. Ezt a szerepet Harvey Keitel, amerikai filmek kiváló képességű szupersztárja játsza. Az operatőr a közismerten legközelebbi alkotótársam, a már szintén világhírű Koltai Lajos. A produkció francia–angol–német koprodukcióban készül. Most már az utómunkálatok kötnek Párizshoz, mert van egy olyan megállapodás, hogy a film költségvetésileg biztosított pénzösszegét a gyártó országban kell elkölteni.

– Ezek szerint odakint értesültél arról, hogy elnyerted az évtizedek óta kedvelt lakhelyed, a XIII. kerület díszpolgárának címét. Hová sorolod ezt a kitüntetést a Kossuth-díj, az Oscar-díj és sok egyéb hazai és külföldi elismerésed mellett, azt is beleszámítva, hogy előbb lettél Budapest főváros díszpolgára, mint a kerületedé?

– Úgy gondolom, hogy részemről nincs helye a rangsorolásnak. Számomra azért egyenértékűek, mert bennük a munkám megbecsülését érzem. Ezért nekem is egyformán kell becsülnöm azokat, akiktől kapom.

– Több filmed is szólt a város, tehát Budapest szeretetéről, kiváltképp művészi pályád első felében készült filmjeiddel tettél bizonyságot róla. Az utcákban, a terekben, a házak falai mögött, a villamosokban, a panorámákban sok újat fedeztél fel, szépet és megrendítőt tudtál elmondani és megmutatni a városunkról, amikben benne tükröződtek a történelem és az emberi sorsok vonásai. Ha külföldön játszódó, külföldi emberekről szóló filmet forgatsz, mint ezúttal is, ugyanúgy érzed bennük ezt az otthonosságot?

– Minden helyszín esetében fontos a hitelesség, ugyanúgy, mint minden történetben és emberi sorsban, melyeket filmre viszek. Mindennek arca van, a helyszíneknek is, de számomra a legizgalmasabb és a legtitokzatosabb az emberi arc, amelyben legfőképpen benne rejtezik és feltárul a film szelleme, története, mondanivalója. A színész adja oda az arcát a filmnek, azért ő az én legfontosabb alkotótársam. Ez mit sem von le a többiek munkájának értékéből, mivel ők szintén a színész legjobb teljesítményéért dolgoznak.

– Most a magyar filmgyártás eléggé konfliktusterhes időszakát éli, erről bizonyára odakint is hallasz. Úgy tűnik, hogy szerencsés helyzetben vagy, mivel ebből kimaradsz. Meggyőződésem, hogy sokat emelne most is a magyar filmművészet színvonalán, ha itthon dolgoznál és magyar filmeket forgatnál. Ugyanakkor mégis örülünk, hogy a tehetségeddel és a nemzetközi hírneveddel olyan helyzetet tudsz teremteni magadnak, amelynek révén dolgozhatsz, s végül így is a magyar filmművészet alkotóképességét képviseled külföldön.

– Természetesen a legszívesebben én is magyar filmeket készítenék odahaza, mivel magyar filmrendező vagyok, és a hazám áll a szívemhez legközelebb, de még itt, külföldön is a tehetséges magyar pályatársaimmal dolgozom együtt a legszívesebben, s ha lehetne, dolgoznék többel is. De jelenleg nem lehet. Nem én tehetek róla, ha otthon nem jön össze annyi pénz, hogy megtehessem. De nem mondtam le róla, s örülök, hogy vannak, akik ezt szintén elvárják tőlem. Abban az örvendetes gesztusban, hogy Angyalföld díszpolgárává avatnak, azt olvasom ki, hogy ott is figyelemre méltónak találják, amit csinálok, s feltehetőleg azt is, amit csinálni fogok. Ez engem erővel és bizakodással tölt el, mert a bizalom jelének érzem.

– Milyennek látod a mai Angyalföldet mind honpolgári, mind filmrendezői szemmel?

– Kifelé terjeszkedik a belváros, méghozzá éppen Angyalföldön keresztül. Az utóbbi évtizedekben ott minden gyökeresen megváltozott, s ez az ott élő emberek történetére is alapvetően kihat. Új mesék, új drámák, új mítoszok születnek, amelyek talán engem, talán másokat filmek alkotására inspirálnak. Ennél is lényegesebb, hogy jobban, lélekben és anyagiakban gazdagabban lehessen élni ebben a kerületben, amelyet, lehetek akárhol a világban, mindenütt a magaménak vallok. De ha megbocsátasz, most be kell fejeznünk a beszélgetést, mert a filmgyári rend szigorú és vár a munka...

Szabó Istvánt az Álmodozások kora, az Apa, a Szerelmesfilm kapcsán úgy aposztrofálták a korabeli kritikák, majd a filmtörténeti visszaemlékezések is, mint a magyar film legnagyobb lírikusainak egyikét. Később a Mephisto, a Redl ezredes, a Hanussen, e trilógiává összeállt nemzetközi alkotásai nyomán az egy-egy elbukó hős köré épített történelmi freskók mesterét ismerték fel benne. Ezt követően két tanárnő sorsába a magyar rendszerváltozás drámáját sűrítette, ismét fel-felvillantva lírikusi érzékenysége jeleit: ez a nagyon szép film az Édes Emma, drága Böbe, ami reményt nyújthat arra, hogy egy-egy kifelé tekintő film után jut esetleg pénze, ideje és figyelme a hazai történésekre is.

Szabó István olyan erős tehetség, s olyannyira a filmes megszólalásra és látásra predesztinálta őt a művészi kifejezni vágyása, hogy a Koncert és a Variációk egy témára című ifjúkori etűdjeivel azonnal magára vonta a nemzetközi érdeklődést. Ez másként nem történhetett meg, mint hogy a magyar és a pesti valóság ihletése teljesedett ki a képeiben. Idekötötte a szerelem is, amit a női szépség tündéri démona iránt érzett a Te című mozgóképportréjában. Innen, ebből gyökerezik csaknem töretlen ívelésű sikersztorija, amelynek egyik állomása most a XIII. kerületi díszpolgári cím elnyerése.

Szabó Zoltán

A környezet, amelyben megszületett és felnőtt, már régen felismerhetetlenül megváltoztatta arculatát, ám az ő emberi és művészi karakterének kialakulásában maradandó nyomot hagyott. A Tripolisz, ahol javítócipész édesapjával, máig is élőnek megrajzolt-megfestett édesanyjával és hat testvérével gyerekeskedett, a Tarnai-rét – ahol ma lakótelepi házak emelkednek – kecskét legeltetett, ez az egész tovatűnt vidék örök időkre ott él az álmaiban és a zsigereiben, s valahonnan belülről vezeti az ecsetjét, amikor hatalmas méretű képeit megfesti. Innen emelkedett ki a maga erejéből és tehetségével, de természetesen nem segítőtársak nélkül. Ugyanezzel az ecsettel festi oda a képei sarkába az Angyalföld nevet, amelynek hű fia, s amely éltető közege, lakhelye és műterme ma is. A külhon is elismeri ábrázoló stílusának szépségeit, elevenségét, dekorativitását. Ezt bizonyítják kiállításainak sikerei, műveinek keresettsége a galériákban. Jókedélyű, színes mesélőkedvű ember, aki az itteni röghöz kötődésével együtt honosnak érzi magát mindenben, ami összeköti a mai világgal és a régvolt történelemmel. Színvilága nem csak a vásznain, hanem a gondolkodásában és a beszédes kommunikációiban is megragadóan érvényesül.

– Ön Tripolisz szülötte, s ennek az egykori nyomornegyednek egészen a lebontásáig hű fia maradt. Most ennek a szülőföldnek a környékén beszélgetünk szép, de nem hivalkodó saját házában, amelynek nem mondhatom, hogy minden zugában, hiszen ezek monumentális alkotások, egy-egy festménye uralja a látómezőt. Milyen emlékek vonzzák önt ide vissza?

– Amikor én még kissrác voltam, itt, a mai Göncöl utca tájékán a pataktól a vasútig erdő húzódott, ahol egyáltalán nem szegény emberek, hanem tehetősebbek, még mágnások is laktak. Volt, akinek kastélya volt, de már azt is rég lebontották. Mi a mai Babér utcai Szent Márton-templom mellett laktunk, de a templom akkor még nem állt. Nagy család voltunk, nehezen éltünk. Itt terült el a rét is. A szomszédék bíztak meg kilencévesen, hogy őrizzem a kecskéjüket. Amíg az legelgetett, én rajzolgattam.

– Már ilyen korán kiütközött a művészvér?

– Azt Rajkai György fedezte fel bennem, aki festőnek készült, később híres színházi díszlet- és jelmeztervező lett, de akkor még az iskolában tanított, ahová a pásztorkodás mellett jártam. Látta, ahogyan rajzolok, amikor a napközis gyerekekkel arra járt. Hívott, jöjjek én is a napközibe, majd tanít rajzolni. S valóban kezdett foglalkozni velem, elvitt rajzversenyekre.

– Rajkai volt tehát a felfedezője?

– Közben én is felfedező lettem. Apám cipész létére szerette a művészetet, a zenét, a festészetet, a szép képeket. Egy vasárnap elvitt a Szépművészeti Múzeumba, ott megláttam Madarász Viktor, Székely Bertalan, Szőnyi István meg a többi nagyok képeit. És Munkácsyt, aki a legnagyobb hatással volt rám. Egy következő vasárnap megmutatta apám ugyanott Rembrandtot, Goyát, El Greco... Velem ezek az óriások csodát műveltek. De ismétlem: elsősorban Munkácsy. Mondhatok erről egy történetet?

– Megkérem rá.

– 1947-ben súlyosan megbetegedtem. Szilveszterkor még táncoltam, másnap arra ébredtem, hogy megbénult a bokám. Csak nagy-nagy erőfeszítések és megpróbáltatások után tudtam újra járni, de amint látja, ma is bottal járok. Aztán egyszer kocsival lementünk Debrecenbe, hogy a Déry Múzeumban megnézzem Munkácsy három híres festményét. Magam sem tudom, hogyan történhetett, előbb földbegyökerezett a lábam a képei előtt, aztán eldobtam a botomat és szinte táncoltam az élménytől, a bűvölettől.

– Úgy jegyzik fel önről, hogy különböző festészeti irányzatok követője, de egészében véve a nyolcak – Berény, Czigány, Czóbel, Kernstock, Márffy, Orbán, Pór és Tihanyi – formai örökségének legrangosabb folytatója.

– Megtisztelő rám, ha ez igaz. De ezeknek a művészi rangjához nem volt könnyű eljutnom. A tehetség mellett sokak segítsége és biztatása kellett. Az iskola befejezése után az Újpesti Gyapjúszövőbe mentem el segédmunkásnak, de látva, hogy tudok rajzolni, dekoratőrnek alkalmaztak. Velem festették meg a szocialista munkát dicsőítő feliratokat és persze a kivonulásokhoz a magyar történelmi és a mozgalmi hősök arcképeit. Ebben az időben csak úgy szórakozásból egész Tripoliszt is telefestettem Dózsa, Táncsics, Petőfi, Kossuth, Rákóczi hárommétteres portréival, ott maradtak évekig a falakon. Közben a gyapjúszövőben konyhafőnökké léptettek elő. A gyárban volt egy szakkör, a festészethez kedvet érző munkások és gyerekeik számára, egy nagyszerű művésznő, Gráber Margit vezette. Ő invitált, hogy járjak be hozzá tanulni az esti iskolába. Akkorra már annyira megnőtt az önbizalmam, hogy jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára.

– Azt hiszem, nem szerzek vele meglepetést az olvasónak, ha előre megmondom, hogy felvették.

– Amikor megtudtam, magam sem akartam elhinni. Bejutottam oda, ahol az akkori mestereim, köztük Rudnay tanultak. De vajon mit szólnak hozzá a gyárban? Bementem az ü.b.-be, hogy megmondjam, és mind boldogok voltak. Nyolc évig jártam a főiskolára, mert közben egy évre kizártak, ugyanis egy tanár lelumpenproletározott, és én erre visszabeszéltem, hogy mit, azt most nem mondom el. 1958-ban, 29 évesen lediplomáztam.

– Milyen állomások következtek ezután?

– 1960-ban Derkovits-ö[illegible] töndíjat kaptam, 1969-[illegible] Munkácsy-díjat, 1977-ben [illegible] demes művész címet. Mindannyiszor, amikor ezek a kitüntetések értek, vissza-visszatért a szívembe a hihetetlenség érzése, ami egyben boldogító is volt: én, a tripoliszi proligyerek ide jutottam…

– És most a kerülete is kifejezi az elismerését a díszpolgári címmel.

– Ezt is alig akartam elhinni. Szerencsére, amikor felkeresett a hírrel a polgármester úr, már nem kételkedtem benne. De sokat köszönhetek a tatabányai bányászoknak is, mert főiskolás koromban az ottani művésztelepen dolgozhattam, s a képeimet megszerették és sorra vitték haza, és kaptam a bányásztechnikumban egy szobát, hogy ott lakhassak. Még ma is foglalkoztatnak a bányásztémák, pedig az akkori szénbányászat már a múlté.

– Akik ismerik a munkásságát, tudják, hogy a témák sokasága kíséri végig a pályáját.

– Így van. A nagyobb megbízatásaim közé tartozik a sátoraljaújhelyi Hősök terén látható 3×6 méteres sgraffitom, a Szüretelő lányok, Tiszaeszláron ugyanebben a műfajban a 6×8 méteres Család, Regölyben a kultúrház falán a zenélő lányokat ábrázoló Kultúra című művem. Hasonló témája van Bácsalmáson a márványmozaikomnak. A jánoshalmai sportstadion homlokzatán pedig a kubisztikus stílusú Tornászó lányok származik tőlem. Az első nagy gyűjteményes kiállításom az Ernst Múzeumban volt, ott mutattam be a Nagy deportálás című monumentális munkámat, s ott éreztem a nagy érdeklődés láttán, hogy érdemes festenem. Emlékezetes a Műcsarnokban rendezett önálló kiállításom, amely megtöltötte a nagytermet. Ott állítottam ki a Parasztok című, 6×3 méteres olajfestményemet.

A díszpolgárokkal az interjúkat Sas György készítette

Hármas együttműködési megállapodás

Együttműködési megállapodást kötött a XIII. kerületi önkormányzat és a XIII. kerületi tűzoltó-parancsnokság, valamint a XIII. kerületi polgárőr szervezet. Az együttműködési megállapodást egyrészről dr. Tóth József polgármester, másrészről Varga József tűzoltó alezredes, kerületi parancsnok és Takács Ferenc, a Csángó–Gidófalvy Polgárőr Szervezet elnöke írta alá 2001. május 24-én.

A XIII. kerületi önkormányzat folyamatos és szoros együttműködést alakított ki a XIII. kerületi tűzoltó-parancsnoksággal és a XIII. kerületi Csángó–Gidófalvy Polgárőr Szervezettel. Ennek keretében hagyományosan több éve támogatja e szervezetek tevékenységét a költségvetési rendeletben évente meghatározott összegű pénz átadásával.

Az érdekelt szervezetek előzetesen kinyilvánították szándékukat, hogy a jövőben is együtt kívánnak működni feladataik, vállalt kötelezettségük eredményes ellátása érdekében.

A 2002. december 31-ig szóló közös elhatározás alapján az önkormányzat a 2001. évi költségvetési rendeletében közbiztonsági feladatokra a XIII. kerületi tűzoltó-parancsnokság részére 2 millió forint, a polgárőrség részére 1 millió forint működési célú pénz átadásáról döntött.

Értesítjük a XIII. kerületi lakosokat,

hogy *2001. június 29-én, pénteken a* ***köztisztviselők napja*** *alkalmából* ***a polgármesteri hivatalban munkaszüneti nap*** *lesz.*
Ügyfélszolgálati irodáinkban 8–13 óra között ügyeletet tartunk.
Megértésüket köszönjük.

A hivatalvezetés

Újabb három gépkocsi a rendőröknek

Önkormányzatunk már 10 éve anyagilag is segíti a kerületi rendőrség munkáját. Az elmúlt években 25-25 millió forintos támogatást adott, amelyet többnyire az állomány jutalmazására és technikai eszközök beszerzésére fordítottak. Az önkormányzat 2001. évi költségvetésében 20 millió forintot különített el, amelyből öt jó minőségű lézernyomtatót már az év elején megvásárolt, közel 1 millió forint értékben.

Május 23-án (szerdán) 10 órakor dr. Tóth József polgármester 3 gépkocsit adott át Bartos László rendőr dandártábornoknak, a kapitányság vezetőjének a Szabolcs utca 36. szám alatti kapitányságon.

A két Skoda Felicia és az egy Skoda Fabia gépkocsi egyike a gazdaságvédelmi alosztályhoz kerül, elősegítve ezzel az önkormányzat és a rendőrség közös gazdaságvédelmi koncepciójának megvalósulását. A mostani támogatással a XIII. kerületi rendőrkapitányság 19 autójából 12 olyan, amelyet az önkormányzat vásárolt.

Beszámolt a Budapesti Önkormányzat Parkolási Társulása

A képviselő-testület a Budapesti Önkormányzat Parkolási Társulása 2000. évi gazdálkodásáról és a mérlegbeszámolóról szóló tájékoztatót véleményezte és elfogadta.

A 2000. évről szóló beszámoló az első olyan év, amely alapján a kft. tevékenységét összefoglalóan lehetett értékelni. A XIII. kerületi önkormányzat képviselő-testülete által véleményezett és jóváhagyott költségterv alapján működött a kft. Az előterjesztett egyszerűsített mérlegbeszámoló szerint az eredmény 4 ezer forint veszteség, amely veszteségmentes gazdálkodásnak tekinthető.

A haszonbérleti díjból a XIII. kerületnek összesen 28 947 97[illegible] forint bevétele származott. A kft. által elkezdett pótdíjtartozás[illegible] behajtása folyamatban van, mely a 2001. évi gazdálkodásban e[illegible] ménynövelő tényező lesz. A Fővárosi Önkormányzattal t[illegible] megállapodás alapján az automaták lízingdíjának futamidej[illegible] így azok 2005. január 1-jével kerülnek a XIII. kerületi önkor[illegible] zat tulajdonába.

A fizető várakozási övezet bevezetése eredményes v[illegible] let lakossága megszokta és igényli a fizetőparkoló-öv[illegible] sét. A XIII. kerületi önkormányzat továbbra is fon[illegible] tekinti, hogy a fizető övezeteken belül a lakosság[illegible] kenőmentes legyen.

Díszpolgárok ❖ Díszpolgárok

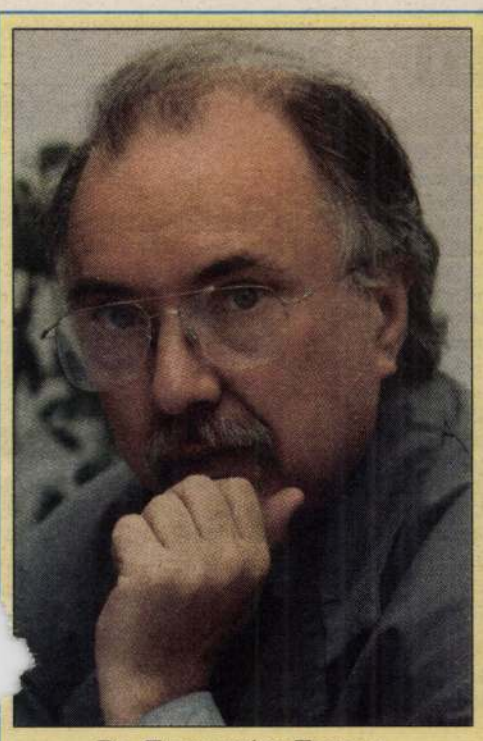

DR. FARKASHÁZY TIVADAR

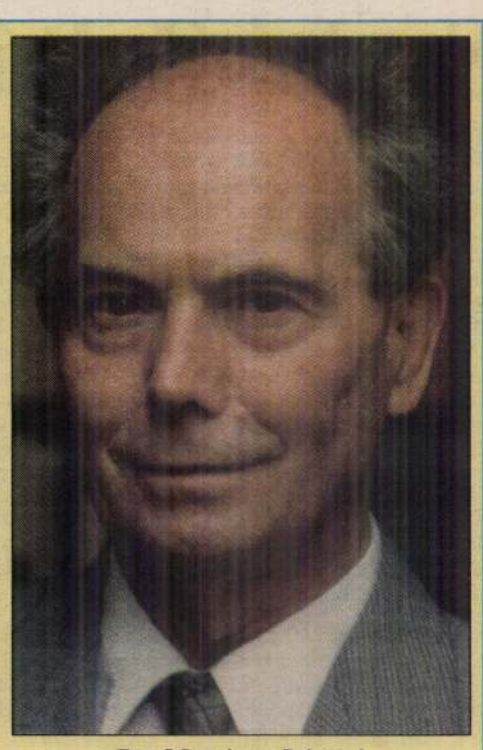

DR. MOHÁCSY LÁSZLÓ

SZABÓ ISTVÁN

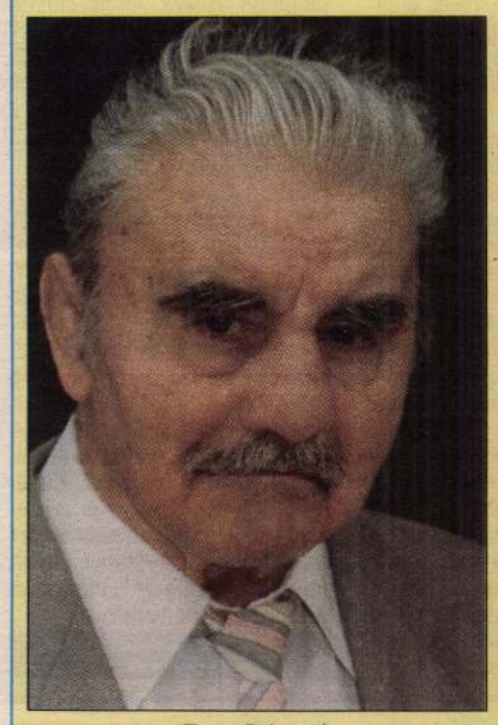

PAPP LÁSZLÓ

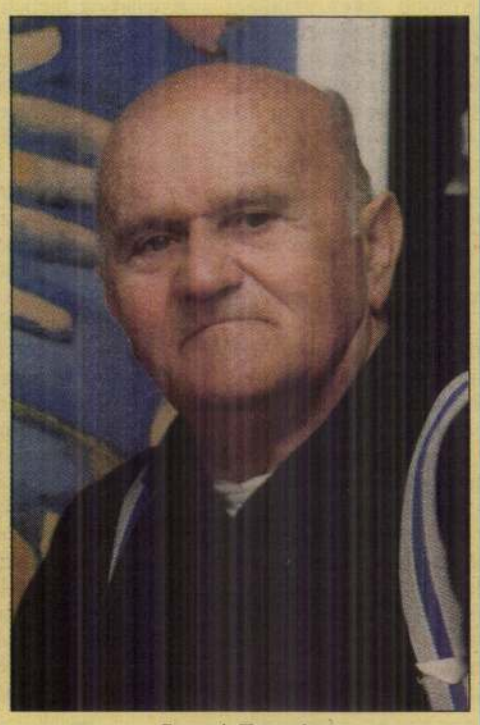

SZABÓ ZOLTÁN

Papp László

Ha sokan talán úgy is találnák, hogy sok szót nem érdemes vesztegetni az érdemeire és a dicsőségre, amit hazánknak szerzett, elegendő volna csak a nevét kiejteni, s az már mindent magában foglal, mégis úgy gondoljuk, hogy a köszönet és az elismerés szavát őelőtte nem lehet elégszer kifejezni. És természetesen a jobbját megszorítani, még ha elsősorban a bal volt az a félelmetes, amellyel nyolcszoros magyar, kétszeres Európa- és háromszoros olimpiai bajnoki címét kivívta. Ha lehet valakit győzelemcentrikus személyiségnek nevezni, akkor ő az. Diadalmas győzelmi listáját profi világbajnokként nyilván tovább gyarapíthatta volna, ha az egykori szűklátókörű politika ettől meg nem fosztja. Emellett arról sem lehet sok vita, hogy ő mindenestől közénk, angyalföldiekhez és a környéken lakókhoz, tehát a XIII. kerülethez tartozik, még ha az egész ország is a magáénak vallja. A Fóti, ma Kassák Lajos utca 48. lakói, ahol született és ifjúkorát töltötte, ebben a kitüntetett helyzetben kiváltképp részesednek. Azok a sportemberek, akik az ő személyes rekordját elérni nem is tudták, de a keze alatt több generáción át öregbítették a magyar ököl világhírnevét, szintén hálával járulhatnak kedves és barátságos színe elé.

Papp Laci sohasem volt a szavak embere, ami mondanivalója volt, azt a világnak a sportteljesítményeivel üzente meg. Az utóbbi időkben még csendesebbé vált – reméljük csak átmenetileg – a megromlott fizikai állapota miatt. Most, hogy Angyalföld azzal fejezi ki tiszteletét a Mester iránt, hogy díszpolgárává avatja, kedves kötelességgé lépett elő, hogy felelevenítsük gyermek- és ifjúkorának azt a mintegy másfél évtizedes szakaszát, amikor éppen itt vált azzá, akivé lett mindannyiunk dicsőségére és büszkeségére.

Fia, ifjabb Papp László és húga, Papp Gizella társaságában fogadott, hogy együtt idézzük fel a ma Kassák Lajosról elnevezett egykori Fóti út 48-as házában és környékén töltött éveit.

Amikor a szülei összeházasodtak, a Visegrádi utcában laktak, Laci fiuk is ott született. Néhány év múlva egy kis házat vettek Pestszentimrén, s 1932-ben költöztek Angyalföldre. Akkor már Laci kishúgát, a 3 éves Gizit is vitték magukkal. A Fóti út nem az ájtatos lelkek vidéke volt. A környék fiainak nagy verekedései nem mentek ritkaságszámba. Laci nem tartozott a legmegátalkodottabb rosszaságok közé, de kimondottan jónak sem volt nevezhető.

A Klapka utca, a Váci út, a Hungária körút, amelyet azóta Róbert Károlyról neveztek el és a Fóti út között volt életük legszentebb területe, ifjonti életük hatalmas „édes grundja". Ott állt a Schlik-féle vagon- és gépgyár egykoron, amely az első világháborúban erősen megrongálódott, aztán a '30-as évek elején lebontották.

– Ott játszottunk, fociztunk, csibészkedtünk naphosszat – meséli Gizi, mert abból a fiúk által kitüntetett lányok sem maradhattak ki. – Nemrég elsétáltunk arrafelé, s elméláztunk, milyen kicsi lett azóta a Pattantyús utca, a mi egyik közeli játszóterünk, ahhoz képest, amekkorának kiskorunkban láttuk.

És hol van már az Ágyú utca, ki tudja? Eltűnt azóta a beépítések következtében. Pedig ott lehetett a legjobban kergetni a rongylabdát.

– Édesapánk 1937-ben halt meg. Szeretett volna a fiából ökölvívót vagy futballistát nevelni. Maga is eljárt bokszolgatni, csak éppen a kenyérkereset miatt nem igen volt rá ideje. A mama a házmesterség elvállalásával segített be a megélhetésünkbe, s miután a papa meghalt, vett a házban egy kis szatócsüzletet. A közeli Lehel piacról szereztük be a zöldséget, a krumplit, a babot. Mi ketten, a gyerekek hordtuk ki reggelenként a környék lakóinak a friss tejet és zsömlét.

Laci először a Salvator nővérekhez járt iskolába a Huba utcába, aztán a Lehel utca és Dózsa György út sarkán – eredeti szépségében felújítva ma is álló – elemi iskolában kötött ki. Amikor ezt kijárta, a Pannónia utcai polgári iskolában tanult tovább. Ennek az iskolának a válogatottjában már komolyabb formában focizott. Egyszer ebben a minőségében az akkor zöld színű sportújság is megemlékezett róla Vastag néven, amit jó kötésű, zömök termetével és ügyes játékával érdemelt ki. Oly mértékben felfigyeltek rá, hogy a Pénzügyi Altisztek Torna Egyesületének csapatában folytatta – akkor persze még nem tudott – korán megszakadt labdarúgó pályafutását. Pedig közben az 1938–39-es tanévben a budapesti polgári iskolák labdarúgó bajnokságát megnyerő csapatban is játszott.

Amikor a polgárit kijárta, az ottani tornatanára irányította az Elektromosokhoz. 1941-ben a Magyar Optikai Művekhez jelentkezett inasnak, és hamarosan ennek a cégnek, a MOM-nak csapatában is futballozott. 1944-ben szabadult fel mint segéd, miközben 1942–43-ban megalakult a MOM levente ökölvívó-szakosztálya is, s ez sorsdöntőnek bizonyult Laci számára. Ott szerette meg a bokszolást, aminél csak egyet szeretett jobban, a futballozást. De amikor a Budapesti Vasutas Sport Club, a BVSC ökölvívószakosztályának a vezetője meglátta Lacit bunyózni, addig nem nyugodott a derék sportember, amíg újdonsült felfedezettjét, akiben fölismerte a jövő nagy bajnokát, meg nem szerezte a klubjának.

A második világháború utáni romhalmazon épült fel aztán Papp László igazi bokszkarrierje, amelynek az első csúcsát akkor érte el, amikor az 1948-as londoni olimpián felállhatott súlycsoportjában a dobogó legmagasabb fokára. Ez a diadal aztán még kétszer ismétlődött meg, amikor 1952-ben Helsinkiben, 1956-ban Melbourne-ben akasztották a nyakába az olimpiai aranyérmet. Megnyert közben két Európa-bajnokságot. Angyalföldi mivolta abban is kidomborodott, hogy a Vasas Sport Club versenyzője lett. Masszív helye lett természetesen a magyar válogatott csapatban is.

Aki már hallott, olvasott, látott valamit Papp Laci sztorijából, az bizton ismerheti azt a tanítómesteri, edzői, nevelői szerepet, amit Ádler Zsigmond töltött be Laci életében. Ez a szerep később egy következő bokszológeneráció felnevelésében és nagy győzelmeikre való felkészítésében Papp Lacira szállt át. Kajdi, Gedó, Badari, Orbán, Erdei és még Koko is megtalálható ebben az arany-névsorban.

Papp László megszokhatta már az önfeledt ünnepléseket. Ebben most, 75 évesen ismét része van, amikor a XIII. kerület polgármestere átadja neki a díszpolgárságát igazoló oklevelet és a kerület jelképes kulcsát. Mindazonáltal, úgy hisszük, ez különleges ünnep a számára, mert az egész életmű nagy dicsérete és elismerése, és mert Angyalföld tiszteleg utolérhetetlen bajnoka előtt. A világ már ebben kicsit megelőzte, de lám, ennek is eljött az ideje.

Két, előtte már korábban a kerületi díszpolgár címet elnyert társa bizonyosan különös örömmel fogadja őt be ebbe a társaságba: Szepesi György, aki mindhárom olimpiai bajnokságának és számos más győzelmének a helyszíni tudósítója volt, és Fábián László, aki öttusában ugyan, de méltó utódának vallhatja magát a magyar nyerő olimpikonok sorában.

Budapest főváros XIII. kerületéért díjazottak

A képviselő-testület a 73/2001. (IV. 26.) Ö.K. számú határozatával ***Budapest főváros XIII. kerületéért*** díjat adományozott: ***Herczig Ferencné*** gimnáziumi igazgatónak, ***Hidvégi Lászlónak,*** az Angyalföldért Egyesület alapító tagjának, ***Iványi Andrásnak,*** a XIII. kerület, Madridi utca 7. szám alatt lévő hajléktalanszálló vezetőjének, ***Jakobsen Józsefnek*** nyugalmazott igazgatóhelyettes, testnevelő tanárnak, ***Novák Zoltánnénak,*** az Angyalföldi Vagyonkezelő Rt. osztályvezetőjének, ***Péterfia Borbála*** építészmérnöknek, ***Rudit*** általános iskolai igazgatónak, ***dr. Tegyey Imréné*** nyugdíjas igazgatóhelyettes, ***Tóth Sándor*** rendőr alezredesnek, ***Vémeth Gyöngyi*** aljegyzőnek, ***Váraljai Nándornénak,*** a polgármesteri hivatal főtanácsosának, ***Völgyi Péterné dr.*** általános iskolai igazgatónak.

SZABÓ VLADIMÍR

Új múzeum Vácott

Április 29-én nyílik Vácott, a DunapART Galériában (Liszt Ferenc sétány 3.) Szabó Vladimír állandó életmű-kiállítása. Az 1991-ben elhunyt művész hagyatéka az özvegy elképzelése alapján kerül erre a helyre; tehát magánkezdeményezésre, magánpénzből jön létre közgyűjtemény. A tárlattal egy új múzeum is debütál, amely négy teremben fogadja a látogatókat. Kettőben a Szabó Vladimír-hagyaték kap helyet, egyben – a Duna-teremben – időszaki kiállításokat rendeznek, főként a Dunakanyarhoz kötődő művészek munkáiból. A negyedik helyiség konferencia-, illetve rendezvényteremként működik. Az új múzeum mindennap 10–17 óráig tart nyitva.

MŰÉRTŐ 2000. ÁPR.

blk= kue
3000= 00517612
3100= Fabo^B0k, Gyula
3dok= KND-Ansetzung
3ref= Fabo^B0k, Gyula
refe= MagyFestAdat, 1988
grup= DunaPART
3140= m
3162= Maler &
Emailku^B4nstler
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1942.02.21
3290= Budapest
3360= 1998
3070= ^feFabo^B0k,^ma ^kuGy
*21.2.1942 Budapest, lebt d
3075= Stud.: 1960-65 HBK Bu
Lajos Szentiva^B0nyi, Jeno^
1966-69 Derkovits-Stip.; 19
Studios Junger Bild. Ku^B4n
bienn. fu^B4r Emailkunst in
Munka^B0csy-Preis; 1978 Pre

Szabó Vladimír, festő

Régi hagyományokról újabb emlékkönyv

HOLNAP: A HUSZONHETEDIK

Betelt a nagy emlékkönyv: huszonhat tabáni találkozó eseményeit jegyezték fel benne, a régi, patinás városrész hagyományait őrző, magukat ma is tabániaknak valló hazai és külföldi patrióták írták fel nevüket e ritkaságszámba menő kötetbe évről évre. A *második emlékkönyv* a huszonhetedik, holnap megrendezendő *idei tabáni találkozó* eseményeit rögzíti majd elsőként. *Fischer Árpád* helytörténész és *Szabó Vladimir* festőművész addigra gondoskodnak róla, hogy az új könyv is miniatűra festményekkel és a „nagy tabániak" felsorolásával kezdődjék.

ZENEIRODALOM ALAPÍTÓJA

Nem maradhat ki a névsorból Döbrentei Gábor, a Magyar Tudományos Akadémia első titkára, akkori szóhasználattal titoknoka, Hausmann Alajos építész, akinek *tehetségét hirdeti a budai várpalota befejezése*, a New York Palota és az egykori Kúria, amely ma a Kossuth Lajos téren, a Néprajzi Múzeumnak ad helyet. A nagy tabániak között emlegetik Virág Benedek írót, Semmelweis Ignácot és Sztankovics Kornélt, a szerb származású zeneszerzőt.

— Ezek a hagyományos találkozók jó alkalmat nyújtanak arra, hogy egy-egy régi tabáni nagyságról megemlékezzünk — mondja a vasárnapi, az Alba Regia Étteremben reggeltől estig zajló találkozó fő szervezője és előkészítője, *Fischer Árpád*. — Most Sztankovics Kornélról emlékezünk meg, a Budán született szerb zeneszerzőről, aki *a szerb zeneirodalom megalapítója*. Művei között a négykötetes szerb egyházi énekek és a tízkötetes szerb népdalgyűjtemény méltó az említésre.

— *Mikor kezdődtek a szerb—magyar kultúrkapcsolatok?*

— Nagyon régi keletűek. Amikor Szerbia a törökök igájában szenvedett, *sokan jöttek magyar emigrációba*. Buda visszafoglalása után a Tabánban telepedtek le. Greischer mérnök 1709-es „Zaiger"-je 744 házhelyet tüntet fel a Tabán két egykori utcájában, a Thonau-Gasse-ban, az Auf dem Neuen Canal-Gasseban és környékükön, amelyekben alig-alig laktak mások, mint *szerb nemzetiségűek*. Mindannyian lelkes patrióták voltak.

ARANYKAKAS UTCA

Sztankovics Kornél, aki a Tabánból indult el magasra ívelő művészi pályájára, amikor harmincnégy éves korában halálos kór támadta meg, *visszakívánkozott a tabáni Aranykakas utcai családi házába 1865-ben*. A tabáni temetőben temették el.

Pálffy Judit

ANANÁSZ

Csóri szörpök

Korszerű gyártósort, automata palackozógépeket állítottak munkába a Fejér megyei Zöldért Vállalat csóri szörpüzemében, s ezzel másfélszeresére növelték a termelést. Naponta huszonnégyezer palack üdítőt állítanak elő meggyből, málnából, ribizkéből, ananászból és citrusfélékből. Termékeiket a dunántúli megyékben értékesítik. A most befejezett korszerűsítésre, az új gépekre több mint húszmillió forintot költött a vállalat. (MTI)

JELLEGZETES KELETI ALKO

Jogarban a k

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő és grafikusművész

SOMOGYI NÉPLAP

1993 FEB 1 9

1021

Pulykapásztor. Szabó Vladimir grafikája

ben

zzal a finom ballal per-
hogy érezte a különbsé-
az exportképes alföldi,
ér megyei búzák, meg a
ngébb somogyi között! A
nk rétestésztává nyújtva
ny lyukadt. De sokféle
tet dörzsölt a mutató és
üvelyk között! Ormándi-
inaskodott, Simonyiban,
nestördemicen, Kisdob-
n és Nagydobszán dolgo-
ismerte a Gyöngyös-pa-
erejét, a Tapolca-víz mi-
ségét. Tördemicen a mol-
másik legényével *csuvá*-
ni mentek, két kocsival
lték össze a környéken az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN 2
Szabó Vladimir

a szepitkezesben is. A falusi lányok „make up" divata egyre jobban közeledik a városi nők stílusához. Az, hogy a városokban a megjelenés tekintetében nincs különbség értelmiségi és fizikai

zíciókra. Az illat-variánsokat így jellemzik: édeskés, nehéz, túltömött, vastag, fűszeres, poros, fanyar, kesernyés, üde, éles, könnyed, csípős, sőt — zöld! Ízlés, di-

mirigyeinek változ

Nálunk az utóbbi években egészséges irányba fejlődött a divat: az üdítő, s lehetőleg a természetadta

1021

Szabó Vladimir: Fatörzs

találkoztam a mosollyal, az utolsó háborús nyáron, a zsúfolt, izzó üvegcsarnokban. Ezrek meg

gott sosincs arc. Ököl van
egy emberi tenyér megbecs
nített öt ujja, amint bunkóvá
lik, hogy üssenek vele.

HÁRS GYÖRGY:

TÖVISBEN A TÖRPEBARACK-ÁG

Kockák egy riportfilmből

EGY SAJTÓÉRTEKEZLET

„Harminc bevetés a tizenkét napon, ez az utca a hetedik százada centrum . . .

háztömbje tizenhét volt, hármát felhörpintette saját gödre. De mind rom.

A negyvenötös, negyvenhatos és negyvenhetes: ez a három kráter —

tört vezetékeiből ez a három tömb így árasztotta magát el . . .

A többi: Ha-Long absztrakt sziklái, hatalmas, amorf állati testek;

csakhogy *azok* a kő-sárkányok legalább csecsemőket sosem ettek.

Kétszáztizenötből negyvennégy halt gyerek itt. Beleértve tizennégy csecsemőt, az utóbbiak anyjukkal természetesen;

kettőszáznegyvenhét sebesült volt, s hat olyan Kham Thien-i család, amelyikből nem maradt meg senki sem."

ONNÉT

Onnét, aki úgy jön haza, hogy a lángra hajolt és szemhéja nem őrzi azóta a szikrák piciny ostorütéseit sem;

hogy lecsukott szeme piros égboltozatára nem úsznak fel a fekete-fehér onnani ábrák, tovahessegethetetlen,

hogy nem a fekete-fehérben vonuló lánysziluetteken átszúrt bambuszrudak ide-oda üteme az életfogytiglani ritmusa immár érzékeinek:

ne legyen szeme a színekre, füle a neszre — nem érdemelte meg!

S nem lesz, ne legyen számomra se mentség azután, ne lehessen, se bocsánat,

ha, ki hagytam itatni magamat *ott* részegedésig a bizalommal — *itt* most se nyitom, legalább köszönetre, a számat.

Tégláimat én is előkaparom ma, a legutolsóig, ha körömszakadásig akár, mert állt már valaha a fal!

Minden sebesült kövem elkezdi előlről, küzd önmaga romjaival.

MERT

Mert mag
idősne
dobálja m
felszál
takar szer
sem sz
gönceimen
nyoma
Meghaltam
éjjel,
s mostanig
na var
nak;
hogy ami
nem k
hittem, ajá
lom-id

AJÁNLÁS

Miskám, al
nem e
meg-megleh
legzete
Meglehet,
térj eg
ha belőled
végleg
Tán visszaj
Még m
kettőtök ik
Hangon

és a valóság, a dülyfösség és a csodálkozás összefonódását.

- Az az érzésem, hogy túlbecsülnek azzal, hogyha Krúdyhoz hason litanak. Szeretnék úgy festeni, mintahogy Krúdy irt. Ez inkább ilyen adottságbeli rokonság gondolom, szóval hát nem olyasmi,hogy az ő hatása alatt festek igy, mintahogy festek. Mintahogy két em ber hasonlit egymáshoz, az orra, vagy a füle hasonló, ez valami ilyesmi.

- A kiállitott képek az útóbbi 3-4 év termése, más-más témáról szólnak, mégis összefüggenek, valahogy egy nagy optimista lapjai.

- Átmentem azon a krizisen , amelynek tünetei most a modern fes tészetben nagyon látszanak és ami sokukat odavisz, hogy absztraktok legyenek, vagy különböző izmusok szószólói legyenek. Én úgy lát- itt tam már egész fiatalon, hogy a festészeten és a müvészeten túli mélységekbe kell az embernek tisztázódni ahhoz, hogy festészetet vagy müvészetet csináljon.

és a valóság, a dülyfőszög és a csodálkozás összefonódását.

- Az az érzésem, hogy túlbecsülnek azzal, hogyha Krúdyhoz hasonlitanak. Szeretnék úgy festeni, mintahogy Krúdy irt. Az inkább ilyen adottságbeli rokonság gondolom, azóval hát nem olyasmi, hogy az ő hatása alatt festek így, mintahogy festek. Mintahogy két ember hasonlit egymáshoz, az orra, vagy a füle hasonló, ez valami ilyesmi.

- A kiállitott képek az útóbbi 3-4 év termése, más-más témáról szólnak, mégis összefüggenek, valahogy egy nagy optimista lapjai.

- Átmentem azon a krizisen, amelynek tünetei most a modern festészetben nagyon látszanak és ami sokukat odavisz, hogy absztraktok legyenek, vagy különböző iszmusok szószólói legyenek. Én úgy láttam már egész filatalon, hogy itt a festészeten és a művészeten túli mélységekbe kell az embernek tisztázódni ahhoz, hogy festészetet vagy művészetet csináljon.

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész

102

1973. XI. 16. 19,00. Ka.

Esti krónika I.

- És most é egy kiállitásról.

- A Csók Galériában, Szabó Vladimir, Munkácsy -dijas festőművész mutatkozott be a közönségének. A kiállitás megnyitóján kerestem fel a művészt.

- Szabó Vladimir képzőművészetünk Krúdy Gyulája. Művészetének belső tulajdonsága a merengés. Multon, jövőn, embereken, a mulandóságon, annak szép és fájdalmas szomoruságán. B. Tutka Magdolna művészettörténész jellemzi a festőt a kiállitás katalógusának előszavában. És nemcsak a szakember, hanem a Csók Galériába be térő, a festészet barátai is felfedezik a képek láttán, a mese

1973. XI. 16. 19.00. Ka.

Beti kronika I.

- Ha most ~~á~~ egy kiállitásról.

- A Csók Galériában, Szabó Vladimir, Munkácsy -díjas festőművész mutatkozott be a közönségének. A kiállitás megnyitóján kerestem fel a művészt.

- Szabó Vladimir képzőművészetünk Krúdy Gyulája. Művészetének belső tulajdonsága a mormagés. Multon, jövőn, embereken, a mulan dóságon, annak azép és fájdalmas szomorusságán. B. Tutka Magdolna művészettörténésen jellemzi a festőt a kiállitás katalógusának előszavában. Ha nemcsak a szakember, hanem a Csók Galériába be térő, a festőszet barátai is felfedezik a képek láttán, a mese

Jankovics Marcell

Mire tanítanak a mítoszok?

KÖTETLEN ELMÉLKEDÉS EGY ELKÉSZÜLT ÉS EGY ELKÉPZELT RAJZFILM KAPCSÁN

25–29. Részletek a János vitéz című rajzfilmből (fotó Somfai)

SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MŰVÉSZETI
MAGYAR
SZAKMÚZEUM
BUDAPEST, IX., BÚZA TÉR 1
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776
MŰVÉSZET
Budapest
1974 APR

A f
obj
mű
álta
a n
pél
kar
csa
nem
válh
hatá
ez. E
más
közö
nem
hatn
viszo

el tudja hitetni a nézővel, hogy nem ő maga, hanem a néző – a kamera szemén keresztül – lát „úgy", a hatás tökéletes. Az Easy Rider hasis-szívó hőseinek szemén keresztül nézve a mámortorzította világot, mi is elbódulunk, a Psycho-ban a gyilkos miránk nyitja az ajtót, a Domb című filmben mi kínlódunk fel lihegve a domb tetejére. A néző az érzéki csalódás következtében érzelmileg is át tudja élni a művet, nemcsak intellektuális műélvezetben részesül.

A rajzfilmben a szubjektív kamera használata nem a legszerencsésebb eszköz a néző bevonására. A hitelességet igényli, tehát naturalizmushoz vezet. És, miután a néző számára külön megterhelést jelent, hogy elfogadjon valóságosnak egy rajzolt, tehát a valóságtól elvonatkoztatott világot, sokkal több idő telik el, amíg beleéli magát egy rajzolt figura alakjába. Minél jobban „hasonlít" rá, azaz minél naturálisabb a rajzfilmhős, annál gyorsabb az átélési folyamat. Ez magyarázza a rajzfilmek pozitív hőseinek megtervezésénél adódó problémákat. Ha azt akarom, hogy a néző együtt éljen a filmmel, bármilyen keserves is a feladat, természetesen kell megfogalmaznom azt a szereplőt, akit azonosítani akarok vele. Ha így teszek, mihelyt kikerül a film közvetlen hatása alól, jogosan bírál a szerencsétlen grafikai megfogalmazásért. Ha műfajszerűen fogalmazom meg, akkor nem tud vele közösséget vállalni. Ezért hálás feladat a negatív figurák tervezése. Két legyet ütök egy csapásra: stílusosan fogalmazhatom meg őket és a néző *nem* vállal velük közösséget.

Még egy példa a rajzfilmi realizmusra. Az az utánzó készség, hogy képes vagyok egy rajzolt elefánt mozgásában az élő állat illúzióját kelteni, önmagában véve nem művészet, s egyúttal teljességgel szükségtelen. Ezt a célt egy dokumentumfilm sokkal jobban szolgálja. A rajzfilmmel szemben fellépő ilyen igény a néző részéről azt jelenti, hogy nem az elefántra kíváncsi, hanem arra, hogyan képes a művész az elefánt illúzióját megteremteni. Nem az a baj, hogy a „személyes hangot" akarja hallani, hanem ezen belül az, hogy megelégszik a művészet illúziókeltő szerepével.

Az animáció akkor igazán művészet, ha nem marad az élő-cselekményes film utánzásának szűk keretei között. Ha nem csak helyzetváltoztatást tekint mozgásnak, óriási távlatok nyílnak meg előtte. Egy kisgyermek a szemünk láttára serdül felnőtté, a szerelmesek valóban eggyé olvadnak, egy szarvas kopár agancsai virágba borulnak, az életfa istennővé,

"Macskabarátok"

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 AUG 19
VAS NÉPE

Szabó Vladimir
Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

1021

Szabó Vladimir kiállítása Kőszegen

Újabb rangos kollekció tekinthető meg a kőszegi várban. Feledy Gyula múlt héten bezárt tárlata után most a nyolcadik évtizedében járó, töretlen alkotói kedvvel dolgozó, egyéni hangú festőművész, Szabó Vladimir képei láthatók itt.

A kedden délután fél ötkor megnyílt kiállítást Szigeti Miklós, Kőszeg város Tanácsának művelődési osztályvezetője nyitotta meg. A művész munkásságát méltatandó kiemelte, hogy a lendületes, gazdagon áradó grafikáiról és festményeiről ismert alkotó olyan érzéki örömmel ruházza fel a világot, amire alig-alig találunk példát a magyar képzőművészet történetében. A fantasztikus, mindenre kiterjedő, mindent regisztráló figyelem, a nagy mesélőkedv szinte lenyűgözi a szemlélőt.

Szabó Vladimir képeit tavaly ősszel Budapesten a Műcsarnokban, az idén nyáron pedig Boglárlellén is láthatták a képzőművészet barátai. Kőszegen 34 képét állította ki a bemutató rendező Gelencsér Éva művészettörténész. A festmények az indulástól, a harmincas évektől napjainkig mutatják be a különös hangvételű művész munkásságát, töretlen ívű pályáját.

Szabó Vladimir 1905. december 5-én született Balassagyarmaton. Tanulmányait — Rudnay Gyula, Csók István, Vaszary János és Benkhardt Ágoston növendékeként — 1924 és 1930 között

A művész önarcképe 1956-ból

végezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Ezt követően nagyobb tanulmányutat tett Olaszországban és Franciaországban, közben számos kiállítást is rendezett munkáiból. Sajátos világát, hangját megtalálva mindvégig hű maradt törekvéseihez, egyéni látásmódjához.

Munkásságáért 1974-ben Érdemes Művész címet, 1980-ban Kiváló Művész címet kapott. Kétszer tüntették ki Munkácsy-díjjal.

Szabó Vladimir Kőszegen megnyílt tárlata szeptember 11-ig tekinthető meg a Jurisich-vár reneszánsz folyosóján, illetve galériáján.

Fotó: K. Z.

Lezsák ismételt — Horváth Vik

Serdülő atléták: 32 olir

Zágrábban, a Dinamó Stadionban rendezték a hét végén az 1981. évi atlétikai Európa Kupa döntőt. A magyar női válogatott, a házigazda jugoszlávokat előzte meg, nyolc csapat közül a hetedik helyen végzett.

Horváth Viktória a magyar női csapat legjobb eredményét érte el, így lett súlylökésben negyedik. Erős ellenfeleket, mint például a nyugatnémet Wilms és a lengyel Chevinska is megelőzött a Haladás atlétája.

E hét végén a serdülők országos bajnokságán folytatódott a szombathelyi kalapácsvetők idei sikersorozata. Lezsák Balázs — Németh Pál tanítványa — tavalyi győzelmét megismételve, a második helyezettet mintegy tíz méterrel verve 63,34 méterrel szerezte meg a bajnoki címet. Lezsákon kívül még három Haladás kalapácsvető is bejutott a nyolcas döntőbe. Közülük — nagy meglepetésre — Táncsics Tibor, egyéni csúcsá-

A megyei labdarúgó-bajnokságb

Négy győzelem, négy

A megyei I. osztályban vasárnap megkezdődött a „pontvadászat", a mérkőzések fele döntetlenül végződött. A három újonc közül az Építők fölényes győzelmet aratott a másik újonc, a Jánosháza ellen, akinek szurkolói nem a legsportszerűbben mutatkoztak be. A Csákánydoroszló hazai pályán gólnélküli döntetlent ért el.

Simasági Május 1. TSz SK—Kőrismenti SE 1:0 (0:0). — Simaság, 300 néző, jv: Bokányi.

LATEX Pamut—Büki KSK 1:1 (1:0). — Bük, 200 néző, jv: Kósik. — Góllövő: Polgár I. (öngól) illetve Fekete. — Sárgalap: Farkas, Zsidai (Pamut). — Pamut: ÁDÁM — Tóth, Huszár, SZAKÁLY, Németh I. — Németh L., Kiss (Farkas), Simon — Molnár, PAPAI, Zsidai. **Edző:** Szakály József. — **Bük:** STREN — HORVÁTH II., Polgár I., KISFALUDY — Nagy, Böndicz — Pócza (Polgár II.), Folyi, HORVÁTH I., Fekete, Pereznyák II. **Edző:** Udvardi József.

Nem elégedett meg az élet, a világ puszta ábrázolásával: műveivel eszméket hirdetett és tolmácsolt. Családásai ellenére is mindig újra vésőt ragadott, nem mondott le soha vállalt feladatáról: hirdetni a békét, mint az ember egyetlen lehetőségét.

Temérdek alkotása ma nagyrészt állami gyűjteményekben van. Nemcsak Csehszlovákiában és Magyarországon, hanem számtalan világhírű képtárban, szerte a világban. A losonci Nógrádi Galéria gyűjteményének mintegy 160 Szabó-kép alkotja az alapját. Ezen felül a képtár egyik fő célkitűzése az életmű teljes bemutatása, nyolc kiállítás során. E kiállítások közül volt a második a *Föld népe*. A harmadikat Losoncon a Nógrádi Galériában 1985. június 14-én nyitották, *Aratás* címmel, és Szabó Gyula festményeit mutatja be 1945-től 60-ig. Talán felfigyel rá egyszer a világ, talán felragyog egyszer teljes embersége, hite az emberben, az alkotóban és teremtőben, aki, mint ő maga, csak békében akar és tud élni.

RÉTI ZOLTÁN

Szabó Vladimír kiállításának megnyitóján

Elnézést kérek mindjárt a legelején, ha helyenként személyesebbnek tűnnek szavaim a megszokottnál. Mentségemül szolgáljon, hogy Szabó Vladimírt diákkorom óta balassagyarmati művészként tartom számon.

Lexikonokban, katalógusokban, művészéletrajzokban Szabó Vladimír neve mellett ez olvasható: „Született Balassagyarmaton, 1905. december 5-én." Hagy szóljak először a művész édesapjáról, az idősebb Szabó Vladimírról, aki Kassán született, Budapesten, a régi Mintarajziskolában, *Székely Bertalan* növendéke volt, rajztanári oklevelet szerzett, de mellette megszerezte a tornatanári diplomát is. Veszprémbe került helyettes tanárnak, itt megnősült. 1900-ban, amikor a balassagyarmati gimnázium létesült, az igazgatóval – *dr. Sárffy Aladár*ral – egyidőben, elsőként nevezték ki a gimnáziumhoz rendes tanárnak. Századunk első két évtizedében Szabó Vladimír gimnáziumi tanár igen jelentős személyisége volt városunknak, aki sokirányú érdeklődésével, sokoldalú képzettségével jelentősen befolyásolta a gimnázium és a város kulturális életét. Az iskolában szabadkézi rajzot, művészettörténetet, ún. rajzoló geometriát, valamint matematikát tanított. Társadalmi működésként a Nógrád megyei múzeum iparművészeti szertárának őre, a vármegyei kaszinó könyvtárosa és több szaklap cikkírója, sőt a balassagyarmati munkásgimnázium egyik szervezője és tanára is volt. Szabó Vladimír első mestere tehát a balassagyarmati gimnázium rajztanára, édesapja volt 1922-ig, a művész 16 éves koráig. Ekkor ugyanis a család Budapestre költözött, mert az apa betegsége miatt – 58 éves korában – nyugdíjaztatását kérte.

A megnyitón elhangzott szöveg változata. (Balassagyarmat, Palóc Múzeum, 1985. jún. 28.)

Szabó Vladimír 1924-ben érettségizett, egy nyári előkészítő tanfolyam után felvették a képzőművészeti főiskolára, s tehetsége révén a legnagyobb mesterek – *Rudnay Gyula, Vaszary János, Csók István, Benkhardt Ágoston* – növendéke lehetett. Az ekkor készült portré- és akttanulmányai közül a későbbi hallgatók okulására több rajzát, festményét – más tehetséges, régebben végzett hallgatók munkáival együtt – felrakták a főiskola lépcsőházának falára, melyek a háború alatt nagyrészt eltűntek. Főiskolás koromban számomra ezek a tanulmányok igen nagy élményt jelentettek, mert Szabó Vladimír pályafutása a gyarmati gimnáziumban és a felnőttek társaságában beszédtéma volt. Megilletődve álltam annak munkái előtt, akiről már kisgimnazista koromban sokat hallottam.

Szabó Vladimír kiállításairól és díjairól részletesebben nem szólnék, mert azok több munkában, könyvben, tanulmányban olvashatók *(Supka Magdolna:* Szabó Vladimír, Budapest, 1974. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, *Frank János:* Szabó Vladimír: Budapest, 1976. Corvina Könyvkiadó). Csak néhány adatot említek. 1930–34-ig római ösztöndíjas, 1934-ben kiállít Rómában és megtörténik az első hazai nagy bemutatkozás Budapesten, a Nemzeti Szalonban. Ettől kezdve számtalan kiállításán láthatja képeit mind a hazai, mind a külföldi közönség, itthon és határainkon túl. 1959–61-ig Párizsban él és alkot. 1973-ban Balassagyarmaton is volt kiállítása a régi Horváth Endre Galériában, 1980-ban a Budapesti Műcsarnok megrendezi nagy, gyűjteményes kiállítását, 1982-ben a Vigadó Galériája mutatja be rajzait, rézkarcait.

Munkásságát több jelentős díj és kitüntetés kíséri. A tv portréfilmet készített róla. Munkásságát itthon, s külföldön elismerik. A külföldön élő kortárs, *Szalay Lajos* mondta, hogy Memling óta nem született ilyen nagy művész, mint Szabó Vladimír és vallotta, hogy a rajzolás szépségét Szabó Vladimírtól tanulta és őt mesterének tartja. *Supka Magdolna* szerint Szabó Vladimír képzőművészetünk Krúdy Gyulája, *Tasnády Attila* Bartók és Kodály zenéjét érzi képeiből áradni. *Szabó György* ezt írja: „E művészetben így a humán kondíció drámája és furcsa szépsége villan meg, József Attila töredékét kölcsönvéve, az *én ámulok, hogy elmúlok* mesteri fokon megfogalmazott összetettsége. A lázadok, és sírok, és nevetek embersége, mely minden romolhatatlan művészet sajátja".

Szabó Vladimír tréfásan szokta mondani, hogy semmi mást nem csinál, csak figyeli és csodálja az életet, csak „ámul és bámul". Valóban. Ez az állandó figyelés (önarcképszerű figurák) a burjánzó és a pusztuló bokrok, a virágzó és a hervadó virágok, az ég felé szökkenő és a korhadó fák, a pompás pogány női testek és az elmúlás felé közeledő szánalmas öregek megejtően együttérző ábrázolása Szabó Vladimír képein már több, mint valóság. Úgy érzem, itt a látott világon túl szimbólumokról, sőt szimbólumrendszerről van szó, ami egy hosszú, töprengő-szemlélő élet folyamán megérlelődött művészet, bölcsesség gyümölcse.

Ez a most megnyíló kiállítás nem életműtárlat. Érdekesebb és értékesebb annál, legalábbis a mi számunkra. Ugyanis egy-két képet leszámítva, az összes kép az utóbbi négy-öt évben készült. Az élet sokszínűségét láthatjuk itt, fölényes tudással és nagyon egyszerű eszközökkel ábrázolva. A külön érdekesség, hogy bizonyos

témák, melyeket fiatalabb korában megfestett, vagy megrajzolt, most megint megjelentek.

A *Fürdőzők Szent Györggyel* képet a *Megújító csodaforrás* címmel ismerem. Itt csodálhatjuk az alakok, a fák, a víz megoldását részleteiben külön-külön is. De – azt hiszem – a képnek nem ez a lényege. Hanem az, hogy ezen a festményen megvalósul az emberiség örök vágya, a megfiatalodás, a nagy csoda, mely a szemünk előtt játszódik. Tekintetünket a kép jobb sarkára szögezzük, látjuk a magukkal szinte tehetetlen időseket, átéljük a hintóból kiszálló öregek igyekezetét, hogy mielőbb elérhessék a csodatévő életvizet, melyben megfiatalodva kilépnek a másik partra és körültáncolják, ficánkolják a hatalmas, öreg fát.

Megrendítő a *Szabadban* című képen látható öreg (mi tudjuk, hogy a festő) ábrázolása, aki felért már a dombtetőre, s feje fölött nincs más, csak a magas ég. Vagy a *Forrás*, ahol az öreg pár egyike (természetesen a nő) igyekszik a forrás friss vizével enyhíteni társának szomját. A *Koldus vacsorája*, mely gyönyörű háttér előtt öreg, fáradt, rossz lábú koldust ábrázol, akit szintén az asszonyok kínálnak meleg, életet frissítő étellel.

A Zsuzsannák, a műtermek alkalmat adnak a fiatal és öreg testek ábrázolására, de a fiatalság-öregség örök problémáinak kutatására is.

Szabó Vladimír egy hozzám írott levelében ezt olvashatjuk: „... Kedves helyem volt a Kisliget és az Ipoly-part. Emlékezetesek a húsvét szombati *Feltámadás*-ünnepélyek; 1919-ben a csehek kiverése Gyarmatról, melyben sok diák is részt vett és el is estek néhányan a kiválóak közül. – Emlékem persze rengeteg van, de annyira magánjellegűek, hogy legfeljebb a festészetemben jutnak kifejezésre átalakult formában".

Tehát az ifjúkori emlékek, a gyarmati fiatalok és öregek, az Ipoly-parti és a ligeti fák, a kanyargós Ipoly és a Börzsöny, a szűgyi, patvarci, csesztvei dombok, a gyarmati pincék, az Ipoly menti nagy áradások káprázatos látványa, a körmenetek és a vásárok tarkasága, a gyarmati gimnáziumi órák légköre, valamint a nagy megrendülés, a fiatal diáktársak tragikus halála, mind benne vannak az életműben. Szabó Vladimír és *Szabó Lőrinc* magukban hordozták a gyermekkori benyomásokat, melyek viszonyukat a világhoz befolyásolták és motiválták.

Szabó Vladimír művészetének gyökerei itt vannak az Ipoly mellett, Balassagyarmaton, Nógrád megyében.

Hogy is írta Szabó Lőrinc? „... Nekem a / folyó tetszett legjobban, az Ipoly." S odább: „A jelen? Nincs. Csak az Van, ami Volt, / csak amit megjegyeztél. Az Ipolyt, / azt ma is látod!..."

1905 és 1985 között 80 év telt el. A művész, városunk szülötte, hazatért, s megajándékozott bennünket egy kiállítással, művészetének legfrissebb terméseivel. Köszönjük.

egy háztartásban élt, hanem odaadóan ápolta is, amikor két évvel halála előtt már ágyban fekvő beteg lett. Szabó megpróbálta általánosítani anyja tulajdonságait, s tudatosította, hogy az asszonyok a társadalom, az emberi nem tartóoszlopai, a megtartó erő, az élet biztosítéka. Ebből a szempontból az ő kapcsolata anyjával nemcsak egyszerűen a fiúi ragaszkodás és tisztelet – hiszen ez mindenkire nézve kötelező. Hanem egy – a művekben kifejezett – világszemlélet alapja. Szabó, mint következetes békeharcos, sorsunk zálogát az anyák kezében látja. Az anyák szülnek és temetnek, beteget ápolnak és kenyeret dagasztanak, háború idején elbúcsúznak fiaiktól, ápolják a sebesülteket, morális támaszai a férfiaknak, s az új generáció letéteményesei. Bíznak benne, hogy gyermekeiket egy – atomkorban is – békés világra szülik, mint ezt az *Emberek vigyázzatok!* atomkori madonnája hirdeti.

Összemberi problémákat feszeget az *Emberek a hegyen* tizenkét lapja. Az ember a hegyen messzebbre lát, mint a többiek. Ember a hegyen a tűz megtalálója, az első művész, aki még a barlang falára dolgozta rá állatfiguráit. Ember a hegyen minden próféta, minden új eszme hirdetője, akinek a maga korában leggyakrabban értetlenség, elutasítás, kereszthalál a bére. S az ember, aki „megkoszorúzza a napot", aki kozmikus méretű tettekre képes, tehetetlen a halállal szemben, alá kell vetnie magát a természet törvényeinek. Egyes emberek hajtják bele a népek tömegeit a háborúk értelmetlen pusztításába, de egyes embereket nevelhet a harmonikus család új prófétákká a maguk helyén, akik mindennapi munkájukkal gyarapítják a társadalmat, építik a békés továbbélés alapjait.

A Nógrádi Sándor Múzeumban töredékesen bemutatott fametszetsorozatok után Szabó Gyula még további sorozatokat hozott létre, amelyek egy későbbi kiállítás anyagát fogják képezni. Ezekben is az említett gondolatok fejeződnek ki, változó intenzitással, új és új grafikai formanyelven. Az élet teljességét tükröző a *Forradalom – élet* című sorozat tizenkét lapja. Az anyák, asszonyok szerepéhez tér vissza a *Forradalom – szerelem* lapjain. A *Forradalom – forradalmak* az ember szabadságvágyának történelmét tekinti át Dózsától a nagy októberi szocialista forradalomig. Mindezek nagyméretű, színes alányomású grafikák, ugyanúgy, mint a *Besztercebánya II.* című sorozat lapjai. S újra az élet minden mozzanata és közép-európai történelmünk utolsó ötven éve jelentkezik az *Ecce Vita* sorozat 23 lapján, immár modernebb megfogalmazásban. S végül, a meditatív *Csontfigurák* és a szenvedélyes *Kozmosz és Forma* után, mint élete utolsó alkotása *És mégis élni kell*, s *Az élet oltára* című sorozatok, szinte szimbólumként: Szabó Gyula egy évvel halála előtt még egyszer, utoljára, oltárt állított az anyai szeretetnek, az anyáknak, akik szülnek és temetnek *(Az élet oltára)*. S bemutatta, hogy a legsarkítottabb helyzetekben is élni kell, továbbélni, nem szabad feladni a harcot a szebb, emberhez méltóbb, teljesebb életért. Szabó hű maradt egész életében követett elveihez, az élet, a béke eszméjéhez. Régi elképzelését, hogy fába metszi a halál himnuszát *Ecce Mors* címmel, lehetetlen volt megalkotnia. Az ember, aki egész életében a békéért, az élet igenléséért küzd, nem „alkothat" halált. Utolsó leheletéig az életet kell megénekelnie, mert csak ez méltó hozzá.

Szabó Gyula madáchi teljességgel látta az életet. Műveivel átfogta az emberi életet teljes mélységében és magasságában. Látta és láttatta az emberiség hibáit, tévedéseit, s megpróbált ezek felmutatásával hatni rá.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 27
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Szabó Vladimir
1021

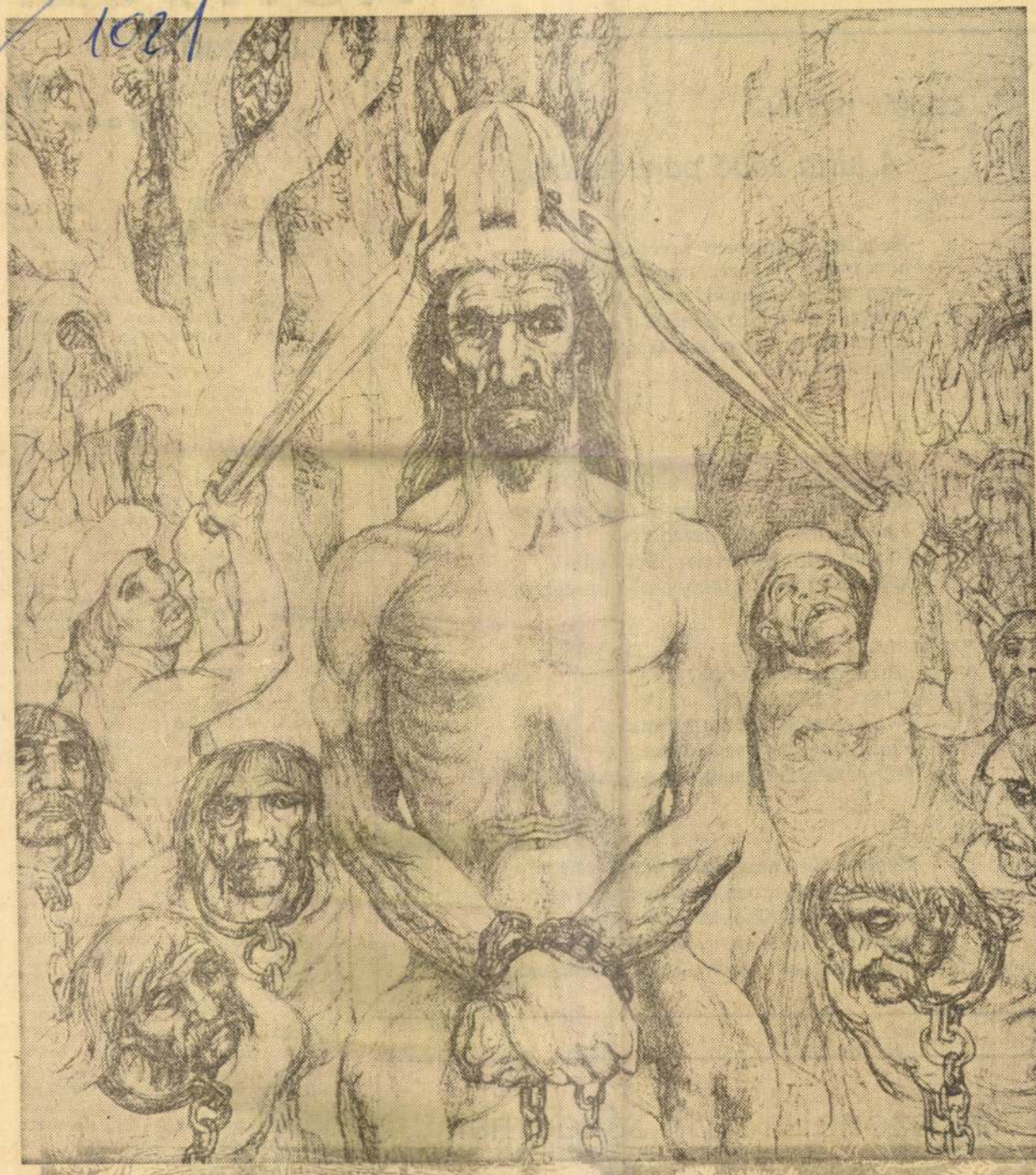

Szabó Vladimir: Dózsa

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

CSUKÁS ISTVÁN:

A lusta költő panaszaiból

Nem tudok dolgozni, mert süt a nap,
nem tudok dolgozni, mert fúj a szél,
nem tudok dolgozni, mert esik az eső,
nem tudok dolgozni, mert a nap se
süt, a szél se fúj, az eső se esik.
Micsoda világ!

*

Csak nézem sárga irigységgel
a pályatársak ömlő verseit,
mennyi friss érzés, kép, jóslat, szerelem,
s persze díj, és vállveregetés;
én meg mire báván papírért nyúlok,
már más a kéz is, mely vállat vereget.

*

„A vágy, a vér, a bűn!
A füst, a víz, a szél."
— Húszévesen eddig jutottam,
s folytatni azóta se tudtam.
Már sejtem: e témából megbuktam.

*

Megverselhetném ezt is, azt is, ami jó,
meg ami rossz, van erre-arra elég szó,
de csak feszülök, mint az órarugó
Paszternák versében, bár azzal ellentétesen,
persze közben alszom, kelek, iszom, eszem.

Köszönet Török Sándornak

Tavaly nyáron Sziglígeten napokig szomszédos asztalnál ültünk minden étkezéskor. A bemutatkozási és köszöngetési szertartásokat leszámítva egyetlen szót se váltottunk. Nem akartam megszólítani: egy mítosz ősforrásával van és mese, hanem van ember és van idő is. Ebbe a gilikotiba belenézve azt látom, hogy Török Sándor, a „felnőtt-író" ezzel a felismeréssel birkózik minden munkájában. Azt hiszem, ő a modern magyar

gom idején — Illés Endre vakuvillanású, feszült jelzőkapcsolatára. A bizonytalan, de törekvő fiatalember külső becsapódásoknak kitett, sérülékeny lelki bolygóvilágát számomra azóta is ezek az összeérintett ellentét-pólusok világítják be a legszemlélhetőbben. Hogy pedig egy műalkotás különböző befogadóiban egyenlő erejű és mélységű, mégis másmás katarzist kelthet, ezt a „Három iddogáló" című festmény ugyancsak tőle kölcsönzött értelmezésével szoktam bizonygatni, többnyire tetszést arató példázatossággal.

Életműsorozata legújabb darabjában nem találom egyik saját „kiharapású" Illés-idézetemet sem. Magyar tárgyú esszéiből származhattak. Ilyeneket *nem* tartalmaz a friss — új és régi írásait közreadó — kötet, a *Két oroszlán között*, amelyben külföldi alkotókat idéz, idegen városok életére nyit ablakot Illés Endre. Az ingoványos esszéíró-utakon mögötte lábalónak ugyancsak van mire ügyelnie, ahogy tolvaj állhatatossággal a nyomába szegődik.

●

Ha jól követi, sok mindent el is leshet tőle. Megsejtheti a biztonságos, a kitűzött irányától eltéríthetetlen gondolatmenet titkát. Példáján jobban megértheti a görnyesztően nehéz műfaj — korántsem rituális, sematikus, vagy kispekulált — kötelmeit. Hanem szabályait, amelyek az irodalmi tárgy közegellenállása szerint alakulnak. És az írót állandóan egyedi választásokra, döntésekre késztetik. Érdemes hát hegyezni fülünket, már az elején. Észlelni a fokozatokat, az árnyalatokat. Megjegyezhetni az író figyelemborzoló indításait. Valahonnét a blickfangokon túlról erednek. Szolidan őrzik is ezzel távoli rokonságukat. Mégis: *fontosabb* nehézkedésűek. És milyen változatosak! Más indítja a rövid lélegzetű írójellemzést. Megint más dukál, ha a szerző csak *első* iramodását jelzi az intrádával és azt, hogy a

ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

1021

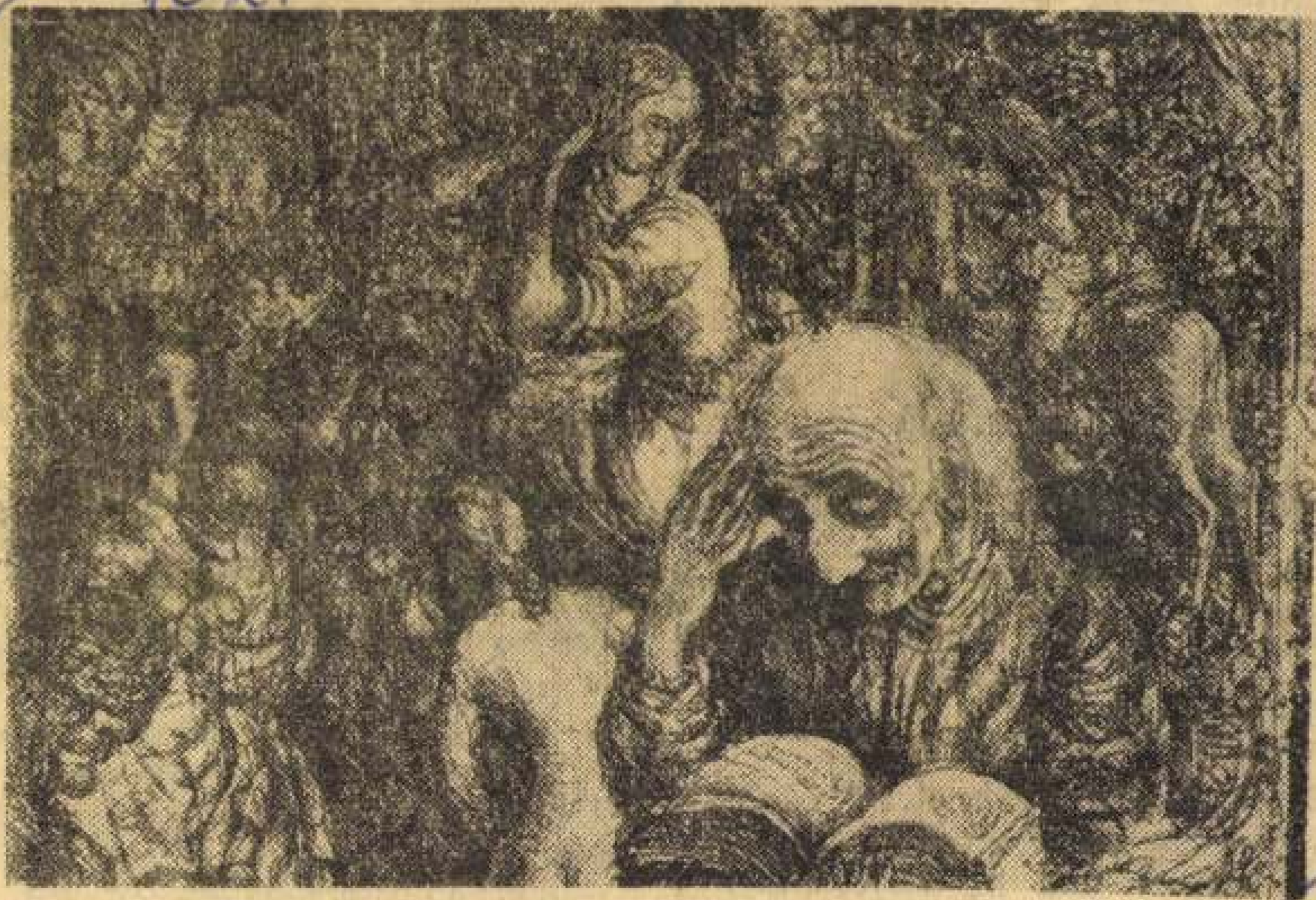

Szabó Vladimir: A gyűjtő (részlet)

1973 ÁPR 14

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

...ait a hét más és m...
...jtötte maga köré, s...
...esen, élénken, az e...
...ső határához közele...
...latos elmeéllel, sze...
..., emlékezőtehetségge...
...- és köziróniával" –
...zzem — társalgot...
...üttlétünkkor az egyko...
...llégium tagjait kellett f...
...nk néhány csoportképe...
...emének fáradékonysága...
...kalmatlan neonvilágítá...
...ttük félre a kedvtelve művelt
...unkát. Mert csodálatos bizton-
...iggal és örömmel ismerte fel az
...lakokat, s nevezte meg őket, ke-
...esztnevükre s nevük írásmódjára
...s pontosan emlékezve.

Nemzedékének utolsó nagy kép-
...viselője távozott vele. Most már
...csak emléke van itt közöttünk.
Művei, köztük néhány olyan is,
amelynek csak részleteit tette
közzé. Néhány hangszalag, ame-
...lyeken csak hosszú erőltetés után

...Hanem azo-
kat a vázlatokat, amelyek a nyug-
talan és tevékeny alkotót állítják
elénk. Aki soha nem tudott meg-
békélni önmagával. Aki azért
mondja, hogy meg kell ölni a
modern művészetet, mert más-
különben nem lehet új modern
művészetet teremteni. Szemében
aligha van súlyosabb vétség, mint
amikor a festő megadja magát a
képnek: „Félretehetünk egy ké-
pet, és mondhatjuk, hogy többé
nem nyúlunk hozzá. De a VÉGE
szót sohasem írhatjuk rá."

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Szabó Vladimir grafikus-

1972 JUL 29

művész

— Szabó Vladimir kiállítása. A Horváth Endre Galériában, Balassagyarmaton augusztus 13-án délelőtt nyílik Szabó Vladimir grafikusművész kiállítása. A kiállítást Farkas András festőművész nyitja meg.

1611

Tóth László

születésnap

Valami csodára vártam, amit apró búza [illegible] az utamra. Én majd fölcsipegetem, és megelégedetten a fák pikkelyes ölébe repülök.

Valami tavaszra vártam, amikor csipkésszélű zöld nap robban ki a háttal egymásnak támaszkodó házakból. Én majd meglocsolom a kirakatok virágait, megcsodálom a parkban a kizöldült padokat.

Valami csodára vártam, és a tornácon elindult velem a gyalogszék. Amikor fölébredtem a kábulatból, két villanyoszlop között lógtam: se itt, se ott.

Valami tavaszra vártam, amikor én is igényt tarthatok a madarak talpára. Valami tavaszra vártam, és most is csak a kettős évszak jött el: a zavartan tollászkodó, fészket hagyó. De most már tizenkilenc körmöm zöldült ki, és húsomban tizenkilenc rügyet bontott a fájdalom.

szédülő szobor

tört üveg
mögül fények
hunyorognak

a nap
beledől
kéményekbe
vérző késeibe

a fák alatt

ülni
tűrni
hogy levélpikkelyes testünkön
verebek költsenek és titokban
átnyúlni
a túlsó partra

kézenállva

csonkalábú istenfia
kézenállva kéreget

kézenállva rugdossa a –
rugdossa a kék eget

Hincz Gyula: Kompozíció XVII, színes rézkarc, 1967

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

IRODALMI SZEMLE

1968 — 9.

/ 1021 Szabó Vladimír

hármunk hajnala

Megszólalt a kakas.

Hasadt vitorlákkal
hajónk
megtért csavargó éjszakák
vizéről.

Hármunk hajnala ez.

Szegett szárnyú napok
rostokolnak
a part fövenyén.

válasz nélkül

Mi már csak fáradtak
s fáradtabbak leszünk
bárgyú ünnepek terhét
hordozzuk hétköznap is
kőkemény napjainkat
az esték sem oldják
senki sem válaszol:
velünk vagy ellenünk
mi már csak fáradtak
s fáradtabbak leszünk.

• • •

Ülünk a magunk ásta vermek mélyén,
és halottainkkal barátkozunk.

Lomha szárnyakkal
fészkelődik bennünk
az értelem,
de elcsendesedik,
megtörik
szívünk csapásai alatt.

Ülünk a magunk ásta vermek mélyén,
és halottainkkal barátkozunk.

Félelmünk falakra írt nevét
elmázolta a permeteg eső,
félelmünk arca
füstként lebeg felettünk,
kettétört kardjainkon
csak szégyenünk rozsdásodik.

Ülünk a magunk ásta vermek mélyén,
és halottainknak szónoklunk feltámadásról.

Mikola Anikó

Szabó Vladimír: Táncolók, rézkarc, 1967

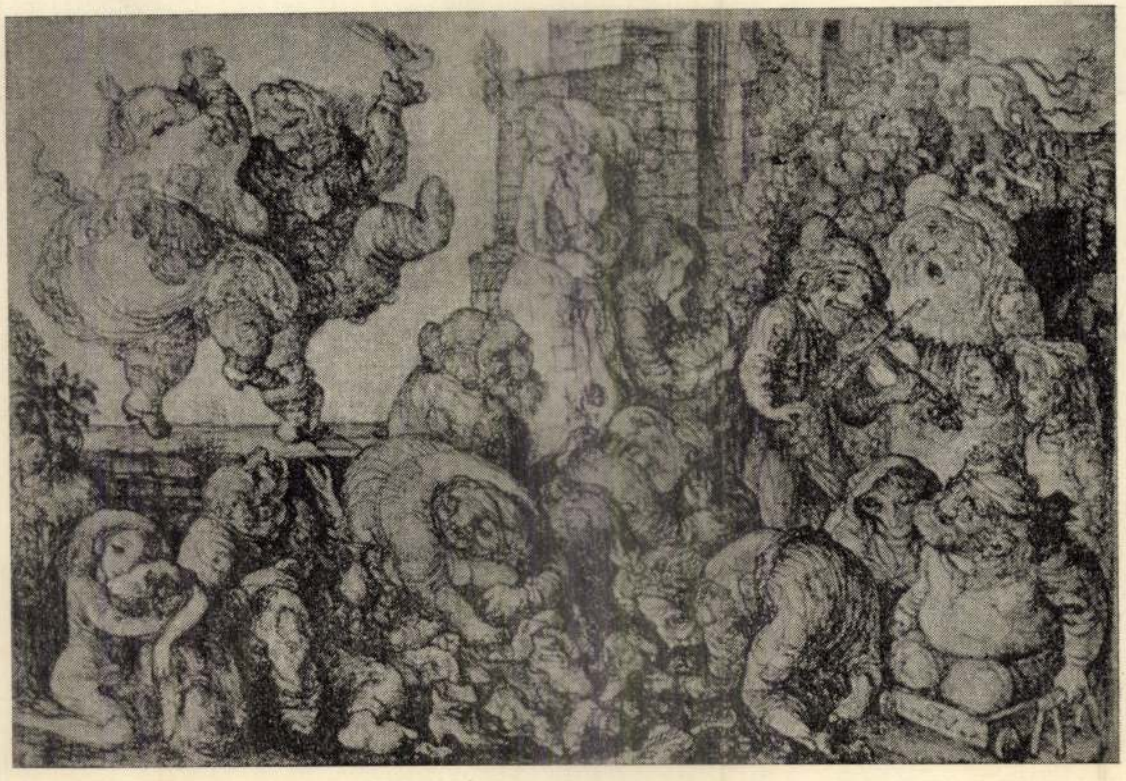

/

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szabó Vladimir

NÉPSZAVA

1963 ÁPR -7.

3

MEGNYÍLT »A VÁRKERÜLET A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN« CÍMŰ KIÁLLÍTÁS

1021

A Hazafias Népfront I. kerületi bizottságának Szilágyi Dezső téri székházában szombaton megnyílt »A várkerület a képzőművészetben« című kiállítás. Az I. kerületi tanács és a budapesti Történeti Múzeum ez év januárjában pályázatot hirdetett képzőművészeti alkotásokra, amelyek a várkerülettel foglalkoznak; 88 művésztől 222 műalkotás érkezett. A 3000 forintos első díjat Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész Krisztina tér című képe, a 2000 forintos második díjat Brezsnay József Munkácsy-díjas festőművész Út a Várhoz című alkotása, az 1000 forintos harmadik díjat pedig Szentgyörgyi Kornél Kossuth-díjas festőművész Várrészlet című műve nyerte.

ként
gendá
ahhoz
egym
gyárt
kébe
gazdasági
nöke. — A dolgok olyan fordulatot vettek, hogy felajánlhatjuk Adenauernek: *vásároljon tőlünk*

ayos
okat
egybehangoló állandó bizottsága Moszkvában ülésezik. Prágában befejezte munkáját a KGST villa-
állandó bi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csongrád megyei Hírlap

1969 MÁJ 16

Szabó Vladimir kiállítása

1021

Ma délután 6 órakor nyílik meg Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész kiállítása Szegeden, a Képcsarnok Kárász utcai kiállító helyiségében. Megnyitó beszédet mond Szelesi Zoltán művészettörténész.

PÉNTEK,
1969. MÁJUS 16.

Szabó Vladimir

ségét. Megállapították, hogy az önkéntes tűzoltók lelki-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP

1979 ÁPR 21

Szabó Vladimír
grafikusművész

10 21

Legendás rajztudás, és...

Szabó Vladimír grafikái

A kétévenként visszatérő biennálék, a tavaszi hónapokban látható Rajzok a legismertebb és a legnagyobb kiállítások, amelyek a miskolci közönségnek a grafika művészeit bemutatják. De ezeken kívül is ritkán múlik úgy el hónap, hogy a város valamelyik kiállítótermében ne lenne grafikai kiállítás: a műfaj régen itthon van Miskolcon. Pontosabban: ismerjük az itt élő grafikusok munkásságát, és sok éve ismerkedik a közönség az egyes kiállításokon vendégszereplő művészek gondolataival, formakincsével. Talán még értjük is a „moderneket", de mindenesetre megszoktuk a képeiket.

✱ *A gyűjtő.*

A József Attila Klubkönyvtár bemutatótermében május 19-ig látható kiállítás nem illeszkedik bele ebbe a sorba: *Szabó Vladimír* grafikáit csak az ismeri, akit a műfaj valóban őszintén érdekel, és valamennyi magyar képviselőjét számon tartja. A róla szóló szakirodalom is azonnal megemlíti, hogy az 1905-ben született, az idős generációhoz tartozó művész viszonylag ritkán áll közönség elé, ám ha — mint a miskolci felkérésre is — vállal kiállítást, akkor még részletében is mérhetetlen gazdag életmű tárul az érdeklődő elé.

Az 1960 óta kiállító művész erre a tárlatra az elmúlt harminc év anyagából válogatott: a negyvenes években készült rézkarcokon, az elmúlt három-négy esztendő ceruzarajzain figyelhetjük: mire képes a pártatlanul gazdag fantázia, és — *Frank János* szavait idézve — a „... *boszorkányos, már-már artista fokú rajzkészség.*" De, hogy továbbra is a szakértő lényeglátó véleményénél maradjunk: „*legendás rajztudása mellett szinte egyedülálló kompoziciós képessége*", és a képek csak Szabó Vladimírre jellemző sajátos megjelenítő erejének (a többi között) az a titka, hogy „*a részleteknek ugyanolyan a jelentőségük, mint az egésznek*".

A vonal művészei között Szabó Vladimír a vonal mívességének művésze. Nem egyszerűsíti le a végsőkig, hanem szinte a végletekig fokozza, gazdagítja mondandóját; sokalakos kompozícióin minden árnyalat egyedül áll és az egészet erősíti. Így van aztán, hogy az ember minden kép előtt hosszú időt tölt el; a ma már ismeretlen világot ábrázoló rézkarcok (például a Komédiások) az elmúlt időkkel, a fűt, fát, állatot, virágot mutató művek a természet mérhetetlen gazdagságával ajándékoznak meg bennünket. A kiállítás a festő Szabó Vladimír képeinek (festményei ismertebbek) tisztelőit is nem mindennapi élményhez juttatja.

M—

✱ *Komédiások. (Részlet.)* (Fejér Ernő felv.)

tésének 109. évfordulója alkalmából tegnap koszorúzási ün-t, a Lenin Kohászati Művek előtti téren álló Lenin-szobor-r dolgozóinak százaitól körülvett szobor talapzatán az kolc városi Bizottságainak képviselői, majd a két nagyüzem, a Diósgyőri Gépgyár vezetői helyezték el a megemlékezés

Vezetőségválasztó küldöttértekezlet

Vezetőségválasztó KISZ-küldöttértekezletet tartottak a Miskolci Építőipari Vállalatnál. A 60 küldött *Szabó Katalin* KISZ-titkár beszámolója alapján megvitatta az 1978-ban végzett munkát. Felszólalt a vitában *Németh Zoltán*, a KISZ miskolci Szolgáltatóipari Bizottságának titkára is. A vállalat párttagjainak üdvözletét *Máté József*, a pártvezetőség titkára tolmácsolta a küldöttértekezletnek. Méltatta a fiatalok munkájának szerepét a vállalat fejlődésében, s szólt arról, milyen előnyei vannak annak, hogy a MIÉP-nél négy KISZ-alapszervezetben végezhetik politikai munkájukat az ifjúkommunisták. Kérte a fiatalokat: még aktívabban segítsék a vállalati célkitűzések, feladatok maradéktalan megvalósítását.

A vita lezárása után a küldöttek megválasztották a kilenctagú új KISZ-bizottságot. Annak titkára ismét *Szabó Katalin* lett.

Kiváló propagandisták kitüntetése

Lenin születésének 109. évfordulója alkalmából tegnap az MSZMP Központi Bizottságának székházában kitüntetésekben részesültek *Bánkuti József* alezredes, az 1. számú határőr kerület politikai osztályának vezetője és *Mózes Tibor*, a Kossuth Könyvkiadó belső ellenőrzési csoportjának vezetője.

Tizennyolcan a Munka Érdemrend ezüst, négyen pedig bronz fokozatát kapták. A Központi Bizottság 123 propagandistát Lenin emlékplakettel jutalmazott.

Az ünnepséget követően az MSZMP Központi Bizottsága fogadást adott a résztvevők tiszteletére.

Lenin születésének 109. évfordulója alkalmából tegnap az MSZMP Központi Bizottságának titkárai, a központi pártintézmények vezetői — *Győri Imre*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára nyitotta meg. *Benke Valéria*, a Politikai Bizottság tagja, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának elnöke mondott ünnepi beszédet, majd átadta az állami kitüntetéseket és a Központi Bizottság emlékplakettjeit. A Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetésben részesült *Bánkuti József* alezredes, az 1. számú határőr kerület politikai osztályának vezetője és *Mózes Tibor*, a Kossuth Könyvkiadó belső ellenőrzési csoportjának vezetője.

Tizennyolcan a Munka Érdemrend ezüst, négyen pedig bronz fokozatát kapták. A Központi Bizottság 123 propagandistát Lenin emlékplakettel jutalmazott.

Az ünnepséget követően az MSZMP Központi Bizottsága fogadást adott a résztvevők tiszteletére.

Felhős idő, széllel

Változóan felhős idő, később eső is lehet. Mérsékelt, változó irányú déli, délnyugati szél mellett a legmagasabb nappali hőmérséklet 12—17 fok között alakul.

Nemcsak villanyt szerelnek

Az ÉMÁSZ miskolci, III. kerületi kirendeltségén Kun Béla nevével szocialista villanyszerelő brigád dolgozik

Botrányos ítélet Düsseldorfban

A majdaneki haláltábor gyilkosait felmentették

Majdanek neve bekerült a történelembe, a história a legszégyenletesebb fejezetének

bíróságán, amely csütörtökön cinikus közönnyel hirdetett határozatot. Igen, határozatot és nem ítéletet. Úgy lön-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Napló (Veszprém)

Megmentett festmények

Két éve lesz, hogy szóban és írásban megindult a hadakozás a várpalota eszpresszóban pusztulásnak kitett festményekért. Először a beázástól, később a kályha közelétől féltettük Szabó Vladimir alkotásait. „Felfüstölt csataképek" című írásunkban annak idején mi is a képek sürgős megmentésének fontosságát hangoztattuk.

A rájuk csapódó kávégőz, kályha- és cigarettafüst elől végre eltűntek a nagyméretű kompozíciók: a porfogó szerepet átadták a falaknak, amelyek így most már gyakrabban átfesthetők. Rendeltetésének így felel meg jobban a vendéglátó helyiség, tisztasága is fenntarthatóbb. A festmények méltó otthona a régi vár lesz, amelyet egykori vitézeivel és népével együtt ábrázolnak.

(cs.j)

ni. Intézkedésünk előtt fel-
mértük : fogyasztói befize-
téseket és egy évre vissza-
menőleg megvizsgáltuk, hogy
mely napokon a legkevesebb
a díjbefizetés. A szombati
napokon, amikor is egy év
alatt naponta átlagosan 18
befizetés történt. A felmérés
lapján úgy találtuk, hogy
szombati nap a legalkal-
masabb a szabadnap kiadásá-
ra, mert ekkor a legkisebb a
forgalom. Ezért jelöltük ki a
város hé. szombatját a pénz-
szedő ügyeletes részére

gyasz
tattu
ügye
kaid
fogy
bizo
kare
8—1
tök
pén
pár
11
ügy
zet

galtató
Üzletigazgatóság Üzemve-
zetőség Veszprém

(A szerk. megjegyzése: Nem vontuk, s jelenleg sem vonjuk kétségbe az Északdunántúli Áramszolgáltató Vállalat jóhiszeműségét, amikor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 DEC 9

Népszabadság

Szabó Vladimir

SZABÓ VLADIMIR: PIACON (RÉSZLET)

1021

ttasok száma. (Tavaly már 845 milli
olt.) Ennek alapján — némi rosszmá
úsággal — azt írhatnánk, hogy a pest
illamoson a zsúfoltságon kívül egyé
em sok változott. Persze az igazsá
gészen más: a budapesti villamos min
járművek teljesítményét, mind pedi
kocsik és a pálya korszerűségét te
tintve sokat fejlődött. Még akkor is íg
an ez, ha az utazási sebesség a leg
öbb helyütt az utóbbi években a köz
ti forgalom növekedésének hatására
sökken. (De még mindig nem olyan
elentékeny mértékben, mint az autó-
uszé.)

Ennek tulajdonítható, hogy a villa-
os népszerűsége nem csökken: noha
lkészült a metró első szakasza és az
utóbuszhálózat hossza jelenleg már
áromszor akkora, mint a villamosé,
égis, az évi másfél milliárd utasnak
öbb mint a fele villamoson utazik.
logy szeretik-e a pestiek a villamost,
zt szinte kérdezni is felesleges. Hiszen,
mlékezzünk csak, milyen nagy felhá-
orodás kerekedett, amikor kimondták
Rákóczi úti vonalra az ítéletet. Akkor
– a közlekedési szakembereket nem
zámítva — szinte mindenki a villamos
édelmében emelt szót. Pedig ugyan-
zok az emberek — nem mint a köz-
leti vita részvevői, hanem mint utasok
– hányszor, de hányszor szidták és
zidják ma is a villamost. És újabban
ár nemcsak azért, mert „ritkán jár
s zsúfolt".

Építik, építik

Hanem még miért? A legújabb „vád-
ont" néhány évvel ezelőtt a főváros
ivatalos fórumain is megfogalmazó-
ott: a villamosnak az a legnagyobb

A feladat világos volt a szakemberek előtt: mivel a villamos csak akkor maradhat életképes, ha nem zavarja a motorizációs fejlődést, viszont az elkopott síneket időről időre ki kell cserélni, szükség van egy új — rendkívül kevés időt igénylő — vágányfelújítási technológiára. Az úgynevezett nyitott pályák rekonstrukciójához — akárcsak a vasút — a BKV is korszerű gépsort használ, itt nem jelent gondot ez a munka. Viszont a burkolt vágányok, amelyeken a villamosokon kívül az autók is haladnak, mind gyakrabban mennek tönkre, mert a robogó autók gumijai „kiszippantják" a szigetelőanyagot a sín és az aszfalt közül. A hézagba ezután könnyen befolyik a víz, s így az első fagy hatására a burkolat tönkremegy, a sín megsüllyed. S ami a legfontosabb: mind a villamos, mind pedig a sínre hajtó gépjármű veszélybe kerül az ilyen hepehupás vágányon.

Az újdonság — amelyre korábban utaltunk — egyrészt megszünteti a közlekedésbiztonságot fenyegető veszélyeket, másrészt egyszer és mindenkorra kiküszöböli a vágánycserék alkalmával az útbontásokat. Tulajdonképpen pofon-

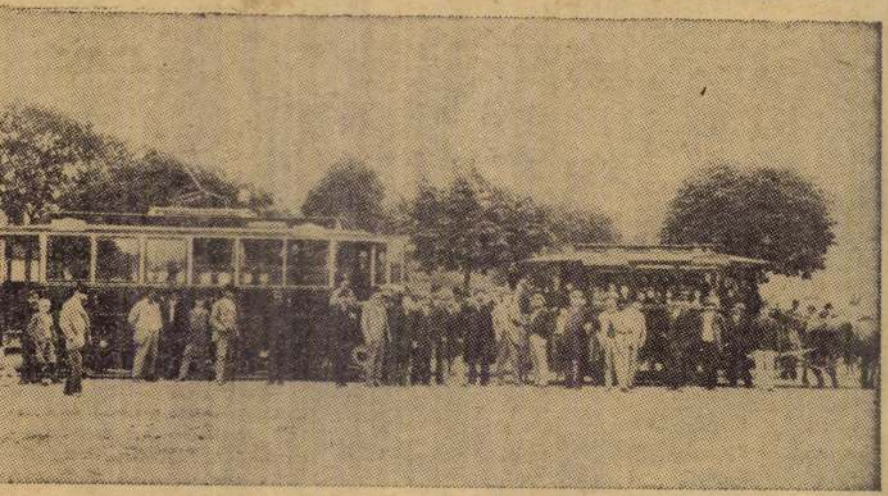

z utolsó lóvasutat a mai Déli pályaudvar és a Széna tér közötti szakaszon váltotta fel a villamos.

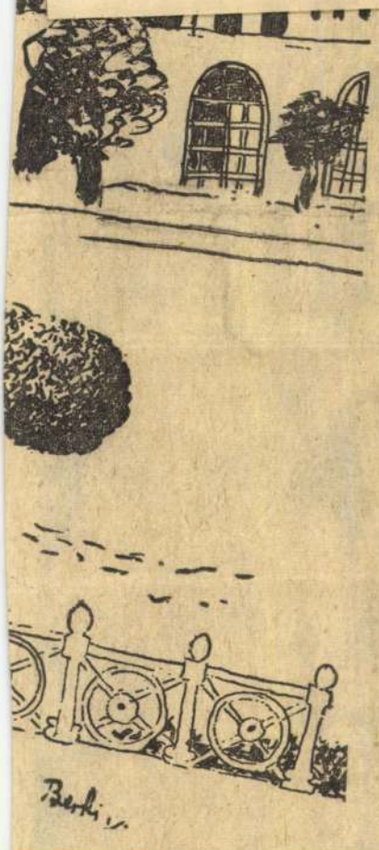

jut, mennyire üresen kongott nár nemegyszer a béke szép varázsszava;

nem tudhatjuk, ha arra gondolok, hogy a televízióból, a rádióból, a napilapokból ma is legalább három helyi háború ijabb híreiről — kivégzésekről, agyonlövésekről, gyilkosságokról, áldozatokról értesülünk,

nem tudhatjuk, ha beülök a noziba s a ma készült film s a háborút idézi, nem a múlat, hanem azt a jelent, melyet a múlt szörnyűségei kovásoltak ki.

Valószínűleg akkor tudjuk majd, mi a béke, ha senki sem szól oda a gyerekének, a sétálgató, napozó, jó időnek örülő és nyugodtan söröző emberek láttán:

— Látod? Béke van.

Varga Vera

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 NOV 10

ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

1021

Szabó Vladimir: Színház (részlet)

ÉLET ÉS IRODALOM

Zas má Zem krvavý a desný
zas nádeje sťa nedozreté úroc

ŤEČIE VODA

Tempo giusto

Tótkomlós

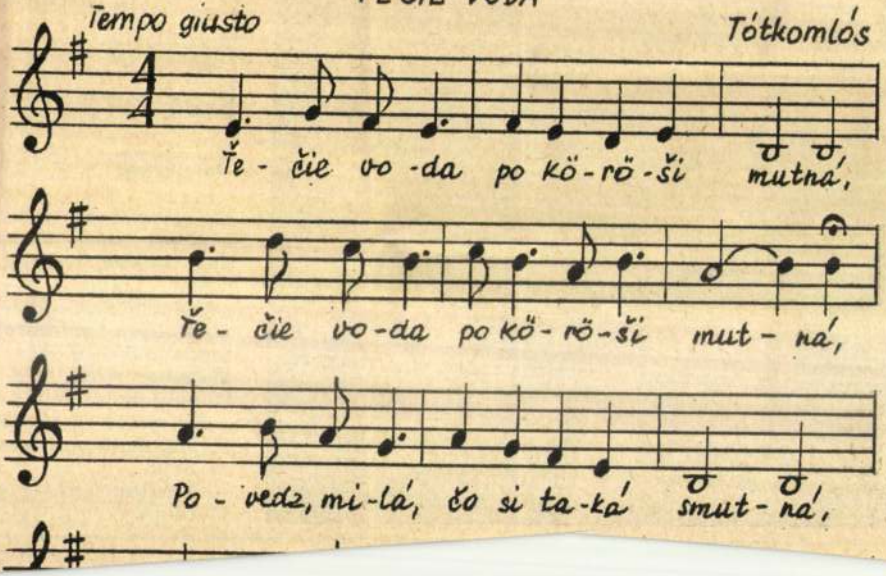

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 837-748, 340-728
1973 NOV 15

LUDOVÉ NOVINY

Vladimír Szabó

1021

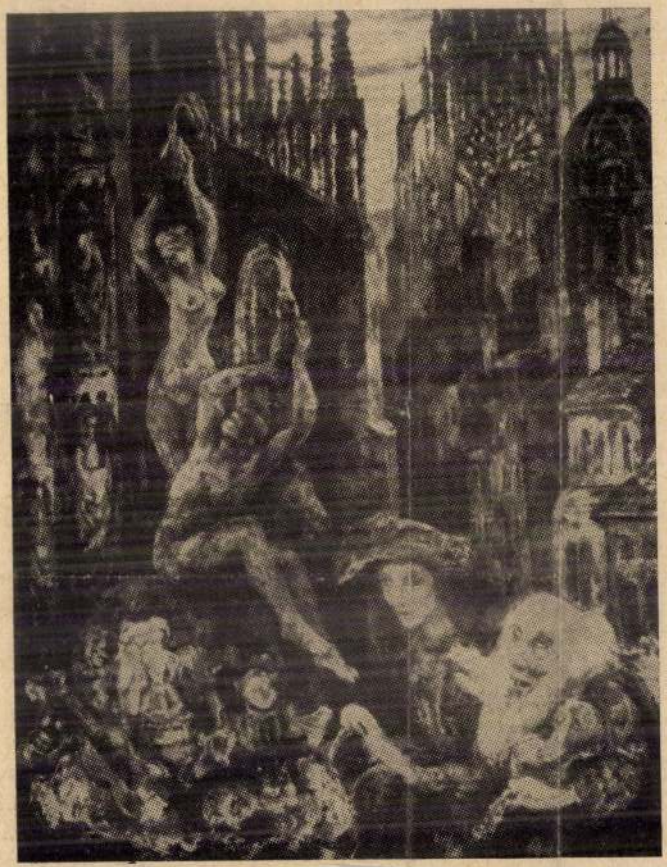

Výstava Vladimíra Szabóa

15. novembra sa otvorila v budapeštianskej Galérii Istvána Csóka výstava významného maďarského maliara Vladimíra Szabóa, laureáta Munkácsyho ceny. Výstavu tohoto popredného nášho maliara otvoril spisovateľ Géza Féja.

— Vladimír Szabó: Fontána.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Népszava

Szabó Vladimir.
1952 JUL. 24.

/276

ARCKÉPKIÁLLÍTÁS

Képzőművészetünk újjászületésének, szocialista-realista művészetté növekedésének velejárója, hogy a polgári hanyatlás korszakában lenézett, vagy elzüllesztett műfajok — életképfestészet, történeti festészet, arcképfestészet — ismét tartalmassá válnak, a művészet multjának értékes eredményeihez méltó formában, az új mondanivalók kifejezésének szolgálatában újra életre kelnek. Az elmúlt évek során — nem egy kiváló mű példa rá — művészeink sikerrel munkálkodtak az életkép és a történeti kép műfajának új tartalommal telitésén. A portréművészet újjáélesztésében elért eredményeket pedig most összefoglaló formában mutatja be az Ernst Múzeumban megrendezett arcképkiállítás.

A kiállítás portréművészetünk haladó hagyományait is szemlélteti. Régi mestereink alkotásai nagyon tanulságosak, nemcsak művészeink, hanem a kiállítások egyre szaporodó látogatói számára is, akik — ismereteik bővítésén kívül — összevethetik a magyar művészet multjának értékeit azokkal a figyelemreméltó eredményekkel, amelyeket mai művészeink a szocialista-realista portréfestészet kialakításában — első lépésként — elértek.

A jó arckép alkotója természetesen nem elégedhetik meg az ábrázolt személy külső jellegzetességeinek egyszerű bemutatásával. A karakterábrázolás, a lélektani jellemzés mellett meg kell azokat a vonásokat találni, amelyek megvilágítják az ember és a társadalom kapcsolatait. A jó portré mondanivalója, tartalma két, látszólag összeférhetetlen végletet egyesít: az egyszer előforduló, nem ismétlődő *egyéni* jelleget és egy korszak, egy társadalmi rend, egy osztály *általános* ismertető jegyeit. A portréművészet — mint minden más műfaj — az élet, a társadalmi valóság tükrözése. Ezt tanusítják a régi realista mesterek munkái is. A portréművészet a szocializmus építése korszakában harcos műfaj. Ez a kiállításon bemutatott mai alkotások témáiban is megmutatkozik. Az új arckép első tárgya a dolgozó, építő, alkotó ember. Kossuth-díjas dolgozóink, tudósaink, épülő szocialista kultúránk kiváló munkásai és vezetőink, munkásosztályunk harcának élenjárói, új életünk történelmi jelentőségű nagy alakjai.

Számos művészünk munkájában már szép eredményeket mutat fel az a törekvés, hogy az elhitető erejű emberábrázolás mellett új életünk igazi tartalmát is összefoglalja a portré-alkotásban. Ilyen mű például *Szabó Vladimir* Gönye Lajos Kossuth-díjas tszcs-elnökről festett arcképe, *Moldován István* Ács Ernő Kossuth-díjas fizikust és *Breznay József* Kapus Gyula Kossuth-díjas orvost ábrázoló festménye — annak ellenére, hogy e művekben bizonyos hiányosságokat is felfedezhetünk. Így például Szabó Vladimir képe életteljesen elénk állítja szocialista mezőgazdaságunk építésének egyik kiváló munkását, de művének tartalmi egysége csorbát szenved: a háttér, a környezet idegenszerű, nem paraszti, nem falusi légkört áraszt. Moldován István munkájában a gazdagabb, színesebb festői előadást hiányolhatjuk, Breznay József művében a néha kellemetlenül nyers színek vonják el a figyelmet a mondanivalótól.

Szobrászaink munkái közül különösen *Petri Lajos* Gazda Gézáról készített arcmása és *Makrisz Agamemnon* Pioker Ignácról mintázott portré-szobra jelzi az új eredményeket. Makrisz Agamemnon Pioker-portréjában az érzékletes, gazdag művészi megmunkálás mellett a jellemábrázolással összefüggésben megmutatkoznak azok a vonások is, amelyek ezt a kiváló munkást a népünk megbecsülését kifejező Kossuth-díj magas kitüntetésére érdemessé tették.

A művészarcképek és önarcképek közül különösen figyelemreméltó *Scholtz Erik* »Látogatás« című képe, *Herman Lipót* Csók Istvánról készített portréja, *Rákosi Zoltán* Domanovszky Endrét ábrázoló festménye, valamint *Bencze László* és *Mihályi Pál* önarcképei. Scholtz Erik Pór Bertalan és Diener-Dénes Rudolf kettős arcképét festette meg életteljes, közvetlen, életképszerű beállításban. A fiatal művész fejlődésében újabb előrelépést jelent ez a mű.

Szobrászaink munkái közül a legsikerültebbeket a zenei életünk kiemelkedő egyéniségeiről készített portrészobrok között találhatjuk. *Beck András* Fischer Annit, *Ferenczy Béni* Ferencsik Jánost, *Petri Lajos* Ungár Imrét mintázta meg. A három különböző ember ábrázolását három, másmás művészi felfogású szobrász választotta, mégis hasonló eredményre jutottak. Egyformán sikerült megragadniok azt az érzelmi feszültséget, amely e kitűnő művészeknek szinte már alkati sajátosságukká vált.

Portréművészetünk első eredményeit foglalja össze az arcképkiállítás. Így természetesen nemcsak hiányosságokkal, hanem a feladatok félreértésével is találkozunk a festészeti és szobrászati anyagban egyaránt. Vannak művészeink, akik — az elmúlt korszak hazugan hízelgő portré-»művészetének« örökségeként — még mindig engednek a felületes tetszetősségek, lélektelen külsőségességek csábításainak. *Zádor István* Szörényi Éváról festett portréjának hamis idealizáltságát nem menti az sem, hogy Ophélia jelmezében ábrázolta a művésznőt. Méltó párja a szobrászi munkák között *Grandtner Jenő* Tolnay Kláriról készített lélektelen, hideg precizitással megmintázott szobra. Megtévesztő tetszetősségben, ürességben csak *Boldogfai Farkas Imre* és *Szalay Gyula* fényképről másolt ceruzarajzai versenyezhetnek velük. Talán rendezési hiba is volt ezeket és számos hasonló művet kiállítani és a különben feltétlenül jószándékú művészek tévedéseit ezzel szentesíteni.

Az arcképkiállítás portréművészetünk mostani helyzetéről áttekinthető képet ad. Arra, hogy az új eredmények még nem teljes értékűek, magyarázatot találhatunk abban, hogy számos művészünk most, e kiállításra készülőben foglalkozott először az arcképfestészet, arcmásszobrászat sajátos feladataival. A portréművészet feladatai összefüggésben vannak egész művészetünk elvégzendő vagy félig elvégzett tennivalóival. A művészi erejű »emberábrázoló módszer« kialakítása művészetünk további fejlődésének feltétele. Az arcképkiállítás eredményeinek tanulságai újabb segítséget nyujtanak művészeinknek ebben a munkában. A kiállítások látogatóinak egyre növekvő tömege pedig e tárlaton is megállapíthatta, hogy művészeink egy lépéssel ismét előbbre jutottak új életünket tükröző realista művészetünk fejlesztése útján.

Cseh Miklós

határozatot hozott a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség feladatairól *a Béke Világtanács rendkívüli ülésszakával* kapcsolatban. A végrehajtó bizottság felhívja a szövetség valamennyi nemzeti szervezetét, hogy széleskörű felvilágosító munkát fejtsen ki a Béke Világtanács határozatainak alapján. A *gyermekvédelmi feladatokról* hozott határozat aggodalommal állapítja meg, hogy az utóbbi időben megnövekedett háborús veszély fokozottan fenyegeti a gyermekek életét és egészségét. A határozat kimondja: meg kell mutatni, hogy milyen lehetőségek nyílnak a gyermekek előtt, ha a kormányok békepolitikát folytatnak. A végrehajtó bizottság külön határozatban foglalta össze a nemzeti szervezetek feladatait *a nők egyenjogúságáért* vívott harcban.

Az ülésszak részvevői egyhangúlag [illegible] nyait: *»Menj házról házra, terjeszd a népek békekongresszusának hírét! Menj el azokhoz az asszonyokhoz is, akiknek más a hite és meggyőződése, vitatkozz velük és döntsétek el, kik lehetnek küldötteitek a népek békekongresszusára.«*

A behordás befejezése mellett a cséplés meggyorsítása a legfontosabb feladat

A földművelésügyi minisztérium jelenti: az aratás az ország egész területén, néhány kisebb búza- és tavasziárpatábla kivételével, befejeződött. Az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek és az egyénileg gazdálkodók az aratásban általában jó munkát végeztek. *Az aratást egy héttel hamarabb fejeztük be, mint az elmúlt évben.* A behordás, valamint a tarlóhántás és másodvetés, de különösen a cséplés üteme azonban számos megyében nem kielégítő.

A legfőbb feladat most a behordás mielőbbi befejezése, hogy a cséplés mindenütt teljes erővel megindulhasson és határidő előtt be is fejeződjék. A cséplés meggyorsítása érdekében különösen *a termelőszövetkezetekben gondoskodni kell arról, hogy a lehető leggyorsabban asztagokba hordják a gabonát, hogy a cséplőgépek teljesítőképességét, különösen a Bredjuk-féle gyorscséplés előnyeit teljesen ki lehessen használni.*

Július 20-án a megyék sorrendje a következő:

Jó teljesítményeket értek el az alábbi megyék: BEHORDÁSBAN: *Zala, Somogy, Csongrád, Bács-Kiskun, Baranya;* MÁSODVETÉSBEN: *Zala, Vas, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar, Tolna;* TARLÓHÁNTÁSBAN: *Zala, Bács-Kiskun, Vas, Baranya, Tolna.*

Elmaradtak a munkákban az alábbi megyék: BEHORDÁSBAN: *Borsod, Veszprém, Nógrád, Győr, Heves;* MÁSODVETÉSBEN: *Borsod, Heves, Nógrád, Szabolcs, Somogy;* TARLÓHÁNTÁSBAN: *Borsod, Nógrád, Heves, Szolnok, Szabolcs.*

Zala megye vezet továbbra is a gabonabegyüjtésben

A begyüjtési minisztérium jelenti: a dolgozó parasztok beadási kötelezettsége becsületes teljesítésének eredményeként egyre jobban gyorsul a begyüjtés üteme. *Napról napra növekszik a megyék begyüjtési átlaga.*

A megyék gabonabegyüjtési versenyében *Zala* megye tartja továbbra is az első helyet. *Az elmúlt három nap alatt hét százalékkal növelte terveljesítését.* Versenytársa, a második helyen levő *Somogy* megye begyüjtése *5.5 százalékkal emelkedett.* Utánuk a legjobb begyüjtési eredményt a héten *Vas* megye érte el 4.3 százalékos teljesítéssel. *Békés* megyében is fokozódott a begyüjtés üteme. A megyének azonban be kell hoznia elmaradását a begyüjtésben és a cséplésben. *Békés megye csak igen kemény munkával érheti el, hogy visszaszerezze tavalyi első helyét. Baranya* megyében az elmúlt három napban csak gyenge fejlődés tapasztalható a begyüjtés terén. *Hajdú* megye sem tart lépést a begyüjtés országos ütemével. Ennek oka a behordás és cséplés elmaradásán kívül az, hogy *a tanácsok nem kísérik figyelemmel a nyilvántartásokat és nem alkalmazzák a törvényt a hátralékosokkal szemben. Előfordult az is, hogy a szabotáló kulákokat nem számoltatják el.*

Az elmúlt három nap begyüjtési eredményei alapján *Szolnok megye a harmadik helyre tört előre, Bács* megye is az élen haladók között van. *Hajdú* megye a 13. helyről a 16. helyre csúszott vissza, *Szabolcs* megye pedig változatlanul a 17. helyen van.

A gabonabegyüjtési verseny állása: 1. Zala, 2. Somogy, 3. Szolnok, 4. Bács, 5. Csongrád, 6. Vas, 7. Baranya, 8. Pest, 9. Békés, 10. Tolna, 11. Veszprém, 12. Győr, 13. Heves, 14. Fejér, 15. Komárom, 16. Hajdú, 17. Szabolcs, 18. Nógrád, 19. Borsod.

Kínai úttörők érkeztek táborozásra hazánkba

Kedves vendégek érkeztek hazánkba: tíz kínai úttörő. Azért jöttek, hogy augusztus végéig a magyar úttörőkkel együtt táborozzanak a csillebérci úttörőtáborban. A kínai vendégeket szerda este a Nyugati pályaudvaron nagy lelkesedéssel fogadták a magyar úttörők. A fogadáson megjelent *Fan Fu Szun,* a kínai nagykövetség ideiglenes ügyvivője. A magyar úttörőmozgalom országos központja nevében *Surányi László* főtitkárhelyettes üdvözölte őket. Ezután az egyik kínai úttörőkislány, *Csen Hun Lu* válaszolt.

— Mi, kínai úttörők forrón szeretjük a szovjet pionírokat és a népi demokráciák úttörőit. Azért jöttünk, hogy megismerjük, közelebbről gyönyörű országotokat és veletek együtt táborozzunk. Ezzel a táborozással még jobban elmélyítjük a magyar és a kínai nép közötti barátságot.

Szavaira a kínai és magyar úttörők lelkesen éltették a nagy *Sztálint,* valamint *Mao Ce Tung* és *Rákosi Mátyás* elvtársakat.

Vürcz Ádán, Konstantin László, Lóránt János, Cinke Ferenc, Barczi Pál, Lenkei Zoltán munkáin.
Az említetteken kivül Gazs Gábor hagyományábrázoló tanulmányrajzaival, Sulyok Gabriella elvont formavilágu ábrával érdemel figyelmet.
A rajz kevés lehetőséget nyujt a lényegesnek, felületi hatásoknak való elkendőzésére. A mai képzőművészet bonyolult problémái között egyszerü, világos közlésekkel kedveskedik.

Szabó Vladimir grafikusról

1976. V. 30. Petőfi 11,28 VGné

Láttuk, hallottuk - A kiállitótermekben

- Solymár István a Miskolci Országos Rajz Kiállitásról szánol be!

- Miskolc nemcsak a sokszorositott grafikában vivott ki magának országos szerepet, az egyedi rajz művészeinek nagyrésze is itt ad időnként találkozót munkáinak. A két névsor természetesennen mutatnagy eltérést, a rajz, mely nem vázlat vagy tanulmány, hanem önálló kompozició és művészeti kifejezés, a sokszorositott grafikának is előfeltétele, hiszen az utóbbi többnyire szintén rajz, mely közvetitő anyaggal, technikával kerülhetett papirra, nem egyetlen, hanem több példányban. A képzőművészeti ágak összekapcsolásáról, főleg az iparművészet vonatkozásában, sokszor esett szó az elmult évtizedben. A rajzművészet nem különült el olyan mereven, ahogyan az Akadéniákon besorolták. Japánban például remek festmények és falfestmények készültek, a mi szemünkben rajzos módon, a művészettörténet hosszu évszázadain át. A rajz a kezdetek kezdetén szorosan összefüggött az irással is, mely a képirásból lassanként vált jelirássá. Már a babiloni mitosz szerint kezdetben volt a szó, és tegyük hozzá, az irott szó, a dolgok megnevezése, sziklákon és barlangok falán, rajz képében született meg. A rajz a legkevesebb eszközzel élő művészet. Hasonló a szóló énekhez, az egyetlen hangszeren megszendülő zenéhez. A mostani miskolci kiállitásnak például jóformán minden munka a fehér, fekete egyszerüségével, a vonal szépségének, erejének és finomságának egyedül elfogadott gazdagságával szólalt meg.
A mai magyar rajzművészet általánosnak mondható jó minősége részben az előrehaladás folyamatosságából adódik. Szabó Vladimir, Szalai Lajos, nyomdokába lépett Kondor Béla nemzedéke, a grafikát is megujitó lehetségek sora. Utánuk ismét erős egyéniségek jelentkeztek, s az egészen fiatalok között is számos kiváló rajzművész akadt. Erősödik tehát a rajzos elem! Vannak természetesen olyan részt vevők, akik mindig is a fehér lapon feketével illető vonalak, tömör rajzbeli eszközével találtak kifejezést, és ha változnak, akkor ez munkásságukon belül szinte észrevétlen. Ilyen Csohány Kálmán, a fiatal Banga Ferenc rajzainak sora, de ilyen végeredményben Kass János, Reich Károly, Rozanics Tibor, Szabados Árpád, Szemeti Imre, Bognár Árpád, rajzművészete is.
Sarkosabbnak tünik most a vonalas rajzhoz való visszatérés,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉL-MAGYARORSZÁG

1969 MÁJ 29

1021

Szabó Vladimir festményei

Szabó Vladimir nevével és munkásságaival én is, mint általában a negyven év körüliek, még hajdanában, valamikor a 30-as évek végén, kisdiákként, Egyed Zoltán képes hetilapjában találkoztam, amelynek, ha jól emlékszem, Film, Színház Irodalom volt a címe, és amelyet hetente én is lázas izgalommal olvastam. Sőbár ez az első találkozás harminc éve zajlott le, *máig emlékszem* arra a különös, szinte bódító varázsra, amellyel Szabó Vladimir képei a bűvkörükbe vontak. Tegnap délután, a Képcsarnok szegedi boltjában, a művész szegedi kiállításának megnyitásán, ezek után már nem azon csodálkoztam, hogy a művész legújabb képei is ugyanazt a festői világlátást hordozzák magukon, ugyanazt a szuggesztíven eredeti stílust képviselik, mint a harminc év előttiek, hiszen Szabó Vladimir művészetével azóta is i gyakran találkoztam, nem mindenek előtt a

gadott magával, hogy stílusának bódító varázsát *szemernyit sem csökkentette* a negyvenes évek elejétől eltelt több mint negyedszázad. Volt közben ugyanis olyan idő, amikor úgy véltem, a művész hajdani hatása a pusztán kamaszlélek romantikájában leli magyarázatát. Együttlátva a művész 30 festményét kiderült, a varázs *kizárólagos* oka, hogy az a világlátás, amely ezeken a képeken színekben és formákban fejezi ki magát, csakugyan és maradandóan magával ragadó. Mint a mese, amely tulajdonképpen és valójában nem is a gyerekek műfaja; felnőttnek kell lenni ahhoz, hogy igazi szépségeit felfoghassuk.

Nem véletlenül hivatkoztam a mesére. Szabó Vladimir képein mintha valamiféle *különös mesevilág* alakjai és tárgyai öltenének formát. Nem hasonlít ez a világ a népmesékre, se másféle ismert mesére, a festő költőisége jelenik meg bennük, sajátos ötvöződése a naívnak, a romantikusnak és a groteszknek, a szépnek és rútnak, a történelemnek és a jelennek, a fiatalságnak és az öregségnek. Témái — tárgyszerűen, problémaként nem sok minden érdekli a művészt — ebből a különös mesevilágból nőnek ki: a történelem eseményei — közülük most a *Dózsa feje Szegeden* című szép vásznát emelnénk ki — a népélet — *Szüreti felvonulás, Falusi reggel* és a nagy kép, talán a legszebb a harmincból, a *Molière a tanyán* — az öreg férfiak és a fiatal nők, a festők és a modellek — ezeken a képeken a legerősebb a groteszk elem — aztán az állatvilág, s mindez átfestve, átszínezve, átformálva a művész költői világlátásával. *Szelesi* Zoltán művészettörténész ünnepi megnyitójában egyebek közt hangoztatta, az áhítatos ihlettel festő Szabó Vladimir képein valami *megbékélt derű* vonul végig. Valóban ez a derű, amelyet talán helyesebb lenne bölcsességnek nevezni, egyik legfontosabb alkotóeleme a művész alkotásainak.

Ott rejtőzik a művész világában tanárainak és mestereinek hatása is. Szabó Vladimir a Képzőművészeti Főiskolán *Rudnay* Gyula, *Csók* István és *Benkhardt* Ágost növendéke volt. Utána két évig Olaszországban tanult; mindez ott van képein, pontosabban képei hátterében.

A művészt sokan elsősorban grafikáiból ismerik. Tankönyv rajzaiért kitüntették, a Munkácsy-díjat kétszer kapta meg; két egymást követő évben, 1953-ban és 54-ben.

Az idén 64 éves művész önálló kiállítással *évtizedek óta nem* jelentkezett. Szívből örülünk, hogy ezt a mostanit itt nálunk, Szegeden rendezte meg a Képcsarnok.

Ö. L.

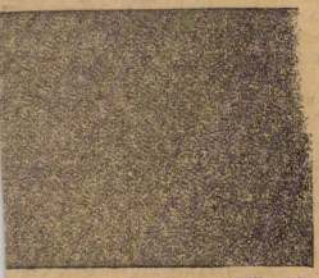

BKM
APEST-

ívó

Készülék Művek
jét

vja

ásáron rendezendő

utatójára

I/b. szekció.

HL. 58.

Ha a BNV-r

ne mulassza el
meglátogatni az

az Országos Gumiipari Vállalat

kiállítását!

Ismerje meg a

CORDATIC

a palma

az

a

legújabb gumite

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1972 AUG 14

Szabó Vladimir grafikusművész

Magyar Hírlap

SZABÓ VLADIMIR GRAFIKUSMŰVÉSZ kiállítását nyitották meg a balassagyarmati Horváth Endre galériában vasárnap délután, amelyen a művész negyvenhárom grafikáján kívül tíz olajképét is kiállították. Farkas András festőművész mondott megnyitót.

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BERLINER ZEITUNG

1021
Vladimir Szabó

1

Farben werden lebendig

Kunst aus Ungarn und Polen in Berlin

Von Dr. HARALD OLBRICH

Im Ausstellungsraum des Ungarischen Kulturzentrums sind Grafiken dreier Künstler zu besichtigen. Der besondere Vorzug, sie sind auch preiswert zu kaufen. Von dem 1905 geborenen Vladimir Szabó sind Darstellungen von Städten zu sehen, ferner Komödiantenszenen, Bilder von Tänzern, eines Malers und von Festen. Arnold Gross (geboren 1929) zeigt vor allem Städteansichten, einige haben betont gleichnishaften Charakter („Stadt der blauen Träume"), Lajos Kondor (geboren 1926) grafische Blätter, zum Teil größeren Formates, zu Boccaccio, Rabelais, Hafiz, ferner Themen wie „Sonne und Mond", Monatsbilder u. a. Alle drei deuten etwas an vom Reichtum der gegenwärtigen ungarischen Grafik, ihrer spielerischen Freude

Eine bemerkenswerte Gastausstellung des Muzeum Narodowe in Kraków hat bis Juni im Alten Museum ihren Platz: polnische Grafik um 1900. Mit dieser Phase ist verbunden eine vielschichtige Erneuerung und Belebung der polnischen Grafik als Teil einer breiteren künstlerischen Bewegung, die unter dem Begriff „Mloda Polska" (Das Junge Polen) bekannt geworden ist. Kennzeichnend für diese Strömung um 1900 wurde nicht nur die Beschäftigung mit den grafischen Techniken, sondern auch die Hinwendung zu allen angewandten Bereichen der Kunst, von Gebrauchsgrafik, Illustration, Glasmalerei bis zum Kunsthandwerk.

Die Ausstellung wird eröffnet durch Arbeiten des in Westeuropa wirkenden hervorragenden Reproduktionsgrafikers F. S. Jasiński. Seine eigenen Holzschnitte der neunziger Jahre des vorigen Jahrhunderts zeigen bereits die eigentümliche Stilisierung dieser Phase, ihre Linienrhythmik wie ihr Symbolisieren. Beides wurde in unterschiedlichem Maße von den besonders in Polen wirkenden anderen Künstlern aufgegriffen und oft mit dem Programm der Erneuerung der nationalen Kunst verbunden.

Ein weiterer Ausgangspunkt der polnischen Grafik um 1900 findet sich in den vom Impressionismus herkommenden, mit feinem Spiel der Lichter und Schatten arbeitenden Landschaften und wenigen Bildnissen des Józef Pankiewicz. Diesem „Eingang" zur Ausstellung folgt dann eine lebendige Fülle individueller Handschriften, mit denen die Künstler alle wesentlichen Themen der damaligen Kuns mit feinem Sinn für psychologisc eindringlichen Ausdruck, mit visio närer Symbolik oder hintergrün diger Phantastik behandelt haben Neben den Nachfolgern dieser hoch kultivierten Grafik, die teilweise bis weit in unser Jahrhundert weitergewirkt und damit zahlreiche schöpferische Impulse und hohe grafische Kultur weitervermittelt haben, macht die Ausstellung mit Arbeiten von W. Skoczylas auf eine Wende in der polnischen Grafik aufmerksam, die dann verstärkt nicht nur thematisch, sondern auch stilistisch an den Volksthemen und der Volkskunst orientiert, der Subtilität der Grafik um 1900 einen neuartig kraftvollen Stil entgegengesetzt hat. Damit ist das Verzaubernde, oft auch Märchenhafte, verfeinert Poesievolle, mitunter auch Phantastische, sogar Schwermütige der polnischen Grafik in eine neue Phase übergeleitet worden.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 JUL 13
TÜKÖR
Budapest
Szabó Vladimír

SZABÓ VLADIMIR rajza 4021

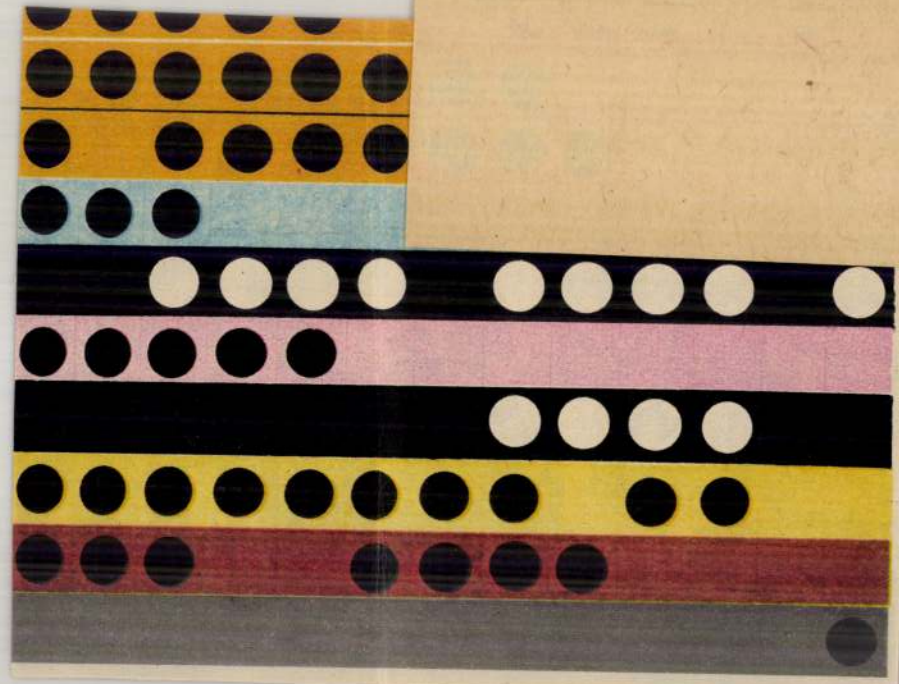

RTV ÚJSÁG

Szabó Vladimir

1021

Szabó Vladimir: Egyedül

A művészt bemutató, Üzenet egy papirhajón c. portréfilmet kedden 22.05-kor láthatjuk a tv1 műsorán

1976 JUL 7

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Balatoni Csucsfor

Vasárnap, P. 15

A Mester és Marg

Vasárnap, 3. m. 1

Televízió

Schiller: Ármány és

Kedd tv2, 20.0

Az algériai háb

Szerda tv2, 20.01
Péntek tv2, 21.15

Deanna Durbin-film

Szerda tv1, 20.00

Háború és béke

Csütörtök tv1, 20.00

Aki mer, az nyer!

Csütörtök tv1, 21.30

A politika halála

Utolsó napjaihoz érkezett a Szentendrei Nyár és a Zsámbéki Szombatok rendezvénysorozata. A két legnagyobb Pest megyei kulturális fesztivál ezen a hétvégén is minden műfajban kínál programokat.

Akik szeretik a dzsesszt, ne hagyják ki a Borbély Műhely koncertjét. A három éve alakult formáció improvizatív muzsikájában a Kárpát-medence és a Balkán népzenei öröksége ötvöződik a dzsessz különböző irányzataival – mindennek szombat este héttől Szentendrén, a Barcsay Múzeum kertjében lehet tanúja a közönség.

A hangversenyre bőven odaérhetnek azok is, akik részt vesznek az este fél hétig tartó vetélkedőn a Duna-parti Művelődési Ház udvarán. A Játék! Színház az egész világ! című eseményen *Csiszár Imre* a színházról tesz föl kérdéseket a vállalkozó szelleműeknek. Az érdeklődőket háromnegyed hatra várják a helyszínre.

Kocsonya Mihály megpróbáltatásain nemcsak szombaton, de ma is szórakozhatnak a nézők este fél kilenctől a Duna-parti Művelődési Ház udvarán. A házasság borzalmaiba a *Hajdú István –Magyar Atilla* (házas)pár avatja be a közönséget. Az alkotók a nézők aktív közreműködésére is számítanak. Az utolsó előadás vasárnap este fél kilenckor lesz.

Ugyanebben az időpontban Lehár Ferenc dallamai csendülnek fel a városháza udvarán. A mosoly országának Lizáját ezúttal *Csonka Zsuzsa,* Szu Csong hercegét a produkciót rendezőként is jegyző *Leblanc Győző* alakítja. Fellép a Budapesti Operettszínház tánckara; a koreográfus *Szamosi Judit.* A gyerekek sem maradnak program nélkül a Szentendrei Nyár utolsó vasárnapján. Augusztus 18-án délelőtt tizenegykor Weöres Sándor Csalóka Péterét adja elő a Nevesincs Színház. A címszereplő Lúdas Matyi csalafinta párja, aki a gyermeknézők segítségével szintén háromszor jár túl az erőszakos bíró eszén.

Hazám, hazám..., vagy a politika halála címmel mai magyar szerzők szövege és zenéje kerül színre Zsámbékon augusztus 18-án, 19-én és 20-án a Pemü helyi gyárában. *Bächer Iván, Eörsi István, Forgács András, Parti Nagy Lajos, Tasnádi István* és a zeneszerző *Melis László, Monori András, Rusznyák Gábor, Quimby, Sub Bass Monst*[illegible]

Váci kortárs galériáról álmodott

Egy időben három kiállítást rendezett a városban a magángyűjtő

Három egyedülálló gyűjteményét mutatta be a nagyközönségnek Papp László váci műgyűjtő. Három galériájában három kortárs művész, a már elhunyt Szabó Vladimír, az eddig csak karikatúráiról ismert Sajdik Ferenc és a Debrecenben élő Józsa János összesen mintegy száz műve látható.

Papp László hét éve működteti galériáit – mint mondja, népművelő volt, és kényszervállalkozó lett –, de elsősorban nem vállalkozónak, hanem gyűjtőnek tartja magát. Harminc éve kezdte gyűjteni a kortárs művészek alkotásait, mégpedig úgy, hogy sok képzőművésznek fotózott, állított össze katalógust, és legtöbben képeikkel fizettek. Ma már több száz olajfestménye és több ezer grafikája van, és mivel cipője, ruhája kevés, a szekrényeket is műalkotások foglalják el. A gyűjtemény – amelyet megirigyelhetne bármely állami vagy városi galéria – azonban szent, abból semmit sem ad el, sőt igyekszik gyarapítani. És időnként bemutatni a közönségnek.

A Duna-parti, stílszerűen a Duna-p'Art Galéria nevet viselő kiállítóteremben látható a Szabó Vladimír-gyűjtemény, pontosabban, a műgyűjtő birtokában lévő alkotások egyharmada, mintegy ötven kép. Az 1991-ben elhunyt, magyar Dürernek is nevezett művész elsősorban grafikáival vált ismertté, Papp László viszont elsősorban festőként mutatja be, felvonultatva korai és késői műveit is. A képekhez az örökösöktől jutott hozzá, ugyanúgy, mint másik legnagyobb kollekciójához, a Scholz Erik-gyűjteményhez, amelyből tavaly, a festő születésének hetvenötödik évfordulóján, szintén nagy kiállítást rendezett. Az egyik legjobb Szőnyi-tanítvány, a hét éve elhunyt Munkácsy-díjas Scholz Erik százhatvan olajképe és negyven grafikája – többek között Párizsban készült sok műve – Papp László birtokában van, jelenleg eldugdosva oda, ahol éppen hely jutott részére.

Mint a műgyűjtő mondja, éppen azt a két festőt nem ismerte, akiktől legnagyobb gyűjteményei származnak, viszont azzal a két alkotóval, akiknek műveiből szintén most rendezett kiállítást, már évek óta tartja a kapcsolatot.

Jézusnak Veronika kendőt nyújt. Józsa János tűzzománc stációsorozatát a műgyűjtő felkérésére készítette el

Másik bemutatótermében, a Dunaparthoz szintén közeli Városház Galériában látható Józsa János tűzzománc képeinek kiállítása, méghozzá az első kiállítás, amelyen a debreceni festőművész új műfajában bemutatkozik. Papp László gyűjteménye legszebb darabjainak tartja a vonalhálós tűzzománc műveket, amelyek egyesítik a grafikus Józsa rajztudását és a festő Józsa kiemelkedő kolorista voltát. A művész stációsorozatát kifejezetten a műgyűjtő kérésére készítette el. Papp László meséli, hogy a grafikusként, karikaturistaként ismert Sajdik Ferencet is neki sikerült rábeszélnie, hogy próbálkozzon táblaképek festésével. Mert, mint mondja, minden gyűjtő olyan műveket szeretne magáénak tudni, amilyen másoknak nincs. A húsz, vegyes technikával készült, mással össze nem téveszthető, jellegzetes Sajdik-kép most a – Városház Galériával majdnem szemben lévő – Tabán Galériában látható.

A három galéria időről időre újabb és újabb különlegességekkel igyekszik meglepni a közönséget. Ilyen volt a közelmúltban elhunyt Dombay Lelly képeiből rendezett kiállítás is. A francia dél festőjének is nevezett, magyar származású, kanadai állampolgárként Nizzában élő művész – aki mindig is kötődött a Dunakanyarhoz – életének utolsó szakaszában festett képeiből körülbelül hatvanat Vácnak adott. Ez a hagyaték Papp Lászlóhoz került, aki végleges helyet szeretett volna biztosítani a Dombay-gyűjteménynek. Ám, mint mondja, ez is csak álom maradt, a világot bejárt Dombay-képek is valamelyik szekrényében pihennek. Mert egy váci kortárs galéria létrehozására egyelőre semmi esély nincs. Papp László optimizmusa megtörni látszik: mint mondja, ez a város, Vác, úgy látszik, nem tud mit kezdeni vele és gyűjteményével. Ott tart, hogy ha valahol befogadják őt és gyűjteményét, már hozzá is kezd a csomagoláshoz. Az Esterházy utcában lévő galériák és a Liszt Ferenc sétányon található Szabó Vladimír-gyűjtemény azért egy hónapig még biztosan látogatható és látható.

Borgó János

A köd, a pára és a fény festője

Balaton jelenik meg kékkel, a mediterrán tengert *ultramari*

SZALON

Műhelytitkok

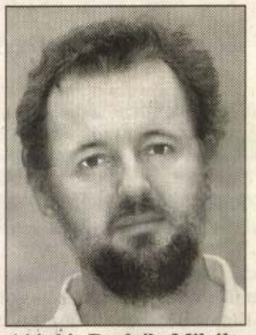

Ajánló: Borbély Mihály
dzsesszmuzsikus

A Dresch Quartet is játszik azon a nyitókoncerten, amellyel szeptember 21-én a Fonó Budai Zeneház kezdi új évadját. A zenekarral több dolog összeköt: Baló István dobos tagja az én együttesemnek, a Borbély Műhelynek is; a frontember, Dresch Mihály, a druszám pedig olyan megoldásokkal kísérletezik, amelyeket nagyon fontosnak tartok. Dreschék zenéje arra jó példa, miképpen termékenyítheti meg a magyar és más Kárpát-medencei népek zenéje a dzsesszt, azt a műfajt, amelyet hagyományosan amerikai muzsikának tartanak. A lehetőség engem is foglalkoztat. Több mint két évtizede vagyok népzenész, és amikor elkezdtem dzsesszt is játszani, éreztem, az én feladatom az, hogy a két stílus ötvözésével olyan zenét játsszak, amely sajátosan kelet-európai. Mindez a közönségnek is jót tesz, hiszen az ismert népzenei elemek közelebb hozzák az intellektuális dzsessz elvont hangzásvilágát. Az élő koncert hallgatói közvetlen tanúi lehetnek a zene születésének, a dzsessz esetében ugyanis sok minden játék közben jön létre. Az improvizáció titokzatos felfedezőút: az ember nekiindul egy nagy hegynek, de az elején még nem tudja, mi vár rá a csúcson.

Kíváncsi vagyok a Leonardo-kiállításra is, amelyet a Szépművészeti Múzeum rendezett a művész születésének 550. évfordulója alkalmából. Egy nagy festő rajzai, grafikái olyanok, mint a zenében az etűdök (gondoljuk csak Bartók Mikrokozmoszára): a kicsiben a nagy tükröződik. E munkák a zseni mű-

Palóczi Antal, a városrendező

Elképzeléseit ritkán, és akkor is csak évek múltán fogadta el a Fővárosi Közmunkák Tanácsa

„A városrendezés nem oly alkotás, mely egyszer mindenkorra szól, hanem csakis azon igényeknek fog megfelelni, melyekre alapíttatott." A sorok írója, Palóczi Antal építész, várostervező, 1927. augusztus 16-án, hetvenöt éve hunyt el.

Palóczi Antal 1849. március 13-án született Budapesten. A középiskola elvégzése után Bécsben és Budapesten, a József Műegyetemen tanult tovább. Tanára, Hauszmann Alajos visszaemlékezése szerint a műegyetemen 1872-ben – mindössze három hallgatóval – indították az első építészévfolyamot. Palóczi társai, Pfaff Ferenc, a MÁV építészi osztályának későbbi vezetője, és Sztehlo Ottó, a szolnoki református templom tervezője voltak. Palóczi csakhamar tanársegéd lett. Egyetemi munkája mellett Steindl Imre irodájában építésvezetőként dolgozott 1876-ig. Ebben az évben a legmagasabb művészi elismeréssel, a Pro Litteris et Artibus aranyérmével tüntette ki a király. Palóczi ekkor önálló irodát nyitott. Több bérházat és a Katolikus Legényegylet székházát tervezte Budapesten. Három évvel később már a fővárosi Iparrajziskola tantestületében találjuk, ahol az építészet tanáraként 1911-ig dolgozott. De ismertté városépítő, városrendező munkásságáról vált.

Palóczi Antal

Számos magyarországi város szabályozási tervét készítette el vagy tanácsadóként közreműködött benne. Tervei alapján készült az aradi Ó-Vár tér külváros és az egykori Béla tér környéke. Dolgozott Nyíregyháza, Pozsony, Brassó, Pancsova és Újvidék városépítésén. A legjelentősebb kétségkívül Budapest városrendezésének érdekében végzett tevékenysége. Budapest építésének csaknem valamennyi – olykor ma is aktuális – kérdéséhez hozzászólt. Küzdött és vitatkozott, olykor követelt. Mégpedig „nem az egyes házak fölépítője, a szigorúan vett

Rendszeresen adott elő az Országos Iparegyesület és a Magyar Mérnök és Építész Egylet ülésein. Kitűnően ismerte és alkalmazta az akkor legkorszerűbb városépítészeti elveket; gyakran hivatkozott a korszak neves városépítészeinek, Joseph Stübben kölni főépítész és Camillo Sitte bécsi építész munkáira. Előadásainak szövegét és egyéb cikkeit a Vállalkozók Közlönye és az Építő Ipar című szaklapok úgyszólván folyamatosan közölték.

Első nagyobb szabású munkáján, az Országház 1883-ban készült pályatervén már megmutatkozott későbbi városrendezői tehetsége. A három egységre tagolt épületcsoportot – melynek összerű, de kevéssé „művészi" kialakítása nem nyerte el a zsűri tetszését – nagyvonalúan, egymástól jókora távolságra helyezte el. A Duna felől az épület reprezentatív voltát hangsúlyozó díszteret épített volna, oszlopsoros Nemzeti Panteonnal.

Palóczi már az Országháza-pályázat idején foglalkozott a közeli Újépület lebontásával. Tervét akkor mellőzték, s csak 1892-ben kerítettek sort a mai Szabadság tér szabályozására. A „gyarló és primitív" tervet látva rávette a Mérnökegyletet, hogy pályázatot írjon ki, mintegy ajánlásképpen a Közmunkatanács számára. Ezzel hosszas és nehézkes tervezési folyamat vette kezdetét. Francsek Imre nyertes pályaművét átdolgozták, majd Palóczi felszólalására újabb tervet készítettek 1895-ben, majd újabb pályázatot is kiírtak 1897-ben. A nyertes tervet a mérnöki hivatal ismét átdolgozta. Palóczi ekkor névtelenül, a Mérnökegylet útján újabb tervet nyújtott be. Ezt elfogadta ugyan a fővárosi vezetés, de a Közmunkatanács mégis „kijavította belőle az árkádokat, ki a térharmóniát, úgy, hogy a létesített tér távolról sem lett amivé tenni óhajtottam" – írta róla

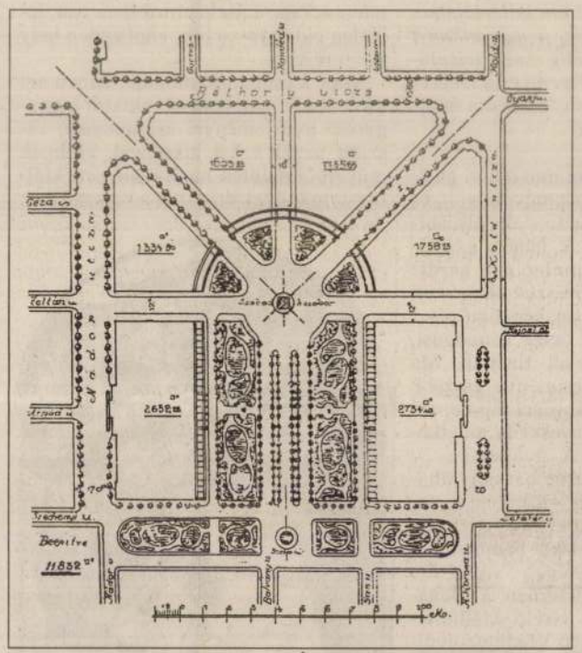

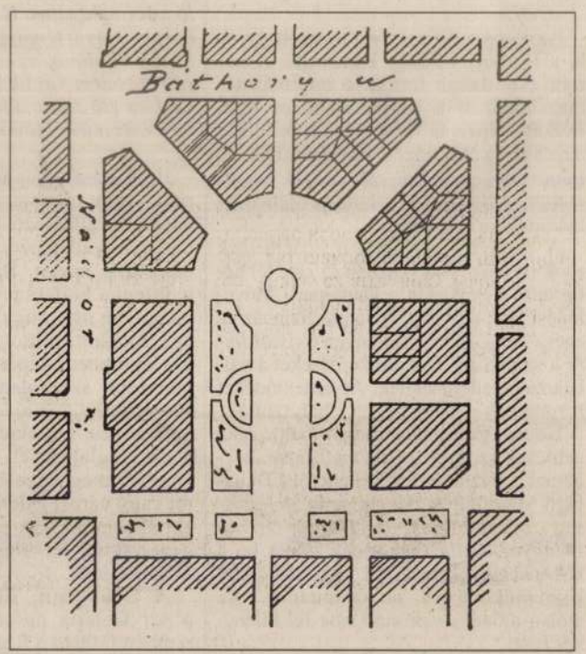

Palóczi szabályozási terve az Újépület helyére (ma Szabadság tér) és a Közmunkatanács javaslatában

„művészeti elvek" is érvényesülnek majd.

Városépítési elképzeléseit ritkán, és akkor is csak évek múltán fogadta el a Fővárosi Közmunkák Tanácsa. Az 1871-ben a tanács által kiírt nemzetközi budapesti városrendezési tervpályázaton született eredményeket Palóczi mintegy huszonöt év múltán már túlhaladottnak tartotta, és sürgette annak felülvizsgálatát. Rámutatott, hogy a Nagykörút kiépítésénél a magántőke befolyása érvényesült – elmaradtak a városi terek, nem kapott helyet egyetlen közintézmény sem.

Elsősorban az Eskü téri híd – a mai Erzsébet híd – megépítését, és ezzel kapcsolatban a Belváros rendezését és új városháza építését szorgalmazta. A hidat nemcsak a forgalom, hanem a városkép szempontjából is fontosnak tartotta – el-

lentétben a Közmunkatanáccsal

kezdetben csak gyalogos

ház bontása nem váltott ki vitát, a templomé annál inkább. Palóczi is felvetette, hogy az épületet – az Amerikában akkor divatos módszerrel – északabbra tolják el. Végül a templom a helyén maradt – műemléki értékét is kezdték elismerni. Palóczi tervén az új városháza is szerepelt: a hídtól délre épült volna, méltó folytatásaképpen annak az elképzelésnek, mely a főváros reprezentatív épületeit korábban a Duna partján helyezte el.

Élesen, és már a korabeli városépítési elvek alapján is méltán bírálta a fővárosi építésügyi szabályzatot, melyet a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1893-ban állított össze. A szabályok lehetővé tették, hogy az 1838-as árvíz után kialakított, kétemeletes házakra tervezett utcákon magasabb épületeket emelhessenek.

lyeire is figyelmeztetett. Egyúttal felvetette a „munkásházak" és a „családházak" építésének szükségességét. Utóbbiakat az angol cottage mintájára szerette volna megvalósítani, méghozzá nem a város határán, hanem a belső kerületekben. A kertvárosi családi házak építésének gondolatához 1908-ban jutott a legközelebb, amikor megnyerte a kispesti munkáslakótelep – a Wekerle – elrendezési tervének pályázatát. Az ívelt vonalú utcákkal, gondosan elhelyezett közintézményekkel és lakótelkekkel kialakított tervet azonban Győri Ottmár városi mérnök geometrikus formára dolgozta át, s végül ez épült meg.

A főváros csak nagy sokára ismerte el Palóczi Antal addig végzett munkáját. A II. kerület választópolgárai fővárosi bizottsági tagnak, azaz képviselőnek választották 1909-ben. Ettől kezdve hét

Szalóy Vladimír

Lugosi Szabó Vladimir

festőművész

Alsó kép: Lugosi Szabó Vladimir a grafikai díj nyertese.

Pesti Hirlap

1935 II. 2

K

lmunk Mohács után

a — látszatra természetes — válogatási szempont is nehezen megoldható feladat elé állította. Egyeztetnie kellett a XVI—XVIII. század irodalmi eredményeit a XX. század irodalmi, esztétikai tudatával, s ez az ellentét csak a józan praktikum szintjén oldható föl. Minden olyan magyar nyelvű művet megvizsgál, amit ma is olvasmányosnak, élményadónak vél. Bibliai krónikákról, ha jó a verselésük és tanulságosak, politikai publicisztikákról, ha nemes nyelvi vértezetűek, éppúgy szól, mint emlékiratokról, történeti művekről, hitvédő iratokról, és a mai szépirodalom fogalomkörébe is illő, szórakoztató célzatú munkákról. Néhány kitűnő fejezettel maga ad mércét könyve megítéléséhez. Heltai Gáspár és Bornemisza Péter gazdagon árnyalt bemutatása mellett a Bethlen Miklós emlékiratát tárgyaló lapok, a politikus Pázmány realista értékelése és Medgyesi Pál „jajjai"-nak érzékletes jellemzése tekinthető teljesítménye csúcsának.

Valószínű, hogy hosszabb időn át *ez* a versenytárs nélküli könyv fogja meghatározni, vagy legalábbis irányítani sok olvasó régi-irodalmi tájékozottságát, befolyásolni tájékozódását. Tárgyi hibái, szemléletbeli elfogultságai, nem eléggé megfontolt minősítései igen széles körben és maradandóan, szinte tudományos igazságként lesznek jelen. Túlzó megállapításokhoz Nemeskürtyt felfedezői buzgalma vezethette. Petrőczi Kata Szidónia nem olyan nagy költő, mint vallja, nemigen írt „csodás verseket", a derék Wathay Ferenc sem tartozik a magyar reneszánsz líra élvonalába. Tóthfalusi Kis Miklós zaklatott memoárja több megértést érdemel, amiként Gyöngyösi István is. A Zrínyi eposzát tárgyaló szakasz méltatlan a magyar barokk legnagyobb alakjához. Minősítő jelzőkön lehet vitatkozni, de azon nem, hogy Szenci Molnár Albert zsoltárai, versek a javából, hogy nemcsak említésre érdemes adalékok, de elemzendő értékek. Ugyanígy érthetetlen a XVII. századi virágének, Péchi Simon, Hajnal Mátyás, vagy Thordai János mellőzése, hogy csak a XVII. század első harmadára utaljak. Valószínűtlen, hogy ebben a században *több* száz ismeretlen magyar költő élt és működött volna. Az pedig egyenesen kizárt, hogy „a XVI. századi magyar költészet és irodalom mennyiségileg legjelentősebb hányadát... háromezer magyar nyelvű zsoltári vers" alkotja. Jó, ha háromszáz akad. Találunk példákat hibás besorolásra is, főleg a manierizmus címszó alatt. Az irodalomtörténetnek ezt a viszonylag új (a reneszánsz felbomló szakaszát jelölő) kategóriáját Nemeskürty nem elég meggondoltan használja. Manieristának mond olyan írókat is, akik egyértelműen a reneszánsz, vagy a barokk világát képviselik, például Pázmány Péter.

Van természetesen számos olyan problémája feldolgozásának (korszakhatárok, a refeudalizáció szerepe a barokk létrejöttében stb.), amelyek megvitatása a szakfolyóiratokra tartozik. Nem hallgathatjuk el azonban azt a káoszt, amely Nemeskürtynél a nevek *helyesírásában* uralkodik. E korszak esetében az akadémiai irodalomtörténet és bibliográfia helyesírása az irányadó. Tehát Petrőczi Kata és nem Petrőczy, Pécseli és nem Pécselyi. Nem lehet váltakozva használni az Apácai és az Apáczai alakot (minden vélekedéssel ellentétben az előbbi a helyes), s az sem közömbös, hogy az irodalomtörténész-kollégák közül Komlovszki Tibor i-vel, Tarnóc Márton pedig c-vel és nem cz-vel írja a nevét. Akadékoskodásnak látszik egy fontos könyvnél ilyen szőrszálhasogató észrevételeket tenni, de nagyobb hiba továbbörökíteni a tévedéseket.

●

A könyv húszezer példányban jelent meg. De még ez a nagy szám sem tesz elképzelhetetlenné egy új kiadást. A hibák — amelyek valóban eltörpülnek az érdemek mellett — könnyen kijavíthatók. (Egy-egy részletkérdést is érdemes lenne a teljesebb igazság kedvéért a szerzőnek újra átgondolni.)

Hadd zárjam az ismertetést egy véletlen, de jellemző adattal. A *Ganz-MÁVAG Dolgozók Lapja* írja június 19-én, könyvheti összefoglalójában: „Ebből a könyvből csak az M-telepen (mintegy nyolcezer fő dolgozik itt) napok alatt több mint háromszázat adtunk el..."

Tóth Valéria

Tóth Valéria: Vízparton

Élet és Irodalom, Bp.
1975. julius 19.
XIX. évf. 29. sz. 11 lap.
ÉLET ÉS IRODALOM

Szabó Vladimir

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 19.
XIX. évf. 29. sz. 12. lap.

SZABÓ VLADIMIR

Kirobbanó tehetségével már a főiskolán is ragyogó sikerei voltak — artista ügyességű rajzkészségéről ma is legendákat mesélnek egykori évfolyamtársai —, amikor is, váratlanul abbahagyta művészeti tanulmányait és beiratkozott az orvosi karra. „Látnom kellett — emlékezik a festő —, hogy ingoványos talaj a művészet. Azért mentem el medikusnak, hogy átfogóbb világképet kapjak." Sikerült olyan átfogó világképet kapnia, sőt teremtenie, amely senkiéhez sem hasonlít. A közhelyes kánonokhoz való ragaszkodással, s újabb, másféle — ugyancsak közhellyé vált — kánonok követésével szemben a hetvenéves Szabó Vladimir művészetében az eredetiséget emelhetjük ki mindenekelőtt. A pályafutását kísérő művészeti irányzatok hidegen hagyták; és érdekes, akármilyen szuggesztív művész, követői nincsenek, azt hiszem, nem is lesznek.

A főiskolára aztán mégis visszatért, csak éppen — jóllehet minden külső akadály nélkül — egy évtizednyi késéssel, felnőtt fejjel fejezte be művészeti tanulmányait, 1939-ben. A negyvenes évek elején akadt meg a szemem erőteljes, bizarr illusztrációin, a Zilahy Lajos-féle Híd-ban. Munkásságának nagyobb része grafika, kisebbik festmény, dehát ő rajzaival, rézkarcaival ugyanazt mondja, mint az olajképeivel. Villámgyorsan dolgozik — mint elárulta —, de neki éppen ez a tempó ad módot azokra az eljárásbeli apró lépésekre, amelyeket egy lassúbb szellem esetleg kihagyna a mű fejlesztéséből. Rézkarcait az úgynevezett hidegtű technikával ágyítja, hogy festőibb hatást keltsen; s ugyanígy tulajdonképpen festői hatásúak tónusos ceruzarajzai is. Finoman árnyalt minuciózus rajzok ezek, a művész ilyenkor a kemény, inkább csak a műszaki rajzban használatos F-es ceruzával dolgozik. Ezek a lapok halkságukkal az ezüstvessző ma már kihalt, XV. századi technikájára emlékeztetnek. Ezüstvessző rajzai mintha összefoglalnák, sőt deklarálnák régebbi munkásságát. Csaknem tíz éve preferálja ezt a műfajt, legjobb, legmunkaigényesebb sorozatainak egyikét éppen tavaly, súlyos betegsége idején alkotta. Szabó Vladimirnak rajztudása mellett — korunkban — szinte egyedülálló a kompozíciós készsége. Nincs olyan fordulat, amely akadályt jelentene a számára, sőt mintha keresné a minél nehezebb feladatokat. A papír síkját — széltében, de mélységében is — egyenletesen tölti meg; sehol sem billen fel semmi, a bravúr csak azért nem szembeszökő, mert magától értetődőnek érezzük. Művészete elsődlegesen gondolati, és tematikus is persze, bár nem a szorosan vett szüzsé a fontos számára. A részleteknek ugyanolyan a jelentőségük, mint az egésznek: a kép síkján nincs elsőrendű és másodrendű, a teljes felületet ugyanazzal az alapossággal dolgozza meg.

Szabó Vladimir világa álomvilág, bár ez korántsem olyan felhőtlenül idilli, ahogyan a felületes szemlélő gondolja: a vágyálom mellett esetleg vele együtt — közvetve vagy közvetlenül — jelen vannak a gyötrő álmok is. Ez a magatartás mintha ösztönös előfutára lett volna a jelenkori neoszecessziónak. Fantáziája eredeti, alapállása tulajdonképpen romantikus: nosztalgia valamilyen sohasem elérhető egyensúly, harmónia után, a világ által szépnek, jónak mondott dolgok iránt. Ez a különös romantika — tartalmában és formájában is — egész oeuvre-jét jellemzi, mégsem állíthatjuk, hogy munkássága mindössze egyetlen korszak. A korai művein minden sokkal vaskosabb; a kerekded, szinte szobrászati mintázás is erre utal, képtárgyai között pedig annak idején jelentékeny helyet foglalt el a népi zsáner is. Újabban ez a romantika inkább csak lappang, illetve éppenhogy eltúlzása által, mintegy ellenkező töltésűvé válik. „A leleplezésben gyenge vagyok" — olvastam a művész egyik vallomását. Nem hiszem. A Szabó Vladimir-i romantika egyre inkább játszott szereppé válik, mely éles kritikát takar, de ez a bírálat egyre inkább a mondanivaló középpontjába törekszik, bár sosem mond ellent a humanizmusnak, az együttérzésnek. Szabó Vladimir jámborsága, látszólagos naivitása egyre inkább bizonyos keserű irónia virágnyelve.

Ritkán szerepel a tárlatokon és a művészeti életben, pedig régtől fogva közismert, sőt népszerű művész. A szakirodalom — talán mert nem tudja hová tenni őt — sem foglalkozott művészetével kellőképp, még a lexikon Szabó Vladimir címszava is tartózkodóan rövid. Nem véletlen, hogy a két legjobb elemzést grafikus művészek, Gross Arnold és Szabados Árpád adták róla. Furcsa ellentét ez; nála egyidejű az aktivitás és a visszavonultság. Senkit sem lepett meg a festő hallgatása, de ugyanígy természetesnek vette a közönség, hogy tavaly érdemes művészi címet kapott; mindig volt körülötte valami titokzatos, és ez a rejtély koránt sincs megfejtve. Talán ez az enigma is hozzátartozik művészetéhez.

Frank Dániel

1982 SEP 1 7.

MAGYAR HIRLAP

MAGYAR HIRLAP

MHSAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

Országgyűlési bizottság tanácskozása Sz

Öntözés, ta

Csütörtökön Szarvason tartotta ülését az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága. A napirenden az öntözés és a melioráció eddigi eredményei, fejlesztésének további feladatai szerepeltek. A képviselőknek előzetesen megküldött írásos beszámolóhoz az ülésen *Magyar Gábor* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, valamint *Breinich Miklós*, az Országos Vízügyi Hivatal elnökhelyettese fűzött szóbeli kiegészítést.

Mint a többi között hangsúlyozták, a talajok vízháztartásának, a talajhibák gyors javításának meghatározó szerepe van és lesz a növénytermesztés dinamikusabb növelésében. Ebből a szempontból különösen fontos feladat a már öntözhető területek jobb kihasználása. Mivel a gyakorlat egyértelműen bebizonyította az öntözés hasznosságát, a bizottság ismételten és egyértelműen állást foglalt az öntözés fejlesztése, az öntözéses gazdálkodás feltételeinek javítása mellett. Ezzel összefüggésben külön kiemelték, hogy az öntözéshez szükséges gépek és eszközök gyártását a hazai ipar is meg tudja oldani. A választék is meglehetősen széles: a nagyüzemek kilencféle öntözőberendezés között választhatnak és ugyanakkor kialakultak a sorozatban gyártható, a kistermelők igényeit szolgáló öntözőgép-családok is.

A szóbeli kiegészítést követő vitában több, a mezőgazdasági szakembereket széles körben foglalkoztató kérdést vetettek fel a képviselők. A rizstermesztéssel kapcsolatban szóvá tették, hogy a jelenlegi közgazdasági szabályozók nem teszik lehetővé a rizs biztonságos termesztését. E gabonából gazdaságaink már csak az ország szükségleténe[l] melik meg, pedig h[a] kapnának a rizstelep[ek]ra és újak építésére. [Sz]portmegtakarítást ér[ne] ország. A talajjav[ítás] elemezve a képviselők egyebek közt elmondták: drágult a melioráció, s így a változatlan összegből kevesebb valósulhat meg a tervezettnél; de ha — mint javasolták — az állam az olcsóbb talajjavítási módszerét alkalmazó programokat támogatná, akkor a tervek nagyobb része mégiscsak valóra válhatna. A képviselők, ugyanilyen meggondolásból az öntözés, a gazdasági utak építése, és a csatornázás olcsóbb megoldásaira is felhívták a figyelmet.

A meliorációról szólva egyébként a képviselők egymással is vitatkoztak. *Hütter Csaba* Nógrád megyei képviselő véleménye szerint az érvényben levő talajjavítási rendszer kontraszelekciós, mert — az állami támogatás magasabb arányával — a gyengébb földön működő gazdaságokat részesíti előnyben, pedig a máris jobb eredménnyel működő gazdaságok meliorációs munkáinak nemcsak a rosszabb termőképességű földek jobbá tételét jelenti, hanem egyben az e térségben élő falusi lakosság megtartását is. Egyébként Békésben nemcsak a sovány talajú földek szorulnak javításra, hanem a kitűnő minőségű dél-békésiek is. E területen a Maros hordalékkúpján ugyanis évente rendszeresen nyolctízezer hektárnyi szántó válik vadvízországgá. A jelenlegi ötéves tervben Békés megye másfél milliárd forintot fordíthat a leromlott talajok javítására, s így megállítható a további romlás, ismét gazdag termést ígér majd a békés-csanádi föld.

A vitában felszólalt még *Fábián Márton* Szolnok, és *Varga János* Győr-Sopron megyei képviselő, valamint *Csatári Béla*, a Békés megyei pártbizottság titkára.

A bizottság ülése *Cselőtei László*nak, a bizottság elnökének zárszavával ért véget.

A somogyi képviselők ülése

Csütörtökön *Barcson* tartotta ülését az országgyűlési képviselők Somogy megyei csoportja.

Dr. Német Jenő, a városi tanács elnöke tájékoztatta a vendégeket — egyebek között — arról, hogy befejező szakaszához érkezett a városi közmű rendszer építése, kialakulóban van a városközpont és kezd kirajzolódni annak nyolc alközpontja is. Jellemző a város lakosságának a szűkebb pátriához való ragaszkodására, hogy az utóbbi öt évben épült óvodák és oktatási intézmények mintegy harminc százaléka, a szenny- és vízhálózat kilencvenöt százaléka, az úthálózat hetvenöt százaléka, a járdák építése pedig teljes egészében társadalmi munkával valósult meg.

A Barcson alkalmazott újszerű kisvárosi közigazgatási modell lényege, hogy a tanácsnál kevesebb az osztály, az ügyfelek egy helyen találkozhatnak valamennyi ügyintézővel, ami jelentősen egyszerűsíti és meggyorsítja a munkát.

Műszaki és közgazdasági hónap

Felavatták Nyíregyházán a tudomány és technika házát

Tudomány és technika házát avattak csütörtökön Nyíregyházán. A hatemeletes korszerű épületben kapott otthont az MTESZ, a TIT és a Közgazdasági Társaság Szabolcs-Szatmár megyei szervezete. A keleti országrész szellemi életének új központját az Északterv kollektívájának tervei alapján a Szabolcs-Szatmár megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozói hozták létre. Beruházási költ[ség]ébe[n a] megye ipari [üzemei és]

Az ünnepség végén Kurucz Imre átadta a TIT országos elnökségének aranykoszorús plakettjét a kivitelező építőipari vállalatnak. Ugyancsak csütörtökön adták át az MTESZ megyei szervezete által alapított Kabay János-emlékplakettet a tudományos szervezőmunka élenjáróinak.

Az új tudomány és technika házának felavatásával megkezdő-

Katolikus papi béketanácskozás

Csütörtökön *dr. Ijjas József* kalocsai érsek elnökletével együttes ülést tartott az Opus Pacis és az Országos Béketanács katolikus bizottsága. A tanácskozáson *Bíró Imre* kanonok, a bizottság főtitkára tartott tájékoztatót időszerű békemozgalmi kérdésekről.

A tanácskozáson megjelent a magyar katolikus püspöki kar több tagja.

A szlovákiai

1021

Szabó Vladimir grafikai tárlata

Valóság és legenda

Két évvel ezelőtt láthattuk a Műcsarnokban *Szabó Vladimir* életműkiállítását, amelyet 1925 és 1980 között keletkezett festményeiből válogattak össze. Most pedig — a *Vigadó Galéria* emeleti termeiben — nagyjából ugyanennek a pályaszakasznak a grafikai termését követhetjük nyomon. Talán egyetértenek velem abban a rendszeres tárlatlátogatók, hogy ezúttal nem a közismert és méltán népszerű festmények előtanulmányainak tekinthető rajzvázlatok érdekeltek elsősorban, hanem azok a — többé-kevésbé önállónak nevezhető — lapok, amelyekből *nem lettek* olajképek.

Több mint fél évszázad grafikai termése — még így leírva, pusztán összegezve is tiszteletet ébreszt. A tárlat érdekességét csak fokozza, hogy a régebbi és kevésbé ismert rajzok mellett számos, magántulajdonban őrzött remek is előkerült és a nyilvánosság elé lépett ezúttal a gondos gyűjtőmunka nyomán. Így még az életművet többé-kevésbé ismerő szakember is találhat csemegét avagy szívből örvendhet néhány viszontlátásnak.

Nemcsak a kronológiai sorrend betartása végett teszem, amikor tárlatkrónikámat a korai rajzokkal kezdem. Sokszor erősen sárgult már a papíralapjuk, gyakran a ceruzarajz is szürkévé mosódott az évtizedek során, és mindegyre előfordul, hogy keletkezésük pontos évszáma sem rekonstruálható. Mégis ezeknek a harmincas évekbeli vázlatoknak adnám a különdíjat, ha ilyen volna: elsősorban *Mészáros László*, a tragikus sorsú szobrász reliefszerűen erőteljes, karakteresen „vésett" profiljának, meg a hunyorító *Gyerekfejnek* és az *Ül a ládán* nőalakjának.

Mai szemmel visszatekintve persze, könnyen a „rovásukra" írható ezeknek a korai rajzoknak, hogy nem annyira jellegzetesek és messziről, első pillantásra felismerhetőek, mint az utóbbi évtizedek termése. Olykor nagyvonalúan lényegretörőek, máskor realisztikusan részletezőek (mint például a felszabadulás előtti női akttanulmányok), de mindenképpen egy markáns tehetség figyelmet keltő és figyelmet is érdemlő alkotásai. A felszabadulás után pedig, az ötvenes években nyomon követhető a senki mással össze nem téveszthető stílus kialakulása és egyre határozottabb körvonalazódása. A „minden olyan más" alapállás korai és tipikus képviselője — még sajátos címadásában is — az *Iparos külsejű* elnevezésű, egész alakos ceruzarajz egy sokat tapasztalt, emberöltőt végigdolgozott férfiról. És nem utolsósorban külön említenünk kell — mint ahogy kvalitását illető jó érzékkel emelték főhelyre és festőállványra a tárlat rendezői is — a művész 1950—

Szabó Vladimir: Önarckép (ceruzarajz) 1950—51.

51-ből való *Önarcképét*, ezt a szűkszavúságában is oly sokat mondó, szép és őszinte alkotást.

Amikor megdicsérjük a tárlatrendezőknek azt az ötletet, hogy a sokszorosított grafikák esetében kiállították a levonatok fölé a fémlapokat is, felhívjuk a látogatók figyelmét arra, mennyire érdekes „kultúrturisztika" végigkövetni egy-egy jellegzetes motívum vándorlását, éveken át, egyik vázlatról a másikra, és egyik technikai eljárásról a másikra. Én a magam számára egy ősi témát, a megifjító csodaszert, az életelixírt választottam „iránytűként". Magam is meglepődtem a végeredményen. Bár a katalógusműtárgyjegyzékében nem bukkantam rá, a tárlaton ott szerepel például két rézkarc, azonos évből (1947) és azonos címmel: *Gyógyító víz*. Én ezekben véltem felfedezni a későbbi, hatvanas évekbeli rajzciklus gyökereit. Az egyik *Csontváryt* juttatja eszünkbe. Cédrusszerű fa alatt szakállas próféta prédikál a pusztában a hallgatóságnak, miközben lába előtt forrás fakad. Rézkarcpárján már feltűnik halványan egy gótikus katedrális jelzett homlokzata a göcsörtös gyökerű és koronájú fák karéjában, az előtér emberkoszorúja pedig egy tavat ül körül.

Legenda a megifjító forrásról címmel 1966-ban keletkezett az a több részes ceruzarajz-sorozat, amelynek egyik példányán még Herkules-szerű izomkolosszus birkózik a barlangból kiburjánzó hétfejű sárkánnyal. A másik lapon már Szent György, a sárkányölő a központi figura, a harmadikon a háttér kerül előtérbe, boltozatos sziklaszirtekkel és gótikus szentélyszerűséggel, és van olyan is, ahol a tömeg csak jelzésszerűen, félig kidolgozott. Három évvel később, 1969-ben keletkezett végül ennek a motívumciklusnak legkésőbbi utánrezgése, mégpedig sokszorosítható grafikai technikával. *Legenda a csodaforrásról* címmel 1969-ből való az a változat, amely *Bosch* szellemét idézi. Burjánzó koronájú és gyökerű ősfák, vég nélkül áradó embercsoportok közepette lebeg a gótikus kápolna sziluettje, miközben a sárkányölő az állat oldalából, lándzsájával életelixírt fakaszt. És talán nem tűnik erőltetettnek, avagy vulgáris magyarázatnak, ha megkockáztatom, hogy a téma a törökös-odaliszkos *Női fürdővel* búcsúzik el végleg.

Anélkül, hogy a teljességre törekednék, avagy kvalitásbeli kiemeléseket követnék, szeretném egyetlen példán megvilágítani Szabó Vladimir stílusának, ábrázolási módszerének lényegét. Úgy érzem, valamennyi — többé-kevésbé élethű és realisztikus — tájképe közül (például *Kőszeg*, *Visegrád*, *Nagymaros* stb.) leginkább a *Budapest „Vajdahunyad"* elnevezésű, 1966-os rézkarcában enged bepillantást műhelytitkaiba, és itt engedi leginkább tetten érni önmagát. Ebben az eleve „valóságmásolatnak" épült, illusztrációszerű álkastély-komplexumban találja meg a legillőbb modellt ahhoz, hogy további raduplázásokkal és tükröztetésekkel, barokkot rokokóvá burjánoztatással, az egész városligeti tavat körbeépítse szürrealista tornyokkal és bástyákkal, mintegy a címadásban is feltüntetve az idézőjelet.

A művész valóság felett lebegő álomvilágában azonban az életmű vitathatatlan kvalitása — tény és való.

Wagner István

zőjéről a mai embe
— Mérnök volt,
Volt valami köze a
lyozásához. (Egy gát
— Erdővel telepíte
tóhomokot. (Egy erd
— Szépíró, tagja
András körének. (E
— A mai városház
elődjének tervezője.
tész.)

Szóval: *ki volt Vedres István?* Főlumerő, mérnök, építész, böicselő, író, közgazdász, nyelvész? Vagy egyszerűen „csak" polihisztor? Széles látókörű, érdeklődő, gondolkodó ember, aki képességei kibontakoztatásához szerencsés korban született?

Horvátországból települt Szegedre Vedrics György, a szűcsmester apa 1760 körül. Elsőszülött fiát már így veszi lajstromba a piaristák évkönyve: „Stephanus Vödrits, Natio: Hungarus, Conditio: civis, Patria: Szeged, Comitatus: Csongradiensis." Tizenhét évesen, 1782-ben kerül Pestre, mérnöki studiumot folytat. Gyakorlatot a vadvizek lecsapolásában a Dunántúlon szerez, mérnöki tanulmányait Bécsben, Brünnben egészíti ki. Friss még a mérnöki oklevele, amikor 1786-ban szülővárosában, Szegeden megüresedik a földmérői állás. Pályázatát támogatja a város a helytartótanácsnál, így lesz 35 esztendőn át Szeged hatósági mérnöke. Ma úgy mondanánk: mindenese.

Életrajzírójának, Farkas Lászlónak 1937-ben közzétett könyvében olvasható: „A földmérések és birtokügyek, a városrendezések és utcaszabályozások, az építési tervek és építkezések (iskolák, kórházak, templomok, tanácsház), valamint a hidak, malmok, árkok és csatornák mind a városi földmérész teendői voltak. Vedres vizsgálta a kutakat, ő emelte ki az elsüllyedt hajókat, helyezte el az első 125 utcai lámpát, pedig hol voltak még a szakértői ügyek és térképezések, a közrendészettel, a tűzrendészettel és a közegészségügyekkel kapcsolatos teendők és mindezek tetejébe az ármentesítések,

sajátosan szegedi dolgok!

Szép kis „munkaköri leírás"... Vedres István országos jelentőségű tervei közül *a Duna—Tisza csatorna tervezete* az egyik legfontosabb — az elképzelés egyébként ma is foglalkoztatja a szakembereket. Vedres így gondolta ki: „Négy, legföljebb öt napok alatt, könnyen felérhetne a hajó Szegedről Soroksár körül a Dunába, ha minden 4000 ölnyire olyatén állások rendeltetődnének, ahol a vontató marha készen állana a hajóknak tovább való húzására." Ebben a műben szól arról is, hogy „Az egész Ausztriai birodalomban, ki vévén a tenger partjait, sehol jobb Hajógyártó vagy Hajót tsinálók nem találtassanak, mint a szegediek." S újabb terve születik ennek alapján: a Tiszába torkolló Maty-eret hajóépítő helynek kellene berendezni...

Egyébként is tele tervvel: *országos gabonatárházzá alakítaná a szegedi várat*, mely „a védelmező várak lajstromából már töröltetett"; *országos csatornázási tervet dolgoz ki*, hogy az Alföld keleti felének vízügyi veszélyeit elhárítsa. A' Tul a' Tiszai Nagyobb Árvizek Eltéríthetésérül Egy Két Szó című művéből vett idézet igazolja, miért tartják Vedres Istvánt Vásárhelyi Pál elődjének:

A földeknek „az árvizektől való megmentése kimondhatatlan hasznot hajtana hazánknak, de... azon munkák eszközléséhez... mentől hamarább és mentől nagyobb erővel és buzgósággal... kelletik hozzálátnunk."

Bálint Sándor írja Vedresről A szögedi nemzet első részében: „Személyében a magyar reformkor optimista humanizmusa és közgazdasági pragmatizmusa harmonikus egyensúlyban találko-

Sinkó Ervin

Szemben a bíróval

Szemben a bíróval, íme, azon veszem észre magam, hogy nem tudok magamról beszélni anélkül, hogy ne a világról beszéljek. Nem lehet másképp, nyilvánvalóan. Mi a világban: azt is jelenti, hogy a világ mibennünk. Mi a lövészárokban, azt is jelenti, hogy a lövészárok bennünk. Ez ellen lehet küzdeni. Talán lehet börtönben is ülni, és nem a börtönfalakat, hanem a megnyílt mennyeket látni. Ez azonban csak eksztázis, és minden eksztázis csak mint egy vasárnapi kirándulás a városból a szabadba: a vasárnapi elragadtatásunkban is determinálóan benne lesz, hogy ott van mögöttünk a város. Senki se kivétel, s nem lehet másképp, nyilvánvalóan. Mindenki, aki magáról beszél, a világról is beszél; talán nincsen bűn, amely — egy másik aspektusból — nem vád is. A háborút a kapitalizmus produkálta, a II. Internacionálé nemcsak félreállt az útjából, ha nem pártjai háborús pártokk lettek — de ezen kívül, min minden kollektív bűnnel, a há borúval szemben is, mindenk aki részt vett benne, nemcsa vádló, hanem személy szerin éppúgy vádlott is, mint én, ak némán, vigyázzállásban nézte végig a két katonaszökevény k végzését. Az úrrá lett bestiár elhittem, hogy mindenható. L hetett nem annak hinni? Ne vallott minden, de minden arr hogy ez a legbiztosabbnak lá szó ígéreteket is elnyelő gyilk káosz, ez maga az egyetlen re lis, mindig visszatérő „történ lem"? Nem egy elsüllyedt vil ból felhangzó fájdalmas harar szóként haltak el az olyan r ka, az örök emberi értékek m lett hitet való hangok, mint Romain Rolland-é? S nem é oly tehetetlenek voltak, mint

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 117-748, 140-726

Szabó Vladimir
Munkácsy-díjas festő-é

DÉL-MAGYARORSZÁG

1980 NOV 2.

grafikusművész

1021

Szabó Vladimír kiállítása

Budapesten a Műcsarnokban rendezték meg Szabó Vladimír festőművész kiállítását. Ebből az alkalomból mutatjuk be néhány nagyszerű munkáját.

Fent: Önarckép (1976) — Középen: Halász — Lent: Akttanulmány

1021

LÁTOGATÁS

SZABÓ VLADIMIRNÁL

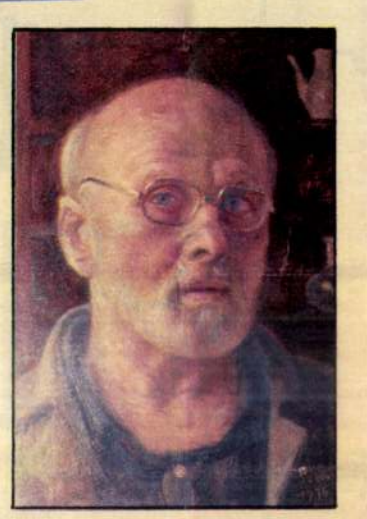

ÖNARCKÉP

KORZÓ EGY RÉGI VILÁGBAN

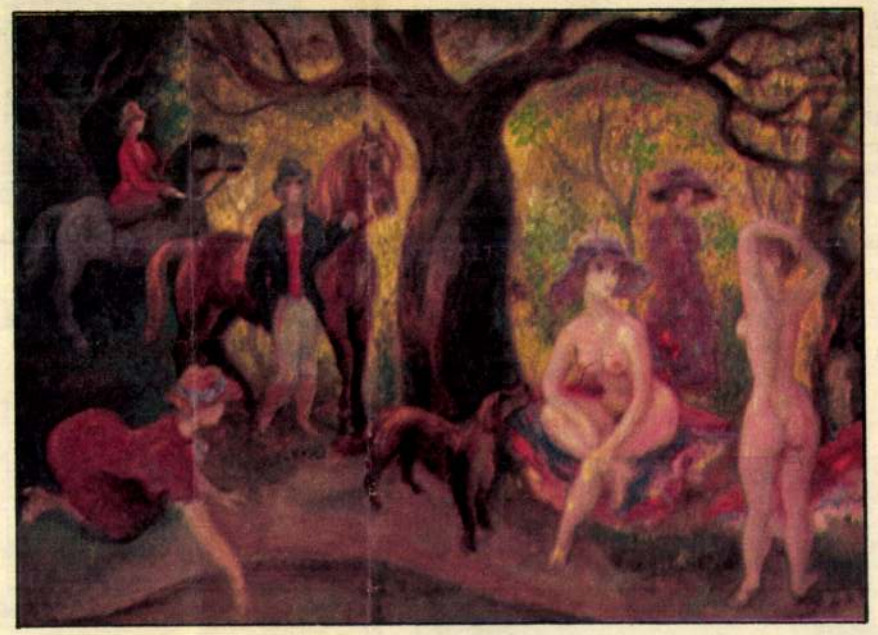

FÜRDŐZŐ HÖLGYEK

RÉDNER MÁRTA FELVÉTELEI

KOMÉDIÁSOK FALUN (Gobelin-terv)

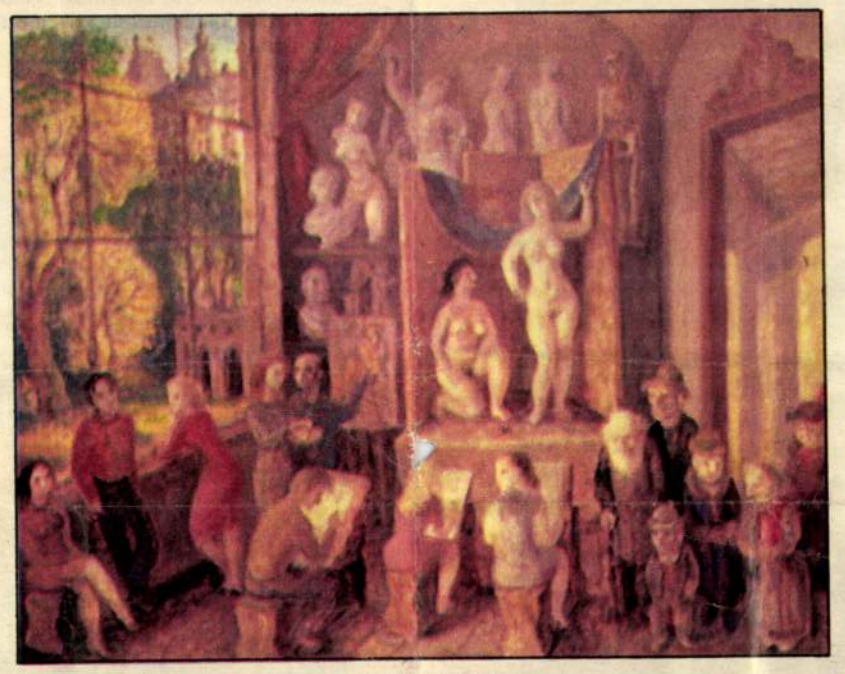

FESTŐISKOLA

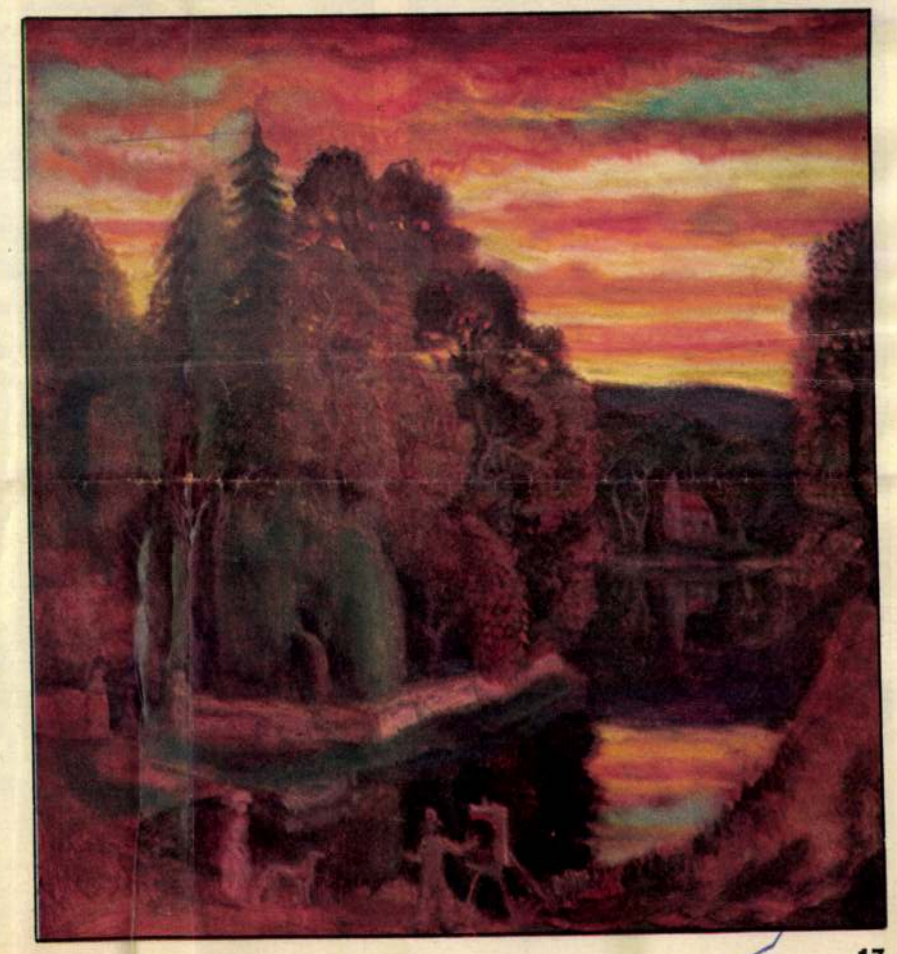

ALKONYATI FELHŐK

Hatalmas műteremre számítottam, sok ablakkal, fénnyel, rendetlenséggel, festékszaggal, tarkabarka palettákkal. Műterem és rendetlenség helyett nagyon harmonikusan berendezett egy szoba-hallos lakásban fogad Szabó Vladimir. Fény ugyan van bőséggel, de sem képek, sem modellek, sem festékszag — sem egyéb, külső ember számára izgalmas festőromantikát nem találok.

— Pedig sok, műtermet ábrázoló képe van — kezdem a beszélgetést, vagy inkább folytatom, hiszen belépésemkor nevetve mondta, hogy nincs is műterme, és nem kell neki.

— Itt festegetek az ablaknál, a képeimen látható modellek és műtermek visszaemlékezések festőiskolákra, az ifjúság poézisére... Számomra ott kezdődik a művészet, ahol poézis van. Amikor a festő el tudja hitetni, hogy a festék nem az, ami, hogy a festészet átlényegülés.

— Ha a festészet átlényegülés, van-e létjogosultsága a portréknak? Hiszen, hogy a szokványos kifogást említsem, egy arc hű megörökítésére a fényképezés is képes.

— Objektíve megengedhető, hogy a portréfestés nem létjogosult. De szubjektíve létjogosult. Azonban a két fogalom éles szétválasztása nem lehetséges. Mert például a matematika objektív, de mert a mi szellemünkben nyilvánul meg — személyes. Tehát a matematika a legobjektívebb, és egyben a legszubjektívebb is. E két fogalom nemcsak, hogy nem választható szét, de teljesen összemosódik. Eszerint a portréfestés kevesebb is, több is, mint a fényképezés. Nagy élmény átélni a másik ember létezését. Ezt egy versszorral hadd illusztráljam: „*Nézlek, és átélem* most kis életed lenge szűz." A festészet *anyaga* mindig az ember belső misztériuma, s ahogy Ady mondja: „Ennek a titoknak megláttatása, ez a hivatásunk."

— Igen, de ez a titok, ez a misztérium sokszor úgy kerül vászonra, hogy a néző zavarba jön, mert nem tudja, hogy mit lát.

Sajnos létjogosultságot nyert, hogy nem baj, ha a festő nem tudja előre, mit fest. Utólag úgyis megmondják neki. Azt én is osztom, hogy a festészet nem százszázalékosan tudatos. Ha az lenne, tudomány volna és nem művészet. Na, de a mindenáron újat akarás, a *visszaélés* az új elfogadtatásának lehetőségével — nem tudom, mire jó, kinek szerez örömet.

— Ha leírom, amit most mondott, nem tartják majd konzervatívnak?

— De. Csakhogy ez engem nem sért. Mi az, hogy konzervatív? Elmegyek a múzeumba, nézem a Markó-képeket, és boldog vagyok.

— Összel, a műcsarnokbeli kiállításának első napjaiban, hosszú sorban álltak az emberek, hogy megnézhessék a képeit. A közönség szerint ilyen szép kiállítás már régen volt Budapesten.

— Nagyon örültem, hogy ennyien szeretnek.

— Talán, mert a képein olyan harmónia van ember és természet között, amilyet a mai képzőművészetben alig-alig találni. A Lúdas Matyi című képe volt a legelső, ami még diákkoromban megragadott. Egy vasúti fülkében láttam a levelezőlapnál alig nagyobb reprodukciót. A kép kavalkádja igézett meg, a figurák aprólékos kidolgozottsága, sokasága. Egyéb képein is láttam a tömeget és a mesét.

— Ez kísérlet annak az igénynek a kielégítésére, hogy globálisan lássam a világot. A mesék alapja, hogy bennük sohasem a gonoszok győznek, az igazságtétel reménye nélkül. Mint ahogy az életben sem. Ezt a történelem igazolja. Nem lehet kitérni az igazságszolgáltatás elől. Meg kell tehát kísérelni *ezt* megvalósítani.

— Történelmi képek festésére ez ihlette?

— Az egyes képeken ez is tetten érhető, de vannak aktuális dolgok, sőt katarzis is. Mintha meggyónnám azt, ami fáj, vagy azt, ami kavarog bennem. Ez most egy olyan intervallum, amelyben a régi meghalt, és az új még nem született meg. Krízist látunk. Mintha visszájára fordult volna minden a művészetben. A harmóniaigényt, ami eddig jellegzetes volt, most szinte anakronizmusnak tekintik. De, bár megszűnt a dallam, Bartóknak is vannak kifejezetten dallamos, finoman árnyalt motívumai. Olyanok, amilyeneket a régiek nem tudtak volna megírni. A dallam szintézis a zenében. Ennek a festészetben a színösszhang felel meg. A harmónia a mű váza, beteljesülése a színösszhang. Ez mindig megnyugtatóan hat.

— És képeinek finom fényei?

— Szimbólumai annak a reménynek, hogy érdemes élni.

— És a párák? A halvány, sejtelmes ködök?

— Emlékeztetők létezésünk tünékenységére. Mert jó lelkiismerettel ki tudna valami biztosabbat, többet mondani a kétszer kettőnél?

— Megkérhetném, hogy az általunk bemutatandó képekről beszéljen egy kicsit?

— *Korzó egy régi világban.* Ahogy kezdtem nézegetni a világot... Az ember legelső ideje a legdöntőbb. Akiket én láttam és csodáltam, ilyenek voltak. Így öltözködtek azok a dámák. Leplezhetik azt a kort, hogy képmutató. Számomra mégis ünnepi. A keresztény művészet szép alkonya. És az alkonyat mindig ünnepi.

— *Komédiások falun.*

— Szeretem a cirkuszt, többször megfestettem a komédiásokat, és a fején egyensúlyozó kislányt. Mintha a saját lelkét mutogatná... A festmény gobelin-terv, és már szövik is.

— *Festőiskola.*

— Az úgynevezett Epreskertben volt (és van) a főiskolának egy részlege. Csodálatos volt. Erre való emlékezés a kép.

— *Alkonyati felhők.*

— Negyvennégyben hosszabb ideig dolgoztam Szentendrén. Mostanában már nem, bár érzem a szükségét. Azt nem mondom, hogy sohasem festettem természet után, de általában itthon dolgozom. Fiatal koromban jártam az országot, skicceltem, a részletek viszonylagos hűsége innen van.

— *Fürdőző hölgyek.*

— Többször is megfestettem. Régi közhely, hogy egy kép sohasem kész, csak abba lehet hagyni. Ezért jelenik meg nálam ugyanaz a téma más-más változatban.

— Végül az *Önarckép.* Az utóbbi évek képeit valami egészen különös ragyogás árasztja el.

— Talán, mert nagy boldogság ért engemet. Hetvenéves koromban ötödször nősültem. Az életem azóta boldog, szép és kiegyensúlyozott.

Erőss Ágota

1

Hányfélék a nadrágok?

Soha ennyi változatuk nem volt!

Már évek óta feltűnt az a divattendencia, hogy egyre bővül a nadrágkínálat, de olyan széles választékra a legmerészebb divatjósok sem számítottak, amilyenben ez év tavaszán és nyarán dúskálhatunk. Bőségük a combra feszülő bermudától a török bugyogóig terjed. Hosszuk minimuma a rövid sort, maximuma a bokát 1–2 centivel fedő klasszikus pantalló. (Ennél hosszabb, földet seprő nadrág idén nincs!) Anyaguk minden textilia lehet: áttetsző batiszt, taft és selyem éppen úgy, mint vászon vagy ballon, vékonyabb és vastagabb szövet.

A gazdag választék csak egyetlen dolgot kíván a nadrágot viselőktől: önkritikát! A változatos, olykor furcsa, bolondos modellek csak karcsú, jó mozgású, keskeny csípőjű és teljesen pocakmentes alakra valók. Aki nem ilyen, viselje a szolid párhuzamvonalú pantallót, vagy vegyen szoknyát.

Összeállította:
Soltész Nagy Anna

A fekete képeken: külföldi modellek

A színes képek: Jeges Éva modelljei

NÁDOR ILONA FELVÉTELEI

2

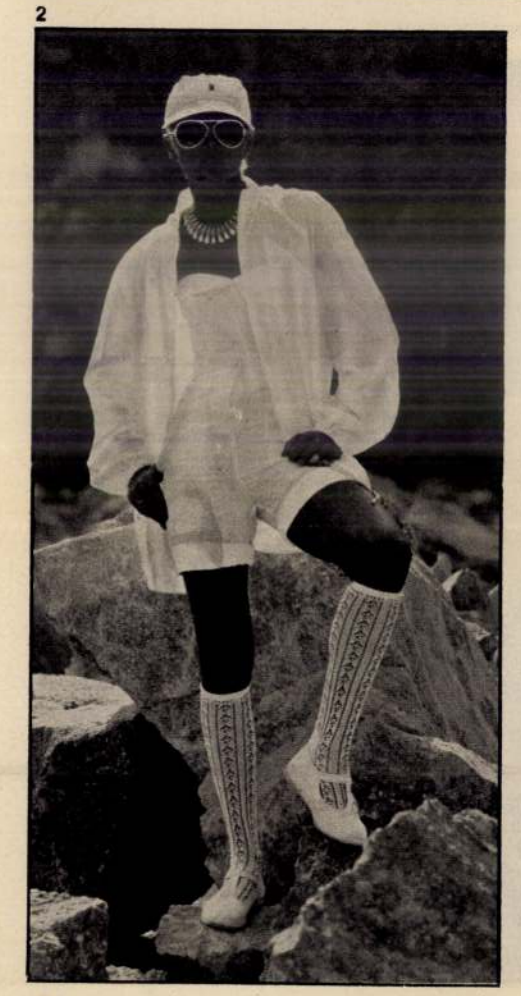

3

4

Adva volt egy budafoki telek: 420 m², nyolcvan százaléka gyümölcsfákkal, bokrokkal, konyhakerti növényekkel beültetve. Adott az építési szabályzat, amely kimondja, hogy házat az utcai telekhatártól 5 méter távolságra, a szomszéd telkétől 3 méternyire lehet építeni. S adva volt a 20 fokos lejtő. Ezt megszüntetni jelentősen növelte volna a munkaidőt, a fáradságot és a költségeket. Olyan háztervet kellett tehát készíteni, amely az összes előírások betartása mellett figyelembe veszi ezt az adottságot is.

Így lett az épület egyszintes az utca, kétszintes a kert felől.

Az előtérből azonos szinten lehet balra a szülői hálóba, jobbra a vendégváró szobába jutni. Lépcsőn felfelé haladva közelíthető meg a családi nappali, az ebből nyíló gyerekszobák és a fürdőszoba, lefelé kell menni az étkezőhöz és a konyhához. A telek lejtése és a többi természeti adottság mellett ugyanis a család összetétele, élete, szokásai is meghatározták a ház tervét, formáját, kialakítását.

Kellett egy előtér, amely könnyen tisztántartható, felmosható, hiszen ide óhatatlanul behozza az érkező az utca sarát, porát; ha tágas a hely, nemcsak cipőt, hanem ruhát is válthat itt, aki a kertben végzett munka után jön be. A családi nappali a közös programok, beszélgetések, télen a zenehallgatás, tévénézés helye. Nyugalmat, elkülönülést kell biztosítani a család minden tagjának, külön szoba illeti meg a fiút és külön lakóhely a lányokat. A szülőknek (mérnök házaspár) nemcsak pihenő-háló kell, alkalmanként munkahely is a szobájuk.

Ha a konyha tágas, kényelmesebb a munka, ami a kerti termények feldolgozása, a befőzés miatt olykor meghaladja az átlagosat. Ezért van szükség kényelmes méretű kamrára is. Külön helyiség kell a központi fűtés kazánjának, s ott a tüzelőanyag mellett sok mást is lehet tárolni. A konyhából nyíló étkező nem nagy, de elég kényelmes ahhoz, hogy az öttagú családon kívül — akik nap mint nap körülülik az asztalát — három-négy ebéd- vagy vacsoravendég is elférjen. Ez a vasalás, a varrás helye is. Az igényeket bővítették némileg, amikor a belépő-nappali közös teréből nyíló „vendégvárót" is megtervezték, és felépítették, és amikor lapos kővel kirakva lakóterré képezték ki az udvar konyhához csatlakozó részét.

Már a ház építése során gondoltak a berendezésre. Így alakult ki a 9 köbméternyi beépített szekrény helye, így készült el a vendégváróban a téglakandalló és a betonba süllyesztett, házilag készült habszivacspárnákkal kényelmessé tett üldögélő. Ez a „bútor" kezdetben sok vitára adott alkalmat. A gyakorlati tapasztalatok azonban legyőztek minden idegenkedést. Nyolcan is elférnek itt kényelmesen, körben. Aki a panorámaablakkal szemben foglal helyet, az elbűvölő kilátásban gyönyörködhet, másoknak a „télikert" látványa nyújt élményt. Kéznél vannak a kínálnivalók, tányérok, poharak is. S akit még ennyi minden sem győz meg a beépített üldögélő előnyeiről, attól megkérdezik: szerinte mennyibe kerülne nyolc darab kényelmes, tartós, vendégmarasztaló fotel?

Pataki Mária

5

6

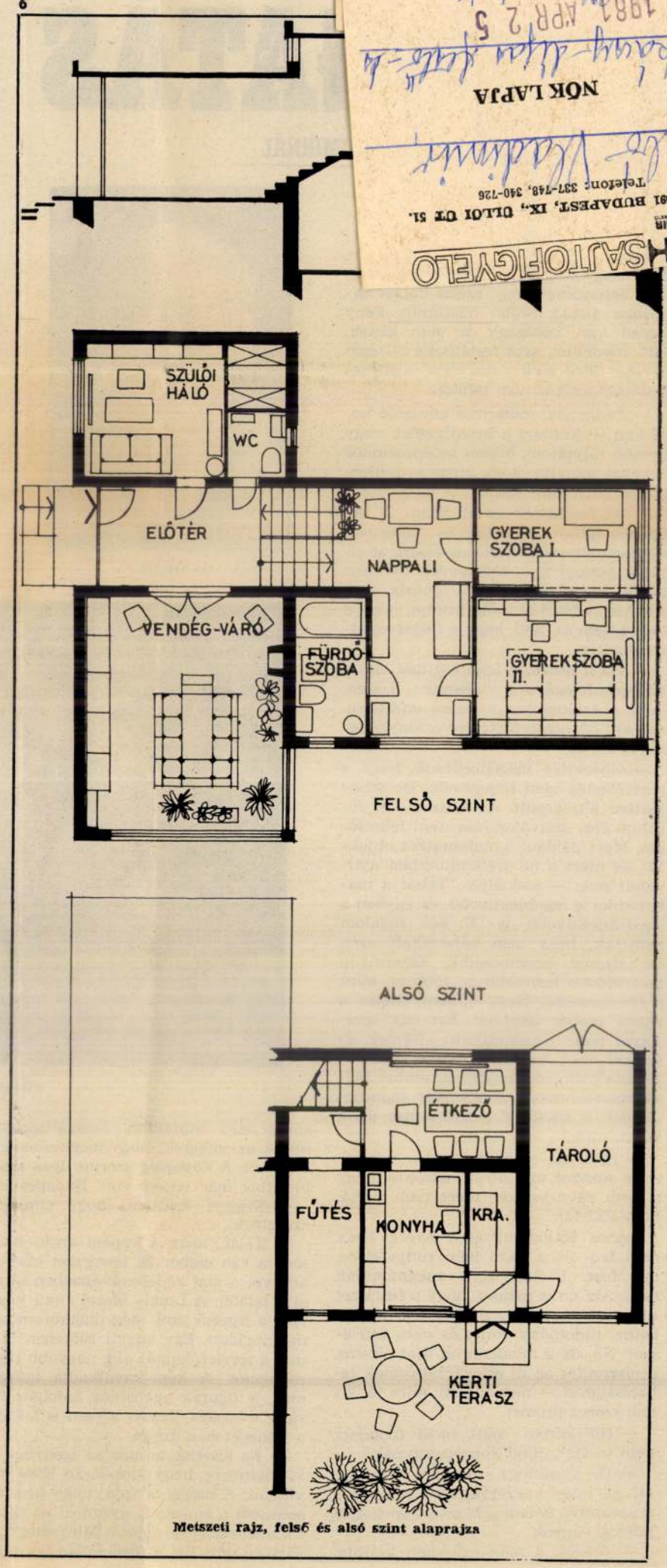

Metszeti rajz, felső és alsó szint alaprajza

MŰSZAKI IGYELŐ
1061 BUDAPEST, IX., DLLOI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NŐK LAPJA
1983. APR. 25

Szabó Vladimir

1021

Vigadó Galéria:

A valóságot varázsolja elénk

● *Szabó Vladimir* két évvel ezelőtti műcsarnoki kiállítása után — ahol elsősorban festményeit láthattuk — most rajzait, rézkarcait csodálhatjuk a galéria emeleti termeiben. A harmincas évektől, vagyis a főiskolai tanulmányoktól kezdve egészen napjainkig készült műveiből válogattak a rendezők, s bemutatnak egy gobelint is, mellette ugyanannak az alkotásnak a rézkarca, illetve a rajz eredetije is látható. Helyet kapott a kiállításon néhány rézkarclemez is.

Rajz, grafika, rézkarc, festmény, gobelin. Mennyiféle technika, hányféle megfogalmazás! A művész számtalanszor visszatér egy-egy témájához, többször, többféleképpen körüljárja azt. Egész pályája során foglalkoztatja a piac, a műterem, a régiséggyűjtő, a modell s a festő. Bármelyik kompozícióját nézem is, vonzása ellenállhatatlan. Sokszor, többször meg kell nézni, mert újabb, apróbbnál apróbb részleteket fedez fel az ember alkotásain. Nem véletlen, hogy „a rajz egyetemes nagyságai közé" sorolják a kritikusok. Olyanok a lapjai, mint valamiféle rajzvarázslatok. Finomak, művesek, aprólékosan rajzosak, sokfigurásak, s menynyi mindent elmond egy-

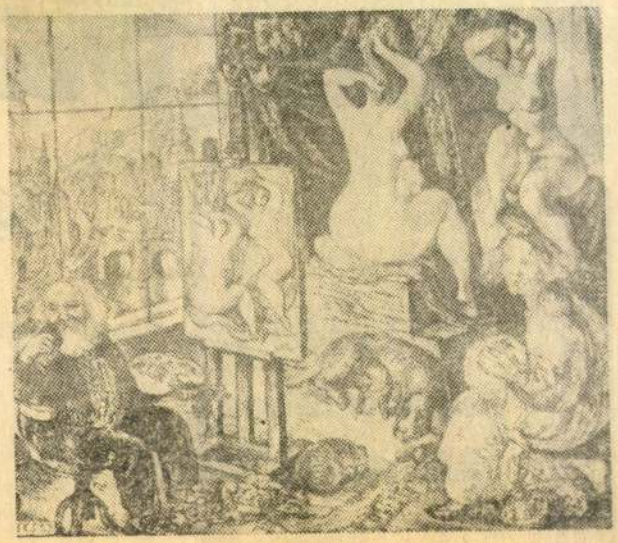

Aktfestő

egy munkája. Zsúfolt álmok, jelképek, nosztalgiák, vélemények, sejtések, érzelmek, felismerések? A vonalak sűrű szövevényéből mindezek különös keverékét s a valóságot varázsolja elénk. Hihetetlen művészi fantáziájával észrevétlenül repít bennünket, derűvel, örömmel, olykor szánalommal, megrendítően. Annyi mindenről „beszél", s olyan egyéni nyelvezettel, amilyen egyedül őt jellemzi, s ami egyedül az övé, de művein keresztül mindenkié. Életünkről és fonákságairól, a fiatalságról, az elmúlásról, az érzelmek tisztaságáról, a küzdés értelméről üzen nekünk, „összetett, őszinte mondataival", dinamikus rajzaival. „Szabó Vladimirban az önmegvalósítás és az alkotás, élet és művészet azonos, olyan — csak arányait változtató — egység, mint a szárazföld és a tenger" — írta B. *Supka Magdolna*. S néha bizony gyötrőek álmai, kegyetlennek tűnik szókimondása, de az embert minden helyzetben megértse, tulajdonképpen ez a bölcs művész üzenete.

Csorba Mária

(A kiállítás szeptember 9-től október 3-ig tekinthető meg.)

PESTI MŰSOR
1982 SEP 22
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

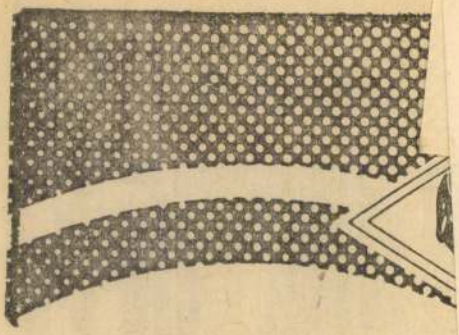

Építkezéshez, tatarozáshoz, lakásfelújításhoz

különböző színű és mintájú
FALBURKOLÓCSEMPÉT,
mázas, egyszínű és mintás
PADLÓLAPOT,
FALBURKOLÓLAPOT,
fürdőszoba berendezési és
felszerelési tárgyak
széles választékát kínálják
a TÜZÉP VÁLLALATOK
szaktelepei és mintaboltjai
az egész országban, valamint
a FÉSZEK ÁRUHÁZ Szolnokon.

ELGURUL EGY KERÉK.

Vasárnap délután esküvői menet érkezett az egyik köbányai templom elé.

Nem valami diszes autótábor — föuri kócsagokkal és menteláncokkal, hanem afféle becsületes polgári diszfelvonulás a reprezentáció legrepedtebb mozsarainak durrogása közben. Négy-öt jó öreg taxi harsány tülökszóval, mint mikor a kanász hajnalban jelt ad az indulásra — rajtuk a násznép a jóltápláltság derüs önérzetével bizonyitva, hogy Köbánya még ma is diadalmas gócpontja a hazai sertéstenyésztésnek (aki ebben kételkednék, azt meggyözi nyomban a déli szél illata). Egy sor kedélyes pufók arc (csak az a mienk, amit megeszünk!), ugyanannyi kihizott frakk és szmoking (ki tehet róla, hogy az emberi bör jobban tágul, mint a fekete posztó!), kipukkadó ingplasztronok és abroncsként bevésödö kemény gallérok — öbnagyság szerint a tiz év elötti jogállapotot jelezve. Mindebben volt valami megható családias hangulat, mely kiegészitve a nyakig befüzött és saját keblei közt fuldokló hölgykoszoru hangos lélekzetével teljes erövel éreztette, mekkora áldozatra képes néha az ember két fiatal lélek boldogsága kedvéért.

A nap hösei: a völegény és a menyasszony *külön nagytaxin* ültek. A kocsi talpig fel volt virágozva, de a karosszéria krizanthémumjai és a küllök közt malmozó dáliák meg se közelitették azt a virágfakadást, mely a menyasszony arcát diszitette. A kedves gömbölyü arcon határtalan boldogság fénylett. Ha a holdvilág fejére menyasszonyi koszorut tennének, az tudna talán ilyen boldogan mosolyogni a beteljesülö szerelemről. De a holdon árnyék is akad. Ezen az arcon pedig nem volt egy mákszemnyi ború se, hogy „jaj, mi lesz még ebböl?" — Egy szó ragyogott csak rajta: — *Végre!*

A völegény valamivel fonyadtabban ült mellette. Ő mintha csak a templom elött eszmélt volna arra a gyanura, hogy a házasság alapjában a nök intézménye: a férfit csak bekötik a jászol mellé, mint a szarvánál vontatott ürüt. Nem baj, azért jó képet vágott a szénához. Mosolyogni próbált — abba hagyta. Levette a köcsögkalapot a fejéröl — visszatette s ujra két köcsög volt egymáson. Mindebböl a legegyszerübb lelkületü nézö is megállapithatta, mennyivel nehezebb ma férjhez menni, mint megnösülni.

No de a völegény elkésett. Töprengésével nem törödött senki. (— „Gondolta volna meg elöbb a dolgot a nagyságos ur!), az összeverödött vasárnap délutáni nézöközönség egész együttérzése a menyasszonyé volt.

— *Szegény!* — törülgették a szemüket megindulva az asszonyok. Arra mondták, hogy „szegény", aki gazdagabb volt ezekben a pillanatokban, mint maga Szemiramisz s azt nevezték „nagyságos urnak", aki semmiféle urnak nem érezte magát, ellenkezöleg: olyasvalamit érzett, hogy nem lesz ö most már ezen a világon soha többé ur.

Az orgonaszó lezendülö virágesöje azonban egy-kettöre maga alá temette a haraszt alól kipattanó mérges gombákat s ugyanazt a rózsaszönyeget teritette a völegény, mint a menyasszony lába elé. „Égi virágokon vonult be a templomba az egész násznép, söt jutott belölük — kiszálló illat alakjában — a templom elött ácsorgó kivánesiaknak is.

Már az utolsó koszoruslány is eltünt a templomajtóban. A taxik dudálva kanyarodtak át a terecske tulsó oldalára (talán hogy az esketés negyedórájára ujabb fuvart vállaljanak) — s a hangjuk most határozottan olyan volt, mint mikor valaki a meghatottság könnyei után az orrát fujja. Kifujta sorban mind az öt. Az ötödikkel azonban, a felvirágzott nászkocsival, váratlan galiba történt. A kanyarodóban az egyik hátsó kerekének megszakadt a szive (profán nyelven: a mutterja). Hirtelen levált a tengelyéröl, egy darabig tovább gurult a megkezdett irányban azután tanácstalan billegés és kalimpálás után elterült a földön. A kocsi pedig abban a pillanatban megfeneklett.

— *Rossz jel!* — süvöltötte egy utcagyerek. — Itt lesz csak korán a keresztelö!

A vezetö a fejét vakarta és káromkodott. Valahogy nem is nagyon indult a kerék után. Ugy látszik, tisztában volt vele, hogy ha az a vacak *még egyszer* beadja a kulcsot, akkor már csak a Poncius Pilátus segit rajta.

Az utca népe azonban nem igy fogta fel a dolgot s egy pillanatnyi dermedt csend után dühösen támadt a vezetöre:

— Miért nem rakja gyorsan vissza azt a kereket?

— Azt már rakhatom! — legyintett a jó ember.

— Hát legalább szóljon a társainak!

— Szólhatok én már *Fordnak* is!

— Ez már mégis csak sok! — recsegte a lágyszivü emberek egész felháborodásával a városrész legkövérebb hentesmestere. — Kigombolta világosszürke ünneplö ruháját, a kerékhez hömpölygött, — felnyalábolta s hozta nagy szuszogva.

— Jaj Istenem! — sopánkodott az asszonynép. — *Mi lesz, ha meglátja a menyasszony?*

— Nem fogja meglátni! — zihálta a hentes.

— Nem szabad meglátnia! — kiáltották a tömegböl többen is s egyszerre öten-hatan ugrottak a hentes segitségére.

— *Menjen le arról a kocsiról!*

Ez a nem éppen barátságos felszólitás a kocsi gazdájának szólt, az pedig nem is várt több biztatást, ész nélkül kotródott a saját kocsijáról, mert megérezte, hogy itt most a *nép* parancsol.

— Emeljék meg a hátulját!

Ez viszont a *kocsi* hátuljának szólt, emelte is már egy sereg ember ünneplö ruhákban, vasárnapi óraláncokkal és bemaszatolt kézelökkel.

— A fene a tragacsába! — Hiszen ennek repedt a mutterja!

— Repedt ennek a tengelye is! Apacsavarja meg nincs!

A diagnózis minden bizonnyal csalhatatlan volt, hiszen egy *hentes, egy órás, egy pék, egy asztalos és egy bádogos állapitotta meg egyszerre.*

— Most mit csináljunk?

— Akármit, csak gyorsan, mert *mingyárt vége az esküvönek!*

— Állitsanak meg hamar egy villamost!

Nem kellett azt megállitani. Megállt az — jó vidéki szokás szerint — magától is, mikor a vezetö észrevette a tömeg közepén félredölve a felvirágzott taxit.

— Mi történt itt?

— „Leesett a *menyasszony kereke!*" Az meg bent van a templomban, oszt esküszik.

— Hü a teremtését neki, és nem tud semmiröl?

— Semmiröl a világon!

— Pista! Hamar a szerszámokat!

Most már a villamos személyzete is ott sürgött-forgott az öreg taxi körül. Huzták, emelték, tolták, srófolgatták, rakták alá a hibás kereket.

— Ez igy nem ér semmit! — Ide forrasztólámpa kell! Hamar egy lakatost!

Tizen huszfelé szaladtak, egy lakatos helyett hármat is hoztak s ahány forrasztólámpa volt a kerületben, azt három perc alatt mind összekolompolták.

— Megálljunk! Elöbb le kell a tengely hibás végét reszelni!

— Talán a maga orrát, barátom! Nem látja, hogy az alsófele ép. Inkább meg kell toldani!

— Igaza van! Eresszék oda! Ez ért hozzá a legiobban!

Hát az bizony éppen *füszerkereskedö* volt. de hát ki mondja, hogy ebben a szakmában nem támadhatnak jó gondolatok. Támadnak bizony s ha már megvolt a gondolat, ötvenen vállalkoztak rá, hogy megvalósitják. Egy perc alatt olyan serény munka kezdödött, hogy öröm volt nézni. Ki reszelt, ki forrasztott, ki a szükséges szerszámokat adogatta, ki elöl nyögött, ki hátul szuszogott, ki meg a kocsi farát tartotta, de azt aztán olyan buzgó szakértelemmel, mint Atlasz az *égboltozatot.*

Hát iszen alighanem *azt* tartották valamennyien.

Hogy valahogy rá ne szakadjon arra a szegény kis kerekarcu menyasszonyra, aki odabent a templomban *most éli át életének legboldogabb perceit* —, talán a szive repedne meg a babonás rémülettöl, ha megtudná, hogy azalatt odakint leesett a mennyegzöi kocsi kereke.

— Leesett? —Dehogy esett le! . . . Mikorára elökerült a templom hajójából a könnyes menyasszony, (mert most az könnyezett), éz a mosolygó völegény (mert most az mosolygott), akkorára már nem volt a nagytaxinak semmi hibája. Ott állt a templom ajtaja elött teljes diszben, talpig felvirágozva, a kerékküllöi között pirosló dáliákkal, — s a könnyein keresztül mosolygó tömeg áldásának szivárványfényében.

Maróthy Jenö.

A francia és angol öszi nöi divat kiemelkedö újdonságai gyapjúkelme, selyem és bársonykülönlegességekben raktárunkra érkeztek.

A legmagasabb színvonalú izléssel összeválogatott kelméinket, valamint az exkluzív magyar gyártmányú cikkeinket a korszerü követelményeknek megfelelö alacsony árak mellett árusitjuk.

Brammer Ödön

NÖI ÉS FÉRFI DIVATKELMÉK ÁRUHAZA

IV. Petöfi Sándor ucca 20

Nyugaton szép, keleten lassan javuló idő.

Magyarország északi és déli felének időjárása között szombaton jelentös különbség fejlödött ki az olaszországi ciklon szerepe folytán, amely az Adria déli felére vonult át, de a hatáskörét az egész Balkánra kiterjesztette. Hazánknak a Balkánnal szomszédos megyéiben egész nap erösen felhös csapadékra hajló volt az idö, de számottevö eső csak a délkeleti vidékeken hullott. Szegeden 6, Békéscsabán 1 milliméternyi vizréteget mértek, Debrecenben délben volt kis lecsapódás. Az ország északnyugati felében ezzel szemben kellemes, száraz idő volt, amelyen a nappali melegedés csaknem általánosan 21 fokot ért el, amig az esös területen a higanyszál 19 fokon nem haladt tul. *Budapesten kivételesen 24 fokot észleltek.* A ciklon által északra hajtott enyhe légtömegek a Baja—Debrecen-vonalig a talaj mentén haladnak, mint gyenge déli szél, onnan kezdve pedig a vékony atlanti levegöréteg felett folytatják az utjukat.

A tiszántuli esöterület folytatásaképpen halálmas lecsapódások voltak a Bácskában és tovább Szerbiában. Ujvidéken és Belgrádban 20—30 milliméternyi csapadékot mértek. A ciklon magva estére lassan Kis-Ázsia felé huzódik, Olaszországban szárazabbá vált az idő. Németországban és az alpesi tartományokban 18—19 fok körüli hömérséklet mellett csendes időjárás uralkodik. *Nem igy Angliában, amelytöl északra ujabb ritkult levegöjü képzödmény vonul Norvégia felé. A La Manche-csatornán nagyerejü nyugati viharok dühöngenek és megszakitás nélkül zuhog az eső. Legerösebb volt a szél Calais vidékén.* Spanyolország és Olaszország gyorsan kiheverte az átmeneti lehülést, Badajoz 29, Parma 28 fokot jelentett.

A balkáni légköri képzödmény lassu haladása miatt az atlanti és földközitengeri levegö érintkezési vonala még keleti határaink felett marad, ahol kisebb lecsapódások vasárnap is felléphetnek. Egyébként azonban enyhe, a normálisnál kissé melegebb, részben felhös lesz az idő. Az angol ciklon egyelöre nem érint bennünket, inkább északkelet felé huzódik, vasárnap valószinüleg csak Németország kerül a hatáskörébe. Ez a légköri folyamat nálunk délnyugati légáramlást fog eredményezni.

Az időjárás.

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 22-én este 10 órakor: A Brit-szigetek felett tomboló szélvihar a esözés tovább terjeszkedik a szárazföld belseje felé. Hatalmas esök vannak hazánk déli-délkeleti szomszédságában, a Balkánon is.

Hazánkban ma már csak a déli-délkeleti részeken volt eső. Számottevö csapadékot (6 milliméternél) Szeged jelentett. A hömérséklet csak kevéssel haladta meg a 20 fokot.

Budapesten ma este 9 órakor a hömérséklet 17 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 763 milliméter, alig változik.

Várható időjárás a következö 24 órára: Mérsékelt légáramlás, változó felhözet, délen és keleten még eső. A hömérséklet nyugaton kissé emelkedik.

—

Vizállás: A Duna Linz—Bécs között árad, másutt apad. Alacsony vizállásu. Mai vizállások: Passau 243, Struden 181, Stein —37, Bécs —55, Pozsony 89, Komárom 214, Budapest 145, Paks 52, Baja 134, Mohács 174. A Dráva Barcsnál 51.

A Tisza Vásárosnaménynál árad, másutt apad. Igen alacsony vizállásu. Mai vizállások: Tiszabecs —29, Vásárosnamény —127, Tokaj —44, Tiszafüred —34, Szolnok —42, Csongrád 94, Szeged —7. A Szamos Csengernél —22, a Körös Békésnél —59, Gyománál —36.

A Balaton Siófoknál 67.

A Velencei tó Agárdnál —3 centiméter.

Uj regényünk.

A Pesti Hirlap *keddi, szeptember 25-iki számában* kezdjük meg a nemrég elhunyt kiváló angol irónő, *Alicia Ramsay*

EGY SZEM CSERESZNYE

című pompás társadalmi regényének közlését.

A »társadalmi regény« megjelölés ne ijesszse meg az olvasót. Nem fog találni a regényben egyetlen sornyi unalmas lélektani fejtegetést se. Ellenben mindvégig le fogják nyűgözni a gyorsan perdülő érdekes cselekmény, az egész belső élete annak az előkelő angol arisztokrata családnak, amely öt évi indiai tartózkodás után hazaérkező fiuk elé utazik a Rivierára, hogy ott fogadják Sir Charlest. És a hat havi szabadság azzal kezdődik meg, hogy Sir Charles egy gyönyörüséges orosz hercegnő bűvkörébe kerül. De mesterien rajzolja meg az irónő a meggazdagodott nagyiparos család lányát is, aki pénzével angol főuri férjet vásárol, de nagy vagyonával sem tudja megszerezni azt a boldogságot, ami a szegény nőket is megilleti.

A regény mindvégig érdekes, mulatságos, meglepő fordulatokban gazdag. Bizonyosra vesszük, hogy az olvasók olyan irodalmi csemegének fogják tekinteni, amilyennek mi szánjuk.

Nagy bányaszerencsétlenség Angliában.

Száztizenegy bányász halálraégett.

London, szept. 22. A középangliai iparvidéken fekvő Wrexham melletti gresdorfi szénbányában *robbanás történt.* Az első jelentések szerint a robbanás következtében *a bánya tárnáiban tüz támadt.* Közvetlen a robbanás előtt 400 bányász szállott le a bányába. A bányának abban a részében, ahol a robbanás történt, *mintegy százhusz bányász tartózkodott.*

Későbbi jelentések közlik, hogy a szénbányában *még mindig dühöng a robbanás következtében támadt tüz* s ez igen megnehezíti a mentési munkálatokat. Homokkal, földdel és minden elképzelhető módon igyekeznek elfojtani a lángokat. Az egész környékből összehivták az orvosokat és ápolókat, de a *tüz miatt nem tudnak hozzáférni a szerencsétlenség színhelyéhez.*

Eddig 16 holttestet találtak meg. Hét bányászt sikerült élve megmenteni, kettő közülük megsebesült. A robbanás az utóbbi évek egyik *legnagyobb bányaszerencsétlensége.*

A szénbányába zárt bányászokat csak valami csoda mentheti meg, *mert az akna kijáratát háromszáz méter széles áthatolhatatlan lángtenger zárta el.* A lángok könyörtelenül beljebb hatolnak és *lépésről-lépésre visszaszoritják a szerencsétleneket.* Mindazonáltal nem hagyták abba a mentési kísérleteket s gázálarcokkal és oxigéntartályokkal felszerelt mentők több tonna homokot szórtak az aknába, hogy igy elfojtsák a lángokat, de *eddig a leghősiesebb erőfeszitésük eredménytelen maradt,* sőt attól tartanak, hogy a folyton ismétlődő bányalégrobbanás az akna beomlását idézheti elő.

A király meleghangu részvéttáviratot intézett a szerencsétlenüljártak hozzátartozóihoz.

Az éjféli órákban érkezett *hivatalos jelentés szerint a robbanás halálos áldozatainak száma 111.*

Mivel indokolják Varsóban a kisebbségi inditvány visszavonását.

Varsó, szept. 22. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A lengyel kormánysajtó megokolni törekszik azt a lengyel közvéleményre meglepően ható tényt, hogy Genfben a lengyel kormány képviselője *váratlanul visszavonta a kisebbségi védelem dolgában beterjesztett inditványt.* A kormánylapok rámutatnak arra, hogy a Népszövetség teljes ülésének politikai bizottságában ügyrendi okokból semmiféle valószinüsége nem mutatkozott a lengyel kivánságok teljesedésének, ellenben a *Népszövetség Tanácsában már sokkal inkább lehetséges a lengyel felfogás érvényrejutása.* A varsói nagy lapok genfi politikai tudósitói ezzel kapcsolatban arra céloznak, hogy Beck lengyel külügyminiszter már biztatást is kapott arra vonatkozóan, hogy a kisebbségek kérdését a Népszövetség Tanácsában Lengyelország javaslatainak értelmében fogják tárgyalni. A kormányhoz közelálló körökben egyébként azt hangoztatják, hogy a kisebbségi inditvány visszavonása mitsem változtatott Lengyelországnak ebben a kérdésben vallott elvi felfogásán. *(Sz.)*

A Saar-vidéken megkezdődik a népszavazási hadjárat.

Saarbrücken, szept. 22. (NTI) Holnap, vasárnap kezdődik a Saar-vidéken *a német arcvonal nagy népszavazási hadjárata* egész sor népgyüléssel valamennyi kerületben.

NAPI HIREK.

Szezon.

Most ősz van, akkor tavasz volt. Valami budai nyaralótelepen egy kislány két tehenet őrzött. Valaki mekérdezte, hogy kié a tehén? A maga naivságában, a legbájosabb feleletet kapta. Azt mondta a kislány:

— *A szezoné.*

Buksi kis gyerekelméjével a szezont egy embernek képzelte. Valami gazdag és nagy urnak. Egészen egészséges kis logika. Kora tavasztól hallotta a szezon szót és a telepen minden a világon a szezonért történt. A szezonért festették a szobákat, suroltak, mostak, rendezték a kertet, ültették a virágokat és teheneket vettek. Tényleg, a szezon olyan nagy ur, akinek mindenki kedvébe jár.

Az őszi szezonra végig Európán nagyobb lázzal készülődnek, mint a tavaszira. A tavaszi és nyári szezon inkább a természet ünneplése, mig az őszi a nagyvárosok és a társadalmi érintkezések kifejezése.

Ősszel lázban égnek: a kereskedők, a szinigazgatók, a hangversenyek és bálok rendezői, a hoteligazgatók és főleg — a nők. Nemcsak a toilettkérdés izgatja őket. Még inkább a társasági élet egész fantasztikus gépezetének összes kereke, amit a pénz mellett a nő leleményessége, esze, tapintata és ravaszsága forgat.

Mint minden életben, a társasági formák és érintkezések sem kerülhették el a nagy átalakulásokat. A régi, bensőséges, őszinte barátságok eltünték. A modern társasági érintkezés nem barátság, csak felületes, tünő, érdekek szerint váltakozó szalonbarátkozás. A ma szokásos tömeges ismeretség, a régi emberek között ismeretlen volt. Legfeljebb hirből és névről ismerték egymást. Akkor még otthon ültek az emberek és sem az érdekeik, sem a szokásaik nem kivánták meg a tömeges és gyakori együttlétet. Ma azt szokás mondani: aki nem mozog, nem érvényesül.

Régen az érvényesülés alatt inkább a szellemi és erkölcsi sikereket értették; ma az a siker, ki menynyit keres? Ehhez pedig gyakrabban, mint nem, a nőnek kell a különböző társasági eszközök és módok által, a mesterséges kapcsolódásokat megkeresni. Nem könnyü feladat. Egész szinészi rutin szükséges hozzá. A naiva, szende, szalonhősnő és az intrikus szerepek összes skáláival.

Az őszi és téli szezon társasági asszonyai csöppet sem irigylésre méltók. Érthető, milyen nehezen várják sokan közülök a szinjátszás felszabadító idejét: a nyári szezont. Amikor az egymáshoz láncolt érdekek 2—3 hónapra szétválnak, szétrepülnek.

L. T.

— **A pápa visszatért a Vatikánba.** Mint Rómából jelentik, *XI. Pius* pápa szombaton délután befejezte nyaralását Castel-Gandolfóban és délután 6 óra 40 perckor visszatért a Vatikánba. A Szentatya, aki a nyári pihenője alatt sem szakitotta félbe rendes munkáját, vasárnap délelőtt tartja első ünnepélyes kihallgatását a Vatikánban.

— **Külföldi kitüntetés.** Párizsból jelentik: Dr. Müller Lipótot, a Párizsi Magyar Tanulmányi Központ igazgatóját, aki a párizsi egyetemhez tartozó Keleti Nyelvek Főiskoláján a magyar irodalomtörténet megbizott tanára, a francia-magyar kereskedelmi kapcsolatok terén évek óta kifejtett munkásságának elismeréséül a francia nevelésügyi miniszter a „Palmes d'Officier Académique" rendjellel tüntette ki.

— **A százéves Versaillesi Akadémia.** Párizsból jelentik: A Versaillesi Akadémia, amely nemrégen ünnepelte alapitásának századik évfordulóját, most tartotta tisztujitó közgyülését. Az 1935—36. évben az akadémia elnöki teendőit első alelnöki minőségben *Jean Tharaud,* az ismert magyarbarát iró látja el.

— **Az olasz állam magyar képet vásárolt.** Lugosi Szabó Vladimir, akit két izben a magyar állam, egyszer pedig a főváros küldött ösztöndijjal Rómába, a nagysikerü római II. Nemzetközi Egyházművészeti Kiállitáson „A pásztorok imádása" cimü tryptichonjával vett részt, melyről az olasz sajtó nagy elismeréssel emlékezett meg. A kép Roberto Popininak, a római Galleria d'Arte Moderna kiváló igazgatójának is annyira megtetszett, hogy muzeuma számára megvásárolta Lugosi Szabó „Halászfalu", „Római kocsma" és „Jazz" cimü rézkarcait. Lugosi Szabó hármasoltárát elküldte a ma megnyiló kaposvári kiállitásra.

— **Kner Izidor észt kitüntetése.** Az észt köztársasági elnök *Kner Izidor* gyomai könyvnyomtatónak és könyvkiadónak az észt vöröskereszt jelvényének III. osztályát adományozta. Az ország határain kivül is messze ismert gyomai műhely alapitója és vezetője ezt a külföldi kitüntetést azzal érdemelte meg, hogy a mult évben hat kötet észt szépirodalmi terméket adott ki magyar nyelven *Bán Aladár* és *Virányi Elemér* forditásában. A sorozatot *Csekey István* egyetemi tanár szerkesztette.

— **A pécsi bányászok hétfőn megkezdik a munkát.** *Pécsről* jelentik: A bányászok hétfőn ujból munkába állnak, mert a bányaigazgatóság az esedékes műszakok hetven százalékát már kifizette, a még hátralékos harminc százalékot pedig hétfőn kifizeti. A bányatelepen teljes a rend és a nyugalom.

— **Szivbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek** reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyü ürülést biztosit, a gyomor és a belek működését elősegiti s az emésztés renyheségét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a renkivül enyhén ható **Ferenc József** viz elsősorban agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságu szolgálatot.

— **A nőgyülölő barátnője.** Schopenhauer, a német bölcselő, aki a leghiresebb nőgyülölők között is az első helyet kaphatja, a valóságban nem gyülölte ugy a nőket, mint irásaiban. Ez a kistermetü, széles csipőjü, kurta lábu gondolkozó, szivében helyet tartogatott a szerelemnek is.

Amikor a berlini egyetemen tanult, 32 esztendős korában megismerkedett a berlini opera kardalosnőjével, Medon Idával, aki akkor még huszadik évét se töltötte be. Regényes szerelem szövődött a bölcselő és a kardalosnő között. Ekkor történt, mig a szép Medon-ra várt, hogy Schopenhauer összetüzött szomszédnőjével, Maquet varrónővel, mert az tulontul kiváncsiskodott s a varrónőt leguritotta a lépcsőn. Ezért élete fogytáig kártéritést fizetett a varrónőnek.

Schopenhauer és Medon Ida barátsága érzelmes és finom volt. A bölcselő 43 esztendős korában elbucsuzott tőle, Frankfurtba költözött s aztán egész idejét az irásnak szentelte.

Medon Idát azonban sohase felejtette el egészen. A kardalosnő nem dicsekedett azzal, hogy Schopenhauer szerette őt, nem jelentette meg emlékiratait a „nőgyülölőről", hagyatékában nem találtak egyetlen levelet vagy arcképet se Schopenhauertől, aki különben nem szivesen mutogatta daguerotyp-jeit, melyek — amint mondotta — „eltorzitják arcát".

Schopenhauer, aki nagy vagyont örökölt apjától, tapintatosan támogatta régi barátnőjét s mikor meghalt, végrendeletében 5000 tallért hagyott rá.

— **Angol képviselők Budapesten.** Mr. *Hamilton Kerr* és Mr. *A. D. Lennox-Boyd,* az angol alsóház körünkben időző tagjai, pénteken a királyi palotát, majd a Mátyás-templomot tekintették meg. E becses egyházművészeti emlékünk ódon összhangzatossága nagy hatással volt mindkettőjükre. Mr. *Lennox-Boyd* figyelmét különösen lekötötték a Szent László királyunkra vonatkozó freskók, melynek hatása alatt kegyelete jeléül a szent király oltárán két gyertyát helyezett el. A déli órákban a Szent Gellért-fürdő berendezését tekintették meg, majd a hullám- és pezsgőfürdőt nagy élvezettel próbálták ki. Délután öt órakor *Imrédy Béla* pénzügyminisztert keresték fel, akivel egy óra hosszat tartó eszmecserét folytattak. Este dr. *Siklóssy Lászlóékhoz* voltak vacsorára hivatalosak és ott a közélet néhány jelesével találkoztak. Ezt követőleg dr. *Légrády Ottót,* a *Pesti Hirlap* főszerkesztőjét keresték fel, akivel politikai és zsurnalisztikai kérdésekről hosszasan elbeszélgettek, majd megtekintették a *Pesti Hirlap* szerkesztőségi és nyomdai helyiségeit. Szombaton vendégeink mindenekelőtt a néprajzi muzeumba kocsiztak, ahol gyönyörködve nézték a különböző érdekes és szép tárgyakat, amelyek hazánk lakosainak — immár sajnosan tünőfélben lévő — jellegzetes ősi sajátságait tárják elő. Mr. *Lennox-Boyd* különösen rajongója a néprajznak — ugyan őt a katonai formaruha története is érdekli. E tekintetben a budai hadtörténelmi muzeumban talált sok szép látnivalót. Az angol képviselőknek a délelőttből még maradt annyi idejük, hogy átkocsizhattak a Svábhegyen és a Jánoshegyen, amelynek nyugati oldalán tértek vissza a városba, illetve a Margitszigetre, amelynek szépségeit és jól elrendezett állapotát nem győzték dicsérni. Különösen tetszett nekik a fedett uszoda és a pólópálya; mindkettőt mintaszerünek jelentették ki. A délután folyamán még megtekintették a parlamenti palotát, majd találkoztak aznap érkezett képviselőtársaikkal, Sir *Richard J. Meller*-rel és Mr. *Adam Maitland*-del, akikkel együtt vettek volt részt a belgrádi interparlamentáris kereskedelmi tanácskozáson. Az estét együtt töltötték és holnap, vasárnap együtt fogják megtekinteni a Hungária—Ferencváros labdarugómérkőzést.

— **Aki Prince törvényszéki biró gyilkosának vallja magát.** Barcelonából jelentik: A francia határon lévő Viellában egy *Combes* nevü francia állampolgár jelentkezett a polgárőrség vezetőségénél és kijelentette, hogy *ő ölte meg Prince törvényszéki birót.* Hozzátette, hogy a tett elkövetéséért százezer frank jutalmat igértek neki, de csak 25.000 frankot kapott. Spanyol utlevéllel hagyta el Franciaországot. Minthogy pénze elfogyott, jelentkezett a rendőrségen, mert vissza akar térni Franciaországba. A rendőrség Combes kijelentéseit nem méltatta figyelemre, mert azt hiszi, hogy a pénzzavarban lévő ember ilyen módon ingyen akar visszajutni Franciaországba.

— **A párizsi Palace-mulató igazgatójának gyilkosát elfogták?** Barcelonából jelentik: A rendőrség letartóztatta Laborie francia állampolgárt. Az a gyanu ellene, hogy ő volt az, aki tavaly szeptemberben Dufresnes párizsi községtanácsost, a Palace-mulató igazgatóját, meggyilkolta. iMnt emlékezetes, az áldozatot a színház helyiségében levő dolgozószobájában találták meggyilkolva.

Chéron helyzete tarthatatlanná vált.

Párizs, szept. 22. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* Az *Echo de Paris* értesülése szerint *Chéron* igazságügyminiszter esetleges lemondásáról valószinüleg a szeptember 28-ra kitüzött miniszertanács fog dönteni. A kormánynak jóformán valamennyi tagja *Chéron ellen foglalt állást.* Lehetséges, hogy most nem fogják sürgetni lemondását, de az első komoly támadás alkalmával, amelyet a kamarában intéznek Chéron ellen, a kormány, ugy látszik, el fogja ejteni. Az igazságügyminiszter helyzete tudvalevően ama sulyos összeütközés következtében vált tarthatatlanná, amely közte és a kamara Stavisky-bizottsága között támadt. (Sz.)

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

SZABÓ VLADIMIR

1905 - 1991

Grafikus, festő, Munkácsy-díjas, Érdemes- és Kiváló Művész. A Képzőművészeti Főiskolán 1924 és 1926 között Rudnay Gyula, Csók István és Vaszary János, 1935 és 1937 között pedig Benkhard Ágoston tanítványa volt. Ösztöndíjasként a harmincas évek elején Rómában fejlesztette tudását. 1935-ben elnyerte a Szinyei Merse Társaság grafikai díját. 1934, 1941 és 1942-ben egyéni tárlatai voltak a Nemzeti Szalonban.

Festményei, grafikái fantáziadús, meseszerű, olykor groteszkbe hajló felfogást tükröznek.

ABLAK, 1965
papír, vernis, 300x385 mm.
j.b.l.: Ablak
j.l.: metszetben: SZ V 65
j.l.: metszet alatt: Szabó V.
Ltsz.: K. 85.222.1.

ÜNNEP, 1966
papír, rézkarc, 250x296 mm.
j.b.l.: Ünnep
j.l.: Szabó Vladimir
Ltsz.: K. 85.443.1.

ARTISTÁK FALUN
papír, rézkarc, 390x490 mm.
j.b.l.: ARTISTÁK FALUN
j.l.: Szabó Vladimir
Ltsz.: K. 85.487.1.

"Számomra minden kép vallomás, lelki terápia: ezért bizonyos megkönnyebbüléssel is jár. Igen, szeretem a bizarrt. Alakjaim itt-ott torzak is, ezzel nem állok egyedül sem a jelen, sem a múlt képzőművészetében... Amit kutatok, valami életfogalom. Ennek képeim nem céljai, csak melléktermékei. Az embernek tájékozódnia kell a világban, én a festészet által igyekszem tájékozódni. Ez az én eszközöm...A magam aktuális érzelmi és lelki problémáit egy magasabb síkon rendezem. Úgy gondolom, ez olyan tevékenység, amely érzelmet kelthet másokban is, tehát társadalmi jellegű" -

Szabó Vladimir

IRODALOM

Zolnay László: Szabó Vladimir művészete. Művészet. 1963. IV. évf., 11. sz., 25-27.o.
Szabados Árpád: Szabó Vladimir. Művészet. 1974. XV. évf., 4. sz., 17-19.o.
Supka Magdolna: Szabó Vladimir. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. Budapest, 1974.
Szabó Vladimir kiállítása. Győr - 1977. Katalógus.
Ember Mária: Mesél nekünk Szabó Vladimir. Magyar Nemzet. 1991. április 5.
L.L.: Szabó Vladimir éppen hogy elmúlt 85 éves. Új Művészet. 1991. II. évf., 7. sz., 52.o.

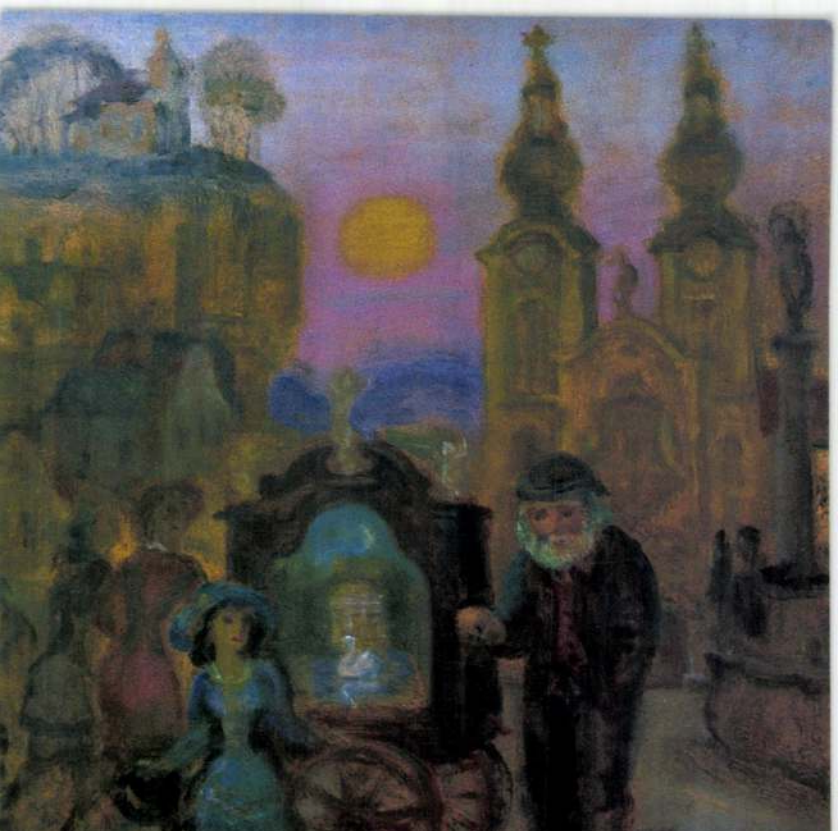

SZABÓ VLADIMÍR

SZABÓ VLADIMÍR

kiállítása a Pfister Galériában

2000. október 12. - november 12.

megnyitó:

2000. október 12. 18.00h

A tárlat anyaga a váci Duna pArt Galéria gyűjteményéből kerül kiállításra.

PFISTER

GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révai u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu

Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

SZABÓ Vladimir

M. Nemet, 1992. jan. 2. 10. p.

Meghalt Szabó Vladimir

December harmincegyedikén, nyolcvanhat éves korában elhunyt Szabó Vladimir festőművész. Temetéséről később intézkednek.

Rudnay Gyula, Csók István és Vaszary János tanítványa volt ifjú korában. Itthoni tanulmányait tovább csiszolhatta római ösztöndíjasként még a világháború előtt, majd francia tanulmányutakon az ötvenes-hatvanas években. Mindig voltak rajongói, ám az osztatlan siker a hetvenes és nyolcvanas években lett jussa Szabó Vladimirnak. Grafikáival 1978-as, Csók Galéria-beli tárlata, majd 1980-as Műcsarnok-beli kiállítása alkalmával úgyszólván mindenkit – fiatalt és idős embert, művészetértőt és a képzőművészettel csak módjával barátkozót – rabul ejtett. Páratlan rajztudása, groteszk világlátása, a reáliákat feltétel nélkül elfogadó életszeretete vált nyilvánvalóvá e tárlatokon. Meg még valami: az, hogy ugyanúgy látta műveinek tanusága szerint bonyolult korunkat, ahogyan mindenki látja álmaiban. Csúfságaival együtt is szépnek, zavarosságával és ellentmondásosságával együtt is egyértelműnek és áttekinthetőnek.A nagyhírű tárlatokat az életművet összegző s elemző tanulmányok, televíziós portréfilmek követték. December harmincegyedikétől csak ezek mondhatják már el az utókornak, ki is volt valójában Szabó Vladimir, a Balassagyarmaton, 1905-ben született művész. Meg a művek sokasága mondhatja el, remélhetőleg állandó kiállításokon, grafikai albumokban a gazdag és egyéni termést méltóképpen gondozó utókor jóvoltából.

(l. g.)

n vannak, hogy
tő akcióba foghatnak. Ez
rökké civakodó de félelmet
kissé falánk de aranyszívű
eni, a csinos Sziporka.
szetákolt ügyes kis
ator kis csapat, hogy
lvenceket. Ellenségük
osz macska, valamint hű
ket végez a kis állatkákkal.
natna a mentő akcióra,
ró alkatrészeket, darabokat,
ójüket. Pukkandurr és
an, így kicsiny barátainknak
nbenézniük.
tnak megakadályoznia
okoli tervének
ktetni az elrabolt
gg!

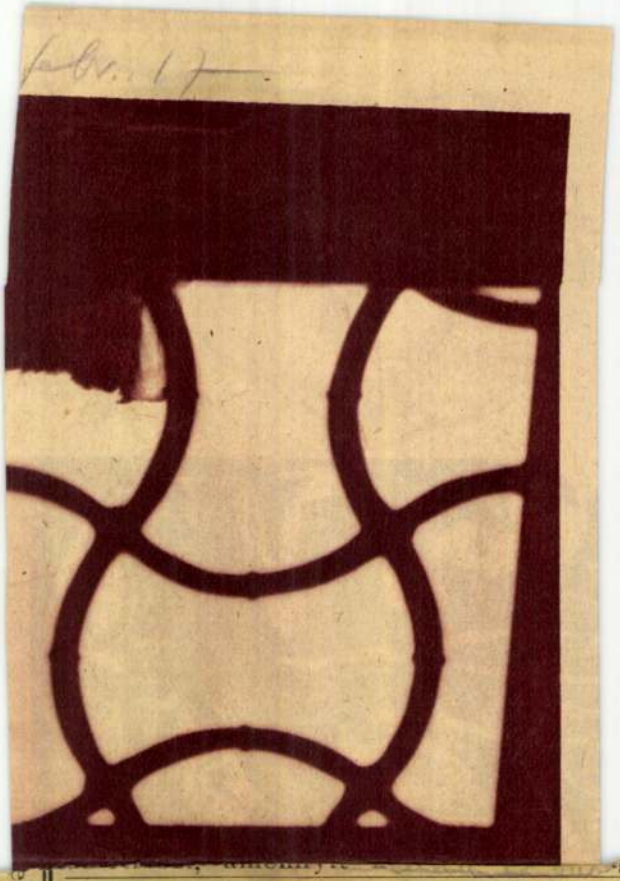

helyzete könnyen megengednek.

Egy üzletrész után heti 1 pengő fizetendő, ami egy vagy több hóra előre is történhetik. A tag olcsó kölcsönt kap, de bármikor kiléphet és kamatozásban részesedő befizetett pénzét azonnal ki is veheti, míg ha teljes 4 éven át rendben fizet, úgy az évtársulat hozamában is részesedik. Vidéken lakók a befizetéseket postai befizetési lapokkal küldhetik.

Pécs és Baranyavármegye polgárainak ezrei, munkások, földmívesek, iparosok, kereskedők, tisztviselők és családjaik köszönik anyagi boldogulásukat, üzletüket, műhelyüket, házukat, földjeiket a régi, hasznosan működő Pécsi Kölcsönös Segélyző Egyletnek.

Az intézet hivatalos helyisége:
Pécs, Király-utca 23-25.

lép a 62 éve fennálló Pécsi Kölcsönös Se-
en évben üzletrészeket jegyez és hetenként
il, akkor hamar és könnyen tőkéje lesz.
pécsi család köszöni jólétét ezen régi in-
Király-utca 23. sz. alatt van.

Sok kicsi sokra megy. Ezen közmondás ig
csönös Segélyző Egylet tagja lesz és ott m
részt jegyez. Ily módon hetenként az első é
a negyedikben 4 pengőt fizet, úgy hogy 4
pénze lesz a kamatokon kívül. Jegyezhet és
nyosan emelkedik. Az intézet hivatalos hely

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat és **kölcsönöket** előnyösen folyósit a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank Rt.

Pécs, Király-utca 23-25. szám.

Egyetemi Nyomda, Pécs. 7589

Lugosi Szabó Wladimir

Vasárnapi Ujság A Bit.

Képes mell. 1935-febr. 17

Lugosi Szabó Wladimir
az 1935 évi Szinyei-
GRAFIKAI-DIJ NYERTESE

Születtem (Lino-metszet)

Gyerekfej (Grafitrajz)

FÓRUM

Gondolatok az infrastruktúráról

Az infrastruktúrán sokan még ma is különböző hatalmas létesítmények heterogén összességét értik, amelyek bár sokféle igényt tudnak kielégíteni, ám egyre nagyobb ráfordítás kell fenntartásukhoz, fejlesztésükhöz. E felfogás szerint a társadalom lényegében csak azért dolgozik, hogy az infrastruktúra fejlesztéséhez szükséges pénzeszközöket előteremtse.

Az infrastruktúrák jellegének és szerepének megítélésében azonban szerencsére nem azok a fő rendező elvek, amelyeket a téves felfogások hirdetői állítanak. (Vagyis, hogy az infrastruktúrák kivétel nélkül „nagy beruházási igényűek", „lassan megtérülők", „legtöbbször veszteségesen üzemeltethetők", „fejlesztésüknél kevés a választási lehetőség", „fejlesztésük terheit az államnak kell vállalni" stb.)

Természetesen nem vitatható, hogy az említett kifogások bizonyos esetekben egy-egy konkrét infrastruktúra — főleg a „vonalas szerkezetű infrastruktúrák" pl. csővezetékek, autópályák, metró — fejlesztésére vonatkoztathatók, de az infrastruktúrák egészére nem, hiszen azok nemcsak anyagi jellegűek lehetnek, hanem szellemiek és intézményiek is. Továbbá nemcsak össztársadalmi, hanem vállalati, sőt egyéni tulajdonban is lehetnek. (Ez utóbbiak közé tartoznak a személyi tulajdonban levő lakások, nyaralók, személygépkocsik stb.)

Infrastruktúrákon tehát nemcsak nagy, anyagi jellegű ellátórendszereket kell értenünk, hanem — rendeltetésüktől függően —, kisebbeket is, azonkívül szellemi és intézményi feltételrendszereket. Az anyagi infrastruktúrára példa lehet egy új kórházépület. Ez önmagában még nem funkcióképes, ha nincs megfelelő, szakképzett személyzet, orvosgárda (vagyis szellemi infrastruktúra) és társadalombiztosítási rendszer, annak különböző jogi, szervezeti és egyéb vonatkozásaival (vagyis intézményi infrastruktúra). Csak e három alapvető infrastrukturális szféra — vagyis az anyagi, szellemi és intézményi — képes hatékonyan működő rendszert létrehozni az ellátás legtöbb területén.

Hogy az ellátás milyen területekre terjed ki, és a termelés vagy a lakosság életvitele számára milyen kedvező feltételeket képes biztosítani, az nagymértékben függ a társadalom és a gazdaság fejlettségétől, értékrendjétől és sajátos igényeitől. Az infrastruktúráknak ezért nem „általában", hanem a konkrét igényekhez igazodóan, funkcionálisan kell különböző előnyös fejlődési lehetőségeket, gyakran szolgáltatásokat nyújtaniuk.

A „globális infrastruktúra" felfogásból éppen azok az értékes specifikumok maradnak ki, amelyek az infrastruktúrák lényegét alkotják, hogy különböző társadalmi-gazdasági struktúrák kialakulásának előfeltételei, ellátói és hatékony működésüknek biztosítói legyenek.

A városok különböző struktúrák rendszerei. Vannak termelési struktúrái, amelyek legfőképpen a termelés ágazati szerkezetében, termékválasztékában, vállalati nagyságrendjében, az alkalmazott technológiákban stb. tükröződnek. Ezek szerint egészen mások például a Csepel Vas- és Fémművek vagy a Budapesti Csokoládégyár infrastruktúra igényei. (Energiafelhasználásban, szállítási és vízigényben, szakképzett munkaerőben stb.)

A társadalmi struktúrákat a lakosság kor-, nem-, családi állapot, családnagyság, iskolai végzettség, foglalkozás stb. szerinti összetétele mutathatja. Ezeknek szintén mind eltérő infrastrukturális igényei vannak. Hiszen a kisgyermekeknek a bölcsődére, óvodára vagy a napközi otthonra van szükségük, az idősebbek főleg a nyugdíjasok napközije, a nyugdíjasok háza stb. iránti speciális igényeket támasztanak. Az embereknek életük során nagyon sokféle infrastruktúrára van szükségük. Az infrastruktúrák a különböző társadalmi-gazdasági struktúrákkal párhuzamosan fejlődnek, mindenkor azok igényeit vannak hivatva kielégíteni. Az infrastruktúrális igény tehát egyetlen szférában sem merev. Bizonyos ellátórendszerek, amelyek tíz évvel ezelőtt még tökéletesen kielégítették az akkor jelentkező igényeket, ma már esetleg állandó funkciózavarokkal küzdenek, és akadályozzák a fejlődést.

Egy város területén belül nem tudunk azonos infrastrukturális ellátottsági színvonalat teremteni, Budapesten belül is jelentős ellátottsági különbségek vannak, nemcsak a bel- és peremterületek között, hanem még azokon belül is (például Józsefváros és Pasarét vagy a Hegyvidék között). Bizonyos általános emberi igényeken túlmenően is nagyon erősen differenciálódhat egyes rétegek vagy emberek infrastruktúra igénye és ezek kielégítésének sorrendisége. Vannak, akik a természethez való közelségnek biztosítanak prioritást, és ezért a zöldövezetbe vágynak. Mások a munkahely, iskola, piac közelében akarnak lakni.

A lakosság infrastrukturális igényeit tehát sohasem tudjuk tökéletesen megismerni és megérteni, amíg azokat a társadalmi-gazdasági struktúrákat nem tanulmányozzuk, amelyek ezen igények keletkezésére hatnak. A különböző lakókörzetekben ugyanis nem egyformán jelentkeznek bölcsődei, óvodai igények. Ahol a fiatalabb korosztályok laknak, pl. az új lakótelepeken, ezek az igények felfokozottabbak. Tovább növeli ezt az igényt az a tény is, hogy itt általában kétgenerációs családok (szülők és gyermekek) élnek és nem ún. több generációsak (ahol nagyszülők is vannak), s különösen ha a nők is dolgoznak, nincs kire hagyni a gyermekeket. Vidéken — főleg ahol a lakosság még családi-házas lakónegyedekben él, és több generáció van együtt — még a budapesti lakótelepeken jelentkező népes ségszaporulatnál nagyobb népesedési ütem mellett sem jelentkeznek olyan égetően a bölcsődei és óvodai igények. A gyermekgondozási segély intézménye mint tipikus „intézményi infrastruktúra" igazolja, hogy nemcsak a „költséges beruházás" az egyetlen lehetséges út az infrastruktúrák fejlesztésében. Prágában például ún. „több generációs" lakások építésével kísérleteznek a lakótelepeken, éppen az ilyen feszültségek enyhítése érdekében.

A gyakorlati tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a városok — különösen a főváros — lakásstruktúrájának mind erőteljesebb átalakulása egyre növeli a lakossági infrastruktúrák igényeit. A lakótelepeken az infrastrukturális igények „késleltetett kielégítése" a panaszok állandó oka, pedig látszólag itt a helyzet sokkal jobb, mint a családiházas lakóövezetekben. Mi ennek az oka?

Úgy gondolom, hogy elsősorban a lakások kis alapterülete. A lakások alapterületének radikális csökkentését a beruházási keretek mindenkor eléggé szűkös volta mellett az is indokolta — illetve lehetővé tette —, hogy a modern városi lakásoknál bátran építhetünk az új technikai megoldások, a megváltozott életrend és a fejlett külső ellátórendszer nyújtotta előnyökre. Például a nagy helyet elfoglaló cserépkályhákat gázkonvektorok vagy radiátorok, a behemót ruhásszekrényeket garderóbszekrények váltották fel. Feltételezve, a közeli ABC-áruházat, ahonnan naponta mindent frissen lehet beszerezni, kis alapterületű éléskamrákat terveztek. Sok esetben az éléskamrából csak egy tárolószekrény vagy hűtőgép maradt. A fürdőszoba alapterülete is csökkent a mosógép és centrifuga helyével, hiszen közel a Patyolatfiók. Az étkezőkonyha teakonyhává zsugorodott, a családok többsége úgysem vezet rendszeresen háztartást.

Mindezek egy nagyon racionális feltételezés részei mindaddig, amíg a külső ellátórendszer valóban olyan fejlettségi fokon áll, hogy ezek a korábban az egyes lakásokban megvalósuló funkciók oda áthelyezhetők. Amennyiben azonban ez a fejlett külső ellátórendszer nem áll rendelkezésre, de a lakások alapterülete mégis minimálisra csökken, akkor e koncepció realitása a visszájára fordul. Így követ-

Halak és virágok (ceruzarajz)

A szülők (ceruzarajz)

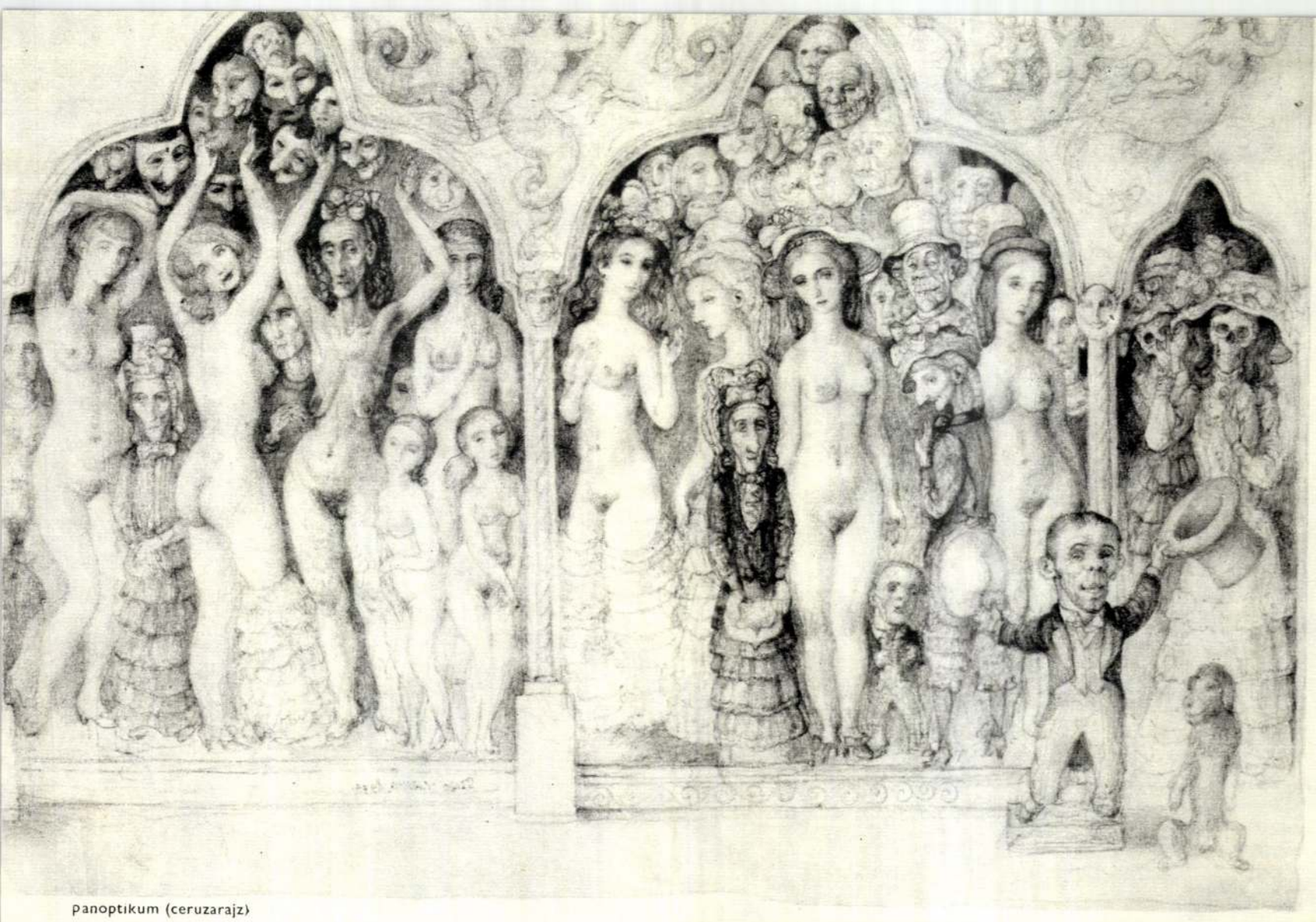

panoptikum (ceruzarajz)

Arisztokraták (Toulouse-Lautrec). Ceruzarajz

naplójegyzete bizonyítja: „*Egy novelláról hallottam . .. hogy egy ember egy nap arra ébred, hogy penészbogárrá változott. Én tudom, hogy meg lehet változni egy napról a másikra, — tragikusan, visszavonhatatlanul.*"

„Könnyeztem . . ."

Berzsenyit nem egyszer könnyekre fakasztotta ifjúkorában a szerelmi szenvedély, meglett férfiként pedig a barátság vagy az esztétikai gyönyörűség. Nem szégyellte a forró férfikönnyeket Berzsenyi híve, tisztelője, Füst Milán sem. Azokra a sírásaira, amelyekről naplójában is megemlékezik, nehezen illik az „*elérzékenyedés*" szó. Keményebb, indokoltabb könnyezések ezek.

Háborús bejegyzés: „— *Egy nazarénust vittek kivégezni, mert nem akart fegyvert fogni; — oly végtelen szelíden, céltudatosan, szapora léptekkel ment halála útján — szegény, szegény, — olyan volt mint maga Krisztus. A csőcselék lármázva rontott utána, s egy inas a kabátját húzogatta — s ő meg se rezzent. (Könnyeztem.)*"

A bejegyzés tőszomszédságában: „— *Kiáltás a katona-vonat után, lélekből szakadó: „szervusztok gyerekek!" (Könnyeztem: — sok fiatal élet!) — Tulajdonképpen szégyen itt maradni!*"

Mindkét sírásnak egy az értelme: saját magára vonatkoztatta, amit látott, de az erkölcsi következtetést nem vállalhatta. Az etikus magatartás nem a tétel felállítása, hanem a cselekvés. Ő azonban csak megállapította, hogy Krisztushoz hasonlít a nazarénus; nemhogy kiszabadítani nem próbálta, de még a szidalmazóit sem feddhette meg. Sírása — akárcsak Péteré a főpap udvarában.

Önmagát ítéli meg háborús *Sírversében* is, amelynek fanyar rímei Arany János töredékeire emlékeztetnek:

Lakásán egyedül lakozott
Pesten s kedvére mulatozott.
Nem kutatva multat s jövőt,
Mint zordon álmot és kimért időt.
S a végtelent is úgy tekinté.

S a törvényt, létet tartá nem komolynak
A tömeget egy újuló gomolynak,
A jajszó többé meg nem hatotta,
Nem lenni — valóság-e, kutatta.

Ez az elfásulás, kiüresedés, amiről sokan írtak a háború vége felé, egyáltalán nem a beletörődés jele volt, hanem a forradalom várásáé.

„. . . üvöltő felszabadulás . . ."

1918 május elsejére már a forradalom kitörését remélték. Karinthyval ketten álltak az utcán. De hiába vártak.

„*Egyetlen felvirágzott, vörössel dekorált forradalmi biciklista jött az úton. ,Mily drága, finom ember", szólt Karinthy meghatva. Várta és fájlalta, hogy a forradalom elmaradt.*"

Öt hónap múlva, október 31-én reggel így ébresztik:

„*Végünk van, – tessék felkelni — forradalom van! Nem hallotta a trombitálást? — Lőnek mindenfelé.*"

— Végünk van — mondja a háziasszony, aki persze forradalmat még nem tapasztalt, s hallani se sokat hallhatott róla. Trombitálnak, sőt lőnek is — ez csak a világ vége lehet — szerinte.

Füst Milánnak azonban ez a beteljesült csoda.

„*. . . isteni szépségek: általános, nagy, üvöltő felszabadulás. — (Már az éjszaka is megváltozott a tüntető tömegek kiáltozása — valami vésztjósló ululássá vált.) Engem a képzelt halálos veszély pillanataiban valami jóleső, boldog jókedv és mámor fogott el reggel.*"

Ehhez a kotareggeli eufóriához a nap folyamán sok ellentmondó tapasztalat és megfontolás társult.

Öröm és aggodalom keveredett a lelkekben, s mindenkiben más arányban, aszerint, hogy mennyi volt félni- és féltenivalója.

A naplóíróját így kell elképzelnünk, mikor az első forradalmi nap eseményeit följegyzi: „*Kinn fekszik revolverem, amíg írok, — léptek kopognak lenn s egy-egy lövés dördül az éjszakában.*"

Az őszirózsás katonák látványa mindenekelőtt azt adja hírül: vége a háborúnak. A többi már kétséges: fosztogatni fognak-e a katonák, vagy a tulajdonosokat védik meg a fosztogatóktól.

A polgárok jellegzetes habozását, kétségeskedését ironikusan jellemzi — azon melegében.

„*Katonai csapatok az utca tömegeivel kézenfogva, fellobogózva és felvirágozva, énekelve járták be a várost. — A változás nagy, mámoros perceit élte a nép, — bár egy kis aggodalom élt a szívek mélyén: épp ezért később boldog és megnyugtató, lelkesítő érzés volt egy-egy tisztjeik vezetése alatt menetelő, rendes, reguláris csapatot látni: a rendet a nagy zűrzavarban. — A törvények felfüggesztésének pillanatai voltak: általános nagy felsóhajtás és aggodalom a polgárságnak. — A Nemzeti Tanács felhívott mindenkit, hogy kicsapongás, rablás, fékevesztettség esetén rögtön ítélkezzék. — Egy kis frontérzést ízleltünk. „Amit eddig szereztünk, annak vége" — ezt tudta mindenki — újból és ezentúl kell majd megszerezni mindent — s valami isteni könnyűség és könnyelműség szállta meg a lelkeket. — Az emberek már csókolózni kezdtek az utcán.*"

Bele kellett jönni a forradalomba. Hozzá kellett igazítani az eddigi hibás beidegzéseket.

Egy pillanatkép a naplóból: „*Ha megjön, felpofozom.*" — Később: „*ha megjön, megcsókolom a lábait.*"

A talányos szöveg megoldása: „*Anya a tüntetésből várja haza a fiát.*"

A forradalom — bár még csak polgári szakaszába ért — Füst Milán szerint máris Marx igazát hirdette. „*Érdekes és szép, hogy egy elme egy egész világot teremthetett: Marx építette a mai világot.*"

Az októberi forradalom idejéből való jegyzetek közé beékelődik egy álma, amely verssel egyenlő értékű sűrítéssel mutatja meg Füst Milán helyét, helyzetét 1918 végén.

„*Csodálatos álom! — A legszebb talán eddigi álmaim között. Leírni nagy boldogságát nem is tudom! — Menekültem, — valaki üldözött. — Gyorsan és könnyedén futottam, — éjszaka volt. — A Dohány-utca elé értem, nem volt más út előttem, be kellett futnom ide: s íme a Dohány-utcán koromsötétség van. Meg kell halnom, — az biztos, gondoltam — az utcában sötétség van, — ki tudja, milyen népség van benne, ezek meg fognak támadni. Nem baj, — gondoltam, — meghalok. — S íme: Az Almássy-utca táján gyönyörű holdsütés borul a házakra s a kövezetre. — Boldogan, valami újult gyönyörrel néztem — s még ébren is mámoros voltam ettől az érzéstől. Mért akarsz meghalni? — kérdeztem magamtól. — Nem szép-e élni? — S mint egy kinyilatkoztatást éreztem, mily gyönyörű az élet! Élni akarok! Élni! újjongott fel bennem minden. — Ez nem lehet a halál! — hisz süt a hold! s mily szép, — mily bámulatosan szép! Hinned kell, bíznod kell, élned kell!*"

Bár ebben az álomban is sokféle törekvés, várakozás, szorongás összeötvöződhetett, Füst Milán maga is úgy ítéli meg, mint helyzetét összegező, létét megfejtő álmot, amely az üldözöttséget fordítja át megdicsőülésssé.

Milyen lesz a művészet a forradalomban?

Természetes, hogy az írókat, művészeket nemcsak puszta megmaradásuk foglalkoztatta, izgatta akkor, hanem hivatásuk jövője is.

Lesz-e szükség művészekre a jövőben, az akkor még alig megsejtett új világban? Erre a kérdésre csak a levitézlett háborús dalnokok mondhatták, hogy nem. Mert rájuk csakugyan nem volt szükség.

De hogy milyen lesz a jövő művészete, ez aztán igazi nyitott vitakérdés volt a háború utáni hónapokban.

Füst Milán naplója nem kínál ugyan kinyilatkoztatásszerű megoldást, de két irányt határozottan zsákutcának minősít: a panoptikum-naturalizmust és a futurizmust.

„*Azt, hogy a panoptikumnak tökéletesen reális szobrai — mért nem reálisak, — tudom. Mert hiába öntesz hű másolatot egy élőről:* ebben *a formában még nem lesz benne színe, hangja, lelke — ezt még hozzá kell adnod, művész. — Ámde: egyik orfeumban pantomimet láttam, melyben táncosnők szoborként állottak a helyükön. — S mily rémes, rossz panoptikum-szobrok voltak! — Az élő is rossz szobor tehát? — Persze: mert szoborként állasz ott s megint nincs benne alakodban hangod és szíved, — nem szól a lelked formáidból: holott tiszta forma akarsz csak lenni.*"

A futurizmusnak valószínűleg csak a Marinetti-féle ágát ismerte, amely kezdetben szocialista színekben tetszelgett, de hamarosan a fasizmushoz szegődött. S erre a futurizmusra nagyon is találó, amit a Naplóba írt 1919-ben „*Futuristák, akik szocialista témákhoz nyúlnak: az egészséget beteg lelkűrek rajzolják, tehát rosszul — sokszor betegnek rajzolják a munkás lelkét, abból a hibás szuppozícióból, hogy olyan mint ők . . . S még egy kellemetlen tulajdonságuk van: lírai impresszionizmusuk: a sivárságot költőin fejezik ki — a nyerseségbe édességet csöpögtetnek s ez elviselhetetlen.*"

Az az esztétikai dilemma, amelyet ez a két bejegyzés felvázol, még harminc-negyven évvel később sem került le a napirendről. Nagysokára vált egészében világossá, hogy sem az avantgard, sem a naturalizmus nem lehet adekvát művészeti irányzat a szocializmusban, s a kettő közül egyik sem azonosítható a realizmussal.

A fasizmus úttörői

A Tanácsköztársaság bukása után ezt jegyezte Naplójába: „*Rettenetes, hová süllyedtünk . . . Kínpadra feszítik embertársaikat, inkvizíciós eszközökkel sanyargatják, kitolják a szemét — s mindezt inkább puszta kedvtelésből, mint gyanú alapján . . . Jog nincs, — nincs levéltitok, nincs személyes szabadság . . . Ez a lövészárok! S mégis: az emberek sétálnak az utcákon, elkésnek, berúgnak . . . Nincs vagyonbiztonság, — mintha a vadonban sétálnának teli ékszerekkel . . . Az erősebb uralma vette át a jogrend helyét — s az emberek hamar beletörődnek, hozzászoknak s rábízzák életöket a véletlenre.*"

Ennek a keserű elemzésnek, amely találó ugyan, de túl elvont ahhoz, hogy megrázzon, hatásos illusztrációja az izgatott beszámoló egy rendőri akcióról. A fehér terror első heteiben rendőrök és királyi román katonák vették körül az izraelita hitközség Síp utcai épületét. Ő is belekerült a csapdába.

„*Egy rendőr-ellenőr jött s megkérdezte a portást, van-e ott valami ülés? — Nincs — felelte a portás. Azzal az ellenőr lezáratta a kapukat — s utasítást adott, hogy senkit se eresszenek ki, — de be kell mindenkit ereszteni, aki be akar jönni. Továbbá: rendőrei menjenek fel az emeletre s ahol „csomóban" vannak, letartóztatni. Igen udvarias volt velem, — mikor megkérdeztem, elmehetek-e, hiszen én itt csak keresztül akartam menni az átjáróházon. — „Méltóztassék egy percig várni", — mondotta, — de valami olyan mosollyal, ami rosszat árult el. Közben: — aki be akart jönni, azt beeresztették, sőt becsalogatták a kapun. — Ő nem tehet semmit, ő telefonáltat, felsőbb utasítást vár: — mondotta a nyugtalankodóknak. Egyszerre iszonyú dobogás, ordítozás — s menekülés lármája. Soha nem látott borzalom: a románok jöttek rohanva, ordítva, szuronyt szegezve, felvont revolverekkel: a pánik borzalmas volt. Menekültünk mindnyájan, — nehogy szembe kerüljünk velök. S azzal ők felrohantak az emeletre. — Több lövés dördült el. — Minket pedig leállítottak az udvarra — az volt mindannyiunk érzése, hogy most kivégeznek bennünket . . .*"

Milyen kidolgozott módszerek! Milyen brutális terror — huszonöt évvel a nyilasok rémuralma előtt!

A naplóíró Füst Milán lírai szenvedélyű, de hiteles tanúja a történteknek.

Szabó Vladimir álmai

Negyven éve álmodik. Amióta — 1937-ben — elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. Hiszen a képzelet birodalma vonzotta és vonzza ma is.

Egyik méltatója azt írta róla: ő a magyar képzőművészet Krúdy Gyulája. A jellemzésben sok igazság van: Szabó Vladimir szintén a múlt bűvöletében él, eltűnt idők fanyar nosztalgiájával idézi meg a történelem fakó jeleneteit, és ami megint csak közös vonás: ő is úgy néz a női test koronként más és más bájaira, mintha teli gyümölcsöskosarakat, grízgaluskás húslevest vagy habos tortát gusztálna.

De jelentősek a különbségek is. Szabó Vladimir hetvenéves, mégsem a maga múltjára, saját ifjúságára emlékezik vissza. A középkorban érzi jól magát. Gótikus katedrálisok és szűk sikátorok, kanyargós lépcsőfeljárók és boltíves árkádok között helyezi el festményeinek és grafikáinak visszavisszatérő alakjait: a szakállas öregapót, akinek mélyen ülő szemeiben egykori kalandok emléke él; az úri kisasszonyokat, akik a démoniság álruhájába rejtik éhes természetüket; a tündér arcú szűzeket, akiknek útját sóvár tekintetek és irigy öregasszonyok követik. Kulcsfigurák — mondanám róluk, ha nem sántítana ez az irodalomból kölcsönzött analógia, ha bennük konkrét személyek öltenének testet. Csakhogy típusok ők, méghozzá olyan típusok, akik Szabó Vladimir színpadán mindig ugyanazokat az emberi tulajdonságokat jelenítik meg — a bujaság, a kacérság, a vágy, a tutyi-mutyiság, az alázatosság, a szeretetéhes jóság szereplőiként. Szorosan egymáshoz préselődve, szinte kéz a kézben, hullámzó tömeget alkotva, amely kiismerhetetlen áradatként tölti meg a tereket, torlaszolja el az utcácskákat, nyomul be az üzletekbe, majd utána a legszemélyesebb környezetbe, a művész műtermébe. Némi frivolsággal úgy is mondhatnám: a mai üzletek forgatagát is gyakran ábrázoló Szabó Vladimir műveiben középkori piacként jelenik meg nekünk a világ.

Hogy ez anakronizmus? Így igaz, de szerencsére az anakronizmusok legjobb válfajából. Az együttérző nosztalgia mellett drámai felhangú rezignációt is érzünk. Szabó Vlamimir színei és vonalai azt érzékeltetik: a múlt elmúlt, a múltnak el kellett múlnia. Ezért lesz szemében a világ — hogy egy rézkarcának címére utaljak — panoptikum, ahol épület, ember és állat zsúfolódik össze vásári forgatagban. Hiába, bizonyos dolgoktól nem tudunk megszabadulni. Nemcsak emlékeink kísértenek, nemcsak hibáink következményeivel kell számolnunk mindennapi munkánkban, nemcsak beidegződéseink kötnek gúzsba bennünket, hanem a rosszmájúság, a káröröm, a bujaság és a félénkség sem veszett ki belőlünk. Ezeket mutatják meg Szabó Vladimir grafikái.

Természetes hát, hogy ez az ember nem a képzelet birodalmában él. Hanem közöttünk. Közösségtudata ihlette korai, Szalay Lajos expresszív grafikáival rokon rajzait, amelyek annak idején folyóiratokban jelentek meg. Felelősségérzetből táplálkozott ötvenes évekbeli munkássága, például a Dózsa alakját megidéző festmény-sorozat, amely sematizmus és idill nélkül, a rá jellemző keserű fájdalommal szólt egy régi kor hőseiről. Nem kellett ezért megtagadnia a maga múltját sem, amikor az idők tisztultával dogmatikus előírások már senkinek sem kötötték meg a kezét. Egyre érettebb formát öltött tehát Szabó Vladimir csúfondárosan melegszívű művészete.

Elsősorban festőként ismerik. Képességeinek igazi terepe azonban a rajz. Már főiskolás korában kitűnik páratlan rajzkultúrájával, amelyet ő korántsem érez még tökéletesnek. Sőt. Az álmodozások e leendő mestere nem engedi csak úgy szabadjára képzeletét. Becsületes, etikus, valóságtisztelő művészként beiratkozik az orvosi egyetemre, ahol anatómiát tanul és boncol, s csak kétéves megszakítás után, egzakt ismeretekkel gazdagodva folytatja művészeti tanulmányait. Igazolja őt az eredmény, az életmű.

Korunk — legalábbis ideig-óráig — kérdőjelet tett a képzőművészet hagyományos műfajai mögé. Elvesztette hitelét és korábbi szerepét a rajz, az egyértelmű megfogalmazásokat bonyolult ábrázolási módszerek váltották fel. Szabó Vladimir mindezzel nem törődött. Fütyült a régimódi grafika válságára. Hitt a vonal — a halvány ceruza, a színes rézkarc — erejében. Népszerűsége mutatja: a közönség is hisz neki.

Vadas József

Régiséggyűjtő (színes rézkarc és hidegtű)

Kovácsműhely (Dózsa sorozat, olaj)

SZABÓ VLADIMIR: ÖREGASSZONY FEJ. TANÁR: BENKHARD Á.

Ferképzőművészeti Főiskola 1936/37.

SZENTIVÁNYI LAJOS: ÖREG FÉRFI. TANÁR: BENKHARD Á.

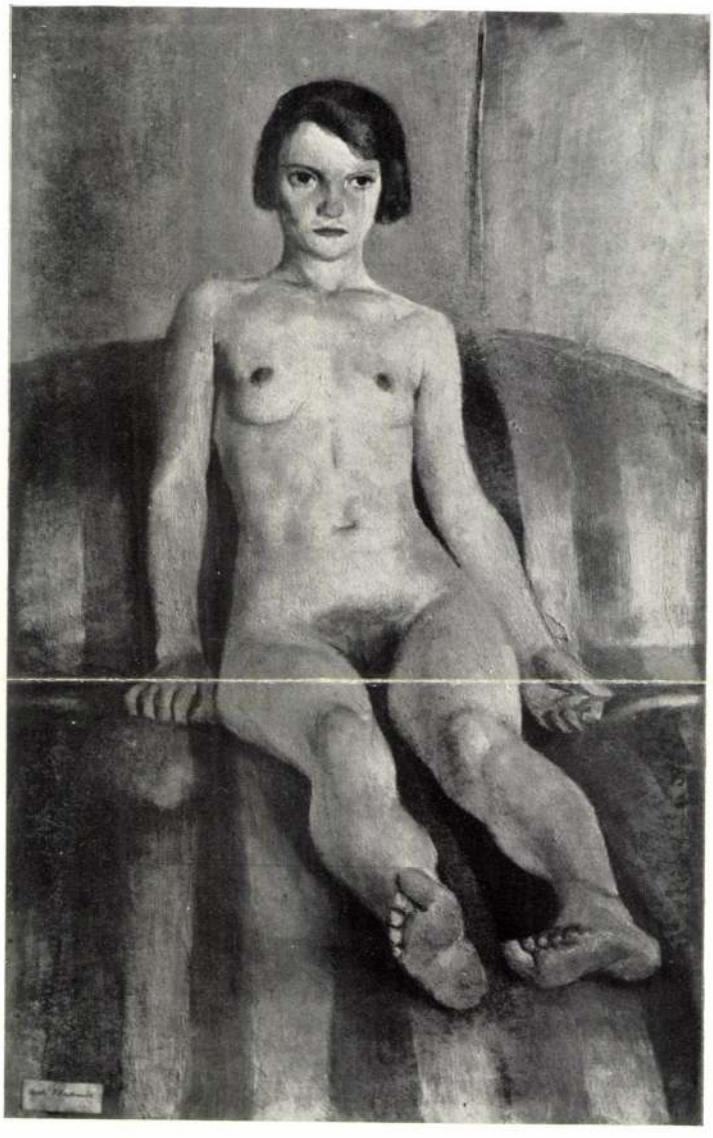

SZABÓ VLADIMIR: NŐI AKT. TANÁR: BENKHARD Á.

Ferképzőművészeti Főiskola 1936/37

BALOGH JENŐ: FÉRFI ÉS NŐ. TANÁR: BENKHARD Á.

Lehár Ferencről hangosfilm készült a Magyar Filmiroda mütermében

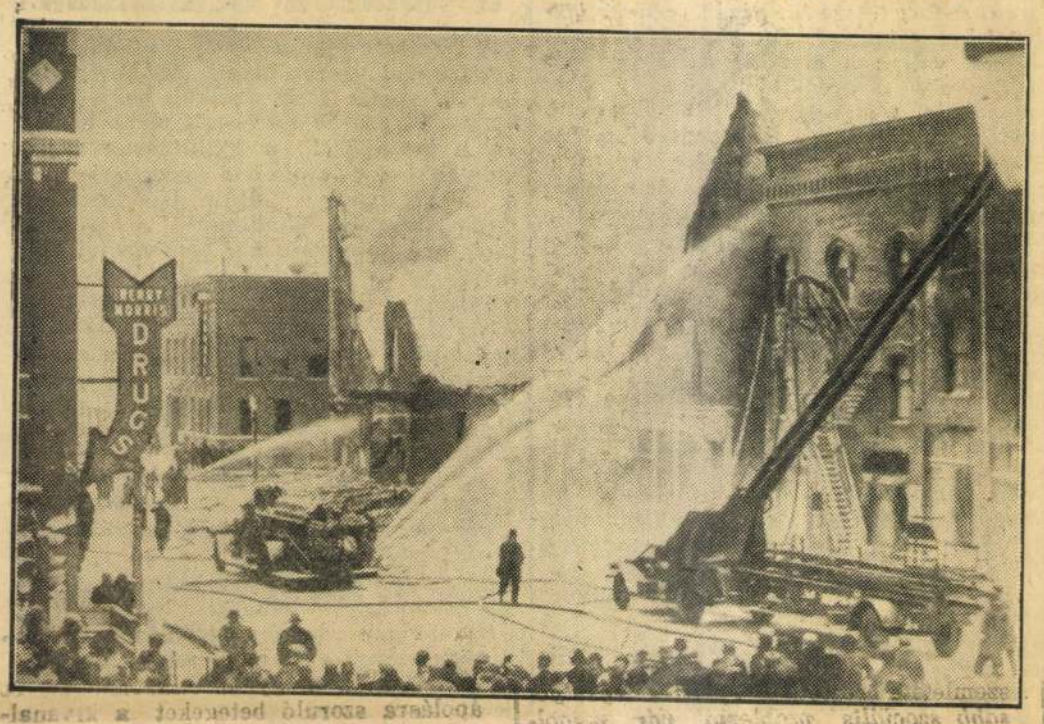

Száz halálos áldozata van az amerikai lansingi szállodaégésnek

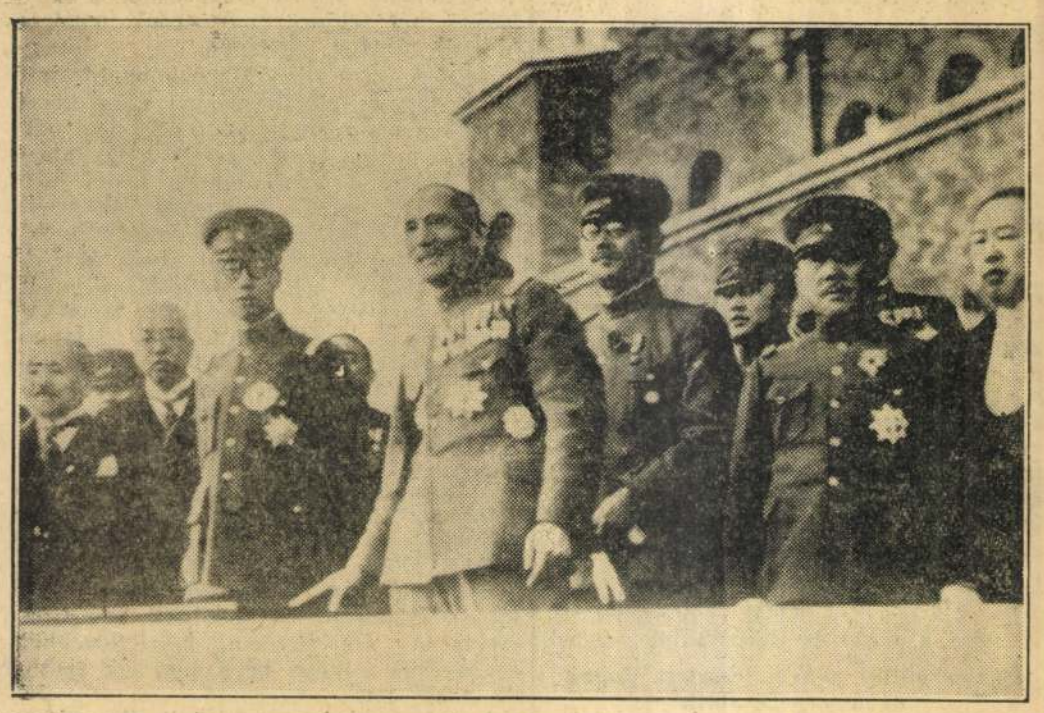

Mandsu-Kuo császára, Pu Yi, a hsinikingi japán főhadiszálláson

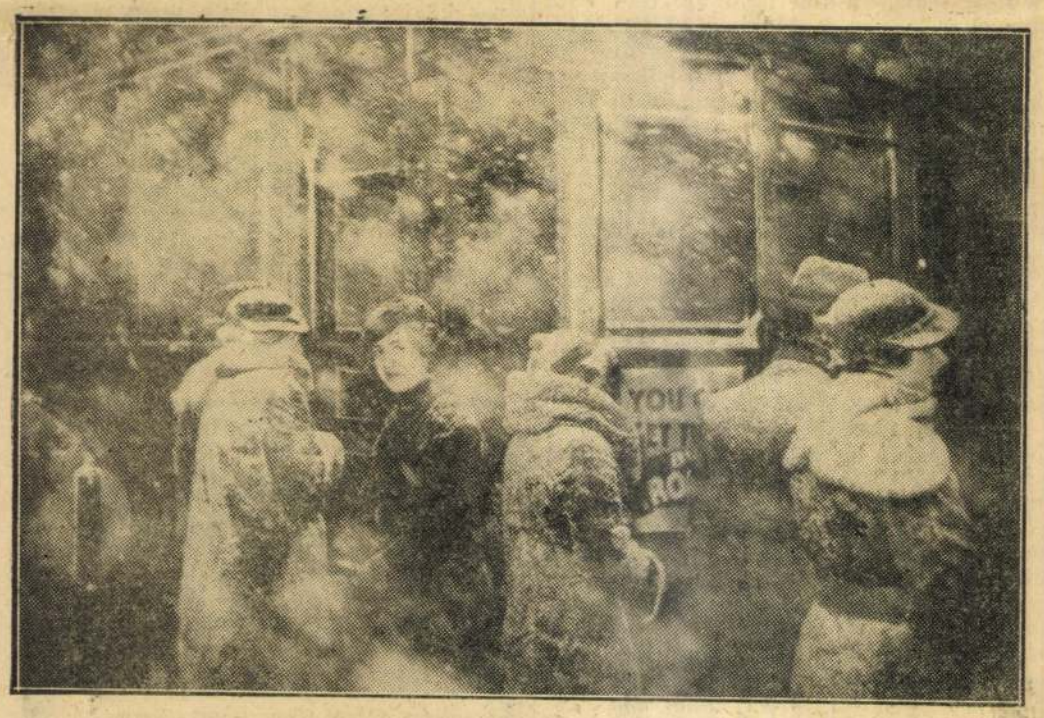

Amerikában beköszöntött a tél, Chicagoban óriási hóvihar dühöng

A FELSŐHÁZ TÖRÖLT ÉS UJ TAGJAI

Báró *Wlassics* Gyula, a felsőház elnöke most tette közzé a hivatalos lapban az igazolt felsőházi tagok névjegyzékében ujabban beállott *változásokat.*

E szerint

a) Az igazoltak névjegyzékéből *törölték* a következőket: *Fekete* Zoltán, *Huszár* Károly, *Hültl* Dezső, *Juhász* Andor, gróf *Károlyi* József, *Magyar* István, *Marek* József, *Osvald* István, báró *Pap* Géza, *Petz* Gedeon, gróf *Teleki* Pál, *Zelovich* Kornél.

b) Az igazoltak névjegyzékébe *felvették* a következőket: *Fekete* Zoltán, *Gáll* Endre, *Gombocz* Zoltán, vitéz *Huszár* Aladár, *Jakabffy* Gyula, *Juhász* Andor, *Marek* József, *Nékám* Lajos, *Osvald* István, gróf *Pejacsevich* Mikó Endre, *Schimanek* Emil, gróf *Teleki* Pál, *Töreky* Géza, gróf *Vay* Artur, *Zelovich* Kornél.

Az elektromos tarifareform
engedményeket tesz a fogyasztók javára

Az egész közvélemény régóta sürgeti az elektromos áramtarifa revizióját, mert a mai tarifarendszer a fogyasztás hátrányául szolgál. Érzi ezt a helyzetet a főváros is és ezért el is határozta a tarifareform keresztülvitelét. Több mint másfél év óta készülnek erre a lépésre, időközben több alternativ javaslat el is készült, kivitelre azonban közülük egyik sem került. *Szendy* Károly polgármester a sok huzavona után utasitást adott az üzem vezetőségének, hogy most már haladéktalanul terjessze elő a végleges tarifareformot, amely azután a legrövidebb időn belül gyakorlati alkalmazásba kerülhet. Ennek az intézkedésnek meg is lett az eredménye. Hétfőn délelőtt *Szendy* Károly polgármesternél megjelent *Morvay* Endre tanácsnok, a világitási ügyosztály vezetője *Plósz* Pál, az Elektromosművek vezérigazgatója és *Szaszovszky* Ottó helyettes vezérigazgató kiséretében. Magukkal hozták az elektromos áramtarifa uj tervezetét, amelyet átadtak a polgármesternek. Értesülésünk szerint ez a reformtervezet lényegesen eltér az eddigi javaslatoktól és *nagy engedményeket tartalmaz a fogyasztók javára.* Közvetlenül ujév után már összehivják a világitási szakbizottságot, ahol a javaslatot tárgyalás alá bocsátják. Röviddel később a gáztarifa módositása is tárgyalásra kerül. Itt szintén az a vezérelv fog érvényesülni, hogy *az egységárak olcsóbbitásával progresszív módon nyujtott kedvezményekkel segitsék elő a többfogyasztást* és igy szolgálják ugy a fogyasztóközönség, mint a főváros érdekeit.

Lázasan nyomoznak
a hüvösvölgyi revolveres merénylet rejtélyének tisztázására

A téli verőfényben az ünnepre készülő főváros nyugalmát valósággal felkavarta a Hüvösvölgyben történt *revolveres merénylet*, amelyre a rendőrség még mindig nem talált magyarázatot.

A főkapitányság bünügyi osztályán szinte percről-percre futnak be a jelentések, de a nyomozás száz irányba futó szálai *egyre homályosabbá teszik a rejtélyes merényletet*, amelynek áldozata, dr. *Koncskó* István vámigazgatósági számvevőségi főtanácsos, élet-halál között fekszik a Fasor-szanatóriumban. A rendőrség már pontosan rekonstruálta a revolveres merénylet lefolyását.

A főtanácsos Pesthidegkuton lévő Határ-utca 1. szám alatti villájából vasárnap késő délután rövid sétára indult. A nagykovácsi rét felé haladt s amikor mintegy 5—600 lépésnyire volt a villájától, egy fiatalemberre lett figyelmes, aki az ut baloldalán állott. A sportruhás fiatalember lábát az egyik padra emelte, ugy látszott, hogy a cipőfüzőjét igazitja. *Koncskó* főtanácsos feléje nézett, a fiatalember azonban elkapta a fejét. A főtanácsos tovább haladt s a padtól már jó távol járt, amikor hirtelen *revolverdörrenést hallott*...

Hátra akart fordulni, de ebben a pillanatban sajgó fájdalmat érzett a hátában. Annyit még látott, hogy a sportruhás fiatalember a háta mögött áll, majd a Nagykovácsi-ut irányában futásnak ered ..

— Segitség!... Gyilkos!... — kiáltott elhaló hangon a főtanácsos, azután eszméletlenül a földre zuhant.

A revolverdörrenés zajára *Csathó* András villanyszerelő sietett elsőnek a helyszinre. A karjára emelte a véres, eszméletlen idős urat s haza vitte a Határ-utcai villába.

A revolverlövés után néhány perccel még két-három járókelő sietett oda, akik közül egy házmester felesége felismerte szomszédját, *Koncskó* főtanácsost. A lakásban a főtanácsos felesége, leánya, annak férje, dr. *Székely* Gyula, a Pénzintézeti Központ tisztviselője a karácsonyi ünnepekre készülődtek, amikor a három idegen ember karjukon a vérző, eszméletlen főtanácsossal beállitott. Elszörnyedve ismerték föl a főtanácsost, aki tiz perccel előbb még mosolyogva, jókedvüen indult szokásos délutáni sétájára...

A házból azonnal telefonáltak a mentőkért, akik *Koncskó* Istvánt az Uj Szent János-kórházba szállitották, majd a család kivánságára a Fasor-szanatóriumba vitték, ahol dr. *Adám* Lajos műtétet hajtott rajta végre. A revolvergolyó a gerincoszlop irányában hatolt be a testbe, a gerincoszlopot nem sértette meg, hanem *a hasüregen keresztül a hasfalba furódott.* Az orvosok véleménye szerint, ha komplikáció nem történik, Koncskó Istvánt megmentik az életnek.

A merénylet után néhány percre már megindult a nyomozás. A pesthidegkuti csendőrségen *Szeles* Ferenc tiszthelyettest értesitették a revolveres merényletről. A csendőrörs tagjai azonnal szétszéledtek a hüvösvölgyi erdőben, hogy a menekülő tettest elfoghassák. Még az operáció előtt a főkapitányság központi ügyeletéről kiszállott a szanatóriumba *Zemplényi* Zoltán és kihallgatta a merénylet sulyos sebesültjét. *Koncskó* István meglehetősen pontos személyleirást adott a valószinü merénylőről: a *revolveres fiatalember középmagas, sovány, vézna alaku, kócos vöröshaju, sportruhát viselő 25—28 év körüli lehetett.*

Koncskó István családja az egész éjjelt a szanatóriumban töltötte. A főtanácsos aggódó felesége a szörnyü esemény hatása alatt zokogva beszél a rejtélyes gyilkossági kisérletről.

— Az ünnepre készülődtünk... A konyhában sütöttünk-főztünk a lányommal. Váratlanul három idegen ember csöngetett be a lakásba, a karjukon hozták szegény uramat. Borzalmas volt... Az én jó urammal ilyesmi történt... soha senkinek nem ártott, mindenkivel csak jót tett.

A gyilkos merénylet egyelőre rejtély a hatóságok előtt. A hüvösvölgyi határban *egész éjszaka razziáztak a detektivek és a rendőrök, de egyelőre eredmény nélkül.* Nem tartják valószinünek, hogy az utóbbi időben gyakran előfordult *rablótámadási* kisérlet történt. Vasárnap igen sok kiránduló fordult meg ezen a környéken s nem valószinü, hogy az elvetemedett merénylő ne gondolt volna arra, hogy a revolverdörrenés zajára a kirándulók összefutnak. A rendőrség feltevése szerint tehát a gyilkos merénylő nem számithatott arra, hogy áldozatát ki is tudja fosztani. Ilyképpen lehet, hogy *bosszuról* van szó. Arra is gondolnak azonban, hogy *véletlen baleset* történt, valaki meggondolatlanul vizsgálgatta a Nagyréten revolverét, a fegyver elsült s a golyó véletlenül *Koncskó* Istvánt találta. Másik feltevés szerint a merényletet egy *rejtélyes ismeretlen ember követte el, aki már foglalkoztatta a budapesti rendőrséget.* Öt-hat évvel ezelőtt ugyanis hasonló titokzatos revolveres merénylet történt a fővárosban s a tettest akkor sem sikerült elfogni. A Ferenc-körüti Hébelt-kávéház előtt egy sportruhás, intelligens arcu, nyurga, szőke fiatalember taxiba szállt s a Svábhegyre vitette magát. Az Istenhegyi-ut végén egy kanyarodóban a fiatalember kezében revolver dörrent el: *hátulról nyakszirten lőtte Eckert soffőrt.* Eckert azóta felépült, de a merénylőt nem sikerült elfogni. Nincs tehát kizárva, hogy a vasárnapi hüvösvölgyi merényletet is valami beteges szenvedélyből ugyanez a nyurga fiatalember követte el.

JAPÁN BORZALMAS FEKETE PÉNTEKJE

A kétórás tajfun, mint a halál és pusztulás ekéje szántott végig a felkelő nap birodalmán — Harminc éve nem érte ilyen nemzeti szerencsétlenség Japánt

Tokió, december hó.

Pénteki napon, október huszonegyedikén gázolta le Japánt az égi tank. A fák, a madarak, a tücskök már csütörtökön éjjel tudták, hogy a magasságbeli hatalmak hadat üzentek. Levél nem mozdult, a békák ijedtségtől ájultan lapultak a tó partján.

Az egész mindenség érezte, hogy valami borzasztó jön.

csak az emberek nem. Az emberek, akik elszakadtak a természettől s már rég eltompult az érzékük a városban, hogysem az ilyen finom jelzéseket észrevehetnék.

Jómagam ezen az estén vendégségben voltam Tokiónak egy külső negyedében, ahol a villamostól eltekintve, minden szüzi japáni. Apró, papirablakos faházak szerénykednek itt az ecetfák között s az enyhe halmok oldalán maradék bambuszligetek emlékeztetnek a régi, szép időkre. Olyan az egész környék, mint egy *Hiroshige* metszet. Sokáig elbeszélgettünk. Éjfél után indultam haza. Jó órahosszat kellett gyalogolnom, amig autót találtam. Ezt a sétát sohasem felejtem el.

Ugy éreztem, mintha egy csukott üvegházban járkálnék, amelyet tulfütött a gondatlan kertész. A levegő forró volt és párás. Amerre tekintettem, minden nedvesen fénylett, noha eső már régen nem esett. S elmaradtak állandó és kéretlen kisérőim, a szunyogfalkák is. Ujjaim ösztönszerüen a gallérom és a nyakkendőm körül kaparásztak, mintha azok volnának okai a fulladozásnak. Semmi nesz körülöttem, csak a vastag falevelekről csurogtak a kövér izzadtságcseppek.

Végre-valahára haazértem, de képtelen voltam elaludni. Ilyen kellemetlen hőséget még a Vöröstenger környékén se tapasztaltam. Az iróasztalom mellett ültem, jegyzeteimet próbáltam rendezni. Nem ment. A betük furcsa cikk-cakkok maradtak és sehogysem akartak értelmes dologgá alakulni. Ugy hajnali öt óra tájban a papirdarabok hirtelen felemelkedtek s a szoba tulsó sarkába repültek.

Megjött a szél. Hála Istennek! Jó hüs, éltető. Az ablakhoz álltam, hogy minél többet kapjak belőle. De amig odahaza, az ilyen eső előtti szellő a rétek illatát hozza, ennek banánszaga volt. Ki tudja — gondoltam magamban — melyik tropusi vidékről jött segitséget hozni az ájuldozó tokióinak. Az elsülyedt tengeralattjáró legénysége érezhet ilyen megkönnyebbülést, ha az életet jelentő oxigénhez jutnak. De az ablakot csakhamar be kellett csuknom, mert ami elmozditható volt a szobámban, az táncra kerekedett. Ezt a léghuzatnak tulajdonitottam. S ez a friss szellőcske meghozta az ellenhatást is. Olyan álmosság fogott el, hogy még a kimonomat se vetettem le. Ledőltem az ágyra s csak délután ébredtem fel.

Lent az utcán rikkancsok rázták a csöngőiket. *Valami történt.* Jó-e vagy rossz? Lenéztem. Nem akartam hinni a szemeimnek.

A szálloda előtti platánok egytől egyig a földön hevertek.

Otthon, a kerti utak szélén lehet igy gyökerestől kigyomlált murkot látni. Amelyik fa tulmakacs volt, vagy a járda kövezete nem engedett a nyomásnak: azt *derékba törte a vihar ereje.*

Tájfun!

Mikor történt mindez? Lehetséges, hogy ilyen itéletidőt átaludjon az ember? Csodálkozásom csak fokozódott, amint egyik rendkivüli kiadást a másik után megnéztem. Tokió csak enyhe kóstolót kapott a förgetegből. Mégis *öt* halott, megszámlálhatatlan sebesült és

százhuszonhat teljesen összeomlott ház

jelezte, hogy főleg amit *Osaka* környékéről jelent a táviró, *az borzalmasan igaz.*

Ugy látszik, Japánt az őszi nap-éj egyenlőség táján pusztitják a viharok. Talán ennek köszönheti eredetét a *„Shuki-korei-sai"* ünnepe, melyet hivatalosan ülnek meg egész Japánban, rendesen szeptember 23-án vagy 24-én. A japánok ősi vallása szorosan összenőtt a természettel s valószinüleg ezek az állandó pontossággal jelentkező orkánok kényszeritették a lakosságot már évezredekkel ezelőtt, hogy az égiek kedvébe járjanak...

A tájfun japáni neve: *bofuva.* Ez amolyan *fergeteges vihart* jelent. Aki még nem látott *„bofuvá"*-t, az nem tudja, mi a *„táj-fu"*, amelynek kinai nevéből alakitották az angolok a *„typhoon"* kifejezést.

De a többi házak tetejét is, mint papirsárkányt röpitette az óránként *százharmincöt mértföldsebességü orkán. Ilyen erejü szelet, amióta a modern meteorológiai intézetek müködnek, még nem mértek a Távolkeleten!*

Névsorolvasás . . .

A japán riportereket nem hagyta el a lélekjelenlétük. Amig az utcákon egymás után dőltek össze a házak, *fényképfelvételeket csináltak.* Szombaton már Tokióban voltak a mozifilmek. Rég nem láttam oly megrendítő jelenetet, mint amelyet az egyik oszakai leányiskolában vettek fel. Melyik filmrendező merne ilyen valószinütlen, de térdre kényszerítő jelenetet beiktatni a darabjába: mint az élet, egy véreskezü drámairó?

Nem rázott meg a hidakról a folyókba söpört vonatok képe, se a deszka- és téglahalmazzá omlott városnegyedek csonkasága. Ezt lelkileg felkészülten vártam. De amikor annak a bizonyos leányiskolának a pusztulását mutatták be, — nem szégyelem — könny szökött a szemembe. Talán tiz perccel a *Halál* látogatása után vették fel. Az épület egyetlen kő- és deszkadomb volt. *A középen még porzott!* (vagy füstölgött?) *Az iskola maradványa előtt matrózruhás lánykák álltak félkörbe. Nem szaladtak haza, nem ájuldoztak.* Illedelmesen, avval a kedves félszegséggel, ami annyira jellemzi a japán lányokat, — álltak s szoknyájuk szélét simogatták. *A tanitónő pedig*

névsorolvasást tartott.

A lánykák egymásután jelentkeztek. *Azután jöttek olyan nevek, amelyet háromszor is hivtak.*

Senki se felelt rá!

A gyerekek háttal álltak a romhalmaznak s *az ilyen gazdátlan nevek után csak a tanitónő szeme siklott végig mind nagyobb kétségbeeséssel a kopár romokon.* A névsorolvasás után a növendékek illedelmesen meghajoltak, a szájuk mozgásából láttam, amint mondták:

— *Szajonara! A viszontlátásra!*

Istenem! Hol és mikor látják ujra egymást? Szépen párosával elsiettek. A tanitónő mosolyogva hajlongott előttük, kezében a hiányzó névsorral. S amikor mindenki eltávozott, odarohant a kőhalomhoz megint olvasni, kiabálni kezdte azokat a neveket, — amelyekre senki se válaszolt *„jelennel"*. A katonaság távolitotta el hajdani birodalma romjaitól, amely alatt örök mosollyal az ajkukon feküdtek a *„Napsugárka"*, *„Violácska"*, *„Harmatocska"* kisasszonykák...

*

De akik pénzben tudják csak a kárt felbecsülni, azoknak is szolgálhatok adattal.

Hatszázmillió pengőt vesztett Japán néhány perc alatt.

Ez az összeg csak *emelkedhet!*

S most, mialatt ezt a hevenyészett jelentést irom, a teli hold ártatlan buta képpel mosolyog az ablakom előtt. Pedig mennyivel többet láthat ebből a siralomvölgyből, mint én. Vagy az ő lelkisége is keleti? Annyi értéket tulajdonit az életnek, amennyi. Annyiba veszi a halált, mint a születést? Az is meglehet, hogy onnan a magasból hangyának néz bennünket. S ugyan kit rendit meg egy hangyaboly tragédiája? Nyugaton nagyon kevés embert!

Itt Keleten tücsök, ember egyre megy. A bogárban is az *életet* tisztelik. Ép ugy segitik, védik, mintahogy beletudnak törődni a saját haláluk gondolatába. Tudják, hogy az ember nem a természet ura, hanem csak egy részecskéje. . .

A tájfun pusztitó szelleme eltünt. A békák megint kuruttyolnak. A kis tavak szeliden tükrözik vissza a parányi kertek bokrait. Mosolyogva pereg tovább az élet, mintha mi se történt volna. A kidőlt fákat az utcámban már mind talpra állitották. Néhány nap, s eltünnek a romok is. Csak párezer ember szive sajog még jó ideig, akiknek szeretettei örökre elmentek a szelek szárnyán. De hogy kik ezek a bánatemberek, — sohasem tudható meg. Ők is mosolyognak, talán épp ugy, mint a hold. Sápadtan, hidegen.

De mosolyognak!

Mécs Alajos.

Ezerkétszáznyolcvannégy halott — tizenegyezerháromszáz rombadőlt ház

Mult évben Oszakában éltem át egy közepes *„bofuvá"*-t. Akkor is jó néhány száz ház fedelét szórta szót a vihar a rizsföldeken... Azután kaptam belőle kóstolót a japán belsőtengeren. De az mind halvány izelitője lehetett annak, ami most volt. Ugyszólván

Japán közepétől l a déli csucsig legázolta a vetést, elsöpörte a falvakat s pilléreikről lefricskázta a hidakat.

Huszonnégy órán belül

ezerkétszáznyolcvannégy halottat, ötezerszázötvenöt sulyos sebesültet számoltak össze! . . . Tizenegyezerháromszáz ház teljesen, tizenháromezernégyszázhuszonöt ház pedig teljesen elpusztult.

Ezek közül százhetvenhatot az ársodort magával. *Mindez két óra alatt történt.* A legtöbbet szenvedett Oszaka városa és környéke. (Máskor is ezen a vidéken dul legjobban a vihar.) De

ilyen pusztulásra harmincöt év óta nem volt példa.

S ami a legszomorubb ebben a statisztikában: *a nagyobb épületek közül főleg az iskolák lettek a földdel egyenlők. Százhetvenhat iskola omlott össze csak az oszakai kerületben.*

Maga alá temetve tanitókat, tanulókat! A gyerekek közül ötszázhuszonnyolc meghalt,

negyvennégy eltünt, ezerhatszázhetvenhárom sulyosan megsebesült.

Értelmetlenül nézi először az ember ezeket a fekete számoszlopokat s azután szörnyü gyanuja támad: vajjon *nem a japáni kultuszminisztérium felelős-e ezekért az elpusztult fiatal életekért?*

Mivel magyarázható az, hogy az összeomlott nagy épületek között az államiak állnak az első helyen? Micsoda hitvány visszaélések lehettek, amikor ezeket az épületeket felhuzták? S ha már az épitészek ily lelkiismeretlenek voltak, kik azok az ellenőrző szakértők, akik ezeket az épületeket megfelelőnek találták?

Ezekre a kérdésekre vártam feleletet a japáni nagy papoktól, *de csodálatosan a felelősségrevonás elmaradt.* Miért? Azért kérem — mint ahogy később megtudtam —, *mert ez a véres katasztrófa tulajdonképpen nem terheli senki lelkiismeretét.* Japánban a hegyes, dombos vidék kivételével *a talaj rendszerint mocsaras, vadvizes.* Az egész modern, nagy cementépületek kivételével a házak pincézetlenek. Sőt még ennél is több, — *fa- vagy kőcölöpökre épültek,* hogy a rothadás és a penész ellen az állandóan nedves talaj kiküszöbölésével védekezzenek. A fa a legolcsóbb épitkezési anyag. A japáni hivatalok, iskolák legnagyobb része tulajdonképpen barakképület. *Igy természetesen a sulypontjuk ezeknek az épületeknek körülbelül az első és a második emelet között van.*

Ha Japánban vihar keletkezik, az emberek ész nélkül csuknak be ajtót, ablakot. Gyakorlatból tudják, hogy egy erősebb vihar szele, ha utat talál a ház belsejébe, — *a levegőbe emeli az egész épületet.* Ez történt az iskoláknál is. *A felülről*

lecsapó tajfun valósággal a barakkok padozata alá nyult, megmozgatta őket

s a magasan fekvő sulypontjuk miatt amugy is labilis épületeket, felboritotta, meghengerelte.

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban

A *Nemzeti Szalon* ismét kitünő kiállitással lepi meg hiveit. Néhány fiatal művész vonul fel és anélkül, hogy közös egyesület, azonos művészeti elvek hozták volna össze őket, a kiállitásnak mégis valami friss és optimista összhangja van. A festőművészek között legérdekesebb *Lugosi Szabó* Wladimir képsorozata. Forrongó fiatal művész, ösztöndijjal volt Rómában és most a verista törekvés és a neoklasszikus stilus hol váltakozik, hol keveredik alkotásain. Festői fantáziájának bősége csak ugy ontja a sokfigurás, nagyméretü kompozíciókat, tájképeket, csendéleteket. Mint kompozició mindegyik érett és akármilyen stilushullámzások jegyében fogantak, összeköti őket a fiatal művész erőteljesen kibontakozó egyénisége, az előadás szuggesztiv szenvedélyessége és a tehetség penetránsan egyéni ize.

Chiovini Ferenc nagy kulturával festett képei közül különösen egyházművészeti tárgyu dolgai emelkednek ki, de nagyon szépek a 36. és 37. számu, komoly elmélyedéssel festett nemes tónusu temperái is.

Pohárnok Zoltán kissé Szőnyi hatása alá került, de azok a kvalitások, amelyek kétségtelenül meg vannak benne s amelyeket már többször méltattunk, most is átütnek minden alkotásán.

F. *Anhalczer* Olga Marokkóban festett keleti tárgyu olajfestményei néha közel járnak a monumentalitáshoz és nem nélkülözik azt az igazi egzótikus izt, amelyek képeit a keleti tárgyu festői közhelyek fölé emelik. Temperái akvarellhatásuak, s inkább studiumszerüek.

A beérkezetteket *Feszty* Masa és *Udvary* Pál képviseli. *Feszty* Masa ismét egy sorozat drámai hangsulyu, barokkosan mozgalmas grafikát állit ki. Minden lapja egy-egy nemes akord a rajz fekete-fehér klaviaturáján. Az egyházművészetnek ma nálunk ő az egyik leghivatottabb képviselője, akinek áradó spiritualizmusa megérdemelné, hogy több és nagyobb feladatot kapjon.

Udvary Pál is elérkezett oda, ahol a technikai virtuózitás már nem cél, csak eszköz. Különösen tájképei gazdagodtak sokat festői tartalomban, de egész festői látása, szemlélete is elmélyült, temperamentuma szabadabban, köteletlenebbül érvényesül, minden képe nemcsak szebb, de „több" lett.

A szobrászok között feltünik *Grandtner* Jenő két elsőrangu portréja és két kitünő kompozíciója. Ez a fiatal művész máris azok közé tartozik, akik a magyar szobrászatot a magyar festészet európai rangjára fogja emelni. Minden alkotásán uralkodik az architektónikus nyugalom, a tömeg és az anyag szobrászi érzékeltetése. Ezt a férfias erőt a részletek finom megmunkálása, a modellálás lelkes szeretete halkitja nemessé és megmenti a hangoskodástól és nyerseségtől. Feltünően tehetséges *Madarasi Machovits* Walter két kis figurális szobra is, erre a fiatal művészre is nagy jövő vár. *Mészáros* László ezuttal két kitünő portrét küldött be a Nemzeti Szalon kiállitására.

(m. v.)

A legcsodálatosabb életről szóló könyv:

MIRIAM

arab karmelita apáca életrajza. Meghalt 1878-ban — Misztikus kegyelmekben gazdag életét hősi erények teszik változatossá

A könyv ára 1 pengő

Megrendelhető: Szent Terézke Karmelita Kolostora, Keszthely Csekkszámlaszám: 1925.

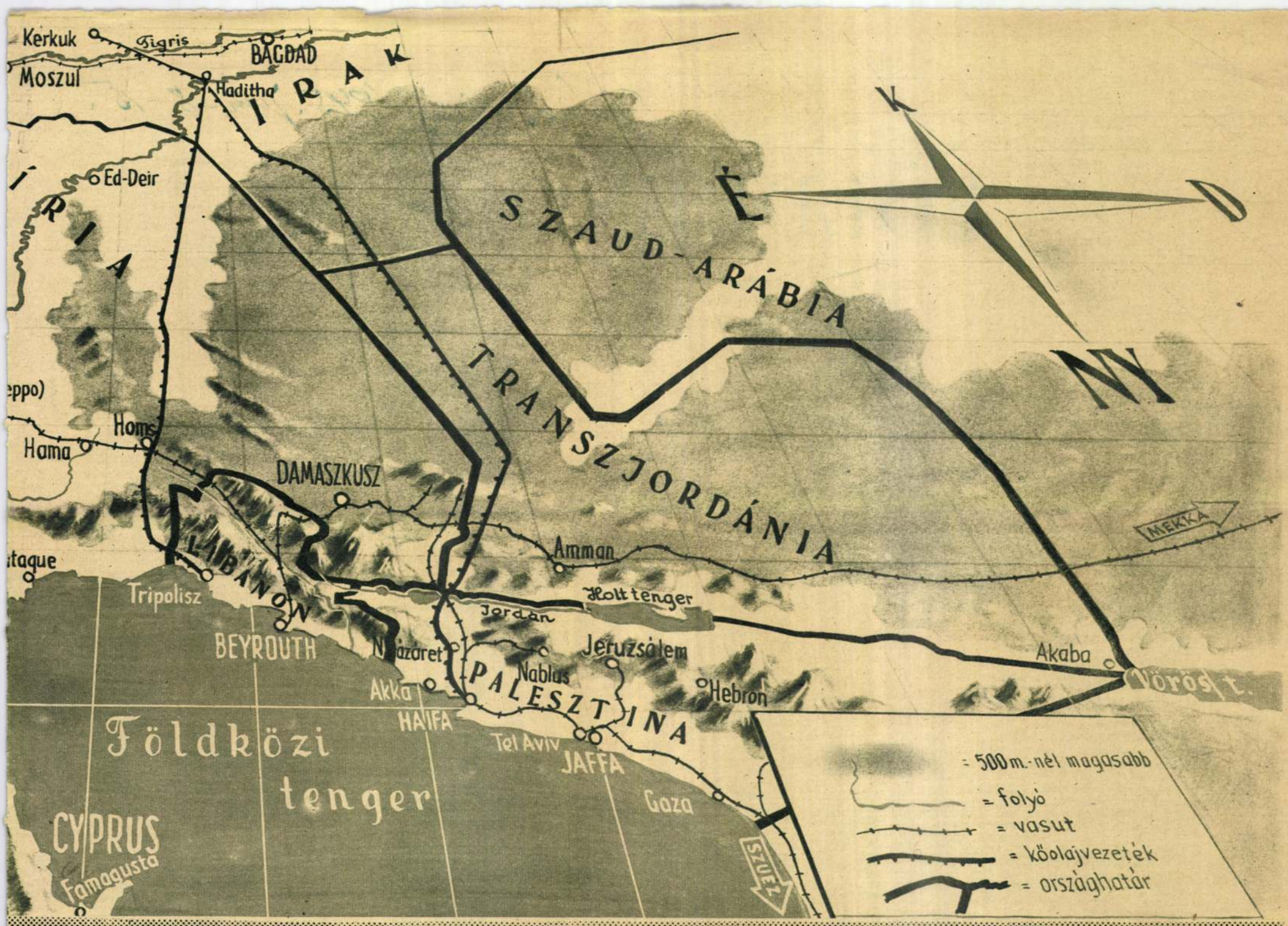

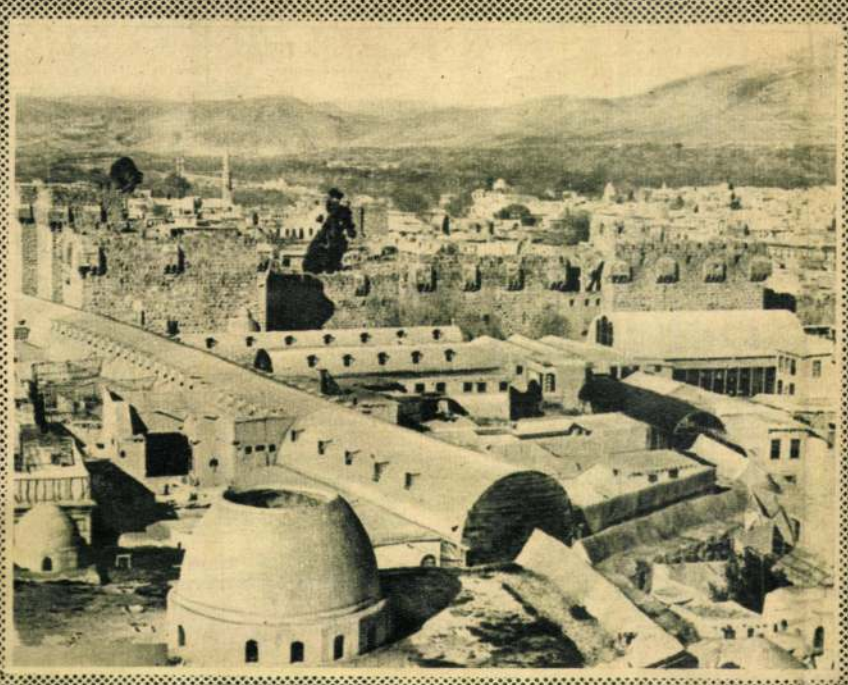

Damaszkusz városa, melyet a franciák bombáztak

megszállják Szíriát és Libanont, Dentz tábornok csapatai fegyveresen visszavonulhatnak egy nekik kijelölt zónába.

1941. szeptember 17-én Catroux De Gaulle nevében kijelenti, hogy Szíria ezentúl nem francia mandátum, hanem önálló állam... 1945. júniusában azonban a francia kormány — továbbra is kezében akarván tartani a fontos terület katonai ellenőrzését, csapatokat küldött Beirut és Tripoli kikötőjébe és Damaszkuszba. Itt a bennszülött arabok ellenálltak, mire a franciák bombázták Damaszkuszt. Mardan bey, szíriai külügyminiszter szerint a bombázásnak négyszáz áldozata volt.

A Szíriában kipattant fegyveres összetüzés megszólaltatta Edent és az angol kormány utasítást adott csapatainak a beavatkozásra. Az Egyesült Államok is közbeléptek, mire a francia kormány visszavonta csapatait Damaszkuszból.

Így fest egy kis város a libanoni hegyek aljában

Képes Világ 1945. jún. 8–15.

A FAGYEJEV:

FÖLDRENGÉS

1920-ban, a japán hadvezetőséggel kötött fegyverszünet feltételei alapján a primorszkajai csoport osztagai a vasútvonaltól harminc kilométernyire, semleges zónába vonultak vissza. A vangouszki második önálló zászlóalj Oljchovka faluba vonult, mélyen az őserdőbe. A zászlóaljnak itt téli szállásokat és raktárakat kellett építenie, arra az esetre, ha a partizánháború újra megkezdődnék.

Elérkezett augusztus. A téli szállások és raktárak már régen felépültek, de élelmet és hadianyagot senki sem szállított. A zászlóaljról a szó szoros értelemben megfeledkeztek. A hónap folyamán a katonák nem kaptak egyebet naponta egy marék kásánál.

Elhatározták tehát, hogy Fjodor Majgulát és Strofkin Sutkát, a két osztagparancsnokot a legközelebbi termékeny völgybe küldik segítségért.

Fjodor Majgula és Strofkin Sutka Dél-Usszurijszk vidékéről származtak, egyfalubeliek voltak és egykorúak. Barátságot tartottak egymással. Mindkettő délceg legény volt, sudár, mint a jegenye. Majgula szeretett ábrándozni. Szabad idejében képes volt órák hosszat elfeküdni a fűvön és elnézni, hogy úsznak a felhők az égen, hogyan játszik a nap a fák törzsein, hogyan esnek az árnyékok reggel, délben és este és hogyan váltakoznak a színek. Sutka viszont állandóan az iránt érdeklődött, minek mi az oka és szeretett mindenféle mesterséget és értett is mindenféle mesterséghez. Mozgékony volt és vidám, akár a neve.

Hogy a környékbeli mocsarak közt el ne tévedjenek, az útjelző forrásig egy helybeli tigrisvadász és partizán kísérte el őket, az öreg Kondrát Frolovics Szerdjuk — magas, mint Nagy Péter, de sokkal vállasabb és lengő szakállú. Rőt szakálla annyira bozontos volt és olyan hihetetlenül hosszú, hogy a tréfás népszáj szerint csak úgy tudta elvégezni kisszükségét, ha félretolta az útból szakállát.

A tigrisekkel szemben szelíd volt, de tiszteletlen: nem is nevezte őket másként, mint „macskáknak". Életében nem kevesebb, mint harminc „macskát" fogott el elevenen, azoknak pedig, amelyeket megölt — saját szavai szerint — „nem volt se szeri se száma". Az élő tigriseket a Kunst-céghez szállította be, német állatkertek részére, a leölteket pedig kínai kereskedőkhöz, gyógyszernek.

Kondrát Frolovics teste és arca csupa sebhely és karmolás volt; jobb kezét könyöktől csuklóig, cafatossá marcangolták a tigrisek. Egyizben két fiával együtt egy nőstényt vert fel, amely három kölykével kószált. A vadászok három hétig követték nyomon az állatokat, lehetetlenné téve a nősténynek, hogy táplálékot szerezzen. A kölykök végül egészen ellankadtak és elszakadtak anyjuktól. A nőstény állandóan ott ólálkodott a közelben, le-lerázva nyakáról a kutyákat, de lepuffantani sehogysem sikerült. Szürkületig két kölyköt kötöztek meg és meg akarták kaparintani a harmadikat is, de sötétben már nem láttak jól és Kondrát Frolovics a kölyök helyett a nőstényre támadt. Kötéllel kezében oldalról ráugrott és mellével ledöntötte mind a négy lábáról. Csak akkor kapott észbe, amikor feje közelében meglátta az állat tátott torkát és rettenetes bömbölése csaknem megsüketítette. Az öreg nem tehetett egyebet, mint hogy a kitátott torokba a lehető legmélyebre bebökött karjával. A tigris hörögve és fulladozva harapdálta. Kondrát Frolovics fiai nem mertek lőni, mert attól féltek, hogy apjukat találják el, azért addig ütötték puskatussal a nőstény fejét, míg mindkettőjük puskája el nem tört. Közben azonban az öreg kiszabadította balkezét és tőrét az állat szívébe mártotta.

Kondrát Frolovics hónapszámra hallgatni volt kénytelen az erdőben, mindig örült hát, ha emberek közé került, most is egész úton elszórakoztatta Sutkát és Majgulát.

A beszélgetés azzal kezdődött, hogy Majgula megkérdezte:

— Hogy van az, apó, hogy nem félsz a tigrisektől? Hiszen vérszomjasak!

— Miért félnék tőlük, mikor tudom, hogy ők jobban félnek tőlem? — felelte az öreg. — Annyi szent, hogy kocavadászaink sokat szeretnek mesélni: ennek egy macska támadt neki, annak egy medve; de egy szó sem igaz az egészből. Még a legvadabb állat is kerülni igyekszik az embert. Az állat csak akkor száll szembe az emberrel, ha már nincs hova menekülnie előle. Félelmetesebb állat, mint az ember nincs az őserdőben.

Kondrát Frolovics az állatokról most rátért az emberekre, mikoris kitűnt, hogy az emberekről rendkívül lesujtó véleménnyel van.

— Az emberek nemcsak az állatoknak, hanem egymásnak is félelmesek, az ember önmagának félelmes — mondta az öreg. — Vagy húsz évvel ezelőtt expedíciót vezettem, — egy tudós ezredes térképre vette fel a vidéket. Azt mondja nekem egyszer: „Olyan egyszerű vagy te, Kondrát Frolovics, mint egy gyermek; még a szemed is gyermek-szem." „Mit számít a szem, — felelem — amikor saskeselyű lakik szívemben." „Nem — mondja — te derék ember vagy, s ez onnan van, hogy a természetben élsz." „A természettől nem lehet bennünk nemes érzés — felelem. — Ha mi, emberek, uralkodnánk fölötte, akkor talán még volna bennünk tőle nemesség; de mi vagyunk az igájában. Hétköznapokon véres verejtékkel ássuk ki a tönköket, ünnepnapon pedig a fáradságtól vodkát nyakalunk, míg este bicskával esünk egymásnak — a természettől búslakodás és gyűlölet van bennünk és nem nemesség"; „Ugyan már, nézd például a goldokat — mondja — teljesen vad nép, de úgy élnek a természetben, mint a gyermekek; hát nincs bennük nemesség?" „Tényleg van bennük — ezt én mondom — de csak azért — folytatom —, mert testvéri törvényhez igazodnak, míg a természet a mostohaanyjuk, akitől félnek". Így nem is tudott meggyőzni. De való is: rosszul, nagyon rosszul élünk. És bármennyire harcolunk is az igaz életért, egyre visszazökkenünk a régibe. Földrengést kellene talán az emberekre zúdítani? Bár összerázná alapjában az egész földet s aki életben marad utána, hadd kezdjen új életet. A félelemtől — magyarázgatott az öreg. A legényekre vetette szürke szemét és elmosolyodott.

Így érkeztek el a forráshoz. Egy cédrus alá ültek, hogy elválás előtt falatozzanak. Evés után Kondrát Frolovics hirtelen megszólalt:

— Nem irígyellek benneteket, fiúk. Félelmetes út áll előttetek. Tudjátok, milyen őserdő ez? Halott őserdő. Nem él itt sem madár, sem állat, még szél sem játszik a levelek közt. Szörnyű csend!

Levette kucsmáját, fülelt és szeme olyan lett, mint egy manóé. Majgula és Sutka is felvetette fejét — hallgatództak.

A járhatatlan erdő falként állt előttük, egyetlen levél sem rezdült — sem fuvallat, sem nesz, csak a forrás csörgedezett halkan. A legények az öregre sandítottak, aztán egymásra és — a fiatalok szokása szerint — összenevettek.

II.

A rengeteg valóban olyan volt, hogy a nap csak ritka helyen tűzött rajta keresztül. Évezredek óta állt így — járhatatlanul. Mozdulatlanul, mintha kőből lennének kifaragva, göndörödtek köröskörül az embernagyságú hangák. A levegő fülledt volt, nyirkos. A talaj elvénhedten kidőlt, rothadó, elmohosodott fákból állt. Majgula és Sutka nem egyszer övig süppedtek az avarba.

Mentek, mentek, állandóan beszélgetve. Eleinte azért beszélgettek, mert kiszakadtak az unalmas oljchovkai rostokolásból és ez vidámakká tette őket. Később pedig azért beszélgettek, mert hallgatni félelmes volt: olyan hihetetlen csend ereszkedett köröskörül mindenre.

Éjjel sokáig ültek a mágiyatűz mellett és a lángokba bámultak.

Reggel Majgula felkerekedett, hogy a csajkába vizet hozzon a teához. Leereszkedett a forráshoz, éppen le akart hajolni s egyszerre remegni kezdett a rémülettől. A forrás fölött egy penésztől elrothadt faág nyult keresztül és a faágon egy gyűrűkbe csavarodott óriáskígyó feküdt, kerek, lapos fejét gyűrűin nyugtatva farkasszemet nézett Majgulával. A kígyó gyűrűi tisztára smaragdgyűrűk voltak. Majgulára meredt szemében két arany pont ragyogott. Köröskörül néma volt minden, csak a forrás csobogott alig hallhatóan.

Majgula reszkető kézzel merített vizet és a táborhelyhez sietett; alig tudott uralkodni magán, hogy futásnak ne eredjen. Első pillanatban arra gondolt, hogy veszi puskáját, visszatér és megöli a kígyót, de nem volt bátorsága hozzá: túlságosan ijesztő lett volna még egyszer elmenni a forráshoz.

Este a legények váratlanul összeveszték. Sutka máglyát készült gyujtani, de Majgula azt mondta, nem kell máglyát gyujtani. Maga sem tudta, miért nem akarja, hogy máglya égjen. Valójában azért félt tőle, mert úgy rémlett neki: mihelyt a tűz fellángol, mindketten látha-

tókká válnak, s a sötétség és csend egész ereje rájuk tör és megfojtja őket. Sutka viszont tudta, hogy őserdőben mindig biztonságban van máglya mellett az ember.

Veszekedni kezdtek, s maguk sem vették észre, hogy nem fennhangon, hanem suttogva veszekednek.

— Így is meleg van — sziszegte Majgula. — Beburkolózunk köpenyünkbe és elalszunk.

— Tűz mellett biztonságosabb — sziszegte vissza Sutka. — Ugyan mitől félsz?

Majgula dühöngött, hogy gyávasággal vádolják:

— Nyilvánvaló, hogy te félsz tűz nélkül — suttogta. — Pedig amúgyis meleg van.

— Nem is tudtam, hogy ilyen vagy — haragudott Sutka — de tűz mellett biztonságosabb.

Végülis máglyát gyujtottak, de mialattették a kását, nem néztek egymásra és nem is egymás mellett feküdtek le, mint az első éjjel, hanem a máglya két oldalán. Reggel dagadt szemmel, mérgesen keltek fel.

Egész nap nem beszéltek egymással, mert féltek a civakodástól, kerülték egymás tekintetét. Ezen a napon két kialudt vulkánt másztak meg. Este pedig már Sutka sem kívánt máglyát rakni.

Majgula szerette volna az orra alá dörzsölni:

— Ahá! Szóval te sem vagy különb, mint én. Úgy-e, most te is belátod, hogy félelmes a rengeteg?

Azt azonban nem akarta beismerni, hogy ő maga fél, aztán meg attól tartott, hogy Sutka konokságból mégis máglyát rak, s akkor mindketten mégjobban fognak félni.

Egy faóriás két oldalán feküdtek le, köpenyükbe burkolózva és egész éjjel álmatlanul forgolódtak, fülüket hegyezve, mint a vadállatok.

Reggel kitűnt, hogy Magula az előző napi pihenő alatt elhagyta baltáját. Ezen újra összevesztek:

— Nem is tudtam, hogy ilyen mafla vagy — mondta Sutka dühösen.

Majgula gyűlölettől elsötétült szemmel nézett rá:

— Te kötötted össze a tarisznyákat... Te voltál, aki a tarisznyákat összekötözted!

Végül már egyenesen megútálták egymást. Sutkának úgy tetszett, hogy Majgula sokat eszik (úgy, hogy az útra nem lesz elegendő élelmük) és ajkai duzzadtak, visszataszítók, és hogy Majgula lustálkodik és mindent neki, Sutkának kell elvégeznie; ebédkor tüzet rakni és a csajkát elmosogatni és a tarisznyákat összekötözni. Majgula viszont most világosan látta, hogy Sutka csak tetette magát vidámnak, valójában azonban alattomos, hitvány ember. És állandóan az járt eszében, hogy a Sutka-család tolvaj-népség hírében állott a faluban.

Most egyáltalán nem beszéltek egymással. Gyűlöletük napról-napra erősbödött, de féltek egymásba kötni. Attól féltek, hogy a civódás hevében egyikük megöli a másikat, s akkor az életben maradt is elpusztul ebben a rengetegben a búslakodástól és félelemtől. Éjjelenként különkülön feküdtek le és nem aludtak. Valahogy napközben pótolták ki az alvást.

Úgy rémlett nekik, mintha már egész évszázad óta járnák az erdőt. S amikor egyik éjjel fáradtságtól lihegve, felkapaszkodtak a meredekségéről és vadságáról híres Bársony-sziklafalra, nem hittek szemüknek: nyílt, csillagos ég borult föléjük. Szél fujt. Az őserdő mélyen alattuk feküdt a csillagok fényében.

Alig köszöntött be a reggel, sietve felkerekedtek és lefelé ereszkedtek a sziklafalról. S ahogy egy másik forráshoz értek, valami kurukkolni kezdett az égeresben. Mindkettőjüknek földbe gyökerezett a lába az ijedségtől olyan szörnyűnek tetszett ez a váratlan hang annyi csöndes nap után. A bokrok közül fogolyraj rebbent fel. Sutka és Majgula álmélkodva nézték ezeket az élő lényeket.

Az őserdő ritkulni kezdett és délre egy napfényben fürdő völgybe értek ki. Vídám patak állta útjukat. A túlsó parton szántóföldek húzódtak a mélykék ég alatt. Asszonyok gabonát takarítottak be. A legények ledobták ruháikat és a patakba rohantak. Sokáig lubickoltak a hideg vízben, prüszkölve és befelé mosolyogva. Aztán Sutka megszólalt:

— Mégiscsak kikecmeregtünk, mi? — és elnevette magát.

Az egész idő alatt most először néztek egymás szemébe és észrevették, mennyire megsoványodtak és megsárgultak mindketten. Majgula megsajnálta Sutkát, pislogni kezdett és elfordult.

III.

A völgyben, ahová Majgula és Sutka kiért, a Szucsanszki ezred állomásozott és az ezred kerülő úton élelmet szállított a Vangouszki zászlóaljnak.

Aztán pedig elkezdődött az új partizánháború, amely 1922-ig tartott, mikorára egyetlen felfegyverzett japán sem maradt a hazai földön. Ebben a háborúban résztvett Sutka is, Majgula is és Kondrát Frolovics Szerdjuk is.

Mikor a háború véget ért, Kondrát Frolovics visszatért Oljchovkába és újra tigrisekre kezdett vadászni, de most már nem a német, hanem a szovjet állatkertek részére.

Elmúlt még tizenkét év.

Kondrát Frolovics, Sutka és Magula is mint egyszerű, szürke emberek kezdték el életüket. Most pedig mindhárman nagy emberekké váltak, az egész ország ismeri őket.

A tigrisek, amelyeket Kondrát Frolovics ejtett el, Moszkva, Leningrád, Charkov, Tiflisz állatkertjeiben voltak láthatók. És a gyermekek, mikor a vadállatokat mentek nézni, már tudták, hogy ezt a tigrist a híres uszurijszki vadász, Kondrát Frolovics Szerdjuk Oljchovka falu kolchoz-gazdája fogta el elevenen.

már sablonossá vált technizálásból. Nádler Róbert *Nehéz teher*-je fotografiai hűséggel mutatja be az életnek egy remekül ellesett pillanatfölvételét: a csigalépcsőn haladó lány beállítása a tájképbe, nemcsak plasztikus, de egyben rendkívüli sikert nyujtó művészi élmény is. Pap Gyula *Ebéd*-je kiváló. *K. S.*

X—XV. TEREM

Egy soktagú, nagy zenekar statiszta-tagjai nyertek elhelyezést a kiállítás kisebb termeiben: másodhegedősök, brácsások, bőgösök, fúvósok, dobosok — nem villámló, másokat elsötétítő üstökösök, de olyanok, akik mélységet, kifejező erőt, dinamikát adnak a zenekarnak és akik nélkül a nagy szólisták hangja pusztában elvesző szó marad az őserdő mélyében mohával eltemetett kilométerkő

in: Őszi reggel
eti kiállításról

meddőségével. Jutott ezekbe a termekbe a vezérhegedősökből is. Kézdi Kovács Elemér figyelemre méltó tömegtanulmányt ad Uccai harcában, Udvary Pál ismert álmodozásával fest két leányt. Pohárnok Zoltán falusi estje, Lugosi Szabó Vladimir portréja, tipikusan sajátos hangja egy-egy egyéniségnek, individuális átértelmezésnek, mégis mind beleillenek egy egységbe: a magyar képzőművészet élet-ritmusába.

Nagy nyugalom honol itt, édes harmónia. Nincsenek rikító színek, szűk korlátoltságok, hanem az intuición és a technikán, a kifejezésen és az ábrázoláson, az érzelmen és az értelmen túl van a tehetség, az istenadta képesség, a kiválasztottság. Egy nagy összefogást látunk, amely az „aurea mediocritas" elvével egy közös szintézist teremtett, elég nagyot ahhoz, hogy a legszélén lévőknek a vetülete is az azonos alapra essék s így Döbren-

A III. teremben néhány igen komoly kvalitású portré s főkép sok jó plasztikai munka követel hosszabb tartózkodást. A portrék közül Knopp Várkisasszonya inkább tanulmánynak számít. Ugyancsak azok Istókovits Kálmán női arcképei, amelyeknél azonban inkább a beállítás s a festői problémák megoldása fontosabb, mint a portrészerűség. Ellenben a szó rendes értelmében vett portrék Moldován Béla, Kontuly Béla, Komáromi Katz és Hermann Lipót sikerült vásznai. Nagy meglepetés Vinkler László impozáns Glattfelder portréja. Kvalitásos, tehetséges gondos munka, előadásában elegáns, nyugodt és igen karakteresen és hűen ábrázolja Szeged püspökének markáns alakját. Igen ügyes munka Udvary Pál Bál előtt című mondain zsánere. Boldizsár István zsenge tavaszi napfényben fürdő üveges verandája üde és egyben hasznos festői megoldás. Bornemissza Géza Tavasz című képe a legegyszerűbb eszközökkel színes és atmoszférikus hatásokat

Lugosi Szabó Vladimir: Dr. Reimann Ernő
A III. Nemzeti kiállításról
Foto Seidner

tud kiváltani. Koszta József és Nádler Róbert van még ebben a teremben igen jól képviselve.
A vásznak között egymást érik a jobbnál jobb szoborportrék: Vilt Tibor, Istók János, Lux Elek, Orbán Antal, Ohman Béla (gróf Klebelsberg Kuno) és Medgyessy Ferenc alkotásai.
A IV. terem a kupolacsarnok hagyományos helye

Képzőművészet
1935. 83–84. sz.
El. l.

torna-
n pele-
azonban
zont ta-
ivatban.
al fog-
eken is
et. Aki-
van, az

győri
tudó-
bizott-
s köz-
kesebb
mester
közgyű-
endele-
állást
vissza-
o vagy
r hatá-
tag ak-
bbezett
ánnyal
ál alis-
belügy-
n hatá-
ében az
ak kell
iket ki-
ugdíja-

az apró helyiség levegőjét és ezzel állandó kellemetlenséget okozott a gyermekeknek. Egy kakas is volt a baromfiak között és ez kora hajnalban *kukorékolni kezdett*, úgyhogy a kisgyerekek már egész korán felébredtek és nem tudtak többé elaludni.

— **Tolvajokat fogtak az esküvőn.** A dohányuccai izraelita templomban vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét *Havas* Sándor kereskedő leánya. Tekintettel arra, hogy a szertartáson nagyon sokan jelentek meg, Havasék detektíveket kértek, nehogy a nagy tömegben zsebtolvajok dolgozhassanak. Négy detektív figyelte az embereket és felismerte *Gerstler* Lajos és *Rakovszki* Miklós rovottmultú tolvajokat. Rakovszki ki van tiltva az ország területéről. Tettenérés nem történt, a két fiatalembert a toloncházba vitték és közigazgatási úton eljárást indítanak ellenük.

— **Húszezer munkás 24 órás sztrájkja.** *Newyorkból* jelentik: A *newyorki* kikötő területén úgynevezett »vad sztrájk« tört ki. A kikötő húszezer szállítómunkása *huszonnégy órára beszüntette a munkát*, hogy ilymódon tiltakozzék *szervezetlen munkások alkalmazása ellen*. A szakszervezeti vezetők szerint a sztrájkot kommunista agitátorok idézték fel.

lenőrzi a rádium kitermelését, ügyel arra, hogy meg ne károsíthassák.

— **Georges tábornokot a Fehér Sas Rend nagykeresztjével tüntették ki.** *Belgrádból* telefonálják nekünk: A kormányzótanács a legmagasabb katonai rendjellel, a Fehér Sas Rend nagykeresztjével tüntette ki *Georges* francia tábornokot, aki tudvalevőleg ugyanazon a kocsin ült Marseilleben, mint *Sándor* király és *Barthou* külügyminiszter, maga is súlyosan megsebesült és csak legutóbb épült fel sebeiből. *(T.)*

A MINŐSÉGEN VAN
UJLAKI
ÉPÍTŐANYAGOKNÁL
AZ
TONY-UJLAKI" EGYESÜLT IPARMÜVEK R.T.

Értesítés!

Hölgyek, kik nem egyedül mosnak hajat, örömmel tapasztalhatták, hogy a női fodrászok már mindenütt a feketefej védjegyű lúg- és szappanmentes folyékony NEO SHAMPOON-nal mosnak fejet. Nincs többé ecetöblítés, a hajat nem vonja be mészfátyol, megov a korai őszüléstől, nincs korpa, a haj csodás fényt kap. A női fodrász kirakatokban zöld táblák jelzik a NEO SHAMPOON hajápolást! Mihály Ottó »Miopharma« gyógyszerárugyár, Budapest VI.

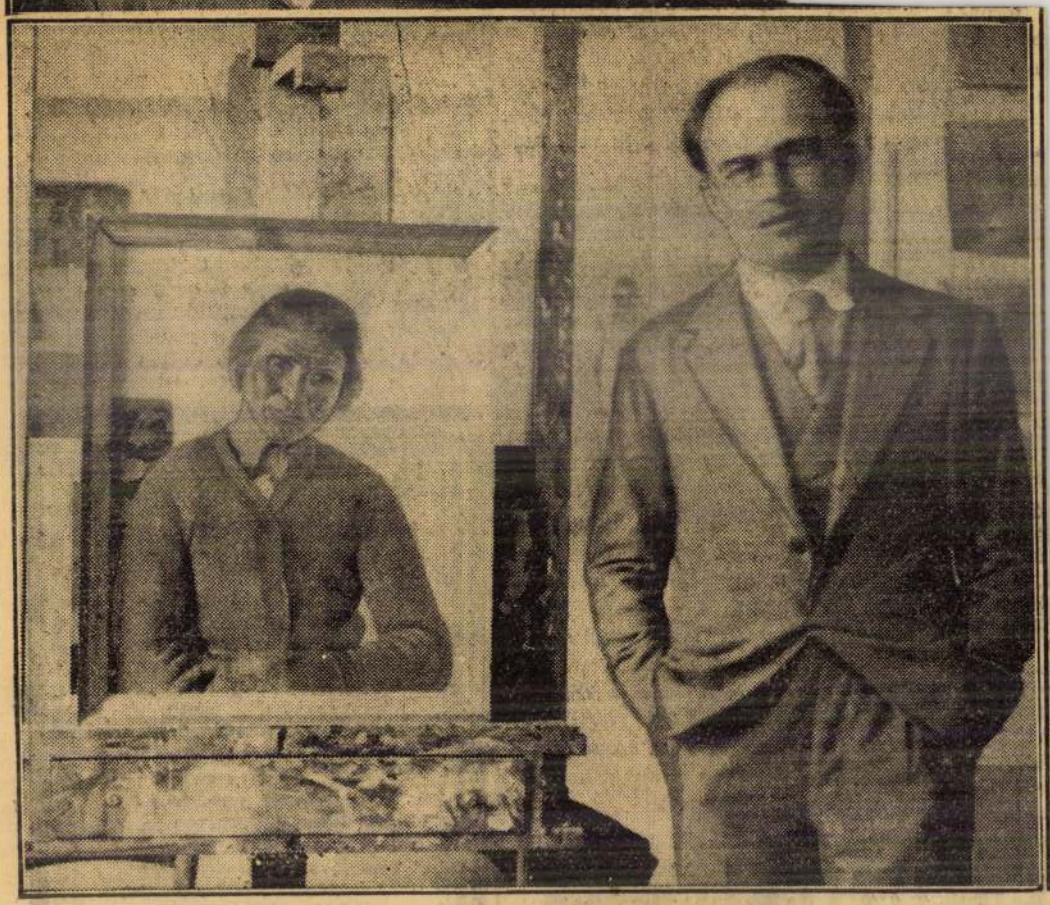

A SZINYEI-MERSE TÁRSASÁG ÁLTAL KITÜNTETETT MÜVÉSZEK: *Molnár* C. Pál, aki a nagydíjat kapta, *Pólya* Iván, akit a *táj-kép-* és *Lugosi Szabó* Vladimir, akit a *grafikai* díjjal tüntettek ki

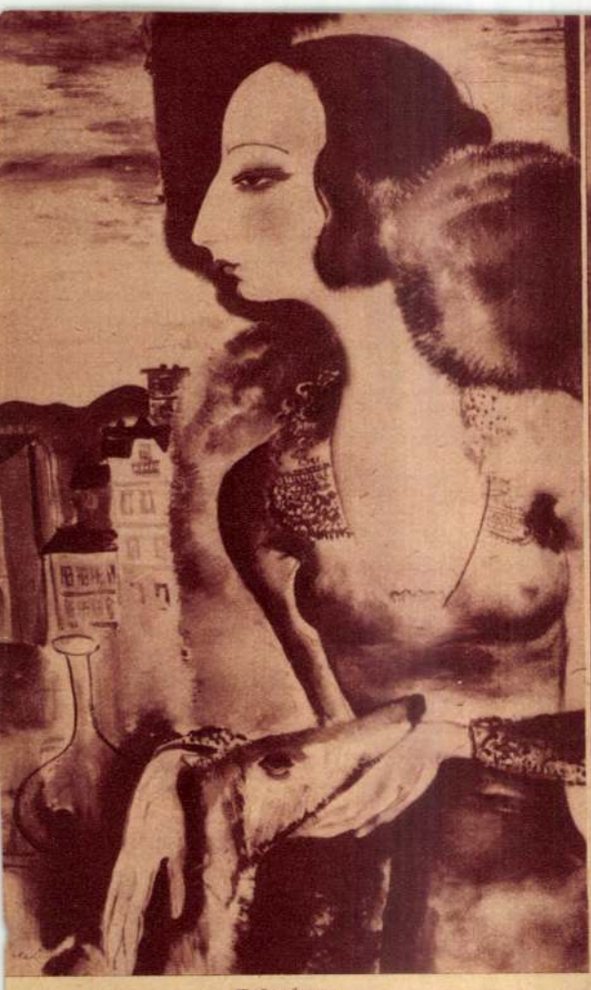

Feleségem

Hazatérés

Lugosi Szabó Vladimir

festőművész képei a Nemzeti Szalon 82-ik csoportkiállításán

Csendélet

Halász

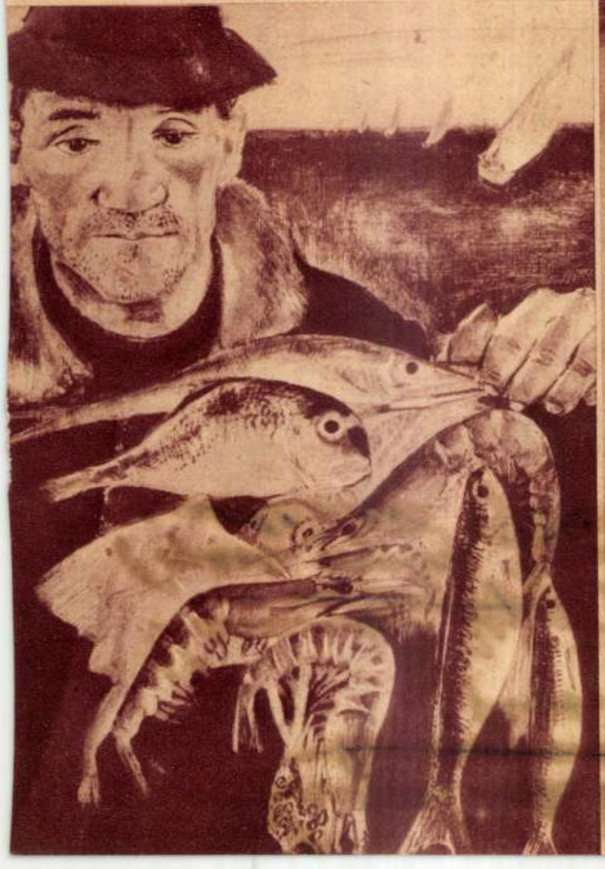

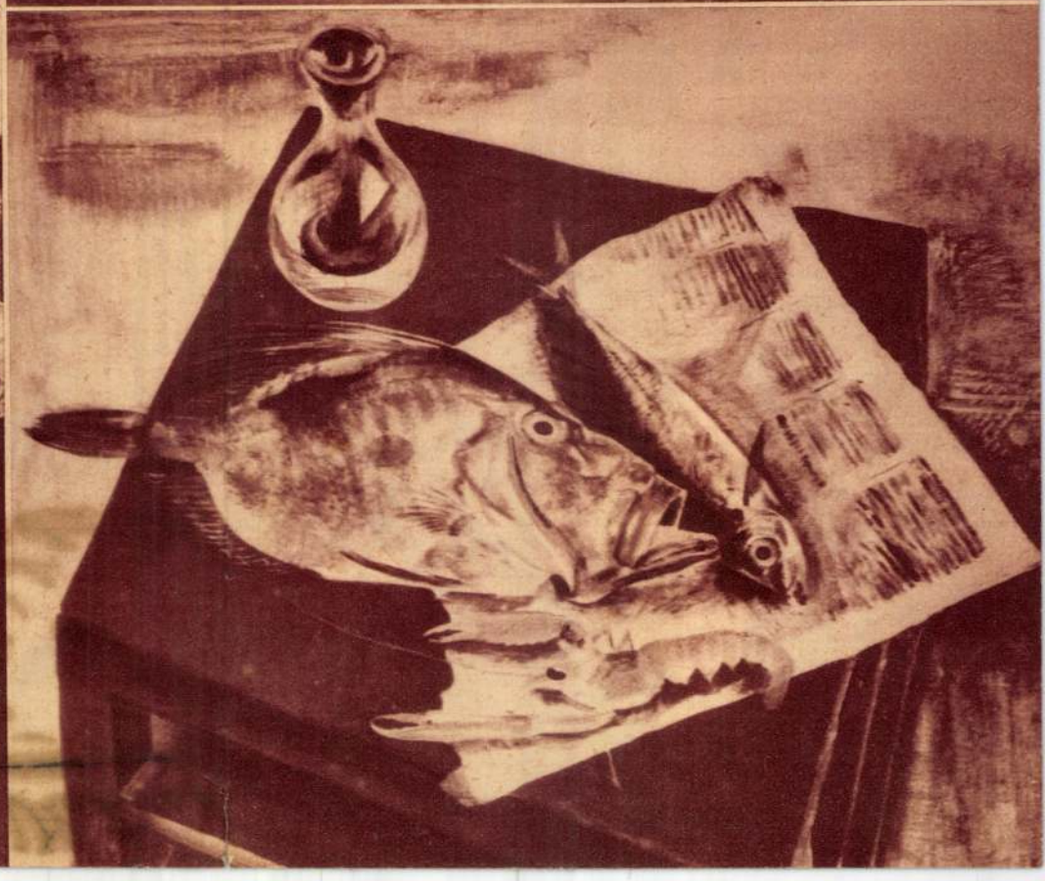

Ausztria

(Képek mai külön mellékletünkhöz)

1.

2.

3.

4.

5.

Schuschnigg Kurt dr., Ausztria kancellárja

Schönbrunn, Gloriette

Buresch Károly dr., pénzügyminiszter

Stockinger Frigyes. keresk. miniszter

Schöpfer Antal, az osztrák szövetségi vasutak vezérigazgatója

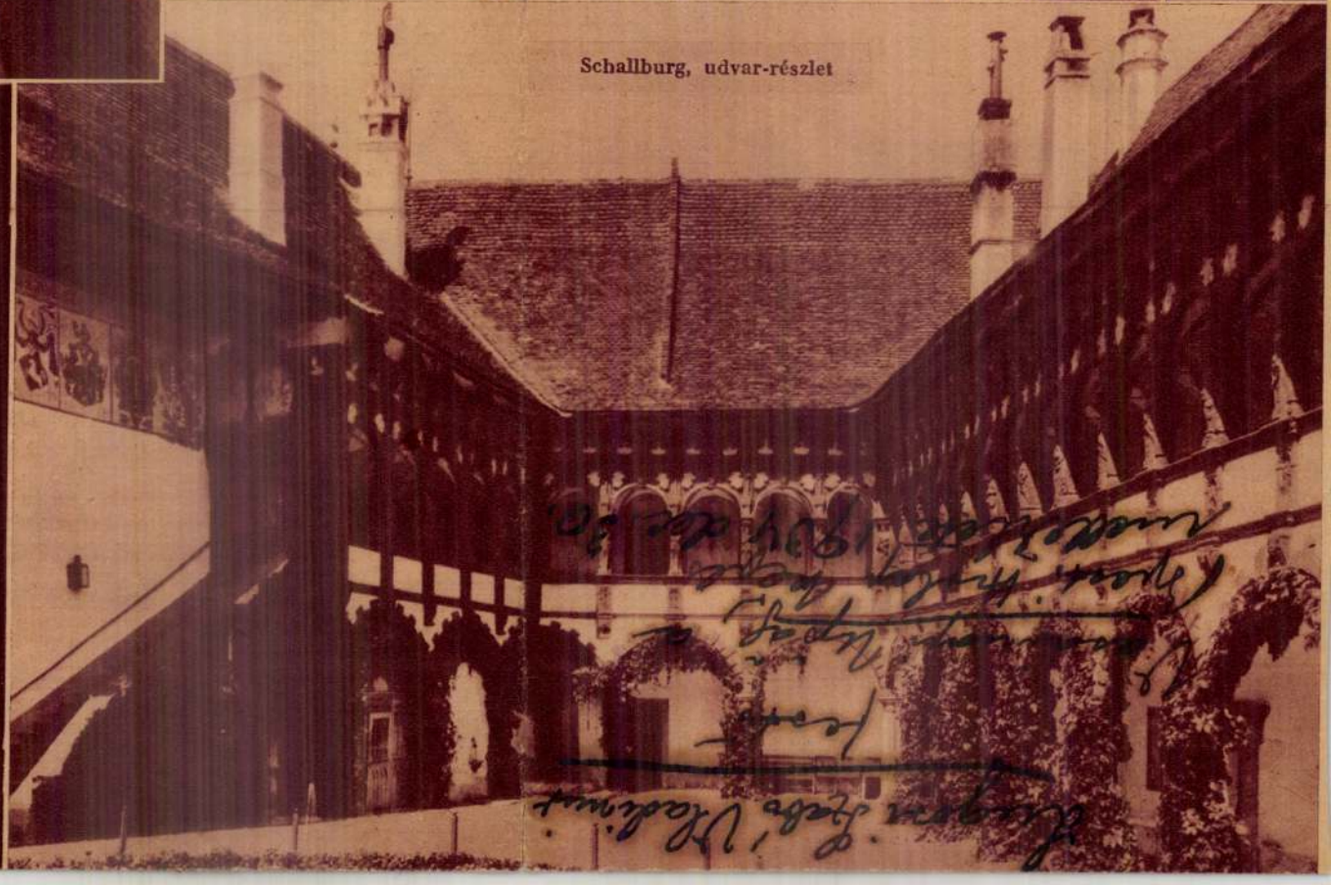

Schallburg, udvar-részlet

Beyreuthot, a kastély színházát át kell építeni és parkjában szabadtéri előadásokat rendezni, amelyek az egész világról a napkirály városába vonzanák a közönséget. *Sok hive van a tervnek, de az ellenzők tábora is nagy.* Ezek azt vetik ellene, hogy *Versaillesnak* nincsen művészeti tradiciója, *nem fűződik hozzá egy Mozart vagy egy Wagner emléke*, a kastély színháza pedig nem alkalmas nagyobbszabású előadásokra, még ha nem is volna tűzveszélyes. *(T).*

— **(Négy katolikus missziós papot meggyilkoltak egy japán szigeten.)** A párizsi *Matin* londoni jelentése szerint egy *tokiói* távirat arról számol be, hogy a Kiusziutól 150 mérföldnyire délre fekvő *Amiamoghoma* sziget benszülött lakossága a mult héten megtámadta a néhány év óta ott megtelepedett katolikus missziót. *Négy francia papot meggyilkoltak.* Tizenkét misszionáriusnak sikerült elmenekülni egy kis vitorlás hajón.

Gyakran visszatérő székszorulás,

rossz emésztés, vastagbélhurut, feltuvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejnyomás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes **Ferenc József** keserűvíz gyorsan megélénkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

(Kemény László rajza)

— **(Házasság.)** *Fodor* Mancikát, Fodor Ferenc ny. Máv. főintéző leányát eljegyezte *Kelen* Károly, a Bőrművek rt. tisztviselője, Kelen József dr. ny. OTI főorvos fia.

Bisztray *Balku* Tamás dr., bisztrai Bisztray *Balku* Gyula ny. főispán és pilisszántói *Jurkovics* Emilia fia eljegyezte *Csáky* Nelly grófnőt, körösszegi és adorjáni *Csáky* Armand gróf és krivinai *Lonovics* Kornélia leányát.

Blum Tibor és *Pór* Katalin e hónap 23-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Starkl Bora és *Schäffer* Imre e hónap 23-án házasságot kötöttek.

Szilágyi Dezső és *Breuer* Oly december 25-én délután ½2 órakor a Bethlen téri izr. templomban tartják esküvőjüket.

Bolla Margit, Jánosháza és *Kalmár* József, Szombathely jegyesek.

Eisner Manci, Bonyhád és *Mandl* Leó, Pincehely, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **(Kanáriverseny.)** Vasárnap délelőtt versennyel egybekötött *kanárikiállítás* volt, amelyet *Magdolna* főhercegnő nyitott meg. Vígan fütyörésző kanárimadarak versenyében az első díjat *Wertheimer* Sándor, a másodikat *Stofflé* István nyerte.

— **(Tízszer annyi a színvak férfi, mint a színvak nő.)** A pontos vizsgálatok megállapítása szerint *a színvakság tízszer olyan gyakori a férfiak, mint a nők között.* Hozzávetőleges becslés szerint *minden huszonötödik férfi* színvakságban szenved. Nagyon gyakran előfordul, hogy a színvakság *öröklődik*, ilyenkor azonban rendszerint *csak a család férfitagjai lesznek színvakok*, a nők még akkor is mentesek maradnak a színvakságtól, ha ők azután utódaiknak továbbadják a családi örökséget.

— **(6000 szeretetcsomag.)** Horthy Miklósné ínségakciójához a Párisi Nagy Áruház 6000 szeretetcsomaggal járult. Ezt főméltóságú nagybányai vitéz Horthy Miklósné úrnőnek a következő levélben jelentette be: »Főméltóságú Nagyasszonyunk! Hódoló tisztelettel értesítjük, hogy a nemes pártfogása alatt álló ínségakció részére cégünk: a Párisi Nagy Áruház 1000 csomag fürjbabot, 1000 csomag levestésztát, 1000 csomag malátakávét, 1000 csomag kekszet, 1000 csomag szalóncukrot és 1000 darab mosószappant ajándékozott. Főméltóságú Nagyasszonyunk! Ugy mint tavaly, az idén is e 6000 szeretetcsomagot — a Polgármester úr útján — a budapesti VI. ker. Erőljáróságnak adtuk át.« Ugy értesülünk, hogy a szeretetcsomagokat a székesfőváros szegényei között már szét is osztották.

x **Olcsóbb lett a fény! Olyan ujság ez,** melyre úgy a kereskedő, mint a gyáros, de főképpen a háziasszony régóta hiába vártak. Hogyan lett olcsóbb a fény? Az eddigieknél jobb égők, az **új Tungsram** duplaspirállámpák által. Bár a Tungsram-lámpák már ezelőtt is a legkiválóbbak közé tartoztak, az **új duplaspirállámpák** ezekhez képest is 20%-ig terjedő fénytöbbletet adnak. Tehát az **új lámpa** nemcsak szebb fényt ad, hanem áramszámláját is csökkenti. E nagy előnyök mellett az új duplaspirállámpa egy fillérrel sem kerül többe, mint az eddigi égők.

x **Rádiókészülék a háztartásban.** Aki rádiójától megkívánja, hogy a lakberendezés szerves tartozékaként mindenkor rendelkezésre álljon és üzembiztosan működjék, már a vásárláskor legyen a készülék szerkezeti felépítésére tekintettel. A Philips-gyár évtizedes tapasztalata és világszerte elismert márkája feltétlen biztosítéka a minőségi munkának. A Philips oktoda szuper 4+1 csöves és Junior 2+1 csöves készülék nemcsak szelektivitás és hangszínezet tekintetében nyujtják a legjobbat, hanem a hivatalos biztonsági előírások szemelőtt tartásával az üzembiztonsági követelményeknek is tökéletesen megfelelnek.

A fővárosban lévő, egyik leglátogatottabb

tanintézet

megfelelő feltételek mellett **átvehető.** Cím a kiadóban!

Magyarország
1934. dec 25.

szerencsétlen csonkahazai jelszó szerint, hogy »az idő nekünk dolgozik?« Vagy eljöhet-e olyan hiányos, féligmeddigvaló, sok tekintetben elhibázott irányú, lanyha erőfeszítések és a velükjárt önsaló illuziók során, amik olyan meddővé és sivárrá tették a háború óta fölöttünk elszállt másfél évtizedet? Nem kell-e más szavakkal *először önmagunkban*, a magunk lelki világában, a magunk politikai, szociális, gazdasági, művelődési elgondolásaiban és céltűzéseiben végrehajtanunk *a belső fordulatot*, hogy aztán ki tudjuk kényszeríteni *a külső fordulatot*, a nagyvilág felé is? El lehet-e képzelni, hogy ekkora méretű történelmi katasztrófa után, amely mellett még a mohácsi összeomlás is eltörpül, lehessen eredményeket elérnünk az egész nemzet egyesült és szinte a végtelenségig fokozott erőfeszítése nélkül?

Azt hiszem, hogy a kérdések ez egymásból gördülő sorozatára csak *a leghatározottabb nemmel* felelhetünk. *Ez a belső fordulat pedig szerintem nem lehet más, mint egyfelől gyorsütemű megoldása az immár jó 80 esztendeje, a szabadságharc leveretése óta függőben maradt és egyre csak zsúfolódó és mérgesedő belső*

A kis Jézus imádata

(Lugosi Szabó Vladimir festménye)

adott ki, melyben összefoglalja programját. A franca fasiszták szemében *ennek a könyvnek olyan jelentősége van, mint Hitler »Mein Kampf« című könyvének* a német nemzeti szocialisták számára.

— *Célunk:* Franciaország felvirágoztatása, a politikai, földrajzi és szellemi egység megóvása. *A kormányzat vagy alkotmány minden kérdése csak eszköz lehet*, csak eljárási mód a cél eléréséhez. Fel akarjuk *költeni a nép egyéni és kollektív lelkiismeretét*, erőinek szabad kifejtése útján. A megújított nemzeti gondolat támogató, rendező és vezető keretében. Ki akarjuk kapcsolni a felelőtlen, titkos, önző befolyásokat, amelyek megrontják a közéletet és útjában állanak az *értékek újjáértékelésének*. A társadalmi és tudományos vívmányokat, azokhoz a szilárd adottságokhoz akarjuk alkalmazni, amelyek nélkül egy civilizáció sem lehet el. Ezek: *a Munka, a Család, a Haza* ...

— Az események lázasan követik egymást, úgy látszik *nemsokára itt lesz a nagy fordulatok ideje*. A fegyverszünet végéhez közeledik. Készen kell állani arra, hogy a három közül valamelyik megoldást elfogadjuk: vagy *a marxista zűrzavart és zsarnokságot*, vagy egy csődhöz vezető *rögtönzött kormányzatot*, vagy pedig *egy új rendet*, mely elfogadja a körülményekhez alkalmazott haladást és *tiszteli a kikerülhetetlen átmeneteket*.

Lugosi Szabó Vladimír

NEMZET

Nemzeti Magazin

1934. XII. 30.

Lugosi Szabó Vladimir, a kitünő festőművész „Olasz fantázia város" cimü festménye nagy feltünést keltett a Nemzeti Szalon kiállitáson

MAGAZIN

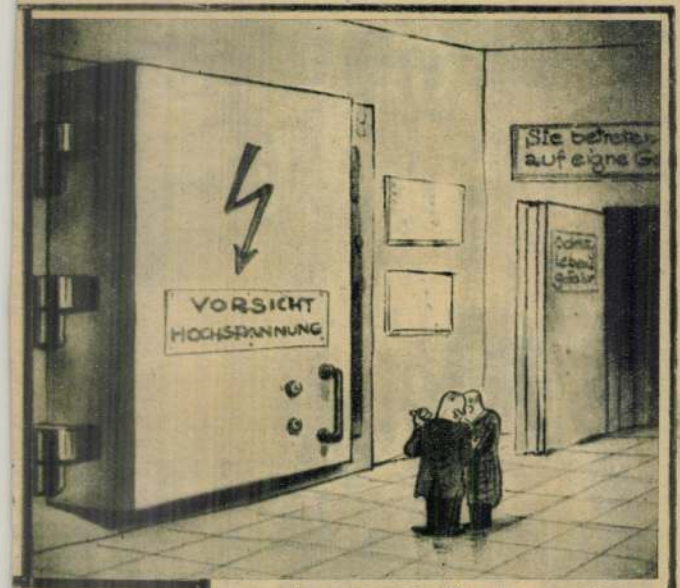

A BÉLYEGGYŰJTŐ BÜSZKESÉGE

— Neked elárulom, ebben őrzöm egyedül a „kék mauritiust".

Lugosi Szabó Vladimir
festőművész

Magyarország
1935 II. 5

Egy fiatal festő kitüntetése elé

Lugosi Szabó Vladimir fiatal festőművész... Nyirségi származás. A művészeknek abból a modern életberendezésű fajtájából való, amelyik már nem tölti egész életét a kávéházban, mint a régi bohémek, hanem hacsak teheti, kimegy az erdőbe, a hegyre, vízre, úszni, evezni nyáron, korcsolyázni meg síelni télen. Ezen a télen is a Bakonyban meg a Balaton körül ka-

Lugosi Szabó Vladimir

landozott a fiatal festő hosszú sítalpaival. Meglátogatta Badacsonyban illusztris kollégáját, Egry Józsefet. Tőle hallotta:

— Na, gratulálok. Hallom, valami díjat nyertél, fent Pesten.

Szabó Vladimir nem tudott semmiféle díjról. Bele is nyugodtak, hogy Egry valahogy félreolvasta a hírt.

Aztán elromlott a hó, elfogyott az elemózsia. A fiatal piktor visszajött hátizsákjával Pestre. Itt azután megtudta, hogy csakugyan megkapta a Szinyei-társaság grafikai díját, abból az alkalomból, hogy a Nemzeti Szalón egyik téli csoportkiállításán egy egész teremnyi anyaggal szerepelt.

Kedves, friss, szőkearcú ifjú a festő. Örül a kitüntetésnek. De hozzávetőleg sem tudja, hogy mi jár vele?

— Pénz? Valaha régen pénzt is jelentett a díj. De most már nem hiszem, hogy járna vele pénz. Elszegényedett a társaság.

Nevet sajátmagán:

— Nincs énnekem akkora »mázlim«, hogy egyszerre kapjak pénzt is, meg erkölcsi elismerést is.

Rómában tanult, meg itt az Akadémián. Csóktól, Rudnaitól, Vaszarytól, Benkhardtól. Nagyon szerény. Nem akarózik neki a képeiről, a művészetéről beszélni. Életprogramja: szeretne olyan képeket festeni, amelyekkel szemben érezhet valami belső megelégedést.

Szélesipte, rózsaszín. Nyugtalankodik, mintha *szeretne kimenni* már a hóba a meleg szobából.

Megkérdezzük, milyen *fajtáját* szereti jobban az elismerésnek — *az anyagit, vagy az erkölcsit?*

Gondolkozik, aztán egy kis kacsintással feleli:

— Vegyítve mind a kettőt, mint a bort meg a savanyúvizet. *(—or.)*

fegyverszünetet követte.

A fegyveres ellenőrzés *Poincaré—Benes-féle rendszere összeomlott* s romjai maradtak meg. Amikor 1919-ben és később elítéltük azt a békeszerződést, amely *sárkányfogakat ültetett el*, ugyanakkor megjósoltuk, hogy ijesztő felfegyverkezés lesz a versaillesi szerződés eredménye. Azt sem reméljük, hogy *Hitler* lemond a német-osztrák egyesülésről, valamint *Magyarországon vagy Bulgáriában sem maradhatna meg az a kormány, amely lemondana a nemzeti törekvésekről.*

ög és gyilkol rópában

Dél-Franciaországból erős fagyokat, havazásokat jelentenek. *Dél-Bretagneban* viszont kivirágzottak a mimózák és a rózsafák.

Franciaországban, Narbonne közelében egy tehergépkocsi, amelyen huszan ültek, a síkos úton megcsúszott és egy fának rohant. *Hatan meghaltak.*

Náthajárvány pusztít *Franciaország* egy részében és eddig már *sok halálos áldozatot szedett.* A járvány főképpen a laktanyákban ütött ki. Több helyen *bezárták az iskolákat is.*

Madridi jelentés szerint a heves viharokban *Ferrol* közelében *egy halászhajó elsüllyedt.* Huszonegy halász *odaveszett.*

Dánia belsejében és a partvidékeken is óriási szélvihar dühöngött az ünnepek alatt. A *kopenhágai* kikötőben a víz szintje 74 cm-el emelkedett. A *norvég* partvidékeken is nagy károkat okozott a vihar. Egy *svéd* halászgőzös nyolc halásszal *a vihar áldozata lett.*

Hógörgetegek Ausztriában

Bécs, február 4.

Az Arlberg úton *Langen* és *Bludenz* között az éjszaka *hógörgetegek zuhantak le*, amelyek újból járhatatlanná tették az utat. A hógörgetegek nemcsak a havat sodorták le egész a talajig, hanem a talaj felszínén levő száraz fát és köveket is magukkal sodorták.

Ugyancsak járhatatlan a *Salzburg* és *Vöklabruck* közötti állami út, va-

Szabó Vladimir: Dózsa népe

Bán Béla: Rákosi elvtárs Sztálinvárosban

IV. M. Képzőmű kiáll. -
1953. dec.
1954 jan.

Lugosi Szabó Vladimir

P.H.934.XII.23.
M.934.XII.23.
N.U.934.XII.21.
Est,934.XII.23.
M.O.934.XII.23

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalónban.

Tiz művész együttes kiállitása nyilt meg szombaton a *Nemzeti Szalónban*. A tizből heten festők, hárman szobrászok, a hét festőből majdnem mindegyik kiemelkedő egyéniség, kettő pedig valósággal felfedezésszámba megy. Kezdjük ezekkel az utóbbiakkal. Az egyik, *F. Anhalzer Olga*, Marokkóban élő magyar festőművésznő. Ez a forró szinekben vibráló keleti világ nem csábitja sem szinbeli tulzásokra, sem az exotikum hajszolására, ami a művésznő finom kulturáját és nemes önmérsékletét dicséri. Mégis szines, érdekes piktura az, amellyel itt bemutatkozik, szinte férfiasan erős kifejezésmóddal és a mondanivalóknak leszürődött festőiségével. A rajz és szin érdekes összhatása egy-egy képén, különösen a *Szombat* cimün, a kifejezés különösen markáns erejét érezteti, ahol pedig inkább a szin-benyomás érvényesül, ott, a leheletkönnyü rajz felett a festék szinte levegőszerüen áttetsző hatást vált ki, például a Kanáriszigeten készült kék-rózsaszin alkonyi szintanulmányán. Figyelemreméltó festőnő, akivel nyereség megismerkednie a közönségnek. — A másik „felfedezés" *Lugosi Szabó Vladimir*, aki szintén egyike az utóbbi évek legérdekesebb jelentkezőinek. Mai kifejezésmóddal a quattrocento lelke és mondanivalója testesül meg ebben a fiatal művészben, akinek *Halászfalu* cimü nagy vásznán a rajz, a szin, a kompozició és a tartalom egysége szinte démonikus hatásban csendül ki. Egyes képein, amelyeken ezt a hatást erőszakkal hangsulyozza, sokkal kevésbé tudja éreztetni például az *Istentől elhagyott táj* cimün, amelyet kár volt kiállitania. Legszebb képe az *Öreg halász*, mely mintha csak *Puvis de Chavannes* hires „Szegény halászának" replikája volna: sok költészet, nagy egyszerüség, erős dinamikai érzés hatja át ezt a festményt, amely fiatal festőművészetünknek egyik jelentős alkotása. — *Feszty Masa* is nagyobb gyüjteménnyel szerepel a kiállitáson. A gyüjtemény nagyrésze azokból a tragikus látásu és kitünő kézzel megrajzolt lapokból áll, amelyeket nemrégiben ismertettünk, közbül pedig néhány egyházi festményt látunk, mint a művésznő legujabb munkáit. Mélységes áhitat, már-már az önkivület látomásos ereje érzik ezeken a festményeken, amelyeken azonban a rajz eszményi tökéletessége a művészi munka és tanulmány céltudatosságáról tanuskodnak. Különösen a két *Szent Erzsébet* és *Szent Ágoston* jelentik kimagasló értékeit modern katolikus festészetünknek. — *Pohárnok Zoltán* nagy fejlődést mutat, különösen a szin és vonal szervesebb összefogásában, *Kertben* és *Eső után* cimü, jó festőiséggel megoldott tájai zamatosak és levegősek. — *Udvardy Pál* festészete egyre virtuózabb, egyre elegánsabb, de tartalmasabb is. *Falusi tóban* cimü kompoziciója, *Tomagi temploma* és néhány könnyed kézzel odavetett szintanulmánya különösen szépeü. — *Chiovini Ferenc* munkáin a jellegzetesen magyar levegő és magyar élet az, ami elsősorban megkapó. Legszebb munkái itt a *Rakodás* és a *Csónakkikötő*. *Mészáros László*, *Madarasi Machowits Walter* és *Strandtner Jenő* néhány finom szobormüve gazdagitja még a kiállitást. **F. J.**

*

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületben szombat délután ünnepélyes keretek között nyitották meg a 72. csoportkiállitást. A kultuszminisztérium részéről báró *Wlassics Gyula* államtitkár, *Hadsz Aladár* és *Tihamér Lajos* vettek részt a megnyitáson, kiket *Hubay Andor*, az egyesület igazgatója fogadott. A kiállitás január 2-ig van nyitva, naponta 9—4-ig, a karácsonyi ünnepeken 9—2-ig.

A férj, mosolyogva:

— Van már belőlük *vagy hetven...*

— Mi az eljárásuk?

Megint az asszony vette át a szót:

— Az eredetileg semleges elemeket végtelenül könnyű testrészecskékkel, mint a hélium, proton, deuron, neutron, *valósággal pergőtüz alá fogjuk.* Magukat e részecskéket magas villanynyomás alatt álló csövekből vetitjük ki. Innét behatolnak a „bombázott" anyag központi atomjába s *rádioaktivvá változtatják.*

zelést jó
így pedig
lyeztette
meink, é
rezgésük
rendszere
tesen.

— V
küszöböli

Min

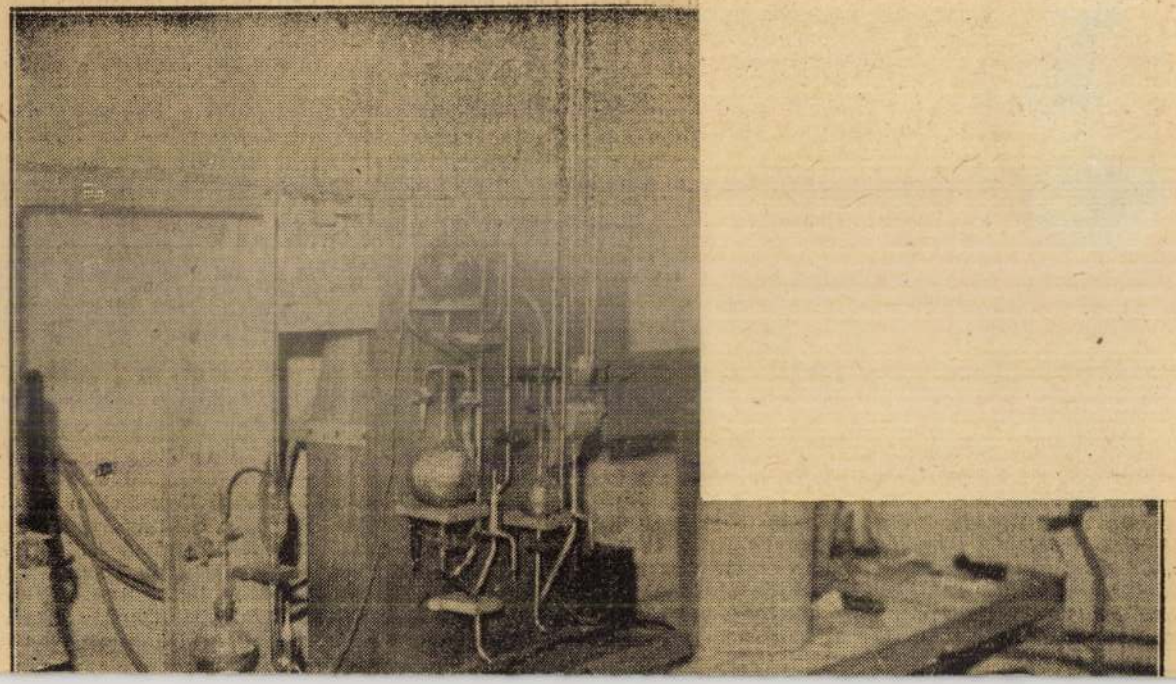

BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
(Szeged, Vörösmarty u. 3.)

1978. október 21-től, november 5-ig

SZABÓ VLADIMIR

Munkácsy-díjas

g r a f i k á i

Megnyitja: október 21-én, (szombaton) 18 órakor

SZELESI ZOLTÁN
művészettörténész

Nyitva: naponta 10—18 óráig

F. k.: Rózsa Gáborné — Szegedi Nyomda 78-4698

KORTÁRS 1986/2

KORTÁRS

IRODALMI
ÉS KRITIKAI
FOLYÓIRAT
XXX. ÉVFOLYAM

EZER-
KILENCSZÁZ-
NYOLCVANHAT
FEBRUÁR

2

Illyés Gyula: A Szentlélek karaván ja
Tamás Menyhért: Előcsend
Grendel Lajos: Még innen
Bari Károly, Egyed Péter, Fodor András,
Marno János, Marsall László, Parti Nagy Lajos,
Pálinkás György, Takáts Gyula,
Tornai József és Villányi László versei
Normai Ernő: Beatrice apródja
Szkárosi Endre: Változatok látványra és szövegre
Kántor Lajos: Levél a (posztmodern?) malomból
Páskándi Géza: Napló, dátum nélkül
Takáts Gyula: Válaszok Kabdebó Lórántnak
Vita az ifjúsági és gyermeksajtóról:
Csatáry Ildikó–Kéri László és Nagy Attila cikke
Domokos Mátyás: Műbírálatok – kiszabott parcellán
Supka Magdolna: Szabó Vladimir rajzairól

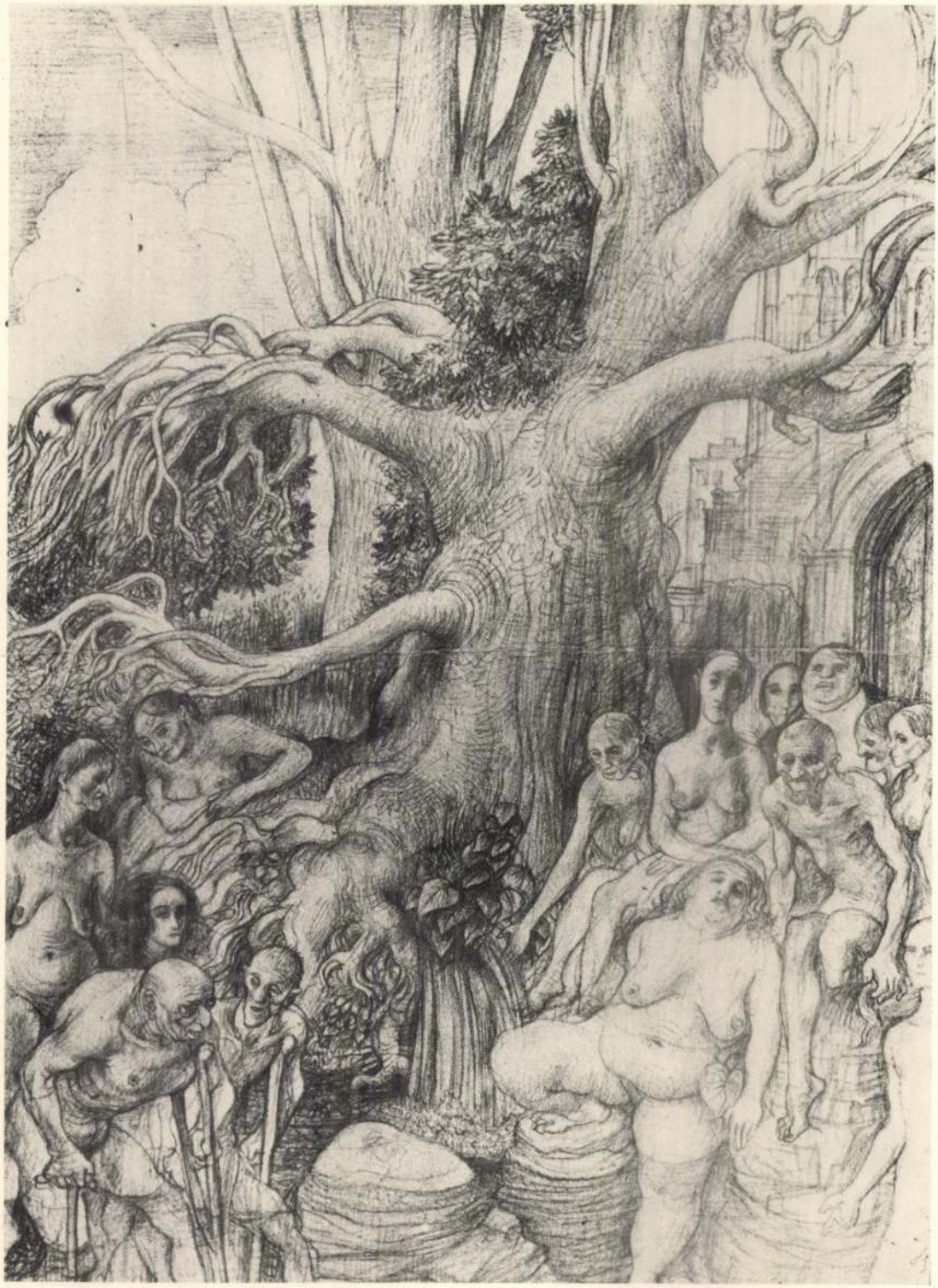

Ára: 20,– Ft

„Az ördög szomjas.
Állandóan veszedelembe viszi
az embert." (Idézet a filmből)

ÖRDÖGI KÍSÉRTETEK

melyek felszabadítják az emberben
lakozó ösztönlényt

ÖRDÖGI KÍSÉRTETEK

melyek az érzékek rabságába
hajtják az embereket

ÖRDÖGI KÍSÉRTETEK

melyek istenné és állattá
teszik az embert

ÖRDÖGI KÍSÉRTETEK

Maár Gyula széphistóriája
színes magyar filmen

Fényképezte: Márk Iván

Szereplők: Kozák András, Fehér Anna, Dörner György, Öze Lajos, Bán János, Iglódi István, Kovács Mária

Bemutató: február 20.

MOKÉP

amivel ő nem a „tiszta festészet" sajátlagosan képzőművészeti elveit követi – inkább az élet hőjétől átjárt színélményeit stilizálja át bársonyosan derengő színharmóniákra, a tiszta költészet előadói műfaját választva mondandójához.

Mintha az életelixír titkát kutatná ő is, miként az egyetemes művészet nagy mágusai – a Rembrandt- és Goya-félék –, akik alkotásaikba oltják bele a soha el nem múló elevenség érzéki varázsát, a színeikből, formáikból sugárzó létörömöt – az elmúlás, a nemlét rémével szemben. A létezést ünnepli ő is képeinek legkisebb zugáig, a dús vegetációval, életfák hatalmas lombkoronájával, életvizet gyöngyöző forrásokkal, a parkok megelevenedő kőszobraival, tavaszköszöntő lenge kisasszonyokkal, virágkalapos, merengő hölgyekkel, májusfával, szalagos falusi menettel, aranyló alkonyatban poroszkáló csordákkal – de még a csendet éltető hangzatokkal is, a kolomp- és harangszóval, a műtermi áhítatban felhangzó gordonkával, és a csepp leányka hegedűjátékával a cipésznagypapa pincelakásában...

Csakhogy ugyanitt a szárnyast kopasztó nagymama fogatlan arca pulykásodik, százráncú kezében a pulykaláb griffkaromszerű; a pinceablakhoz felfuttatott virágözön illata még ellepi a dohot, s az avítt cipők kunkorodása olykor szirom alakot ölt, de bizony megindult már az alattomos hasonulás a szép és a rút, a tenyészet és az enyészet között...

Az idillitől való búcsú nem egyszerre történik, és nem is egyértelmű. A művész csepűrágók, csúfolkodók figurájával cseppent fanyarságot eszményi tájakkal keretezett meséjébe – mígnem elérkezik az illúziók felszámolásáig; ha nem is végleg. Hatvanesztendős korában egy súlyos szívrohama váltotta ki belőle a „betegség és öregség elleni felbőszülésképpen" azt a főművét, egy rajzsorozatot, mely sok további festményének és karcának lett tematikai magva. E lapokon ádáz viadal folyik a szelíd élet és a vad halál között: a virágüzletbe az üdvözült ifjú párt ártatlan szépségű, de húsevő orchideafélék csalogatják be, ott tátogó halak riogatják őket, majd belerettennek a vaskos virágárusnő borzadályos mutatványába, amint kígyóval békát etet. Másik lapján rengő vagy éppen lottyadt idomú vénségekkel kánkánt táncoltat a művész, bénák, gnómok, csonkoltak vigasztalan állapotát mutatja, anélkül, hogy kegyetlenséget, részvétlenséget éreznénk jellemzései mögött.

Sőt, a padlásszobákban, szegényes ereklyéik, kihűlt vaskályháik, csorba lavórjaik között üldögélő öregasszonyok, a magányukon tűnődő bohémek, agglegények, a tengerfenékre süllyedt konflisokban sértetlenül utazgató örök mátkapárok megelevenedő alakja mintha egy-egy sajgó emlékképet idézne a művész életéből...

Ő valóban festészetünk utolsó vérbeli romantikusa, s boldog lehet, aki kortársaként még együtt álmodhat vele, hiszen létünk világarányú fenyegetettségében művészete enyhet, oltalmat nyújt. Mert amikor névtelen félelmek, balsejtelmek kísértenek, ő elvezet bennünket a csitulás tájaira, régi kapumélyedések, zegzugos utcák, falusi és külvárosi palánkok meghitt hangulatába, temetők vigaszos csendjébe. Ő az, aki nem hagyja fásultságba fúlni az ünnepnapi koradélutánokat, ő aki regényessé varázsolja s kimenti a megszokottság közönyéből a Városligeti- meg a Feneketlen-tavat. Ő még képes felidézni a sült alma illatát nagyanyánk szobájában, és elhitetni velünk, hogy elhunyt szeretteink éjszakai lépte nyomát megőrzi a hajnali rét.

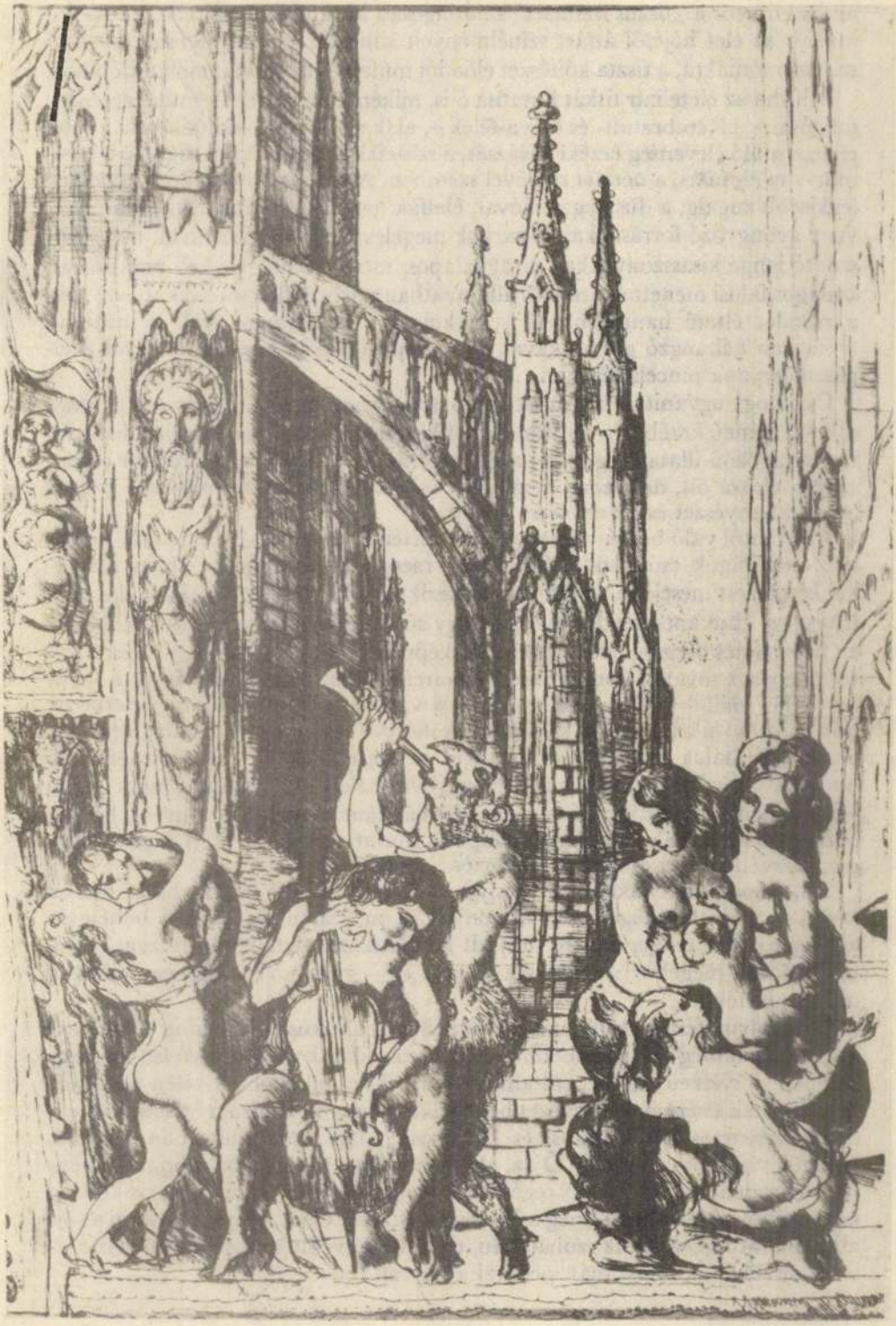

SZABO VLADIMIR

Kortárs 1986.2.

Supka Magdolna

Tenyészet és enyészet

Szabó Vladimir grafikái

Néhány esztendő híján fél évszázada immár, hogy várakozással néztem Szabó Vladimir érkezése elé a Híd című folyóirat szerkesztőségében, ugyanis lapja illusztrátorának Zilahy Lajos a mesterlövész biztonságával őt szemelte ki, s éppen kedveltjeim, Krúdy, Nagy Lajos, Tersánszky irályára gondolva elsősorban. A fiatal piktor alakja úgy maradt meg emlékezetemben, a kissé elvonatkozott, archaikus mosolyával, mint akit a néki idegen környezetben az elvarázsoltság oltalmazó légköre vesz körül. Testi jelenléte ellenére távollevőnek hatott, talán messze sóvárgó tekintete, valószínűtlen kékségű szeme miatt, melynek átható rezzenetlensége leginkább az elemek rejtélyes nyugalmára hasonlított.

Csakhamar az akkoriban festett tengerparti képein találkoztam ismét ezzel a különös kékszeműséggel, amint az a halászok és halaskofák cserzett arcbőre alól villant elő. Mi több, az ezüstösen heverő halaik halálba dermedt tekintetében is mintha tilalom, a mélység titkáról való hallgatás – és rémlátások – kéklettek volna...

Ez az első benyomásom elevenedett fel vagy három évtized múlva, mikor a mesterről szóló kismonográfiám kapcsán a nosztalgiái felől kérdeztem őt, s a *Halász* című festményének ihlető közegéből szólalt meg: „Gyermekkorom óta a víz, főleg a tiszta, az átlátszó víz tölt el csodálattal. Hogyan lehetséges, hogy az óriási víztömeg, a tenger, átlátszó tud lenni? Felnőtt koromig nagy vizet csak zavarosat láttam. De gyerekkoromban, a magyar vasútról, tiszta vízű tócsákat! Ez a legnagyobb gyermekkori élményem. Ebből kerekedhetett az a másik nosztalgiám a nyugalmas, a »problémátlan« halászélet iránt."

Szavait, s a szavak mögötti csendet hallgatva, határozottan éreztem, hogy piktúrájához az egyénisége és élményvilága felől kell elsősorban közelíteni, nem pedig műtörténeti kategóriák, stílusismérvek alapján. Mit sem árulna el művészetéről például egy olyan meghatározás, mely őt a színskálája, tónusai és plein airjei szerint a posztimpresszionisták egyvelegébe, avagy természetelvű látásmódja, rajzának ábrázoló jellege miatt egyszersmind a realisták közé sorolná. Még az ún. „római iskola" diktandója sem fogott rajta, pedig annak vonzáskörében élt négy évig, 1930–34 között, római ösztöndíjasként – ízes elbeszélőkedve, éles karakterérzéke levetette magáról ennek az „artisztikus élettelenséget" sugalló irányzatnak hűvösen elegáns, klasszicizáló manírját.

Továbbá tévedés lenne – bár előfordult már – az ő festői egyéniségét a rajzolóétól különválasztani. Festményeinek világa csakis a tartalom–szín–forma szoros hármasegységében ragadható meg. Koloritja híven szólaltatja meg a vonalak partitúráját, vagyis a rajzolata teljességgel színné szublimálódik. Olyasformán, ahogyan azt Szalay Lajos, rajzművészetünk kiváló mestere állította róla: „Memling óta Szabó Vladimirhoz foghatóan nem rajzolt senki!" A rajzon itt az ecsettel, színnel való, leheletfinomságú modellálást kell érteni,

A rádium szentélyében.

Beszélgetés Joliot-Curie asszonnyal és Joliot tanárral uj fölfedezésükről.

Párizs, december. *(A Pesti Hirlap tudósitójától.)* A világsajtót már bejárta a hir, hogy a nemrég elhunyt *Curie* asszony leánya, Irén és ennek férje: *Joliot* tanár — mindketten a párizsi Rádiumintézet beltagjai — több évi kisérletezés után olyan eredményeket értek el, melyek alapjaiban változtatják meg a rádioterápia mostani helyzetét. Mi több, a legutóbbi londoni Radiológiai Kongresszus nemcsak hogy elismerte munkálataik kivételes jelentőségét, hanem mint a világhirü *Curie-házaspár* méltó utódjait ünnepelte őket.

Hosszabb ideje igyekeztem velük közvetlen összeköttetésbe lépni. A feladat nem volt könnyü; a *Joliot*-házaspár *Curie* asszonytól (akinek tanitványai voltak) lángelméjén kivül, ugy látszik, az interjuk előli elzárkózást is örökölte. Igaz, hogy amikor végre szemtől-szemben ülhettem velük, ebből a tartózkodásból mit sem vettem észre. A Pierre-Curie utcai Rádiumintézet szerény társalgójában egy feketébe öltözött, födetlen karu, feltünően magas homloku, hátrafésült haju fiatalasszony és egy szürkeruhás, sovány, borotvált, alig negyvenes férfi mosolygott rám. Pár perc és máris létrejött a „kontaktus", amely egy interju közben nélkülözhetetlen a kikérdezendő fél és az ujságiró között.

Az uj radioaktiv elemek világa.

— Fölfedezésünk lényegét — kezdte Joliot tanár — a következőkben foglalhatjuk össze: eddig csak *természetadta* radioaktiv anyagokat ismertünk. Számuk körülbelül negyven. Ezek sugározzák ki magukból a szilárd testeken áthatoló α, β, illetve γ sugarakat. Nekünk viszont olyan testeket sikerült *radioaktivokká tennünk*, amelyek eredetileg semlegesek. Igaz, hogy bizonyos idő elteltével — pár másodperc, perc vagy óra mulva — ismét visszaesnek eredeti állapotukba.

— Megnevezhetne pár efajta anyagot?

— Szivesen: az aluminium, a bór, a magnézium, a szilicium stb. Ezek a testek, amint a mi eljárásunk alá vetik őket, *rádium-aluminiummá, rádium-bórrá* és igy tovább változnak, esetenként pozitiv, vagy negativ elektronokat sugározva ki.

— Mi tehát — hangsulyozta a felesége — *nem gyártunk „mesterséges rádiumot"*, amint ezt *tévesen* irták rólunk egy csomó angol s amerikai lapban! Egyszerüen (milyen szerény ez az „egyszerüen"!) *uj, átmenetileg radioaktiv elemeket* állitunk elő, melyek, mint ilyenek, nem lelhetők fel a természetben.

— Hányadiknál tartanak?

A férj, mosolyogva:

— Van már belőlük *vagy hetven...*

— Mi az eljárásuk?

Megint az asszony vette át a szót:

— Az eredetileg semleges elemeket végtelenül könnyü testrészecskékkel, mint a hélium, proton, deuron, neutron, *valósággal pergőtüz alá fogjuk.* Magukat e részecskéket magas villanynyomás alatt álló csövekből vetitjük ki. Innét behatolnak a „bombázott" anyag központi atomjába s *rádioaktivvá változtatják.*

Uj távlatok felé.

Áttérünk a fölfedezés *gyakorlati lehetőségeire.*

— Az igazat megvallva — mondotta Joliot tanár — munkálataink közben nem is annyira a praktikus alkalmazás kérdése, mint inkább a probléma megoldása érdekelt bennünket. Azonban már a második résznél tartunk: *sorra vesszük a gyakorlati alkalmazás módozatait.* A mi elemeink fontos szerepre hivatottak fizikai, kémiai, biológiai téren, sőt *az orvosi kezelésben* is. Az első két terrénumot hagyjuk; az idevágó fejtegetések elvont jellegüek, aligha illenének a napisajtóba. *Biológiai* szempontból talán elég, ha röviden leszögezem: elemeink, semleges anyagokkal (például állati szénnel) vegyitve, *bevezethetők az emberi szervezetbe.* Megfigyelhetjük átváltozásaikat, felszivódásukat; az eddiginél sokkal pontosabban és módszeresebben ellenőrizhetjük *az anyagbomlás folyamatát*, a különböző mirigyek és a gyomor működését. Ami magát a tulajdonképeni alkalmazást illeti...

— *A rák?* — vetettem közbe.

Irène Curie (Curiené leánya), Mme Joliot és Joliot professzor.

Joliot-Curiené asszony válaszolt:

— Persze, maga is mingyárt erre gondol. Jó helyen tapogatódzik. E kényes részletről azonban mindaddig nem nyilatkozhatunk bővebben, mig a legkiválóbb szaktekintélyek el nem készülnek vizsgálataikkal. Egy bizonyos: az eddigi rádiumos rákelleni kezelést jóformán *csak külsőleg* lehetett alkalmazni, igy pedig a kisugárzás romboló hatása sokszor veszélyeztette a szövetek épségét. Ezzel szemben a mi elemeink, éppen könnyedségüknél és végtelenül gyors rezgésüknél fogva, lehetővé tehetik a *belső kezelést*, rendszeresen, kivétel nélkül és *mindig fájdalommentesen.*

— Vagyis a természetes rádiumot a jövőben kiküszöbölik a gyógykezelésből?

Mindketten egyszerre tiltakoztak:

— *Szó sincs róla!* Alkalmazása módosulni fog, ennyi az egész: A tudományban nincsen ugrás, nincsen máról-holnapra kikapcsolás, tárgytalanná tétel; itt a fejlődés fokról-fokra halad, nem megszakitásokkal, hanem *kölcsönös kiegészitésekkel.* Ez az alapelv áll a mi rádiumelemeink és az „anyarádium" viszonyára is.

Rádiumalap és hadikiadások.

Férj és feleség felállottak.

— Akarja, hogy végigvezessük az intézeten?

— Végtelenül lekötelezne... De megengednek előbb még egy kérdést?

— Parancsoljon.

— Gyakorlatilag alkalmazva az önök módszere ugyanolyan költséges lesz-e, mint az eddigi radioterápiás gyógymód?

Összenéztek. Valami keserüség csillant a szemükben és Joliot tanár, idegesen:

— „Költséges", uram?... Az a kérdés, *mihez viszonyitva?* A nagyközönség persze, meg van róla győződve, hogy a laboratóriumok, kutatóközpontok, szóval az emberélet megkönnyitésén, meghosszabbitásán fáradozó intézetek mind fényes anyagi támogatást kapnak és mesebeli összegeket költhetnek el. Tévedés, én mondom önnek!... Egy gramm rádium mai „árfolyama" *egymillióötszázezer frank*, ez igaz. De tudja-e, hogy az a kisérleti központ, amelynek évi büdzséje felér *két torpedóvedék árával*, megkülönböztetett elbánásban részesül? Tudja-e, hogy *tiz nagy Rádiumintézetet száz évig lehetne fenntartani annyiból, amennyibe egy páncélos cirkáló kerül?* . . . Hát nem érdemelnék-e meg ezek az intézmények, a tudományos kutatás ma már nélkülözhetetlen eszközei, hogy legalább annyit törődjék velük a „civilizált" emberiség, mint a hadiszerek gyártásával?... A felelet annyira kézenfekvő, hogy részemről elállok tőle; azokra bizom, akikhez eljut ez a szerény okfejtésem...

Zarándoklás egy gramm rádium felé.

Nem faggattam tovább. Amit mondott, elegendő volt. Az Intézet megtekintése se várhatott.

A földszinten benyitottunk *Madame Curie* volt dolgozószobájába: csupasz falak, széles ablakok, középen okmányokkal boritott, öreg iróasztal, melyhez senki sem ült le a „rádium anyjának" elhunyta óta... (Magát a szobát gondosan zárva tartják.) Aztán felnéztünk az első emeletre. Laboratóriumok hosszu sora; fiatal teremtések, nők, férfiak, Japánból éppugy, mint Perzsiából, vagy Hondurasból, itt fejezik be radiológusi kiképzésüket. Furcsa készülékek, csövek, lombikok, melyekbe fürge kezek töltik a kisérleti célokra szolgáló vegyületeket. Csend; néha az asszisztens lehalkitott hangja: „Kisasszony, nézze meg, hogy a 203-as preparátum"... Itt az uj rádiumelemek kisugárzását vizsgáló Watson-gép; itt a Hoffmann-féle elektrométer, mely az ionizáció ellenőrzésére szolgál. Fehérköpenyes alakok mindenütt, mintha kórházon mennénk végig.

Pince. Sötétkamrák: az előhivók birodalma. Egy elkülönitett, ólommal bélelt cellában Joliot tanár megállott, rámutatott egy furcsa, zömök, nehézkes ólomedényre:

— Ebben őrizzük Intézetünk kincsét: *egy grammnyi rádiumot.*

*

Az utcáról még egyszer visszapillantottam. A pirostéglás, hosszukás épületek tág müteremablakain játékosan bukdácsolt a napfény. A kavicsos kiskertben két öregur sétálgatott, beszélgetve. A laboratóriumok hátsó kapuja előtt teherautó állott: müszereket hordtak le róla, ládaszámra. Én a nyolc-tiz hasonló központra gondoltam, Stockholmban, New Yorkban, Londonban, mit tudom, hol... Szellemileg mind innen eredtek. És száz éven át az összeset „teljes üzem"-ben lehetne tartani *egyetlen cirkáló árából*... Miért van hát, hogy mégis az az érzésem: sokkal több cirkáló fog épülni, mint Rádiumközpont?!

Gál László.

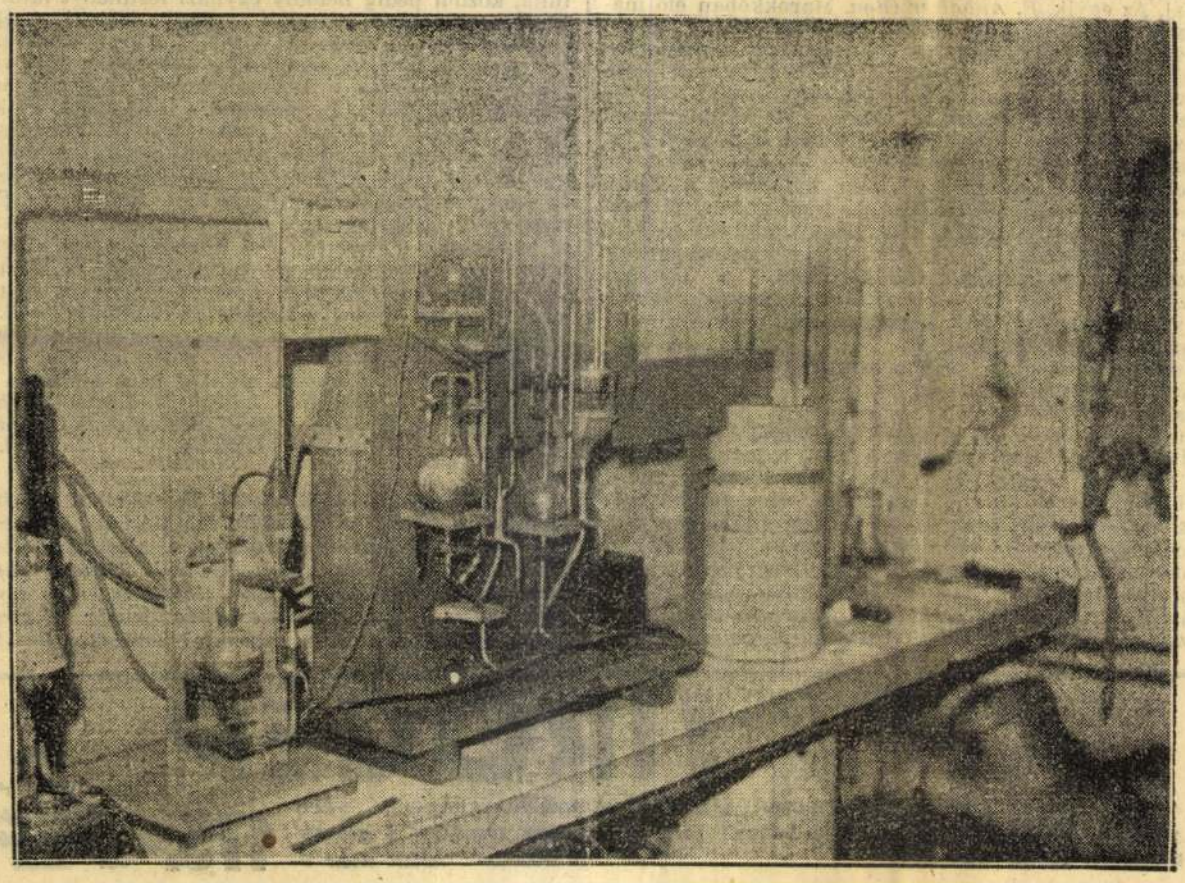

E kivételes érdekü fölvétel a párizsi Rádiumintézet egy grammnyi rádiumának ólommal bélelt földalatti cellájában készült. Jobb háttérben, a vaskapocsal megerősitett ólomdobozban van a rádium; a fénykép felső részén látható, félköralaku, fehéres folt a rádiumkisugárzásnak a fényképlemezre gyakorolt hatása.

A kormányzóné nyomorenyhitő mozgalma.

Horthy Miklósné nyomorenyhitő mozgalmára december 21-én a következő adományok érkeztek be:

Pók-áruházak 350 pengő, Fővárosi Alkalmazottak Oktató Osztályának Nemzeti Szövetsége 300 pengő, a Magyar-Hollandi Biztositó R.-t. és a Magyar-Hollandi Bank R.-t. tisztviselői a Bánde Béla és Stein Márton igazgatói 25 éves jubileumára rendezett vacsorán gyüjtöttek 187 pengőt, Budapesti Autóbusz Közlekedési R.-t., Gerbeaud R.-t., Fischl Ignác igazgató 100—100 pengő, Ambrózy Gusztáv cégvezető 50 pengő, dr. Czirbely, dr. Varga, dr. Friedl és Láng József együtt 35 pengő, dr. Fürst Mátyás 30 pengő, Forró Róbert, Borhy György 25—25 pengő, dr. Grosz Imre 20 pengő, Magyar királyi kertészeti tanintézet tisztikara Budapest 18.50 pengő, Kőbányai Egységes Polgári Pártkör Takarékegylete 14.95 pengő, MOVE, BTSE Attila b. cs Horthy Miklós-törzs 12.50 pengő, Máriássy Mihályné, Neográdiné, dr. Hazai Radó miniszteri tanácsos, Pongrácz Sámuel ref. tanító, Dehmal Károlyné 10—10 pengő, dr. Nagy Barnabás orvos 5 pengő, E. m. 4. szakasz gh. rendbirság címén 1.80 pengő.

Természetbeni adományok: Magyar Divatcsarnok Ruttkai Antal és Pál 500 méter flanell, 10 mázsa bab, 2 métermázsa malátakávé, 1 métermázsa cukor, 1 métermázsa rizs, 1 métermázsa szappan, 5 zsák kenyérliszt, Óbudai Fehéritő-, Festő- és Impregnáló-gyár R.-t. 1005 méter ingflanell, Becker Károly divatáruháza egy csomag gyermekruhanemü, Vörös Antal egy csomag ruha és cipő, Zubek Bertalan egy csomag ruhanemü, Hesz Endre egy télikabát, Bakonyi Károlyné egy csomag ruha és cipő.

— **Ha az arcszine fakó, szürkéssárga,** és tekintete bágyadt, ha szomoru, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet innia. Az orvosok azért rendelik már régóta a **Ferenc József** vizet oly gyakran, mert ez a rosszullétokát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissiti.

Pest városa kétszázharminc év előtt.

Irta: Marczali Henrik.

Róma nem egy nap épült; de Pest sem. Rómát csak egyszer égették fel a gallusok és gyorsan felépült, Pestet egyaránt pusztitotta a tatár, a török, a német. Százhatvan éven át Pestet, Budát janicsárok tartották megszállva. Buda elfoglalása, az ország visszahóditása nem hogy enyhülést hozott volna, még jobban elmérgesitette a nyilt sebeket. Nem valami dacos kuruc, hanem német főtisztviselő, ki éppen nem volt magyarbarát, e szavakkal jellemzi a helyzetet: „Való tény, hogy a német katonaság zsarolásával annyira vitte, hogy a magyaroknak előbb ökreiket, aztán földjeiket, végre gyermekeiket és népöket kellett eladni. Sokan eladják gyermekeiket a töröknek és a pénz a német katonának jut. Nem is kell kérdezni, miért gyülöli a magyar annyira a német katonát, mert a hódolt helyeken többet szenvedtek töle, mint a töröktől. Magok a főparancsnokok a legnagyobb kihágásokat engedik meg magoknak, ugyhogy hadi népöket nemcsak büntetlenség által, hanem rossz példájokkal is rontják."

Rákóczi 18 éves korában megnősült és a császártól erre engedelmet nyert, mert nyelvben és viseletben idegen volt a magyartól. Midön jobbágyai a szörnyü elnyomás miatt fellázadtak, egyenesen Bécsbe menekült elölük, hogy loyalitását bizonyitsa. Vissza is tért, mihelyt lehetett, várába.

Ebben a végtelen testi-lelki nyomoruságban egy világító oszlop tünt fel. Széchenyi György primás 157.000 forintot szánt egy nagy katonai kórház épitésére; a szép példát mások is követték. Mintha e nemzetségnek fönkelt hivatása lett volna minden erkölcsi és szellemi téren utat mutatni. Nevezetes, hogy a nagylelkü főpap minden vallás-különbség nélkül részesitette a bénákat és nyomorgókat ez áldásban.

Ebből fejlödött a rokkant katonák épülete, majd a hatalmas Károly-kaszárnya. Idövel javult a helyzet; lehetett már hozzáfogni a békés munkához, melyet azonban csakhamar megzavart Rákóczi felkelése és evvel egyidöben a spanyol örökösödési háboru, mely majdnem egész Európát körébe vonta.

A rendes igazgatás 1700 jan. 8-án veszi kezdetét. Az első hivatalos ténykedés ugyancsak különös és megdöbbentő. „Jelen irásunkkal tanusitom, hogy tekintetes Pest szabad királyi várost, tekintetes Pest Pilis és Solt megyét hivatalosan megkérjem, hogy két akasztófára itélt személynek testét engedje a tekintetes város akasztófáján kivégeztetni, mivel hogy a Duna miatt nincs mód azokat a rendes helyen felköttetni." E hivatalos megkeresés teljesitéséhez azon feltétel alatt járul a tekintetes városi tanács, hogy ezentul a tekintetes város beleegyezése nélkül ilyen kivégzést ne eszközölhessen. Biztositom a tekintetes Várost, hogy ezentul külön beleegyezése nélkül ilyen sérelmet nem követ el a tekintetes vármegye a tekintetes város ellen. Ennek megerösitésére saját kezem irásával és pecsétemmel adok biztositást. Pest városában, 1700 jan. 8-án.

Sötér Ferenc,
Pest Pilis és Solt megye alispánja.

A városnak német az igazgatása. Hire terjed annak, hogy a török izgatókat küld ki a célból, hogy a rácokat vezessék vissza Törökországba. Ez nagy kár volna a városra nézve; el kell öket fogatni. (Január 18-án). Ez már politikum.

Egyszerre szinte mai helyzetet találunk. Minthogy a közjó az olcsóságot követeli, szemmel kell tartani a pékeket. Megállapitják a pékkenyér árát január 15-töl február végéig. Aztán pontosan meghatározzák a zsemlye sulyát 19 latban, árát két garasban, egy fehér kenyeret 4 fontban, két garasban, a fekete kenyér árát két garasban, 6 fontban. Ep ugy megszabják a buzának, a hitványabb buzának és a rozsnak is árát.

Március elsején a városi tanács Strobl György udvari fogalmazót választja ügynökének évi 50 fttal.

Még a császár ő felsége is érdeklödik. Március 24-én, Zelenka Jánost, kit ő felsége már ajánlott, de nem fogadták be, vegyék be a mészároscéhbe. Ugyis több mészárosra van szükség Az udvari kamara május elsején Probergert kinevezi a város birájának. Jelenjék meg junius 5-én eskütétel végett.

Komárom városa panaszkodik, hogy a pesti üvegesek igénye, hogy idegen üveges két nappal vásár előtt ne árulhasson, sérelmes Komáromra nézve. A rácok a szappanosokat kárositják. A győri és komáromi vargák panaszt tesznek a kamaránál, hogy a pesti timárok nem engedik magukkészitette böreiket a pesti vásáron eladni. Bemutatták privilégiumaikat. A pesti biró ugy itélt, hogy tanácsokat kell hivni és azoknak jár egy-egy Imperiális (arany). A biró kötelessége gyorsan végezni. Szolgáltasson igazságot érdek nélkül és ne bántsa privilégiumaikat

A háboru közeledik; evvel együtt az adóbehajtás is. Magyarország 3.200.000 ftot tartozik fizetni, a császári parancs szerint. A város ebből mindjárt szolgáltasson ki 500 ftot a Lichtensteinezrednek. A kivetés szerint Pest városa 2069 ft. 54 krt. tartozik fizetni. Igy Pest ekkor a legkisebb adózó sz. kir. városokhoz tartozik. Buda négyszer annyit fizet.

Heves megye Pest városának. Gyöngyösön kelt. Házat vettünk Pesten a kapu mellett (vulgo Körössy-kapu), mert sok emberünk járt ott és hogy a felséges szolgálatot elömozditsuk, gyakran járván ott követeink. A város biztositó-levelet kért, hogy ez által nem veszt jogából. Nem akarunk jogot sérteni, lemondanak a házban kereskedés és korcsmajogról, söt együtt fogják viselni a város terheit.

Gregorius Berény
notárius, szeptember 16-án.

A kamarát sértették, söt egy nemest el is fogtak. Ha parancsainkat még egyszer megvetik, 30 tallér a büntetés. Ezért a biró felelös és engedelmességre kényszerithető.

Az adminisztráció meghagyja, hogy Budán, Pesten, Visegrádon, Maroson vadas tilos. Az egész közigazgatás német.

A kamara beavatkozik a mezögazdaságba is. A szölömunka, a kenyér és hus olcsulása ellenére is drága. Limitálás (maximálás): Szedés 3 garas. gyomlálás és kötés 4 garas, karóütés és kapálás 5 garas, metszés és ásás 18 garas napszámban vagy egy fertály szölöért 16 ft. Büntetésbe esik a többet adó és a kevesebbért dolgozni nem akaró vincellér vagy napszámos egyaránt.

A legnagyobb kitüntetés Pest városára mégis az, hogy Savoyai Eugén herceg a Welsersheim házat szemelte ki magának szállásul. (Okt. 15-én).

Parancs érkezett, hogy a törököket szedessék össze és váltsák ki. A magyar kamara elrendeli, hogy minden héten küldjék be a gabonaárakat. A császári kamara kizárólagos szabadalmat ad szélmalom épitésére Budán és Pesten. Pest városa folyamodik Gr. Brenner hadibiztoshoz. Nagyon panaszkodnak a sok katonaszállás és szolgáltatás miatt, noha béke van. Csak Pest szenved ezáltal. Budára (rác és horvát) is lehetne öket elhelyezni, ugyis télen 8—14 napig se lehet átmenni a Dunán. (Ezen majd segit a deputáció).

Gyöngyös városa nevében Almássy János Joggal foglalta le egy pesti kordovány és szattyánbörösnek áruit a gyöngyösi vásáron, mert aki a limitációnál többet kér, 12 ft. birságot fizet, ő meg csak 6-ot számitott.

A császári kamara rendelete, dec. 24 A város diszére és javára válik a literátus biró. Ezért candidálja Welsersheim Miklóst, Kolbacher Mátyást, Leistner Tóbiást, Kell Miklóst és Hoffert. Ezek közül választ a városi magisztrátus.

Ünnepi ajándék
az egész életre

a **Singer**
varrógép

Legmesszebbmenő fizetési könnyitések
Csekély havi részletek

Singer varrógép részv. társ.
II, Corvin-tér 1. VII, Rákóczi-ut 18.
IV, Semmelweis-u. 14. BUDAPEST VII, Rákóczi-ut 68.
VI, Andrássy-ut 33. VIII, Baross-utca 86/88.
Fiókok minden nagyobb városban.

A kamarai igazgatás télre, hajószállásnak a pesti két rondellát jelöli ki.

Térjünk vissza a statisztikához:

A házigazdák száma 278, családjuk 224, ökör a háznál 146, tehén a háznál 518, ló a háznál 203, tinó és hároméves borju 143, juh és kecske 824, buza és rozs 974 mérö, árpa, tönköly és köles 414 mérö. Zab nem fordul elö; valószinüleg, mert azt a katonaság lefoglalta. Szerepel még a pálinkafözés, mely a haszon 20 százalékát elvitte és 50 malom. Legnagyobb tétel azonban a 30.700 akó bor. Méhkas is van 94.

Ezekből levonhatjuk a tanulságot Pest akkor még nagyjában német város, csak a megye töltött belé magyar lelket. Nem is annyira város, mint nagy mezöváros, melynek még az állattenyésztés és a mezögazdaság volt legfontosabb alkotórésze. Sok viszontagságon kellett átgázolnia, de az alap egészséges, nagy eredményekre jogositó volt és a roppant fejlödésnek, mely a XVIII. századot jellemzi, megvolt vetve az ágya.

Csoportkiállitás a Nemzeti Szalónban.

Tiz művész együttes kiállitása nyilt meg szombaton a *Nemzeti Szalónban*. A tizből heten festők, hárman szobrászok, a hét festőből majdnem mindegyik kiemelkedő egyéniség, kettő pedig valósággal felfedezésszámba megy. Kezdjük ezekkel az utóbbiakkal. Az egyik, *F. Anhalzer Olga*, Marokkóban élő magyar festőművésznő. Ez a forró szinekben vibráló keleti világ nem csábitja sem szinbeli tulzásokra, sem az exotikum hajszolására, ami a művésznő finom kulturáját és nemes önmérsékletét dicséri. Mégis szines, érdekes piktura az, amellyel itt bemutatkozik, szinte férfiasan erős kifejezésmóddal és a mondanivalóknak leszürödött festőiségével. A rajz és szin érdekes összhatása egy-egy képén, különösen a *Szombat* cimün, a kifejezés különösen markáns erejét érezteti, ahol pedig inkább a szin-benyomás érvényesül, ott, a leheletkönnyü rajz felett a festék szinte levegőszerüen áttetsző hatást vált ki, például a Kanáriszigeten készült kék-rózsaszin alkonyi szintanulmányán. Figyelemreméltó festőnő, akivel nyereség megismerkednie a közönségnek. — A másik „felfedezés" *Lugosi Szabó Vladimir*, aki szintén egyike az utóbbi évek legérdekesebb jelentkezőinek. Mai kifejezésmóddal a quattrocento lelke és mondanivalója testesül meg ebben a fiatal művészben, akinek *Halászfalu* cimü nagy vásznán a rajz, a szin, a kompozició és a tartalom egysége szinte démonikus hatásban csendül ki. Egyes képein, amelyeken ezt a hatást erőszakkal hangsulyozza, sokkal kevésbé tudja éreztetni például az *Istentől elhagyott táj* cimün, amelyet kár volt kiállitania. Legszebb képe az *Öreg halász*, mely mintha csak *Puvis de Chavannes* hires „Szegény halászának" replikája volna: sok költészet, nagy egyszerüség, erős dinamikai érzés hatja át ezt a festményt, amely fiatal festőművészetünknek egyik jelentős alkotása. — *Feszty Masa* is nagyobb gyüjteménnyel szerepel a kiállitáson. A gyüjtemény nagyrésze azokból a tragikus látásu és kitünő kézzel megrajzolt lapokból áll, amelyeket nemrégiben ismertettünk, közül pedig néhány egyházi festményt látunk, mint a művésznő legujabb munkáit. Mélységes áhitat, már-már az önkivület látomásos ereje érzik ezeken a festményeken, amelyeken azonban a rajz eszményi tökéletessége a művészi munka és tanulmány céltudatosságáról tanuskodnak. Különösen a két *Szent Erzsébet* és *Szent Ágoston* jelentik kimagasló értékeit modern katolikus festészetünknek. — *Pohárnok Zoltán* nagy fejlődést mutat, különösen a szin és vonal szervesebb összefogásában, *Kertben* és *Eső után* cimü, jó festőiséggel megoldott tájai zamatosak és levegősek. — *Udvardy Pál* festészete egyre virtuózabb, egyre elegánsabb, de tartalmasabb is. *Falusi tóban* cimü kompoziciója, *Tomagi temploma* és néhány könnyed kézzel odavetett szintanulmánya különösen szépeü. — *Chiovini Ferenc* munkáin a jellegzetesen magyar levegő és magyar élet az, ami elsősorban megkapó. Legszebb munkái itt a *Rakodás* és a *Csónakkikötő*. *Mészáros László*, *Madarasi Machowits Walter* és *Strandtner Jenő* néhány finom szobormüve gazdagitja még a kiállitást. **F. J.**

*

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületben szombat délután ünnepélyes keretek között nyitották meg a 72. csoportkiállitást. A kultuszminisztérium részéről báró *Wlassics Gyula* államtitkár, *Hadsz Aladár* és *Tihamér Lajos* vettek részt a megnyitáson, kiket *Hubay Andor*, az egyesület igazgatója fogadott. A kiállitás január 2-ig van nyitva, naponta 9—4-ig, a karácsonyi ünnepeken 9—2-ig.

CONTINENTAL ERIKA „S" PORTABLE **IRÓGÉP**

a legszebb, legértékesebb **karácsonyi ajándék!** Automata-szalagváltó, 4-féle sorköz, 44 és 43 billentyü, csendes könnyü járás, **precizios munka e gépek különös ismertető jele!** **Árak már P 175.-** -töl

Underwood, Royal, Remington import-rebuilt gépek, különféle uj Portable gépek óriási választéka.
DIJTALAN BEMUTATAS. MINTAGÉPET ÉS PROSPEKTUSOKAT KÉSZSZÉGGEL KÜLD KERESKEDÖJE 10592
VAGY **GOY ÉS KOVALSZKY BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 11. TEL. 26-9-33.**

102	Heverő	„	20.—	„
103	Öltözködő	olajfestmény	250.—	„
104	Eső után	„	500.—	„
105	Nézik a lovakat	„	300.—	„
106	Narancsok	„	100.—	„
107	Evezősök	„	300.—	„
108	Nyári délután	„	400.—	„
109	Klári meg az Andris	rézkarc	20.—	„
110	Kertben	olajfestmény	250.—	„
111	Falu	„	250.—	„
111/a	Porta Certosa	rézkarc	15.—	„

UDVARY PÁL

112	Feleségem arcképe	olajf.		
113	Perl Ödönné urhölgy arcképe	„		mgt.
114	Terace	„	400.—	pengő
115	Falusi tóban	„	400.—	„
116	Rácalmás	„	300.—	„
117	Cirkusz a Balatonnál	„	300.—	„
118	Fésülködő nő	„	300.—	„
119	Nő virággal	„	250.—	„
120	Stráfos divány	„	200.—	„

Lugosi Szabó Vladimir

Nemzeti Szalon 1934. dec 82. cssp. kiáll. - 1935. jan.

LUGOSI SZABÓ VLADIMIR

73	Önarckép	olajf.	
74	Istentől elhagyott táj	„	
75	Szüleim	linó-metszet	25.— pengő
76	Olasz halászok	tempera	
77	Öreg halász	„	
78	Halász	„	
79	Vashid Rómában	grafitrajz	50.— pengő
80	Arckép	olajf.	mgt.
81	Csendélet	tempera	
82	Halászfalu	olajf.	
83	Halcsendélet	tempera	
84	Olasz-fantáziaváros	„	
85	Gyerek arckép	olajf.	
86	Halcsendélet	tempera	
87	Krisztus siratása	olajf.	
88	Pásztorok imádása	olajf.	
89	Szárnyas oltár	„	
90	Kis öregasszony	rézkarc	50.— pengő
91	Halak	„	30.— „
92	Olasz táj	„	40.— „
93	Halárusok	„	30.— „

94. Gyerekfej, grafitrajz
95. Öregasszony, olajf.

Benkő Antal

Püspöklelétől Marosfolyig

Tizenhat esztendőn át volt Maroslele községi tanácsának elnöke Benkő Antal, a köztiszteletben álló „Tóni bácsi". Miután elérte, sőt túl is haladta a nyugdíjkorhatárt, tavaly átadta helyét a fiatalabb nemzedéknek. Ma is aktív közéleti ember. Az új tanács alakuló ülésén megválasztották tanácselnök-helyettesnek, ebből adódóan tagja a végrehajtó bizottságnak és természetesen továbbra is képviselője, szószólója a Felszabadulás utcában élőknek, ahol ő és felesége is lakik.

Parasztsorból — hivatalba

Házuk kapuja tárva-nyitva. Az udvar egyik részében jókora szénakazal. Abból villázgat egy kaskába fáradhatatlanul a leleiek Tóni bácsija. Azt hallottam, még a nyolcvanesztendősök közül is sokan így szólítják.

— Nem tiltakozom ellene; így igaz. Én úgy hiszem, ez a bizalom jele, ami esztendők során a falu lakossága és köztem kialakult. Jó dolog tudni és érezni, hogy nem volt hiábavaló az a tizenhat esztendő.

Erről az időszakról és még régebbi évekről már a virágokkal nagyon szépen ékesített, zárt veranda asztala mellett beszélgettünk.

— Itt, Maroslelén — amit akkor még Püspöklelének hívtak — születtem 1919-ben. Apámék gazdálkodók voltak. Kevéske földjük mellé a püspöki uradalomtól béreltek területet, hogy kevesebb gonddal-bajjal — de annál nagyobb erőfeszítéssel és munkával — neveljék gyermekeiket. Hatan voltunk testvérek. Mihelyt felcseperedtünk — segítettünk szüleinknek. Tízéves koromban — a nyári iskolai szünidőben — ostort kaptam a kezembe, s legeltettem a jászágot. A következő nyáron már a búzaföldön szedtem a kaszás után a markot. Mint annyian mások, én is korán megtudtam, mit jelent a kenyérkereső munka. Apámék azt szerették volna, ha náluk többre viszem, ezért taníttattak. A makói Csanád vezér reálgimnázium elvégzése után a szegedi tanítóképzőben folytattam tanulmányaimat, de a második év után abbahagytam. Hazajöttem és együtt dolgoztam a családdal a földeken. Mindent megcsináltam, amit kellett. Kapáltam, kaszáltam, s igen jól kitanultam a „parasztmesterséget". De nem maradtam az. Négyévi gaz-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szabó Vladimir,
Munkácsy-díjas festő- és

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1981 JAN 25

grafikusművész

1021

ALFÖLDI MŰHE

SZABÓ VLADIMÍR: HALÁSZ

A ke
a szer

Új ábéc
aki nemrég

A korábban virgonc úttörők hivatlanul is körénk sereglettek: lélegzetvisszafojtva hallgatták a beszélgetéseket. Egy és mégis más világból jött emberekkel találk-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP
1980 OKT 22

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

/1021

* Szabó Vladimir festményeiből nyílt kiállítás a Műcsarnokban. Képünkön a művész Akttanulmánya.

A Zichy Mihály grafikai díjat Lugosi Szabó Vladimir kapta. Nemrégen volt gyüjteményes kiállítása, ahol mint festő és grafikus mutatkozott be. Inkább festményei voltak figyelemreméltóak, elárulták a művész kereső nyugtalanságát, de egyúttal beszámoltak arról is, hogy most a formák kifejezésével igyekszik elénk tárni mondanivalóit. Rendkívüli szeretettel, elmélyedő gonddal festi a halakat, rákokat és egyéb tengeri állatokat, melyek főmotívumai rajzos előadású temperakompozícióinak. Képzeleti képein is a legközvetlenebb realitásba kapcsolódik, mint a régi flamandok. Rézkarcai a vonal tiszteletén alapulnak, az alakokat inkább csak körvonalakkal jellemzi, a belső mintázást legtöbbször a szükségesre redukálja, az árnyékokkal is takarékoskodik. A megvilágítás mindig egyenletes lapjain, nincsenek ellentétek a fények és sötétségek között. Most még a groteszk primitivitásban keresi a kifejezést, hangsúlyozza az illusztrációs jellegű karikatúraszerűséget, halmozza az egymásmellé állított motívumokat, térbelileg sem oldja meg kielégítően ábrázolásait, de fejlődése folyamán bizonyára összhangba fogja hozni, kiegyensúlyozza, megnemesíti művészetének komponenseit. A Zichy Mihály grafikai díj előleg, mellyel a társaság Szabó Vladimir kétségtelen tehetségét akarta jutalmazni.

Magyar Nemzet 1935. 2. 12. 63.

Lugosi Szabó Vladimir

mert az akkori Bécs. Van bennük valami késői utóíze a régi, biedermayer-stílusnak és ez magyarázza meg a nagy lelkességet, mely körülvette őket. Stefan Schwartz magyarországi születésű volt és szintén sokszor dolgozott innen érkező megrendelésre. E kiállításon csak egy sorozat ezüstlemezben kidomborított arckép-plakettjét látjuk, melyeknek óriási híre és becsülete volt annakidején, de mai szemnek már terhére van az ilyen bravúros túltengése a technikának. Mert eltakarja, sőt meg is rontja a művészi hatás lényegét, a formát, melynek egyszerűen és világosan kell kifejeződnie.

A következő nemzedéknek valószínűleg ezekkel a közizlésben meggyökeresedett hagyományokkel kellett megküzdenie. Nagy tudásúak, nagy képzettségűek, egyenletesen magas színvonalúak és feltűnő rajtuk a felfogás és szellem azonossága. Mind áttértek a franciák akkor már európaszerte diadallal ünnepelt lágyabb, összefoglalóbb előadási módjára, mit úgy lehet elérni, ha az érmet jóval nagyobbra mintázzák, azután géppel acélban megkissebbítik. Marschall volt a háborúelőtti idők és az udvari körök kedveltje.

Nyomatott a Lorilleux Ch. és Tsa gyár festékével

Artotéka

MEGHÍVÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR KŐBÁNYAI FŐKÖNYVTÁRA

szeretettel meghívja Önt

"Az ámulás és bámulás oldalán maradok, amíg élek."

SZABÓ VLADIMIR

(1905-1991)

grafikai alkotásaiból rendezett emlékkiállítás megnyitására,

1993. szeptember 6-án 17 órára.

Megnyitja: **KRATOCHWILL MIMI**
művészettörténész

Helye: Pataky Galéria
(Bp. X. Szent László tér 7-14.)

Megtekinthető: szeptember 6-26-ig
hétfő kivételével naponta 10 - 18 óráig.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir

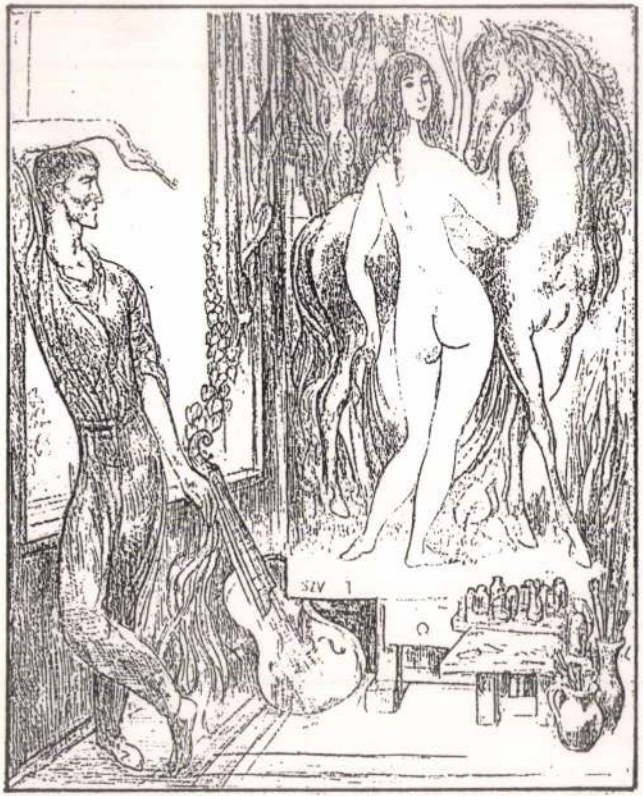

A festő - 1962

Szabó Vladimir:
Krúdy illusztráció
Illustration pour une oeuvre de Krúdy
Иллюстрация к Круди

Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MŰVÉSZET

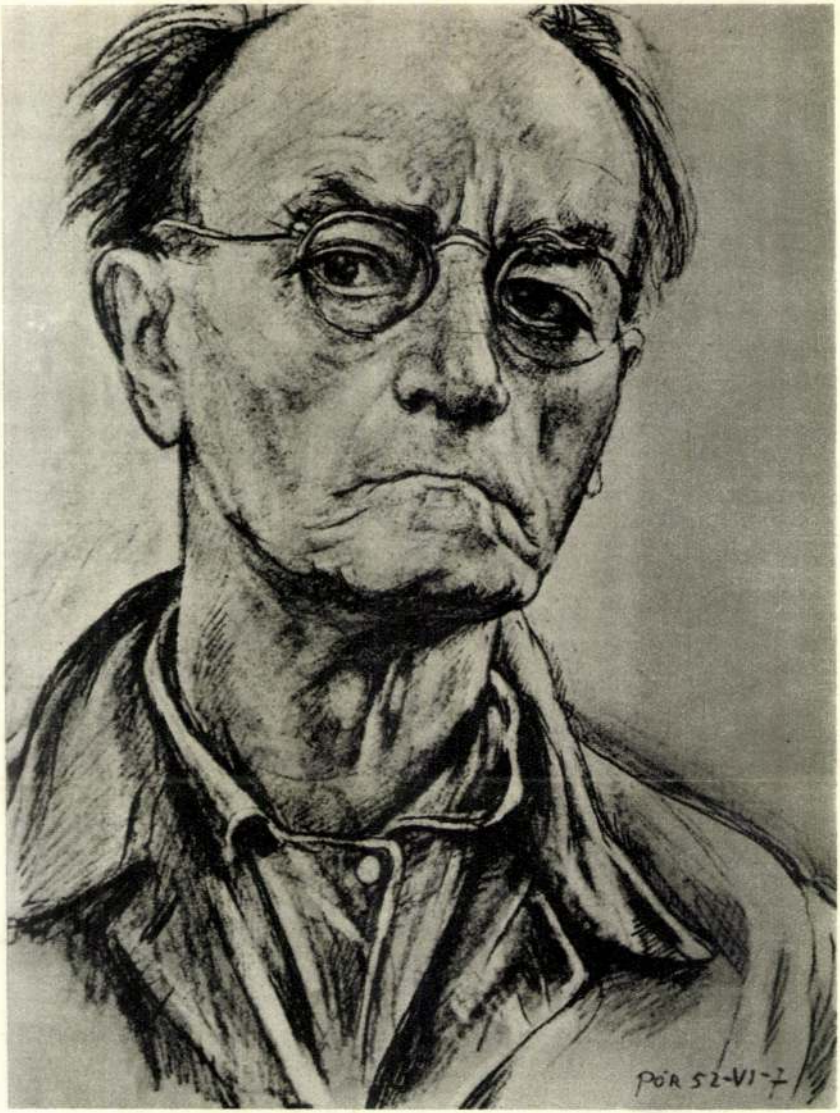

Pór Bertalan : Önarckép

Szabó Vladimir : Ludas Matyi

Labdarúgás

Új nevek a válogatott ke

Az őszi világbajnoki selejtezők előtt álló magyar labdarúgó válogatott hétfőtől megkezdi az előkészületeket.

Mészöly Kálmán, szövetségi kapitány tájékoztatást adott az MTI-nek az új összetételű válogatott keretről és a részletes műsorról, július 13-tól — szeptember 23-ig.

A válogatott keretben jelentős változások történtek.

Mészöly egyelőre 21 tagú keretet jelölt ki, a 22. játékos Zombori lenne. A kapitány a végső döntés előtt külön megbeszélést folytat a Vasas 26-szoros válogatottjával arról, hogy vállalja-e a közös munkát.

Az egyelőre 21 tagú keret:

Kapusok: Katzirz, Kakas, Disztl P.

Védők: Szántó, Kerekes, Híres, Garaba, Rab, Tóth J. és Takács.

Középpályások: Csapó, Nyilasi, Csongrádi, Sallai és Menyhárt.

Csatárok: Bodonyi, Kiss, Törőcsik, Izsó, Kovács és Pölöskei.

A 21 játékost — jelenlegi egyesületüket tekintve (mint ismeretes, Szántó és Pölöskei ügyében folynak a tárgyalások) — 11 klub adja. A Ferencvárosból négyen jelöltek, de amennyiben Szántó és Pölöskei ügyében számukra kedvező döntés születne, akkor csökken a kerettagokat adó klubok száma és emelkedik a ferencvárosiak részvétele.

Mészöly Kálmán a keret kijelölésével kapcsolatban az alábbiakat mondotta:

— A tavaszi mérkőzéseken a válogatottban szerepelt játékosok közül Mészáros, Martos és Mucha is külföldre került, eleve szükséges volt a frissítés. Így került Disztl P., Híres, Sallai és Pölöskei a keretbe.

Segédmotorosok találkozója

Segédmotorosok találkozójára kerül sor vasárnap délelőtt 9 órától Ju tán a labdarúgópályán; az 50 kcm hengerűrtartalmú, rendszám nélküli motorokkal jelentkezhetnek az érdeklődők az ügyességi versenyen, az elméleti tesztlapok és a politikai totó kitöltésénél. A több szerv által patronált találkozó legjobbjait a rendezők jutalomban részesítik.

re képesek, mint amilyenne Székely Zoltán csütörtö este aranyérmet nyert. mindössze második világba nokságán részt vevő sportol Clermont Ferrandban nen csak a nézőket, hanem a igényes szakértőket is elkáp ráztatta nagyszerű produk ciójával. A 29 éves újpes versenyző a legnehezeb akadályoknál sem torpan meg, asszóról asszóra képe volt újítani. Ha kellett, idő re vívott; ha a helyzet úg kívánta, remekül támadot vagy védett, és ügyese variálta a szúrásokat.

Székely a VB-vel valóba nagyszerű sorozatot zár Érthető, hogy ő került reflektorfénybe. Az olasz F Mangiarotti a nemzetköz szövetség főtitkára, ak fénykorában féltucat olim piai és világbajnokságo nyert ebben a számban, a elsők között gratulált győztesnek. „Ritkán lát ilyen lenyűgöző párbajtőrvi vást; méltó helyre került a aranyérem". W. Giger, döntő svájci zsürielnöke (is neves vívó volt, most

SPORTM

Szombat

Úszás

Az edzett ifjúságért mo galom „edzett vagyok" ka tegóriájának úszópróbáj Kaposvár, fedett uszoda, 1

Hazai pályán kezd a Rákóczi

Elkészült az NB II sorsolása

Napvilágot látott az NB II-es labdarúgó-bajnokság sorsolása. A Kaposvári Rákóczi hazai pályán — a Bakony Vegyész ellen — kezdi meg

VI. forduló IX. 20. 16.00 ó.
Várpalota—PVSK
Bauxitbányász—K. Rákóczi
Komló—MÁV DAC
Dombóvár—Dunaújváros

XI. forduló X. 25. 13.30 ó
Keszthely—Várpalota
Ajka—K. Rákóczi
Dunaújváros—MÁV DAC
Balassagyarmat—Salgótarján

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 335-748, 340-726

Szabó Vladimir, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

SOMOGYI NÉPLAP
1981 JUL 11

1021

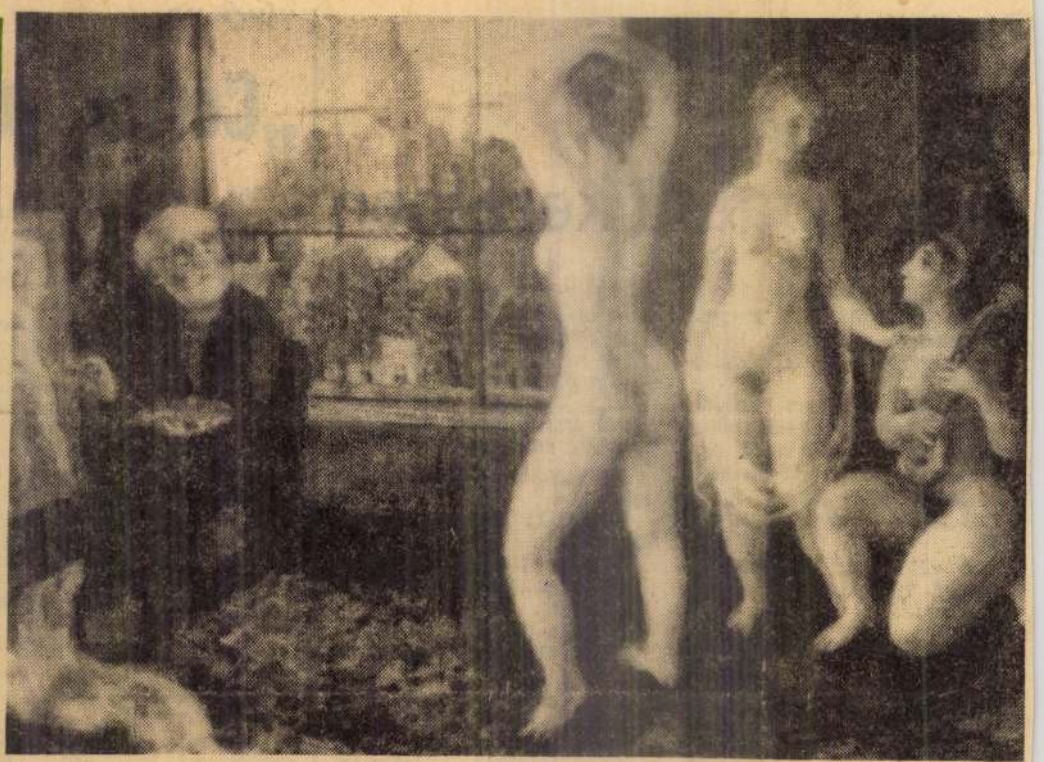

Festő — derűs ecsettel

Szabó Vladimir kiállítása Boglárlellén

A derű, valljuk be, sokszor gyanús. Az őszinteséget úgy keressük benne, mintha törvényszerű álarca lenne csupán a kiegyensúlyozottság. Pedig akár a hétköznapi életben, akár a művészetekben igaz örömök gazdagítanak bennünket. Vannak, akik egyenesen arrra születtek, hogy mindig derűsek legyenek — rózsaszín szemüveg nélkül.

Ilyen festővel ismerkedtem meg a boglári kápolnabeli kiállításokon *Szabó Vladimir* művei révén. A hetvenhat éves művész életkora sem magyarázat arra, hogy ilyennek látja a világot. A „már túl van mindenen, ami megpróbáltatásokat okoz az ember életében" oldalra kacsintó megjegyzés vagy sunyi ítélet nem állja meg helyét Szabó Vladimir művészetével szemben, mivel a festő arcpirítóan leleplezi a kételyt. Műveit egy életen át érlelte. Sajátos világot mutatnak e képek. Meseszerűek, a látványt szinte naivan tükrözik vagy — mondhatni — idillien. Képzelet és valóság különös ötvözete ez a festészet. Nagyobb szerepet kap benne az álomszerűség, de alakjai mégis hús-vér emberek, tündériek, s mégis köztünk érezzük őket. Lantzenével vagy a test szépségével, és a harmóniával, amit magukból kisugároznak.

Ennek a derűnek van egy egészen sajátos „képlete" is: az időskor és a fiatalság együtt van jelen Szabó Vladimir festészetében. Nosztalgia és ellenérzés nélkül. A szatíra sem csíp bele ebbe a harmonikus együttlétbe.

Meglepő ezzel szemben az az arc, amely egyik portréjáról néz ránk. Van Gogh-os, lázas tekintet, nyugtalan ecsetvonásokkal formált önarckép — mintha másról beszélne, mint megannyi másik vászna. Ez a markáns arc belső tűztől heyül, az égőn kéklő szempár *csodának látja a világot*. A művészetbe vetett hitét tükrözi az *Arcképfestő* című műve, amely a valóság és annak művészi mása közötti hasonlóságot és különbözőséget mutatja be. A modell szürkébb, mint a festő vásznán a színekkel életre keltett nőalak. Hazug lenne ez a művészet? A festő? Aligha tehetjük föl *így* a kérdést. A valóság, a modell csupán „startpálya" számára, ahonnan a lényeglátó és tehetséggel megáldott művész az *alkotás* útjára léphet.

A századforduló világaként rögzült „békeidő" is ilyen „startpálya" Szabó Vladimir számára, de napjaink emberéhez szól azzal, hogy tudjuk őszintén csodálni és szeretni a világot. Gyakori szereplői ezeknek a képeknek a modellek, akik — úgy érzem — azért kapnak ilyen fontos szerepet festészetében, hogy számunkra az élet örömeinek forrását hirdessék. Megtanuljuk *így is látni a világot*. Vagy legalábbis elfogadni ilyennek — attól; aki számunkra *láthatóvá varázsolja* a láthatatlant.

Horányi Barna

Szabó Vladimir festő

Kitüntetés művészeknek

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Kellé, Dezső* konferanszié-nak, a magyar kabaréművészeterén öt évtizeden át kifejtett sikeres munkásságáért, 70. születésnapja alkalmából; *Szabó Vladimir* festőművésznek, művészi alkotó munkássága elismeréséül, 70 születésnapja alkalmából és *Szilágyi Beának* (Páger Antalnénak), a Fővárosi Operettszínház játékmesterének, három évtizedes színházi munkássága és pedagógiai tevékenysége elismeréséül, nyugalomba vonulása alkalmából, a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetéseket *dr. Pozsgay Imre* kulturális miniszterhelyettes hétfőn adta át.

– : Kitüntetés . . . .

5.

Népszava, Bp. 1975. dec. 2.

Szabó Vladimir, festő

Egy anakronizmus változásai

SZABÓ VLADIMÍR KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN

Szabó Vladimír a harmincas évek közepén annyira hitt a festészetben, hogy évekig abbahagyta, és filozófiával foglalkozott. Szabó Vladimír a hatvanas évektől olyan anakronisztikus tettként értelmezte a képcsinálást, hogy akár festhetett is. Sokat, szépet, elemzésre indítót, a műkritikusokból a legrosszabbat, az írói vénát előcsalogatót. Ennek alkalmából megfogadtam: a százhárom bibliográfiai adatot tartalmazó irodalomjegyzék százegyedikeként ezúttal *nem* fogok elmerengeni a gótikus terembelsőkben manierisztikus zsúfoltsággal felhalmozott barokk műtárgyak reneszánsz harmóniarendjén, *nem* fogok nosztalgiát érezni az életet boldogító édes semmiségek látván és a pokolba kívánom majd az E. T. A. Hoffmannokon nevelt, Krúdykon magyarított méla régiségkereskedőket egész diabolikus vevőkörükkel egyetemben. Szabó Vladimir igen jó művész. Megérdemli, hogy érdemben, és nem az elénk táruló anyag menynyiségi sodratát figyelve foglalkozzunk a *Műcsarnokban* kiállított műveivel. Felejtsük el a második és harmadik terem törzsanyagát. Csináljunk magunknak egy másik kiállítást.

Mellesleg pedig vessünk véget egy legendának. Frank János azt írta a róla szóló albumban: „Szabó Vladimír olyan iskolába tartozik, amelynek egyetlen tagja ő maga." Nos, ezen a meg nem rendezett, csupán csak elképzelt kiállításon azok a művek szerepelnének, amelyeket „rokonok", „ismerősök" és „boldog ősök" vesznek körül, megkockáztatva akár azt is, hogy lecsökkentjük így az „öntörvényű", a „vizionárius", a „pszichikai traumáktól túlterhelt" színes kompozíciók számát. Térlattervünkben tehát lennének: 1. rajzos, kegyetlen élességgel megfogalmazott tanulmányok a harmincas évek elejéről. Az a műcsoport, amely feltűnő hasonlatosságot mutat a Dorkovits és Aba-Novák között elterülő pikturális senki földjén tevékenykedő expresszív kismesterek világával; 3. puhább, dekoratívabb, magyarabb hangvételű munkák a harmincas-negyvenes évekből. Az a műcsoport, amely feltűnő hasonlatosságot mutat a római iskola tételes klasszicizmusát plebejusabb hangra felcserélő Basilidesek, Czenék, Pólyák műveivel; 4. meseképek. Az a műcsoport, amely nemsokadmagával vállalkozik arra, hogy az ötvenes évek szocreál történelmi és zsánerfestészetéről esztétikailag értékelhető hírmondót adjon; 5. végezetül pedig rajzok és grafikák, amennyi csak van, a későbbi évtizedekből. Az a legkülönösebb műcsoport, amely immár nem kortársakat, hanem egy több generációval későbbi nemzedéket ihletett további munkára Kondor Bélától Major Jánosig, Gross Arnoldtól Szabados Árpádig.

Vízsla szem persze észreveszi: az öt csoport voltaképpen kétféle műtípust takar. Egyik a „művészettörténeti" Szabó Vladimír, aki neoklasszicizmussal indulva, népiségen át, újromantikát megérve önfeledten hirdeti a világ lerajzolhatóságát, kiszínezhetőségét, az európai látványörökség generatív feldolgozhatóságát. A másikat nevezzük jobb híján a „hitevesztett" Szabó Vladimír világának. „Nekem a festés olyan, mint az egér rágási kényszere. Nőnek a fogai, hát rágni akar." — mondta egy interjúban. Olyan művész világa ez, aki immár nem a mű megváltó erejében, hanem a műcsinálás üdvösségében hisz. Képzeletbeli kiállításunk rendezőjének ezért nem szabad minden gesztust, minden „rágási kényszert" elhinni, felmutatni.

A klasszicizáló, a népi, a szocreál Szabó Vladimír-képek mondanivalója, témája és technikája ugyanis szinkronban volt. Horpadt mellű, elálló fülű férfiaktja épp olyan didergő-lemezteleníttett, mint a diagnózispontosságú megjelenítés. (1930.) Löttyedt mellű hetérája ugyanúgy vadítja asztaltársainak indulatát, mint a színek a néző szemét (*Istentől elhagyott táj, 1934*). A Lúdas Matyik, Dózsák, a Molière-t néző tanyasiak naiv lelkesedése naivan lelkes rajzzal, színnel boldogít. Amennyiben a figurák romantikusak, úgy romantikus a művek világképe is. És amennyiben „senkihez sem hasonlítanak", arról a kézjegy különleges finomsága, a kultúráltság foka, és az invenció ereje gondoskodik. De nem az ábrázolás *módszere*, amely nagyon is „benne van a korban". Tanúk erre az említett rokonok és ismerősök sora, de tanúk erre a magyar művészettörténet 1930 és 1960 között uralkodó stíluskorszakai; mások rosszabb újklasszicizmusa, a társak hígabb magyarkodása, a kollégák agresszívebb „szocromantikája".

E módszerek csődbe jutottak. Szabó Vladimír annál műveltebb, elemzőbb és becsületesebb művész, semhogy úgy tehetett volna: nem történt semmi. Igenis történt: a világ számára is, a szigorúság, a groteszk, a mese szintjén is ábrázolhatatlanná vált. Ábrázolásra ebben az összefüggésben immár egyetlen téma méltó, maga a művész, és a műcsinálás maga.

Gyerekkori traumák? Sosem látott víziók? Mese álmok? Véleményem szerint sose bukkannak felszínre, ha nem kérdőjeleződik meg *a művészeti köznyelv egyetemes célja*, a mimezis ténye. Nagyobb ez a trauma, mint a biográfusok emlegette indokolatlan apai szigor. Az újabb művek limlomjai, álműtárgyai és torz régiségei nemcsak egy tűnő világ, hanem egy tűnő képzőművészet jelképei is. A rajtuk ábrázolt festők általában öregek. Tehetetlenségükben festik le szép női aktmodelljeiket. Boldogabb időkben nyilván mást tettek volna velük. Művész a konyhafőnök is, aki alvilági tüzek mellett sütögeti pecsenyéjét, művész az artisták táncoló szüzikéje, akinek a kedves rokonság tányéroz, de művész a régiségkereskedő és a cipész, a muzsikus és a babakészítő is. Mindannyian, akik fortéllyal és türelemmel, varázslattal és becsapással kényszerülnek hivatott mesterségüket művelni. Az anakronizmusok világa ez.

Csakhogy az anakronizmushoz való viszony más a képeken és más a grafikákon. Oldalakat igényelnek, de be lehetne bizonyítani, hogy a rajzolt *Halak és virágok* hideglelős iróniája miként vált tetszelgő parádévá a festett *Halak és virágokon*. Hogy a rajzolt húsiparos frivol eleganciája miként vált retorikus ijesztgetéssé a megfestett *Húsiparos rémálmán*. Összefoglalásul most annyit: a Szabó Vladimír-féle rajz hitelesen, fanyaran, modernül jeleníti meg *az időszerűtlenné vált szépség és a széppé lett időszerűtlenség* között kifeszített kötélen balettező stábot. A művész drukkol a mutatványnak, de nem azonosul a mutatvány sikerét segítő szemfényvesztéssel. Ennek szól a hűvös, szenvtelen rajz, a vonalak szemérme, alulfogalmazásra hasznos szürkéje, természettudományos precizitása, tehát mindaz, ami fogalommá lett legújabb kori grafikatörténetünkben.

A feldíszített, kiszínezett változaton a távolságtartás eltűnik. A művészet értelmében kételkedő „bolondos, furcsa társaságnak" már nem kell vigyázva lépegetni az anakronizmusok között átvetett zsinóron. Vastag deszkát ácsolt alájuk a művész régi módszereinek elbontott színpadképeiből, nem a hitevesztett, hanem a hiteltelen hitből.

Kegyetlen dolog, de a bújtatott érték megkívánja az őszinteséget. Egy dolog az anakronizmust ábrázolni és más dolog anakronisztikus művet létrehozni. Ha nem hiszik, figyeljék a Szabó Vladimír-művek utóéletét. A rajzok iskolát teremtettek. A képek szolid vevőkört.

P. Szűcs Julianna

Kana
küldöt

Csütörtök
ból a ka
Igazgatóság
Magyarok
meghívásá
igazgató
Magyarorsz
nulmányozt
nemzetiségi
gyalt a Ka
kulturális é
ápolásával
ről.

A HAZAFI
daságpolitik
törtöki ülés
munkáját é
jelentős ere
gazdasági é
szabályok t
sében.

KÉTNAPOS TAPASZTALATCSERE kezdődött csütörtökön Tatabányán a Komárom megyében dolgozó építő kisiparosok részvételével. A KIOSZ megyei szervezete először rendez szakmai napokat azzal a céllal, hogy megismertesse a mesterekkel a legújabb építési technológiákat.

PÉCS ELSŐ ARBORÉTUMA, a Mecsek déli lejtőjén levő 35 ezer négyzetméteres Pintér kert, csütörtökön megnyitotta kapuit a közönség előtt. A látogatók nemcsak a ritka fákban és cserjékben gyönyörködhetnek, hanem találkozhatnak a Szársomlyó hegyen működő nemzetközi szobrász alkotótelep alkotásaival is, amelyekből többet bemutatnak itt.

A NAGYRÉVI KULTÚRA páratlan lelőhelyének feltárását kezdték meg a szolnoki Damjanich János Múzeum munkatársai és az Eötvös Loránd Tudományegyetem régész szakos hallgatói. A Tiszazug Tsz bejelentése nyomán valószínűleg egy több négyzetkilométeres ősi településre bukkantak.

NYERGESI ISTVÁN naiv festőművész munkáiból nyitottak meg csütörtökön kiállítást a tatabányai Népház galériájában. A 80 éves művész a mesterség fogásait Kernstok Károlytól tanulta.

A barátságvonat utasainak moszkvai programja

Üzemlátogatások, tapasztalatcserék szerepelnek abban a programban, amelyet a budapesti dolgozók barátságvonata utasainak állítottak össze a Szovjetunióban. A szerelvénnyel az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére indított munkaversenyben kiváló eredményt elért munkások látogattak el Leningrádba és Moszkvába.

A barátságvonat utasainak tiszteletére szerdán ünnepséget rendeztek a moszkvai Lihacsov Autógyár művelődési palotájában. Az eseményen részt vett Kovács Károly, a Szakszervezetek Budapesti Tanácsának vezető titkára is.

lésben és a felhasználásban egyaránt megteremti a megfelelő érdekeltséget és azokat a feltételeket, amelyek az emelt szilárdságú szerkezeti anyagok szükséges és kívánatos mértékű hasznosítását fogják eredményezni."

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST kötött a SZÖVOSZ és a Közgazdaságtudományi Egyetem a kereskedelmi munka zavartalanabbá tétele, valamint a szövetkezeti termelés és értékesítés gazdaságosságának javítása érdekében.

MAGYAR NAPOT tartottak tegnap a bukaresti nemzetközi vásáron, amelyen a Hungexpo szervezésében 700 négyzetméteres területen 13 külkereskedelmi vállalatunk mutatja be gépipari termékeit.

ALAPÍTVÁNYT LÉTESÍTETT tehetséges kisdiákok részére a Szolnok megyei Tószegen Szegvári Károly festőművész. A felajánlott ötvenezer forintot minden tanév végén a jó előmenetelű, továbbtanulni szándékozó nyolcadik osztályos általános iskolai tanulók kapják meg.

SVÁJCI VENDÉGSZEREPLÉSRE utazik október 19-én az Állami Bábszínház együttese. A 24 tagú csoport Zürichben, a városi színházban hétszer lép fel, majd Saint Maurice-ben mutatja be műsorát, végül ellátogat a Svájccal szomszédos Liechtensteinbe.

SZOLGÁLTATÓHÁZAT ADTAK ÁT tegnap Barcson. A Dráva Ipari Szövetkezet háromszázötven négyzetméteres kétszintes létesítménye másfél év alatt készült el; férfi- és női fodrászat, kozmetika, pedikűr, manikűr és szabászat kapott helyet benne.

EGY AUTÓBUSZ ALÁ FEKÜDVE, annak hátsó kerekét akarta leszerelni Debrecenben, a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat területén Küzmös Imre 28 éves nyírbélteki gépkocsivezető. A jármű az emelőről lecsúszott és halálra zúzta a szerencsétlen férfit.

hen megmaradt, üzemeiben súlyosan megsebesültek.

AUTOMATIZÁLT MAGASRAKTÁRT adtak át a Csepeli Járműés Konfekcióipari Gépgyárban. A legkorszerűbb technikai eszközökkel felszerelt, húsz méter magas csarnok 1120 polcán egyszerre 24 000 kerékpárt tárolhatnak.

RESTAURÁLT MŰTÁRGYAKBÓL nyílt meg kiállítás a miskolci múzeumban: a miskolci, a debreceni, a szolnoki és más múzeumok műhelyeiben helyrehozott, csaknem kétszáz néprajzi tárgyat mutatnak be.

AZ ORSZÁGOSAN ISMERT 180-féle gyógynövényből 90 terem a zalai réteken és erdőkben. Ezekből az értékes gyógy- és vegyipari alapanyagokból az idén másfél millió forint értékűt gyűjtöttek össze. A készlet nagyobb részét a nyugat-európai országokba szállítják a Herbária nagykanizsai telepéről.

NYOLCSZÁZ TONNA értékes adalékanyag készül a kazincbarcikai Borsodi Vegyi Kombinát új klórozott polietilén-üzemében. A gyáregység — amely a próbamérések befejezése után most kezdte meg az üzemszerű munkát — mikroprocesszoros ellenőrző rendszerrel üzemel.

LUZSICZA LAJOS festőművész alkotásaiból nyílt meg kiállítás a Győri Képcsarnokban. A művész ezúttal húsznál több temperáját mutatja be.

BIZTONSÁGOSSÁ TETTÉK a lakótelepek távhőellátását Miskolcon. A fűtési idényre elkészült az új négyszáz milliméter átmérőjű forróvíz-gerincvezeték, továbbá az olajellátó rendszer első üteme.

Magyar–szovjet üzemanyag-ellátási megállapodás

A Szovjetunióban érvényes rendelkezések szerint a külföldi teherautók és autóbuszok csak külön engedélyre, úgynevezett szervizkönyvre vételezhetnek fel benzint, gázolajat. Ezeknek a járműveknek az üzemanyagellátására alakult Sovinteravtoservice Termelési Egyesülés a Volán Trösztel megállapodást kötött a magyar járművek zavartalan kiszolgálására. A megállapodás szerint a szovjet egyesülés által kibocsátott szerviz-

ÖKÖRSÜTŐK CSEHIBEN

IRTA ROZVÁNYI VILMOS

Már nem tudom, melyik Csehiben volt ez az ökörsütés, de biztos, hogy az egyikben. Mások szerint a másikban. Nem fontos!... Ökörsütésnek régen minden valamirevaló városban kellett lennie vagy kicsiben, vagy nagyban. Kicsiben akkor volt, amikor az ökröt előre felszeletelték s úgy vitték a lacikonyhákba; nagyban, amikor az egész ökör egyszerre sült. A vásári nép szempontjából mindegy, mert, ha így, ha úgy, mindig csak az ügyesebbje jutott pecsenyéhez, akár tepsin sütögették az ökröt egy-egy harapásnyinak, akár nyárson sercegtették egyegészben, egyetemes falakodásra... Olyan vásár még nem volt, hogy a nép ne lett volna nagyobb, mint az ökör; következéskép olyan ökör sem volt még eddig, amelyik ne előbb fogyott volna el, mint az étvágy...

Ez az egész csehi vásár gyerekkori emlékem s országbarangoló édesapám oldalán éltem meg, mert véletlenül egyhelyt találtunk maradni az egész éven át: én az iskolában, ő az állásában. Mesterségét híresen értő volt az öreg molnár, aki, ha valahol elszórta gépet igazító okosságait, megvárta: szemtelenkednek-e vele azok, akik még tegnap semmit sem tudtak az ő tudományából. Ha igen, elment máshová értő embernek, mert — mint maga mondogatta: egy helyre elég egy is okosnak. Kettő már sok!... Nehéz volt utolérni hiú rohanásában, amelynek azonban, tudtommal, sokfelé vették hasznát. Ő maga sehol!...

Szóval, néztem egy vásárt, amelyben ökröt sütöttek. Az elsőt életemben! Kicsi voltam még, tehát az ökröt sajnáltam s nem az éhező népet körülötte. Sajnáltam, hogy istenadta, megdöbbentően szép díszeiből így kivetkőztették, megcsúfolták. Akkor még nem tudtam, hogy az ökörnek csak egyik hivatása, hogy szép, méltóságteljesen dolgozó és békeтűrő legyen, de a másik mégis csak az, hogy — megegyék. Nem tudtam!

Téli vásár volt, kemény hó szikrázott s szél kavargott a roppant nyárs körül. Azóta már tudom, hogy minden ökörsütésnél fúj a szél valamerről. Akkor azonban még összedideregtem az izgalomtól és a hideg széltől... Édesapám észrevette lázas remegésem és megszorította a kezemet:

— Ne félj, kisfiam, estére békésen hazamennek és boldogan mesélik otthon, hogy ökörsütés is volt!...

Ő tudniillik már az embereket figyelte... Látta félelmes éhüket, amivel én még akkor nem törődtem. Csak apám szavára vettem le tekintetemet az ökörről és kezdtem az embereket nézni. Ez is borzalmas volt!... Egy csomó ismerős arc és mégis, mintha egyiket sem láttam volna életemben. Volt olyan, amelyet máskor, — bizonyára valami nekem még akkor megfogalmazhatatlan szépségéért — vonzódással és szeretettel nézegettem s most eldöbbentem tőle... Mintha valaki ugyanúgy megnyúzta volna ezeket az arcokat, mint a különös, pogány ünnepség nyárson forgó áldozatát. S még sütögette is egy láthatatlan tűz, mert érthetetlenül pirosra perzselődtek.

Tömegdráma, amilyet sokszor és sokféle alakban láttam később, de ha apám akkor még nem magyarázza hazafelé útban, talán még ma sem érteném.

Sok gyereklélek lehetett ott körülöttem, még a felnőttekben is, — mert egyszercsak vidámkodó, fiatal asszonyarc hajlott fölém, csücsörgő szájjal:

— Hallja-e, kis ifiúr, amit épp most hallok?... Abban az ökörben még egy hízó is sül, abban megest kis borjú, a borjúban lúd, a lúdban tyúk, tyúkban tojás, akinek a közepiben egy arany van... Aki legszelidebb várakozó, azé lesz az arany!... Biztosan a magáé lesz; olyan csöndes, kis, nagyszemű leskelődő itt maga...

Megcsipte az arcomat s apámra kacsintott. Apám köszönésformán húnyta le szemét s biccentett a kedves menyecskének. Talán azt köszönte meg neki, hogy engem elesitített izgalmamban, — mesével!...

De a mese szájról-szájra libbenhetett, mert kis idő mulva már az ökröntúli, szembenvaló tömegből haloltam hetyke legényhangot:

— Jancsi, ne tülekedj!... Kivárjuk a közepibül az aranyat...

Felnéztem apámra: mit higyjek el az egészből. Apám tekintete akkor már nem figyelt maga körül, szinte már velem sem törődött; kérdő, mély szomorúsággal úszott el a tömeg fölött, az egek kékjére s az visszatükröződött benne. Én sürgettem s körömmel kaptam a tenyerébe:

— Igaz ez, édesapám?...

Ráeszmélt s megsimogatta az arcomat:

— Lehet, kisfiam!...

Jólelkű volt; nem oltotta ki belőlem a mesét... Én pedig a meséért már nem bántam a fagyot, lábujjaim elérzéstelenedését, hidegtől kékülő kezem fájdalmát...

Vártam, figyeltem.

Nem akartam az aranyat, de vártam a mesék igazát, amely talán soha el nem múlik bennem, ha akkor bármelyik szelíd türelem eljutott volna — az aranyig... A mesék aranyáig!

*

Akik eleinte a nagy pecsenye körül forgolódtak, igazán érthettek hozzá; búzgóságukból s mozgásuk biztonságából legalább is úgytetszett... Mészárosunk járt az élükön s ez elszorította kicsit az újdonság ingerére bőven lélegző torkomat. Mindig féltem ettől az embertől, véres kötényе és félelmesen csörgő szerszámai miatt. A hóhér fogalmát róla alkottam meg magamnak, gyerekkori olvasmányaim mellé. A szépséges Hunyadi László s a büszke Kont, harmincad magával mind a mi falunk mészárosának estek áldozatul képzeletemben; ha tudtam is, hogy ez lehetetlen... Bizonyos emberfajták azonban, úgylátszik, minden időben egyformák s ezért nem szabadult őszinte gyereklelkem különös borzadozásaitól.

Pedig Bácsi jó ember volt! Vidám és adakozó. Éppen ebből lett a baj... Érthetett az ökörsütéshez, de a falatosztáshoz kevésbbé. Amikor már sok türelmetlenség topogott körülötte és esztelen iramra sürgette tudományát, szakértő szemmel megnézte a pecsenyét s lekanyarított egy adagot:

— No, vigye az ördög! — elégítette ki jószívűen azt, aki leghevesebben rángatta kötényét. — De aztán meg ne lássalak itt mégegyszer!...

Az meg sürgősen tülekedett el koncával s buzgón borogatta egyik tenyeréből a másikba, mert nyilván túlkorán jutott hozzá s akár tenyerét is utána ehette volna falatjának. Nem érezhette magát méltónak az elsőségre, mert szégyenkező mosollyal vonult nyugalomba, a vásár egyik elhagyatott sarkában. Nem sejtette, hogy irígység és tisztelet nyit neki utat s vonul utána; különben önérzetesebben tűnt volna el a színről.

Már messzejárt, amikor Bácsi felüvöltött:

— Tyhijj, a nemjóját!... Hamis krajcárt adott a bitang...

Kárörőm vidámsága csattant fel a tömegben, ami egy-két perenyi nyugalmat teremtett.

Okos, csöndes hang apám mellett:

— Valami rizikót csak kell vállalni... Igaz, főmolnár úr?...

— Hogyne!... Jónapot, tanító úr! — fogadja mellénk harmadiknak édesapám vidám kézszorítással tudományaim akkori mesterét.

— Hagyd csak, öcskös! — nyomja vissza az öreg Rehóczky bárányesüvegemet, amelyet nagy igyekezettel próbáltam lekaparni fülemről a »dícsértessék« mellé.

S már hárman figyeljük a vásár nagy látványosságát.

Az ökörsütő Bácsi s valamennyi munkatársa egyre idegesebben sürgölődnek. Hol innen cibálják meg kötényüket, hol amonnan:

— Mi lesz már?

Fenákelék sátrai felől cimbalompengés, klarinétsikongás, vonóhyiszitelés ingerkedik ide. Néha egy-egy hivalkodó kurjantás is.

Ott már jóllaktak, a keservit ennek a lassan sülő világnak! — dohog egy kívánságtól hurrogó hang a tömeg közepén.

Fenákelék minden ökörsütéskor versenyre keltek apró pecsenyéikkel... Az öreg és két fia sátraikba gyüjtötték a környék legihatatlanabb vinkóit, mert tudták, hogy az ilyen nagy vásárban az is elkel. Még a víz is bort ér, amit hordómosáskor bennfeledtek.

Tudni kell a lelkek kívánságos idejét, amikor nincs olyan rossz, ami többet ne érne a késlekedő jónál...

A távoli zene a gyomor lázadozásán kívül más heveket is ébreszt... A nép dobogni, sürűdni kezd. Könyökök fúródnak a szemszéd bordákba; taposó lábak kerekednek egymás fölé:

— Éhesek vagyunk, Bácsi úr!... Tán magának süti ezt az ökröt, hé?... Várja, hogy elúnjuk a várakozást... Persze, a község adta az ökröt, hogy olcsó pénzért kimérhesse s most jó vóna a felét Fenákelékkel együtt eladni!... Gyerünk, a mindenségét!...

Még tudósabb hang:

— A borba' is együtt vannak... Tegnap vitték el a kadarkámat nyócér'... Máma visszaihatom húszér'... Bácsi-féle gazdálkodás ez, a nyű essék bele!...

Sokan bólintanak rá s most már a

MOST JÖTTEM ERDÉLYBŐL...

IRTA CS. SZABÓ LÁSZLÓ

Hazatérés

A szultan kivette a lányok közül. Óvatosan magához húzta, húros hangszerrel, szökőkúttal, édességgel, szép ruhákkal hízelgett neki. A lány irtózott az érintésétől. Egy könnycsepp úszott a pilláján, nézte a havasokat. De soká jön, gondolta s megpróbált a kéjencre mosolyogni. És akkor felzokogott.

A havas ma ketté hasad, az elsők közt jutok át a résen. Tizenöt éve nem láttam a foglyot. A nemesség rajta maradt, a szépségét majd visszaadják a nyugodalmasabb álmok. Mért is reméltem többet! A távolban kiszíneztem sápadt arcát, kifényeztem fátyolos tekintetét. Akit az ifjú valamikor átadott a férfi emlékének s a férfi tovább szépített és díszített: ma beesett arccal nyujtja a kezét. A szultán elment, de a helye még meleg. Majd ha kihűlt a helye s elszállt a fojtó illata, hosszú, szelid álmok után visszaszépül a fogoly.

Mintha a szívet is zsibbadtra lehetne feküdni, az első órákban nem sokat éreztem. Váradért jobban vert a szívem. Tizenöt év előtt megfogadtam a szent Mihály templomban, hogy csak útlevél nélkül térek haza. Azóta többször jártam Londonban, Berlinben, Párizsban, Rómában. Közelebb voltak, mint Kolozsvár. Bemegyek a templomba, visszaadom a fogadalmat. A templom üres. Künn zúg a város, mellében hömpölyög a készülő rivalgás. A torony fölött sötétlila az ég. Ma megázunk.

Van a belvárosban egy kicsi utca s a közepében egy földszintes, sárga ház. Odamegyek. Az utca is üres. Valamikor feneketlen szakadéknak láttam, ma szinte a háztetőkig érek. Addig-addig mondták: nagyra nőjj kicsi Laci, amíg kinőttem az utcából. De amikor a kapukilineshez érek, összezsugorodik a szívem s egyszerre a szívemhez kicsinyedem. Ugy nyomom le, mintha megint a magosban volna. Húsz éves koromban csuktam be utoljára a kaput s gyermekszemmel látom újra. A huszonötéves emlék erősebb, mint a tizenöt év előtti. Halálomig azt a képet hordom magamban, ami gyerekkoromban a lelkem lemezére maródott.

Az udvarban egy riadt, idegen cseléd. Keresztülmegyek két idegen szobán, a butorok a falhoz huzódnak előlem. Anyám nincs otthon. Egy asszony ül a harmadik szobában, rámnéz, viaskodik az emlékével. Megmondom a nevemet, azon a néven mutatkozom be, amellyel a lekvárját, tortáját és karácsonyi cukrait ettem. Elfordul és csöndesen sír.

Földrengés dult a házban. Az ismerős tárgyak a belső szobába huzódtak, a többiben pironkodva fogadnak a jövevények. Nem ismerem az ágyterítőt, nem ismerem a függönyt, nem ismerem a képeket. Hova lett a meleg fésülködő kabát, a faragott vándorbot s a lyukas dob? Hova lett a bábszínház? Az idegen tárgyak riadtan s szepegve néznek. Ne haragudjatok: mi már nem ismerkedünk. Lezártam a leltárt. Nagyon rég lezártam.

Elmenet még egyszer megállok a szűk kis udvarban. Ez is megváltozott, de a javára. Betölti a muskátli, georgina, rózsa, szegfű, a falon délignyító himbálózik. Most már tudom, hogy itt lakik anyám.

Visszatérek a Főtérre. A Newyork kávéház terrasza kiszögell a sarkára. Előtte megyek el. Egy férfi háttal fordulva éppen helyezkedik. Megérintem.

— No, itt vagyok Áron.

Tamási Áron megfordul, dicsérően mosolyog.

— Ezt ügyesen csinálta. — Megölel, megcsókol. — Isten hozta.

Kétszer is elered az eső, abbahagyja, harmadszor leszakad az özönvíz. Senki se mozdul a téren. Most vonulnak be a honvédek. Egy fiatal főhadnagy »balra át!«-ot vezényel. Előrehajol egy anyóka, tölcsért csinál a tenyeréből. »Mit mondott?« »Azt mondta: balra át!« Összekulcsolja a kezét. »Oh a lelkem!«

Csuromvizes az arcom, becsorog az ingembe, bokáig állok a vízben. Fürdenek a házak, megtisztulnak a tornyok, a járda mellett sebes forgókban úszik, sodródik, eltünik a szemét. Patakzik az arcunk, folynak a falak, zuhatag fakad a tetőkről, csattog a villám, kopog az eső, zúg az éljen. Ez a tisztulás ünnepe.

Alkonyatig két vihar söpört végig; este a villámok egy harmadiknak kerestek szállást. Villámfénynél mentem a Farkas-utcába a Szentháromságtól a református templomig. Jobbról elmaradt a piarista rendház, a katolikus konviktus, a Bethlen házak, a kollégium, balra az egyetem, a Teleki palota s a törpe tanári házak. Ugy rémlik, valamelyikben Gyulai Pál is lakott. Benyitok a kivilágított templomba.

Itt engedtek először az úrasztalhoz. Egy pelikán tépi a mellét a szószék koronáján. Öreg Rákóczi György pénzén készült a szószék. Erre s bibliára nem sajnálta az aranyat. A szentély ablakai minduntalan föllobbannak: tüzvész van az égben. Csak félig vagyok Kolozsvárt, ezt a belső remegésemet Genfből ismerem. Genf és Kolozsvár, mint egy hím és nőstény madár, felváltva táplálnak lánggal és látomásokkal. Egy tüzér áll a padok közt, a kis cselédje a vállára borul. A pap előrehajol a szószéken, a gyülekezet föláll s mintha a villámokkal pörölne, megdördül egy ismeretlen ének.

Velük énekeltem, hamisan és rekedten. A könny a szájamba folyt, mint pár nap előtt a zugó Balatonnál, a földvári partszakadás alatt. A hír a szívemhez ért. Hazatértem.

Kolozsvárott 1940 november 15-én

(Turchányi István felvételei)

Pályázni és veszíteni emberi dolog

Sértődöttek televíziós morgása

Ma még üresen ásítozik a Magyar Televízióban a nagy, ámde ablaktalan, emberi tartózkodásra huzamosabb ideig alkalmatlan vetítőterem. De már nem sokáig. Május 1-je után itt üthetik fel tanyájukat azok a szerkesztő-rendezők, akik eddig nem kellettek se az 1., se a 2. csatornának. A központi vetítőteremben a központi állomány cseppet sem szürke eminenciás társasága dolgozik, pontosabban vár majd munkalehetőségre.

Ki is lehet lépni

Április 19-én 412-en alkották a derékhadat: 105-en a rendezői alkotói irodából, 157-en a szerkesztők közül, 97 gyártásvezető és felvételvezető, 53-an pedig az úgynevezett ügyintéző irodából. Természetesen a létszám csökkenhetett azóta, hiszen a 45 produceri iroda talán egy-két jelentkezőre még igényt tartott. Meg ki is lehetett lépni... Az egy hete készült listán érdekes nevekkel találkozhatunk. A rendezők között van *Mihályfi Imre, Szőnyi G. Sándor, Bednai Nándor, Esztergályos Károly, Málnay Levente, Mihályfy Sándor.* S jöjjön csupán néhány név az újságírók táborából: *Horvát János, Rózsa Péter, Egri János, Feledy Péter, Kállai István, Elek János, Poór Klára, Papp Endre, Agárdi Tamás, Gellért Kis Gábor.*

A legnagyobb veszély a drámai főszerkesztőség egykori alkotóira leselkedik, hiszen egy évre csupán hat produkcióra van pénz. De nem sokkal kecsegtetőbb a volt ifjúsági és gyermekosztály, illetve a szórakoztató szerkesztőség munkatársainak helyzete sem. Őket aligha vigasztalja az elnöki bejelentés: a Magyar Televízió a megújulás útjára lépett. Sajnos *alapvető koncepcióktól mentes, csupán műsorstruktúrában gondolkodó, túlságosan is atomizált ez az út.*

A televízió történetében egy-két dolgot már az asztalra letett emberek panaszkodnak, hogy *alkotóműhelyek nélkül elképzelhetetlen* ebben a szakmában dolgozni. Feltéve, ha komolyan gondolják a közszolgálati televíziózás igazi célját, és nem keverik össze a kereskedelmi tévék limonádéjával. Nálunk ma valahogy erre tesznek kísérletet. Alapvetően pénz és igazi gondolatok hiányában vesznek egy kicsit ebből is, egy kicsit abból is, mondván: majd meglátjuk, mi jön ki belőle. *És ha nem látjuk meg?*

A Televízió aprólékos szétdarabolásában, a feladatok és funkciók összekeveredett dzsungeljében az érdekképviseleteket is szépen behúzták a csőbe. Napjainkban már 22 különböző szakszervezet és társadalmi szervezet működik az öreg falak között — *s egy jó szociológus kiválóan tudja: az oszd meg és uralkodj elmélet nem is olyan ostoba dolog!* Úgy tűnik, a legnagyobb csoportosulásra, a Televíziós Dolgozók Szakszervezetére (3200 tag) jár rá leginkább a rúd. Igaz, ha eleve poszt-sztálinista képződménynek bélyegeznek meg egy szakszervezetet, az sok mindenre utalhat. Például arra, hogy ítéletet mondanak a múltjáról, de arra is, hogy nem érdekli a vezetést a jelene és a jövője sem.

Hiányzik a bérpolitika

Egyesek legnagyobb sajnálatára azonban az érvényben lévő Munka Törvénykönyve alapján a szakszervezet véleményét még kérni kell bizonyos kérdésekben. Mondjuk, a bérpolitikával kapcsolatban. A szakszervezet bejelentette, hogy e kérdésről sürgősen tárgyalni kellene, de az MTV-ben vannak ennél sürgősebb dolgok is. *Például zsarolással vádolni a szakszervezetet azért, hogy szorgalmazza a parlament által is jóváhagyott, közintézeteknek szóló 20 százalékos bérfejlesztést.* S így máris kemény 3500 forinttal emelkedik a kimondottan gazdag tévés dolgozók átlagos havi bruttó 16 ezer forintos bére. Bár az elnök most panaszkodhat emiatt, de nem feledheti: végül is alku köttetett. A béremelés fejében a szakszervezet nem vétózta meg az intendánsok havi 117 ezer forintos nettó jövedelmét. Igaz, ahhoz a szakszervezet megint csak nem akar hozzájárulni, hogy a hiányzó bérfejlesztési koncepció mellett 30 ezer forintos fizetésekkel vegyenek fel új titkárnőket.

Persze, most még azon sem lehet háborogni, hogy a szakszervezet foglalkozzon a saját dolgával. Mert éppen azzal foglalkozik. De nem mindenki követi e példát a Szabadság téren. S hogy kicsit szagosan fogalmazzunk: fejétől bűzlik a hal! A két intendánsnak rengeteg tennivalója között is marad arra ideje, hogy műsorokban szerepeljen. *Vitray változatlanul lelkesen közvetít sportműsorokat, míg Bányai Németh László emlékműsort készített.* Szép a lelkesedés, csak nem ez a dolguk! S ha már egyszer az oly sokat emlegetett nyugati televíziókat emlegetik, nézzenek csak körül, mi a feladata ott egy intendánsnak.

Nem lóverseny az alkotás

Az új vezetők nagy reménnyel vetik magukat az elfogadott pályázatok után a produceri irodák által összekalapálandó műsorokba. Hogy jó néhány profi, aki már eleget bizonyított, nem is vett részt a pályázatokon, amelyeket Vitray szerint sem szakértő zsűri bírált el? Egyszerű a vélemény: a sértődöttekkel nem lehet mit kezdeni! Talán nem illene összehasonlítani a Televíziót a lóversenypályával, de a pályázatok után sokan mégis ezt teszik. *Igaz, ismét csak a „sértődöttek" morognak, hogy nem kilóra mérik a minőséget.*

Szóval a nagy vetítőterem ma még csöndes. Akik majd itt telepednek le, biztosan átérzik az aranyigazságot: a Televízió bizony stresszt típusú intézmény. Itt gyakrabban szorul össze a szív, borul el az agy. De nyilván nemcsak emiatt rándul ösz-sze sokaknak a gyomra — éppen a megújulás halotti tora előtt. **Szerdahelyi Csaba**

Sorsforduló előtt a szakszervezetek

Lenyakazás vagy megkoronázás?

A szakszervezetek helyzete körüli áldatlan vita új szakaszába érkezett. Most már a kormánytöbbség és az ellenzék mértékadó pártjai is megszólaltak, méghozzá nem csekély beavatkozási szándékkal. Úgy látszik, jelenleg már erre is van idő és energia, meg persze jóval elmérgesedettebb a helyzet, mint korábban. Nyilván újabb kezdeményezések is várhatók, több irányból, de az már most tény, hogy a reakciók zöme igencsak megkésett. Pedig többen is voltunk, akik már egy évvel ezelőtt is nyomatékosan felhívtuk a figyelmet számos tömegkommunikációs csatornán keresztül: nincs komplett, működőképes, demokratikus politikai intézményrendszer hatékony érdek-képviseleti szervezetek és egy minden oldalán kompetens érdekegyeztetési mechanizmus nélkül.

Göncz Árpád véleménye

Öngyilkos vitának minősíti Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke azt a torzsalkodást, ami a rendszerváltás óta megosztja a szakszervezeti mozgalmat, akadályozva az egységes érdekvédelmet, a munkavállalók érdekében történő egységes föllépést. Ha nem sikerül megegyezni, az a szakszervezeti mozgalom szétéséséhez vezethet, ez pedig az ország politikai életére is tragikus hatással lehet — mondta Göncz Árpád, a Népszavának adott interjújában, amelyet keddi számunkban közlünk.

Ezek a vészjelzések két forrásból táplálkoztak. Egyrészt abból az elméleti és tapasztalati tudásból, amelyet a fejlett demokráciák történetének és mai működésének tanulmányozása során halmozhattunk fel, másrészt a konkrét magyar helyzet elemzésének eredményeiből.

Túlhaladott álom

Kár lenne felednünk a történelmet: a mai jóléti társadalmak olyan polgári demokráciákból nőttek ki, amelyek hosszú időn keresztül szűk elitek politikai klubjai voltak (a politológia kedvenc kifejezésével „az okoskodó közönség" korlátozott csoportjai jutottak csak tényleges jogokhoz). Csupán a jóval későbbi szociális piacgazdaságnak lett az eredménye a nagyobb léptékű nyomor visszaszorítása. Az alsó középosztályba felemelt munkásság, a középpolgár anyagi szintjére juttatott értelmiség és a teljesen polgárosított vagy biztos egzisztenciájú alkalmazottá tett parasztság konszolidált társadalma *kemény gyötrelmekben* született meg. Mindennek viszont volt egy olyan tényezője is, amely sokféle definíciót kapott ugyan (például háromoldalú megállapodások, társadalmi béke, érdek-képviseleti konszenzus), de a legelemibb előfeltétele mindenképpen a *megfelelő érdekérvényesítő-érdek-képviseleti szervek létrejötte volt.* Ezen belül is az olyan szakszervezeteké, amelyek tényleg rendelkeznek a munkavállalók bizalmával, így *felhatalmazottként* tárgyalhatnak a munkaadókkal és a kormánnyal. A demokratikus politikai rendszer működése ugyanis elképzelhetetlen *a parlamenten kívüli összehangolt folyamatok nélkül.* És ez a lényeg ma Magyarországon is.

Jelentős létszámú csoportok élik meg *válságként* azt, ami másoknak pozitív *rendszerváltás,* hatalomba kerülés, meggazdagodás. Különösen igaz ez a strukturális munkanélküliség által sújtott aktív munkavállalókra, az elszegényedett kisnyugdíjasokra, a pályakezdéstől megfosztott iskolából kikerülőkre, az egzisztenciateremtéssel reménytelenül viaskodó fiatalokra, akikhez csatlakoznak majd a kárpótlási törvény kárvallottjai is. Ezek a csoportok nem rendelkeznek önálló érdekérvényesítési képességgel, miként azok a bérből és fizetésből élők sem, akiknek nincs semmilyen kompenzációjuk az árakban megjelenő inflációra (a béreiket ugyanis egyáltalán nem indexálják).

Ezzel egy időben a parlamenti pártok beleélik magukat abba a réges-rég *túlhaladott álomba,* hogy egy „szabadon választott" parlament és annak a legitim kormánya *azonos* a demokratikus politikai rendszerrel. Bezárják és elszigetelik magukat egyre vastagodó falú üvegházuk mind kisstílűbb konfliktusaiba, miközben elzúgnak mellettük a társadalom szerkezeti és generációs konfliktusai. Nem hajlandók tárgyszerűen elemezni az elmúlt évtized hazai reálfolyamatait, *csak a „szörnyű diktatúra" és a demokrácia közötti különbségtételig jutnak el.*

Így a szakszervezetek ügye számukra (sajnos, mind a kormánypártok, mind az ellenzék számára) csupán egy *éppen most* aktuális eleme marad a belső csatározásoknak. Nem igazán ismerik fel, hogy a jövő egyik koncepcionális *kulcskérdéséről* van szó, amit a demokráciára nézve halálos bűn mellékesnek tekinteni. Hasonlóan elszomorító a hatalmi szervezetek és a pártok nemtörődömsége *a munkaadói* érdekképviseleteket illetően — néhány erőszakos ember uralja ezt a területet, nemritkán személyes ambíciókkal telítve. Így persze az egész érdekegyeztetés *hamis látszattevékenység* csupán.

Közös érdekből

Van még egy olyan eleme a mai magyar helyzetnek, ami gúzsba köti a tényleges folyamatokat: egy „róka fogta csuka", a közelmúlt történelem csapdája. Az első szabad népszavazáson szükségszerű volt, hogy a pártok munkahelyről kitiltására szavaztunk, hiszen akkor ennek nem volt alternatívája. Ám a valóban szabad szakszervezeti szervezkedés szempontjából már egy jó éve ez *gát* is. Az változatlanul helyes, hogy nem működnek pártszervezetek a munkahelyeken (jóllehet százas nagyságrendben gyűjtöttünk szociológiai vizsgálati tapasztalatokat arról, hogy a helyi önkormányzatokat direkt pártérdekek érvényesítésére felhasználó emberek és csoportok állandó politikai nyomás alatt tartanak munkahelyeket és vezetőket). De ha megnézzük a fejlett országok reálfolyamatait, akkor láthatjuk, hogy *balgaság lenne a politikai erőviszonyoktól független szakszervezetekben gondolkodni.*

Koncepcionálisan gyökeresen másképp kell felfogni a pártok és a szakszervezetek viszonyát. A történelmi összefüggések alapján ma nálunk valamennyi szakszervezet *jogosan* utasítja vissza bármely párt beavatkozási kísérleteit. De van a kérdésnek egy másik, gyakorlatiasabb és jövőbe tekintőbb megközelítése is. Amikor meghatározott ideológiával és célokkal rendelkező pártok segítik az elképzeléseikkel azonosulni tudó, szervesen és alulról építkező szakszervezetek létrejöttét, akkor egy *közös érdekeltségű* együttműködést alapoznak meg az érintettek, mindenütt a világon.

A nyugat-európai országok minden valamirevaló szakszervezetének van megragadható *karaktere* (kereszténydemokrata, szocialista, kommunista) és *irányvonala.* Nem besorolt részei a hasonló szemléletű pártoknak, de szoros kapcsolatban állnak, támogatási rendszerük összefonódik. A szakszervezeti tevékenység másik oldalán ott található az a tény, hogy különbözőségük ellenére a legváltozatosabb szemléletet megtestesítő szervezetek együttesen képesek létrehozni (konszolidált kompromisszumok révén) saját csúcsszervüket, amely a munkaadók hasonló intézményével együtt *teljes jogú résztvevője a kormány garanciális erejű együttműködésével zajló, háromoldalú tárgyalásoknak.*

Tehát politikai karaktert nélkülöző szakszervezetek Európában nem nagyon juthatnak valódi érdekérvényesítő helyzetbe. Ilyenek viszont nem teremnek maguktól, *meg kell szervezni őket.* Szakszervezetet szervezni *csak a munkavállalók között, a munkahelyeken lehet, ott, ahol ténylegesen keletkeznek vagy csorbulnak az érdekek.* Semmiképpen sem valamilyen elvont politikai terepen kellene tehát mozogni. A pártokat viszont — jogosan! — kizártuk üzemeinkből és hivatalainkból. A kialakult szituáció aztán konzervált valamit, ami *hihetetlenül álságos és senkinek se jó.*

Megmenekülnek-e milliók?

Egyrészt szakszervezetként működnek mindazok a mechanizmusok, amelyeket az elhanyagoltságból fakadó tehetetlenségi erő megtartott a korábbi időkből. Ezeknek az előbbiek a magyar politológiai-szociológiai szakirodalom már egy jó évtizede éles kritikával illette és indifferensnek minősítette. Mostani helyzetük végletesen ellentmondásos, mert van egy olyan oldala is az egésznek, hogy a régi ágazati szakszervezetek egy része alulról is újjászerveződött, de ezzel egy időben magával cipelt rengeteg *régi kádert,* automatikusan átvette *a régi infrastruktúrát,* és a munkahelyi működése *már csak azért is formális maradt, mert tisztázatlanok a szakszervezeti jogok.*

A másik póluson láthatjuk *a független szakszervezeteket,* melyek bejuttató csatornák és párthátterek nélkül csak *gyér bázisra* találtak a széles munkavállalói tömegek között. Az alapképlet nem más az autonómok és a munkástanácsok esetében sem. Vezetők (jó szándékúak és hataloméhes akarnokok egyaránt), valamint a helyi ambícióktól fűtött aktivisták jelentik mindenütt a szervezetek működőképes elemeit, meg persze ahol van, ott az infrastruktúra, a változatlanul működő külföldi kapcsolatok rendszere is a mechanizmusba tartozik. De a közérthetően kinyilvánított eszmei, gyakorlati célok helyességéről meggyőződött, kézzelfogható bizalmat nyújtó tagság *nincs.* Bizonyos pártok pedig csak meghatározott, szakszervezetek feletti uralomra törnek, és saját támogatottjaik monopolhelyzetbe hozásán mesterkednek.

Demokrácia és kiszolgáltatottság — sajnos —, *nem automatikusan zárják ki egymást.* A törvényi, a szociális és a politikai cselekvési fogódzók bonyolult együttese adhat csak lehetőséget arra, hogy *milliók meneküljenek meg a megalázó alávetettségtől, a tulajdonnélküliek semmibe se vettségének érzésétől.*

BOROSS LÁSZLÓ
szociológus

Parakonferencia

Titokzatos sugarak

Japánban a kormány finanszírozza

Nálunk most ült össze először — ezen a héten — a pszichotronikai konferencia, a világ más tájain már húsz éve működnek ilyen társaságok, laboratóriumok. A Magyar Tudományos Akadémia kongresszusi termébe két napra összesereglett magyar és külföldi tudósok szenvedélyes előadásokban és tudományos filmekkel bizonyították, hogy a pszichotronika a világ újrafelfedezésének komplex tudománya, amely több tudományág összefoglalásával vizsgálja az élő szervezetek és a külső közegek energetikai kapcsolatát.

Arról van szó, hogy *alattunk, a Föld mélyében olyan vizerek „csörgedeznek", amelyekből egészségre ártalmas sugarak érkeznek* az ember bioterébe, s rombolást végeznek a növény- és állatvilágban is. Ráadásul körülvesz minket az elektronizált világ mindenféle szerkentyűjével, amelyekből szintén káros sugarakat kapunk.

Döbbenetes képsorokat figyelhettünk meg a filmvásznon: *egy ágnak leszedték a leveleit,* és még ugyanabban a percben lefényképezték a csupasz törzset, s a levél nyoma egy *különös fény formájában még a helyén maradt.* Az energia tehát létezik, a tudósok másféle bizonyításokat is bemutattak, a konklúzió pedig: *nem elég, ha ezeket az energiákat elterelj ük* az ember bioteréből, hanem az is fontos, hogy *igába fogjuk* és hasznossá tegyük az ember számára.

A japán pszichotronikai intézet vezetője, *Shiuji Inomata,* az új „csodáról", az árnyékenergiáról tartott előadást, és beszámolt arról is, hogy *Japánban a kormány* megbízásából és *finanszírozásával* folytatják a kutatásokat a jövő energiájának teljes felfedezéséért, hiszen a másfajta, hagyományos energiák kimerülőben vannak.

A japán professzor csupa optimizmus, érthető, hogy hihetetlenség ült ki az arcára, amikor *Egely György* arról beszélt hozzászólásában, hogy *nálunk* nemhogy megértés nincs, *egyenesen üldözik* az ilyen kutatásokat, sőt az egyetlen, parajelenségeket vizsgáló laboratóriumot is felszámolják. Európában *csak Albániában és Magyarországon nem nézik jó szemmel* és nem támogatják az ilyen kutatásokat.

Csehszlovákiában már a gyakorlatban is hasznosítják a pszichotronikai eredményeket. A *kórházakban* kiszűrhetik a földsugarakat, elősegítve ezzel a betegek gyógyulását, *iskolákban* is felszerelhetik készülékeiket, hogy a tanulást-tanítást zavaró ingerzónákat lefedjék. Alkalmazzák már a növénytermesztésben és állattenyésztésben is, és az eredmény óriási. *Andrej Sándor,* a csehszlovákiai Pszichotronikai Labor vezetője is beszámolt arról, hogy a kormány támogatja a munkájukat.

A lengyel *Lech Stefansky* az agy erőterének kutatási világeredményeiről tartott elemző előadást, szólt arról is, hogy *egyre nagyobb szerepe van az öngyógyításnak saját energiával, Kisfaludy György,* a magyar Időfizikai Kutatólaboratórium munkatársa az Univerzum felépítéséről tartott előadást, egészen különös gondolatait tárta elénk, miszerint *újra kell értelmezni a világ fejlődését,* és hogy megértsük benne az eddig nem érthetőt, oda kell visszamennünk, ahol nem volt még „anyag és tér"

Jakab István, a magyarországi Pszichotronikai Kutató laboratórium vezetője a konferencia szervezője és fő szponzora, de a Magyar Hitel Bank Rt. is fantáziát lát a kutatásokban, mert anyagilag szintén támogatta a tudóstalálkozót. *Jakab István* egy tudományos film elképesztő képsoraival bizonyította, hogy milyen hatással vannak életünkre — és halálunkra — a bennünket körülvevő titokzatos energiák. És elmondta, hogy e sugarak mellett azért *vannak reménysugarak* is, például, hogy a miniszter szerint örömmel fogadják a tudomány hozta termésnövelő módszereket, készüléket a mezőgazdasági termelésben.

Wilhelm Mohom bemutatta a konferencián a találmányát, a biotér-harmonizátort, amivel a káros sugarak kiszűrhetők, s amelyet Magyarországon az Aquapol GmbH forgalmaz. **Szigeti Piroska**

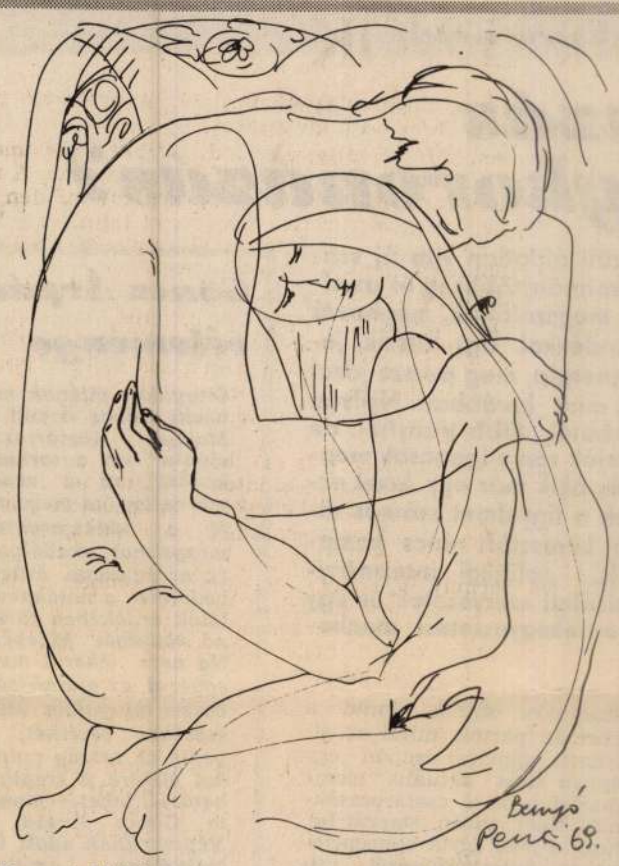

Benyó Ildikó — **SZERELMESEK**

Pákolitz István

FOJTOGATÓ

A szedett-vedett intelligenciájú
és ijesztő műveletlenségben
leledző idegen
valamint az elidegenedett
és hátrányos helyzetű
honi turistakülönítmények
kurázsi-fitogtató vandálkodása
Augias-istállóvá mocskítja-züllleszti
fulladozó utcáinkat-tereinket
s kókkatag csalitosainkat.

Kitartóan szutyongatnak-fenyegetnek
a kis- és nagystílű méregkeverők
s bár elhárítható
a homo-ludens-faber-sapiens
részleges kiirtása
támad-e vajon vízáradatot zúdító
új Herkules
hogy kiszapulja bolygónk világistállónyi
fojtogató bűzét-mocskát?

D. Szabó Lajos

ALKONYAT EGY RÉGI KERTBEN

Egy idő óta és egyre gyakrabban
visszapillantva arra a régi kertre
amely elúszott alattunk
egy nyárból az őszbe —
barna ovális képkeretek között állunk, sokan.
Már régen, és nem is öregen,
állunk farmerben, kalaposan, nagykabátosan,
kéziratokat szorongatva
vagy üres fonott kosarat.
Szemünk helyén elfújt csonka gyertyák,
törött tükör darabok agyunkban
és a Nagy Csalhatatlanok ostoba
idézeteiktől leperzselt évszakok.
Az eső is elered.
Konokul pereg
a nagy fák alatt:
a Sétatéren
a Házsongárdban . . .
Áll az összegyűlt gyönyörű csapat,
ifjúságunk kalaposan, nagykabátosan,
a Tanúk — az itt és otthon maradottak — —
gyermeksikoly a régi kertben!
Eső pereg fűbe gurult szíveinkre.
Ki emlékezik ránk majd az emlék-esőben?!

Egressy Zoltán

SZENDEREDNE ESŐK CSAPKODÁSA

némulna az ügyelet a nyárra
halkulna a hétfők csapódása
zöld lenne a zöld sárga a sárga
ragyogna a hold ha engem látna

ragyogna
ha elém nem kerülne
feketéket fehérre törölve

a senki ki szívemből lesz szép is
s a szó mi a senkié lesz mégis

Illúziók kávéháza

Méliusz József esszéi

Méliusz József emberi és írói sorsának jelképes értelme van. Méliusz romániai, de mondhatnám így is: *közép-európai magyar demokrata*, aki kiábrándító tapasztalatokat szerzett a régió huszadik századi történetéről, mindazonáltal mindig megmaradt a humánum, a demokrácia és a demokratikus szocializmus pártján. Sőt, éppen e történelmi tapasztalatok késztették arra, hogy szakítson azokkal a messianisztikus illúziókkal, amelyek utat nyitottak a humánum letiprásának. Ezek a tapasztalatok tették mindenfajta diktatúra és terror ellenségévé.

Sorsa azért is jelképes, mert egy *nemzedék történelmi útját példázza.* Fiatal íróként került a baloldali eszmék vonzásába, így lett *Gaál Gábor* marxista folyóiratának, a *Korunknak* legközelebbi munkatársa, aki lelkesen és önzetlenül vállalta a legveszélyesebb feladatokat. A második világháború után, úgy tetszett, hamarosan megvalósulnak nagyralátó reményei, hiszen az erdélyi magyarság a demokrácia jegyében, a román baloldallal kötött szövetségben látott hozzá ahhoz, hogy kiépítse közösségi politikai és kulturális intézményeit. Méliusznak is ezeknél az intézményeknél jutott vezető szerep. A politikai színtérre lépő *Magyar Népi Szövetség* egyik vezetője, a *Romániai Magyar Írók Szövetségének* főtitkára, a kolozsvári magyar színház igazgatófőrendezője lett.

Aztán néhány esztendő múltán az erdélyi magyar közélet más vezetőivel *Kurkó Gyárfással, Balogh Edgárral, Jordáky Lajossal, Demeter Jánossal, Venczel Józseffel, Márton Áron* püspökkel — együtt börtönbe került. Hamis vádakkal állították bírói talárba öltöztetett keretlegények elé, s hosszú éveket töltött el a román „Gulág" börtöneiben. Mindenről *Tranzit kávéház* című izgalmas és megrendítő könyvében kapunk beszámolót.

A börtönből betegen, megviselten távozott, mégis tapasztalatokban és felismerésekben gazdagon. Ezeknek a birtokában vált annak a baloldali európai értelmiségnek a képviselőjévé, amely nemcsak szembefordult a sztálinista diktatúra hazugságaival, hanem *tevékeny szerepet vállalt* abban is, hogy ennek a diktatúrának a közép-európai provinciáiban valamennyire érvényesüljenek az egyéni és közösségi szabadságjogok, s a kulturális intézmények a humánus értékek gondozói legyenek. Mint a bukaresti irodalmi kiadó magyar szerkesztőségének vezetője, később az ottani írószövetség alelnöke, mindig azért dolgozott, hogy a romániai magyarság végre *otthon lehessen* szülőföldjén, és a romániai magyar irodalom ennek a magyarságnak a képviseletében hallassa szavát.

Az az európai baloldal, amelyre az imént hivatkoztam, az utóbbi évtizedek legtanulságosabb és legizgalmasabb könyveivel lépett a nyilvánosság elé. Olyan írókra gondolok, mint az orosz *Ribakov* és *Medvegyev*, a szerb *Danilo Kiš*, a cseh *Arthur London*, a lengyel *Brandys*, a román *Paul Goma* vagy éppen a magyar *Lengyel József* és *Déry Tibor*. Ehhez az informális szellemi közösséghez tartozik Méliusz is: „kávéházas" könyveivel — *Az illúziók kávéháza, Kávéház nélkül, Tranzit kávéház, Napnyugati kávéház* —, valamint *A Horace Cockery Múzeum — Horace Cockery darabokra tört elégiája* című fiktív életrajzi regényeivel és versgyűjteményével csatlakozva ennek az európai baloldalnak a törekvéseihez.

Az illúziók kávéháza most budapesti kiadásban megjelent kötete tulajdonképpen a hatvanas évek irodalmi életének eszményeire reflektál. Ez az évtized átmenetileg az erdélyi magyar szellemi élet fellendülését hozta: közvetlenül a bukaresti diktatúra megszilárdulása és őrjöngése előtt. Az esszégyűjtemény csak címében és néhány emlékező írásában gondol vissza nosztalgikusan azokra a régi erdélyi kávéházakra, amelyekben — annyi más: tartalmas gondolatok, reálpolitikus elképzelések, progresszív szövetkezések mellett — illúziók is termettek, a nemzetiségi kultúra ábrándjai. Maga a könyv illúziók nélkül, az ábrándokat elutasító, *józan realizmussal* vet számot a romániai magyar nemzetiség fejlődésével és helyzetével, kulturális fellendülésének eredményeivel és súlyos gondjaival.

Méliusz *aktuális vitákban* fejti ki véleményét, a könyvkiadás és a folyóirat-szerkesztés ügyéről nyilatkozik, a hagyományok gondozásának kérdéseit ítéli meg, s közben néhány olyan alapvető fontosságú gondolatot vázol fel, amely a nemzetiségi kultúra *lényeges összetevőire* és problémáira utal.

Mindenekelőtt tisztán látja a nemzetiségi irodalom *centrális közéleti és művelődési szerepét.* Azt, hogy a kisebbségi irodalomnak mindig súlyosabb szerepe van, minthogy egy közösség életének legáltalánosabb és leghatékonyabb organizátora: *„literatúránkról szólva* — hangoztatja könyvének bevezetőjében — *mindig többről van szó: a nemzetiség önmagáról alkotott tudatának igényéről és sorsáról."* A nemzetiségi tudat, ennek a tudatnak a kialakítása és a természete jelöli meg ezért Méliusz új könyvének gondolkodói, publicisztikai és kritikai feladatát.

Az erdélyi, illetve romániai magyarság helyzettudatához hozzátartozik annak a történelmi és társadalmi ténynek az ismerete és elismerése, hogy ez a népcsoport, amely a magyar nemzet szerves részét alkotja, *a romániai társadalomban él*, a román néppel és néhány kisebb létszámú nemzetiséggel: németekkel, szerbekkel, ukránokkal és bolgárokkal képez *közös állami és társadalmi szerkezetet.* Amidőn tehát Méliusz minden esetben hangoztatja az anyanyelv, a nemzetiségi hagyományok és karakter megőrzésének szükségességét, ezt kiegészíti az *együttélés valóságából fakadó követelményekkel.* Fontosnak látja és szorgalmazza a többség és a kisebbség együttműködését, azt, hogy magyarok és románok egyenlő jogok alapján építsék fel közös hazájukat.

Méliusz nem híve a nemzetiségi elzárkózásnak és a kulturális „autarchiának". Ezért hangoztatja újra meg újra, hogy a romániai magyar irodalomnak a *nagyvilág felé kell tekintenie*, az európai irodalommal együtt kell fejlődnie. Heves vitákban tiltakozik a bezárkózás, a kulturális regionalizmus feltünedező gondolkodása ellen, mindenféle provincializmus ellen. Ezért hivatkozik a nemzetiségi irodalomnak azokra a hagyományaira: a *Korunkra*, illetve a *Helikon* polgári liberális szárnyára, sőt a népi radikalizmus irányára, amelyek az európai progresszióval (és a magyarországi, valamint a román haladó irodalommal) kívánták a nemzetiségi művelődést összeköttetésben tartani.

Ezért eleveníti fel az erdélyi magyar irodalomnak azokat a nagy személyiségeit, akik az egyetemes művelődésben és a közös európaiságban találták meg a kisebbségi kultúra fennmaradásának és fejlődésének zálogát. *Gaál Róbertet, Krenner Miklóst, Kuncz Aladárt, Olosz Lajost, Karácsony Benőt* tekinti e hagyomány megalapozóinak és letéteményeseinek. Az újabb erdélyi magyar irodalomnak azokkal a képviselőivel: *Szilágyi Domokossal, Bálint Tiborral* rokonszenvez, akik *egyetemes igénnyel* és korszerű irodalmi vonzalmakkal közeledtek az erdélyi magyar valóság kérdéseihez.

Mindez, amit elmondottunk, a korszerű erdélyi magyar nemzetiségi tudat kialakítását szolgálja, hiszen Méliusz e nemzetiségi önismeret és önmegvalósítás érdekében fogalmazza meg tanulmányait, esszéit, vitacikkeit. Szenvedélyesek ezek az írások, a polémikus felszólalásokat valódi indulat fűti, s nem valami mesterséges szenvedély. Méliusz valamennyi írása az *európai mintájú demokratizmus igenlésére épül*, minthogy jól tudja: a nemzetiségi közélet és kultúra fellendülését is csak ez a demokratizmus segítheti, táplálhatja és fejlesztheti.

Az esszék írója mindig is a demokratizmus lényegi elemének tekintette a *valódi vitát*, és minthogy elutasította a tekintélyi elvet, s természetesen a saját véleményét sem tekintette csalhatatlannak. Könyvében olyan terepét nyitotta meg a gondolatok és érvek összecsapásának, amelyre a most megint újjászületőd, föllendülő erdélyi magyar művelődésnek és közgondolkodásnak is igen nagy szüksége lehet. *(Szépirodalmi)*

Pomogáts Béla

A 85 éves Szabó Vladimirról

Egy festő vagy szobrász mesterségbeli, szinte ijesztő tudása, rejtett, de felfedezhető játékai mindig csodálatra késztettek. De hogy ebben a mesterségben Szabó Vladimir mi mindenre képes, arra elég korán magam is felfigyeltem —, ám most, vénségemre, egy-egy rézkarcát, képeinek színjátékát, mozgalmasságát, fantasztikus figuráit órákig tudom bámulni. Ezért mondom el újra, hogy *Szabó Vladimir* nem *jó* festő, hanem *nagy* művész.

Nem esztétikai szószátyárkodással kell őt illetni, hanem elragadtatással kell beszélni róla, mert egyetlen képén annyi ötlet, kompozíciós bravúr, rajzi zsenialitás zsúfolódik, ami némely égig magasztalt, a közigazgatás által pecséttel is ellátott festőnek egy életen át sem jutott eszébe.

De arról sem feledkezzünk meg, hogy Szabó Vladimir sok oknál fogva azért is kivételesen nagy mester, mert képeinek részleteiben és teljességében holmi hatalmas koncepciót éreztet velünk. Áradó képességeit olyan kompozíciókban fejezi ki, amelyeket a gyönyörködés első pillanatai után csak a hosszas bámészkodás értet meg velünk igazán.

Arról talán mindenki tud, hogy az ő rajzi képességei egészen rendkívüliek. Rézkarcain is látni, hogy itt nemcsak grafikai bravúrral találkozunk, hanem olyan tökéletes és tudatos komponálással, amelyről a világ nagy mesterei jutnak méltán az eszünkbe. Minden képe mögött félreérthetetlenül ott gubbaszt filozófiai mélysége és huncutsága, vérbő életigenlése, amely egyazon képen drámát és tragédiát, emberi gyarlóságot, lelki és testi szépséget, táji varázslagot képes megvalósítani. De ugyanakkor majd' minden művén jelen van — nem karikatúraként — a legmélyebb szatíra, ha tetszik a humor, elképesztő ellenpontként mindazzal, amit mond a világról. *Ebben is nagy művész.*

Szabó Vladimirnak az a csodálatos képesség adatott meg, hogy egyetlen képen tudja összegezni az *emberi élet egészét*, mert ábrázolni képes mozdulatokban, különféle pózokban, csoportokban és magányosan álló figurákban, fákban, virágokban, állatokban a társadalom egyetemességét is. Az ő festészete kitör a határokon és majdnem mindent *általános érvényűvé* képes tenni, amire önkéntelenül az a gondolat vetődik fel az emberben, hogy itt egy újfajta európai reneszánsz piktúra vetekszik a nagymesterek legjobbjaival.

Zámbó Kornél — **MUNKÁSKEZEK**

Sajnálatos, hogy manapság, amikor naponta hússzor is olvasom és hallom, hogy csatlakozni óhajtunk újfent az európai kultúrához, buzgalmunkban nem vesszük észre a hazai művészet azon legjobbjait, akik az általános érvényű európai kultúrát és humanizmust képviselik — minden felszólítás nélkül!

Elmondhatjuk róla azt is, ami csak rendkívül kevés művészről mondható el: nem tudta soha megfékezni őt a túlzottan divatos fecsegő esztétika egyetlen álvívmánya sem, amit holmi esztétikai gőztől becsípett, „úgynevezett" szakemberek akasztottak a művészet nyakába. Így mentes maradhatott minden kultúrkomédiától. Ha azt mondanám rá, hogy naturalista vagy realista, hogy impresszionista vagy expresszionista. és sorolhatnám az izmusok végtelen sorát, akkor magam is beleesnék abba az esztétikai hordóba, amelyben nem kívánatos borocska, inkább csak savanyú lőre akad.

Szabó Vladimir számára művészi törvény csak egyetlen egy volt egész életében: *hihetetlen fantáziával teremtett meg egy világot, amely egy valóságos világ, de mégis egy egyedüli, Szabó Vladimir-i világ.*

Goda Gábor

SZABÓ Vladimir

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-746, 340-726
1978 MÁJ 10
PESTI MŰSOR

Szabó Vladimir
festő- és grafikusművész

1021

MŰTEREMBEN:

SZABÓ VLADIMIRNÁL

Szabó Vladimir most a *Csók István Galériában* állítja ki festményeit. Ezek a képek a mai Szabó Vladimir alkotásai, magukon hordják a kezdeti rajzok míves erényeit, de gazdagabbak azoknál, talán a munkában eltöltött évtizedek, a megbölcsülés nehéz évei rakódtak le az ecsetvonások alatt.

A fiatal művész rajzait lapok, folyóiratok közölték először. Már akkor feltűnt az értő közönségnek bravúros rajztudása, a részletek míves kidolgozása és a vonalak sűrű szövevényében megbúvó góbés, furfangos mosolyú humor, varázslatos mesevilág.

Szabó Vladimir képei a látvány mögötti sokszálú cselekményt, fordulatos filozófiai mondandót sejtetnek. Példaként nézzük meg bohócruhás *Önarcképét*, ahol egy készülő festménye előtt látjuk, és önmaga is a kép része. Az előtérben álló nőalak kilép ugyan a festett vászonból, de mégis ahhoz a miliőhöz tartozik, amely a festő ecsetje alatt alakul: egy kortalan mesebeli város díszletei között kavargó élet szereplői látszanak. Más jellegű, de főbb ismérveiben hasonló *Férfiakt* című nagy méretű olajképe. Az anatómiai tanulmány precizitásával megfestett figura tulajdonképpen egy parasztember. Szikár alkata, inas, izmos tagjai, a bőr sárgásbarnás pergamenszerű jellege a munkában megcserződött, megedződött paraszt típusává avatják ezt az embert. A felület fényei mégis átszellemültté teszik, tekintete lefojtott érzelmekről árulkodik, a kéz dologtalanul pihen, de az erek és bogok domborzata, mely a kézfejet díszíti, egyértelműen utal ennek a pihenésnek átmeneti, alkalmi jellegére. Szabó Vladimir egy különösen élesen dolgozó fényképezőgép tárgyilagosságával festette meg a képet, de az a belső fény amely ebből a pergamenszerű bőrfelületből mintegy átdereng, semmiféle fotóapparátus számára nem lenne megfogható.

— Elégedett ember is lehetnék — mondja Szabó Vladimir. — Felépültem egy elég súlyos betegségből és a test nyűglődésén kívül ez a betegség élményt is nyújtott: sok mindent rajzoltam közben, időnként olyan rézkarcokat készítettem, amelyek összebékítettek sok olyan nehézséggel, amelyek az öregedésből, a betegségből és számtalan kellemetlenkedésből adódtak. Nagyon lelkesen készültem erre a kiállításra. Úgy érzem,

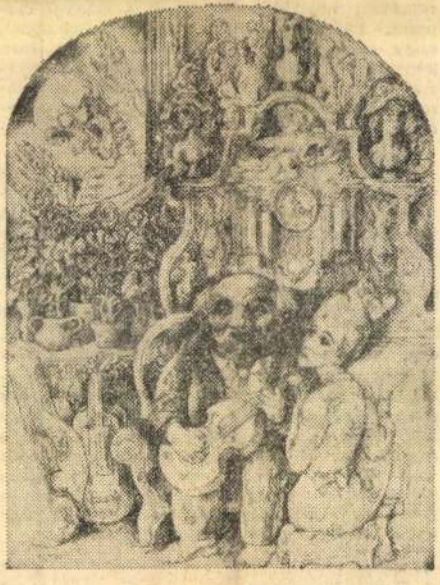

Szabó Vladimir rézkarca

ez az anyag egységes és mégis sokrétűre sikerült. Végül is nem tudok mit mondani képeimről, vagy arról, hogy mit akarok a képekkel elmondani. Hiszen, ha szóban elmondható lenne, amit közölni szeretnék a világgal, nem képeket csinálnék. Arra a kérdésre pedig, hogy mit mondanék annak az embernek, aki látogatóként jön a kiállításomra, csak azt: szeretném, ha szeretnének.

Kertész László

PM 69

Totózzon velem!

(Füzér József rajza)

18. hét

Sztankay István

A Madách Színház művésze kellemes nyár elé néz. Úgy tervezi, hogy június 10-e után — eddig tart a szezon — nem vállal szabadtéri fellépéseket, egy film utószinkronján vesz részt, s aztán: vakáció!

— Kikapcsolódás?

— Nézem a futball-világbajnokság meccseit, remélem minél többször látom a magyar csapatot. Legalább hatszor, ami azt jelentené, hogy nehéz csoportjukból továbbjutnak. Erre képesnek is tartom az együttest. Itthon nyaralok, tavaly külföldön voltam, most a Balaton, a Lukács fürdő és a Margitsziget, a teniszpálya vár.

— Régóta totózik?

— Persze, gyerekkorom óta, inkább csak az utóbbi időben hanyagoltam el. Igaz is: legnagyobb nyereményem eddig 490 forint volt, azt is lottón szereztem. Nem tudom miért, amióta bevezették a 13+1-es szisztémát, kevesebbet játszom. Most viszont elkezdem, s talán jó széria következik.

— Milyen összeállítású szelvényeket kedvel?

— Az e heti például elég változatosnak tetszik. Viszonylag jól informált vagyok a futballcsapatokról, de azért az NB III-as mérkőzések mindig bizonytalanná tesznek. Az NB II-es mezőny annyira kiegyensúlyozott, hogy még most sem tudom megmondani, ki lesz a feljutó az NB I-be, így aztán itt is csak variációk lehetségesek, míg az olaszok jelentik a totózók számára a buktatókat. Ezen a héten pedig mindegyikből kijut nekünk, úgy hogy kíváncsi vagyok, mire viszem.

1. Vasas Izzó—BVSC	x	2
2. Szekszárd—Dorog	x	2
3. Kazincbarcika—Budafok	1	x
4. Várpalota—Volán	1	2
5. BKV Előre—Nagykanizsa	x	2
6. Bakony—Oroszlány	2	
7. Kőszeg—Alumínium	1	x
8. 22. Volán—Ganz-MÁVAG	2	
9. Bp. Spartacus—Építők SC	2	
10. Verona—Torino	x	2
11. Napoli—Milan	x	2
12. Lazio—Bologna	1	
13. Atalanta—Roma	2	

Pótmérkőzések:

14. Lehel—Szarvas	1
15. Gyula—Miskolc	2
16. Hajdúszoboszló—Nyíregyháza	2

(szabó)

Labdarúgás

Május 6-án (szombaton):
Nemzetközi mérkőzések: MTK-VM—Bayern München, Hungária krt., 16.30 óra. Csepel—Lokomotiv Kassa, XXI., Béke tér 1. 16.30 óra.
Május 7-én (vasárnap):
NB II-es bajnoki mérkőzések: Vasas Izzó—BVSC, Tábor u. 16.30 óra. BKV Előre—Nagykanizsa, Knopp Imre u. 16.30 óra.
Május 10-én (szerdán):
Nemzetközi mérkőzések: Ú. Dózsa—Genova, Megyeri út, 17.30 óra. Bp. Honvéd—Den Haag, Kispest, 16.30 óra.

Atlétika

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Összetett verseny, Csepeli stadion, 10 és 15 óra.
Május 10-én (szerdán):
Magyar Atlétikai Szövetség meghívásos versenye, Népstadion, 15 óra.

Cselgáncs

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Budapest bajnokság, Nemzeti Sportcsarnok, 15. és 9 óra.

Evezés

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Országos rendestávú verseny, Csepel, Gubacsi hídfő, 8 óra.

Röplabda

Május 10-én (szerdán):
Külker—Ú. Dózsa, NB I. női, XIV., Kerepesi út 124. 16.30 óra. Bp. Spartacus—Vasas Izzó, NB I. női, X., Kőér u. 2. 16 óra. NIM—TFSE, NB I. női, III., Folyondár u. 16 óra.

Sportlövészet

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Sportpuska és pisztolylövő verseny, Üllői úti lőtér, 8 óra.

Tenisz

Május 6—10-ig (szombattól szerdáig):
Országos I. o. ifjúsági verseny, Ú. Dózsa sporttelep, Margitsziget, 14 óra.

Torna

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Budapest bajnokság I. o., junior és ifjúsági férfi-női, Nemzeti Sportcsarnok tornacsarnoka, 9 óra.

Műugrás

Május 5—7-ig (péntektől vasárnapig):
Minősítő versenyek, férfi-női, Hajós Alfréd uszoda, Margitsziget, 9 óra.

Vívás

Május 6—7-én (szombaton és vasárnap):
Budapest Kupa, junior 4 fegyvernem, Nemzeti Sportcsarnok, 8 óra.

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA
1971 AUGUSZTUS XII. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

MŰVÉSZET

MK SAJ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPES
Telefon: 1

MŰVÉSZET
Budapest

1971 AUG

102

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir: Emlékezés Albrecht Dürerre, 500-adik születésnapjára

A l'occasion du cinquième centenaire de Dürer – Воспоминание о Дюрере в день 500 летия со дня его рождения

doltam, hogy egyszer majd olyan csodálatos képeket festek, amilyeneket nem festett még senki sem. És, megvallom, az is eszembe jutott: a festőművésznek pénze van (mert akkor gyakran nélkülöztünk), és hát a nők is szeretik. Arra azonban sosem gondoltam, hogy úgynevezett híres ember akarjak lenni . . .

Alapot, iskolás ismereket (adhat a művész számára az iskola). S főként: gyakorlási alkalmat, szakmai felügyelettel . . . Én egyébként már korábban elkezdtem a szakmai „tréninget": Csermely János festőiskolájában. (Ott láttam életemben először meztelen nőt. Nagy élmény volt.) A főiskolai felvételire egy aktot és egy fejet kellett beküldeni. Én tizenhat, egyméteres rajzzal jelentkeztem. Azonnal fölvettek. Glatz Oszkár, aki akkor tanított a főiskolán, állítólag azt mondta rajzaim láttán: — Ezt a fiút nem növendéknek, hanem tanárnak kellene fölvenni . . . Igy hát — minthogy mindenki igény tartott rám — megválaszthattam a mesteremet. Rudnay Gyula letűnt korokat idéző festészete, széles ecsetkezelése, ifjúkori önarcképe nagyon tetszett nekem. S ráadásul gyönyörű ember volt, akár egy kőből faragott szent. Őt választottam. (Akkor már túljutottam néhány nagy mintaképen. Különösen a svéd Anders Zorn és Benczur Gyula festészete tetszett. Ma már Benczur hidegségét is érzékelem; egyetlen alakját sem lehet igazán szeretni. De festői tudását, bravúrját — sokakkal ellentétben — mindmáig csodálom.) Rudnay hagyott bennünket gyakorolni, nem szólt bele a munkánkba. Csak néha kérdezte meg: — Van egy jó nagy ecsetje? S akkor vaskosan belenyúlt a festékbe, és imponáló gesztussal odakent valamit. És az „ült". Nem kellett hozzá magyarázat. Máskor meg csendesen „elejtett" egy-egy alapvető törvényt. Például: ahol a legnagyobb a fény, ott a legnagyobb az árnyék. Ezt közhelyesen így mondják: az ellentétek vonzzák egymást. Ha valaki e szabályt megérti, megemészti, az elegendő ahhoz, hogy tónusban jól tudjun ábrázolni . . . Aztán Csók István osztályába kerültem. De Csók éppen kiment Párizsba, s helyette Vaszary János foglalkozott a növendékeivel. Ez a hatalmas termetű ember grand-seigneuri idézettel kezdte. Bernard Shaw-t idézte, szerinte aki tud, az alkot, aki nem tud, az tanít. Barátságos, de pózoló ember volt, s ahányszor Párizsban járt, hazatérte után mindig másképpen festett. Ezért is jegyezte meg egyik társunk egyszer — merthogy odakinn akkor épp Raoul Dufyt magasztalták —: — Ez már döfi! Ám a jó humorú, kitűnő mesterember nem sértődött meg. Az azonban már neki is sok volt, hogy Karafiáth Jenő főpolgármester elrendelte: a modellekre előlkötőt kell adni, mert kényes részeik látványa nem fér össze a tisztességes katolikus szellemmel. Ugy tudom, ezért hagyta ott végül a főiskolát . . . Ami engem illet: megszereztem a főiskolai papírt, mert hát meg kellett szerezni. Ekkor már nem az volt a célom, hogy mintanövendék legyek.

Festeni akartam.

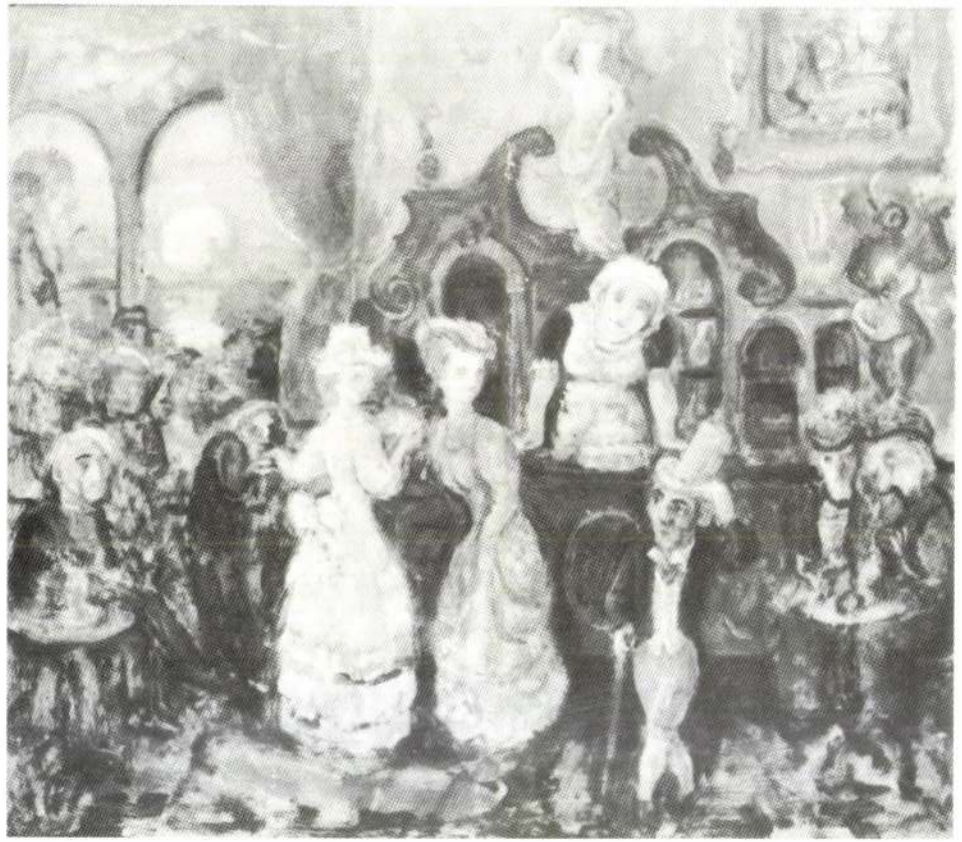

Régi cukrászda

Papi város

Még főiskolás koromban, harmadik mesterem, Benkhard Ágost növendékeként kaptam az első társadalmi leckét. Külön műteremszobám volt már, s — a főiskola számlájára — magam vehettem fel modelleket. A felvétel napján mindig gorkiji hangulatú jelenet fogadott: megtelt a főiskola folyosója könyörgő tekintetű ágrólszakadtakkal, szegény emberekkel. Csupa munkanélküli volt, aki reménykedett egy kis keresetben. A felvétel után nem kezdtem el rögtön a munkát, hanem hosszasan elbeszélgettünk modellemmel, a sorsáról, mindennapi életéről. S megállapíthattam, amit később is mindig tapasztaltam: a jó módúak távolról látványosak, attraktívak. A szegények közelről sokkal érdekesebbek —, mert őszinték . . . A főiskola elvégzése után, 1932-től 1934-ig római ösztöndíjas lettem. Szép és tanulságos két esztendő volt, gondolom, minden hozzám hasonlóan szerencsés művésztársam így emlékezik itáliai élményeire. Hazafelé jövet, Velencében ismerkedtem meg Zilahy Lajossal, aki itthon a Híd című folyóiratot szerkesztette. Javasolta, hogy vigyek rajzokat a laphoz. Ezzel a felkéréssel kezdődött újságrajzolói, — illusztrátori tevékenységem. Rajzoltam a Híd hasábjaira, ennek láttán meghívtak a Tükör, a Film, Színház, Irodalom és más újságok szerkesztői is, hasonló feladatokra. Ezután, egészen 1944-ig, amikor a Híd szerkesztősége belövést kapott, s romba dőlt, e munka lett megélhetésem forrása. Akkoriban főleg a portré, az emberi karakter elképesztő változatossága érdekelt; az, hogy minden ember különbözik a másikától. Ha ezt matematikai eszközökkel próbálnánk megfogalmazni, csupán arra a megállapításra juthatnánk, hogy a variánsok száma elvileg végtelen, hiszen a változatokat alkotó elemek száma is végtelen. Valójában azonban sokkal többről van szó: a gazdagság, amely minden egyes emberben kifejezésre jut, felfoghatatlan háttérre utal. S én, kezdettől fogva épp e földeríthetetlen háttér földerítésére, vagy legalábbis megközelítésére törekedtem.

Az olyan — állítólagos — fesztészetet, amely a mesterség elvetésére, a tudatlanságra, zavaros gondolattalanságra épül: megvetem. Aki pusztán megbotránkoztatásra törekszik (s minálunk, ma, ugyan kit óhajtanak megbotránkoztatni?), a csurgató, a szamár farkával pingáló, a félig elégett zongorát műalkotásként kiállító (ennek is megvan egyébként Párizsban, a modernek múzeumában az „eredetije") számomra sosem lesz művész. Még akkor sem, ha az új polgárosodás tovább élteti az ilyen piktorok által bizonyára kárhoztatott snobériát —, amelyről persze, nekem is megvan a véleményem. A festészet azért ennél komolyabb dolog. Igaz, Lyka Károly szerint nem több az egész, mint szőrös végű botocskával színes kenőcsöket kenegetni. Ám az már egyáltalán nem mindegy, ki és hogyan fogja a botocskát, mit és hogyan keneget. Holbein például, vagy Markó Károly — akiket annyira szeretek, tisztelek — úgy alkottak, hogy minden művükben az ábrázolás csodájának öröme is kifejezésre jut. E gondolat jegyében kívánok magam is olyan képeket festeni, melyeket nyugodt gyönyörűséggel lehet szemlélni. A festészet, s minden művészet lényege persze, csakugyan emberszemlélet és világszemlélet dolga. Egységes, és lehetőleg teljes világkép nélkül a legügyesebb művész is csak kevésre juthat. Rembrandt például, és oly sok más nagy festőművész a mindenható Isten vonzásában alkotta meg életművét. Kosztolányi Dezső művészete őszinte tépelődés az emberi élet értelméről, a jóról, a rosszról. A világ szellemi értelmezése jegyében születtek annak idején a gótikus, majd a barokk katedrálisok . . . Mi mást tehetek én is: a valóságot próbálom láthatóan érzékeltetni, de a sejtelemnél tovább nem juthatok. Az érzékelhetőnél sokkal nagyobb közvetlenül nem érzékelhető birodalomban szeretnék — a magam lehetőségei szerint — körültekinteni. Ez az én festészetem tárgya. De ebben a tartományban is csak az képes bármit is megérezni, „akinek — József Attilát idézve — emberhez méltó gondja van". Véleményem, hitem szerint az egész emberi élet a tökéletesség kivédhetetlen vonzásában telik el. E vonzás és sejtelem vezérel engem is. A tökéletesedésnek azonban számtalan módja, formája van. Én azt próbálom ábrázolni, amit számomra valaminő belső és titkos erő parancsol. De én sem tehetek mást, mint elődeim: az ábrázolhatatlant szeretném megjeleníteni.

Életem egyik meghatározó élménye, beteljesíthetetlen vágya a festőiskola, a mesterség klasszikus műhelye, amelyet az antik világ, meg a reneszánsz alkotói ismertek igazán. Ezért is visszatérő témám ez. Maga a tevékenység, hogy emberek együtt vannak és festenek. A műterem ünnepi légköre, a figyelem és áhítat, az a bensőséges, közös magány, amelyben mindenki a művészettel foglalkozik. Némelyik ilyen képemen nemcsak az eleven, életteli modell, a teremtés szépségét és mámorát sugárzó asszonyalak látható, hanem mulandóságuk képe, a csontváz is. Az

Balassagyarmaton születtem, 1905. december 5-én, régen voltam hát gyerek. De a gyarmati évekre mindig is jól emlékeztem, hiszen csak 1922-ben jöttünk fel Budapestre. Valamit tudok a család előtörténetéről is: volt benne tanár, görögkatolikus pap, bizonyára ezzel is magyarázható, hogy Vladimir lettem. Anyám, Dukai Etelka, nevezetes családból származott: Dukai Takách Elvira, az első magyar költőnők egyike, szerényebb tehetségű rokona Dukai Takách Terézia ugyancsak versíró, Dukai Takách Zsuzsanna pedig Berzsenyi Dániel felesége volt. Költői vénát édesanyám nem örökölt, de szépen zongorázott, s játékos, gyermeki természete, humora oldotta némiképp a gyermekkoromat megkeserítő örökös családi feszültségeket. Ezek oka, forrása balszerencsés apám volt, aki mindig számára elérhetetlen célokért törte magát, s eközben bennünket is — lelkileg, anyagilag — szinte megnyomorított. Valamikor a mintarajziskolában — a Képzőművészeti Főiskola elődjében —, Székely Bertalan növendékeként, nagy jövőt jósoltak neki. S csakugyan szép portrékat rajzolt, de végül csak a rajztanárságig jutott. A jövendölés azonban egy életre megzavarta, s mindvégig azon ábrándozott — egyre neurotikusabban —, hogy ő most csak mintegy elvarázsolva él, egyszer majd nagy festő lesz. S e vágyálma érdekében, hogy végül majd csak a hivatásnak éljen, mindenféle képtelen vállalkozásba kezdett. Házat szerzett Balassagyarmaton és villát a Balatonon, olyan áldozatok árán, hogy egész gyermekkoromban szűkösen éltünk. Már pesti banktisztviselőként, kollégái valamiféle hazárd vállalkozásba rántották be, erre aztán ráment mindenünk, sőt örökös adósságtörlesztők lettünk. Valamilyen harmadrendű sorsjátékon is játszott, s mindig a főnyereményről álmodozott. Így aztán természetesen szemrehányó tekintettel élt, a világot vádolta sikertelenségéért. Emlékszem — szomorú, de így történt —, milyen fellélegezve éltünk, amikor már kamasz koromban, szanatóriumba került. Fájdalmas emlék ez, nem szívesen emlegetem.

Kitűnő tanuló voltam, mert mindenben igyekeztem apám kívánalmainak, sőt vágyálmainak eleget tenni. Ő ugyanis, amint észrevette, hogy rajzkészségem jobb az átlagosnál, minden félbetört próbálkozását, elvetélt akaratát — másokhoz hasonlóan — bennem kívánta megvalósítani, kiteljesíteni. S ettől kezdve rám telepedő önállóságomat szinte megfojtó, önbizalmamat megcsonkító szeretettel szeretett. Barátomat elriasztotta tőlem, hogy szeretetemet én se oszthassam meg senkivel. S eközben azt a bűntudatot táplálta belém, hogy méltatlan vagyok érzéseire. (A freudizmus sok mindent feltárt az ilyen „agyonszeretésekről".) Itt, Pesten, egyszeriben rádöbbentem: ha ugyis festőművész leszek, fölösleges mintatanulónak lennem. És vége is szakadt kitűnőségemnek. Sőt néhány hónappal az érettségi előtt hangos, trágár megjegyzést tettem a rajzórán. Ez a Werbőczi Gimnáziumban főbenjáró vétségnek számított. Apámat behívatták, a fegyelmi konferencián meg kellett ismételnem korábbi szavaimat. Így aztán a matura küszöbén kicsaptak az összes középiskolából. Végül csak apám kapcsolatai révén érettségizhettem egy másik iskolában. Az érettségi banketten pedig, ittasan azt hajtogattam, amit odahaza hallottam: nem vagyok méltó, méltatlan vagyok. Ilyen kafkai kapcsolatban álltam én apámmal. (Franz Kafka, mint ismeretes: gyűlölve-rettegve szerette apját.) De azért soha nem szakítottunk, s a halálos ágyán én fogtam a kezét.

Gyarmaton jártam iskolába, hatodik gimnáziumig. Ott én csak jó tanuló, szüleimnek szorgalmas fia kívántam lenni. Kivált a földrajz, meg a természetrajz érdekelt. Az élővilág minden jelensége, a látható, s a még sosem látott táj. A térképek fölött sokáig el tudtam mélázni. A mappákon, atlaszokon — mint Kosztolányi — megbámultam az óceán kék színét, s próbáltam elképzelni az elképzelhetetlent, az irdatlan nagy, feneketlenül mély vizeket. A nagy vízzel egyébként idehaza is megismerkedhettem. Nyaranta lementünk a Balatonhoz, ahová apám Ausztriából vitorlás-evezős csónakot hozatott. Aztán naponta — amint az jó tisztviselőkhöz illik — tíz órakor beszállt a csónakba s egyszer oda, egyszer meg visszaevezett a villatelep előtt. Amikor nagyobb lettem, megtanultam vitorlázni, s jókora utakat bejártunk: körülvitorláztuk a Balatont. Ifjúságom legszebb élményeit ott éltem meg, a hazai nagy vízen. (Ezért is vásároltam, majd építtettem vitorlást 1955-ben. Felidéztem az egykori nyarakat.) Amikor Gyarmatról jártunk a Balatonra, volt még egy visszatérő „vízi" élményem. Hazafelé jövet mindig megálltunk Pesten, s elmentünk az Állatkertbe. Ott kedvencem volt, különös opál világával, áttetsző színeivel az akvárium . . . Az, hogy egyszer majd festő leszek, már kora gyermekkoromtól — mint a jövő realitásának egyik mozzanata — felrémlett bennem. Sokat hallottam, kivált a portréfestők karrierjéről, s az ő sorsuk tetszett nekem. De azért elsősorban arra gon-

ÉLETRAJZI ADATOK

1905 december 5-én Balassagyarmaton született
1922 szüleivel Budapestre költözött
1924–1930 között a budapesti Képzőművészeti Főiskola hallgatója volt, mestere Benkhard Ágoston, Rudnay Gyula, Csók István és Vaszary János
1930–1934-ig mint római ösztöndíjas Olaszországban élt
1933 kitüntették Szinyei grafikai díjjal
1934 a budapesti Nemzeti Szalonban megrendezték első kiállítását, amely anyagot Rómában is bemutattak
1941 másodszor állított ki a Nemzeti Szalonban
1942 harmadízben rendezték meg kiállítását a Nemzeti Szalonban
1948 könyvillusztrációs munkásságáért kitüntették
1953 Munkácsy-díjat kapott
1954 második Munkácsy-díját kapta
1959–1961 Franciaországban élt, és ezekben az években Párizsban a Salon des Independants kiállításain állított ki
1969 megrendezték kiállítását a szegedi Képcsarnokban
1971 a római Gallerie Ignis-ben nyílt meg kiállítása
1972 a III. Egri Akvarell Biennálén kitüntették a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja díjával, majd ugyanebben az évben a Dózsa emlékkiállításon is kitüntették
1973 Amsterdamban és Budapesten a Csók Galériában rendezték meg tárlatát
1974 művészi alkotómunkája elismeréséül kitüntették a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze címmel
1975 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend Arany fokozatát kapta,
a Magyar Televízió „Üzenet egy papírhajón" címmel portréfilmet készített róla
1977 kiállítását megrendezték a győri Műcsarnokban és a miskolci József Attila Könyvtárban, valamint
1978 Szegeden a Bartók Béla Művelődési Központban, Simontornyán a Várban és a budapesti Csók Galériában
1980 kitüntették a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze címmel, a budapesti Műcsarnokban az 1925 és 1980 között festett műveinek válogatott anyagából rendezték meg kiállítását
1981 újabb műveiből Csepelen, Oroszlányban, Dömösön, Boglárlellén és Kőszegen nyílt kiállítása
1982 a budapesti Vigadó Galériában grafikai anyagából rendeztek kiállítást
1985 a balassagyarmati Palóc Múzeumban nyílt tárlata, 80. születésnapja alkalmából, kimagasló művészi munkássága elismeréseként kitüntették a Szocialista Magyarország Érdemrenddel
1986 Tatán a Városi Ifjúsági és Művelődési Központban, valamint a budapesti Várszínház Galériában rendeztek kiállítást műveiből
1987 Sopronban a Festőteremben mutatták be műveit az Ünnepi Hetek alkalmából.

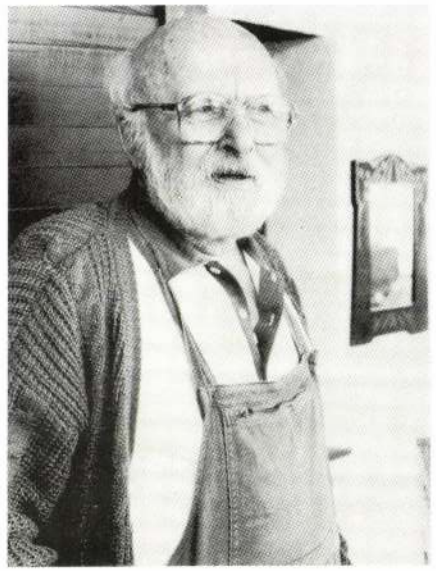

Foto Ruska Judit
Kiállítást rendezte: Kratochwill Mimi

emberi csontváz azonban számomra nem a halált jelképezi, benne én a természet remekművét látom. A szerkezetet, amelyre az élet épült. S az esélyt is, mely rátapadhatott e vázra, s ez így, ugye reménytelibb, és csodálatosabb? . . . Ami a természetlátásomat illeti, nagy elődökre hivatkozhatom. Maga Einstein fogalmazott így: a legérthetetlenebb az a tény, hogy a természet megérthető. Ez nem más, mint célzás az emberi értelem, s a természet titokzatos összhangjára. Arra, hogy az ember képes a természet törvényeit felfogni. Az ész nem is egyéb, mint felfogóképességünk a természet logikájának követésére, értelmezésére. Az emberi értelem azt a rejtett adást igyekszik hát fölfogni, s hangokká, vagy – az én esetemben – képekké alakítani, amely a természetben mindenütt megtalálható. A világ rendezett egységének „háttérzenéje" kísért bennem, ha bármit megfogalmazok. (Sejtelmeim megfogalmazására egyébként egy századfordulói gondolkodónk, Schmitt Jenő Henrik tanaiban bukkantam. Ő – akit állam- és egyházellenes nézetei miatt annak idején eltanácsoltak Magyarországról – az intuitív megismerés híve volt.)

(Gyakran visszatérő témája a gazdagok lakomája, s általában a kifinomult társadalmi és szellemi körök világa.) E gondolatkört jellemzően fejezi ki egyik, Konyha című képem, amelynek változatát Zilahy Lajos számára festettem meg. Ismeretes: az ő rózsadombi villájában prominens politikai és művészeti kiválóságok fordultak meg. Zilahy arra kért, hogy gasztronómiai tárgyú képet készítsek, talán, hogy vendégei jobb étvágygyal fogyasszák, amivel megkínálják őket. Elképzeltem az ünnepies, kifinomult légkört, a gazdagságot, ahogyan e kiválasztottak éltek. S képemen voltaképpen vágyakozásomat festettem meg. A kastélyt, a már-már mesebeli előkelőséget, amelyre legtöbben hiába sóvárgunk . . . Ám ennek ellentéte is megtalálható képeimen. A sok vidéki téma. Az út mentén pihenő szegény ember. S ez utóbbit aligha ábrázolhatom – úgymond – álomszerű lebegésben. De ez is, az is az életünk. . . . Vannak jó és kevésbé jó óráim, napjaim. Az életem tisztázások sorozatával telt el. Azzal, hogy amit tudtam, vagy tudni véltem, azt tudomásul is vettem. Ami érdekelt, arra nagyon figyeltem, de hát ezzel – gondolom – ugyanígy van bármelyikünk. Kíváncsi voltam és vagyok sok mindenre, s azt tapasztaltam: nemcsak veszély van, nemcsak rossz van. A nap süt, a föld egyenletesen forog, erre továbbra is biztosan lehet számítani. S ha ilyen örökkévalóság vesz körül bennünket, létünkben is kell valami örökre, elmúlhatatlannak lennie . . . Ha hajnalonta fölkelek, s új képemet kezdem festeni, ezért is bizakodom. S amikor úgy érezhetem, most egy-egy foltot jól raktam fel – költői kifejezéssel élve –: olyan mámorító érzés fog el, hogy nincs is már szükségem semmiféle külső impulzusra, gyönyörűséges feszültségben folytathatom.

Van Gogh írja öccsének, hogy festéskor „csöndeskén a palettából merít". Magam is valahogy ily, „csöndeskén" dolgozom. A művészet persze, azzal kezdődik, hogy a festék megszűnik festék lenni; mindaddig csupán mázolás. Nekem is el kell hinnem, hogy így van. Amikor a jól ismert kobaltkéket fehérrel odakenem, s az úgy világít, mint az ég, boldog vagyok.

Az élővilág, az emberiség e közös ősélménye bizonyára mindannyiunkban él, öntudatlanul. Ám nekem személyes vízi emlékeim is igen koraiak. Három-négy éves ha lehettem, amikor szüleim Kassára, Nagybecskerekre vittek, vonaton. Az Alföldön utaztunk át, s emlékszem, esős idő volt, s minden állomáson belepillanthattam a pocsolyákba. És bármelyik áttetsző vizecske tükrében ott volt az egész fordított világ. Nem győztem betelni e csodával. Később, a Balatonon, a tó vizébe belefért az egész napos, vagy felhős, teliholdas és csillagos ég. Vízi ember vagyok. Sokat hajóztam később balatoni vasladikomon. Kis túlzással: akkora volt, mint egy folyami uszály . . . Egyik rajzomnak ezt a címet adtam: Az emlékezés tava. Az áttetsző vízben ifjú pár fekszik, esküvői öltözékben. Ez a varázslatos kettős: fiatal apám s anyám. A parton, kis stégen csupasz öregasszony, aki az anyámra, csupasz öregember, aki az apámra emlékeztet. Édesanyám: megöregedett kislány, apám nyakán századfordulói keménygallér, amelyet mindig viselt. S a két idős ember az emlékezés tavára, a fölsejlő ifjú párra, a múltra papírhajót bocsát, aki én vagyok. S a vízben csodálatos kígyó vagy sikló úszik . . . Így él, ilyen múlhatatlanul, közös bölcsőnk, a víz hullámzó egyidejűségében: múlt és jelen.

(Részletek Nádor Tamás: Az emlékezés tava című, Szabó Vladimirrel folytatott riportból, Magyar Ifjúság, 1985. április 26.)

FELVILÁGOSÍTÁS

Budapesten	telefon: 800–777 telex: 22-5270
Szirákon	telefon: SZIRÁK 37 telex: 22 9298

PRIM Reklám szervíz

SZABÓ VLADIMIR

festőművész

KIÁLLÍTÁSA

★ ★ ★

HOTEL KASTÉLY

SZIRÁK

1987.

szeptember 4 – október 18

Levél Szabó Vladimirnak, 85. születésnapján

Kedves Vladimir!

Hallom, hogy a mai napon nyolcvanöt éves lettél. Tudnék ez alkalomból rólad olyan hosszú esszét írni, mint egy vérbeli műtörténész, aki elhelyez téged a korban, a múltban, a jövőben, az égben vagy a pokolban. De tudok egyetlen mondatot is írni: nagy festő vagy, mégha másoknak is ez a véleménye.
Szereted az öreg embert játszani, de soha nem mondasz egyetlen mondatot sem, ami az öregségre utalna, mert szemedben megőrízted a pajkos ifjúságot, testetrázó nevetésed frissességét, jókedvű szarkazmusodat. Soha nem vagy fölényes, nem gyártasz elméleteket a festészet ördögi titkairól, de nyelved olykor borotvaéles, noha mindig jóindulatú.
Nézeteidben nem alkudozol. A kor divatos szavaival nem játszadozol. Sok-sok mindennek fölibe kerültél e hosszú élet folyamán, és ami nekem annyira tetszik benned, hogy jókat tudsz önmagadon is nevetni. Sose állítottad, hogy forradalmár vagy. Pedig az voltál állandóan. Nemcsak azért, mert amit csinálsz, az teljesen egyedi, hanem azért, mert alig van olyan képed, amelyben ne jelenne meg a fenséges és a kigúnyolt keveréke. Soha nem mellőzted képeiden a mondanivaló, a gondolat közérthető és mindig egyéni jelenvalóságát. Nem vagy sem l'art pour l'art, sem témához láncolt piktor. Ahány képed van, az mind elmesél valamit, azokkal a részletekkel fűszerezve mindent, ami nélkül nincs nagy irodalom, nagy zeneművek és nagy festészet. Nincsenek szenvedéseid, amelyekből holmi modernségre való törekvés kínjai bugyborékolnak elő. De nincs olyan képed sem, amelyen ne olvasztanád össze az összes művészeti izmusok állítólagos szükségleteit. Szinte eltolod magadtól ezeket a fölöslegesen gyártott szavakat, mint naturalizmus, realizmus, expresszionizmus, posztimpresszionizmus, modernizmus, mert egyetemes képességeid lehetővé tették számodra, hogy a művészetek „Linné-rendszerét", amelyeket a növénytanban nagyszerűen lehet alkalmazni, ne engedd fékként rátelepedni ecseted hegyére. Ez a tulajdonságod elkíséri rajzaidat, de ott gubbaszt a maga fölényes biztonságával, szinte szerelmetes gondtalanságával, ha olajjal végzed akrobata mutatványaidat. Ha csak egy virágot festesz, akkor ez a virág mesél nekem, ha egy aktot pingálsz, akkor egy remek történet részese leszek, ha önmagadat ábrázolod, mint annyiszor, mindig kitűnik, hogy milyen frenetikusan gúnyolódsz minden önhittségen. Ha komponálsz, akkor mindig az egész világot komponálod és úgy rakod össze az embert, az állatot, a hegyeket vagy a fákat, hogy még egy földrengés sem tudná azokat megbontani.
Száz szónak egy a vége: nem jó festő vagy, hanem nagy festő, mert képes voltál arra, ami csak a legnagyobbaknak sikerül: meghurcolt elméletek, művészettörténeti frázisok nélkül teremtettél olyan világot, amely egyedül a tiéd, egy félreismerhetetlenül egyéni, varázslatos, Szabó Vladimír-i világ.
Isten éltessen, drága barátom, ha megengeded, hogy így szólítsalak!

GODA GÁBOR

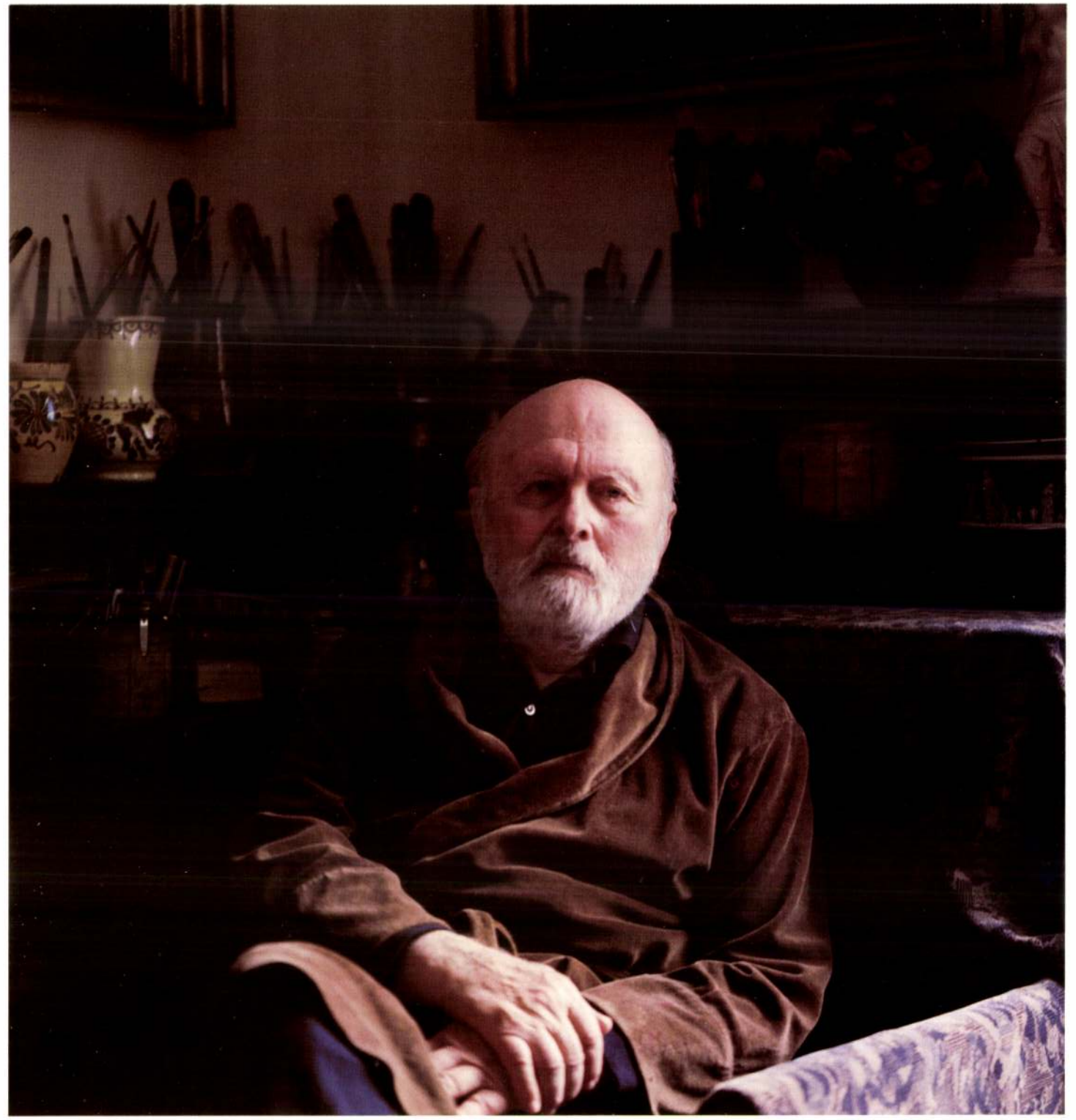

SZABÓ VLADIMIR

1905 december 5-én Balassagyarmaton született
1922 szüleivel Budapestre költözött
1924–1930 a budapesti Képzőművészeti Főiskola hallgatója, mestere Benkhard Ágoston, Csók István, Rudnay Gyula és Vaszary János volt
1930–1934 Olaszországban élt római ösztöndíjasként, kitüntették Szinyei Grafikai Díjjal (1933), a budapesti Nemzeti Szalonban első kiállítását rendezték meg, majd ugyanezt az anyagot Rómában is bemutatták (1934)
1935–1937 Benkhard Ágoston növendékeként folytatta tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán
1941 kiállítása nyílt a Nemzeti Szalonban, majd az ezt követő évben is ugyanitt (1942)
1948 könyvillusztrációs munkásságáért, amely az 1930-as évektől folyamatosan művészi tevékenységébe tartozott, kitüntették. (Illusztrálta Krudy Gyula: Őszi versenyek, Takáts Gyula: Polgárjelöltek, Ignácz Rózsa: Mámoros malom, Kormos István: Az égigérő fa, A szegényember igaza c. magyar népmeséket, Szabó Pál: A két okos meg a bolondos kötetet, rajzai megjelentek a Híd, Tükör, Film-Színház-Irodalom, Színház, Magyar Élet, Képes Krónika stb. folyóiratokban.)
1953, 1954 Két alkalommal Munkácsy-díjjal tüntették ki
1959–1961 Franciaországban élt, ekkoriban a párizsi Salon des Independants kiállításain állított ki
1969 Szegeden a Képcsarnok kiállítótermében nyílt kiállítása és
1971 a római Gallerie Ignis-ben
1972 Díjat kapott a III. Egri Akvarell Biennálén (Művészeti Alap-díja) és a Dózsa emlékkiállításon
1973 Amsterdamban és a Budapesti Csók Galériában rendezték meg kiállítását
1974 művészi alkotómunkájának elismeréséül kitüntették az Érdemes Művész címmel
1975 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta; a Magyar Televízió „Üzenet egy papírhajón" címmel portréfilmet készített róla
1976 a budapesti Magyar Nemzeti Galériában a Zichy kiállítás díját nyerte el
1977 kiállítása nyílt a győri Műcsarnokban, a miskolci József Attila Könyvtárban, továbbá
1978 Szegeden a Bartók Béla Művelődési Központban, a simontornyai Vármúzeumban és a budapesti Csók Galériában
1980 Kiváló Művész címmel tüntették ki; az 1925 és 1980 között festett műveinek válogatott anyagából rendeztek kiállítást a budapesti Műcsarnokban
1981 újabb műveiből nyílt kiállítása Csepelen, Oroszlányban, Dömösön, Boglárlellén és Kőszegen, majd
1982 grafikai munkásságának anyagából a budapesti Vigadó Galériában
1985 80. születésnapja alkalmából, kimagasló művészi munkássága elismeréseként kitüntették a Szocialista Magyarországért Érdemrenddel; kiállítását szülővárosában, Balassagyarmaton rendezték meg
1986 Tatán a Városi Ifjúsági és Művelődési Központban, valamint a budapesti Várszínház Galériában nyílt tárlata
1987 a Soproni Ünnepi Hetek alkalmából a soproni Festőteremben, valamint a sziráki Kastélyszállóban volt kiállítása
1988 a veszprémi Várgalériában rézkarcainak válogatott gyűjteményéből rendeztek kiállítást

1990. december 5-én töltötte be 85. életévét.

SZABÓ VLADIMIR

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA
ÉS A VIGADÓ GALÉRIA

SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

SZABÓ VLADIMIR

FESTŐ- ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ

85. születésnapja tiszteletére rendezett kiállítás megnyitó ünnepségére

1991. MÁRCIUS 28-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 17 ÓRAKOR

MEGNYITJA GODA GÁBOR KOSSUTH-DÍJAS ÍRÓ

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézet Könyvtár Budapest

VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST V. VIGADÓ TÉR 2.

A kiállítás 1991. április 21-ig látogatható meg, hétfő kivételével naponta 10–18 óra között

Időtartama alatt megvásárolható az 1987-ben megjelent számozott, a művész aláírásával jelölt és egy eredeti rézkarcot tartalmazó könyv Szabó Vladimir munkásságáról

SZABÓ VLADIMIR

A kiállításon szereplő olajfestmények jegyzéke:

1.	Böcklin csodálója – amatőr festő, 1978	80 x 90 cm
2.	A szekrény titka, 1981	80 x 70 cm
3.	Az ifjúság temetése, 1984	70 x 80 cm
4.	Titkos imádó, 1985	70 x 100 cm
5.	Scuola di pittura, 1985	70 x 100 cm
6.	A régi város, 1986 (reprodukálva az 1. oldalon)	114 x 152,5 cm
7.	Holdkelte, 1986	70 x 80 cm
8.	Hódolat G. M.-nak, 1986 körül	60 x 80 cm
9.	Tréfa a fürdőben 1986	50 x 70 cm
10.	Templom, 1987	70 x 80 cm
11.	Holdkelte, 1987	70 x 80 cm
12.	Zene, 1987	70 x 60 cm
13.	Elsüllyedt katedrális, 1987	90 x 80 cm
14.	Hódolat a Madonnának, 1987	80 x 100 cm
15.	Állatbarát, 1987	50 x 60 cm
16.	Festőiskola, 1987	50 x 60 cm
17.	A modell pihenője, 1987	60 x 50 cm
18.	Csorda a hídon, 1987	50 x 60 cm
19.	Ezüstlakodalom, 1987	50 x 60 cm
20.	Mindent megifjító forrás, 1988	60 x 80 cm
21.	Az amatőr festő, Böcklin csodálója, 1988	70 x 80 cm
22.	Zarándokok, 1988	100 x 80 cm
23.	Elsüllyedt katedrális, 1980-as évek vége (magántulajdon)	70 x 60 cm
24.	Húsbolt, 1980-as évek vége	60 x 80 cm
25.	Húsbolt, 1980-as évek vége	70 x 100 cm
26.	Konyha, 1980-as évek vége	80 x 120 cm
27.	Festőiskola, 1980-as évek vége	50 x 60 cm
28.	Szentképfestő, 1980-as évek vége	50 x 40 cm
29.	Hódolat a Madonnának, 1980-as évek vége	70 x 80 cm
30.	Mosakodás, 1980-as évek vége	40 x 50 cm

Munkásságáról az alábbi könyvek nyújtanak bővebbeket: Supka Magdolna: Szabó Vladimir Budapest, Képzőművészeti Alap Kiadója, 1974

Frank János: Szabó Vladimir Budapest, Corvina, 1976

Kratochwill Mimi: Szabó Vladimir Budapest, A művész kiadása, 1987

Felelős kiadó: Otto Klára
Színes felvételek: Tordy György
A kiállítást rendezte: Kratochwill Mimi
HU-ISSN-0230-113 x
A Vígadó Galéria 1991/2. katalógusa.

Szedés a Textronic kft. fényszedő üzemében készült.
2890 Tata Országgyűlés tér 3.

K-10074 Dupl.

SZABÓ VLADIMIR

Levél Szabó Vladimirnak, 85. születésnapján

Kedves Vladimir!

Hallom, hogy a mai napon nyolcvanöt éves lettél. Tudnék ez alkalomból rólad olyan hosszú esszét írni, mint egy vérbeli műtörténész, aki elhelyez téged a korban, a múltban, a jövőben, az égben vagy a pokolban. De tudok egyetlen mondatot is írni: nagy festő vagy, mégha másoknak is ez a véleménye.
Szereted az öreg embert játszani, de soha nem mondasz egyetlen mondatot sem, ami az öregségre utalna, mert szemedben megőrízted a pajkos ifjúságot, testetrázó nevetésed frissességét, jókedvű szarkazmusodat. Soha nem vagy fölényes, nem gyártasz elméleteket a festészet ördögi titkairól, de nyelved olykor borotvaéles, noha mindig jóindulatú.
Nézeteidben nem alkudozol. A kor divatos szavaival nem játszadozol. Sok-sok mindennek fölibe kerültél e hosszú élet folyamán, és ami nekem annyira tetszik benned, hogy jókat tudsz önmagadon is nevetni. Sose állítottad, hogy forradalmár vagy. Pedig az voltál állandóan. Nemcsak azért, mert amit csinálsz, az teljesen egyedi, hanem azért, mert alig van olyan képed, amelyben ne jelenne meg a fenséges és a kigúnyolt keveréke. Soha nem mellőzted képeiden a mondanivaló, a gondolat közérthető és mindig egyéni jelenvalóságát. Nem vagy sem l'art pour l'art, sem témához láncolt piktor. Ahány képed van, az mind elmesél valamit, azokkal a részletekkel fűszerezve mindent, ami nélkül nincs nagy irodalom, nagy zeneművek és nagy festészet. Nincsenek szenvedéseid, amelyekből holmi modernségre való törekvés kínjai bugyborékolnak elő. De nincs olyan képed sem, amelyen ne olvasztanád össze az összes művészeti izmusok állítólagos szükségleteit. Szinte eltolod magadtól ezeket a fölöslegesen gyártott szavakat, mint naturalizmus, realizmus, expresszionizmus, posztimpresszionizmus, modernizmus, mert egyetemes képességeid lehetővé tették számodra, hogy a művészetek ,,Linné-rendszerét", amelyeket a növénytanban nagyszerűen lehet alkalmazni, ne engedd fékként rátelepedni ecseted hegyére. Ez a tulajdonságod elkíséri rajzaidat, de ott gubbaszt a maga fölényes biztonságával, szinte szerelmetes gondtalanságával, ha olajjal végzed akrobata mutatványaidat. Ha csak egy virágot festesz, akkor ez a virág mesél nekem, ha egy aktot pingálsz, akkor egy remek történet részese leszek, ha önmagadat ábrázolod, mint annyiszor, mindig kitűnik, hogy milyen frenetikusan gúnyolódsz minden önhittségen. Ha komponálsz, akkor mindig az egész világot komponálod és úgy rakod össze az embert, az állatot, a hegyeket vagy a fákat, hogy még egy földrengés sem tudná azokat megbontani.
Száz szónak egy a vége: nem jó festő vagy, hanem nagy festő, mert képes voltál arra, ami csak a legnagyobbaknak sikerül: meghurcolt elméletek, művészettörténeti frázisok nélkül teremtettél olyan világot, amely egyedül a tiéd, egy félreismerhetetlenül egyéni, varázslatos, Szabó Vladimír-i világ.
Isten éltessen, drága barátom, ha megengeded, hogy így szólítsalak!

GODA GÁBOR

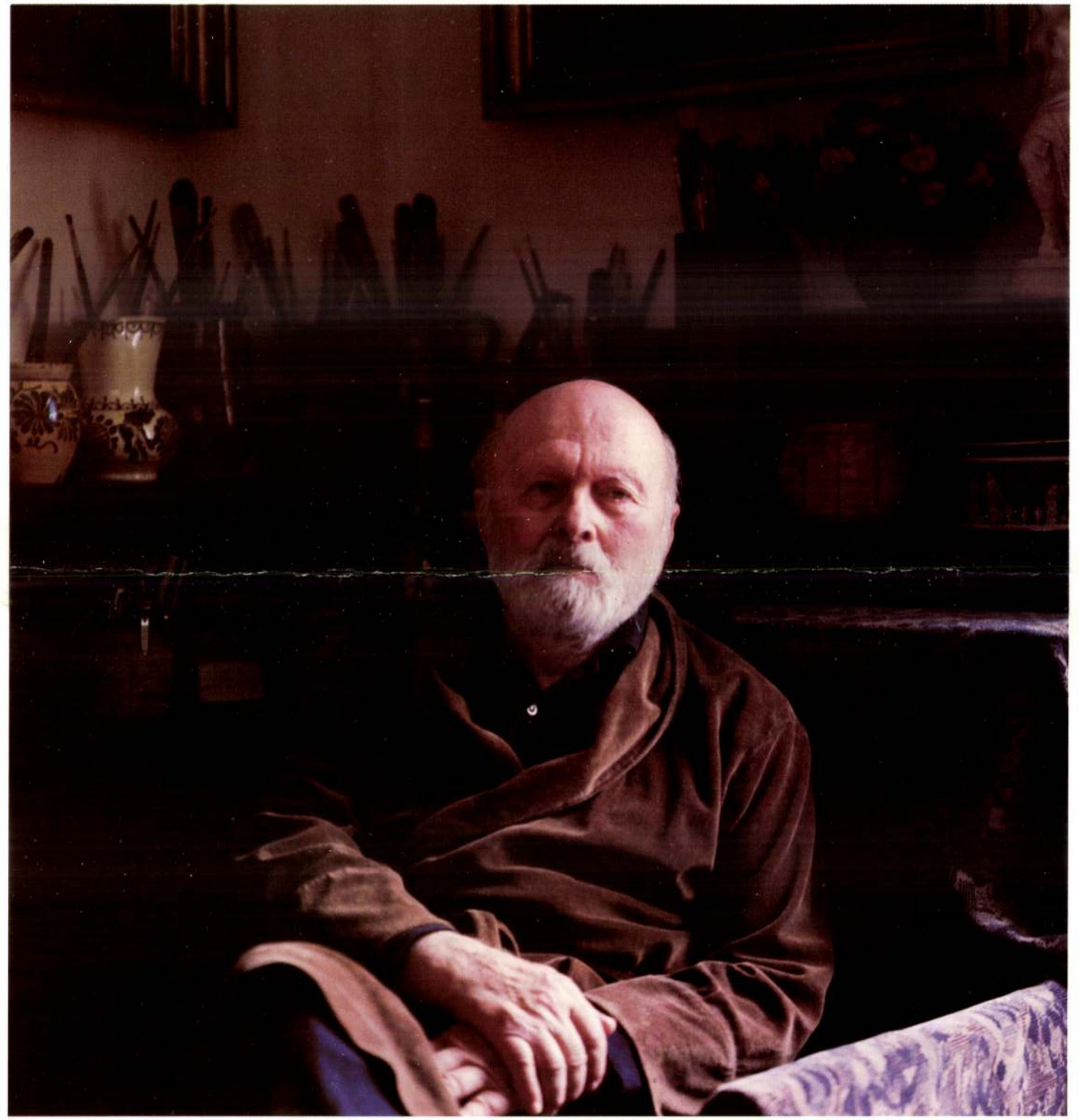

SZABÓ VLADIMIR

1905 december 5-én Balassagyarmaton született
1922 szüleivel Budapestre költözött
1924–1930 a budapesti Képzőművészeti Főiskola hallgatója, mestere Benkhard Ágoston, Csók István, Rudnay Gyula és Vaszary János volt
1930–1934 Olaszországban élt római ösztöndíjasként, kitüntették Szinyei Grafikai Díjjal (1933), a budapesti Nemzeti Szalonban első kiállítását rendezték meg, majd ugyanezt az anyagot Rómában is bemutatták (1934)
1935–1937 Benkhard Ágoston növendékeként folytatta tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán
1941 kiállítása nyílt a Nemzeti Szalonban, majd az ezt követő évben is ugyanitt (1942)
1948 könyvillusztrációs munkásságáért, amely az 1930-as évektől folyamatosan művészi tevékenységébe tartozott, kitüntették. (Illusztrálta Krudy Gyula: Őszi versenyek, Takáts Gyula: Polgárjelöltek, Ignácz Rózsa: Mámoros malom, Kormos István: Az égigérő fa, A szegényember igaza c. magyar népmeséket, Szabó Pál: A két okos meg a bolondos kötetet, rajzai megjelentek a Híd, Tükör, Film-Színház-Irodalom, Színház, Magyar Élet, Képes Krónika stb. folyóiratokban.)
1953, 1954 Két alkalommal Munkácsy-díjjal tüntették ki
1959–1961 Franciaországban élt, ekkoriban a párizsi Salon des Independants kiállításain állított ki
1969 Szegeden a Képcsarnok kiállítótermében nyílt kiállítása és
1971 a római Gallerie Ignis-ben
1972 Díjat kapott a III. Egri Akvarell Biennálén (Művészeti Alap-díja) és a Dózsa emlékkiállításon
1973 Amsterdamban és a Budapesti Csók Galériában rendezték meg kiállítását
1974 művészi alkotómunkájának elismeréséül kitüntették az Érdemes Művész címmel
1975 70. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta; a Magyar Televízió ,,Üzenet egy papírhajón" címmel portréfilmet készített róla
1976 a budapesti Magyar Nemzeti Galériában a Zichy kiállítás díját nyerte el
1977 kiállítása nyílt a győri Műcsarnokban, a miskolci József Attila Könyvtárban, továbbá
1978 Szegeden a Bartók Béla Művelődési Központban, a simontornyai Vármúzeumban és a budapesti Csók Galériában
1980 Kiváló Művész címmel tüntették ki; az 1925 és 1980 között festett műveinek válogatott anyagából rendeztek kiállítást a budapesti Műcsarnokban
1981 újabb műveiből nyílt kiállítása Csepelen, Oroszlányban, Dömösön, Boglárlellén és Kőszegen, majd
1982 grafikai munkásságának anyagából a budapesti Vigadó Galériában
1985 80. születésnapja alkalmából, kimagasló művészi munkássága elismeréseként kitüntették a Szocialista Magyarországért Érdemrenddel; kiállítását szülővárosában, Balassagyarmaton rendezték meg
1986 Tatán a Városi Ifjúsági és Művelődési Központban, valamint a budapesti Várszínház Galériában nyílt tárlata
1987 a Soproni Ünnepi Hetek alkalmából a soproni Festőteremben, valamint a sziráki Kastélyszállóban volt kiállítása
1988 a veszprémi Várgalériában rézkarcainak válogatott gyűjteményéből rendeztek kiállítást

1990. december 5-én töltötte be 85. életévét.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG MŰVÉSZETI ALAPJA
ÉS A VIGADÓ GALÉRIA

SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

SZABÓ VLADIMIR

FESTŐ- ÉS GRAFIKUSMŰVÉSZ

85. születésnapja tiszteletére rendezett kiállítás megnyitó ünnepségére

1991. MÁRCIUS 28-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 17 ÓRAKOR

MEGNYITJA GODA GÁBOR KOSSUTH-DÍJAS ÍRÓ

VIGADÓ GALÉRIA
BUDAPEST V. VIGADÓ TÉR 2.

A kiállítás 1991. április 21-ig látogatható meg, hétfő kivételével naponta 10–18 óra között

Időtartama alatt megvásárolható az 1987-ben megjelent számozott, a művész aláírásával jelölt és egy eredeti rézkarcot tartalmazó könyv Szabó Vladimir munkásságáról

A kiállításon szereplő olajfestmények jegyzéke:

1.	Böcklin csodálója – amatőr festő, 1978	80 x 90	cm
2.	A szekrény titka, 1981	80 x 70	cm
3.	Az ifjúság temetése, 1984	70 x 80	cm
4.	Titkos imádó, 1985	70 x 100	cm
5.	Scuola di pittura, 1985	70 x 100	cm
6.	A régi város, 1986 (reprodukálva az 1. oldalon)	114 x 152,5	cm
7.	Holdkelte, 1986	70 x 80	cm
8.	Hódolat G. M.-nak, 1986 körül	60 x 80	cm
9.	Tréfa a fürdőben 1986	50 x 70	cm
10.	Templom, 1987	70 x 80	cm
11.	Holdkelte, 1987	70 x 80	cm
12.	Zene, 1987	70 x 60	cm
13.	Elsüllyedt katedrális, 1987	90 x 80	cm
14.	Hódolat a Madonnának, 1987	80 x 100	cm
15.	Állatbarát, 1987	50 x 60	cm
16.	Festőiskola, 1987	50 x 60	cm
17.	A modell pihenője, 1987	60 x 50	cm
18.	Csorda a hídon, 1987	50 x 60	cm
19.	Ezüstlakodalom, 1987	50 x 60	cm
20.	Mindent megifjító forrás, 1988	60 x 80	cm
21.	Az amatőr festő, Böcklin csodálója, 1988	70 x 80	cm
22.	Zarándokok, 1988	100 x 80	cm
23.	Elsüllyedt katedrális, 1980-as évek vége (magántulajdon)	70 x 60	cm
24.	Húsbolt, 1980-as évek vége	60 x 80	cm
25.	Húsbolt, 1980-as évek vége	70 x 100	cm
26.	Konyha, 1980-as évek vége	80 x 120	cm
27.	Festőiskola, 1980-as évek vége	50 x 60	cm
28.	Szentképfestő, 1980-as évek vége	50 x 40	cm
29.	Hódolat a Madonnának, 1980-as évek vége	70 x 80	cm
30.	Mosakodás, 1980-as évek vége	40 x 50	cm

Munkásságáról az alábbi könyvek nyújtanak bővebbeket: Supka Magdolna: Szabó Vladimir Budapest, Képzőművészeti Alap Kiadója, 1974

Frank János: Szabó Vladimir Budapest, Corvina, 1976

Kratochwill Mimi: Szabó Vladimir Budapest, A művész kiadása, 1987

Felelős kiadó: Otto Klára
Színes felvételek: Tordy György
A kiállítást rendezte: Kratochwill Mimi
HU-ISSN-0230-113 x
A Vigadó Galéria 1991/2. katalógusa.

Szedés a Textronic kft. fényszedő üzemében készült.
2890 Tata Országgyűlés tér 3.

SZABÓ Vladimir

SZABÓ VLADIMIR

Munkahely

Utónév
Beosztás
Munkahely

Utónév
Beosztás
Munkahely

Utónév
Beosztás
Munkahely

Utónév
Beosztás
Munkahely

SZABÓ VLADIMÍR

GODA Gábor: A 85 éves Szabó Vladimiróól. =
Népszava, 119. évf. 98.sz. 1991. április 27.
8.p. ill.

SZABÓ Vladimir

P.SZ.J [P.Szücs Julianna]: Bircsi Szabó Vladimirtól. = Népszab. 50. évf. 12. sz. 1992 januar 15. 4. p.

kintés: Wehli T.: Könyvfestészet a magyarországi Anjou-udvarban. I. Lajos 1982. 123. skk és 27. kat. sz.

A nápolyi festészet Johanna és Tarantói Lajos korában: Bologna, E.: I pittori alla corte Angioina di Napoli 1266–1414. Roma 1969. 294. skk.

A mariazelli csataábrázolás előképének feltevése: Marosi E.: A XIV–XV. századi magyarországi művészet európai helyzetének néhány kérdése. AH 1973. 54. – Hasonló következtetés Altichiero padovai freskójával (Ramiro király csatája) kapcsolatban: Dercsényi, D.: Ricordi di Luigi il Grande a Padova. Corvina 1940. 7. sz. 475. skk.

*A zárai szarkofág*hoz vö.: I. Lajos 1982. 115. skk 21. kat. sz.

*A portréábrázolás típusai*hoz alapvető: Wammetsberger, H.: Individuum und Typ in den Porträts Kaiser Karls IV. Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich-Schiller-Universität zu Jena, Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche Reihe 16(1967) 79. skk.

*Az udvari építészet stílusá*hoz: Gerevich L. 1958. 241. skk: Gerevich L. 1966. 277. skk. – A szabályos elrendezésű várkastélytípushoz:

SZABÓ Vladimír

Kiállít: Budapest
Párizsi Nagyáruház
LÁSD: Benedek Jenő
Határon művész millecentenáriumi
albuma

Dunaújvárosi Hírlap 1996. aug. 14.

kab-kápolna K: 44
ereszt-kápolna, Petrus Lantregen: Keresztre-
s-csoport 173, 585, 848; K: 1200
lek-ispotály 446
fária-kápolna 446
áz 71, 693
iatemplom 164, 317, 328, 331, 424, 432, 446,
93, 818, 833, 834, 862, (444–445); K: 546–55,
57
ék 446, 451
tus az Olajfák hegyén-relief 188
p 188, 200, 705; K: 1735
ztelőmedence 257, 749; K: 1900–1903
styeszekrény 290
634
vtár 143, 355, 624, 792
Brukenthal
ajom, Mária-oltár, ltsz. 2186. 597, 707,
; K: 1261–62
sznód, Madonna, ltsz. 133. 596–597; K: 1259
disznód, ereklyetartó kereszt 742; K: 1513,
sink, monstrancia 372
szeben, Madonna 597; K: 1258

SZABÓ VLADIMIR

KASS János: Szabó Vladimir zenélő órája. = Magyar Nemzet, LV.évf. 3.sz. 1992. január 4. 10. p. ill.

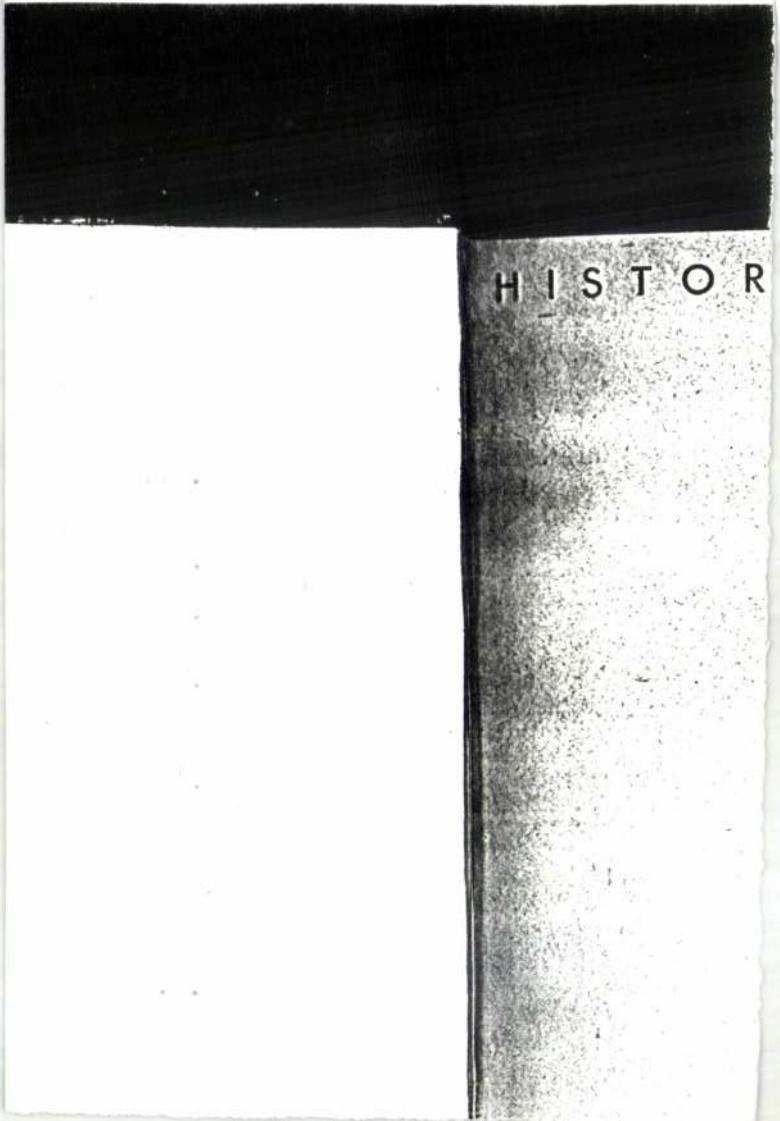
HISTOR

SZABÓ Vladimir

(l.g.) [LŐCSEI Gabriella]: Meghalt Szabó Vladimir.
= Magyar Nemzet, LV. évf. 1. sz. 1992. ~~december~~ január 2.

10.p.

SZABÓ Vladimir

P.Szabó Ernő: Elhunyt Szabó Vladimir, = Uj Magyarország, II.évf. 1. sz. 1992. január 2. 13.p.

K.A.:SZABÓ Vladimir

SZABÓ Vladimir

K.A.[KENESSEI András]: Elhunyt Szabó Vladimir. = Magyar Hirlap, 25.évf.1.sz. 1992. január 2. 13.p.

/1060-1063/. I. Béla ki
gyelország felé vették
az év folyamán ismét ha
mon király kibékült a h
dukátusba került, ahol
mányzás mesterségét, Lá
által irányitott bihari
kéjére szükség volt, me
dékre /1067/, majd a be
Szerémségre /1071/; s a
alig várták, hogy vissz
lamon és Géza között az
rályságához /1074-1077/,
ló ekkor a nyitrai dukát

SZABÓ Vladimir

P. Szabó Ernő: Üzenet egy papírhajón. =
Új Ho. II. évf 12. sz. 1997. jan. 15. 9. p. ill.

SZABÓ Vladimir

Kiáll. Palócmúzeum, 1985. jún. 28–

Rátai Zoltán: Szabó Vladimir kiállításának megnyitója. = Balassagyarmati Honismereti Híradó. 7, 1985, 2. 22–27. ill

Szabó Vladimir

Nádor Tamás: Az emlékezés tava : 10 kérdés
Szabó Vladimirhoz.= M-Hfj. 1985. ápr. 26.
32-34. ill

Szabó Vladimir

Szerepel az alábbi tárlatok

Horváth György: Magyar grafikai
Szám. Dürer Emlékezetére
a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1971 VI. 2.

Szabó Vladimír

A2 emlékezés tava 1966, ceruzarajz, 29, 41,5 cm
(reprò)

Képzőmüv. Almanach 1, Corvina 1969, 155. l.

Szabó Vladimír

Koffán Károly róla Zárszétett

fotója a 30. oldalon

Tűrőr 1965 június 8

Szabó Vladimír

Munkácsy-díjas festő kiállítása pénteken nyílt meg Szegeden a Képcsarnok Vállalat bemutató termében.

A nap hírei

Magyar Hírlap, 1969. május 17. 8. l.

Szabó Vladimir

Ünnepség, olajfestmény

Magyar Képzőművészeti
I. Kiáll. Katalógus 1946 jú

Ernst Abbe

Jena

Szabó Vladimir
festő

H.D.K.

Illusztráció

Rahosy Gergely: Koronosóletben.
Élet és Irodalom, 1962. március 10—22.

Szabó Vladimir

Tersánszky portréja

Hajdu Béla: A II. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállítás.
ÉSZAKMAGYARORSZÁG, Miskolc, 1956. szept. 9.

Szabó Vladimir MDK

Szerepelt az 1956.máj.13-27-ig tartó kiállitáson

"Földosztás"

--: "Uj Magyar Képzőművészet".Kiállitás a Déri Muzeumban.

HAJDU-BIHARMEGYEI NÉPLAP, Debrecen. 1956.máj.13.

Szabó Vladimir MDK

"Földosztás"

ØiØ Diószegi Balázs: Látogatás a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.

SZABOLCS-SZATMÁRI NÉPLAP, Nyiregyháza.1956.jan.15.

Szabó Vladimir MDK

grafikus

Kiváló munkáért kitüntetést nyert.

Szabad Művészet 1948. 396.o.

MDK

Szabó Vladimir

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

Szabó Vladimir

MDK

Koldus

Pihenő

42

Budai Képzőmüv. Csop. kiáll. MNM 1909. febr.

MDK

Szabó Vladimir

Domonkos L: 6. M. Képzm. Kiáll. Szab. Nép, 1954. jan. 15.

MDK

Szabó Vladimir

gobelin

Dutka M.: Graf.művészeink a békéért. Nagy.Nemz. 1952. okt. 3. 5.l.

MDK

Szabó Vladimir, festö

Gombák és gesztenyék. Olf.

Mücs .-V.M.Képzm.Kiáll . 1954.dec.-1955.jan. 16.1.

MDK

Sza—bó Vladimir, festö-graf.

Tanulmányok. Akvarell, ceruza, toll.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat. 23.l.

mdk

Szabó Vladimír

Földosztás. e műve a II. M. képzőm. kiállításon (kép a 32 l-on)

Népművelés, 1956. 1 sz 32 l.

Szabó Vladimir, festö

Zrinyi, a költö halála .	Olf .
Csendélet.	"
Dózsa népe.	"
Dózsa György.	"
Dózsa népe.	"

Mücs.-IV.M.Képzm .Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat.lo.l.

MDK

Szabó Vladimir

Hazatérés 1952 olaj Hazafias Népfront tul.

1

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 12.1.

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa népe 1953 olaj Népmüv.Min.tul.

Képzőművészetünk tíz éve.Időszaki
kiállított művek jegyzéke. 10.1.

MDK

Szabó Vladimir
műve:

Tehenek a kutnál.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.maj-jun. 39.1.

Szabó Vladimir

festő

M.D.K.

Műterem (részkarc)

Élet és Irodalom, 1962. október 27 – 11 lap

le. D. K.

SZABÓ Vladimir festő"

(1905-)

Grafikák

Genthon- Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-194
.p. 1952. 454. 464.

mak

Szabó Vladimír festőm.

Dózsa képei a IV. M. Képzőművészeti kiállitáson

Gogolák Lajos: Két Képzőművészeti kiállitás

Népművelés, 1954. 1. évf. 1sz 16-18 l

M.D.K.

Szabó Vladimir

"Molière a tanyán" c. képének repr.-ja, amely/szerepel az Alkotmány ünnepére megnyitott kiállitáson, ahol háromszáz képzőművész alkotását mutatták be .

/pásztor/: Uj utakon a magyar képzőművészet. Szinház és Mozi. Bp. 1950. aug. 27. III. évf. 34. sz. 11-13. l.

MD K

Szabó Vladimir, festö

1945. Olf.
Molière a tanyán. "

Mücsarnok.-I.M.Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 6.1.

Szabó Vladimír

Jestő

M.D.K.

Rajz

Élet és Irodalom, 1962. febr 24 – 1 l.

Szabó Vladimir
festő

MDK

Dózsa népe (Részlet)

A Borisolajon

Művészet, 1962. március —

MDK

Szabó Vladimir

"Falu végE2

szerepelt a "Magyar tájak - magyar emberek" c. kiállitáson.

/Sárvári/: Budapest uj kiállitóterme a Mednyánszky-terem.
Magyar Nemzet. 1963. márc. 31.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir kortársait felül-
múló arctudása tiszteletet
provokált.

Richly Gábor: Egy grafikus genezise.
Művészet, 1980. szeptember – 2. lap.

Szabó Vladimír
(Balassagyarmat, 1905–

„Palmat táj" vegyes technika
26,5 × 36,5 cm J. l.: Szabó Vladimír
kikiáltási ár: 5000 ft

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

Szabó Vladimír (1905-

„Folyóparti táj" o.v. 60 x 75,5 cm

s.l.j.: Szabó Vladimír

Ez kiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 53.Képaukció Bp.198o.december

Szabó Vladimir

Opálos jelleggel ma csak Szabó Vladimir fest. Így festett Derkovits is, de Szabó Vladimir alkotásainak más a szellemé és a tárgya.

Gyarmathy Tihamér: Vallomások Derkovits Gyuláról. Művészet, 1980. március – 40. lap.

Szabó Vladimir, festő

L: Barsay

-: Jubileumi rajzkiállítás . . . 8.

Népszabadság. Bp. 1980. dec. 2.

Szabó Vladimír (1905-)

„Kisvárosi részlet" Vászonfestmény 22x29

j. l. l. b. Szabó Vladimír 1940.

Kikiáltási ár: 3000 Ft.

BÁV 54.Képaukció Bp.1981.május

Szabó Vladimir

Szalay Lajost befolyásolta Hincz Gyula és Szabó Vladimir munkássága. Az igazat Szabó Vladimirtől tanulta Szalay László.

Ridegh Gábor: Egy grafikus generáció.
(Művészet, 1980. szeptember - 2 cop.

Szabó Vladimir

Benkhardt Ágoston növendéke
volt a művész.

Rideg Gábor: Egy grafikus genezise.
Művészet, 1980. szeptember - 2 lap.

Szabó Vladimir

Szalay Lajos olyan generáció tagjaként indult el a művészi pályán, amelyiher Tóth Menyhért, Kerényi Jenő, Szabó Vladimir is tartozott.

Rideg Gábor: Egy grafikus generáció
Művészet, 1980. szeptember – 2. lap.

Szabó Vladimír festő

L. Mátis K.

Goór J. Művésztelep -- 75-89

Forrás. Kecskemét, 1980. máj. XII/3

Szabó Vladimír, festő

L: Kohán Gy.

—: Hír

21.

Népszabadság, Bp. 1980 júl. 6.

Szabó Vladimir, festő

□ SZABÓ VLADIMIR festőművész gyűjteményes kiállítását Kratochwill Mimi művészettörténész nyitja meg szeptember 19-én, pénteken délután 4 órakor a Műcsarnokban.

– □ Szabó Vladimir

Esti Hírlap, 1980. szept. 18

Szabó Vladimír, festő

L. 1 Ménáros Lázló
[13. old.]

14.

– Kinek ajánlja? Krotochvil Mimi hozó Vladimír viállítását?

Nepszabadság, Bp. 1980. szept. 21.

Szabó Vladimir, festő- és grafikusművész

E tárlat megnyitásáig rajzkiállítás még nem volt hazánkban. Ez az első tárlat, mely a rajz műfajához kötötte magát. – A kezdeteknél valóban azok álltak, akiket a tárlat a történeti folyamat elejére helyez: Barcsay Jenő, Szabó Vladimír, Szalay Lajos és Martyn Ferenc – és azok vették körül őket, akik egy-kettő-három művel ugyancsak képviselve vannak. – Szabó Vladimír főiskolai tanár és magányosságban is elveihez, elképzeléseihez ragaszkodó.

Horváth György: Rajzkiállítás a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet, 1980. máj. 1.

Szabó Vladimir, grafikus- és festőművész.

Ma nyílt meg a Nemzeti Galériában a „Harmincöt év magyar rajzművészet" c. grafikai kiállítás. Hatvanhat művész, közöttük Szalay Lajos, Szabó Vladimir és a maj ifjú nemzedék sok tagja 160 alkotással szerepel a kiállításon.

A művész mondta, hogy a vonal az, ami a formát adja.

Déli Krónika.

1980. ápr. 1. Kossuth 12.00 |M.|

Szabó Vladimir festő

l. Kajári Gyula

21.

T. Y. A Balaton nyári kult. prog.

Népszabadság, Bp. 1981. dec. 12.

Szabó Vladimir, festő- és grafikus művész

Koffán Károly amikor Párizsból hazatért szabadiskolát nyitott, de a művész nem nevezte így, hanem csak „összejöttek" olyan művészekkel, mint pld.-ul Szabó Vladimir, Kerényi Jenő, Z. Gács György, Ridovics László – és még sokan mások.

Csorba Mária: Koffán Károly kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában.
Testi Műsor, 1980. jún. 4. 66. old.

Szabó Vladimir, festő- és grafikusművész

Amerigo Tot tagja lett itthon a Rézkarcoló Művészek alkotó Közösségének s ott megint összekerül régi barátaival: Barcsay Jenővel, Borsos Miklóssal, Iván Szilárddal, Kádár Györggyel, Szabó Vladimírrel.

Gách Marianne beszélgetése Amerigo Tottal.

Film, Színház, Muzsika, 1980. jún. 7.

Szabó Vladimir, grafikus, -festőművész

Gross Arnold, amikor elvégezte a főiskolat és végre úgynevezett főbérlő lett, -egészen kicsi lakásban lakott, de odaköltözött hozzá az akkor utolsó éves Kondor Béla. Gyakori vendége volt Würtz Ádám, Berki Viola, feljárt hozzá Kaffán Károly és Szabó Vladimir, később Gyulai Liviusz és Rékássy Csaba.

Nádor Tamás: Látogatás Gross Arnold műhelyében.
Magyar Ifjúság, 1980. máj. 30.

Lugosi Szabó Vladimír

Lásd

Magyar Művészet
1935. 63. l.

Szabó Vladimír (Balassagyarmat, 1905 -)

„Nyomorultak" tollrajz 24x23 cm

J. l. j.: Sz.V. 1947. kikiáltási ár: 4500 ft.

—

„Önarckép" o. karton 37,5x29,5 cm

J. l. b.: Szabó Vladimír kikiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 59.képaukció Bp.1982.december

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Fasor, grafit

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Pötyi, grafit

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

8) 3 1/2 6

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Római házak, grafit

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Olasz fantázia, kréta

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Bucsu, kréta

Müterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

Papír, vízfestmény.

LIBAY KÁROLY LAJOS (1816—1888)
Templom belseje
Papír, vízfestmény.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898)
Dobozi
Papír, szénrajz.
Gerevich PA, 254. l.

Parasztleány
Papír, szénrajz.
Gerevich: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 554. l. (Képe 554. l.) — Gerevich PA, 254. l.

Kutya
Papír, szénrajz.
Gerevich PA, 254. l.

Nő karddal
Papír, szénrajz.

Évődés
Papír, szénrajz.

Férfit verő nő
Papír, szénrajz.

LIPPERT JÓZSEF (1826—1902)
Esztergom vára
Papír, ceruza, 1885.

Lugosi Szabó Wladimir festőművész
Zichy Mihály grafikai dij 1934
Szinyei Merse Pál Társaság VII. kiállitása.
Nemzeti Szalon, 194o. jan.febr.

Lugosi Szabó Vladimir

festőművész

A Szinyey-Merse Társaság grafikai díját kapta. Érdekes tehetségéről éppen a minap számoltunk be a Nemzeti Szalonban bemutatott gyüjteményes anyaga kapcsán.

Nemzeti Ujság
1935.I.29

Lugosi Szabó Vladimir MDK

Olasz halász, temp.

Műcsarnok 1944 Szökefőv.Képtár Jub. Kiáll.

Lugosi Szabó

Vladimír

rajzoló

Laid

Szabó Vladimír

Lugosi Szabó Vladimir
Olasz halász, temp.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 13 l.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Öregasszony

Pogány Ö.G.: LXXXII. csop.kiáll. a N.Szalonban
Képzőművészet 1935. 33.l.

MDA

Lugosi Szabó Vladimir

A Társaság grafikai diját kapta

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései. Képzőművészet 1935. 33.l.

Lugosi Szabó Vladimir

Benkhardt tanítványa.
Szerepel a Képzőmiv. Főiskola
kiállításán a Műcsarnokban

Nemzeti Cyság 1937 III. 20.

MDK

Lugosi Szabó

Szomory D: Fiatal festők kiáll. a N.Szal.ban.
Az Est, 1934, dec. 23. 4.l.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

A Szinyei Merse Pal Tars.évi rendes közgyulésén, a Zichy Mihaly grafikai dijat Lugosi Szabó Vladimirnek itélte.

Magyar Művészet, 1935.2.sz. 58.l.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Olasz halász, tempera

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum
kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir, festőm.

szélsőségei mellett is értékes a munkássága.
Önarckép.
Öregasszony. mindkét festmény erőteljes, is
izmos tehetséget árul el.

Pogány Ödön: LXXXII.csop.kiáll. a Nemz. Szalonban.
Képzőművészet.1935. 81.sz. 33. l.

MDK

Lugosi Szabó Vladimir

Képzőművészet 1935. 83-84. sz. 98.l.

Lugosi-Szabó Vladimir

Képei szerepelnek a Budai képzőművészeti Társulat grafikai és vázlat-kiállításain.

Új Magyarság 1935. V. 26.

Lugosi Szabó Vladimir

Rajzai szerepelnek a Műterem csoportkiállításain.

Nemzeti Újság 1935. III. 17.

Lugosi Szabó Vladimir
festő

Rékt vek a Műcsarnok nemzeti kiállításán.

M. O. 1935. III. 24.

MDK

Szabó Vladimir

Öregasszony fej, repr.

Képzőm. főisk. kiáll. Műcsarnok 1937.

M.D.K.

Szabó Vladimir
festő

Corvin tér" című képét állította
ki a „Vár a képzőművészetben"
kiállításon, valamint az I. díjat
nyert „Kristóf tér" - t is.

Soós Klára: „Vár a képzőművészetben"
Művészet, 1964. június - 39 lap.

MDK

Szabó Vladimir

Női akt, repr.

Képzőm. főisk. kiáll. Műcsarnok 1937.

Szüts Béláné

Szabó Vladimir:

Budapest 1945

Nők Lapja, 1954. ápr.

VI. éf. 16 sz.

Szüts Béláné

Szabó Vladimir:

Ludas Matyi

Kőkapja, 1952. dec.

IV. évf. 52 sz.

Rónay Mária

Szabó Vladimir: Dózsa népe, of.

SZABAD MŰVÉSZET

1954.jan.-febr.sz. 19.l.

/Pogány Ö.G.: A IV.M.Képzm.Kiállitásról./

Badál

Szabó Vladimir: Arató /rajz/

Müvelt Nép

II.évf.8.sz./1951.aug./ 12.1.

Rómay Mária

Szabó Vladimir: Dózsa, ceruzarajz

SZABAD MŰVÉSZET

1955. 6-7.sz. 243.l.

/Mesterházi L.: Képzőművészetünk 10 éve/

Rómay Mária

Szabó Vladimir: Gombák és gesztenyék, of.

SZABAD MŰVESZET

1955.2.sz. 53.l.

/Artner T.: Az V.M.Képzm.Kiállitásról./

Rómay Mária

Szabó Vladimir: Hazafelé, sf.

SZABAD MŰVESZET

1955.5.sz. 198.1.

/Miklós P.: 10 év alkotásai között/

Badál

Szabó Vladimir: 2 illusztráció

Müvelt Nép
III.évf.9.sz./1952.szept./ 24-25.l.

/Galgóczi Erzsébet: Uj kenyér /

Szűts Béláné

Szabó Vladimir: Karácsonyi vásár

Irodalmi Újság, 1954. dec. 25

V. évf. 41. szám. 10 lap.

Szűts Béláné

Szabó Vladimir: Dunai Ernő
Kossuth díjas nyomdász

Béke és Szabadság, 1951. márc. 1.
II. évf. 5 szám

Badál

Szabó Vladimir: Tanuló honvédek /rajz/

Müvelt Nép

II.évf.6.sz./ 1951.jun./ 21.1.

Rómay Mária

Szabó Vladimir: Tankönyvillusztráció , rajz

SZABAD MÜVÉSZET

1948. szept. 9.sz. Címlapon

Badál

Szabó Vladimir: Dózsa György /olaj/

Müvelt Nép
1954.jun.13./V.évf.14.sz./4.l.

/Kuczka Péter: Egy remekmü/

MDK

Szabó Vladimir

Magyar Kulturszemle. /A szép magyar könyv/.
1942. 174.1.

Rónay Mária

Szabó Vladimir: Dózsa György, ceruzarajz

SZABAD MÜVESZET

1953.jan.1.sz. 28.1.

/Vayer L.: A III.M.Képzm.Kiáll.graf.anyaga/

Badál

Szabó Vladimir rajza /kislány portré/

Müvelt Nép
1954.ápr.11./V.évf.5.sz./ 1.1.

Badál

Szabó Vladimir: Dózsa népe /olaj/

Müvelt Nép
1954.jan./V.évf.1.sz./ 6.1.

/A képzőművészeti hét eseményei/

MDK

Szabó Vladimir

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 56.l.

SZABÓ Vladimir

C.B./CHIKÁN Bálint/ . : Szabó Vladimir. = Magyar Hírlap, 24.évf. 86.sz. 1991. április 13. melléklet 1.p. és ill.

SZABÓ Vladimir

EMBER Mária: Mesél nekünk Szabó Vladimir : Ujabb müvei a Vigadó Galériában. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 79. sz. 1991. április 5. 11.p.

Bp., Vigadó Galéria, kiáll. 1991

Szabó Vladimir

Békéscsabán a Képcsarnok Vállalat karácsonyi vásárán forgalomba hozta a művész rézkarcait.

Békésmegyei Népújság, 1968. dec. 12.

Szabó Vladimír

a Petőfi Irodalmi Múzeumban megnyílt „Krúdy Gyula illusztrátorai" c. kiállításon szereplő rajzai, 1918-as évekből.

Szabó Anna: Krúdy illusztrátorai a Petőfi Irodalmi Múzeumban, Csepel, 1969. jan. 3.

Szabó Vladimir
grafikus

1973 őszén részt vett az amszterdami kollektív kiállításon Gross Arnoldal és Gulácsi Lajossal együtt.

----: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. február - 48.oldal

Szabó Vladimir

grafikus

„Dózsa" (repro)

B. Supka Magdolna: Dózsa-idézés

Művészet, 1972. szeptember - 3 old.

Szabó Vladimir

Berki Viola műveszete rokon
Szabó Vladimir művészetével.

Devenyi Ivan: A Vigilia Galeriája

Vigilia 1973/8 520old.

Szabó Vladimir

"A gyüjtő" /részlet/ c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 14.
XVII. évf. 15. sz. 6. lap.

Szabó Vladimir

"Fatörzs" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juni. 2.
XVII. évf. 22. sz. 16. lap.

Szabó Vladimír. Munkácsy díjas festő-grafikusművész
Az Erdei Ferenc Műv. Központban a Körkép,
amely a hazai korszerű festészet legjelentősebb
tendenciáit hivatott összefoglalni, az idei
Deim Pál és Szabó Vladimír alkotásait tárja
a közönség elé.

Kiállítási tervek

Petőfi Népe, 1983. febr. 9. 5. old.

SZABÓ VLADIMIR

Gyüjtök 2001/5-6

Minden művészet

magazin

```
9906= un
9908= H
katg= 4
9900= 20020717
9990= xxx0
revi= created 3 Jul 2000/BR
knde= kndthb
```

SZABÓ VLADIMIR

GY 3/1999

folyóirat

SZABÓ VLADIMIR

GY 1/1998

folyóirat.

M.D.K.

Szabó Vladimir

595. Tájkép. Olajf. 48.3 x 62, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 66. l.

Szabó Vladimir

Rovinjói olajfa (1965.) (repr.)

Napjaink – almanach 1967/2. 395. l.

Szabó Vladimir
festő

M.D.Y

A „Dózsa" képe szerepelt
tailaton az 1950-es evekben.

D. Fehér Zsuzsa: Uj magyar festészet.
Művészet, 1968. május – 40 lap

Szabó Vladimir

A Képcsarnok Magyar tájak, emberek kiállitásán
müve szerepelt, a pályázatom dijat nyert alkotásoka
állitották ki a pesti Mednyánszky teremben,
ma jd a miskolci Szőnyi István teremben

Északmagyarország 1963. jun. 5. 4.1.

MDK

Szabó Vladimir

Pulykák, o.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely, Balatoni Mus. 1968.

Szabó Vladimir

Menyasszony - rézkarc 1962 Bp.
298x375 mm. 110.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska / 197.1.

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Szabó Vladimír

447. Fedél-lesz Kormos István Kőjvéhez, akv., c., 290 x 193 mm. Jn.
448. Fuvaros, Tusr. 190 x 290 mm. Jn.
449. Füzérelős, Tusr. 195 x 270 mm. Jn.
450. Szegedet, Tusr. 265 x 210 mm. J.j.l.: 1945. Sz V.

Szij Rezső, Gyűjteményem. (Katalógus) Temp., akv. gouache. Bp. 1966.

O(a)

45
46.

Szabó Vladimir

442. Bébi, cr. 175×20 mm. J. j. l.: Sz. V. 946.

443. Bébi csörgővel, cr. 165×200 mm. J. j. l.: Sz. V. 946.

444. Bébi Könyvvel, cr. 280×100 mm. J. j. l.: Sz. V. 946.

445. Csösz, lusr. 190×290 mm. J. k.: Csösz

446. Fairlés. Lusr. 190×290 mm. Ju.

Szij Rezső, Gyűjteményem. (Katalógus) Temp., arv. gouache. Bp. 1966. Olaj 45. l.

Szabó Vladimir

445. Csőr, tusv. 190x290 mm.
J. K.: Csőrz.
Reprodukálva a 73. old.

— . —

Olaj

Szij Rezső, Gyűjteménnyem (Katalógus) Temp
akv. gouache. Bp. 1966.

+3.o.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Barát Endre: "A magyar könyvnapra" c. versét illusztrálta a müvész.

Szinház, Bp. 1947. juni 3-9. III.évf.
23. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir
festő

„Földosztás"
(repro)

D. Fehér Ilona: Új magyar festészet
Művészet, 1968. május - 40 kép.

Szabó Vladimir, [Jestő]

MDK

Művet adott a Sárospataki Galériának.

Fenczik Flóra: Minden mű: adomány 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. márc. 25

Szabó Vladimir

„Mátyás király vadászaton" c. műve szerepelt 1957-ben Miskolcon az országos tárlaton.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitásról

Északmagyarország 1957. nov. 15. 5 .l.

Szabó Vladimir

Tersánszky portré kiállítva 1956-ban
a II. országos miskolci kiállításon.

Hajdu Béla: A II. miskolci országos képzőművészeti kiállitás
Északmagyarország 1956 szept. 9.

MDK

Szabó Vladimir

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.l.

Szabó Vladimir

Szerepelni fog a Könyvmuzeum
illusztráció kiánítása

Esti Hírlap 1968 I. 8

Szabó Vladimir, grafikus

MSK

Szerepel a Nemzeti Galéria Tárlatán.

(harangozó): Három generáció sikere

2

ESTI HIRLAP Bp. 1968, febr. 27

MDK

Szabó Vladimir

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p 5.

Szabó Vladimir

Groteszk hangulatu ceruzarajzai szerepeltek a Nemzeti Galéria Mai magyar grafika kiállitásán.

Vigilia 1968. máj. 351.1

Prahó Vladimír, festő

A Petőfi Irodalmi Múzeum 1958 szept 20-án megnyílt kiállítására illusztrációkat készített költők verseihez 28. old

Magyar költészet - mai magyar grafika. 27.o.

A Petőfi Irodalmi Múz. Évkönyve. 1959. Budapest. 1959. Művai Nyomda. Bp.

Szabó Vladimír, Pesti

Tóth Árpád: Új tavaszig vagy halálig
c. verséhez illusztráció. Fekete repr.
33 old

Magyar költészet -mai magyar grafika. 27.o.

A Petőfi Irodalmi Múz.Évkönyve.1959.Bpest.1959.Révai Nyomda.Bp.

Szabó Vladimír

Szerepel a X. hagy. kép. hus.
kiállításon

Kostárs 1965 XII. n. 2004 old.

Szabó Vladimir

1955 juliusában részt vett a miskolci muzeumban rendezett kiállitáson.
A miskolci művésztelepen ért tkp. művésszé.

Péter Imre: Gondolatok az első vidéki országos képképzőművészeti kiállitáson
Északmagyarország 1955 jul. 27.

MDK

Kabó Vladimir, grafikus

- Illusztrációitól kiállítanak.

- : Kömpomúzeum Budapesten 6

ESTI HIRLAP, Bp., 1968. jan. 8.

Szabó Vladimír

Postaroczi álmomás i szojra /eml./

Szerepel a Balatoni nyári
Tárlaton Keszthelyen

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

Szabó Vladimir MDK

Budapeste, rm.

Vörös katonák, rk.

Salgótarjáni bányászok..., rk.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal., 1965.

Szabó Vladimir

Szerepel a Kegyrőmi. Főiskola kiállításán

Magyarság 1937 III.21.

MDK

Szabó Vladimir

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1968 febr.29.

MDK

Szabó Vladimir

Kiállitási kritika

Élet és irodalom 1968 márc.16.

Szabó Vladimir MDK

Onarckép, ceruza

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Szabó Vladimir MDK

Hazatérés, olf.

Csendélet, olf.

Miccarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Szabó Vladimir MDK

Dózsa György I-II, ceruzarajz

Ludas Matyi, vizfestmény

Zrinyi a költő halála, ceruzarajz

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MOK.

Szabó Vladimir grafikus

"Munkanélküliek a piacon" / akvarell/
"Látogatás a tsz-ben" "
"Földosztas" "

a Népmüvelési Minisztérium megbizása mindhárom

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Budapest,1955. 36.l.

MDK.

Szabó Vladimir grafikus

"Dózsa Gyorgy" /ceruzarajz/
"Dózsa Gyorgy" /ceruzarajz/
"Tudas Matyi"/vizfestmény/
"Zrinyi, a költső halála" /ceruzarajz/

III.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
1952.dec.-1953.marc. 15.1.

MDK.

Szabó Vladimir festő

"Földosztás" /olaj/

"Ünnepi készülődé" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mucsarnok,1955. 21. 1.

Szabó Vladimir
festő

M.D.4

Művei nem voltak részt a
tárlaton.

D. Fehér László: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállításról
Művészet, 1965. november - 28. évf.

Szabó Vladimir

festő

M.D.K

Méltatás.

D. Fehér Iszvsa: Hién és után

Művészet, 1965. április – 3 kap

Szabó Vladimír

Ülő férfi c. festménye szerepel a Képzőmův. Főiskola kiállításán a Műcsarnokban (emlitve)

Pesti Napló 1937 III. 20.

MDK

Szabó Vladimir

-rp-:"A magyar művészetért" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Laczkó Géza: "A próféta" c. elbeszélését illusztrálta.

Szinház. Bp. 1947. ápr. 9-15. III. évf. 15. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Szép Ernő: "Mit szólnak a nők a halálhoz" c. elbeszélését illusztrálta.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 16-22. III. évf. 16. sz.

Szabó Vladimir festő M.D.K.

Dórsa népe c. képe a IV. kiállitáson.

repr: 1640.

Redő F.: IV. bagyai Képzőművészeti Kiállitás.
Művtört Kl. 1954 1 n. 165

MDK

Szabó Vladimir

Hidépitők

Nagy.művészet 1890-től. Szépm.Muz. 1949.

MDK

Szabó Vladimir

Az I. kerület dekorációsainak élén áll

...

Ceruzával, ecsettel, vésővel...
Kis Ujság, 1950 dec.22.

Szabó Vladimír

nove enlitve

Művészettörténeti Értesítő 1972

316. old.

Szaló Vladimir

Szaló Vladimir és Bartha László
a főiskolán osztálytársak voltak

Földes Anna: Szinek számjan.
Nők Lapja, 1973. aug 4 - 14 oldal.

Szabó Vladimir „festő"

Leningrádban szerepel.

—: Magyar népművészeti kiállítás nyílt Leningrádban

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 13.

Szabó Vladimir, festő

Leningrádban szerepel grafikáival

— : Magyar Kiállítások külföldön

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jún. 4.

Szabó Vladimir festő

Grafikáival szerepel Leningrádban.

—: Magyar Képzőművészeti Kiállítások Külföldön 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 26.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir, Ék Sándor, Szántó Piroska, Borsos Miklós, Kondor Béla és mások munkáiból nyilt kiállitás Mai magyar grafika cimmel Leningrádban az Ermitázsban.

Magyar Hirlap 1974/198. 9.o.

Szabó Vladimir
grafikusművész kiállításai nyitották
meg a balassagyarmati Horváth
Endre galériájában vasárnap. A kiállításon, a művész negyvenhárom grafikáján kívül kis olajfestményeit is kiállították.

Magyar Hírlap 1972/224 Sold.

Szabó Vladimir
Munkáin az erős színek szinte már
mondává transzponalják a történelmet.
Részt vett a Mai magyar grafika és kis-
plasztika Dózsa György emlékére kiállí-
tásan (Nemzeti Galéria).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hirlap 1972/239 6 old.

Szabó Vladimír

A szolnoki Aba Novák Terembe a Képcsarnok Váll. bemutatót rendezett „Tél a művészetben" címmel, melyen művei szerepeltek.

Sz. j.: Tél a tavaszban.
Szolnok Megyei Néplap, 1973. ápr. 7.

Szaló Vladimir
grafikus

USA-ban a Smithsonian Institution vándorkiállítást rendez magyar grafikusok műveiből. A kiállításon a művész munkái is szerepelnek.

------: USA

Művészet, 1973. junius 43.oldal

Szabó Vladimir

A Medgyaszay-kerületben látható Szabó Vladimir kiállítása június 14-től június 30-ig.

------: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. június, 47.oldal

Szabó Vladimír

grafikus

A 3 Biennale Internazionale della grafica d'arte - n vészt vett

-emer-: Grafikai biennálék 1972.

Művészet,1973.julius - 39.oldal

Szabó Vladimir, festő

Szerepel a Nemzeti Galéria ban.

Rózsa Gyula: Emléklapok Dózsáról

7. 8.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 13.

5

Szabó Vladimír

Bemutatott reprodukció, egész táblán:

„Hoffmann mesei I.", olaj, vászon, 60 x 50 cm.

1967-70.

Nagy Zoltán: Recent exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p

1831

Szabó Vladimír

Ismertek Dózsa és Ludas Matyi képei; méltón lettek elismertté; a szovjet mesterek művészeti hatása nem észlelhető művein.

Nagy Zoltán: Recent Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1758

Szabó Vladimir

A jelenlegi divatos romantikus-misztikus képzelet világ érvényesül a mester művein; a szimbolum ujjáéledése, a szecesszió és a groteszk fedezhető fel alkotásaiban.

Nagy Zoltán: Recent Exhibitions. The New Hungarian Quarterly; Budapest 1974.

54. sz.

1751

Szabó Vladimir
fesső-grafikus

Képkivágásai gyakran szinpad-
méretűek. Rajzai tűnéhenyek. Bi-
rontyára érzéhenységük váltja ki
ezt az érzést.

Szabados Árpád: Szabó Vladimir.
Művészet, 1974. április - 17.oldal

Szabó Vladimir
festő-grafikus

Szabó Vladimir mindig előt rajzol, még fái építményei emberi elevenségűek. Érzéki örömmel ruházza fel a világot önmagán keresztül.

Szabados Árpád: Szabó Vladimir.
Müvészet, 1974. április - 17.oldal

Szabó Vladimir
festő-grafikus

„Halak és virágok"
„Régi városban"
„Macskabarátok"
} repró

Szabados Árpád: Szabó Vladimir,
Művészet, 1974. április – 17 oldal.

Szalò Vladimir
festő

1974-ben Szalò Vladimir festőművèsz elnyerte az „Érdemes művèsz" címet.

-----:1974. év művészeti dijas lépzőművészei.
Művészet, 1974. április - 48.oldal

Szabó Vladimír

A Csók galériában mutatta be műveit.
A képzőművészeti Főiskolán nyert diplomája után 2 évet ösztöndíjjal Rómában folytatta tanulmányait.

Nagy Zoltán: Recent Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1744

Szabó Vladimír

A harmincas évek során folyóiratokat illusztrált s műveivel rövidesen népszerűlett. A Felszabadulás után történelmi, monumentális témák felé fordult.

Nagy Zoltán: Recent Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1750

Szabó Vladimir

grafikus

A művészi legjobb rajzai a filtésnek az érzését váltják ki ilyen a „Szülém emlékezete", „Halok és virágok", „A régi városkában" stb.

Szabados Árpád: Szabó Vladimir.

Művészet, 1974. április - 17.oldal

Szabó Vladimir

"A szegény embereket rajzolja és festi, költői tisztaságot, jóságot, szépséget, szomoruságot elvágyódást sugározva."
"Komédiások", "Kislány" /részlet, "Cicák, levelek", "Álarcosok", "Aktfestő" /részlet/, "Állatok" /részlet, egy másik "Aktfestő"/részlet/,"Tánc", "Szerelem",„Molière a tanyán" , /részlet/„Hommage à Dürer" /részlet/, cimü rézkarcait mutatja be a lap.
Repr.-ók.
Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 31.
XVII. évf. 13. sz. cimlap,2, 3, 5, 7, lo, 11 12, 13, 14, 15, 16. lapokon.

Szabó Vladimir

Több hazai és külföldi magyar grafikai kiállításon vett részt, legutóbb a firenzei, grafikai biennálén szerepelt rézkarcaival. A "Dózsa-sorozat" és a "Földosztás" c. müveivel Munkácsy-dijat nyert el.
1971-ben grafikai kiállitást rendezett . Gross Arnold „korunk egyik legnagyobb rajzoló müvészeként" emliti és külön kiemeli: a Magyar Nemzeti Galériában őrzött páratlan szépségü ceruzarajz sorozatát.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 31.
XVII. évf. 13. sz. 2. lap.

Szabó Vladimir

"Budapest százéves" c. müvét a cimlapon és tizenkét rézkarcát a további lapokon mutatja be a lap.
Gross Arnold rövid össz foglalást ad a művész eddigi munkájáról: 1905-ben született Balassagyarmaton. A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után először Rónai-ösztöndijasként, majd később tanulmányuton járt Olaszországban. Két éven át élt Párisban. 1934-ben egyéni kiállitása volt Budapesten. a Nemzeti Szalonban.
Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 31.
XVII. évf. 13. sz. 2. lap.

Szabó Vladimir festő

Rajz:

Kép.

Szabó Vladimir: rajza M. S.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 3.

Szabó Vladimir, grafikus

Rajz: Repr.

Szabó Vladimir: Piacon (Rézlet) 17,2.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 9.

Szabó Vladimir, grafikus

Rajz: Repr

Szabó Vladimir: rajza M.S.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 18.

Szabó Vladimir
részt vett a Nemzeti Galeriában Al-
brecht Dürer emlékére rendezett kiállí-
tásan.

Bojár Iván: Képzőművészeti jegyzetek.

Magyar Hírlap 1971/151 6old.

Szabó Vladimír, grafikus

Rajz:

Repr.

Szabó Vladimír: rajza

11.7.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 17.

Szabó Vladimír, festő

L: Tóth Menyhért

Papp Gábor: Tóth Menyhért, a képíró 88-91

Torrás, Kecskemét, 1978. dec. X/12

Szabó Vladimir, festő- és grafikusművész

Hortobágyon, a tájjellegű kiállítóteremben megnyílt jún. 30.-án az „Alföld- és pusztaábrázolás a magyar képzőművészetben" című állandó kiállítás.
Holló és Káplár művei mellett Szabó Vladimír, Medgyessy Ferenc alkotásai is szerepelnek a kiállításon.

Sz. Kürti Katalin: Megnyílt a Hortobágyi Galéria.
Szocialista Művészetért, 1980. júl. hó.

Szabó Vladimír (Balassagyarmat, 1905 -

„Húsvéti locsolás"

o.v. 100 x 126 cm

Kezdeti ár: 18000 ft

BÁV 60.Képaukció Bp.1983.május

Szabó Vlagyimir, festő- és grafikusművész

A rajz döntő mozdulat a képzőművészet minden bekövetkezhető, leendő értékeihez. Van, amikor annyira erős, hogy önmaga marad, mint Barcsay Jenő „Kémai házx"-a, Szabó Vlagyimir „embersürüs vadonja. [említve]

Losonci Miklós: Alap, nyitány és befejezés.
Pest Megyei Hírlap, 1980. ápr. 26.

Fénykép Palla

Képzőművészek Szövetsége

Szabó Vladimír: Dózsa népe /IV. Magy. Képz. Kiállítás/

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

MDK

Szabó Vladimir

Balatoni ösztöndijban részesült

Kiosztották a festőművészek székelyföldi és balatoni ösztöndijait. Reggeli Magyarország 1942. jul. 2o.

Palla

Fénykép

Képzőművészek Szövetsége

Szabó Vladimír: Dózsa György / III. Magyar Kép. Kiáll. /

Cérnaszáj 2

Fotó: Petrás J.

Neg. van

Negativ

Petrás: 373

Kerényiné

Szabó Vladimir: Dózsa népe I.1.
grafika

Negativ

Petrás: 529

Kerényiné

Szabó Vladimir: Hazatérés.
olf.

Fénykép

Magyar Foto: ZÖ 2625/4 Hegedűsné

Szabó Vladimír: Gönye Lajos TSzCs, elnök

Cluj

1952.

Neg. van

Fénykép

Követség Hegedűsné

Kabó Vladimir: Gombák és gesztenyék

Cluj

Fénykép

Magyar Foto: (ZÖ) Rit 1002/16 Hegedűsné

Szabó Vladimir: Népnevelők falun

Olaj

1951.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: GK 1102/1 Hegedüsné

Szabó Vladimir: Gyendélet

Cluj

Fele. c.o.: „Szabó Vladimir"

1957. XI.

Neg. van

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5728 Kerényiné

Szabó Wladimir: Gombák és gesztenyék. 1954.
festmény

Petrás foto

Fénykép.

Uj Magyar Képtár: 5937 Kerényiné

Szabó Vladimir: Dózsa-sorozat.Gyülekezés.

MDK

Szabó Vladimir

Üzsoki híd, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 19.1.

MDK.

Szabó Vladimir

Müveinek értékesitéséről adatok

Esti Hirlap 1964 szept.23. lap-

M.D.K.

Szabó Vladimir

Rajzai szerepelnek a Corvin Áruház harmadik képzőművészeti kiállitásán, irja "Akvarellek, szobrok, és szines reprodukciók kiállitása a Corvinban" cimmel a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. juli 8-14. V.évf 29. sz. 38-39. lap

MDK

Szabó Vladimir

Dutka M: III. m. képzőmüv. kiáll. grafikája.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 9. 2.l.

MDK

Szabó Vladimir

b-re Képzőműv. főisk. nyolcévi tűrlete.
Magyarság, 1937. márc. 21. 23. 1.

MDK

Szabó Vladimir

Zarándokok, rézk.

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

Szabó Wladimír

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 54. l.

Szabó Vladimír

Lugosi

festő

Műcs. kiáll. 1935-től
Pipics 120. l.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

NYOMTATVÁNY

Szabó Vladimír

festő

l. Ki-Kiwoda?

778. l.

úrnak

Budapest

Tiszafüredi múzeum 1911. évi
segélye V. 304.

Szabó Wladimir

Mil. Beregszentmiklós-
son 1874 gör. katho-
Reál. sette.

1893/94 I. I osztály
rajztanárjelölt

1893/94 II. I osztály
1894/95 I-II. II. osztály
1895/96. III osztály
rjel.

Szabó Vladimír

V. éves
Budapest székesfővárosi
600 P-ös ösztöndíjat
kapott

Képzőm. Főiskolai Évk.
1936/37. 53 l.

T. 2097. II.

rfiak közül az első alak kucs-
apot és magyarkát, a harmadik
gyedik (a kis fiú) tollas kalapot
odik kalapot és zubbonyt; a
tollas kalapot és zsinóros atil-
. kettős ujjú atillát és zsinór-
y bő ujjú felöltőt és fodros
. lóversenytért képezi a tribün

'-KÉP

864.
'.A.

.1 cm.

Szabó Vladimir

1893/94 – 1896/97

Ferkèpzomfoiskèvk

135. l.

Szabó Vladimír

rajzai a Tükör

1937. évfolyam

T. 1305. II.
B. A.

Koch Herdes für vier Menagen zwey
ü és In Copia gezeichnet durch
jelzésü lapon, a melynek hitelesitési
Hübner v. Loewenthal Major, a terve-
etét szemléljük.

papirosnak 63.3 : 43.9 cm.

Szabó Vladimir

1924/25 - 1925/26
1926/27 I., 1929/30 -
1930/31

Ferképzomfoiskèvk

135. l.

1949.X.20. 1.

Диктант.

Какда́ Ли́за и Пётр шли́ ле́сам, чисаво́л закрищал на них и спасил их: „Кида идёте?" Ани́ атве́тили: „Мы идём в пианерский ла́герь." Чисаво́л спасил (их) (и) их ити (Пёд) вперёд. Лиза и Пётр пашли вперёд. Гат у де́рева ста́лал чисавол. Лиза и Пётр сказали: „Здастуй Стёпка!" чисаво́л атве́тил: Здастуй девята!"

Szabó Vladimír

Szabad Művész

1952. 7 n. 300 l

Szabó Vlagjimir, szobrász

L: Marton László

Tandi L: Dózsa alakja és szellemé 83-85.

Jászkunság, szolnok, 1978. nov. XXIV/3-4

Szabó Vladimír, grafikusművész

Budapesten, a Gondolat-teremben rendezték meg a szolidaritási akció kiállítását. A kiállító művészek felajánlották a kiállítás teljes bevételét a faji gyűlölet ellen küzdő afrikai népek megsegítésére. A művész képei is szerepelnek e tárlaton.

-pételi-: A szolidaritási akció képei.
Népújság (Talna), 1978. júl. 23.

Szabó Vladimir

A müvész igen keveset akvarellez, de mindig komplett képeket igyekezett létrehozni.

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

Szabó Vladimir

Csohány Kálmán grafikusművész, Kiss Sándor és Lesenyei Márta szobrászművészek a Csók Galériában november 2.-ig mutatják be műveiket.

Drégely László festőművész, diszlettervező a Mednyánszky Teremben november 9.-ig,
Kóka Ferenc festőművész a szegedi Gulácsy Teremben november 2.-ig,
Nádler István festőművész a Nemzeti Galéria Műhely-sorozatában október 31.-től szerepel műveivel.
Szabó Vladimir grafikai kiállitása a szegedi Bartók Művelődési Központban november 5.-ig látható.
Fenti kiállitásokról szóló tudósitás a kulturáli eseményekkel foglalkozó rovatban szerepel.

Élet és Irodalom, Bp.1978. okt. 28. XXII.évf. 43 sz. 8. lap.

Szabó Vladimir

1979.év tavaszán az egri akvarell biennalén dijazott müvészt kérdezett meg a szerző a kiállitásról, illetve a müfajról.

Összeállitotta: Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MÜVÉSZET, 1979. augusztus - 19.lap

Szabó Vladimir

Méltatás

Chikán Bálint: Ki miért akvarellez?
MŰVÉSZET, 1979. augusztus - 19. lap.

SZABÓ VLADIMIR /

Budapestet ábrázoló képeivel résztvett a nagykőrösi művelődési hónban rendezett képző- és iparművészeti kiállításon

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Hírlap)
1968. aug. 27.

/4

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa és

Erinyi a költő halála c. képekért

Munkácsy dij I. fokozat

Átadták 1953.évi művészeti...dijakat. Magyar Nemzet,

1954. ápr. 4. 6.o.

MDK

Szabó Vladimir festő

Sz.M. 1954. 49.l. Munkácsy-díjasaink.

MDK

Szabó Vladimir

M. Művészeti műhely... Kis Ujs. 1949.febr.6.

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa népe

Ma délben nyílik a Képzőm. 10 éve. kiáll. Magy. Nem
1955. ápr. 2. 5.l.

MDK

Szabó Vladimir, festö

Uzsoki hid.

A Vall. és Közokt.Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M.Szépművészeti Muz.-ban. 1938.jul.1.-aug.1. Bp.1941.
Kat. 8.1.

MDK

Szabó Vladimir,
festőm.

Vizpart.
Komédiás.

Cériza.
"

Nemz.Szal.- A KEVE Müv. Egyes.kiáll.-A. 1947 márc.23-
ápr.7. Kat.

Szabó Vladimir

Festő és modell - rézkarc Bp.1962. 245x292 mm.

Lakodalom - rézkarc Bp.1962. 295x390 mm. 87.-Ft.

Lovasok - rézkarc Bp.1961. 293x387 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Mumkácsi Piroska / 196.1.

O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965.

Szabó Vladimir 1.

Brácsás - rézkarc Bp.1961.
80x73 mm. 70.-Ft.

Festő - rézkarc Bp.1962.
295x250 mm 100.-Ft.

Müvészek - rézkarc Bp.1962.
245x290 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 224-225.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Szabó Vladimir 2.

Piac - rézkarc Bp.1961.
295x390 mm. 115.-Ft.

Pulykapásztor - rézkarc Bp.1962.
295x385 mm 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 225.1.

Szabó Vladimir
festő

M.D.V.

1514"
" (rysz)

Ujvári Béla: Állami képzőművészeti vásárlások...
Művészet, 1968. ozlóbor – 25 lap

Szabó Vladimír, Pesto

64.)

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású munve: „Vörös katonáló", papír, pezkarc

~~2~~ 29 x 39 cm Ln 59.66 143 old

Gerelyes Ede: A Legújabbkori Történeti Múzeum Tanácsköztársasági gyüjteménye. 131.o.

A Legújabbkori Tört. Múz. Évkönyve, II.évf.1960. Bpest, 1961. Franklin Nyomda. Bpest.

MDK

Szabó Vladimír, grafikus

Kiállít a Mai magyar grafika c. tárlaton.

(harangozó): Három generáció sikere 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. febr. 27.

Szabó Vladimír

Benkhard tanítványa.

Szerepel a Kégrőmű. Főiskola

kiállításán a lünarnak ban

Ujság 1937 III. 20.

Szabó Vladimír

Falusi jelenet, olaj, 125 × 100 cm
Táj libákkal, " , 80 × 100 "

Budapest Műcsarnok Kiállítása
1957 I kat. nevt. kisdíjiné Kisimi
Mén.

12.

Szabó Vladimir MDK

1945., olf.

Moliere a tanyán, olf.

Mücsarnok 1950. I. Magyar Képzőm. Kiáll.

Díszítmények bronzból

VII. 248.

Szabó Vladimír

rod.

Z

Tóth Ernő:

Európai grafika

Bp. 1943. 188 l.

c) szobrászművészek:
I. *Szentgyörgyi István* (1936)
II. *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* (1939)

d) festőművészek:
I. *Dudits Andor* (1936)
II. *Glatz Oszkár* (1939)

e) zeneművészek:
I. *dr. Dohnányi Ernő* (1937)
II. *Kodály Zoltán* (1939)

f) a legjelentékenyebb főiskolai internátusok vezetői közül meghívott tagok:
I. *dr. Ravasz László* (1935)
II. *dr. Láng Nándor* (1935)
III. *dr. Tiefenthaler József* (1936)
IV. *dr. Glattfelder Gyula* (1939)

g) egyetemi és főiskolai tanárok:
I. *dr. Heller Farkas* (1935)
II. *dr. Johan Béla* (1935)
III. *dr. Melich János* (1935)
IV. *dr. Petz Gedeon* (1935)
V. *dr. Schütz Antal* (1935)
VI. *dr. Szentpétery Imre* (1935)
VII. *dr. Navratil Ákos* (1936)
VIII. *dr. Orsós Ferenc* (1936)
IX. *dr. Prőhle Károly* (1936)
X. *dr. Szent-Györgyi Albert* (1937)
XI. *dr. Yolland Artúr* (1937)
XII. *dr. Bakay Lajos* (1939)
XIII. *dr. Eckhardt Sándor* (1939)
XIV. *dr. Szabó Zoltán* (1939)
XV. *dr. Zambra Alajos* (1939)

Szabó Wladimír

festő

Vázdokv.

Orszőszt 1931/32

36. l.

Pozsonyi Régészeti és Tört. Társulat

VII. 280.

Szabó Vladimír

lásd okv.

Orszőszt. 1932/33

29. l.

~~Traismauer~~ h. n. VIII. 208.

Szabó Vladimir

wód
2

Tóth E Csúf
39. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Szabó Vladimír

l,

Szépmüvèszet

1943. 94. l.

Szabó Vladimír

l.

Epizódok

1942. 6. ?

Szépmüvészet

936 XI/13 Thurzó 14/1

Szabó Vladimír
festő

lásd
Orsz. Ösztöndíj tanács
1933-34. évi jelentése
27. l.

Szabó Vladimír

rajzai

a Színház

1946-ik évben

a Szivárvány

1946-ik évben

Szabó Vladimir

Kormos István =

Az égig érő fa.

Aquincum (Bp.)

[1946]

Fanni rajzaival

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Szabó Vladimír

Kell. kiáll.

Ujság · 1934. dec. 23

(e.a.: Csoportkiállitás
a Nemzeti Szalonban.)

Mária királyné

(III Ferdinand neje)

Térdig, hétnyolczad balra
tollak díszítik s fülbevalója é
legyezőt fogja, melyet baljával
támaszkodik. Csipkézett kere
ruhája magas s ~~H~~ hasit
ves brocheot hord. A háttérben
szemünkbe. Feliratai a kép al

„Maria Austriaca Ferd.
Geom. Hung. Boh. Reg. Arch

s legalól balra: „Ant van Dyck p
középütt: „Corn. Galle Iunior sc
s jobbra: „ J. Meyssens excudit

Rézmetszet, meretei a von

Ltfa: 3122.

Szabó Vladimír

Rajza repr.

Szivárvány

1947. febr. 22.

Szabó Vladimír

l

Szépm. Műv. Egy.

X. 207. l.

esten részletrajzokhnak Lel-
lecudő meghüldetése iránt,
sen méltóztassék.
es ursól mai napon vett írse
o korona ő hozzá, a részlet
u, mai napig is meg nem ér
bizonyára a postán elsé-
vitve írzem magamatujabb
lkalmatlankadni, az emli
intetése érdekében, mert ad.
y a lapokban hőzzé nem te-
ziess, s félek az épitése miatt

ssel levén

alatatos szolgája
Kandy György
ev ref lelkesi

Szabó Vladimír

illustrácioi

Csillag. 1948. aug.
II. évf. 9. sz.

u. o. 1948. szept.
II. évf. 10. sz.

u. o. 1948. nov.
II. évf. 12. sz.

596. szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Min. Králik István műszervállalatát a közszállítások-ból 2 évre kizárta.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Összeolv

Szabó Vladimír

l.

Szépm. Múz. Ex.

IX. 274. l.

ɔ szempontból egészen újszerű res-
hajtva tudományos feldolgozásukat.
ɔan Lux Kálmán és néhai Lux Géza
:rcsényi Dezső művészettörténészek,
ɔi, Mauro Pellicioli, Kákay Szabó
.ek Orsz. Bizottsága alulírott elnöke.
nívására tartott velünk, s neki köszön-
yreállítását és megmentését, hanem
nűemlékvédelemben. Az ifjabbak az
:dícióinknak a második világháború
meg épp megszüntek a feldolgozási

nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk
'ól feljegyzésekkel, felmérésekkel, bő
ɪrzslapjai megszaporodtak, bővebbek
eménye, és fényképtárunk több ezer
Genthon István és Szentiványi Gyula
:zabolcsi emlékekről nyomtatásban is
.ek tapasztalatainkat, hogy az emlék-
:s bő, új és jó illusztrációkkal közre-
nyunkként a *Magyarország Művészeti*
belőle, két további (a falképekről és
(a magyar gótikáról és az ötvösségről)
at egyik része stíluskorszakok, a másik

Szabó Vladimír

Ferképzőintézet

1939–41. 152 l.

Szabó Vladimír

festő

cród

Pogfestforr

97 (kerül) 102. l.

Szabó Vladimír
festő

I. Naphegy u. 45

MKSz 1947

85/930. c. trám.

VÁCI MÚZEUM EGYESÜLET

Tekintetes

alánattal kér
Magasmás Múzeum
164, 165 & 166 számú képe
templom rentékp
közreadott klisék
300 példányban
nyomt részére
megküldetni.
Tintelettel

Szabó Wladimír

IV. c.

l.

Képröm. Fölök. Évk

1930-31. 50. l.

136 30
1930 ápr. 15.

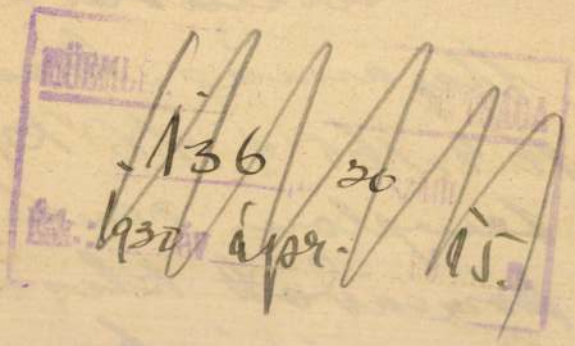

i c h T i b o r urnak,

Müemlékek Orsz. Bizottsága elnöke,

B u d a p e s t.

Szabó Vladimír

illusztrálta

Szabó Pál: A két okos meg a bolondos.

Bpp. [1948].

M.B.K.

Szabó Vladimir

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepen.

Képzőművészeti élet a felszabdulás után 463.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI [illegible]. KÖZPONT PONNÁSKIADVÁNYAI]

Bp. 1965.

Szabó Vladimír

„Vadánó társaság" (200 x 300 cm)
„A pöstaroczi Vaspalotán " "
Szórakozó fiatalok " "
Vásár a Vásfal tövében 200 x 125
Ihuri Gyuri párviadala 200 x 300 cm
A hunyadi címer 100 x 125 -
Című olajképei, mefet 1956-ban rénültek - a nabadság-lési Palota nálló pressróját dinilia.

Szíj Rezső, Műemlékek és műalkotások Vaspalotán, Bp. 1965.

83 és 84 l.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Dallos Sándor: "Az asszony válik" c. novelláját illusztrálta.

"Uj versek Ady, Juhász és Emőd városából" cimmel Horváth Imre erdélyi költő verseit hozza a lap, melyeket illusztrált a müvész.

Szinház, Bp. 1946. szept. 11-17. II. évf. 35. sz. 29. lap
" 18-24. " "
36. sz. 4-5. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Bókay János: "Féloldal – Gézsi" c. elbeszélését illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25.-okt. 1.
II. évf. 37. sz. 10. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

"Kezdődik a szezon" c. verset illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. okt. 2-8. II. évf.
38. sz. 3. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

"Kezdődik a szezon" c. verset illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. okt. 2-8. II. évf.
38. sz. 3. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Bóka László: "Szinházi pletyka" c. irásához készitett illusztrációt.

Szinház, Sp. 1946. okt. 9-15. II. évf.
39. sz. 8. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Bóka László: "Szinházi pletyka" c. irásához
készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1946. okt. 9-15. II. évf.
39. sz. 8. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Dayka Margit: "Római kaland" c. novelláját illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. nov. 6-14. II. évf. 43. sz. /lapszám nincs./

M.D.K.

Szabó Vladimir

Dayka Margit: "Római kaland" c. novelláját illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. nov. 6-14. II. évf. 43. sz. /lapszám nincs./

M.D.K.

Szabó Vladimir

Barát Endre: "Dal egy kopott télikabátról" c. versét illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. nov. 2o-26. II. évf. 45. sz. 14. lap

R.S.V.P.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Zsoldos Andor: "Csunya lány" c. versét illusz
rálta.

Szinház, Bp. 1946. dec. 4-1o. II. évf. 47.
sz. 15. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Szép Ernő: "Tartós Tessza" c. novelláját illusztrálta.

Szinház, Bp. 1946. dec. 11-17. II. évf. 48. sz.

Szabó Vladimir

MDK

A legszebb magyar versek készülő antológiájának pályázatára beküldött vers-illusztrációi
és Irodalomtörténeti Múzeumban rendezett kiállitáson.

ARADI NORA: Költészet és grafika.
Magyar Nemzet. 1958. IX.28. 9.1.

MDK

Szabó Vladimir

"1945"

"Molière a tanyán"

Végvári Lajos: Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Festőnet VII. V.
Magyar Nemzet. 1950. VII.27. VIII.27.

Szabó Vladimir MDK

A gobelin-műfaj kifejező erejét Rippl Rónai tapintotta ki, de kísérlete nem tudott kibontakozni. /Ferenczy Noémi úttörő művészete kivétel csupán/. Most a Művelődésügyi Minisztérium kilenc művészt szólított fel gobelinek tervezésére, köztük Bán, Domanovszky, Pekáry, Schubert Ernő, Szabó Vladimir.

(d.n.) : Magyar művészek a szövőszék előtt.

Magyar Nemzet. 1957. szept. 15.

Szabó Vladimir MDK

"Földosztás"

Diósszegi Balázs: Képek a VI. magyar képzőművészeti kiállitás anyagából a Jósa András muzeumban.

Szabolcs-Szatmári Néplap, Nyiregyháza. 1956.jun.5.

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa népe, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
21 l.

MDK

Szabó Vladimir, festö

"Uzsoki hid"

OZ.: A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiáll. az O.M.Sz.Muz.-ban.
Szépmüvészet. 1941. 2o6.1.

8-12.

MDK

Szabó Vladimir

Új Magy. Képzőm. Főv. Képt. vándorkiáll. 1948. jún. FÖG. bevez. tanulm. 15 l.

Szabó Vladimir.

A Békeplakát és Ötéves Terv grafikai kiállításán, az Ernst Múzeumban – szerepelt cenzorajzportréja, melyet a mihályi tsz. alapítóiról készített. (említhe)

Népszava, 1952. Okt. 18.

Szabó Vladimír.

A Tavaszi Tárlaton grafikái szerepeltek.

Szabad Nép, 1952. május 25.

Szabó Vladimir, festő MDK.

A Tanácsköztársaság 40. évfordulója alkalmából kiadott albumban szerepel grafikájával.
(Képzőmův. Alap kiadása)

-: Magyar grafikusok a Tanácsköztársaságról

Népszabadság, Bp. 1959. márc. 7. 4. l.

Szabó Vladimir, [festő]

MDK

A kiállitók között:

Glatz Oszkár - Domanovszky Endre - Domján József - Szabó Vladimir.

A bevételt az október-novemberben károkat szenvedett lakosság javára jánlják fel.

Ø: Február 24-ig meghosszabbitják a M O M Művelődésházában rendezett képzőművészeti kiállitást.

Esti Hirlap: II.évf. 44.sz. 1957. febr.22. pé.
2. oldal

MDK

Szabó Vladimir /sz 1905/

festő

Repr.:

80. Dézsa népe. 1953.
o.v. 125x164. Népmüvelése Miniszterium.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.

Bp. 1955.

MDK

Szabó Vladimir

Május 1. Mezőcsáton, akv.

Tamulm. őszi kiállitásra készülő képhez,

Békeplakát és 5 éves terv graf.kiáll. Ernst Mus. 1953. szept.

lo l.

MDK

Szabó Vladimir

Mihályi tsz alapitóinak arcképe. cer.

Kisipari termelő szöv. tanulm. "

Békeplakát és 5 éves terv graf.kiáll. Ernst Muz. 1933. szept.

lo l.

Szabó Vladimir

festő

M.D.K.

Petőfi rajzai

Magyar Nemzet, 1959. aug. 16.

Petőfi Irodalmi Múzeum évkönyve

6 l

MDK

Szabó Vladimir

Gyógyitó viz, rézk.

Piac, "

Vizpart, "

Magy. Rézkarcoló Művészek Egy. 25. kiáll.

Szalmássy Cal. 1948. febr.

Szabó Vladimir MDK

A Harmann Otto muzeum Miskolcon kiállitást rendez. Fenti művész is részt vesz, munkájával.

"disznóölés"

Esti Hirlap 237 sz. 1958. okt. 9. 2 old.

MDK

Szabó Vladimir

az Egyesület tagja

Magy.Rézkarcoló Művészek Egy. 25.kiáll. Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Szabó Vladimir [festőművész]

Földosztás című képe szerepel a VI. magyar képzőművészeti kiállításon. (repr.)

A VI. magyar képzőművészeti kiállításon. (reprodukciók.)

Nők Lapja, Bp. 1956. január 5. [10-11. l.]

MDK

Szabó Vladimir

Budapest 1945 című rézmetszete repr.

Grafikai munkák budapesti kiállításokon.
(reprodukciók, általános kísérőszöveggel.)
Nők Lapja, Bp. 1954. április 22. [20.l.]

M.D.K.

Szabó Vladimir
festő

Grafikai lapokat készített a Tanácskörtársaság emlékünnepére, és a VII. Nemzeti Kiállításra is szánt lap.

Grafikai sorozatok a Tanácskörtársaság történetéből.
Magyar Nemzet, 1959. márc. 7.

5l

M.D.K.

Szabó Vladimír
festő

Rézkarcai.

Dutka Mária: A gobelin és a grafika a....
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 10.

4l

3811

M. E.

Mél

Báró For

förendiházi tag, a Mü

elno

két nagy csomó és
a magyar és magyar tartó
csinere
nalad

J. Hivatalból

Szabó Vladimir grafikus
Németh: ~~Kiállitás a Mücsarnokban~~ Lo Lajos: Tavaszi tél
Szabad Nép, 1952 május 25. 8 l.

MDK

Szabó Vladimir

Félkegyelmü, rézk.

Kompozició, "

M. Rézkarcolók Egy. Szépmüv. Muz. 1946, jul.

7 l.

MDK

Szabó Vladimir

Budapest 1945, rézk.

Kompozició, "

M. Rézkarcolók Egy. Szépmüv. Muz. 1946, jul.

7 l.

MDK

Szabó Vladimír; festő

„Haratérés"

„Csendélet"

Mücs. - Tav. tárlat. - M.N. 1952 v. 18. - 5. l. Dutka M.

Szabó Vladimír, festő.

Tszes elnöke képmása.

(e kép a mai dolgozó ember magatartás-ról, életörömérol beszél.)

Ernst Mur - Arckép kiáll. - MN. 1952 jul. 2 - 5. l. - Dutrall.

Szabó Vladimir

Miskolcon az állandó kiállítás
Képtárában van elhelyezve, „Mitterem a
századfordulón" c. műve. (ecsetre)

Tárlatról-tárlatra.

1972. V. 17. TV, 17.45 Ka.

Szabó Vladimir

A Magyar Nemzeti Galériában
Dózsa születésének 500 évfordulója
alkalmából rendezett kiállí-
táson alkotásai szerepelnek.

Láttuk, hallottuk,
1972. aug. 25. Kossuth 20.40 | 11 | KGyné

Szabó Vladimir grafikus

Aug. 18.-án a Nemzeti Galeriában a Dózsa jubileum alkalmával rendezendő tárlaton-grafikai kiállításon, alkotásai szerepelni fognak.

Tárlatkalauz.

1942. jul. 30. Petőfi 15.36/11/KGy né.

SZABÓ VLADIMIR, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményeinek anyagából.
A közölt képek jegyzéke:
66./.-SZABÓ VLADIMIR,- Szuret.-papir,tollrajz.
24+ 31 cm.-Ltsz,68.874.-Fekete repr. 305.old.

MOHVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Új szerzemények,II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

Szabó Vladimír

O Tudományos Ismeretterjesztő Társulat stúdiójában rendezett „Környezetünk" c. kiállításon szerepel grafikája, Piac, falusi reggel (ecsetlítve)

Láttuk, hallottuk.

1972. VI. 22. Kossuth 21.05/11/Ki.

Szabó Vladimirt az
a Munkácsy-díjas festő- és grafikusművészt,
a Minisztertanács a „Magyar Népköztársaság
Érdemes Művésze" címmel tüntette ki.

Pest Megyei Hírlap, 1974. ápr. 2.

Szabó Vladimir

A TV Galériának nagyszabású tervei vannak, portréfilmek akar készíteni képzőművészekről, – így a művészről is.

Torday Aliz: Képek-zenére, filmre, versre.
Film, Szinház, Muzsika, Budapest, 1974.
márc. 23.

Szabó Vladimir festő

A Gák Galériában nyílt meg az idős, művész kiállítása, kinek 30 éve önálló tárlata nem volt, de majdnem minden országos tárlaton szerepelt egy-egy képpel. Kissé a mult világát ábrázolja művészete, azt példázza, hogy a romantika sosem hal ki.

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika.

Jelenkor, Pécs, 1974. febr.

Szabó Vladimir

grafikus

Szabó Vladimir egyes lapjai irodalmi inspirációra készültek.

Bánszkyné Kiss Éva: Az irodalmi illusztrációkról

Kiüvészet, 1974 augusztus - 7 lap.

Szabó Vladimir

Szabó Vladimir, Szalai Lívia és Gross Arnold közös kiállítása volt legutóbb Amsterdamban.

Orvos Világ, Budapest, 1973. dec. 19.

Szabó Vladimir

A Petőfi Irodalmi Múzeumban Krúdy-mű-
rek illusztrációinak kiállítása nyílt
meg. Az „Őszi versenyek" 1946-os kiadását
illusztrálta, jellemzően groteszk pillanatokat
örökítve meg ebből a nagyon keserű kis regény-
ből. Rajz (repr.)

Pamlényi Ervin: Krúdy illusztrátorai.

Magyar Nemzet, 1968. dec. 31

Szabó Valdimir

"Szinház" /részlet/" cimmel hozza a lap a müvész képét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. nov. 1o.
XVII. évf. 45. sz. 2. lap.

Szabó Vladimír, Jestő

Elhangzott a Csók Galériában rendezett gyűjteményes kiállítás megnyitójaként.

Féja Géza: Vallomás Szabó Vladimirról
94-95.

TISZATÁJ, Szeged. 1974. február XXVIII/2.

Szabó Vladimir, jeltő

Berlinben szerepel.

— : Kiállítási naptár

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 2.

Szabó Vladimir, festő

Érdemes művész.

– : Ma délelőtt kiosztották a művészeti díjakat 1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 1.

Szabó Vladimir, festő

Érdemes művész

—: Kiváló és érdemes művészek 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. ápr. 1.

Szabó Vladimir

"Festményein és grafikáin nyüzsgő tömeg népe
siti be az utcákat és tereket, éppen ugy, mi
a templomokat és a fürdőket."-irja Vadas Jó-
zsef: "A lét, mint bünbak" c. két kiállitás-
ról szóló kritikájában. A Csók István Galériá
ban bemutatott müvek közül emlitést tesz a
kis padlástereket, romantikus hangulatu müte
meket, hátsóudvarokat ábrázoló képekről, me-
lyek mindegyikén embertömegeket szerepeltet.
"Brilliáns rajzai"-val ellentétben festményeit
birálja. "A grafikák elgondolkodtató szatirá-
ja festményein belenyugvó merengéssé válik."
Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 8.
XVII. évf. 49. sz. .2. lap.

Szabó Vladimir

„Dózsa" cimü képét bemutatja a lap.
"Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 23.
XVIII. évf. 8. sz. 12. lap.

Szabó Vladimir festő- és grafikusmüvész

A Magyar Népköztársaság Érdemes Müvésze c. kitüntetéssel jutalmazták, -közli a lap: "Di-jak, kitüntetések - 1974" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 6.
XVIII. évf. 14. sz. 2. lap.

Szabó Vladimír festőművész

új képeinek kiállítása november
15-én nyílik a Gós István Galériában

Magyar Nemzet 1973 november 13
4. old.

Szabó Vladimir

festő

Szabó Vladimir munkálága képviselve van a Miskolci Képtárban.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár
Művészet, 1973. december - 28 oldal.

Szabó Vladimir

A miskolci művésztelepen dolgozott a művész.

Csabai Kálmán: A művésztelep története.
Művészet, 1973.december - 6.oldal

Szabó Vladimir
festő

A művésznek a novemberi Csók
Galériában rendezett kiállítása a
harmadik önálló tárlata Ma-
gyarországon.

------:Kiállitási naptár.
Művészet, 1973.november - 46.oldal

Szalóky Vladimir
festő

Szalóky Vladimir Munkácsy-díjas
művésznek kiállítása volt Barce-
lonában, Oslóban, Mexikóvárost.

------:Kiállitási naptár.
Müvészet, 1973.november - 46.oldal

Szabó Vladimir
festő

A művész kiállításán bemutatott anyag az utolsó 4 év termésából került ki. 40 olaj festmény és kb. 25 grafikai lap szerepel a tárlaton

------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973.november - 46.oldal

Szabó Vladimir

festő

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas művésznek kiállításai voltak Romániában, Párizsban, Moszkvában, New-Yorkban, Firenzében stb.

----: Kiállítási naptár:

Művészet, 1973.november - 46.oldal

Szabó Vladimir

festő

Szabó Vladimir Munkácsy-díjas festőművész és grafikus kiállítása a Csók István Galériában látható.

----: Kiállítási naptár:

Művészet, 1973.november - 46.oldal

Szabó Vladimir
festő

A Kiállításra bemutatott festmények nagyobb hányada kompozíció, melyet réhány tájtanulmány egészít ki.

------:Kiállitási naptár.

Müvészet, 1973.november - 46.oldal

SZABÓ VLADIMIR, grafikus

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak a Művelődési Minisz-
ügyi Minisztérium törzsanyagából sikerült 42 darab
grafikai művet megszerezni. Így SZABÓ művet is. /66. sz.
kép/ 302. old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Új szerzemények, II, 301. old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968.
Pécs, 1971.

Szabó Vladimir

a Művészeti Alap díját
kapta a III. egri országos akvarell
biennalén

Népszava 1972 szeptember 15
Zoltán

Szabó Vladimír
festő

Méltatás.

Aradi Nóra: A Dózsa téma
Művészet, 1972. augusztus - 8 oldal

Szabó Vladimir
festő

A III. Országos Akvarell Bien-
nalen díjat kapott.

F.Ludányi Gabriella: Megjegyzések az egri III.....
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 59.oldal

Szabó Vladimir
festő-grafikus

A művészről a felidéréssel egyidejű a megrabósítás. A Szabó Vladimiri képalkotás a vizionárius festők képalkotó módszerével rokon.

Szabados Árpád: Szabó Vladimir.
Müvészet, 1974. április - 17.oldal

Gabó Vladimir

„Régi udvarban" (repr.)

Művészet, Budapest, 1944. ápr.
II. old.

Szabó Vladimír

Grafikus

M.D.K.

Méltatás.

László Sándor: Szalay Lajos

Művészet, 1963. május – 27 lap

MDK

Szabó Vladimir

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
9 l.

Szabó Vladimir.

Az Ernst-Múzeumban rendezett arc-képkiállításon szerepel tszes-elnökőt ábrázoló műve. (emlétve.)

Magyar Nemzet, 1952. Júl 2.

Szabó Vladimir.

A III. Magyar képzőművészeti kiállításon szerepelni fog Dóra-festménye. (emlitve)

Magyar Nemzet, 1972. Nov. 29.

MDK

Szabó Vladimir

Budapest, rézk,

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
29 l.

MDK

Szabó Hadimir, festő,

Aktuál. rajz költemény kiséretében.
(v. szöveg

M. Nemz. 1950. VIII. 24. – Műv. Alk. NV. – Felszabadulási
Művészmappa ápr. 4.-re.

MDK

Szabó Vladimir

Zrinyi halála, of.

Dózsa népe, of.

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955.

18 l.

MDK

Szabó Vladimir

Hazafelé, rézk.

Dózsa népe, "

Miskolci O. Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955. 21 l.

Szabó Vladimir MDK

sz. 1905

Az 1950 augusztusában megrendezett Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson szereplő művészek között emlitve.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX. században.Bp.1959.66.l.

MDK

Szabó Vladimir, festő-grafikus.

Vásár.	Ceruzara jz.
Ebédszünet.	"
Fagalamb.	"
Tehén.	

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948. okt. Kat.10.l.

MDK

Szabó Vladimir, festő

FAB: Képzőművészek a bányáról... Szab. Nép, 1948. nov. 23. 6 l.

MDK

Szabó Vladimir

Közönség

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
15 l.

Szabó Vladimir MDK
/1905- /

Dózsa népe. 1953.
Olaj, vászon. 124.166 cm.
/Szines repr./

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XX. században.
Bp. 1959. XXXVIII. tábla.

Szabó Vladimir MDK

Dózsa népe. Részlet. /Szines repr./

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XX. században.
Bp. 1959. Szöveg között 6.

Szabó Vladimir: MDK

Dózsa képek említése

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX. században. Bp. 1959. 68. l.

MDK

Szabó Vladimir, 1905-

Ostrom után

Félkegyelmü

Próféta

Rézk.művészete. Művész Cal. 6.kiáll. 1948.jan.

MDK

Szabó Vladimir.

Vrsoki kid.

Kassa, V. Nemz. Képzőm. Kiáll. a V. és Kőrokt. Min. által megvás. képek.
Képzőm. Közl. 1939, 3-4 sz.

MDK

Szabó Vladimir

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. ~~xxxpkc~~ Kassa

27 l.

Szabó Vladimir
festő

M.D.K.

Dózsa sorozata

D. Fehér Zsuzsa: Gondolatok másfél évtized magyar képzőmű-
Művészet, 1960. augusztus. 13 lap. vérszínéről.

MDK

Szabó Vladimir

~~xxxxxxxxx~~ kitüntető elismerés

1836. a római m. művészek tárlatán szerepelt nagyobb kollekcióval.

Esti Magyarország 1943. ápr. 2o.

Szabó Vladimir

Halász, olaj

Uj magyar képzőművészet. Főv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 33 l.

Szabó Wladimir

Csendélet, olaj

II. Magy. képzőmüv. kiáll. Mücs. 1951. nov.
8 l.

Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

)EHEIM (német festő, 1800 körül)

'sendélet

'a, olaj, 15×21 cm.
Maszlaghy II., 280. szám.

)IETRICH, CHRISTIAN WILHELM ERNST
(német festő, 1712—1774)

'ájkép

'a, olaj, 17×24 cm.
Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 248—249. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

Asszonyok Krisztus sírjánál

'a, olaj, 63×50 cm.
Maszlaghy II., 356. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 248. l.

DOBYASCHOFSKY, FRANZ JOSEPH
(osztrák festő, 1818—1867)

Madonna szentekkel

Vászon, olaj, 150×114 cm.
Jelezve lent balra: Dobyaschofsky Franz, 1838.
Simor primás vette a művész hagyatékából.

Szabó Vladimir festőművész
Szabad György gyárimunkás
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951.február

Szabó Vladimir

MDK

Budapest
Félkegyelmü
Kompozició

Jajczay: Páris előtt. Uj Ember, 1946. aug. 11. 7 l.

MDK

Szabó Vladimir festőművész.

Kállai Ernő: Kassai Nemz. Kiáll. Jelenkor, 1939. dec. 1. 5.sz. 12 l.

M.O.H

Name of Medical Officer

Designation

Station

Date of Joining

Date of Relieving

Signature

Szabó Vladimir festő M.D.K.

Vásár.	Cerveraraja	Mův. tul.
Ebédszünet	"	" "
Fagalamb	"	" "
Tehén	"	" "

Száz magyar művén. Kiállítás kat.
Bp. 1948 10.

MDK

Szabó Vladimir, festő

123. Hidépitők. Olf.

124. Téglahordók. "

Nemz. Szalon.-Kilencven müvész kiállitása. 1948. jun. 12-27. Kat.

Szabó Vladimir MDK

A miskolci V. Országos Képzőművészeti kiállításon alkotása szerepel.

/zsánerkép/

Esti Hirlap 259 sz. 1958 nov. 4 2 old.

Szabó Vladimir

MDK

A felszabadulás után készült tanácsköztársasági vonatkozású alkotások:

"Vöröskatonák" Papir, rézkarc.

GERELYES EDE: A Legujabbkori Történeti Muzeum tanácsköztársasági gyüjteménye.
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II.Bp.1961.
131-178.l. 143.l.

Szabó Vladimir

MDK

180 éves az Ipari és Képzőművészeti gimnázium. Fenti művész is tanulója volt.

Esti Hírlap 27 sz. 1959. febr. 1. 2. old.

M.D.K.

Szabó Vladimir
festő

Gobelin-tervei — „Molière a tanyán"
c. műve

Horváth Ákos: Első miskolci országos grafikai biennálé
Művészet, 1962. február. — 28 l.

Szabó Vladimir, grafikus

Megjelent a művész mappája az ünnepi könyvhéten.

Láttuk, hallottuk – a kiállítótermekben

1976. V. 30. Petőfi, 11.28 VGué.

Szabó Vladimír, festőművész, grafikus.

a „Magyar grafikusok" sorozat legújabb mappája a művész rajzait, rézkarcait, 12 reprodukciót tartalmaz. A bevezető tanulmányt Frank János művészettörténész írta. — Az ünnepi könyvhét alkalmából a bpesti könyvsátorban dedikál,

a Corvina újdonságai.

Esti Hírlap, 1976. máj. 19.

Szabó Vladimir, grafikus

Grafikájának 12 lapját tartalmazza, a mappasorozat újdonsága. Furcsán sajátos, szinte különc világát megejtő virtuozitással munkálja képsorokká. (Corvina.)

F.R.: Könyvszemle.

Népszabadság, 1976. jún. 22.

Szabó Vladimir

MDK

Képei a pataki Rákóczi Múzeum
folyosóján.

45.o.

BALASSA IVÁN: Vesető a sárospataki várban.
Sárospatak. 1960. /Nyomtatva Miskolcon/

MDK

Szabó Wladimir

Népnevelők falun, of.

Látogatás, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 4 l.

MDK

Szabó Vladimir

Dózsa

Képzőművészetünk 10 éve. Mies. 1955. Kép

MDK

Szabó Wladimir

Gönye Lajos Kossuth dijas tszcs eln. of.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug.
7 l.

M.D.U

SZABÓ Vladimir festő

„Késsőrnűnészetünk a felszabadulás után" c. kiállitáson szerepel (1960)

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 31. sz. (ápr. 4.) 11. l.

Dutka Mária: A Magyar Nemzeti Galéria ünnepi kiállitása

MDK

Szabó Vladimir, grafikus

müvei emlitésreméltóak.

/T.D./ Magyar müvészek olasztárgyu képei. Enit-dij.
Kiállitás a Nemzeti Szalonban. 1943.
Esti Ujság. 1943. IV.2o. 2.1.

Szabó Vladimir, festö.
szül. 1905

164. sz.	Zarándokok	Karc
165. "	Budapest 1945	"
166. "		Ceruza.
167. "	Bp. Föv. Képtár tul.	"
168. "		Tus

Stockholmi grafikai pálli. 1946. April.
Nemzeti Museum/Stockholm/ katal. 25.l.

MDK

Szabó Vladimír, festő.

Önarckép. Ceruzarajz.

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere.

1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 12. l.

MDK

Szabó Wladimir, festő.

Hazatérés. Cf.-

Csendélet. "

Műes.-Tav. tárl a Műes.-ban. Hősök tere.

1952. máj. 10-jun. 4.- Jegyz. 9. l.

MDK

Szabó Vladimír, festő.

Fedorka Julia noojetparant küldött Magyarországon. — Of.

Jegorov Mezőcsáton. — Of.

„Magy. Szoj. Baráts." — 1952 — Képzőm. kiáll. kat. 5. l.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szabó Vladimir

„Ifjúság kútja" két variációja – bizarrnak hatóan éleszti újra a szecesszió és a szimbólizmus gondolatkörét

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 27. o. Németh
Magyar grafika

Szabó Vladimir

Naiv realista, fő műveit a grafikában alkotta. Legújabb rajzai a manierizmus formáját és a szimbolikus-szürrealitást mutatják.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvin 1968

133. l.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szabó Vladimir

a verizmus túlhajtásaival eltorzított alakjai
a manierizmusra emlékeztetnek
népi fantázia kincs, rabelais-i parasztvaskosság

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. 27. o. Németh
Maimagar grafika

2.

Szabó Vladimir

Rudnay és Csók tanítványa volt. Hosszabb ideig foglalkozott „torzkép-készítéssel". A szatírikus-komikus hangvételű munkái a maradandóbbak.

Akácz L.: Szabó V. kiállítása Szegeden. — Mügyűjtő, 1969. 1. sz. 55. l.

Kolozsvári Tamás 2

művét mutatja be a szerző az alanti cikk 188-189 l. közölt a következő szöveggel: „Tamás Kolozsvári: Saint Nicolas' Wonder, oil on wood"

Deresényi Dezső: The Christian Museum in Esztergom" (ism. Boskovits-Majzer-Mucsi „Az Esztergami Keresztény Muzeum képtára" című műnek.

The New Hungarian Quarterly, Bp. 1964, 16. k. 188-189 l.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Rajzkompozíciója Füst Milán: "Elmult Karácson kor" c. irásához.

Szinház, Bp. 1946. dec. 18-31. II. évf. 49-50.sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Rajzkompozició "A szinpad karácsonya" c. vers illusztrálására a lap belső cimlapján.

Bóka László: "Szaloncukor keserítő" c. irását illusztrálta.

Rónai Mihály András: "Egy komikáné emlékezete" c. irásához készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1946. dec. 18-31. II. évf. 49-50. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Szép Ernő: "Jelen Joli" c. tréfás irását illusztrálta.

Boross Elemér: "Jubilum" c. novellájához készített illusztrációt.

Szinház, Bp. 1947. jan. 22-28. III. évf. 4. sz. 4. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Szép Ernő: "Jelen Joli" c. tréfás irását illusztrálta.

Boross Elemérç "Jubilaum" c. novellájához készitett illusztrációt.

Szinház, Bp. 1947. jan. 22-28. III. évf.
4. sz. 4. lap

M.D.K.

Szabó Vladimir

Dallos Sándor: "Éjszaka" c. nov lláját illuszt
rálta.

Szinház, Bp. 1947. jan. 29.- febr. 4. III. évf
5. sz.

M.D.K.

Szabó Vladimir

Dallos Sándor: "Éjszaka" c. novelláját illusztrálta.

Szinház, Bp. 1947. jan. 29.- febr. 4. III. évf. 5. sz.

Szabó Vladimir

Részt vett a Berlinbe rendezett kiáll táson

N.U.943.II.7.

Szabó Vladimir MDK

Falusi jelenet, olf.

Táj libákkal, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Szabó Vladimir

MDK

"1514", olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

án. Tournai, XV. sz. vége.

)

Szabó Vladimír

l.

Szabad Művészet

1948. 292. l.

M. KIR.
IPAROKTATÁSI
FŐIGAZGATÓ.

BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2. SZ. III/8.
3166 szám.
1915.

A Műemlékek orsz.
Elnök

Tisztelettel van s
Elnökség részére, a
ipariskola növendéke
a szepességi műemléke

Szabó Vladimír

illusztrálta az alábbi tankönyvet

(Thaisz József): Orosz könyv a 8. oszt. számára. Bp. 1948. VKM kiad. 165 l.

Szabó Vladimír

illusztrációi
a Csillag c. folyóirat
1948. évf.-ban.

Szabó Vladimír, grafikus

Szines rézkollekciója a tárlat legnagyobb felfedezése. (Nemzeti Galéria.)

Rózsa Gyula: Körhelyek Dürer emlékére

7.

Népszabadság, B. v. 1971. jún. 4.

Szabó Vladimír

Földosztás (1955), Ünnepi készülődés (1955), Mátyás király pannák (Várpalota 1956), Földosztás (1958).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. (Fonó György-né, Kis Tomás) Budapest, 1969. 1-617 l

522 l.

Szabó Vladimír

Grafikával, könyvillusztrációval is foglalkozik. Két neres Munkácsy-díjas (1953, 1954). Több művei: Ludas Matyi (1953), Dózsa sorozat (3 festmény 1954)

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó György-né, Kis Tamás/ Budapest, 1969. 1-617 l
522 l.

2

Szabó Vladimír

A felszabadulás előtt főleg újságok részére rajzolt. A felszabadulás után számos nagyméretű, meschangulatú olajképet fest.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 1-617 l. 522 l.

Szabó Vladimír

(1905) grafikus, festőművész. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Vaszary János, Csók István és Rudnay Gyula tanítványa, majd 1932-34 ösztöndíjasként Rómában tanul.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó György, Kis Tamás/ Bpest 1969. 522 l.

Szabó Vladimir
grafikus festő

M.D.K.

„Ludas Matyi", „Földosztás", „Feleségem"
„Olaszpiac", „Halász", „Halás csendélet"
„Szaratérő öreg halász pár" festői művei
A hálorus rajzai a: „Légi támadás 1, 2,"
A hadifogság emlékét őrző egyik műve
a „Fürdőzők".

Zolnay László: Szabó Vladimir művészete
Művészet 1963. november – 25 lap.

Szabó Vladimir

festő – grafikus

M.D.K.

A felszabadulás után festi a „Dózsa" sorozatát, majd a Vaipalotai freskókat, a Molière a tanyán c. vászon, a Ludas Matyi a vásárban c. kompozíció. Befejezetlen táblaképe az „Elsüllyedt katedrális".

Lohnay László: Szabó Vladimir művészete
Művészet, 1963. november – 25 lap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Szabó Vladimir

1935: a Kinyei Graphikus-Díj nyertese. 1948: Érdemes Művész. 1955: Munkácsy díjas. Neves könyvillusztrátor.

Fekete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

334 l 27 o

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Szabó Vladimír

Született Balassagyarmaton 1905 december 5-én. Festő, grafikusművész. Tanulmányai a budapesti Képzőművészeti Főiskolán /: Vaszary J., Csók I., Rudnay Gy.:/

Fehér Miklós: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 269 l.

Szabó Vladimír

„Pulykapásztor" Rep.

„Három modell" –" –

Szelesi Zoltán: Szabó Vladimír kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1969. VII, V. VII-képnek.

Szabó Vladimir, festő, sz.1905.

A Képzőm.Főiskola Rudnay, Csók, Vaszary és Benkhardt osztályán tanult. Olaszországban járt tanulmányuton. A főiskola elvégzése után főképpen illusztráció rajzolással foglalkozott. A felszabadulás után már nagyobb olajkompozicióakat is festett. 1948. tankönyvillusztrációiért "kiváló munkás" cimet kapott. Festményeiben és rajzaiban széles mesélőkedvvel, a valóság sokrétű gazdagságának csillogásával adja elő az ábrázolt eseményt. Munkácsy-dijas.

Uj M.Képzm.III. 1953.

85.1. és kép

IV. 1954. 130. l. és kép

MDK

Szabó Vladimir

Rézkarc sorozat jelent meg a Tanácsköztársaság 40 éves évfordulója tiszteletére. Fenti művész munkája is részt vesz.

Esti Hirlap 64 sz. 1959. márc. 14. 2 old.

Szabó Vladimir

az alkalmazott grafika nagyhatású mestere.

Solymár István : Mai Magyar Rajzművészet, Budapest,

1972 22 l. 9 l.

Szabó Vladimir

művészetében - lényegét tekintve - van valami közös Csontváryéval, Rajzművészet a mester az igazi területe.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 21 l.

Szabó Vladimír

Reprodukciók: 150 x. Emlékek fölött / részlet /; 151. x. Emlékek fölött, 1966. cefrenyomat, 290 x 420 mm; 152. x. Emlékezés tavaszi, 1966, cefrenyomat, 290 x 415 mm.

Sólyomi István: Mai magyar fametszők, Budapest, 1972.

Szabó Vladimír

1968-ban részt vesz a Nemzeti Galéria grafikai tárlatán, a moszkvai és esseni magyar kiállításokon. 1953-54-ben a Munkácsy díj II és I. fokozatával tüntették ki.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Szabó Vladimír

Ugyanott csoportkiállitáson is résztvett, ez évben állit ki Rómában is. 1959-1961-ig Franciaországban volt tanulmányuton; Párizsban kiállit.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972

Szabó Vladimír

Két izben tett olasztanulmányútat; 1931-ben mint öztöndíjas, 1932-34-ig huzamosabb ideig tartózkodott Rómában. Egyéni kiállítása 1934-ben a Nemzeti Szalonban.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972

Szabó Vladimir 1.

1905-ben született Balassagyarmaton. A Képzőművészeti Főiskolán 1924-ben végezte tanulmányait Rudnay Gyula, Csók István, Vaszary János és Benkhard Ágost növendékeként.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Szabó Vladimir

Müveit kiemeli Cseh Miklós: A "IV. Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás" c. kritikájában, mely a Mücsarnokban rendezett tárlatról szól. Az ismertetett müvek között, a müvészét külön nem nevezi meg.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. jan. 16.
V. évf. 2.sz. 1-2. lap.

Szabó Vladimir

"Ludas Matyi", "Zrinyi halála" és "Dózsa György" c. rajzaiért a Munkácsy-dij II. fokozatát kapta.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. ápr. 9.
IV. évf. 8. sz. 8. lap.

Szabó Vladimir

"Dózsa" és „Zrinyi, a költő halála" c. képei-
ért a Munkácsy-dij -hatezer forintos- I. fo-
kozatával tüntették ki.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. ápr. lo.
V. Évf. 8. sz. 8. lap.

Szabó Vladimir

"Karácsonyi vásár" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. dec. 25.
V. évf. 41. sz. lo. lap.

Szabó Vladimír

Bemutatott műve:

140. sz. „Ünnepség", olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képző művészetért", I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

128

Gnabó Vladimír

alkotásaiból található a magyarországi városi képtár gyűjteménye tulajdonában.

Talai Hírlap, 1972. ápr. 7.

Szabó Vladimir

a felszabadulás után festette meg a „Dózsa népe" c. festményét. (emlékbe)

Ábrám László: Dózsa képben és szóban.

Szövetkezet, Pécs, 1972. ápr. 12.

Szabó Vladimir

Adorján Mária gyüjteményében ceruzarajzai találhatók.

Horváth Béla - Adorján Mária gyüjteménye; Mügyüjtő, 1971. 4. sz. 51 .l.

Szabó Vladimír, grafikus

Bemutatja

↓

—: A Műgyűjtő új száma 9.

Népszabadság, Bn. 1971. okt. 22.

Szabó Vladimir, [ ]

Portréfilm készül róla.

A tv negyedévi programja

–: Min dezültek dédanyáink? 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 30.

Szabó Vladimir, festő

Rénlet a Dózsa-népe c. képből:

Repr.

— : Ötszáz év Dózsa-népe M. 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 25.

Szabó Vladimir

43 grafikáját és 10 olajképét
mutatják be a balassagyarmati
Horváth Endre Galériában.

– Napló –

Magyar Nemzet 1972 augusztus 15
4. old.

Szabó Vladimír

173. sz. „Voloskói házak," akvarell, 36x24 cm.

174. sz. „Rovignói bárkák," akvarell, 34x24 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Szabó Vladimír

170. sz. „Balatonfüredi fák", akvarell, 46 x 31 cm

171 sz. „Bükkfák", akvarell, 29 x 39 cm.;

172 sz. „Kirt az Adriában", akvarell, 35 x 23 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Szabó Vladimír

167. sz. „Macskabarátok," akvarell, 35 x 47 cm.

168. sz. „Festő és mecenás," akvarell, 30 x 43 cm.; (reprodukció)

169. sz. „A régi sekrény," akvarell, 34 x 47 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Szabó Vladimír

Bemutatott művei:

165. p. „Művészek," akvarell, 46×35 cm;

166. p. „Szolnoki piktók," akvarell, 34×23 cm

F. Kudányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Szabó Vladimír

Mátyás király vadászaton

olaj, 110 × 60 cm

Vadászati Világkiállítás 197.

Műcsarnok

Szabó Vladimir

A Nemzeti Galériában Dürer emlékének tiszteletére rendezett kiállításon grafikái szerepeltek.

Bojár Iván: Képzőművészeti jegyzetek.

Magyar Hírlap, 1971. jún. 1.

Grabó Vladimír

1953-ban kiállította Dózsa-festményeit. (emlékére).

R. Gy.: Dózsa alakja a képzőművészetben.
Dalgozók Lapja, 1972. jún. 11.

Szabó Vladimir

a kétszeres Munkácsy-díjas művész olaj festményei szerepelnek a Salgótarjáni Képcsarnokban rendezett „Tavasz a művészetben" c. kiállításon.

Nagyrád, 1942. jún. 23.

Szabó Vladimír

1953-ban alkotta festményeit Dózsáról. (emlékre)

R. Gy.: Dózsa alakja a képzőművészetben.

Pest m. Hírlap, 1972. jún. 11.

Szabó Vladimír

5 grafika

Csáky Ungvári

44-l.

MDK

Szabó Vladimir

Illusztráció, tus

Képzőművészetünk a felszab.óta. Szfv. Képtára 30. kiáll. 1947. okt.

4 l.

MDK

Arv. közl. 1929. jún. 4.rk.sz. 34 l.

MDK

Szabó Vladimir

Ostrom, tus

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára
30. kiáll. 1947. okt. 5 l.

MDK

Szabó Vladimir
Tájkép

Képző és Iparm. Gimnázium jub.kiáll. 1954. dec.
Ernst Muz.

Szabó Vladimir

Cseh Ms Jegyzetek a kiállítás alkalmából. Szabad Művészet, 1956. 1-2.sz. loo, kép

Szabó Vladimir

MDK

Munkácsy-díj II. fok. 4000 Ft

Ludas Matyi, rajz
Zrinyi halála, "
Dózsa György, "

Szabad Nép 1953. ápr. 4.

MDK

Szabó Vladimir

Munkácsy-díj II.fok

Ludas Matyi, rajz
Zrinyi halála, "
Dózsa György, "

Kicsztották az 1953. irod. és müv. díjakat. Magyar Nemzet 1953. ápr. 4.

MDK

Szabó Vladimir

Földosztás aquarell

Benczo László:A magyar képzőművészet mai eredményei/Gondolatok a VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitásról 1956.Csillag, X;év.f február
346-355-356.l. 362.l.

MDK

Szabó Vladimir

Magyar művészek olaszországi képei a M. Szalonban.
Uj Magyarság 1943. ápr. 22. 8 l.

MDK

Szabó Vladimir, kitüntető elismerés

Magyar művészek olaszországi képei a M. Szalonban. Uj Magyarság 1943. ápr. 22. 8 l.

MDK

Szabó Vladimir

Rényi P: A VI.M.Képzm.Kiáll. festményeiről. MN.
1956. jan. 28.

MDK

Szabó Vladimir

Wellisch J: Tájképek a VI. M. Képzőm. Kiállításon.
Szabad Művészet, 1956. 4.sz. 187, 190 l, kép

MDK

Szabó Vladimir

M.Szal. 98. csop.kiáll. 1943. nov.

MDK

Szabó Vladimir

Kovács László: A III. M. Képzm. Kiáll. Szk. 1953. jan. 9.

M D K

Szabó Vladimir

Cifka Péter: A Szépművészeti Muzeum grafikai osztályának uj szerzeményei. Magyar Nemzet 1955.okt.12.

5 c.

Szabó Vladimir

Tavasz a régi városban, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954.jul. 4 l.

MDK

Szabó Vladimir

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő, Tudas Matyi című vízfestménye repr.

(Szurdi Márta: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.)

Nők Lapja, Bp. 1952. december 25. [10-11.l.]

MDK

Szabó Vladimir

rajza (Marx beszélgetése Farkas Károllyal) repr.

(Békés Istvánné: „Neve és műve élni fog...")

Ország-Világ, Bp. 1958. március 12. 2. l.

MDK

Szabó Vladimir

Gönye Lajos Kossuth-dijas TSZCS eln., olaj

Arckép kiáll. Ernst Mus. 1952. aug. 7 l.

MDK

Szabó Vladimir

Ünnepség, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 12 l.

Szabó Vladimír festő

Noszlopi: Rajzok, akvarellek, grafikák

Nevisava 1955 jan. 19. 8 ½ ćvf. 15 n. 61.

Szabó Vladimír festőm.

Gombák és gesztenyés, olajf.

Czech M: Az V. m. képz. kiáll. festményei

Népszava, 1955. jan. 6, 83. évf. 5 n. 6. l.

SZABÓ Vladimir

Földosztás, olajt. (repr.)

P: A VI. magyar képzőm. kiáll. megnyitója alk.

Művelt Nő 1955 VI évf. 50. h. dec. 11. 1. l.
" " 4 " 51 " " 18 1 l

MDK

Szabó Vladimir, festő

"Dózsa népe" (repr. is.)

184.o.

Körner Éva: Festőművészetünk uj utjai. Kiáll
az Uj Magyar Képtárban - 1956 febru
Müv. Ért. 1956. V.évf. 2-3.sz.183-J

Szabó Wladimir

Cirkusz, olaj
Vizpart, ceruza
Komédiás, "

Ötven müvész kiáll. N.Szal. 1947. jun.
2, 8 l.

Szabó Vladimir
Kanász, olaj

Pőv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 15 l.

Szabó Vladimir
Hidépitők, olaj
Ebédszünet, cer.

Magy. Képzőművészek Szabadszerv. kiáll. 1948. nov.

Szabó Vladimir

Vásár, cer.
Ebédszünet, cer.
Fagalamb, "
Tehén, "

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. lo 1.

Szabó Vladimír.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon művével szerepelt.

Szabad Nép, 1957. Okt. 4.

Szabó Vladimir.

"A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon képeivel szerepelt.

Magyar Nemzet, 1951. Okt. 14.

Szabó Vladimir M.D.K.

Graphus

A Petőfi Szodalmi Múzeum
Vállalásán bemutatta raj-
zait.

V.L.Á: Magyar Szodalom —
Művészet, 1966. január - 41 kep

MDK.

Szabó Vladimir

Koffán Károly portréfotója

Tükör 1965 juni.8.

Szabó Vladimir.

A földalatti gyorsvasút építkezéseinél rendezett képkiállításon „Budapest 1945." c. képével szerepelt. (említve.)

Nepszava, 1951. Júl. 25.

Szabó Vladimir.

Az Ernst-Múzeumban rendezett Béke-plakát és Ötéves Terv Grafikai Kiállításon „Május 1. Mezőcsáton" c. gobelinterve. (emlétve.)

Magyar Nemzet, 1952. Okt. 3.

Szabó Vladimir

Az itt felsorolt művészek alkotásai szerepelnek a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállitáson, melyet Vadas József ismertet%: "Képek a várfalon" cimmel.

Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Baresay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint György, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert.

Folytatás a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Szabó Vladimir

Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Svába Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szetngyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkek Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola művészek neve szerepel az 1.-es cédulán feltüntetett kiállitáson.
A részletekre kiterjedő kritikát lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Szabó Vladimir

Deim Pál, Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc, Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháltz Pál.

Folytatva a 3.-as cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Ugosi Szabó Vladimír
festő
3 – 95. vegyes műver

Nemzeti Szalon LXXXII. csop.
Kiáll. kat. 1934. dec. 22. –
1935. jan. 2.

Szabó Vladimir
104

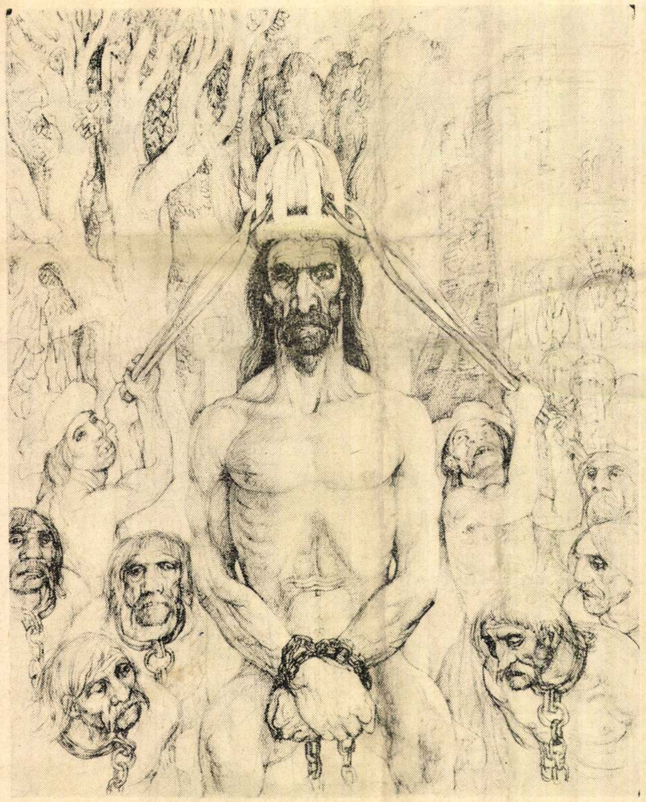

SZABÓ VLADIMIR: DÓZSA

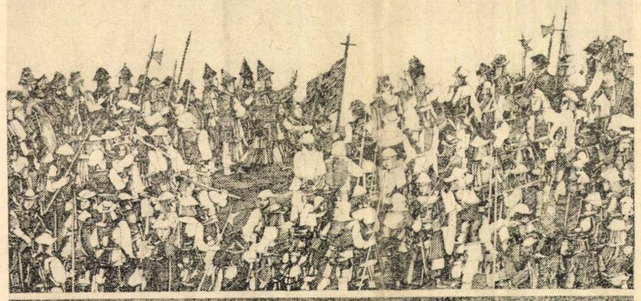

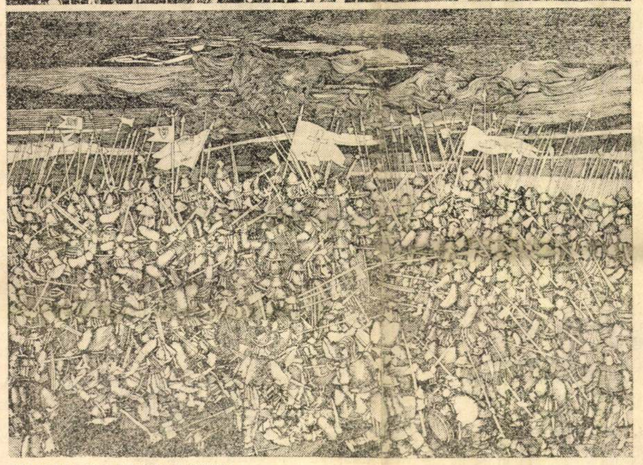

TULIPÁN LÁSZLÓ: DÓZSA-EMLÉKLAP I.

Hommage

CSIKSZENTMIHÁLYI RÓB

Él kell hinnünk nemeslelkű elődeinknek, hogy egy nemzetnél se vagyunk alábbvalóak. Ez a szerény fogalmazás megment a sovinizmustól, viszont jelzi, hogy az anyanyelvi, kulturális, etnikai, földrajzi közösség olyan vonásokkal, tulajdonságokkal, adottságokkal ruház fel bizonyos emberesoportot, melynek következményeit, meghatározottságait vállalni nemcsak kényszerűség, de szolgálat is. Ezért jár kétes eredménnyel, ha folytonosan csak összehasonlítgatjuk az úgynevezett fejlettebb országokat az elmaradottabbakkal, a szerencsésebb népeket a mostoha sorsúakkal. Van, amiben a sorsüldözöttek is fényes sikerekkel dicsekedhetnek, ám a klasszikus művelődés megteremtőinek, hordozóinak a története se nélkülözte a tragédiákat, a súlyos válságokat.

Az európaerek gúnyosan elmosolyodhatnak bajúszuk alatt, a XVI. század elejének Itáliájával, Michelangelóval szemben például mi mindössze Dózsa Györgyöt állíthatjuk ki a porondra, a nagy olasz triász működése idején nekünk csak a Duna-medence népeinek viharos felkelésére telt. A történeti ismeretek birtokában ma már köztudottá kezd válni, hogy a valóságot a múltban se jellemezték a végletesen sematikus képletek. Michelangelónak is volt gondja elég, meg kellett érnie II. Gyula pápa dicsőségére mintázott bolognai ülőszobrának megsemmisítését. Mondják, Leonardo maga is látta, amikor francia zsoldosok — célba lövéssel szórakozva — szétnyilazták Francesco Sforza hét méter magas lovas szobrának agyagmodelljét, élete végén pedig — ki tudja, milyen csalódások, meghurcoltatások után, mintegy húsz esztendővel főművének barbár elpusztítását követően — épp a francia király vendégbarátságát kellett elfogadnia, holott új mecénású elődjének a katonái egykoron elrettentő leckét adtak neki a szellemi értékek semmibevevéséből, a történelem menetének kíméletlenségéből.

A parasztháborúk, kelyhes eretnekségek közepette ugyanakkor Közép-Európában is kivirágzott a reneszánsz. M. S. mester főműve — Mátyás halála után majd húsz évvel — igényes alkotóműhelyekről hoz hírt. Ugyanakkor olyan remekmű is épült, mint az esztergomi Bakócz-kápolna, az antikizáló kőfaragásnak világviszonylatban is ragyogó kis ékszere. Pedig ezek az Itáliától északra eső területek a maguk ridegebb világképével, merevebb hagyományaival még annyira se fogadták meg a művészek szózatát, mint a latin félsziget városállamai. A parasztok pártjára állt Riemenschneidert se kímélte a bosszú, a kor legnagyobb német szobrászának kezeit elnyomorította a kinvallatás. S 1514 mégse csupán egyike a kelet-, közép-európai felkeléseknek, a török veszély végzetessé fokozta Dózsáék forradalmában a történelem intését. A leveretés Mohács előjátékává vált, s miközben tőlünk nyugatra, északra — ha szörnyű keservek között is — egyre csak előbbre haladt a városiasodás, a polgáriasulás, az iparosodás, nálunk a végvári küzdelmek, a gyarmatosítás véradójába a művelődésnek is be kellett szolgáltatnia a maga lehetséges értékeit.

Nem erőltetett arra következtetni, hogy Dózsa György kegyetlen mártíriuma ismétlődött meg nyolc évtizeddel később, amikor az esztergomi ostromban megsérült Balassi Bálint végigszenvedte két lábának amputálását s úgy halt meg a legborzalmasabb kínok között, ő, a szabad magyar nemes, uralkodójának önkéntes vitéze. A magyar kultúrhistória elválaszthatatlan e történelmi megpróbáltatásoktól, lantos, harcos, kuruc, várjobbágy, íródeák, prédikátor, nagyságos fejedelem, nyomdász kiszolgáltatott életformája mellett kellett hazájáért, szülőföldjéért helytálljon, szellemi ambícióihoz csak nosztalgia jutott osztályrészül, nyugalom, érlelő szemlélődés soha. A gondolkodó elmét még ma is méltán elborzasztja, ha arra emlékezik, Balassival egy esztendőben halt meg Lassus, Palestrina, mindkettő az alkotómunka erőfeszítéseitől rokkant meg aggódó mecénások gondoskodása mellett, miközben költőnk próbára indult, holott sebesedett, ölt, fogott, vitézkedett, homlokán vér lecsordult.

A jáki kapu, a visegrádi kút mesterének, Balassinak, Tótfalusi Kiss Miklósnak, Csokonainak, de még Madarász Viktornak se maradt semmi pótolni valója, mindahánya megtette, ami tőle telt, az adott feltételek között, egyetemes színvonalon, a honi sajátságokat tükrözve. Éppen ezért engedtessék meg, hogy a mai magyar művész is azt tegye, amihez köze van, amiről szólni érdemesnek tartja, s amiben képzeteinek társulásán keresztül műveltsége és elkötelezettsége szabadon érvényesülhet. Nem biztos, hogy itt és most a kozmikus technika korszerűbb, mint a felelősségvállaló történelmi tudat. A tematikus kiállítás — amikor ötszáz éves hőst idéz — a legaktuálisabb, legholnapibb inspirációról tudósíthat, az alkotókedvet, a hivatásérzetet tanúsíthatja, azt a meggyőződést, hogy egy kis nép tehetségei — nehéz századok után — a művészetet társadalmi szükségletnek tartják. A gépkocsibeszerzés, a villaépítés iránt megélénkült közérdeklődés közepette a grafikusoknak, szobrászoknak esetleg éppen a legendás lázadásról van időszerű mondanivalójuk, a múltban, a vértanúságban, a népi ózonlésben, az igazságtevés vágyában az erkölcsi és szakmai megújulás igényét fejezik ki, az orkesztrális sokszólamúsággal az intellektuális gazdagság örömében szeretnék részeltetni a közönséget: kortársakat és utókort egyaránt. Ezen a tárlaton, e tárlatra való felkészülés során megint csak bebizonyosodott, hogy a magyar képzőművészet ereje az együttes fellépésben van, az egymás mellett működő nemzedékek, évjáratok össztermésében. A három és fél kiválasztott csillag sztárolásának polgári módszere jó képességű művészek nagyobb száma mellett rendkívül anakronisztikusnak hat, s bár ezt illetékesek és hangadók még nem látták be, a műtermekben érik a hazai művelődéstörténet biztató jövőjének a gyümölcse. Egy-egy szemle azonban már most is betekintést enged a folyamatba az elfogulatlanok, a művészetet szeretők és értők igaz örömére. A Dürer tiszteletére rendezett kiállítás után nem is sok idővel ez az Hommage à Dózsa megint megmutatta, hogy gondolat, érzés, felkészültség, társadalmi hovatartozás dolgában művészetünk legjobbjai, derékhadának hivatottai eldöntötték, mi a teendőjük. A sikerek további erőfeszítésekre ösztönzik őket, a gáncsoskodásra — a szép eredmények birtokában, az elvégzett munka ínlető érzetében — nem hederítenek. A múlttal, a jövővel a viszonyuk tisztázott, a jelen számára akkor lesz áldásos a működésük, ha a közművelődés intenzívebbé, nyíltabbá válik. Műveik igazolják rátermettségüket, progresszivitásukat, reményeiket.

POGÁNY Ö. GÁBOR

A Dózsa György születésének ötszázadik évfordulójára rendezett tárlaton részt vevő művészek kitüntetésére a Szakszervezetek Országos Tanácsa, Budapest főváros Tanácsa, a Kommunista Ifjúsági Szövetség, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, a Magyar Nemzeti Galéria díjakat ajánlott fel. A három I. díjat Szalay Lajos, Csohány Kálmán, Stettner Béla kapta, a négy II. díjat Szabó Vladimir, Kondor Béla, Tulipán László, Csikszentmihályi Róbert.

CSORBA GÉZA: DÓZSA

e à Dózsa · *Grafikai és kisplasztikai kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában*

ERT: GONDOLATOK DOZSARÓL I.

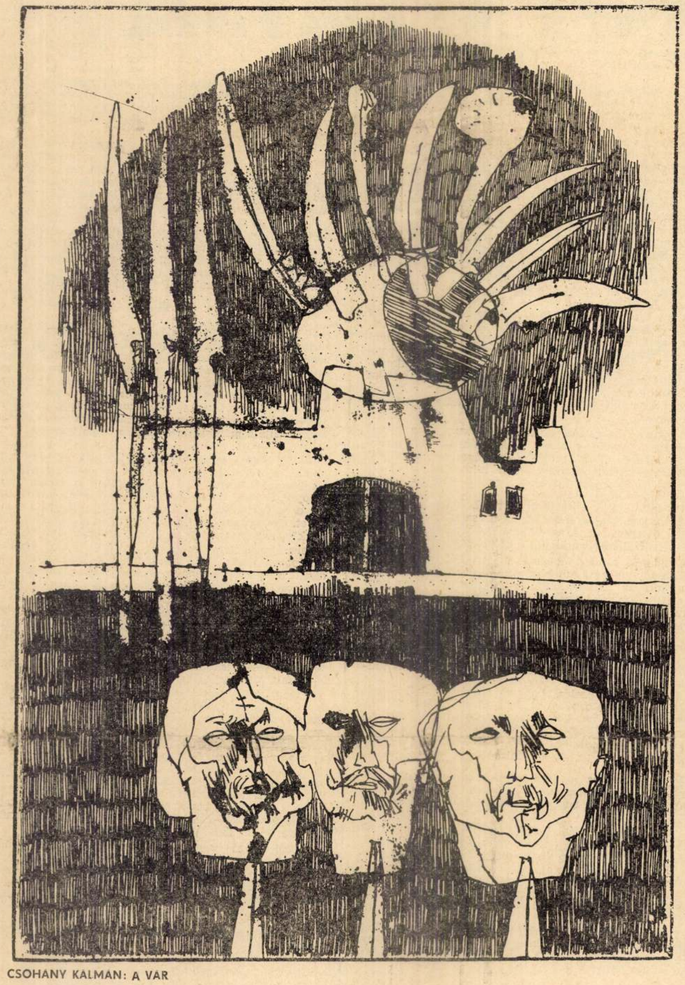

CSOHÁNY KÁLMÁN: A VÁR

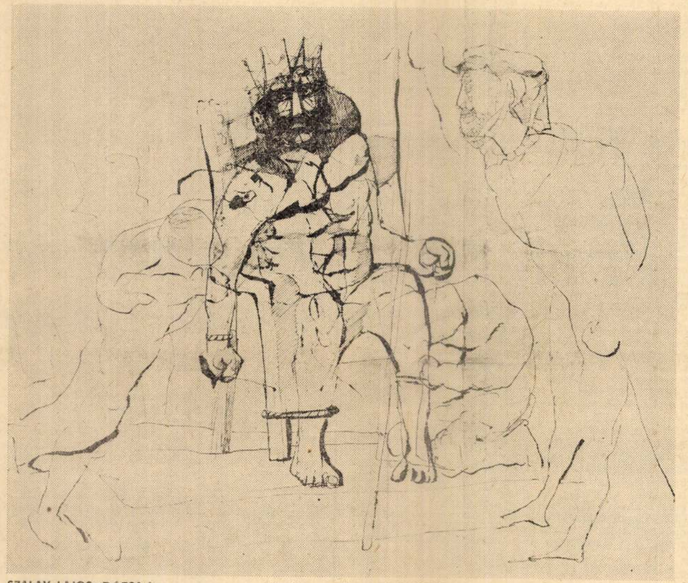

SZALAY LAJOS: DÓZSA I.

(A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Dózsa-kiállítás anyagából)

Cigányok a „Morgóban”

Lakatos József, cigány származású főiskolai hallgató kérdéseket intézett faluja tanácselnökéhez és általános iskolai igazgatójához, hogy képet kapjon a boldvai cigányság helyzetéről, a gyermekek tanulmányi előmeneteléről. A kérdéseket és válaszokat alább közöljük.

— Milyen eredményre vezettek Boldva községben azok az erőfeszítések, amelyek a cigánylakosság életkörülményeinek javítását szolgálják?

— A községi tanács 1965-től kezdett testületileg foglalkozni a boldvai cigányság helyzetével. Azóta folyamatosan vizsgáljuk, figyelemmel kísérjük a telep életét, részcélokat tűzünk ki — rögzítjük az elért eredményeket, s ehhez igazítjuk a soron következő tennivalókat — mondotta elöljáróban a tanácselnök, majd megállapította: a hagyományos cigányfoglalkozások megszűntek. A munkaképes korú férfiak nagyobb része (90—95 százalék) már 1965 elejére munkát vállalt. Jóllehet ez a munka még nem volt állandó, nem volt folyamatos, kevés közöttük a 15—20 éves munkaviszonnyal rendelkező, mégis sokat jelentett: a régi életrend felszámolásához ezzel tették meg az első lépést. Nagy azonban a régihez visszahúzó erő, különösen azért, mert egy csoportban, egy telepen elzárva, a közösség életétől visszahúzódva élnek.

Községünk 13 százalékát teszi a cigányság. Egy telepen, 36 viskóban él a kb. háromszáz ember. Egy-egy ilyen viskóban átlagosan hét személy lakik. Csak a legszükségesebb bútorok találhatók bennük. Az öregek, azok az idős emberek, akik munkaviszonnyal nem rendelkeztek, különösen nehéz helyzetben vannak, hiszen nyugdíjban nem részesülnek. Az állandó szociális segélyben részesítettek majdnem 40 százaléka közülük kerül ki. 1971-ben három kaptak sokgyermekes anyasági segélyt, az idén mostanáig ugyancsak három.

A kereset beosztása, céltudatos felhasználása súlyos probléma. Annak ellenére, hogy vannak jól kereső férfiak, kevés akad közöttük, aki képes volna az első lépések megtételére ahhoz, hogy kikerüljön a „Morgó”-ból, a telepről. Fizetéskor szinte megszállják az italboltot és környékét.

Tapasztalataink szerint a gyermekek ruházatán, ellátásán, gondozásán nem látszik a családi pótlék megemelt összege. Ma is, az elmúlt évekhez hasonlóan, elhanyagolt állapotban látjuk a gyerekeket.

A községi tanács 1965-ben úgy foglalt állást, hogy a boldvai cigányság helyzete csak a telepről történő kitelepítéssel változtatható meg. Tekintve, hogy nem rendelkeznek saját tőkével, szinte kivétel nélkül állami támogatással tudnák ezt végrehajtani.

Különböző elképzelések születtek.

Volt olyan elgondolás, hogy a község egy másik részén ingyenes házhelyek juttatásával segítjük elő a telep felszámolását. Ezt anyagiak hiányában nem tudtuk végrehajtani.

A másik elképzelés, hogy házvásárlási kölcsönnel segítsük elő a Morgóból távozni akarók szándékát. Ez ideig nem vált be. Volt már, aki kapott kölcsönt, de nem élt vele. Ebből azt a következtetést vontuk le, hogy képtelen szakítani a régi életmóddal, nem bízik abban, hogy be tud illeszkedni az új környezetbe.

— Az említett 36 viskóban csaknem 50 család lakik. Ahhoz, hogy megnyugtató módon változzék a helyzet, 50 „Cs” lakásra vagy ennyi lakásvásárlási kölcsönre lenne szükség.

— A lakásvásárlási kölcsön lehetőségére és annak felhasználására már utaltam az előbb. A „Cs” lakás iránt van érdeklődés, de az előírt 10 százalékos hozzájárulást ez idő szerint talán ketten se tudnák előteremteni. Azonkívül sok beszélgetésre, agitációra van szükség, hogy elfogadják a „Morgóból való kiköltözés” gondolatát.

— Az 50 „Cs” lakáshoz szükséges házhelyekre a mai árak szerint kb. ötmillió forint kellene. Nagy összeg, nem lehet előteremteni, a Morgót tehát nem tudják felszámolni. Mégis, mit tesznek addig?

— Igyekszünk a cigányságot a törvények betartására szorítani, amíg a telep meg nem szűnik. Nevelőmunkával oda hatni, hogy ne kerüljön sor büntető szankciók alkalmazására. Sajnos, nevelő tevékenységünknek nem sok eredménye van, de még a börtönbüntetéseknek sem. Az eltelt öt év alatt némi változás mutatkozik szemléletükben, amit elsősorban a rádió, tv terjedésének tulajdonítunk. Az egész telep bekötött most már a villanyhálózatba, és alig van olyan viskó, ahol ne lenne villany.

— A telep lakosságának majd 70 százaléka írástudatlan, valójában tehát elsősorban a rádió és a tv képes rájuk hatni. Mit tesznek annak érdekében, hogy az iskolás korú gyermekei eljárjanak az iskolába?

— Kétszer szerveztünk cigányosztályt. A második eredményesnek mondható; huszonegy beiskolázott gyermek közül tizennyolc végezte el. A felnőttek körében szervezett analfabéta-tanfolyamok nem jártak sikerrel. Többször próbálkoztunk vele, társadalmi szervek, munkáltatók segítségével. A tanfolyamok megkezdődtek ugyan, de két-három hét múlva megszűntek. Mindössze két személy tanult meg így írni, olvasni.

— Számos olyan konfliktusról tudunk, amelyben igazságtalanul, oktalanul zaklatták cigányokat. A gyakori munkahely-változások vizsgálatakor 47 százalék tüntette fel okként az elviselhetetlen kitaszítottságot nem cigány munkatársai köréből. Már az iskolapadban megismerkednek a gyerekek a szorongás, a kirekesztettség és kivetettség már-már elviselhetetlen érzésével. Mi az ön véleménye az előítéletekről? A falu és a telepiek viszonyáról? A kölcsönös ellenszenvről?

— A cigány és a nem cigány lakosság között valóban létezik ellenszenv. Ez a feszültség már-már a gyűlölet határát súrolja. Baj van az írott és íratlan törvények betartásával. A községben lefolytatott szabálysértési eljárások 61 százaléka a cigánylakosságot érintette. A község társadalmában elfoglalt helyük nem sokat változott. Sajnos, a nagyobb anyagi lehetőséget nem a takarékoskodásra, hanem a könnyelmű élet folytatására használják. A kiutat ebből a helyzetből is a cigánytelep felszámolásában lehet keresni.

— Milyen a telep egészségügyi helyzete?

— Kritikán aluli. Gyakori, hogy 12—16 fő lakik együtt, egy ágyon öten is szorongnak. A „házak” 97 százaléka vályog, ebből 78 százalék cserepes, a fennmaradó zsúp vagy ócska bádog. Egyetlen mellékhelyisége sincs a telepnek, az egészségügyi viszonyok elkeserítőek. Csodával határos, hogy ez idáig elkerülték a telepet azok a járványos megbetegedések, amelyek ilyen körülmények között várhatók lennének. A gyermekek rosszul táplálttak, hiányosan öltözködnek, nincsenek meg az alapvető higiéniai feltételek. A telepen 1965-ben a községi tanács három árnyékszéket építtetett. Két hétig megvolt, de nem használták, aztán nyoma veszett. Később többször tették szóvá: WC kellene a telepre. Amikor a helyét megmutattuk, többé nem is emlegették. Ma sincs. A telepen átfolyó patak büdös, szennyezett. A telep vízellátását biztosító kútból mindenki a saját vedrével merít vizet, annak ellenére, hogy már többször szereltünk rá vedret, láncot, hogy csak a saját vedrébe öntse át a vizet.

Orvoshoz rendszerint késve viszik a gyerekeket. Nem fogadják meg az orvos tanácsait. Az is megtörténik, hogy az orvos felszólítása ellenére sem jelennek meg a gyerekkel újabb injekcióra. Rendszerint csak bírságolással tudjuk rászorítani a szülőket pl. a gyermekparalízis elleni védőoltás bevitelére.

1965 óta nem változott a Morgó egészségügyi helyzete. A tisztaságot, a kötelező előírások betartását csak meggyőző és türelmes nevelőmunkával lehet biztosítani. Általános probléma a rosszul tápláltság, s következménye: a gyenge teherbíróképesség, a korai előregedés és a munkából történő korai kiválás.

●

— A gyermekek 63,7 százaléka iskolaköteles. Rendszeresen iskolába jár 8 százalék. Generációk vesznek el így. Még mindig komoly nehézségekbe ütközik, hogy minden cigánygyereket iskolába járassanak. Egyrészt a nyomor, másrészt az érdektelenség az oka ennek. Télen nincs ruha. Az otthoni körülmények illuzóriussá teszik a tanulást. A jelen lassan araszol előre, de a jövő gyorsabb lépteket követel. Az iskolakérdésen múlik a következő generációk teljes asszimilációja. Hogyan látja a problémát az általános iskola igazgatója?

— Törvényes rendelkezések írják elő, hogy a szülőknek március 1. és 15. között be kell jelenteniük iskolaköteles korba lépő gyermeküket az iskola igazgatójánál. Nos, tavaly egyetlen egyet sem jelentettek be a rendeletileg megkívánt időben. Most is csak egyet. A tantestület tagjai tehát — mi mást tehetnénk? — kimennek a telepre; és összeírják a tankötelesek korú gyerekeket, de ez sem megy egészen simán, mert sok szülő megtagadja az adatok bemondását, nem mutatja meg a személyi igazolványt, vagy nem találjuk otthon a szülőket, a gyerekekkel pedig nem tudunk zöldágra vergődni.

Általában 35 és 45 körül mozog az évenként beiskolázottak száma. Ezek tulajdonképpen csak a nyilvántartásba vett gyerekek, mert ettől jóval többen vannak azok, akiknek iskolába kellene járniuk. Mi történik velük iskolakezdés után? Két-három hónapig eljárnak, aztán egyszerűen kimaradnak.

Három évvel ezelőtt szerveztünk egy cigányosztályt, mert másképpen nem boldogultunk velük. Abban az évben tizennyolcan végig kitartottak, de ha most megnézem ezeket a tanulókat, már csak kilencet találok közülük, és csak ötöt tudtunk az elmúlt tanévben osztályozni, mert a többi négynek sok volt az igazolatlan mulasztása. Zöme megreked az alsó négy osztályban, elvétve találhatók felső tagozatos osztályokban. E tanévben is mindössze öt felsős cigánygyerek van, a nyolcadik osztályban évenként egy-kettő végez. Az 1971—72-es tanévben is csak egy tanuló fejezte be tanulmányait sikeresen.

A beiskolázás végül is megtörténik, ám nagy nehézséget jelent a folyamatos iskolába járás, az iskolai környezetbe való beilleszkedés. Évenként hetvennyolcvan felszólítást szoktunk kiküldeni, kb. 26—25 feljelentést készítünk el. A helyzet a kiszabott büntetés után sem változik.

— Gondolom, súlyos probléma a közösséghe való beilleszkedés.

— Van közöttük három-négy olyan gyerek, akik a múlt tanévben is még rendesen eljártak iskolába, már így-úgy elvegyülnek, de is vonják őket a közös játékba, sőt mellőjük is ülnek az osztályban, bár az „elhúzódás” általános. Körülményeikből adódik, hogy nem szokták meg odahaza a rendet, a tisztaságot, a fegyelmet, a megfelelő beszédet.

Főleg fizetésnapokon izgágák. Egyéb napokon is három óra után vagy fél négy körül alig lehet őket ott tartani. Ez talán azzal is magyarázható, hogy 10—13 évesen kicsinyek között kell ülniük. Unják az anyagot, nem értik, alapvető fogalmak tisztázatlanok számukra, a sikerélményük így minimális. Elszökdösnek kettesével, esetleg többen összefogva. Az iskolaudvar igen tágas, elrejtőznek, vagy a kerítésen bújnak ki, és otthagyják a tanítónőt. Sokszor nekem kell összeparancsolni őket, vagy éppen a tanítási órán kell rendet teremtenem közöttük, mert például a harmadik osztályban, ahová ezek a túlkoros gyerekek járnak, a gyengébb kezű tanító nem boldogul velük.

Mindennek mi más lenne a következménye? Újratermelődik az analfabétizmus, műveltségigényük egyoldalúvá válik. Az írás, olvasás nem nagyon érdekli őket. Érdekes módon, a számtan iránt tapasztalható náluk nagyobb érdeklődés, és e tárgy tanulása során eredményesen is dolgoznak.

Próbáltunk tanszerekkel segíteni. Gyűjtőmunkát végzett a szülői munkaközösség, cipőket ajándékoztunk, ruhákat, kardigánokat, sapkákat, kabátokat, könyveket, írószert. Az öröm egy-két napig tartott. A hazavitt tanszert másnap már nem hozták vissza. Erre bent tartattuk az iskolában és naponta mindig kiosztattuk.

Tulajdonképpen lehangoló a kép, amit az iskolásokról festettem, de szükségszerű következménye az egész cigánytelepet jellemző általános helyzetnek Circulus vitiosus. A beiskolázás véleményem szerint csak úgy oldható meg, ha külön osztályt szervezünk számukra. Talán összevont 1—2—3—4 osztályt nyitunk, ugyanis más községekben az a tapasztalat, hogy így jobban boldogulnak velük a pedagógusok. Azokat pedig, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak vagy arra érdemesek, visszatesszük az eredeti osztályokba, ahol együtt járnak a község többi gyerekével. Így fejlődésük gyorsabb.

●

A jövő útja tulajdonképpen az lenne, ha kollégiumokat szerveznénk számukra, olyan létesítményeket, ahol megoszthatnák őket jelenlegi környezetük kedvezőtlen hatásaitól, s szakmát is szerezve, elhelyezkedhetnének a termelőmunkában. Mert a munkába való bevonással oldható meg a cigánykérdés.

A költészet öss

Utóhang a Nemzetközi Lenau Tá tokaj-hegyaljai ülésszakához

Az esetlegesség is lényegi alkotóréssé válha ben. Az a merő véletlen, hogy Nikolaus Lenau a bánáti Csatádon született, mert az osztrák apa akkor épp itt szolgált, s később — a költő házassága révén — kamasz korában két évig magyar témájú verset iktatott a német líra a versek Lenau költészetének korántsem fő okunk jelentőségük kisebbítésére sem. A mag hány stilizált magyar életkép olyan költő ered a világirodalmi köztudatban, akit a német nye és Heine mellé rangsorolnak.

Az önmaga igazi helyét egész életén át zakla vándorlásának földrajzi stációi végig követhet s nagy szökelléssel az óceánon túl, Észak-Ame hasonló indítékok hajtják, mint a 19. száz európai szellemét. Lenau a metternichi rend légköréből menekül az akkor még romantikus új világba”, hogy aztán az ottani „költészetné büző kalmár lelkek” hamar visszariasszák.

A költő életében bejárt útjához igazítja tudo jét a Nemzetközi Lenau Társaság, amely 196 alakult, hogy felkutassa a Lenau-emlékeket r országokban, ahol a költő élt és alkotott. A nem társaság székhelye Ausztriában van, tagjai ország irodalomtörténészeit tartja számon. és más országban — Lenau életének egykori sz tudományos ülésszakát.

★

Az idén Magyarország következett a sorba között Tokaj-Hegyalja nagy múltú szellemi k adott otthont a külföldi és a hazai irodalom kozásának. A tudományos ülésszak résztvevői túl is gazdag programot bonyolítottak le. E lerótták kegyeletüket a Lenau ott-tartózkodás örökítő emléktáblánál, megtekintették a he Lenau-emlékkiállítását. Ezenkívül körutazáson kaj-Hegyalja, a zempléni vidék több irodalom településével: Vizsollyal, Széphalommal, Sát magyar művelődéstörténet jeles fejezeteinek.

A Lenau Társaság minden egyes ülésszaka csupán a szakmabelieket érdeklő vélemény Összetétele és programja által nemzetközi ku tágult a tudományos társaság tevékenysége. szakon nyomatékkal húzta alá ennek jelent zatában dr. Fred Sinowatz osztrák kultusz Nemzetközi Lenau Társaság elnökeként vett r

— A társaságnak az az megkülönböztető életének állomásai révén lehetőség nyílik ma a Német Demokratikus Köztársaságból és Köztársaságból való, s lengyel, francia, jugoszl történészek, germanisták számára, hogy — im tizede — rendszeresen találkozzanak. Találko zásaikon nem csupán Lenau-kutatásaik ered tására szorítkoznak, hanem az irodalom val désével foglalkoznak. Lenau, véleményem modern költő, mert politikus költő. Igen jelle ülésszak kapcsolatot teremtett Petőfi, Lena Mindhármójukat összekapcsolja az a körül szerették hazájukat, de a 19. század első f nizmus nélkül, s mindhárman igen elevenen ciális kérdéseire.

★

A Lenau Társaság mostani magyarország adásai, kiegészítő referátumai, vitái újabb gyarapítják az összehasonlító irodalomtörté erősítik az irodalomtudósok együttműködését zott előadás s a tanácskozás teljes anyaga n megfelelő módon és formában válik tudomán jes felsorolás igénye nélkül, csupán érzékelte sokféle téma foglalkoztatta az ülésszak rész ponti kérdések milyen sokoldalú megvilágítás a különböző nemzetiségű és felfogású tud készsége.

A házigazdák iránti udvariasságból számu hetetlen tudományos előny is származott, ho adóként, a világirodalom nemzetenként legille tatói előtt ismertethette, összegezhette a ma lomtudomány megállapításait, eredményeit *P lom* összefüggésében dr. Sőtér István akadém közi Összehasonlító Irodalomtudományi Tá Petőfinek a német irodalomhoz való viszonyá Antal egyetemi docens, Petőfi és Heine költ világította meg dr. Fekete Sándor előadása. *Lenau és a magyar reformkor* összefüggéseit ismertette.

A szomszéd népek költészetének kölcsönhat Petőfi és a környező szláv népek — délszlá lek, szlovákok — 19. századi költőinek kapcs bécsi, grazi, újvidéki, kijevi, pozsonyi, wroc tanárok, irodalomtörténészek. Egyedien érdel *Lenau, Heine és a technikai haladás* vizsgál értékes adalékokat dr. Jean-Pierre Hammer p

Jelképes értelmű, hogy a 19. század első európai lírikusai milyen biztos érzékkel res technikai forradalomra, emelték be költészet nikai találmányokat — aktuális témaként és bólumként. Tudatosították költészetükkel is a társadalomalakító, életforma-változtató hatás

★

A sárospataki irodalomtudományi üléssza nálkozik e záró tételhez az összehasonlító kö és Lenau egyaránt verssel köszöntötték a va gyorsult fejlődést. A jól ismert Petőfi-sorokr

Száz vasutat, ezeret!
Csináljatok, csináljatok
Hadd fussák be a világ
Mint a testet az erek.
Ezek a föld erei,
Bennök árad a művelts
.....

Lenau szavai visszhangoznak:

Áldást zúgsz, tavasz, h
vonat itt liheg?
.....
Jobb jövőnk int tán, a
a vasút ígért.

A legnagyobb költők által igenelt tech Petőfi kora óta szédületes iramúvá vált. évről évre összeülő különféle nemzetiségű azzal a megerősödött meggyőződéssel búcs köszöntéssel: a költészet továbbra is segít a közlekedési eszközök az emberi közeledést s

B

szeköt

saság

t a költői életmű-
a 19. század elején
kamarai tisztviselő
édesanyja második
Tokajban élt: 26
eltárába. Bár ezek
értékméről, nincs
var táj rajza s né-
tijeként rögzítődött
lvű lírában Goethe

ottan kereső Lenau
ök a Duna völgyén,
rikában is — ahová
d többi nyugtalan
lórállam nyomasztó
hite szerint „szabad
küliség” s az „égig

mányos menetrend-
l-ben azzal a céllal
nindazokban az or-
zetközi tudományos
között azonban tíz
Esztendőnként más
inhelyein — rendezi

n: szeptember 3—8.
özpontja, Sárospatak
történészek tanács-
a szakmai vitákon
látogattak Tokajba,
ának emlékét meg-
lytörténeti múzeum
mlékezhettek To-
történeti kapcsolatai
oraljaújhellyel — a
színhelyeivel.
lényegesen több a
vcsere lehetőségénél.
lturális jószolgálattá
A sárospataki ülés-
őségét sajtónyilatko-
miniszter is, aki a
eszt a tanácskozáson:
jelleget, hogy Lenau
gyar, osztrák, román,
a Német Szövetségi
áv, szovjet irodalom
már idestova egy év-
ozásaikkor, tanácsko-
ményeinek megvita-
amennyi közös kér-
szerint, azért olyan
nző, hogy a jelenlegi
u és Heine között.
mény, hogy nagyon
lében gyakori sovi-
reagáltak koruk szo-

i ülésszakának elő-
értékes adalékokkal
etet, s új szálakkal
. A tizenhét elhang-
vilván jelentőségének
vos közkincsé. A tel-
ni kívánjuk, milyen
tvevőit — s a köz-
ára adott lehetőséget
ósok együttműködési

nkra az a felbecsül-
gy mindjárt első elő-
tékesebb kortárs ku-
rxista magyar iroda-
etőfi és a világiroda-
nikus, aki a Nemzet-
rsaságnak is elnöke.
t elemezte dr. Wéber
sztetének kapcsolatait
Dr. Keresztúry Dezső
e irányuló kutatásait

ásaival, Lenau, Heine,
vok, ukránok, lengye-
olataival foglalkoztak
lawi, varsói egyetemi
es témában — *Petőfi,*
tával — szolgáltatott
árizsi egyetemi tanár.
felének reprezentáns
gáltak a kibontakozó
ükbe a modern tech-
jövőbe mutató szim-
technikai forradalom
át.

ürügyén kínálva kí-
ltói illusztráció. Petőfi
sutat, s általa a meg-
a:

ot,

ég,

a a

nit

nikai fejlődés Lenau,
A költészet jegyében
tudósok Sárospatakon
úztak „viszontlátásra”
bban, hogy a gyorsuló
zolgálják.

ERECZ JÓZSEF

Végh Antal e

ALTATÓ TÖRTÉ

Unom a lágerirodalmat! A könyökömön jön ki minden történet, amelyik a koncentrációs táborokról szól, legyen az kisregény vagy nagy, novella vagy memoár; sose leszünk már túl rajta?

Mibe cseppentem itt bele? Lehet, hogy kitűnően tolmácsol ez a nő, de talán inkább tolmácsolna rosszul, csak ne kellene végighallgatnom a történeteit, Bakutól Jerevánig, Jerevántól Moszkváig, repülőn és repülőtéren, szállodai hallban és teritett asztal mellett; reggel vagy délután, éjfél előtt vagy hajnalban; mondja, mondja.

Földi. Anyaországbeli. Ismeri Pestet, Szatmárt. Moszkvában él, majd harminc éve már. Nem jön haza. Nem akar, nem tud, pedig engednék.

Ez még csak a második nap. Huszonegynehány napig leszünk együtt. Hosszú, nagy utak. Lágertörténetek. Ezt is hallottam már, azt is. Ezt itt írták meg, azt ott.

Amit most mond, így volt azon a filmen is. Láttam. Nincs vége. Mi beszélteti? A kényszer. Ezt a kényszert, ezt kellene megfigyelni, megérteni. Mi lehet mögötte?

■■

A szarmaták, a gepidák, a jazigok, a vízigótok; ha tudnák. Csakhogy ők nem tudják, mondhat róluk mindenki, amit akar, nem tiltakoznak, nem cáfolnak meg semmit.

Mind, mind halottak.

Aki tud beszélni róluk, repülővel megy a tudományos tanácskozásra, poharakat emelnek a tiszteletére, fürdőszobás szoba várja a szállodában, szép ősz szakállát megsimogathatja. Gondolták volna-e ezt a gepidák?

Szépen megterített asztal mellett foglaltak helyet. Nem mindegyik tudós volt öreg, és nem mindegyiknek volt ősz, selymes a szakálla. Öt, az öreg tudóst nézték a legtöbben; eljött erre a jelentős tudományos tanácskozásra, eljött mégis. Vállalta, el fog mondani mindent, amit csak tud, ha már itt van, olyat is, amit még senki se hallott. Vajon mit szólnának hozzá a halott gepidák? Ez senkinek se jut eszébe?

Nehéz volt számára tolmácsot keríteni. De mégis sikerült. Termetes, kövér asszony a tolmácsnő. Nincs olyan szó, amit le ne tudna fordítani. Egyszer — mondják róla — Sztálin magyar tolmácsát is kenterbe verte. Harci, rúszaki, politikai fogalmakat kellett lefordítani. Neki sikerült. Pontosan, szabatosan, alkalmazkodva, művészien, mint aki zongorán kísér.

Fáradt, kimerült, meggyötört. Nem vállal mindig tolmácsolást. Most mégis. Honnan tudja így a nyelvet? Honnan? Nevetséges, Micsoda iskola volt az! Ott tudni kellett mindent. A fejével, az életével, mindennel játszott... Tizenöt évesen; kihezett férfifarkas katonák közt.

Szép volt még akkor! Szép?! Gyönyörű! Most?

Náluk a családban hagyománya volt mindennek, ami ősi. A nővére még a völegényével sem csókolózhatott. Ő meg, a kis tizenöt éves?

Bevonult a falubeli fiatal tanító katonának. Már állt a front, amikor egy este csak úgy váratlanul beállított a tanító. Azt mondta, nagyon vigyázzanak, visszajön, amint lehet, most el kell menjen! És amikor elment, megcsókolta őt az a zászlós. Éppen hogy csak az arcához ért az ajka. Azt soha el nem felejtette. Éjszakákon át, hosszú nappalokon élni lehetett annak a finom, virágát, hosszú szirom csóknak az emlékéből. És annyi mindent lehetett még gondolni, álmodni hozzá. Amikor visszajött a zászlós, hol voltak ők már akkor? A szomszédok megmondták neki.

Kiszakították a vagon padlózatát. Ő nem akart rajta kibújni. Volt idő a gondolkozásra? Kilökték, hiába nem akarta elhagyni a többieket. Elindult csak úgy, egy szál ruhában, mezítláb. Beért egy kis városba. Sötét volt, katona-járőrök az utcán, hosszú gépkocsisorok. És azok a vagonok; mentek önélkülük.

Ment ő is. Az ember néha ájultan is tud menni. Vékony egy szál ruhája a testéhez tapadt. Mintha csak most jött volna ki egy kelkáposztafőzelék szagú konyhából, mosogatás után; anya parancsolt rá, hogy mosogasson el.

Nem igazoltatták, olyan kicsi, olyan vékony, olyan konyhából jött volt. Konyhából jött? Harmadik napja nem evett! Lehet, az élete végéig nem is fog már enni.

Aztán jött két katona. Az egyik zászlós. De nem az a zászlós volt — az övé... Lehet, ez is tanító valamelyik kicsi ruszin faluban, hegyek között, ott, ahol mindenütt nagy fenyők árnyékában van az iskola.

Papírja nincs!

Belevilágítottak az arcába.

— De hisz nem is kell neked! Az arcodon van minden. Te! Te kis szerencsétlen. Hogy kerülsz te ide, hisz innen már hónapokkal ezelőtt elvitték mind! El se lehet bújtatni az ilyet... az arcod, a hajad, a szemed, a szád. Húzódj be valamelyik kapu alá, hátha...

Még nem kellett fordítani a gepidákról. Még csak a poharazás folyt, az ismerkedés, a tudományok dicsérete, egymás dicsérése, ők ketten nézték, nézegették egymást és a poharaikat.

Uram, isten! Hová, hová, melyik kapu alá? Miért ugrott ki mégis azon a résen, miért nem markolta meg a kifeszített vagon padlódeszka szélét, nem ugrok ki, vigyen csak a vonat; hát nem jobb előbb, mint még ezt is végigélni, reszketve, remegve. Egy kapu alatt megúszni mindent? Ugyan! Reggel se lesz soha, nemhogy holnap, holnapután, a jövő hét, a jövő hónap, és lehet, hogy még a jövő hónap is kevés!

De egy pillanat is sok. Egynéhány perc is kell. Az utolsó szalmaszál is.

Megint katonák. Hárman.

Ez egy nagy, vaspántos tölgykapu. Múzeum. Sötét; csontok, rozsdás vasak, gepidakoponyák, a tetejükön bezúzva; megy ez, folyik évezredek óta.

Uram, isten! Megfürdik, enni kap, lefekhet, ágyba fekhet, aztán odaül az az ember, a muzeológus — az ágya szélére. Megsimogatja.

— Ne félj, itt elbújhatsz!

Ne féljen? Ugyan! Félelem nélkül! Mióta? Miért?

— Szép a szemed, szép lány vagy! Ne félj. Mosolyogj, nevess. Elhiszed, hogy itt nem kell félned? Egyél még!

Öreg, kopasz, nagy a hasa, szuszogós!

Már akkor is öreg volt, már akkor is kopasz volt, már akkor is nagy volt a hasa, már szuszogós volt akkor is, pedig mikor volt az már!

Az a csók, a zászlós ajka a homlokán.

Kint a kapu előtt járőrök mentek, behallatszott a léptük koppanása. Hárman vannak. Ki tudja venni a lépteikből.

— Játszani lehet, azt szabad, kicsikém, sőt! De az élet komoly dolog, azzal már nem érdemes játszani! Nem vagy te olyan kis buta. Ha te most kimennél innen...

Üristen... ez... ez játék? Neki az?

Domedogyevőn, ahogy a professzor úr leszállt a repülőről, émelygést érzett. Két pohár bort ivott, csinos volt a kis sztuvi, óh, de hát ilyesmire gondolni... Görcsöket érzett a fejében, talán nem is lett volna szabad vállalnia ezt az utat, ebben a korban. Le is írhatja, amit akar, amit tud a gepidákról, de mégis, egy személyes előadás varázsa, az eszmecsere ázsiai kollégákkal, a legújabb nézetek, felfogások, a személyes találkozások varázsa... Külön tolmácsot kapott. Az, az a nő a tolmács, mit néz órájta mindig? Le nem veszi a szemét, finom italok és finom ételek, kétségtelen. Itt ő a legelismertebb szaktekintély. A pohárköszöntőjét el tudná mondani maga is, annyit bír a nyelvből, de nem! Kérni fogja a tolmácsát. Úgy más, úgy imponálóbb. Látta már ezt a nőt. Ugyan, hol láthatta volna? Persze, tegnap a domedogyevőin! De még be sem mutatkozott neki. Olyan mindegy.

Nem veszi le egy pillanatra sem a kezét a testéről? Nem. Akárhol megérintheti őt? Mekkora az emberi test felülete? És őt sehol, soha, senki, csak a zászlósnak az ajka.

— Majd visszajössz, kicsim, ide az ágyba, igaz? Vagy menjek érted, és hozzalak ide én? Az ablaktól tűnj el... Ki akarsz menni a kapun? Őrült vagy, kicsikém. Na, jó, érted megyek... — az ólébe vette, és vitte oda az ágyhoz. Megint. — Ja, drágaságom, aki most életben akar maradni... — szuszogott, hogy szuszogott, milyen nagy volt a hasa, és milyen kopasz volt már akkor is.

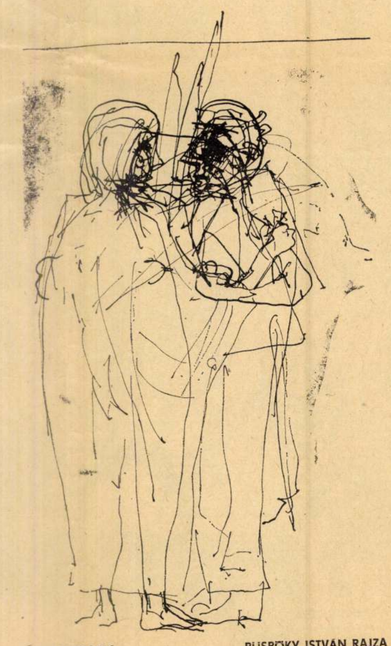

ILLUSZTRÁCIÓ — PUSPÖKY ISTVÁN RAJZA

Promenád

Nyári délután

Fürdő nők

Panoptikum

WAHR JÁNOS REPRODUKCIÓI

„Az Édenkertnek egy késő sugára…”

SZABÓ VLADIMIR KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN

Szabó Vladimir hetvenöt éves. Ha egy művész ebben a korban van, többnyire a „csak hódolat illeti, nem bírálat” érzésével fognak tollat a kritikusok. Ám Szabó Vladimir képeiből nem tűnik illendőségből fakadó kíméletre szorult öregúrnak. Újabb művei épp hogy picassói életörömről, életigenlésről vallanak. Nyári verőfényben fürdő aktjai, itáliai városképei a sétáló, korzózó, beszélgető alakokkal valósággal Molnár C. Pál idilljeit idézik emlékezetünkbe. Persze- másként, groteszkebb megfogalmazásban. Mindaz összesűrűsödik ezeken a képeken, ami valaha hatott Szabó Vladimirra: a Rudnaytól, Csóktól, Vaszarytól tanultak, a római és a franciaországi utazások emlékei, a rajzosság és a groteszkség – annyi, egymásnak néhol ellentmondó hatás, hogy abból még egy ilyen erős egyéniség szűrőjén átengedve sem lehet tökéletes szintézist létrehozni. A lilás reflexek, a pikáns hölgyek mintha más képekről származtak volna át ide; legalábbis nehezen tudom őket a régebbi Szabó-festményekkel vagy a leheletfinom rajzokkal összeegyeztetni. De – mint minden kritikus – könnyen lehet, hogy tévedek.

Döntsön az olvasó!

Sz. A.

Kultúránk a világban

Bábszínházunk amerikai sikeréről

A SZEMTANÚ

Magyar kulturális sikerek, ha nem is mindennaposak, de már régen nem ritkák az Egyesült Államokban. A legutóbbi, idén nyáron, az Állami Bábszínházé volt. A nagy, őszinte siker távolról sem meglepetés az európai hírű társulat híveinek. Bábművészeink megjelenése, műsora, eredetisége reveláció volt viszont sok tengerentúli művésztársuk, még inkább a nagyközönség számára, amely még nemigen látott felnőtteknek szóló bábjátékot, nem látta Sztravinszkij, Beckett vagy Bartók nevét egy bábegyüttes programfüzetében.

Syracuse, New York-állam egyik jelentős egyetemi városa, volt a vendégszereplés első színhelye. Detroit következett, majd a fő állomás, Washington, a Kennedy Center. Az UNIMA, a bábművészek nemzetközi szövetsége tartotta világkongresszusát a fővárosban. (A korábbi, négy éve, Moszkvában volt.) Az Eisenhowerről elnevezett színházteremben egész estét betöltő műsorral, egy amerikai és egy cseh együttes mellett, bábszínházunk mutatkozott be. Két nap alatt négy előadás, a nagyterem szinte tele, lelkes, forró siker. Nemcsak a „szakma" tapsolt felállva, bravózva, a kissé aggódva érkezett magyar hírlapíró megnyugodva tapasztalta: Az előkelősködésre hajlamos washingtoni közönség, amely effajta bábművészetet még nem látott, de a jó ízlésnek semmiképp nincs híján, érezte, értette, majd melegen ünnepelte bábosainkat.

Szilágyi Dezső igazgató (évtizedek óta az UNIMA vezetőségi tagja, nemzetközileg ismert és elismert képviselője művészetének) sajátos kontinenskö zi áramlatokra figyelhetett föl a washingtoni kongresszuson, a bemutatósorozatokon: Kelet- és Nyugat-Európa kísérletező, eredeti bábművészete az amerikai kontinenst termékenyíti meg. Tíz-tizenkét éve szinte semmi, ma vagy 100—120 állandó bábegyüttes működik az Egyesült Államokban — erre csehek, magyarok, oroszok, németek, franciák adták a példát, a módszert, és ők ma is tisztelt-becsült tanítómesterek változatlanul. S még egy tanulság a washingtoni bemutatókból: Dél-Amerika új utakon járó bábművészei is ott vannak országaikban azok között, akik társadalmi változást sürgetnek. Bábozva — gyakran azért, mert másként nem lehet.

Washington után Atlanta, a rohamosan fejlődő amerikai Dél metropolisa fogadta bábművészeinket. Lapok, televízió, rádió itt is meglepetve és lelkesedve tájékoztatott.

Látják bábosainkat a következő években remélhetőleg más amerikai városokban is. Meghívásban nincs hiány. Gondot csak az idő okoz: 1982-ig tele vendégszerepléseik naptára Európában és másutt már hamarabb fölfedezték őket.

H.A.

A SAJTÓ

„Ha már mindent kétszer látott, ha már mindent megunt és új színházi élményre vágyik, nézze meg a Magyar Állami Bábszínház *Bábok, maszkok és emberek* című előadását. Elcsodálkozik majd, hogy e mesterek kezében milyen kimagasló művészi élménnyé és szórakozássá válhat a felnőtteknek szóló bábjáték" — kezdi elismerő hangú írását Helen C. Smith, az *Atlanta Constitution* kritikusa, aki a többi amerikai újságíróval egyetértésben meglepődve vette tudomásul, hogy a kis Magyarországon milyen komolyan veszik a bábszínházat. De újdonságszámba ment náluk az is, hogy művészeink nem csupán a gyermekközönséget kívánják meghódítani, s nehezebbnél nehezebb darabokat tűznek műsorrukra.

A *Bábok, maszkok és emberek* programjában a következő művek szerepeltek: Sztravinszkij *Petruskája*, a Prokofjev zenéjére komponált *Klasszikus szimfónia*, *A fából faragott királyfi*, végül két avantgarde-darab: a Godot-témát újrafogalmazó *Némajáték*, Beckett egyfelvonásosa és a Ligeti György elektronikus muzsikájára előadott *Kalandok*.

Helen C. Smitht talán ez utóbbi szokatlan előadásmódja fogta meg leginkább. Ebben a műben nem hagyományos bábok, inkább kellékek jelenítik meg a szereplőket, mesélik-játsszák el egy szerelmi háromszög történetét. „A férfi nem más, mint egy zakó, egy kalap meg egy esernyő, amely nyilvánvalóan phallikus jelkép; ám csupa élet. A két nőt... parókából, boából és özvegyi fátyolból gyúrták össze." Mégis, mire a darab a végéhez közeledik, három szürke átlagember utolsó fellobbanásának, sőt egész életének együttérző tanúja lett kritikus és közönség.

Gita Maritzer Smith *(Atlanta Journal)* is úgy érzi: a magyar bábosoknak sikerült kitágítaniuk a bábjáték szokványos definíciójának kereteit. „Marionettet, botos- és kézi bábot, árnyékot, meglepetést, pantomimet, zenét, abszurditást és tűzijátékot (a lista a végtelenségig folytatható) egyaránt felhasználva, varázslatos estét szereztek nekünk!"

Bábművészeink előadása sokban különbözik az Amerikában megszokottól, de ezek az eltérések csak előnyünkre szolgálnak. Már szóba került, hogy a legnagyobb meglepetést az okozta: „felnőttesítik" műsorukat. Barbara Haas, a *Syracuse Post* munkatársa írásának a „Nemcsak gyerekeknek" felcímet adta. Anthony, az Atlantai Báboscentrum igazgatója is hangsúlyozta nyilatkozatában: „A magyarok mesterien vegyítik a valóságot a fantáziával, s fejezik ki mondanivalójukat képi (látványos) metaforák segítségével. Bár műsoruk elsősorban felnőtteknek készült, a legtöbb nyolc éven felüli gyerek is meg fogja érteni." Így is történt. Alexandra Tomalonis *(Washington Post)* és Joan E. Vadeboncour *(Syracuse Herold-Journal)* igazat adtak Szilágyi Dezsőnek: a gyerekek nagyon élvezték az előadást, „vették a lapot", akárcsak a felnőttek.

Nemcsak Szilágyiék okoztak meglepetést, nekik is jócskán volt részük benne. Már európai körútjuk során tapasztalniuk kellett, hogy ahány ország, annyiféle a reagálásmód. „Olaszországban — nyilatkozta Szilágyi — a felnőttek is nagy nevetéssel, közbeszólásokkal fogadták játékunkat, ahogyan az ifjabb közönség szokta. Svédországban olyan csöndben ült a közönség, hogy bábosaink a fekete függöny mögött már kételkedni kezdtek abban, van-e odakint valaki. De amikor befejeződött a műsor, a közönség jó egyharmada ülve maradt. Azt kívánták, mutassuk meg, hogyan működnek a bábok."

Amerikában sem lehetett okuk panaszra. A *bábosok világfesztiválja*nak egyik legnagyobb attrakciója volt a magyar együttes.

HUNYADY JUDIT

A bábfesztivál szórólapja

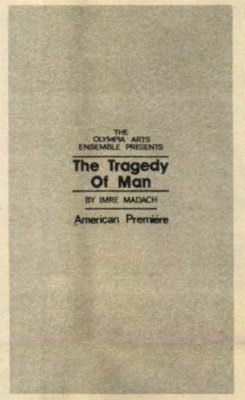

Az ember tragédiájának amerikai bemutatója

Madách drámai költeményét, a magyar irodalom- és színháztörténet egyik legjelentősebb darabját bemutatták az Egyesült Államokban is. A korának világképét s filozófiáját megfogalmazó, mégis örök érvényű, a ma emberéhez is szóló művet a minneapolisi Olympia Arts Színház vitte színre, Lábán Katalin rendezésében. Főbb szereplők: Larry Becker, Mitchell Chalcraft, Bill Crozier, Tad Grenert, Donald Hutera, Patricia Lund, Kit Megarry, Peter Scangarello és Mim Solberg. Zenéjét szerezte: Scott McIvor és Brian Morryssey.

Képünkön a műsorfüzet címlapja, amelyet Fülöp Magdolna minneapolisi olvasónktól kaptunk.

VÁMOS LÁSZLÓ

Síró, nevető színházat!

GONDOLATOK AZ ÉVAD ELEJÉN

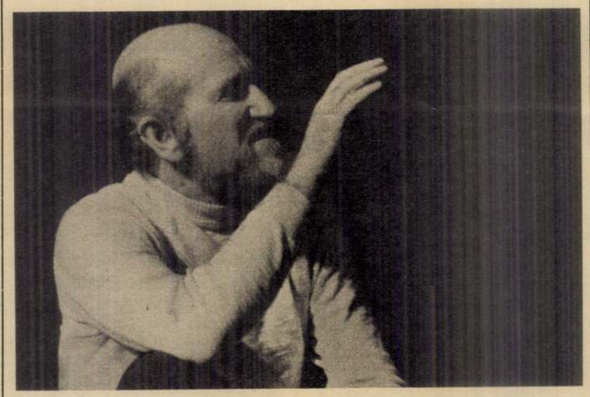

Az ötvenes évek elején — abban az időben, amikor többek között a Sztanyiszlavszkij-módszert is félreértettük — több más kisebb-nagyobb visszásság mellett — valamelyik színházunkban pamfletet rendeztek. Az egyik jelenet karikatúrája volt a Sztanyiszlavszkij-köri foglalkozásoknak. Az előadó a hallgatósághoz fordult és így szólt: „Most pedig bemutatom, hogyan lesz a székből nachtkasztni. Az elvtárs vegyen egy széket." Az illető vett. „Most egy baltát." Azt is vett. „Most szépen lassan kezdje el a baltával hasítani a széket." Amikor a szék már miszlikben volt, a hosszú, kínos csöndet a baltás növendék törte meg az aprófára mutatva: „De tanár úr kérem! Ez nem nachtkasztni!..." A tanár diadalmasan válaszolt: „De már nem is szék!"

Itt tartunk ma.

Azon elmélkedni, helyes volt-e két és fél évvel ezelőtt a Népszínház létrehozásakor összereszteni a tüzet a vízzel — ma már felesleges. A jelenlegi konstrukciót — ha tetszik, ha nem — *ma* így kell tudomásul vennünk, ahogy van. Hangsúlyozom, a konstrukciót, de nem a színház tartalmát, tendenciáit.

Mi az, hogy Népszínház? Amelyik leszáll a legalsó igény szintjére, és azt tekinti mércének?

Nem hiszem. Vagy amelyik a férőhelyek számánál fogva „sok embernek" játszik? Ez sem igaz így, mert ezzel a megközelítéssel az epidauroszi színház 15 ezres befogadóképessége mellett még egy kétezres kőszínház is csak stúdiónak számíthat. Mit kezdjünk akkor mi ezzel a 250 személyt befogadó Városházával — mint Népszínházzal?

A kérdést a *tartalom* felől kell megközelíteni. Számomra Shakespeare színháza a máig utolérhetetlen népszínház típus. Az a színház, amelyik úgy tudja a kor és társadalma legnagyobb kérdéseit feltenni, hogy az analfabétától, az először színházba tévedt, szűz nézőtől az egyetemi tanárig, a vájfülűekig, mindenréteg megtalálja benne a maga színvonalán elérhető gondolatot. Ezért hiszem, hogy csak kétfajta színház van: népszínház és rossz színház.

Az, hogy engem a Népszínház művészeti vezetésével bíztak meg, a sors játéka, hiszen harminc éve ezt a színházeszményt igyekszem megvalósítani. Ebből következik, hogy a színház számomra a *közönséggel* való kapcsolatától az, ami. A szakma, a sajtó értékrendje néhány év, sokszor hónapok után elavul, de a közönség *itt és most* fogad, vagy utasít el bennünket, tölti meg vagy hagyja üresen széksoorainkat. Meg nem értett irodalom, zene, képzőművészet, sőt filmművészet létezik, az idő helyreteheti ezeket a korával kommunikálni nem tudó művészeti produktumokat.

A színház napra, pillanatra kész művészet, az előadás befejeztével megszűnik és a huszadik század minden technikai vívmánya ellenére sem reprodukálható, mert a reprodukcióból hiányzik az élő, a *ma esti* közönség együttes jelenléte. Hirdessük meg a rendező-, *vagy* színész-centrikus színház ál-ellentéte után a *közönségcentrikus* színházat. A *katartikus erejű* színházat. *Színházat, ahol sírni és nevetni lehet.* Mert ezekről szoktattuk le a közönséget a hetvenes évek végére.

Mi mindig a *félreértéseket* fejlesztjük tovább. Így lett nálunk a színész fantáziáját, személyiségét felszabadító játékos Sztanyiszlavszkijból korlátokat állító, ortodox az ötvenes években; a szellem szenvedélyével mesélő Brechtből száraz iskolamester a hatvanas évek végére; majd a hetvenes években, amikor kulturális politikánk végleg megszabadított minket a zsdanovi korlátoktól és lehetőség nyílt az ablakok szélesre tárására, a tartalmi nyitottság lehetősége helyett a formai epigonizmus hódított tért. A hetvenes évek elején a világ nyugati felén, elsősorban Amerikában és az NSZK-ban elindult az új avantgarde, főleg az amatőrizmus felől. Az avantgarde, az abszurd, a tízes, húszas években elkerülte hazánkat, így szemben az oroszokkal, csehekkel, lengyelekkel, nálunk újságszólván semmilyen színházi hagyománya nem volt. Az avantgarde, az abszurd és a kegyetlen színház Nyugaton ellenzéki, polgárpukkasztó. A nercbundás közönség beül a méregdrága helyekre és még talán társadalmi lelkiismerete is megnyugszik, amikor sokkolják, inzultálják, az ölébe ülnek, rágyújtják a nézőtéri villanyt, és a pofájába mondják az igazságot. Még mindig jobban jár, mintha a gyárát államosítanák vagy a birtokát elvennék. A színház pedig úgy gondolja, hogy megtette a magáét a társadalmi haladás érdekében. A hatvanas évek végén, hetvenes évek elején mind több magyar újságíró járt Nyugatra, elsősorban az évente megrendezett BITEF és Nemzetek Színháza fesztiválokra, ahol elsősorban kísérleti, avantgarde színházakat láthattak. Ebből arra a teljesen téves következtetésre jutottak, hogy a modern világszínház ilyen. *Csak* ilyen. Magyar színházművészet pedig nem létezik, mert nem tart lépést a korral. Tehát rossz, gyökeresen meg kell reformálni.

Való igaz, hogy a magyar színház éppen az avantgarde korszak kimaradása miatt formailag évtizedek óta meglehetősen konzervatív volt. Elsősorban a szcenikára és az ezzel kapcsolatos rendezői munkára vonatkozik ez, amiben nem kis része volt és van színházaink, szcenikáink technikailag elmaradott állapotának.

A magyar színház mindig elsősorban a színészen keresztül fejezte ki magát, a rendezői munka döntő részének a szituációk, jellemek pszichikailag pontos és realista megfogalmazását tartotta, az írói gondolat visszatükröződését és továbbgondolását. Ebben a szellemben fogantak az ötvenes, hatvanas évek kiemelkedő előadásai.

Az új avantgarde színház az írói gondolatot és a színész személyiségét másod-harmadrendűnek tartja, médiumnak, eszköznek, nyersanyagnak a szuverén rendezői gondolathoz. Míg eddig az volt az érdekes: mit gondol, mi jut eszébe egy rendezőnek Hamletről, addig ma a rendezőnek van egy ilyen vagy amolyan gondolata és ahhoz segítségül veszi, hozzátöri a dán királyfi történetét. Illetve megpróbálja hozzátörni, csakhogy a dán királyfi nagyon erős személyiség, ellenáll. A végeredmény: befejezetlenség, zűrzavar.

A budapesti színházak nagy része telt házak mellett játszik. Állítólag színházi konjunktúra van. Mégis fel kell figyelni a közönség minden rétegéből elindult türelmetlenségre, amely végül is a nézőteret kiürüléséhez vezethet. A közönség ugyanis megunta, hogy bűntudattal menjen ki a színházból, fogyatékos műveltségét, értelmi képességét okolva, amiért nem tudta befogadni a látottakat, sőt, uram bocsá'! még unatkozott is. A közönség kezdi unni, hogy unatkozik és ez a lassú folyamat pillanatokon belül robbanhat...

Nemcsak a közönséget nélkülöző színház értelmetlen, a közönségnek szánt előadás is az. Ha a közönség nem tud mit kezdeni a színházban látottakkal, ha nem tud azonosulni a színpadon történtekkel, ha nem tud mit kezdeni a színész által közvetített gondolatokkal, érzésekkel, akkor a színház elvesztette létjogosultságát. Ha a közönség nem tud mit kezdeni a színházban látottakkal, akkor a színház nem tud mit kezdeni a közönséggel.

Ez a helyzet ma.

Ez a helyzet a Vígszínházban, a Madách Színházban, a Thália Színházban, a Nemzetiben, a Pesti Színházban, a József Attila Színházban, a Katonában, a Radnótiban, a Bartókban, a Vidám Színpadon, a Fővárosi Operettszínházban, a Budai Színpadon, a Budapesti Kamaraszínházban, a Fővárosi Nagycirkuszban, a Fővárosi Bábszínházban

Szigorodtak a vámszabályok

A gépkocsiimport feltételei nem változtak

(MTI) Az első tapasztalatok szerint a megváltozott vámjogszabályok miatt nincs fennakadás a határforgalomban. Mint ismeretes, január 1-jétől új vámjogszabály lépett életbe. A pénzügyminiszter és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok minisztere együttes rendeletben állapította meg a részletes vámszabályokat, illetőleg módosította a vámeljárásról szóló korábbi rendeletet is.

Ennek alapján a szeszes ital, a dohánytermék és a kávé kivételével egységes, 15 százalékos vámtétellel kell a vámot kiszabni az utas- és ajándékforgalomban beérkezett vámáru után, amennyiben annak egyedi értéke az 5000 forintot nem haladja meg. Ötezer forint egyedi érték alatt – összesen 5000 forintos értékehatárig – továbbra is vámmentesen hozhatók be a különféle árrucikkek. Efölött, ha valaki például 5000 forintot meghaladó értékben hoz be videokazettákat, a vámmentes tételt meghaladó rész után 15 százalékos vámot kell fizetnie.

Vámfizetéssel, a kereskedelmi vámtarifa alkalmazásával hozható be az utas- és ajándékforgalomban 1 liter égetett szeszes ital és 3 liter bor, valamint 5 liter sör, 500 darab szivarka vagy 100 darab szivar vagy 500 gramm dohány, egy-egy kilogramm kávé, tea, kakaó. E mennyiség felett utasforgalomban egyáltalán nem hozhatók be e típusú árucikkek.

A szeszes ital után 80, a bor után 70, a sör után 30, a cigarettaféleségek után 75–90, a kávé után 50 százalékos vámot kell fizetni. Eddig ezeket az árucikkeket az 5000 forintos vámmentes keret terhére a mostaninál kétszer nagyobb mennyiségben lehetett behozni. Az utasforgalomban behozott és vámmal sújtott árucikkek után 25 százalékos áfát és fogyasztási adót is kell fizetni. Ha az áru egyedi értéke meghaladja az 5000 forintot, akkor a kereskedelmi vámtarifa tételei az irányadók. A vámtarifa mértékei különbözőek, nullától kilencven százalékig terjedhetnek, általában azonban 6–15 százalékosak. Például a video vámtétele 12,1, a színes televízióé 25 százalék.

A gépkocsibehozatal vámjellegű szabályai nem változtak. A vámtétel 1600 köbcentiméter alatti motorűrtartalmú személygépkocsi esetében – amennyiben az katalizátoros – továbbra is 13 százalék. Ha az autó nem katalizátoros, a vám mértéke 18 százalék. Ehhez azonban az is szükséges, hogy a gépkocsi négyévesnél fiatalabb legyen. Ha a gépjármű ezen feltételeknek nem felel meg, a vámtétel emelkedik, sőt akár a 78 százalékot is elérheti, ha például az importált jármű motorűrtartalma meghaladja a 3000 köbcentit és négyévesnél idősebb.

*

Nem változott az áfa mértéke sem, továbbra is 25 százalékos. Változott viszont a vámérték alapja, mert míg korábban a magánforgalomban behozott gépkocsi esetében a Schwacke katalógus képezte a vám alapját, január 11-től a vámfizetés alapja a számlaérték. A jogszabály szerint a vámáru számla szerinti vételára ügyleti értékként (ügyleti érték részeként) nem fogadható el, ha az eladási országban kialakult exportátlagártól a számlán feltüntetett ár 25–30 százalékkal alacsonyabb. Ilyenkor, mint azt a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának (VPOP) illetékese elmondta: a GATT-érték alapján állapítják meg a vámot.

A GATT-értékről azt kell tudni, hogy az ügyleti értéket akkor tekinti reálisnak, ha az eladó és a vevő egymástól független. Tehát például egy új gépkocsi esetében nem lehet annak értékétől 40 százalékkal eltérni, mondván: a személyautót baráti alapon vásárolták. Az exportátlagárról, annak módosulásáról a VPOP időről időre tájékoztatja a határon működő vámszerveket. E tájékoztatás során figyelembe veszik a Közös Piac országaiban számítógépeken nyilvántartott és összesített exportátlagárakat. Magánforgalomban tavaly november 30-ig 12 720 személyautó érkezett be. A VPOP hivatalai összesen 581,7 millió forint vámot vetettek ki.

Zárszámadások előtt Pest megyében

„Vitatom a statisztika módszereit..."

Az óév utolsó napján, tehát a szilvesztert köszöntő napilapokban jelent meg az a miniszterelnöknek címzett jajkiáltás, amit *Nagy* Tamás, a *Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének* társelnöke írt alá, aki egyszersmind a gyáli Szabadság Termelőszövetkezet elnöke is. Az Antall Józsefnek elküldött levélben az elnökség megállapítja, hogy „a mezőgazdaság súlyos gondjai nem ebben az évben alakultak ki, hanem a korábbi évtizedek politikájának is következményei, de e folyamatokban nem hozott változást a politikai és gazdasági rendszerváltás.

Bajban az országos hírű téeszek

S bár Európában *egyedülállóan* a magyar élelmiszer-gazdaság a költségvetés nettó befizetője – tudtommal a világban is csupán *Új-Zélandot* emlegetik még hasonló pozícióban lévőként! –, az 1992-es költségvetési elvonások „várhatóan 15 milliárd forinttal növelik tovább a termelők terheit."

Ami prognosztizálható: az érdekvédelmi fórum szerint *300 körüli lesz a csődbe jutó téeszek* száma, ami hozzávetőleg negyede a mezőnynek! *Dr. Tunyogi* Andrással, a *Pest Megyei Földművelésügyi Hivatal* vezetőjével a szövetkezetek hamarosan sorra kerülő zárszámadási előrejelzéseiről beszélgettünk.

Ami megdöbbent, az egy jelentés az 1991 III. negyedévében készített felmérés adatsora, amelyben olyan országos hírűek is a veszteségesek listáján vannak, mint a *dánszentmiklósi Micsurin*, a *szigetszentmiklósi Duna*, a *budakalászi Óbuda Termelőszövetkezet* – a 73 téeszből 34 gazdaságban állapítottak meg veszteséget, 35-ben nyereséget, 4-ben nullszaldót. Jól ismervén őket elképesztőnek tartom, hogy az Óbuda Tsz 290 millió, a Duna 160 milliónyi mínuszt „produlált"! Ennek egyik – korántsem tavalyi eredetű pszichológiai okát abban látom, hogy a pártállam idején *nyakló nélkül egyesítették a téeszeket*, éppen az „emberi tényezőt" nem figyelve! Volt olyan – a pesthidegkúti székhelyű, majd solymárivá „átkeresztelt" Rozmaring, amelyet 1957 februárjában, tehát korántsem kedvező időben hívtak életre kiebrudalt szakemberek, köztük újságírók is (mint a megszűnt Művelt Nép főszerkesztője), megteremtvén a főváros környezetében egy csodálatos virágkertészeti üvegvárost. Nos, 8 községet vontak együvé *Cservenka Ferencné* „nagyasszony" – mert így hívták alattvalói – utasítására, s lám, tavaly kivált már belőle a *piliscsabai*, a *pilisvörösvári*, az *ürömi* téesz, pontosabban visszaönállósodott.

Erőszakos egyesítések...

Miként a csepeliből szigetszentmiklósivá átminősített téeszből 1991 elején kivált a pesterzsébeti *Magyar–Bolgár Barátság Tsz*, amely egykor az ország legkisebb mezőgazdasági szövetkezete volt, s most is mindössze 99 hektáros. Már nyugdíjas, alapító elnöke, *Szlavcsó Kosztadinov* a Duna túlpartján lévő Duna Tsz-be történt beolvasztásra most így emlékszik:

– A megyei és a járási pártbizottság molesztálásai, no meg a különféle – törvényességi, árhatósági, népi ellenőrzési vizsgálatok gyakoriak voltak, ha találtak volna valamit, alig mehettem volna simán nyugdíjba. Fogadott Cservenkáné is, egyórányi beszélgetést folytattunk, s azzal búcsúztam, hogy egy héten belül választ ad kételyeimre. Ez a válasz azóta sem érkezett meg...

Kiss P. László, aki 30 évig állt a Duna Tsz élén, s főleg gombatermesztésével világhírűvé tette azt, most már szintén nyugdíjasként így emlékezik:

– Ágáltam ellene, hogy a fővárosból Pest megyébe tegyék át a budapesti téeszek törvényességi felügyeletét, protesáltam *Németh* Károlynál, *Romány* Pálnál, amit persze megtudott *Cservenkáné* is – egyszer sem látogatott el hozzánk.

Bezzeg ellátogatott – sőt még Mitterrand elnököt is elvitte – a dunavarsányi Petőfi Tsz-be, ahol is *Dr. Tresser* Pál volt az elnök, de most az említett listán már ez a szövetkezet is megelhető, igaz, csekély 12 milliós veszteséggel. Ami pedig a paradox módon budakalászivá lett Óbuda Tsz-t illeti – ez volt a cél: a fővárosból legalább formailag „kitétetni" a központjukat! –, nos Varga Ferenc jól kezdte, így az Egyetértés nevet rögvest Óbudává tette, de rosszul végezte elnökösködését. Utóda, az elnökhelyettesből előlépett *Szabó* István pedig Tunyogi Pál szerint nem tudott fölülemelkedni Varga módszerein, jóllehet olyan súlyos balépések, mint a Varga Ferenc kényszerű nyugdíjaztatásához vezetett földvisszaélések, nem fűződnek a nevéhez. Most, 57 évesen, immár Szabó István is nyugdíjban van...

Jó és rossz példák

– *Csakhogy, figyelmesen áttanulmányozva ezt a felmérést, szembeszökő, hogy e szövetkezeteknek is taroznak üzleti partnereik! Általános rákfenéje gazdaságunknak ez az úgynevezett „sorban állás" persze, amely ördögi körből kijutni úgyszólván lehetetlen...*

– Így van, hiszen Dunavarsány esetében 110 millió a kintlévőség, míg a Duna Tsz határidőn kívüli követelése 200 millió forint, de az Óbudáról is elmondható, hogy bár 160 millióval csökkent 1991 évi árbevétele, 185 milliónyi tartozásával szemben 360 millió forint a szintén határidőn kívüli követelése, mígnem a sorban állás összege csak 83 millió forint. A bankköltségek azonban nagyon megterhelőek! *A legrosszabbnak a monori Kossuth Termelőszövetkezetet tartom*, amelynek tartozása 116 millió, kint lévő követelése 26 millió forint. Igaz, itt többéves felhalmozásról van szó!

Jön a csődtörvény, áprilisban bukkannak elő a felszámolási gondok. Így meglepő számomra, amit Tunyogi András – különben a MAE, az agrártudományi egyesület Pest megyei titkára is – mond:

– Bármennyire is látom a súlyos gondokat, mégis, nem érzek általános pesszimizmust. A Magyar Nemzetben jelent meg riportod a *fóti Vörösmarty Tsz-ről*, amely kifejezetten optimista volt, de szívesen meghívlak *Bugyiba*, a *Tessedik Sámuel* Tsz-be, ahol szintén jó a hangulat. Vannak tehát téeszek, amelyek soha nem álltak olyan jól, mint most, másfelől, teszem azt, a *kisnémedi Aranykalászt* szanálni, esetleg felszámolni célszerű. A STAGEK statisztikája szerint megyénkben összpontosul az országos veszteségek ötöde, amit *megkérdőjelezek.*

– *Hogyhogy? A tárca bevált számítástechniaki intézetének adatait?*

– Igen, mert vitatom a módszerét – így Tunyogi András. – Nincs ugyanis két egyforma szövetkezet, az átlagszámok kialakulása ily módon tehát nem más, mint felelőtlenség. Pest megye 72 téeszéből például 4 az, amely a veszteségek felét nyújtja!

Földlicitálás – ősszel

– *Közeleg a kárpótlás végrehajtása – mi várható?*

– Minden hónapban értekezletre ülünk össze a Kárpótlási Hivatallal – így Tunyogi doktor. – Hatvanezer kárpótlási igény futott be a megyében, megkezdődött a jegyek kiadása, ötven határozat már megszületett. De a földre licitálás *őszre* húzódik el, mert folyamatos, *nyugodt átmenetet óhajtunk.* S ez az, amitől *félek:* a kárpótlási jegyek zömének felhasználása Pest környékén várható, mert itt a legértékesebbek a földek, amelyek az idevágó paragrafus szerint már akkor is megműveltnek tekintendők, ha nem gyomosak, de nem is teremnek agrárportékát.

Keresztényi Nándor

RÖVIDEN

A DUNAI VASMŰ konténergyártó vegyes vállalat alapításáról tárgyal egy dél-koreai céggel, valamint egy német kereskedővállalattal . A már aláírt szándéknyilatkozat szerint az első lépcsőben évi tizenkétezer, majd huszonkétezer tonna kapacitású konténerüzemet hoznának létre közös beruházásban. A tanulmányterv szerint az üzem 21 millió dollárba kerülne, s abban 400–450 dolgozót foglalkoztatnának. A termékeket a német kereskedőcég forgalmazná. A tárgyalások alapján valószínű, hogy az új vegyes vállalat az év első negyedében megalakul, s a pénzügyi feltételek megteremtését követően az építkezést is megkezdik. Tárgyalásokat folytat a vasmű a kokszolómű vegyes vállalattá alakításáról is. A vállalkozást kazah partnerekkel, a jól kokszolható karagandai szénre alapozva szeretnék megvalósítani.

CSÖKKEN AZ OROSZ OLAJTERMELÉS. Oroszország az idén legfeljebb 420 millió tonna kőolajat lesz képes kitermelni a Kuna kuvaiti hírügynökség értesülése szerint. A kőolajkérdésekben járatos hírügynökség úgy tudja, a volt Szovjetunióban az olajtermelés havi szintje októberben 40 millió tonna volt, ami 10 százalékkal marad el az egy évvel korábbi szinttől. Tavaly a Szovjetunió napi 800 ezer hordó kőolajat exportált, szemben az előző évi 1,5 millióval.

FÖLDGÁZPROGRAM A JÁSZSÁGBAN. 1992-ben megkezdődik a földgázvezeték kiépítése a Jászságban – erről írt alá szerződést a tájegység tíz településének polgármestere, illetve a Dunatrade illetékes vezetője. A szerződés szerint 1994. december 15-ig a szén- és fatüzelést, illetve a palackos gázt a földgáz váltja fel azokban a közintézményekben és családi házakban, amelyek tulajdonosai, kezelői vállalják a bevezetés költségeit. A földgáz-programot Jászárokszállás, Jászdózsa, Jászszentandrás, Jásztelek, Jászjákóhalma, Alattyán, Jánoshida, Jászalsószentgyörgy, Jászboldogháza, illetve Besenyszög településeken kívánják megvalósítani. A Dunatrade cég, a program kivitelezője, az év elején falugyűléseken tájékoztatja a lakosságot terveiről és a kivitelezési ütemről.

OLCSÓ KÉPTELEFON. Igaz, hogy az első ígéret óta már generációnyi idő szaladt el, de az American Telephone and Telegraph Co. (ATT) 25 év után végre valóban előrukkolt minden idők legolcsóbb képtelefonjával. A videokamerával és színes monitorral fölszerelt készülék eddig ismert elődeinek alig tizedébe, kevesebb mint 2 ezer dollárba kerül. Az ATT telefonja egyszerre csak két ember között teszi lehetővé a képes-hangos távbeszélgetést – ellentétben a népszerűbb, konferenciabeszélgetésekre is alkalmas, ám igen drága nagy képernyős készülékekkel –, viszont ára révén a videofon tömeges elterjedését teszi lehetővé. Az ATT először 1965-ben állt elő elsősorban vállalatoknak szánt hasonló készülékkel, ám azóta is adós volt egy desktop méretű, tömegfogyasztásra alkalmas berendezéssel.

AZ AMERIKAI GAZDASÁG decemberi mutatói szerint az ország egyértelműen recesszióval búcsúztatta az előző évet. Az évzárásról beérkező első adatok szerint például a gazdasági teljesítmény egyik fő mérőszáma, az építkezésekre költött összeg zuhant, s a kiskereskedők is kiábrándító karácsonyi forgalomról számoltak be. Mindezek alapján a szakértők úgy vélik, hogy a recesszióba dermedt amerikai gazdaság most már tavaszig nem is fog életjeleket mutatni. A Wall Street egyik vezető pénzügyi intézete cége, a Merrill Lynch értékelése szerint a gazdaság minden ágazata hanyatlik; az országos kereskedelmi szövetség által a gazdasági aktivitás mérésére kialakított jelzőszám harmadik hónapja süllyed s decemberben 46,5 százalékpontos szintet mutatott. Az 50 százalékpontos szint alatti értékek egyértelműen recesszióra utalnak. A vállalatvezetők a körükben végzett véleményfelmérés szerint azt várják, hogy az év első három hónapjában nem lehet fellendülésre számítani, s az amerikai cégeknek mindössze egyötöde várhatja forgalma növekedését.

TOVÁBBI LÉTSZÁMLEÉPÍTÉSEK várhatók a Duna–Tisza közén az új esztendő első két hónapjában. Ebben a térségben a nagyvállalatok sorozatos összeomlása folytán a munkanélküliségi ráta már így is az országos átlag fölé emelkedett. A regisztrált állástalanok száma huszonnyolcezer. A problémákat tetézi, hogy az agrárágazatban a munkanélkülivé válók többsége szakképzetlen, s Bács-Kiskun megyében az elhelyezkedésük szinte reménytelen. Segédmunkás kategóriában egy álláshelyre 123 munkanélküli jut.

A szellemi tevékenység adózása

A döntést az állampolgárra bízzák

(MTI) A szellemi tevékenységből származó jövedelem utáni adózás ez évi rendjének meghatározásakor a kormányzat a meglehetősen éles viták hatására végül is kompromisszumos készségéről tett tanúságot. A parlament, miután több változatot is elfogadott, végső soron az adózóra bízta a döntést.

Az érintettek számára lehetséges variáció a költségelszámolás: ebben az esetben évi 100 ezer forint levonható az adóalapból. De aki rendelkezik 1991-ben megkötött munkaszerződéssel, az a tavalyi átalányadózást választhatja az idén is a szellemi tevékenységnél. Ez a kompromisszum azonban elég bonyolulttá teszi az egyes jövedelmek kezelését.

A Pénzügyminisztérium illetékese az MTI érdeklődésére elmondta: az érdekelteknek egyelőre nem kell dönteniük arról, miként kívánnak majd adózni jövőre. Az sem kötelezi őket semmire, hogy a munkaadók milyen számítások szerint vonják le tőlük az adóelőleget. Azt azért jó tudni: aki igénybe veszi az átalányadózás lehetőségét, az hiába rendelkezik más 1992-es szerződésből származó jövedelemmel, a 100 ezer forintos adóalapcsökkentő lehetőséggel egyidejűleg nem élhet.

Az előzetes számítások szerint 156 ezer forintos plusszjövedelemig érdemes a 100 ezer forintos adóalapcsökkentő kedvezményt kihasználni, ezen felül azonban a tavalyi szerződéssel rendelkezők akkor fizetnek kevesebb adót, ha az átalányadózást választják.

Január végéig fizethető be a felelősségbiztosítás

Január 31-éig fizethető be a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díja az erről szóló jogszabály értelmében. A biztosítók – a tavalyi szerződések alapján – január végéig vállalják a kockázatot, s a díjbefizetést igazoló okmányt egy hónapig a rendőrségnek is el kell fogadnia.

Akik január végéig valamilyen oknál fogva – költözés miatt vagy esetleg a posta hibájából – nem kapják meg a csekket, azok a lakhely szerint illetékes biztosítófióknál befizethetik a díjat.

A Hungária Biztosító 1,7 millió ügyfelének – akik már tavaly is náluk kötötték meg a kötelező biztosítást – december hónapban már kiküldte a csekkeket, s a tájékoztatólevelet. Az Állami Biztosító december 27-én postázta az utolsó csekket. Az ÁB 896 ezer ügyfele a csekkel együtt az első negyedévi igazolószelvényt is megkapja.

Akik nem fizetnek, azt a biztosító ügynökei felkeresik, ám kérik azt is, hogy lehetőség szerint az ügyfél is érdeklődjék a fiókoknál, miért nem kapta meg a befizetési utalványt.

Az ÁB-nél egyébként azt tervezik, hogy a banki folyószámlával rendelkező ügyfelek a második negyedévtől már havonta is fizethetik a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díját.

Ausztriában megbecsülik a turistát

(MTI–Panoráma) Ausztriában az idegenforgalomból 1991-ben 160 milliárd schilling folyt be – az Öböl-háború és a jugoszláv események ellenére 0 százalékkal több, mint a sokkal bésebb 1990-ben. Ausztria világviszonylatban az első az egy lakosra jutó idegenforgalmi bevétel tekintetében – z 20 ezer schilling volt a most zárult esztendőben.

A szakemberek külön örülnek annak, hogy a vendégéjszakák száma nőtt . Wolfgang Schüssel gazdasági miniszter 130 milliót, azaz ötszázalékos emelkedést említ. Ausztria a tíz vezető idegenforgalmi „nagyhatalom" között hatodik helyen áll. Bevált tehát az az elv, amely a mennyiség helyett a minőséget helyezi előtérbe, abban a reményben, hogy a turistát meggyőzi, ha pénzéért színvonalat kap.

A szakemberek számára nem meglepő, hogy lassan beérik a kongresszusi turizmus: Ausztria és ezen belül elsősorban Bécs évek óta tervszerűen telepíti remek helyszíneire a nagy nemzetközi tanácskozásokat, amelyek példás megszervezése jó hírét kelti a fővárosnak.

A legtanulságosabb mégis az, hogyan Ausztriában az egyéni kezdeményezést, az idegenforgalmi kisberuházásokat, a falusi turizmust támogatják. A miniszter szavai szerint ez a jövőben sem fog változni, a kormányzat igen nagy fontosságot tulajdonít ezeknek a minilétesítményeknek. Az osztrák idegenforgalom egyik titka valószínűleg az, hogy megbecsülik a kispénzűeket is, gondos ellátást nyújtanak nekik is. Erről győzi meg őket a megfizethető árú szálláshely éppúgy, mint a megannyi kisvendéglő kiadós egytálételei. Mindent összevetve: ez a gazdasági ágazat – a szórakoztatóiparral együtt - Ausztriában a legnagyobb, s a nemzeti össztermék egyhetedét adja.

Ausztria a magyarok számára is igen vonzó hely. Tavaly hétmillió hazánkfia utazott a szomszédos országba. Elsősorban az úgynevezett kirándulóturizmus fokozódott – 40 százalék körül alakult –, ami egynapos utat jelent. Emellett azonban kétszeresére nőtt a turisták által eltöltött tartózkodási idő. A hat új határátkelő, amelyet 1991-ben nyitottak, nem bizonyult elegendőnek, s még az is lehet, hogy határt szab a turisták számbeli növekedésének.

Hazánk és Ausztria között 1991-ben már jó néhány újszerű kezdeményezés is elindult : a Hévízi Gyógy- és Sportközpont Rt. a gazdája annak a 910 millió shillinges hévízi beruházásnak, amely 1994-re készül el. Ugyanilyen osztrák–magyar közös létesítmény Budapest közelében a petneházi üdülőfalu. Bécsben pedig már fogad vendégeket a magyar érdekeltségű Hotel Pannonia International.

Magyar árliberalizálás

„Nadrágszíj-megszorítás"

Magyarországon nyugodtan ment végbe az árak felszabadítása – állapította meg pénteken a tekintélyes francia lap, a Libération. A lap az oroszországi árfelszabadítás kapcsán közöl elemzést a magyar, a csehszlovák és a lengyel liberalizálás tapasztalatairól, s kiemeli: a három ország árpolitikája eltérő ugyan egymástól, de mindhárom sikeres, annak ellenére, hogy súlyos gazdasági nehézségekkel kell megbirkózniok.

A magyar eredményeket a lap arra vezeti vissza, hogy az árak felszabadítása gyakorlatilag már a nyolcvanas években megkezdődött és „a piacgazdaság elemeit részleges gyógyírként már a tervgazdaság mechanizmusába is beiktatták". Az 1990-es választásokat követően „figyelemre méltó si-[illegible] ba-dításának folyamatát", az infláció nem szabadult el teljesen és a szociális légkör viszonylag nyugodt, bár „a kormányzat nadrágszíj-megszorító politikája nyugtalanítani kezdi a lakosságnak azt a részét, amely fizetéséből képtelen megvásárolni az importált fogyasztási javakat,".

A Libération egyébként négy tényezőre vezeti vissza a három országnak az árak felszabadításában elért eredményeit: az akcióhoz mindenütt megvolt a politikai egyetértés, az árak liberalizálását vagy fokozatosan hajtották végre – mint például Magyarországon –, vagy más intézkedésekkel részben kiegyenlítették; a részleges konvertibilitás megkönnyítette a versenyt az importárukkal; s a gazdasági szerkezet, valamint a közgondolkodás elő volt készítve a változásra.

SZABÓ VLADIMIR, KIVA-
LÓ ÉS ÉRDEMES MŰVÉSZI díj-
jal kitüntetett festőművész, a TA-
LENTUM művészeti alkotóközös-
ség

SZABÓ VLADIMIR

Útközben

Megint elillant egy esztendő, az elmúlt idők kacatjai szemétbe kerülnek. De vigyázni kell ám ezzel a válogatással. Módjával, bizony. Mert kincs is lapulhat ócskaságok között. Így jártam én is. Megfakult, régi iratokat böngészve két kis hírlapi tárcát találtam. Mindkettőt Seress Gábor írta. Hogy ki volt Seress Gábor? Talán idősebb, hűséges olvasóink emlékezhetnek rá, kollégáink közül is csak néhányan, hiszen már több mint másfél évtizede, hogy meghalt. Fiatal volt, tehetséges, igazságszerető és érzékeny lélek. Nem e világra való, szokták mondogatni az ilyen emberre. Nem is bírta sokáig. Kilépett az életből, önként.

Gábor

Az Újságírószövetség tehetségkutató pályázatán tűnt fel. Ha emlékezetem nem csal, Katona Éva és Ruffy Péter bukkant rá. Aztán egy üzemi lap munkatársa lett. Ebből a kalodából próbáltuk kimenekíteni. Így került a Magyar Nemzethez. Egy újabb, bár nagyobb és kellemesebb kalodába. Mert lehetett ugyan az akkori sajtóban izegni-mozogni, de aki nagyon ficánkolni merészelt, ráfizetett. Megírni az igazat, a teljes igazságot cerberusok figyelő szeme előtt, az öncenzúra béklyóiban? A tisztességesek, a félelmet legyőzők mégis megpróbálták. A fiatal Seress Gábor közéjük tartozott. Az ő esetében a „megpróbálta" kifejezés nem is helytálló. Mert írásai tükrözik: esze ágában sem volt, hogy neki most csempészáruként kell az igazat eldugni egy-egy cikkben. Úgy írt, ahogy érzett. Ó, micsoda kartácstűz zúdult Zsiga bácsi című riportjára. Mai szemmel nézve nevetségesnek hat a támadás, akkor ijesztő volt. Miről, kiről is szólt Seress Gábor riportja? Egy valamikori grófról, Somssich Zsigmondról, aki egykor ezerholdas nagybirtokos volt, majd száz, később tízholdas, a beszolgáltatásba belerokkant gazdálkodó lett. Megjárta a hadifogolytábort, később osztályidegenként idős anyjával kitelepítve a Hortobágyot. Végzett mezőgazdászként sosem tudott elhelyezkedni, ezért segédmunkás lett, s konzervgyári dolgozóként ment nyugdíjba. 1972-ben nyolcszáz forint nyugdíjat kapott, ötszáz forintot keresett még hozzá. A Zsiga bácsi nem szentimentális írás. Nem hullajtott könnyeket az egykori földbirtokosokért. Portré egy emberről, akinek huszonöt éve és egészsége ment rá, hogy alkalmazkodjék, hogy úgy éljen, mint a többiek, és ez sikerült neki. A megbékélés szelleme hatja át a riportot. Az az igyekezet, hogy 1972-ben már éppen ideje a dolgokat helyére tenni. A párt központi lapja azonban uszítást vélt felfedezni a Zsiga bácsiban, és keményen kioktatta a szerzőt. „Mit érez, ha sorsára gondol?" – kérdezi az újságíró a riportban. „Megélek. Mindig akad egy-egy segítő kéz, amikor már úgy láttam, nem bírom tovább" – így a válasz... Szó, ami szó, ebben a mondatban azért van némi „uszítás", csak éppen nem olyasmi, amire Seress ellenfelei gondoltak.

A Zsiga bácsi megjelenése után Gábor körül megfogyatkozni látszott a levegő. A pártlap éles cikke és a Magyar Nemzetre kényszerített flagelláns önkritikát követően beszűkült számára az írás lehetősége. Megkeseredett lett, tétova. Néhányan próbáltunk lelket önteni beléje. Ideig-óráig sikerült. Aztán betegség, családi bajok is növelték terhét, s végül bekövetkezett a mindannyiunkat szíven ütő vég. Ha van bűn, amely megbocsáthatatlan az elmúlt évek tettei között, az a víz alá nyomott, képességüket kiteljesíteni nem tudó tehetségek sorsa. A sors, amelyet Seress Gábor élete is példáz. Azokban az időkben, amikor még feszítette az írás vágya és hajlott a megbékítő szóra, született az a néhány metaforikus kis tárcája, amelyek közé a Délelőtt, tíz órakor és a Kutyaélet is tartozik. Az a kettő, amelyre a régi holmik között most rátaláltam. Meddő vállalkozás egy tárca atmoszféráját, hangulatát, netán filozófiai mélységét visszatükröztetni a tartalom elmondásával. Ahhoz ide kéne idézni az egészet. A Kutyaéletből, amely az „öngyilkos", az ablakon kiugró kutya sorsán át tulajdonképpen emberi létünket ábrázolja, csak a befejező sorokat idézem: „Nem hagyott senkit maga után, csak azt a két öreget, akik görnyedten cipelik tetemét egy lepedőben a lift felé, meg a tanulságot: hű az esetlegességek körülményekké tornyosulnak, gondosan csukjuk be az ablakot."

Palackposta

Kis levélke, tépett, elsárgult papír, rajta ákombákom betűkkel az üzenet: „Gyere gyorsan, már csak órái vannak hátra szegénynek!" Hol van már az, akiért a segélykiáltás szólt? Nincsen többé. Csak ez a kis levél vészelte át az időt, hogy mint a palackposta hírt adjon az egykor voltról.

A férfi vékony kis emberke, úgy ötvenéves lehetett, amikor összeakadt a lánnyal. A nő évtizedekkel volt fiatalabb nála. A férfi megjárta a börtönt is, de már régen megcsömörlött az eszmétől, amelyért fogságra vetették. Magányos volt, és kivert kutyaként máról holnapra tengette az életét. Lakása sosem volt, csak az ágyrajárást ismerte. A lány bíztatta, vegyenek ki albérletet. A férfi ráállt, és összeköltöztek. A nő takarítani és mosni járt a szomszéd gyárosékhoz, és esténként megfőzött. Vacsora után a férfi felolvasta a frissen írt verseit, átkozottul gyenge iromány voltak, és órákon át beszélt, beszélt, beszélt. Politizált, filozofált, fecsegett. A nő áhitattal hallgatta. Egy ideig. Aztán unni kezdte. Még ellátta a férfit, esténként végighallgatta a szóáradatot is, de mind gyakrabban kujtorgott el hazulról. A szomszédasszonyok összesúgtak a háta mögött, és sajnálták a férfit. Így éltek hosszú éveken át. Mígnem megöregedtek. A kujtorgásoknak vége szakadt, a nő hozzáöregedett az emberéhez, ápolta, amikor beteg lett, és kétségbeesett, amikor kórházba kellett szállítani. Onnan pedig az elfekvőbe. Akkor írta ezt a kis levélkét, amelyből kiáltott a fájdalom. Az elfekvő a pokol tornáca volt. Összezsúfolva ágyak, áporodott levegő, jajgatás, nyögés. Az egyik ágyon ott feküdt az összeaszalódott öregember, s előtte egy számlifélén ült görnyedten az asszony. Az éjjeliszekrényen a kihűlt húsleves, amivel naponta bevillamosozott Pestszentlőrincről. A takarón meg széjjelszórt papírlapok. A versek, a férfi rossz versei. Az asszony megpróbált belőlük felolvasni, de a sírás megakasztotta. Embere feléje fordította az arcát, de már a semmibe nézett. Haldokolt.

Emlék

Nézem a tévében a menekülő százakat, akik űzetve, a halál elől futnak, és menedéket keresve buknak át a határon. Elszorul a szívem láttukon, és eszembe jut egy emlék, amiről oly sokszor mesélt szegény anyám. Apa Pozsonyban szolgált vasutasként, forgalmistatiszt volt. Aztán véget ért a szerencsétlen első világháború, és nekünk menekülnünk kellett. Mennünk kellett, mert apám nem akart hűségesküt tenni az új államalakulatnak. Még az esküre készek mindegyike sem kellett az új rezsimnek. Indultunk hát Pestre, bútorral, motyókkal, egy tehervagonban, és ez a vagon lett otthonunk hosszú időre. Mint oly sokaknak. Anyám, aki öcsémmel volt állapotos, naphosszat a Rákosrendező legszélére kivontatott vagonban foglalatoskodott, engem pólyázott, és várta az apánkat. Egy kis vaskályhán főzött. A kályhát dróttal rögzítették a vagon falához, és a füstcsövet kivezették a szabadba. Hanem egy napon, tolattatván a kocsisor, elszakadt a rögzítődrót. Anyám kétségbeesve valahogy lekászálódott a magasból, s elindult pótlást felkutatni. Talált is egyet a szemben levő vagon ajtaján. De alighogy letekerni kezdte a kincset, istentelen ordítással támadt rá egy román katona, szuronyát szegezve a hasának. Egy éppen arra járó vasutas mentette meg anyám és öcsém életét. Honnan is tudhatta szegény anya, hogy éppen a szemben levő vagonban szállítja a Pestet megszálló román hadsereg a zsákmányát?

És most ismét menekülők lépik át az országhatárt. Jönnek kocsival, gyalog, kisgyerekek és roskatag öregek. Hajtja őket a háború, a halál elől futnak. Mint már annyiszor, újra és újra. Mikor lesz már örökre vége e szomorú áradatnak?

Csatár Imre

Kass János

Szabó Vladimir zenélő órája

A Vörös postakocsi elvitte utasát, s az égi vendégfogadóban Krúdy Gyula várja a Mestert. Szabó Vladimir szíve megállt. Műterme elárvult, festőállványa, vásznai, palettája s a rézlemezek immár hiába várják a művészt. Az idő letelt, s beállott pillanatnyi csöndben az órák hangosabban ketyegnek, figyelmeztetve a múló időre!

Egy bánatos zenélő óra, valami lassú valcert játszik, és a gavallérok, a dámák szomorú körtáncot lejtenek most már időtlenül. A délutáni aranyos napsütésben a hideg téli napon a behavazott utcákból lassan elő bukkannak a bebugyolált alakok egy hölgy macskával, keménykalapos úr egy szál virággal, a szép kokott, a szenes ember. Színésznő hódolóival, művészsapkában Pieter Breughel, Bosch mester. Gross Arnold a rézkarcoló, hóna alatt mappában színes álmaival. A hó ropog a lábuk alatt.

Csend van a városban!

Leálltak a buszok, villamosok, s a szomorú valcer ütemére, először a hópihék, majd a résztvevők is körben keringenek. A háttér is változik: tavasz, nyár, ősz, tél.

Képek, rajzok, rézkarcok.

A fény lassan kialszik, besötétedett. S ekkor akár Mándy Iván mozijában a fehér vásznon remegve és vibrálva felvillan az első fénycsóva, kezdődik az előadás.

Fekszem a fűben, hangyák mászkálnak izgatottan fűszálról fűszálra a fejem körül. Nagy lapulevél vet árnyékot. Zöld legyek húznak, zúgva, távíródrótot rombusz alakban. A Hentes toronymagas, feje majdnem a felhőkig ér, s a tőke, amin a húst darabolja, akkora, mint a Gellért-hegy.

A Nagymama lába harisnyában, s a Gavallérok hasra esnek, midőn a fiakkerből kiszáll, hogy láthassák, ha csak egy pillanatra is, a kis fehér villanást: a bokát, mely a turnűrös szoknya, bugyogó s a lakkcipő között helyezkedik el. Könnyű hintók keringenek a téren a szökőkút körül. A Hableány két melléből spriccel a víz. Agarakat sétáltatnak a dámák. Itt-ott egy béna, torz vagy vak vezet világtalant.

Kikiáltó áll a díszes publikum feje felett, csíkos trikóban, izmai kidagadnak, és két galamb csókolódzik a muszkliján. Látható még a horgony, valamint Sz. V. monogram, szív nyíllal átdöfve és így tovább.

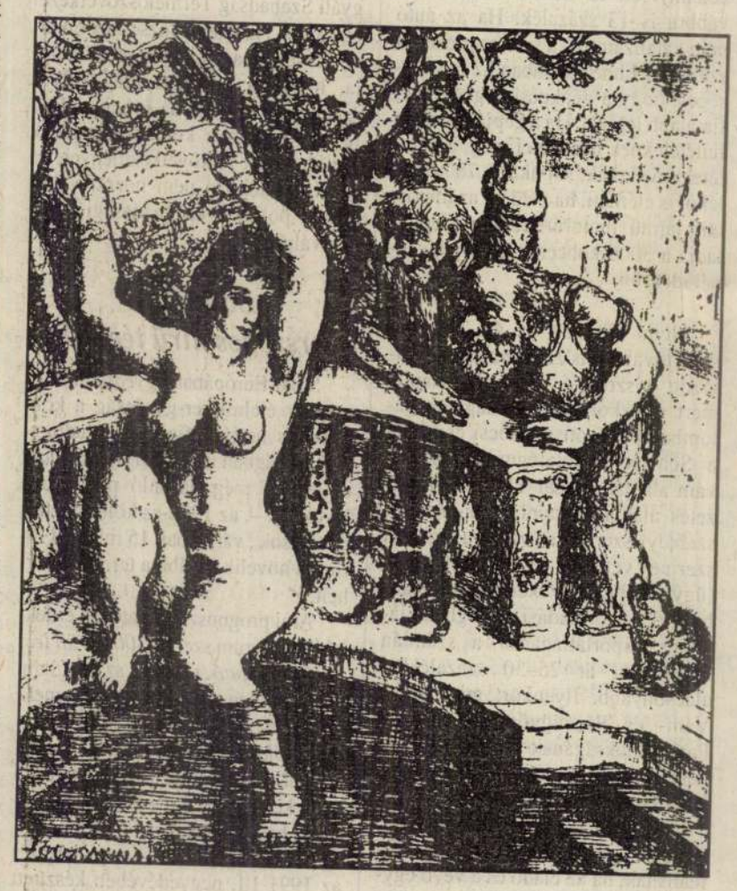

Cilinderből egy meszelt arcú bűvész, először nyulakat, majd mindenféle csudát varázsol elő. Ezután felkéri a jelenlévőket a részvételre, és egy önként jelentkezőt a pillanat tört része alatt IFJÚBÓL AGGASTYÁNNÁ változtat.

Nagy farú, rengő fenekű asszonyok járják körtáncukat párjukkal, lábuk között gyerekek, kutyák kergetik egymást.

Ki tudja, még, mi minden történik itt: rézfúvószenekar játszik hangszerein. Kifésült hajú póniló húzza a nagydobot. Henteskampón lógnak az emberek, macska lapít, várja az áldozatot.

Bőgőhordozó tróger viszi két gacsos kezével Zilahy lapjában a bőgőt, műnyomó papíron nyomtatva. Az urak s a hölgyek forognak jobbra, forognak balra, ahogy Cipolla dirigál, dermedt mosollyal jeges rémületben.

Majd egy dörrenés, a táblaüveg ezer darabra szakad. Ragyogó kaleidoszkóp, fehéren izzik, majd lassan vörösre vált. Millió szilánk recsegve hatol a bőr alá. Érzem, a légnyomás köldökig kalapál az anyaföldbe, ami hincs is.

Csönd és sötét, patkós csizmák csattogása. Torkomon a kőpor s az égett hús émelyítő bűze. Füst és korom kavarog, pokol kapuja.

Csönd.

A Duna-parton férfi ül a köveken, megszólal egy síp. Mások gerendát emelnek. A Lánchíd oroszlánja még mindig remegve nézi a lerogyott hidakat.

Majd valami traktor pöfög, s a domb mögül kanyarodva látni a lányokat, a megszántott arcú, felvirágzott kalapú férfiakat pótkocsin ülve. Aztán Molière s a közönsége, íme, a varázslat.

Déli nyüzsgésben a Körút. Torlódó buszok, villamosok. Látom a téren a festőt a tömegben, most felemelkedik, majd átlebeg a forgalom felett, nem érintve kalapot, áramszedőt, busz tetejét.

Kék szeme, kézfogása a vizen járó embereké. Felröppenek én is, akár a fecske. Megdöntöm az ívet, érzem a kedvező áramlatot, a levegő jóindulatát, majd visszapillantva látom a Hét vezért, valamint az Angyalt koszorút tartva kezében az oszlopon állva. Lebegek vele szemben, mellettem a Mester, s bronz koszorúját nyomja mindkettőnk homlokára.

Balra lent hat emelet magas kőműves rakja a téglát, majd a Parlament s a Halászbástya, karéjban a budai hegyek, távolban a Kékes, emitt a Műcsarnok, szemben a Szépművészeti. Ni csak, egy új kiállítás itt, s amott a remekművek.

S a Vursli a vursli, a Csónakázótó, a Cirkusz, az Állatkert, a Gundel.

Még egy kör a nyüzsgő város felett, majd helyemre ereszkedve nézem a képernyő remegő fényében, amint Szabó Vladimir hajója csendesen befut az öbölbe.

A Mester bevonja a vitorlákat, lereszti a horgonyt, kilép a kormány mögül, elindul csobbanás nélkül, könnyedén, nem borzolva az áttetsző zöld víz felszínét. Nyomában apró halak úsznak, egész nagy csapat, egyre több, majd nagyobbak is. Követik. S mintha a vízinövények között egy lánytestű hal, egy Sellő is lebegne?

Látom a Mestert, aki a vizen jár, majd a partot elérve, száraz lábbal elfoglalja helyét a rá váró batárban. Búcsút int, kék szemét lehunyja. S a sűrűsödő párában, leszálló ködben a postakocsi tovatűnik, elvitte utasát.

ANYANYELVÜNK

Urak apapok!

NÉHÁNY HÓNAPPAL EZELŐTT meghívót kaptam vidékre, egy ökumenikus istentiszteletre. Nem tudtam elmenni; sajnálatomra, mert a falu lakóihoz régi barátság fűz, az istentisztelet egyházi és világi „szereplői" között pedig sok kedves ismerősöm nevét láttam. Valami meglepett a meghívón: Igét hirdet ... *püspök úr*, köszönti a gyüleketezet ... *esperes úr*, beszámolót tart ... *lelkész úr*, ezzel szemben az egyházi, egyházmegyei gondnok és a főjegyző már nem úr, legalábbis a meghívó szövegezője szerint.

Rejtélyes volt számomra ez a megkülönböztetés. A természetes inkább az lett volna, ha az *úr* ebben a szövegben minden esetben – elmarad.

Az az érzésem, hogy talán a megszólítási, említési formák mostani átalakulása, zavara is hozzájárult a meghívó szövegének ilyetén alakulásához. Talán; nem nyomoztam utána.

AZ AZONBAN BIZONYOS, hogy – mint egy régebbi írásomban is utaltam rá – a *családnevek* – és az úr kapcsolatának társadalmi megítélése ma meglehetősen ellentmondásos. Pontosabban szólva a velünk egyenrangúak vagy a rangban felettünk állók vonatkozásában – az esetek többségében – inkább ironikus, tiszteletlen, lebecsülő a hangulata és célzata ennek a formának. Általában, de *már* nem minden esetben. Éppen ezért érdemes volna pontos felmérést készíteni a mai *átmeneti* állapotról. Érdekes társadalmi kép és nyelvi tükörkép kerekedhetne ki belőle. Kétségtelenül vannak már példáink arra, hogy – mondjuk – egy minisztert így említenek írásban, minden irónia, minden sérteni akarás nélkül. De ez ma még viszonylag ritka eset. Azt is jó volna tudni, melyik korosztály tartja már természetesnek ezt a megszólítási, említési formát, illetőleg melyik korosztályra alkalmazzák ilyen vagy olyan stiláris értékkel. (Érdekes, tanulságos lesz majd ezt a felmérést – ha lesz ilyen – húsz–huszonöt év múlva összevetni az akkori állapotokkal!)

A valószínű irányzat, tendencia feltehetőleg az lesz, hogy egyre inkább teret nyer a *családnév* és az *úr* kapcsolata, legalábbis említésként, rosszalló árnyalat nélkül.

OLYAN KÜLÖNLEGES SZEREPE persze aligha lesz valaha is, mint az *Eötvös Kollégiumban* volt valamikor. Emlékszem, másodéves lehettem, amikor fiatal irodalomtanárunk, *Keresztury* Dezső ezt mondta nekem: *Kodály* úr meg akar nyerni egy kollégistát valamilyen kijtési kérdés kidolgozására. Magára gondoltam, hívja fel *Kodály* urat...

Igen, ez az említési forma a legnagyobb megtiszteltetés jele volt, ők ként a régi kollégiumban. Első gazgatója a legendás *B. G. úr* (*Bégé r*: Bartoniek Géza) volt, majd *Gombocz úr* (Gombocz Zoltán) követte. Az én koromban már valamelyest visszaszorult ez a forma, de például nlékszem – Szegő Albert *Szegő úr*, Tomasz Jenő tanár úr – mindig *omasz úr* volt. Sőt, a legintelligenbb, melegszívű, mindig segítőkész tisztet is így emlegettük (és szólíttuk): *Krencz úr*.

Magyarázat: az *Eötvös Kollégium* francia mintára szervezték meg; ldaképe, amellyel állandó kapcsot is tartott, a neves párizsi felsőtatási intézmény, az *Ecole normale supérieure* volt. A francia példát vettük tehát ebben is.

Lőrincze Lajos

DÖLT SOROK

Buddha tenyerén

A Helikon Kiadó szép könyvben jelentette meg Szabó Lőrinc keleti témájú verseit, Steinert Ágota, az életmű alapos ismerőjének, a tanulmányok valahai kitűnő közreadójának összeállításában, a téma első feldolgozójának, Simon Zoltánnak utószavával. Szép könyv is, meg kellemesen zsebre vágható is, akár utazásra is magunkkal vihető. Mindenképpen hasznos kis könyvecske. Bárha a cím csak a buddhista tematikájú versekre utalna, valójában különböző, Egyiptomtól Kínáig keletkezett szövegek ihletében fogant verseket gyűjt egybe. (Éppen ezért hiányolom a Tücsökzene e témába is beleillő darabjait, valamint a Hálaadás című, Mohamedre utaló verseket.)

Az egész kötetet az Isten című vers vezeti be, amelynek ugyan semmi köze a keleti mondákhoz, mégis azok is beleférhetnek. Maga Szabó Lőrinc a Vers és valóság önmagyarázatában ezt írja a versről: „Panteista fantazmagória, Rimbaud Részeg hajó-jának helyenkénti hatása alatt. Hetet-havat összehordtam benne, a téma engedélyezte: Istenbe minden belefér." Öregkorában maga a költő sem emlékezett arra, hogy a Nyugat Madách-emlékszámába készült, valójában Az ember tragédiájára készült változat. Másrészt azért is jó, hogy ilyen hangsúlyos helyen szerepelteti a válogatás a verset, mert Madách jelentkezését követve és folytatva már az orosz forradalomra is reflektál „nem minden kétely nélkül". „Nézd, új jakobinusok állnak a Volga vizénél!" – írja, majd az új sorban: „s már csattog az ostor, az új urak ostora, csattog az új rabokon." Majd a következtetés: „Újra hiába zökkent régi sinéről újabbra a régi világ". És ez a szöveg nemcsak a valahai Nyugatban, de Szabó Lőrinc Kalibán című kötetében és utána az 1943-as Összes verseiben benne volt. És benne volt 1960-tól kezdődően az összes gyűjteményes kötetben. Diákjaim mindig nagyot néztek, valahányszor felolvastam az adott részt is. Hadd írjam le az 1960-as kiadás szerkesztőjének nevét: Csanádi Imre, a költő, és az utószóval az egész kötet szentesítője: Sőtér István.

És ha már a politikai áthallásokra figyeltem, hadd említsem meg a Vang-An-Si című verset. Ez kényszerűségből ebből a kiadásból hiányzott, míg azután már a második, háború utáni gyűjteménybe 1974-ben minden külön értesítés nélkül Domonkos Mátyás egyszerűen viszatette. Attól kezdve mindig szerepelt a kiadásokban. Történetét, forrásait azután maga a költő elmondja a Vers és valóság magyarázataiban. Egyszerre mond véleményt a „kommunista próbálkozásról" és a „Gömbös-féle kísérletről".

A tavaly megjelent Vers és valóság kötet magyarázatai, valamint a Szabó Lőrinc dolgozószobájában meglévő keleti témájú kötetek eligazíthatják a filológia kedvelőit a valóságról, amely a versek kiindulása lehetett. S szerencsére minket és a kötet szerkesztőit is ma már a versek érdeklik. Az, ami maradandó a régi valóságból. A Szabó Lőrinc versének lelke, amely a keleti mondákból is azt olvassa ki: „nem minden kétely nélkül" kell minden valóság felé közeledni. Valóságon nemcsak a történelmi-társadalmi tényeket, de a mindenség egész rendjét is értve. Ez a kétely éltette a költőt, ebből szőtte verseit. Mindent és a visszáját és sokféle más kapcsolatait is tudni akart, megtapasztalni mindent. Hogy aztán túl a kételyen mit is találhatott? A vers egésze erről szól. Kihez-kihez külön-külön. Az olvasó dolga, hogy magában végigjárva a Szabó Lőrinc-i kételyek útját, felépítse a versek értelmezését. Önmaga részévé hasonlítsa azt a művet, amely valaha, valamilyen okból a költőből kiszakadt. Függetlenedett. És itt él miköztünk. Mint mindnyájunk közös kincse.

Az ilyen kis kötetecskék haszna éppen az: néhány verset magunkkal vihetünk, bárhová. Elővehetjük, meditálhatunk olvastukkor. Építhetjük magunkat.

Kabdebó Lóránt

25.1

SZABÓ Vladimir

Szilveszteri tévénapló

Még ide-oda húz a szív

Sok minden tetszett az idei szilveszteri tévéműsorban. Az egyikben és a másikban is. Megkíséreltem a lehetetlent, néztem mind a kettőt. Azok, akiknek még ma is véreres a szeme a megerőltetéstől, és időnként kényszeres mozdulatokat tesznek a jobb kezükkel (balkezesek a ballal), bizonyára sorstársaim.

Idén országszerte katasztrofális méretekben csökkent a szilveszteri házibulik száma. Az emberek egykét nappal szilveszter előtt hívták meg legjobb barátaikat, mondván, hogy ilyenkor még nem kell kényszeresen jókedvűnek lenni. December 29-én még nyugodt lélekkel szoronghat az ember a legjobb társaságban is.

Úgyhogy a szilveszter a televízióé lett, amelyben azután a bankok, az autókereskedések és a különféle világcégek megmutatták, hogy vannak még tartalékok. Ha szépen, türelmesen elviseljük, amíg ők kiváló szakértőik, valamint ötpercenként való felbukkanásaik segítségével beprogramozódnak az agyunkba, nincs az a tévés műsorszerkesztő, aki ne valósíthatná meg legőrületesebb ötleteit.

Persze, ha úgy vesszük, akkor azért ezek ugye mocskos dolgok egy mocsok televíziótól. (Lásd Csurka István.) A tiszta — hangú, valamint képű — közszolgálati média elutasítaná a pénzes szponzorok tolakodó ajánlatait, és kizárólag a számára törvényesen kiutalt költségvetési keretből készítené a műsorokat.

Amely esetben nem lenne a nézők — derék, adófizető polgárok — szeme sem véres, és ideges mozdulatokat sem tennének. Mennyivel egyszerűbb, tisztább és nyugodtabb lenne az élet is! (Erre most már kevés az esély, hiszen az Országgyűlés mégsem fogadta el Csurka módosítójavaslatát, miszerint csökkentsék a televízió költségvetését egymilliárddal.)

A szponzorok persze tényleg undorító lények; várjunk csak, majd meglátjuk, hogyan viselkednek, ha törvényesen és hivatalosan is színre léphetnek mint önálló csatornatulajdonosok. Egymilliárd ide vagy oda, mindjárt nem — de talán már ez év végén sem — kell majd a szemünknek ugrálni.

Most azonban még mindenki bőkezű volt. Jutott pénz Hofira, Gálvölgyire, Nagy Bandóra — egyetlen este során. Élő Hócipőre, egy olasz és két amerikai filmre, a 100 tagú Cigányzenekarra, pedig ők állítólag drágán húzzák. Operai szupergálára és dalos csacskaságokra. A vetélkedőkről nem is beszélve.

A legjobb vetélkedő szerintem az volt, amelynek során kiderült, hogy hány ócska Trabant és Wartburg képes még arra, hogy elpöfögjön — mérges bűzt okádva — Óbudáig, és ott hány darab fér el belőlük a Kunigunda téren, a televízió nyolcas stúdiója mellett. Összesen 382 ilyen járgány akadt. Ezek, hála a zseniális televíziónak, a Kunigunda térről egyenesen egy autóbontóba kerülnek, és többé nem mérgezik sem Lacháza, sem a XVII. kerület (ahonnét feltűnően sok kétütemű érkezett a térre) levegőjét. Egy rokonszenves, középkorú úr kijelentette, hogy ő a maga részéről csupa jóságból ajándékozta oda rozogáját, a nyeremények nem is érdeklik. Másoknak is szárnyalt a lelke — teljes joggal —, hogy fölajánlásukkal maguk is a szponzorok — ily esetben — jótékony táborába kerülnek. A bontóból befolyó pénz mind gyermekkórházi műszerekké változik. Ez olyan pompás érzés lehetett, hogy bánatosan gondoltunk a vénséges Trabantra, amely valaha családunk birtokában volt, és amit — előre nem láthatva ezt a csodálatos lehetőséget—, továbbadtunk egy pomázi illetőségű férfiúnak. (És hogy örültünk, hogy valaki megvette!) Persze hogy nem bántuk volna, ha a Renault-t, a Mini Rowert vagy a gyönyörű, fehér nagy Rowert éppen a mi valahai Trabantunk — vér nem válik vízzé — nyeri, de sajnos, egyetlen pomázi sem volt a számos nyertes között. Egyes szakértők szerint ez a Kunigunda téri akció volt minden balekok nagy bulija 1991-ben. Nemhogy csont nélkül megszabadulhattak pöfögő koloncuktól, de még fantasztikus nyerési esélyeik is voltak. Háromszáznyolcvanketted magukra közel harminc nem akármilyen nyeremény jutott. Hol van ehhez képest a lottó, még ha ott negyvenmilliót is lehet nyerni..?

A Reklámszépe vetélkedő érthető okokból e sorok íróját különösebben nem villanyozta fel, mert egyik reklámfilmből sem a délceg urak és deltás amorózók telefonszámára lehetett hármat csöngetni a közjegyzőnek, hanem különféle szőke és fekete leányzókéra. Bár a nyertes szépség éppenséggel asszony, és ő tartja el egyetemista férjét meg Kristóf nevű kisfiát. Ez a történet pedig attól szép, hogy a nézők mindezt csak akkor tudták meg a bájos szőkeségről, amikor már lezárult a szavazás. Mindenesetre egy ország érezte úgy, hogy végre megjutalmazhatta Hamupipőkét. Mindjárt egy földig érő, fekete nercbundával.

Ha lehetett volna díjat adni annak a szerkesztőnek, aki a legügyesebben bújtatja el a rút anyagiakat műsorában, akkor biztosan ez a vetélkedő nyer.

Különben lehet, hogy jobban járt volna a tíz versengő reklámfilm gazdája, ha a szilveszteri műsorra fordított összegből csináltat egy újabb reklámfilmet. Mert a reklámfilmmezőnynek nem éppen az élvonalát láthattuk itt vetélkedni. Egyébként ha Rózsa György lelkiismereti okokból mégis meghirdeti egyszer a férfiak versenyét, remélem, beveszi a Müszit is.

A nevettető sztárok közül a legnagyobb érdeklődés most Hofit fogadta. Régen nem szerepelt már a televízióban, és alighanem nem csak a rakoncátlankodó szíve miatt. Hofi Gézának nem lehetett könnyű a rendszerváltás. Ő volt a belülről bírálás zsenije, alighanem mert valóban tökéletesen azonos volt ezzel a szereppel. Tegyük hozzá, mert tagadhatatlan, százezreket képviselve. Bizony, a lelkes tömeg, aki Hofit imádta, pont ezt szerette benne, mert ezzel volt ő is azonos: a megtagadva megőrzést. Hofi úgy kritizálta a pártállamot, hogy közben azért szerette is. Akik a mostani munkanélküliségből, a mostani nélkülözésből, a szorongató adóterhek alól, a létbizonytalanságból gondolnak vissza a diktatúra gondoskodó fészkére, ugyanúgy nem látják rajta a vasrácsot, mint ahogyan — létük határozva meg tudatukat — akkor sem a szólásszabadság perspektívája, hanem egy horgászteleké lelkesítette őket.

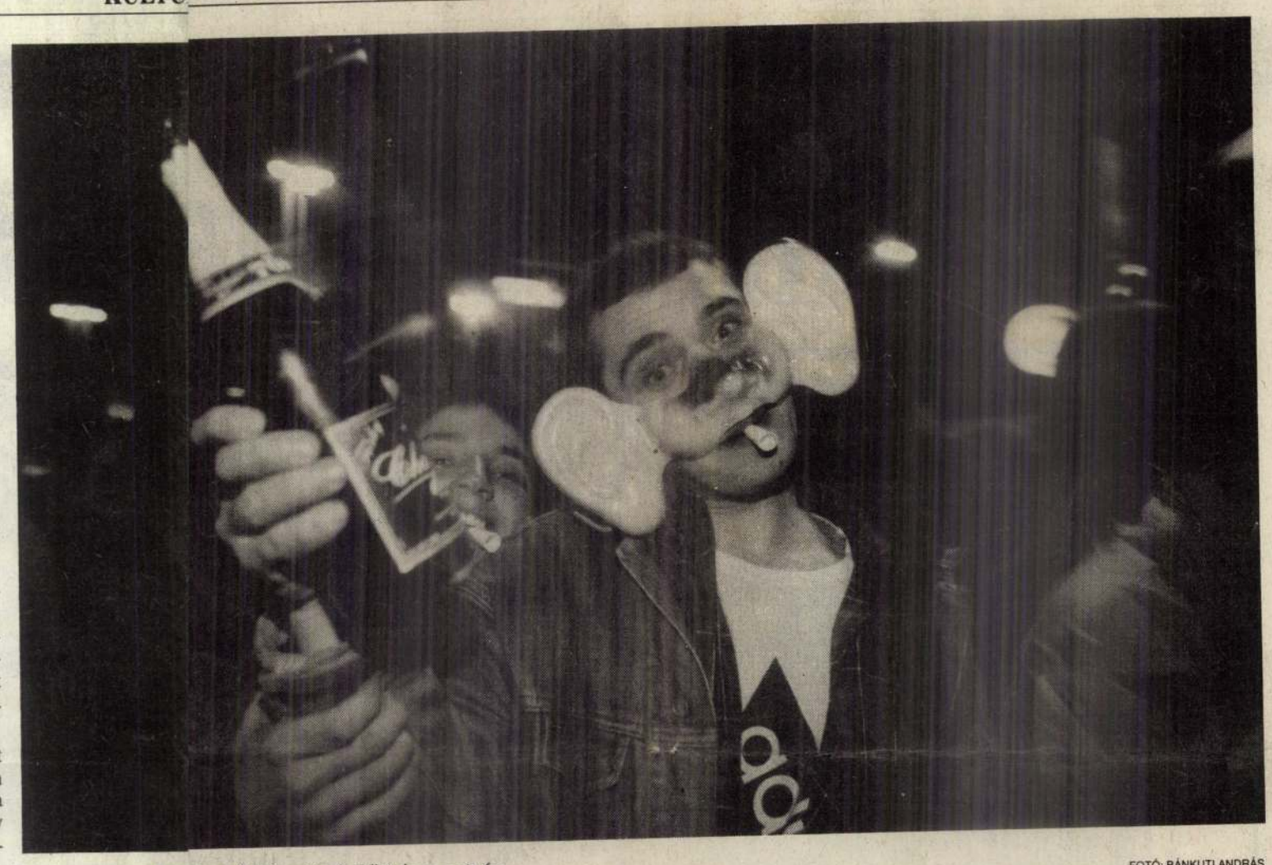

Tágra nyitott fül l a rádió, a tévé előtt és az utcán

FOTÓ: BÁNKUTI ANDRÁS

Most van szólá szabadság, de nincs horgásztelek.

Belátható, hogy nek főleg azok örülnek, akiknek az elmúlt években nem a horgásztelek iányzott.

Akiknek meg ige azok most kacagva sírtak szívük lofijának műsorán. Hofiról ha más nem, hát mostani visszatérése b onyítja, hogy tényleg zseniális. E ször a betegségét mesélte el, azuta bizonyos Olga partizánnő bőrébe ijt (ez a ma már túlságosan nem idő erű műsorszáma valaha le lett ti va a képernyőről), majd Szenes I án versével előadott egy dalt, amit zentül a kisemmizett nyugdíjasol húzathatnának, ha futná a mulato sra. Mindeközben úgy minősített a mai politikát, hogy egyetlen szó sem szólt róla. Kikerülte az össze létező csapdát: nem volt ellenzék de persze, kormánypárti sem. N m megértő volt, hanem — most i — azonos. És nem a politika csin lóival, hanem az elszenvedőivel. E nél tökéletesebbet a világ legjobb menedzsere sem talált volna ki a szá nára — a menedzserek nem saját aguk állnak ki a színpadra.

• Virág F. Éva

Magán-hangzó

„Ájlávjú cickom”

Már megint egy Újév. Ez az egyetlen, ami határidőre megérkezik, szárnyakat ad, majd (vagy) fátumként hull a fejünkre, mint viharos időben a tetőcserép. Persze egyszer, valamikor, valakiknek majd jobb lesz, de nem most és nem nekünk... A jólétben unatkozó hálátlan utókor jót mulat majd rajtunk, mennyit handabandáztunk, acsarkodtunk és „fájtunk”, hogy jobbára ostobaságokért áldoztuk föl az életünket, ahelyett, hogy legalább egy óráig (no ne legyünk maximalisták: egy percig) jól éreztük volna magunkat. Ezt minden történelmi rálátás nélkül is tudjuk, ezért szilveszter táján eluralkodik az országon valami mámorító pánik, egyfajta hisztérikus vidámság, hogy ha a fene fenét eszik is — ha eltévedt balták, husángok, bombák, netán Nostradamus röplapjai hullanak az égből —, mi akkor is legalább ezen az egy estén kirúgunk a hámból, megpróbáljuk elfelejteni magunkat. Persze, ha az ember ilyen keserű elszántsággal akarja a jót, az többnyire rosszul sül el. De legalább macskajajos az „ünnepi rossz”, egy időre eltakarja a hétköznapi bosszúságokat. Talán szalonspiccesen még közelinek tűnhet az örkényi jóslat beteljesülése, miszerint eljön az az idő, mikor „magyarni” kiváltképp jó lesz, mert az új fogalom csupa olyan kellemetlenséget takar, mint például „az utcán pénzt találni, érte könnyedén lehajolni”, (ami csak akkor lesz örömteli esemény, ha a járdán nem „millforintos” bankókat sodor a szél.)

A szilveszteri rádiókabaré, a B. Ú. É. K. '92, ami most fölöttébb „nagy” volt meg „bandós” — és hagyományaihoz híven — plebejus hangon a kisember vágyait szólaltatta meg, így pótolva a maga szerény eszközeivel a kényes hatalmi egyensúlyt javítandó „baloldali erőt”, az „igavonók pártját”. Tovább szította bennünk a reményt, hogy Magyarország hamarosan az egész földkerekség központjává válik. A Magyar Házba, ahová hívó szavunkra egykor csak a szovjet csapatok jöttek be önként, a világ népei, szinte egymást letaposva, be akarnak lépni. Budapest — ami a közbiztonság tekintetében már ma is New York teljesen egyenrangú testvérvárosa — kozmopolita Eldorádó lesz, és kínai, posztszovjet meg ki tudja még milyen negyedekkel büszkélkedhet. Ám az sem elképzelhetetlen, hogy a székesfővárosban lesznek itt-ott magyar negyedek is. Ezután nem kell külföldre utaznunk, elég villamosra szállnunk, ha át akarunk ugrani „Székelyföldre”, vagy „Kárpátaljára”. (S ezt az új szolgáltatást már tartalmazzák is az új, a világszínvonalú közlekedési tarifák.) Vonzó lehet a külföldi számára az a művészi tökélyre emelkedett marakodás, amely a vérkeringést különösen serkentő izgalommal tölti meg a legsivárabb napokat is. Pedig az erre vetődő világpolgárok nem is sejtik, hogy a parlamenti közvetítésektől vagyunk ilyen földobottak, ami pótol számunkra minden narkotikumot. Gondolni sem merek arra, mi lenne, ha a hat (saját kebelén belül is) torzsalkodó parlamenti párt békegalambbá szelídülve csókolózna a terem burája alatt, miközben a megszokott olcsó szórakozást nélkülöző lakosság alkoholban és kábítószerekben keresne vigasztalást.

De még sem jó ez így. „Ahelyett, hogy összetartanánk” — emelte föl mutatóujját az immár tizenöt millió magyar szószólójaként fohászkodó Nagy Bandó András — „fölszabdaljuk magunkat, egy új, »belső Trianont« mérve magunkra”. Mindenki magyarabbnak tartja magát a másiknál, és ebből a MINT-TE-kisebbségből alakítjuk ki a többséget, miközben vélt többségünk darabjaira hullik szét. „Nem tudom milyen kicsire kell széthullanunk ahhoz, hogy összetartsunk”.

Talán éppen emiatt veszik elő a naftalinból a szerkesztők (Gábor László, Kaposy Miklós és Sinkó Péter) némiképp leporolva a kabaré klasszikus alakjait, sok más mellett a „kisgizdaként” megjelenő két krahácsit, akiket elszakít egymástól a dühöngő pártviszály, de a lokálpatriotizmus szívmelengető oldószerétől, a jó házipálinkától pityókásan megint ráéreznek, hogy ők voltaképp egyivásúak. Alig tekinthető vételennek, ha Peterdi Pál sírva vigadós jelenetétől, a mű nyelvezetén belül maradva: „mosolyra torzul” a hallgató „pofája”.

Hosszú kényszerű kórházi kitérő után, tragikus hőssé érve és fanyar megbölcsüléssel, visszatért a kabaré függöny mögötti színpadára Hofi Géza, akinek „infrastruktúrája” volt, de kecskeméti rehabilitációja sikerrel zajlott, mert egy nap háromszor nem vette be a gyógyszereket. De jobb, ha ezt a Torgyán meg sem hallja — mondta az új félelmekre hangszerelt monológjában a szomorú clown —, mert „kollektíve kivégeztetné” őt.

Úgy látszik, a modern commedia dell arte figuráinak — bár elfogadták a meghívást — nem sok kedvük volt visszajönni a rendszerváltás utáni bozótosba, Markos és Nádas „befalazott apukája” is szinte tégla és malter után kiált. A nagy zűrzavartól úgy „fölidegeli” magát, hogy tolulást kap, és kis híján megválasztják képviselőnek. Agyérelmeszesedéses „bolsevik” emlékezetében összekeveredtek a dolgok. Már rég nem tud különbséget tenni Tutu, tutó és Tító között, a béke és szeretet pophimnuszaiból csupán annyit vél kihallani, hogy „ájlávjú cickom”, ami egyszerre jelent mindent és semmit. Apuka éppolyan bumfordi, mint amilyen gyámoltalan és kiszolgáltatott. Szabadságra van ítélve, ugyanakkor egy kukkot sem ért abból, ami körülötte történik.

Ezért megbocsátunk neki (és magunknak), miközben éjfélkor elénekli a Himnuszt a sosem öregedő gyermekkórus. Összecsendülnek a pezsgőspoharak, s ha csak néhány pillanatra, úgy érezzük, összetartozunk — részint saját jóságunktól meghatottan —, könnyek közt öleljük magunkhoz a közös reménységnek kicsit csúnyácskára sikeredett újszülöttjét. Még akkor is, ha tudjuk, folynak még az apasági perek, s önjelölt jótevőink el akarják tőlünk ragadni, hogy állami gondozásba vegyék...

• Stark R. László

Elhunyt Szabó Vladimir

Szabó Vladimir festőművész , a Magyar Közt rsaság kiváló művésze, 1991. december 31-én kedden, 86 éve korában elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

A 20. századi magyar festészet egyik nagy örege távozott az élők sorából. A nógrádi születésű fiatalember Rudnay, Csók, Vaszary, majd Benghard tanítványa volt a budapesti Képzőművészeti Főiskolán, közben három évig római ösztöndíjas. Az ösztöndíj előtt már bemutatta műveit a közönségnek, utána egyéni kiállításai voltak. Előbb a fővárosban, majd vidéken, végül külföldön is.

Alig múlt 30 éves, amikor a Szinnyei Társaság díjazottja, az 50-es években Munkácsy-díjat, a 70-es, 80-as években érdemes és kiváló művészi címet kapott. Addigra kialakult aprólékos rajzosságú, bő mesélőkedvű, szárnyaló fantáziájú grafikáinak és festményeinek stílusa; külön kategóriát képviselnek történeti témájú képei a magyar nemzeti megmozdulások agy alakjainak és mozgalmainak életéből (Dózsa), e sok figuris, novellisztikus, elbeszélő je legű olajképei annyira népszerű k voltak, hogy színes reprodukc iókban országszerte széles kör en elterjedtek. Később nagy ke lvvel és szeretettel fordult a k középkor meséi és szellemvilága a tündérekkel, boszorkányokkal egyszerű bumfordi emberekkel és ledér széplányokkal benépes tett világok felé, amelyeket u gyancsak nagy gyönyörűséggel festett sok-sok változatban, és melyek joggal tették népszerűv a festőt széles körben.

Az utóbbi év kben a művészeti árverésekn is feltűntek és boldog gyűjtőkn l eltűntek korai képei.

• K. A.

Togliatti, a mozgalom és a „kényelmetlen múlt”

A sztálinizmus bukása, úgy tűnik, nemcsak Kelet-Közép-Európában vezetett a baloldallal szembeni „bizalmi válsághoz”. A korábbi „kapitalista Európa” területén, a baloldal egyik fellegvárában, Olaszországban is mutatkoznak a bizalmatlanság, a történeti és politikai válság jelei. Nemcsak párt-, de eszmei szakadás is megosztja a szocializmus itáliai híveit. Ez persze nemcsak a jelen, de a múlt átértékelését is jelenti.

Palmiro Togliatti, az olasz mozgalom „il Miglioré”-ja, és tegyük hozzá, egy időben szinte korlátlan hatalmú ura, egyik fő célpontja lett a szocializmusellenes hangulatnak.

Szó szerinti fordításban „kényelmetlen könyvként” aposztrofálta az olasz sajtó azt az 1953-ban készült, Togliattival beszélgetve című kötetet, amelynek újrakiadása az elmúlt hetekben hiúsult meg.

A tanulmányok, memoárok, történelmi tárgyú munkák kiadására specializálódott híres „Rizzoli” kiadó látott volna fantáziát abban, hogy közel neg yven év után újra megjelentesse a kötetet. Szerzője, az egykori ifjú, római kommunista, Maurizio Ferrar a, egyike volt a vezér kevés barátainak. Ő és felesége írta annak idején a könyvet, amelyet akkor Togliatti annak rendje-módja szerint ki is javít ott.

A könyv azon ban a „cenzúrázás” ellenére is ren geteg érdekességet tartalmaz mind Togliattiról, mind pedig az ex-PC (Olasz Kommunista Párt) szovjet kapcsolatairól.

Már minden készen állt az új kiadásra, amikor a szerző — visszavonva előzetes beleegyezését — nem engedély ezte a kortörténeti munka megjele nését.

Indokai közö tt első helyen viszont nem a baloldal ellenes közhangulat szerepel. Mauri zio Ferrara állítólag sokkal inkább t art az egykori bajtársak haragjától é s gyűlöletétől, amely őt körülvenné, h a „kiadná” a mozgalom — most m ár tudjuk — valóban „kényelmetlen” múltját.

• B. P. P.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

művelődési központ igazgatói állásra.

Ráckeve Város Képviselő-testülete pályázatot hirdet az Ács Károly Művelődési Központ **igazgatói** állására.

Feltételek: felsőfokú végzettség, 5 éves, közművelődésben eltöltött szakmai, vagy vezetői gyakorlat.
Részletes vezetési program.
A pályázat beadási határideje: megjelenéstől számított 2 hét.
Az állás elfoglalásának ideje: 1992. február 1.
A megbízatás 4 évre szól.
A pályázathoz a legmagasabb iskolai végzettségről kiállított bizonyítványt és önéletrajzot kell csatolni.
A pályázat beadásának címe: polgármesteri hivatal, Kocsi Katalin intézményi referens, 2300 Ráckeve, Szent István tér 4.
Telefon: 06-24-85-351.

MH 8

Nagykáta Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
pályázatot hirdet
jegyzői állás
betöltésére.

Pályázati feltételek:
— állam- és jogtudományi doktori vagy igazgatásszervezői képesítés,
— államigazgatási szervnél szerzett legalább 2 éves gyakorlat,
— államigazgatási főiskolai végzettség esetén kötelezettségvállalás az állam- és jogtudományi végzettség megszerzésére 5 éven belül.

Bérezés megegyezés szerint. Lakást biztosítunk.

A pályázatokat részletes szakmai önéletrajzzal és erkölcsi bizonyítvánnyal **1992. március 1-jéig** lehet benyújtani Nagykáta város polgármesterénél, 2761 Nagykáta, Dózsa György út 2.

35 MH

PEGAZUS
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

NYÁR A TÉLBEN: 2 HÉT INDIÁBAN

1 hét körutazás, majd 1 hét nyaralás Goán, teljes ellátással!

◆ Utazás repülővel.
◆ **Részvételi díj:** 166 000 Ft/fő.
◆ **Időpont:** 1992. február 14—29.
Költőpénzt biztosítunk!

FELVILÁGOSÍTÁS, JELENTKEZÉS:
Kecskeméti u. 1.
Tel.: 117-7694.
Ferenciek tere 5.
Tel.: 117-0075.

25 MH

BUDAPEST BANK RT.
keres

pénzügyi-matematikai ismeretekkel, szakmai gyakorlattal rendelkező KÖZGAZDÁSZOKAT, illetve más matematikai orientáltságú felsőoktatási intézményben végzett SZAKEMBEREKET

befektetéssel, tőkepiaci műveletekkel foglalkozó munkaterületre.
Angol nyelvtudás — külföldi szakértő melletti betanulás miatt — feltétlenül szükséges.
Bérezés megegyezés szerint.
A jelentkezők életrajzukat a **Budapest Bank Rt.** személyzeti és munkaügyi főosztály személyzeti osztálya címére:
Budapest V., Deák Ferenc u. 5. III. 331.
küldjék meg.
Továbbá érdeklődhetnek a 117-5769-es telefonszámon.

5336 MH

Amit már megszoktunk...

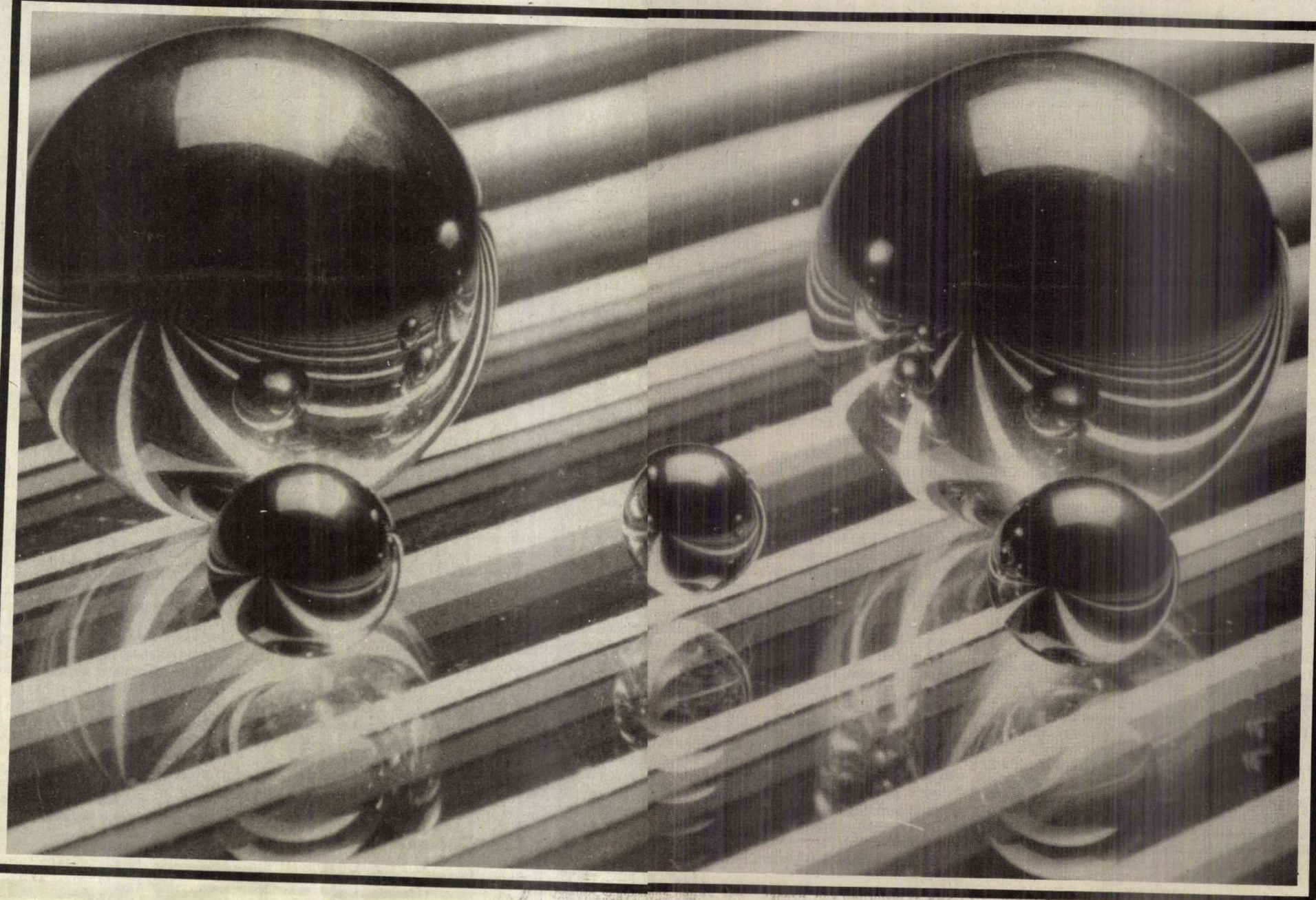

Betétszámlakönyv — a biztonságos pénzkezelés nyugalma!

A betétszámlakönyv kényelmes, biztonságos, mert az ország 3200 postahivatalában és a Postabank saját fiókjaiban hozzájuthat megtakarított pénzéhez.

Ez a sokak által ismert és kedvelt betétforma napi kamatszámítással adómentesen kamatozik.

Ha Ön betétszámlakönyvet vált, egyben a korszerű, biztonságos, értékálló pénzkezelés nyugalmát is megvásárolja.

Leendő ügyfeleink között Önre is számítunk.

POSTA BANK

Postabank és Takarékpénztár Rt.

MH 22

SZABO VLADIMIR
UJ TÜKÖR 1980/XVII/42.sz.

Kultúránk a világban

Bábszínházunk amerikai sikeréről

A SZEMTANÚ

Magyar kulturális sikerek, ha nem is mindennaposak, de már régen nem ritkák az Egyesült Államokban. A legutóbbi, idén nyáron, az Állami Bábszínházé volt. A nagy, őszinte siker távolról sem meglepetés az európai hírű társulat híveinek. Bábművészeink megjelenése, műsora, eredetisége reveláció volt viszont sok tengerentúli művésztársuk, még inkább a nagyközönség számára, amely még nemigen látott felnőtteknek szóló bábjátékot, nem látta Sztravinszkij, Beckett vagy Bartók nevét egy bábegyüttes programfüzetében.

Syracuse, New York-állam egyik jelentős egyetemi városa, volt a vendégszereplés első színhelye. Detroit következett, majd a fő állomás, Washington, a Kennedy Center. Az UNIMA, a bábművészek nemzetközi szövetsége tartotta világkongresszusát a fővárosban. (A korábbi, négy éve, Moszkvában volt.) Az Eisenhowerről elnevezett színházteremben egész estét betöltő műsorral, egy amerikai és egy cseh együttes mellett, bábszínházunk mutatkozott be. Két nap alatt négy előadás, a nagyterem szinte tele, lelkes, forró siker. Nemcsak a „szakma" tapsolt felállva, bravózva, a kissé aggódva érkezett magyar hírlapíró megnyugodva tapasztalta: Az előkelősködésre hajlamos washingtoni közönség, amely effajta bábművészetet még nem látott, de a jó ízlésnek semmiképp nincs híján, érezte, értette, majd melegen ünnepelte bábosainkat.

Szilágyi Dezső igazgató (évtizedek óta az UNIMA vezetőségi tagja, nemzetközileg ismert és elismert képviselője művészetének) sajátos kontinensközi áramlatokra figyelhetett föl a washingtoni kongresszuson, a bemutatósorozatokon: Kelet- és Nyugat-Európa kísérletező, eredeti bábművészete az amerikai kontinenst termékenyíti meg. Tíz-tizenkét éve szinte semmi, ma vagy 100—120 állandó bábegyüttes működik az Egyesült Államokban — erre csehek, magyarok, oroszok, németek, franciák adták a példát, a módszert, és ők ma is tisztelt-becsült tanítómesterek változatlanul. S még egy tanulság a washingtoni bemutatókból: Dél-Amerika új utakon járó bábművészei is ott vannak országaikban azok között, akik társadalmi változást sürgetnek. Bábozva — gyakran azért, mert másként nem lehet.

Washington után Atlanta, a rohamosan fejlődő amerikai Dél metropolisa fogadta bábművészeinket. Lapok, televízió, rádió itt is meglepetve és lelkesedve tájékoztatott.

Látják bábosainkat a következő években remélhetőleg más amerikai városokban is. Meghívásban nincs hiány. Gondot csak az idő okoz: 1982-ig tele vendégszerepléseik naptára Európában és másutt már hamarabb fölfedezték őket.

H.A.

A SAJTÓ

„Ha már mindent kétszer látott, ha már mindent megunt és új színházi élményre vágyik, nézze meg a Magyar Állami Bábszínház *Bábok, maszkok és emberek* című előadását. Elcsodálkozik majd, hogy e mesterek kezében milyen kimagasló művészi élménnyé és szórakozássá válhat a felnőtteknek szóló bábjáték" — kezdi elismerő hangú írását Helen C. Smith, az *Atlanta Constitution* kritikusa, aki a többi amerikai újságíróval egyetértésben meglepődve vette tudomásul, hogy a kis Magyarországon milyen komolyan veszik a bábszínházat. De újdonságszámba ment náluk az is, hogy művészeink nem csupán a gyermekközönséget kívánják meghódítani, s nehezebbnél nehezebb darabokat tűznek műsorukra.

A *Bábok, maszkok és emberek* programjában a következő művek szerepeltek: Sztravinszkij *Petruskája*, a Prokofjev zenéjére komponált *Klasszikus szimfónia, A fából faragott királyfi,* végül két avantgarde-darab: a Godot-témát újrafogalmazó *Némajáték*, Beckett egyfelvonásosa és a Ligeti György elektronikus muzsikájára előadott *Kalandok*.

Helen C. Smitht talán ez utóbbi szokatlan előadásmódja fogta meg leginkább. Ebben a műben nem hagyományos bábok, inkább kellékek jelenítik meg a szereplőket, mesélik-játsszák el egy szerelmi háromszög történetét. „A férfi nem más, mint egy zakó, egy kalap meg egy esernyő, amely nyilvánvalóan phallikus jelkép; ám csupa élet. A két nőt... parókából, boából és özvegyi fátyolból gyúrták össze." Mégis, mire a darab a végéhez közeledik, három szürke átlagember utolsó fellobbanásának, sőt egész életének együttérző tanúja lett kritikus és közönség.

Gita Maritzer Smith *(Atlanta Journal)* is úgy érzi: a magyar bábosoknak sikerült kitágítaniuk a bábjáték szokványos definiciójának kereteit. „Marionettet, botos- és kézi bábot, árnyékot, meglepetést, pantomimet, zenét, abszurditást és tűzijátékot (a lista a végtelenségig folytatható) egyaránt felhasználva, varázslatos estét szereztek nekünk!"

Bábművészeink előadása sokban különbözik az Amerikában megszokottól, de ezek az eltérések csak előnyünkre szolgálnak. Már szóba került, hogy a legnagyobb meglepetést az okozta: „felnőttesítik" műsorukat. Barbara Haas, a *Syracuse Post* munkatársa írásának a „Nemcsak gyerekeknek" felcímet adta. Anthony, az Atlantai Báboscentrum igazgatója is hangsúlyozta nyilatkozatában: „A magyarok mesterien vegyítik a valóságot a fantáziával, s fejezik ki mondanivalójukat képi (látványos) metaforák segítségével. Bár műsoruk elsősorban felnőtteknek készült, a legtöbb nyolc éven felüli gyerek is meg fogja érteni." Így is történt. Alexandra Tomalonis *(Washington Post)* és Joan E. Vadeboncour *(Syracuse Herold-Journal)* igazat adtak Szilágyi Dezsőnek: a gyerekek nagyon élvezték az előadást, „vették a lapot", akárcsak a felnőttek.

Nemcsak Szilágyiék okoztak meglepetést, nekik is jócskán volt részük benne. Már európai körútjuk során tapasztalniuk kellett, hogy ahány ország, annyiféle a reagálásmód. „Olaszországban — nyilatkozta Szilágyi — a felnőttek is nagy nevetéssel, közbeszólásokkal fogadták játékunkat, ahogyan az ifjabb közönség szokta. Svédországban olyan csöndben ült a közönség, hogy bábosaink a fekete függöny mögött már kételkedni kezdtek abban, van-e odakint valaki. De amikor befejeződött a műsor, a közönség jó egyharmada ülve maradt. Azt kívánták, mutassuk meg, hogyan működnek a bábok."

Amerikában sem lehetett okuk panaszra. A *bábosok világfesztiváljának* egyik legnagyobb attrakciója volt a magyar együttes.

HUNYADY JUDIT

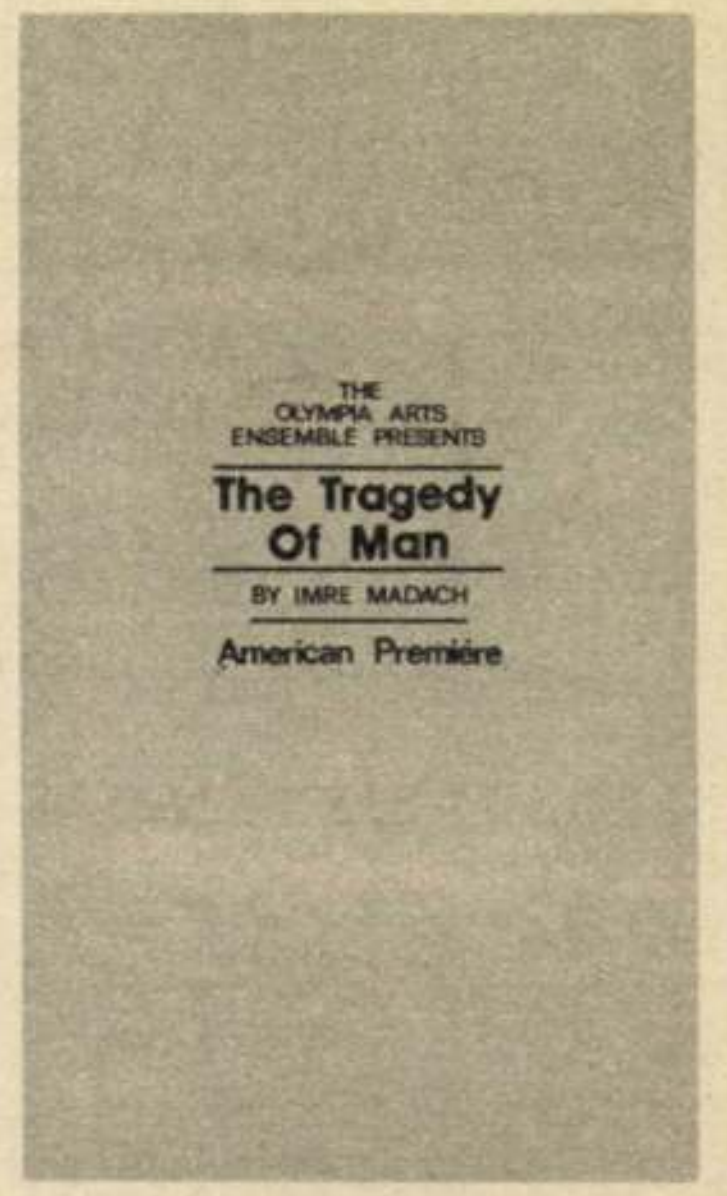

Az ember tragédiájának amerikai bemutatója

Madách drámai költeményét, a magyar irodalom- és színháztörténet egyik legjelentősebb darabját bemutatták az Egyesült Államokban is. A korának világképét s filozófiáját megfogalmazó, mégis örök érvényű, a ma emberéhez is szóló művet a minneapolisi Olympia Arts Színház vitte színre, Lábán Katalin rendezésében. Főbb szereplők: Larry Becker, Mitchell Chalcraft, Bill Crozier, Tad Grenert, Donald Hutera, Patricia Lund, Kit Megarry, Peter Scangarello és Mim Solberg. Zenéjét szerezte: Scott McIvor és Brian Morryssey.

Képünkön a műsorfüzet címlapja, amelyet Fülöp Magdolna minneapolisi olvasónktól kaptunk.

A bábfesztivál szórólapja

VÁMOS LÁSZLÓ

Síró, nevető színházat!

GONDOLATOK AZ ÉVAD ELEJÉN

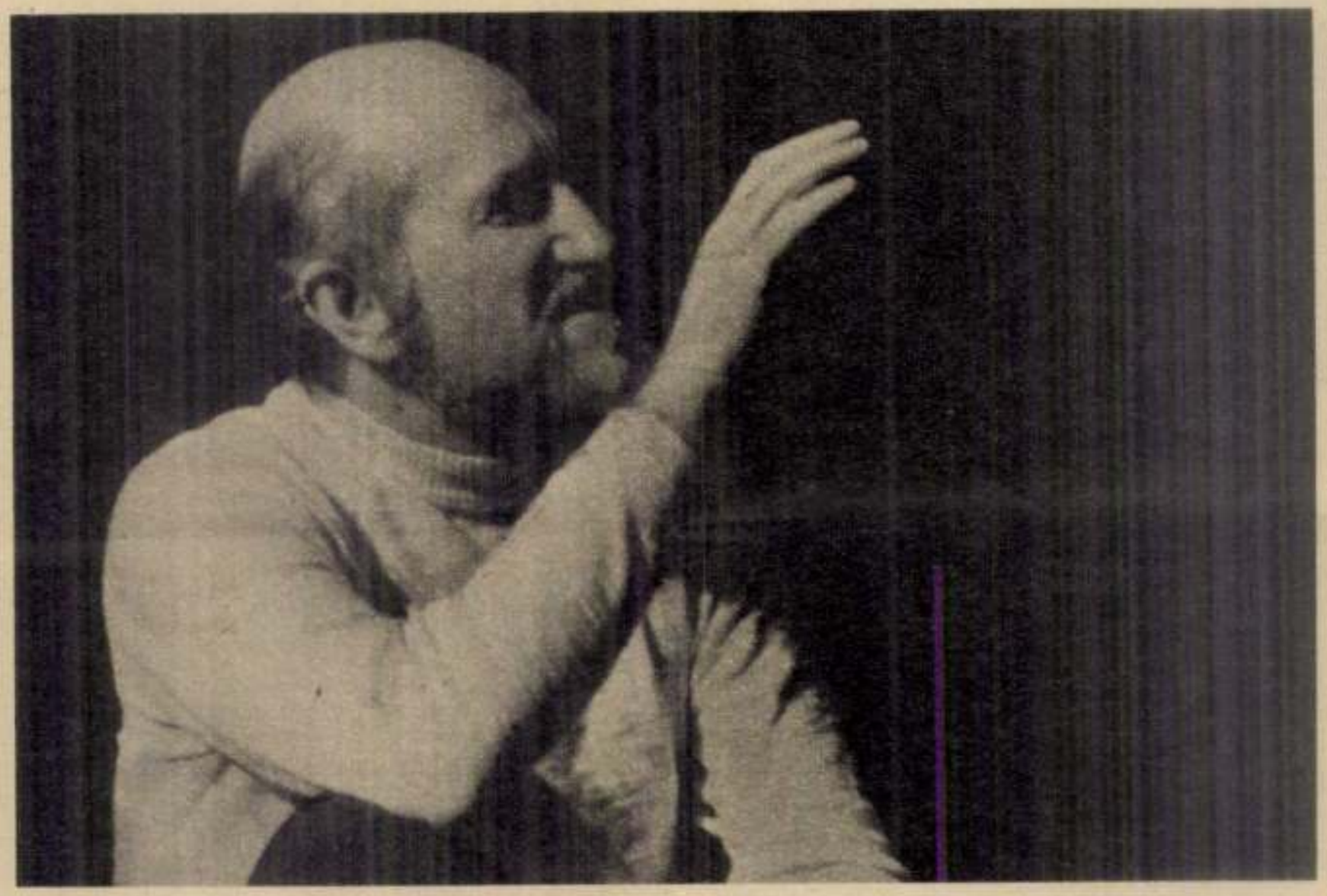

Az ötvenes évek elején — abban az időben, amikor többek között a Sztanyiszlavszkij-módszert is félreértettük — több más kisebb-nagyobb visszásság mellett — valamelyik színházunkban pamfletet rendeztek. Az egyik jelenet karikatúrája volt a Sztanyiszlavszkij-köri foglalkozásoknak. Az előadó a hallgatósághoz fordult és így szólt: „Most pedig bemutatom, hogyan lesz a székből nachtkasztni. Az elvtárs vegyen egy széket." Az illető vett. „Most egy baltát." Azt is vett. „Most szépen lassan kezdje el a baltával hasítani a széket." Amikor a szék már miszlikben volt, a hosszú, kínos csöndet a baltás növendék törte meg az aprófára mutatva: „De tanár úr kérem! Ez nem nachtkasztni!..." A tanár diadalmasan válaszolt: „De már nem is szék!"

Itt tartunk ma.

Azon elmélkedni, helyes volt-e két és fél évvel ezelőtt a Népszínház létrehozásakor összeereszteni a tüzet a vízzel — ma már felesleges. A jelenlegi konstrukciót — ha tetszik, ha nem — *ma* így kell tudomásul vennünk, ahogy van. Hangsúlyozom, a konstrukciót, de nem a színház tartalmát, tendenciáit.

Mi az, hogy Népszínház? Amelyik leszáll a legalsó igény szintjére, és azt tekinti mércének?

Nem hiszem. Vagy amelyik a férőhelyek számánál fogva „sok embernek" játszik? Ez sem igaz így, mert ezzel a megközelítéssel az epidauroszi színház 15 ezres befogadóképessége mellett még egy kétezres kőszínház is csak stúdiónak számíthat. Mit kezdjünk akkor mi ezzel a 250 személyt befogadó Várszínházzal — mint Népszínházzal?

A kérdést a *tartalom* felől kell megközelíteni. Számomra Shakespeare színháza a máig utolérhetetlen népszínház típus. Az a színház, amelyik úgy tudja a kor és társadalma legnagyobb kérdéseit feltenni, hogy az analfabétától, az először színházba tévedt, szűz nézőtől az egyetemi tanárig, a vájfülűekig, minden réteg megtalálja benne a maga színvonalán elérhető gondolatot. Ezért hiszem, hogy csak kétfajta színház van: népszínház és rossz színház.

Az, hogy engem a Népszínház művészeti vezetésével bíztak meg, a sors játéka, hiszen harminc éve ezt a színházeszményt igyekszem megvalósítani. Ebből következik, hogy a színház számomra a *közönséggel* való kapcsolatától az, ami. A szakma, a sajtó értékrendje néhány év, sokszor hónapok után elavul, de a közönség *itt és most* fogad, vagy utasít el bennünket, tölti meg vagy hagyja üresen széksorainkat. Meg nem értett irodalom, zene, képzőművészet, sőt filmművészet létezik, az idő helyreteheti ezeket a korával kommunikálni nem tudó művészeti produktumokat.

A színház napra, pillanatra kész művészet, az előadás befejeztével megszűnik és a huszadik század minden technikai vívmánya ellenére sem reprodukálható, mert a reprodukcióból hiányzik az élő, a *ma esti* közönség együttes jelenléte. Hirdessük meg a rendező-, *vagy* színész-centrikus színház ál-ellentéte után a *közönségcentrikus* színházat. A *katartikus erejű* színházat. *Színház, ahol sírni és nevetni lehet.* Mert ezekről szoktattuk le a közönséget a hetvenes évek végére.

Mi mindig a *félreértéseket* fejlesztjük tovább. Így lett nálunk a színész fantáziáját, személyiségét felszabadító játékos Sztanyiszlavszkijból korlátokat állító, ortodox az ötvenes években; a szellem szenvedélyével mesélő Brechtből száraz iskolamester a hatvanas évek végére; majd a hetvenes években, amikor kulturális politikánk végleg megszabadított minket a zsdanovi korlátoktól és lehetőség nyílt az ablakok szélesre tárására, a tartalmi nyitottság lehetősége helyett a formai epigonizmus hódított tért. A hetvenes évek elején a világ nyugati felén, elsősorban Amerikában és az NSZK-ban elindult az új avantgarde, főleg az amatőrizmus felől. Az avantgarde, az abszurd, a tízes, húszas években elkerülte hazánkat, így szemben az oroszokkal, csehekkel, lengyelekkel, nálunk úgyszólván semmilyen színházi hagyománya nem volt. Az avantgarde, az abszurd és a kegyetlen színház Nyugaton ellenzéki, polgárpukkasztó. A nercbundás közönség beül a méregdrága helyekre és még talán társadalmi lelkiismerete is megnyugszik, amikor sokkolják, inzultálják, az ölébe ülnek, rágyújtják a nézőtéri villanyt, és a pofájába mondják az igazságot. Még mindig jobban jár, mintha a gyárát államosítanák vagy a birtokát elvennék. A színház pedig úgy gondolja, hogy megtette a magáét a társadalmi haladás érdekében. A hatvanas évek végén, hetvenes évek elején mind több magyar újságíró járt Nyugatra, elsősorban az évente megrendezett BITEF és Nemzetek Színháza fesztiválokra, ahol elsősorban kísérleti, avantgarde színházakat láthattak. Ebből arra a teljesen téves következtetésre jutottak, hogy a modern világszínház ilyen. *Csak* ilyen. Magyar színházművészet pedig nem létezik, mert nem tart lépést a korral. Tehát rossz, gyökeresen meg kell reformálni.

Való igaz, hogy a magyar színház éppen az avantgarde korszak kimaradása miatt formailag évtizedek óta meglehetősen konzervatív volt. Elsősorban a szcenikára és az ezzel kapcsolatos rendezői munkára vonatkozik ez, amiben nem kis része volt és van színházaink, szcenikáink technikailag elmaradott állapotának.

A magyar színház mindig elsősorban a színészen keresztül fejezte ki magát, a rendezői munka döntő részének a szituációk, jellemek pszichikailag pontos és realista megfogalmazását tartotta, az írói gondolat visszatükröződését és továbbgondolását. Ebben a szellemben fogantak az ötvenes, hatvanas évek kiemelkedő előadásai.

Az új avantgarde színház az írói gondolatot és a színész személyiségét másod-harmadrendűnek tartja, médiumnak, eszköznek, nyersanyagnak a szuverén rendezői gondolathoz. Míg eddig az volt az érdekes: mit gondol, mi jut eszébe egy rendezőnek Hamletről, addig ma a rendezőnek van egy ilyen vagy amolyan gondolata és ahhoz segítségül veszi, hozzátöri a dán királyfi történetét. Illetve megpróbálja hozzátörni, csakhogy a dán királyfi nagyon erős személyiség, ellenáll. A végeredmény: befejezetlenség, zűrzavar.

A budapesti színházak nagy része telt házak mellett játszik. Állítólag színházi konjunktúra van. Mégis fel kell figyelni a közönség minden rétegéből elindult türelmetlenségre, amely végül is a nézőterek kiürüléséhez vezethet. A közönség ugyanis megunta, hogy bűntudattal menjen ki a színházból, fogyatékos műveltségét, értelmi képességét okolva, amiért nem tudta befogadni a látottakat, sőt, uram bocsá'! még unatkozott is. A közönség kezdi unni, hogy unatkozik és ez a lassú folyamat pillanatokon belül robbanhat...

Nemcsak a közönséget nélkülöző színház értelmetlen, a közönségigényt fetisizáló, a közönséget ízlés és mérték nélkül kiszolgáló is az. Magyarán gatyaletolással is lehet sikert aratni, ugyanez bugyival megtoldva — őrjöngő siker. Volt és van rá példa... Szeretném ugyan, ha a Várszínháztól a Hunyadi János útig állnának sort a jegyekért, de nem ilyen áron!

Előadásainknak legyen művészi tisztessége, morális tartása, méltósága. Hiszek abban a színházban, ahol a sokat emlegetett egyéni arculatot nem az eszközök előadásról előadásra visszaköszönő ismételgetése jelenti — mint úgynevezett „stílusegység" — hanem a művek és korunk, életünk metszéspontjain kérlelhetetlen őszinteséggel megkeresett művészi igazság, életigazság.

Múló, tünékeny divatokat majmolni, blöffölni, kóklerkedni lehet ideig-óráig, de semmi sem helyettesítheti a megéltet, azt, amit csak én tudok, ami csak az enyém.

A színházi szertartás abból áll, hogy a színész a néző — a közönség — helyett éli meg azok ki nem mondott, ki nem élt fájdalmait, örömeit, felnyitja a sebeket, elindítja a gyógyulási folyamatot, az arisztotelészi katarzist. Az erre való képesség: a színészi tehetség. A színész a saját megélt szenvedéseit, gyönyöreit nem adja ki magánéletében, hanem akkumulálva azokat az előadás nevű szertartáson, a közönség előtt nyitja meg legbensőbb önmagát, adja ki titkait, járja meg a poklot. Ezért a titokért, ezért a nyilvános pokoljárásért megy a néző színházba, ez tartja életben a színházat évezredek óta. *Ahol nincs titok, nincs színház.* A színészet egyik paradoxona, hogy a pokolba a gyönyörök kertjén vezet át az út. A legtragikusabb szerepek is örömöt, kielégülést, harmóniát adnak a színésznek. De ez a harmónia csak akkor születhet meg, ha az alkotás, a munka körülményei zavartalanok.

A színház előadásait döntően meghatározza a társulat, a színészek közérzete. Még egyszerűbben: milyen a hangulat a színházban?!

Ennek első feltétele, hogy mindenki érezze, szükség van a munkájára, fontos az, amit csinál. Ez elsősorban a színészekre vonatkozik, felettük ott lebeg az egyszeri és soha vissza nem térő alkalmak Damoklész kardja. A színész nagyon kiszolgáltatott, ezért sok figyelemre, szeretetre szorul. Nem úgy gútbácsisan, hanem szerepekkel, feladatokkal. A színpadtól hátrafelé legyen a színház színészcentrikus. Szolgáljuk ki a színészeket, akiknek ezért cserébe az a kötelességük, hogy napra és percre készen tartsák lelki és testi kondíciójukat az *Ügy* szolgálatában.

Üzenjünk hadat annak az ernyedt spleennek, ami egyre jobban elhatalmasodik pályánkon. Már szinte kötelező mindent unni, és aki a színházért akar élni, lemosolyognivaló, ódivatú, romantikus. Ez a „módi" leri a színpadról, az előadásokból. Petőfi még ezt írta: „Kenyért keresni színészek leszünk / Nem a művészet szent szerelmiből." — ma *pénzkeresetre* sokkal könnyebb pályák kínálkoznak a színészi státusnál.

És ha a XIX. századból, Petőfitől idéztem, hadd álljak meg a *„hagyomány"* című témánál. Az a művész, aki azt hiszi, hogy ő a kezdet és a vég, becsapja és megfosztja magát az előttünk járt generációk megélt tapasztalataitól. Vannak nagyszerű hagyományaink, nem velünk kezdődött a magyar színjátszás...

Vámos László írása a Népszínház évadnyitó társulati ülésén elhangzott beszéd része. Néhány hét alatt — Katona Ferenc és Kazimir Károly után — a harmadik színházi szakember gondolatait olvashatjuk. Szívesen teret adunk a szakma más képviselőinek is, hogy kifejtsék véleményüket színházi életünkről.

Promenád

Nyári délután

Fürdő nök

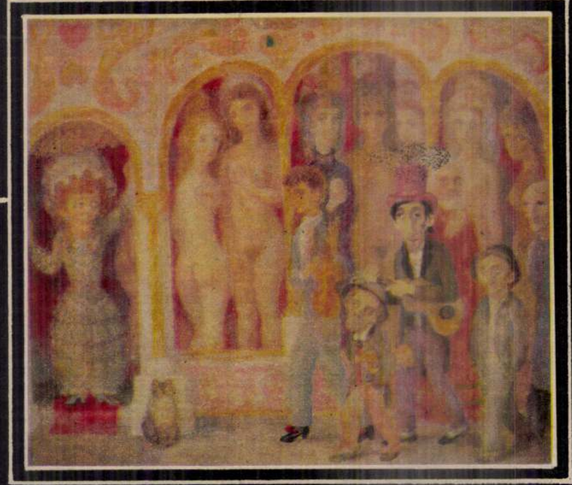

Panoptikum

WAHR JÁNOS REPRODUKCIÓI

„Az Édenkertnek egy késő sugára...”

SZABÓ VLADIMIR KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN

Szabó Vladimir hetvenöt éves. Ha egy művész ebben a korban van, többnyire a „csak hódolat illeti, nem bírálat” érzésével fognak tollat a kritikusok. Ám Szabó Vladimir képeiből nem tűnik illendőségből fakadó kíméletre szorult öregúrnak. Újabb művei épp hogy picassói életörömről, életigenlésről vallanak. Nyári verőfényben fürdő aktjai, itáliai városképei a sétáló, korzózó, beszélgető alakokkal valósággal Molnár C. Pál idilljeit idézik emlékezetünkbe. Persze. másként, groteszkebb megfogalmazásban. Mindaz összesűrűsödik ezeken a képeken, ami valaha hatott Szabó Vladimirra: a Rudnaytól, Csóktól, Vaszarytól tanultak, a római és a franciaországi utazások emlékei, a rajzosság és a groteszkség – annyi, egymásnak néhol ellentmondó hatás, hogy abból még egy ilyen erős egyéniség szűrőjén átengedve sem lehet tökéletes szintézist létrehozni. A lilás reflexek, a pikáns hölgyek mintha más képekről származtak volna át ide; legalábbis nehezen tudom őket a régebbi Szabó-festményekkel vagy a leheletfinom rajzokkal összeegyeztetni. De – mint minden kritikus – könnyen lehet, hogy tévedek.

Döntsön az olvasó!

Sz. A.